Den
ANSPRÅKSLÖSE SAMLAREN.

No 1.

Lördagen den 16 Januarii 1813.

Pro Laude veniam peto, laudatus abunde
Non fastiditus, si Tibi Lector! ero.

O v i d.

W e x i ö, 1813.
Tryckt hos C. F. Berg och N. Gulin.

(Ur Hamburgisch. unpartheyisch. Correspond.)

Paris. Under förleden Sommar hade en ung döfstum flicka i sällskap med en annan person, som sedermera ej kunnat ertappas, föröfvat tvenne stölder, den ena genom inbrott och den andra genom biträde af stege och begge uti bebodda hus. Denna unga flicka har nyligen blifvit ställd för Rätta, då en mängd menniskor begaf sig till Rådhuset för att öfvervara de Debatter, till hvilka denna Criminal Process kunde föranleda. Abbot Sicard och Herr Massieu blefvo uppkallade för att under ransakningen vara Tolkar åt den döfstumma flickan. H:r Sicard upptog Presidentens frågor och öfversatte dem åt Massieu på de Döfstummas språk; hvilka denna åter tolkade för den anklagade på det barbariska språk, som hon och alla de döfstumma tala hvilka ej blifvit undervisade vid Akademien uti förstaden St. Jaque. Den unga döfstumma besvarade då H:r Massieu med sin pantomimiska jargon, hvilka svar Han meddelade H:r Sicard, som åter framställde dem på Fransyska inför Domstolen. Det eftertryck och den värma, som lifvade den anklagadas och hennes omedelbare Tolks Samtal, gaf Deras Dialog ett ganska lifligt Interesse, och, ehuru man ej förstod hvad de talade, så beundrade man dock deras Vältalighet, likasom man ofta beundrar vissa Advokaters vältalighet, den man likväl ej bättre förstår, ehuru De ingen ting mindre äro än stumme. Den anklagada hade redan bekänt för Instructions Domaren allt, hvarföre man anklagadt henne. Samma öppenhjertenhet visade hon nu inför Domstolen. Alla hennes svar befästade här hennes afgifna bekännelse, som dessutom genom Vittnen blef bestyrkt. Hon var alltså skyldig till brottet — — men hade hon då vetterligen begått det samma? En fråga, som måste redas af en edsvuren (jury). Den anklagades Advocat medgaf väl, att den moraliska känslan hade bort ersätta bristen på hennes yttre sinnen och säga henne, att hon vore straffvärd, då hon begick tjufnad. Men, tillade han, att då det

för henne vore omöijligt hafva kunskap om det straff, Lagarne stadgade för stöld, hon i detta hänseende ej så borde behandlas, som hade hon vetterligen begått brottet. Den Edsvurne förklarade sig på samma sätt, hvarpå Domaren frikände den Anklagade: Dock blef hon ej lösgifven utan att få en föreläsning, uti hvilken man sökte göra begripligt för henne, huru deltagande uti stöld voro en lagstridig gerning m. m. Och den döfstumma syntes så väl fatta denna undervisning att hon full af ånger öfver sitt begångna fel under tårar tillkännagaf sitt uppsåt, att ej mera begå dylika brott.

Lüneburg. Med sann tillfridsställelse ser man den af Herr Wedekind 1789 utgifna Abriss der alten Geschichte med viktiga tillökningar och förbättringar fortsatt och fulländad hafva utkommit under Titel: Chronologisches Handbuch der Welt und Völker Geschichte von A. C. Wedekind. Knappt lärer någon nyttigare bok kunna användas till öfversigt af Verldshistorien och recommenderas den ej blott dem som undervisa och undervisas uti Historien, utan äfven Embetsmän och alla dem, som med nytta villa igenomgå menniskosläcktets historia.

Köpenhamn den 29 Dec. Igår har regnväder åter inträffat, efter en tämlig stark köld. Dock har kölden icke öfverstigit 10 Grader, ett nytt bevis, att kölden på fasta landet är häftigare än på öar, äfven då desse ligga nordligt.

Berlin den 2 Jan. Kejs. Fransyska Generalen Grefve Claparede har afrest härifrån till Frankrike. Den 31 Dec. reste Kongl. Preusiske Majoren och Adjutanten hos Hans Maj:t Konungen, Herr von Luck härifrån som Courir till Königsberg, med skrifvelse från Hans Maj:t till Konungen i Neapel.

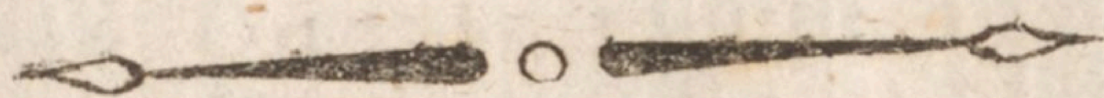
Carlsruhe den 23 Dec. Idag morgon anträdde härifrån 1200 man Infanterie och något Artillerie sin marche till stora Armeen, såsom förstärkning.

Leipsig den 29 Dec. Hertigen af Bassano har under sin resa till Frankrike passerat Berlin den 26 Dec.

Underrättelser.

På denna Tidning, som nu börjar sin bana, ehuru ännu ej under-
stödd af alla de Utländska TidningsBlad, den har att förvänta, är
ännu prenumeration öppen hos undertecknad för Stadens Respective
Invånare med En R:dr Banko, men på Kongl. PostContoiret härstä-
des, hvarest Ståndspersoner på Landet och ifrån andra Städer beha-
gade göra sina requisitioner, betalas årgången med En R:dr 12 sk. sam-
ma mynt. Tisdagar och Fredagar senast kl. 8 e. m. emottages med
tacksamhet hvad som insändes för att rikta detta Blad, men Kungö-
relser, annoncer och dylikt kunna ej kostnadsfritt blifva införde.

C. F. Berg.

Anmälan.

Tillkännagifves Respect. Allmänheten, att från mitt i Carlskrona
nyligen anlagda Boktryckeri utgifves ett Blad 2:ne gånger i veckan,
under benämning: Carlskrona Tidningar; dessa Tidningar haf-
va tagit sin början den 15 sidstl. December och fortfara oafbrutit till
1813 års slut. Prenumeration kan å närmaste PostContoir erläggas
med 1 R:dr 32 sk. B:ko. I sammandrag är Tidningens innehåll: Ut-
ländska Nyheter, Physiska, Economiska och Politiska anmärkningar,
äfven Historiska och Moraliska berättelser, Rapporter om Resande, an-
kommande och afgående Sjöfarande, jemte alla slags insända annon-
cer och notificationer m. m. Carlskrona den 2 Januari 1813.

F. G. Bagge.

Död:

S. M. Adjuncten Herr Olof Oseen i Hollmahult den 7 Januarii
1813, 28 år gammal.

Till salu finnes:

Der denna Tidning utgifves; Finare och gröfre skrifpapper, större
och mindre skurit Brefpapper, samt större och mindre Blanquetter,
till facilt pris.

De i Wexiö boende Respect. Prenumeranter å denna Tidning, kun-
na hädanefter hvarje Onsdags och Lördags afton kl. 6 afhämta den
samma hos undertecknad, boende i DomProstegården.

C. F. Berg.

N:o 2 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 6.

No 2.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 20 Januarii 1813.

Tryckt i Wexiö hos C. F. Berg och N. Gulin.

Joseph Lankaster.

Detta är en menniskoväns namn, som i London ådragit sig allas uppmärksamhet genom den stora barnskola, han der inrättat. Såsom Prest uti denna hufvudstad hade han haft ymnigt tillfälle, att se allt det moraliska elände, som, jämte det fysiska, råder ibland de lägre folkklasserna. Han hade sett det samvetslösa vanvårdande af deras barn, hvarigenom tusende, i hvilka dock Guds ande lefver och verkar, blifva oupfostrade och lemnade till spillo åt det moraliska förderfvet, samt huru dålig och otillräcklig den undervisning är, som dem vanligen gifves. Detta allt hade så djupt rördt honom till medlidande, att han, i helig ifver, fattade det sköna beslut, att räcka sin hand till hjelp åt de olyckliga, och efter sin förmåga söka minska deras elände. Den dåliga inrättningen af de vanliga FolkSkolorna, som föga syntes befrämja Ungdomens intellektuella och moraliska bildning, förmådde honom att tänka på något bättre. Han öppnade redan år 1798 en egen skola till fattiga barns undervisniug i läsa, skrifva, räkna och Religion. Redan straxt i början begagnade sig 120 barn af denna undervisning. De, hvilkas föräldrar ej kunde betala något, undervisades fritt, och af sådana infunno sig de första veckorna öfver 30; de öfriga betalade en obetydlig skolpenning. Det varade icke länge förr än barnens antal steg till 350, och då man tydligt såg, hvilka framsteg de gjorde i den nya skolan, var Lankaster snart nödsakad att utvidga sin plan till 700 lärlingar. Mer än 400 upptogos inom sex veckor. Men detta oaktadt antogos dock inga nya lärare, hvartill ej funnos medel, utan Lankaster sjelf förblef den enda ibland 700 barn. Detta synes oss otroligt; men genom den inrättning han gifvit sin undervisning, den metod och ordning han uttänkt, och den egna byggnad, som af rika mäns sammanskott för detta ändamål blifvit uppförd, samt genom de lärmedel de inköpt, och han dagligen använder, har han dock visat i verkligheten, att en enda Lärare på en gång kan undervisa så många hundrade barn, så att de alla deraf draga synbar nytta. Ja, man har i London anmärkt, att de barn, som tillhöra Lan-

kasters skola, utmärka sig framför alla andra genom sin skicklighet, sin håg att lära, sina goda seder och sin kärlek till ordning. Man visar derföre Resande denna inrättning, såsom en bland Londons nyare märkvärdigheter.

Men hvarigenom förmår Lankaster allt detta? Huru kan han ensam hafva tillsynen öfver, och sysselsätta så många, ja ända till 1000 barn? Likasom en Fältherre på en gång kan commendera en talrik här, då UnderBefälhafvarne för de särskilta bataljonerna repetera hans commando, så har Lankaster beredt sig möjligheten att på en gång förstås och lydas af ett så stort antal, genom dess noggranna fördelning i mindre flockar, af hvilka hvarje särskilt har sin så kallade Monitor (en af de mera öfvade lärlingarne) som sätter sin klass i verksamhet efter Lärarens gifna föreskrift.

Allt sker med en viss ordning, och berömmes i synnerhet Skoldisciplinen, såsom jemn, allvarsam och sträckande sig till de minsta saker. Undervisningen uti läsa, skrifva och räkna, inom hvilka ämnen denna Skola är inskränkt, synes här vara bragt till högsta mekanism. Barnen lära uttala och rita, sammansätta och sammanskrifva bokstäfverna på en gång, och nyttja dertill hvarken böcker eller papper och bleck. På deras taflor är en ganska enkel inrättning gjord, för att deri upptaga torr sand, hvari barnen med fingren rita bokstäfverna; en gosse lär det åt den andra, allt under Monitors tillsyn. Efter denna någon tid fortsatta metod, nyttjas sedermera skiffertaflorna vid all följande undervisning, Vid räkningen åsyftas blott färdighet i ziffrornas behandling, icke något användande af förstånd och eftertanka. I allmänhet ligger ock allt sådant utom Lankasters plan; han söker blott att bibringa sina lärlingar högsta mekaniska färdighet uti läsa, skrifva och räkna. Vid Religions-undervisningen, der ett sådant mekaniserande ej kan äga rum, skall han ock derföre mest hafva misslyckats. Hans straff och belöningar åsyfta hufvudsakligen ärelystnadens och täflans väckande.

Lankaster har äfven med framgång användt sin metod och sitt disciplinar system i flickskolor, och erbjudit sig, om understöd sammanskötes, att inrätta ett Seminarium till lärares bildning. Han har och, i en egen skrift, utgifven till Inrättningens bästa, närmare beskrifvit dess tillkomst och fortgång, samt inre och yttre tillstånd. Man

har i Tyskland, der så mycket blifvit tänkt och skrifvit om bättre metoder vid skol-undervisningen, dock ansett denna skrift förtjena all uppmärksamhet, såsom innehållande många goda vinkar, och mycket användbart för alla lärare i talrika Skolklasser. En berömd Pedagogisk författare B. C. L. Natorp har ock öfversatt den på Tyska med bifogade anmärkningar, under Titel: Ein einziger Schulmeister unter tausend Kindern in einer Schule, Ein Beytrag zur Verbesserung der Lehrmetode und Schuldisciplin in niedern Volks-Schulen, Duisburg und Essen, 1808.

(Ur Hamburgisch. unpartheyisch. Correspond.)

Man har funnit följande Prophetia för år 1813 uti ett urgammalt Skandinaviskt Manuscript.

Under detta år blifva de gamla hvarken knarrige eller trätsjuke: Hos unga flickor finnes då ingen nyfikenhet: Hos ungdomen är då blygsamhet; den talar då hvarken mycket ej eller i otid: Då förslöses ej på bröllopsdagen två tredjedelar af hemgiften: Makar öfverse då ömsesidigt med hvarandras fel: Fruntimren efterfråga då mera, hvad som anstår dem, än hvad som är uti mode: Man får ej höra den ena grannen förtalas af den andra: Koketteriet är då bannlyst: af Dumhufvuden talas då ej någon dumhet, och de qvicka begå ej någon sådan: Inga historier berättas då af Läkaren under hans sjukbesök, utan han sysslosätter sig med Patienten, tills antingen Naturen kurerar honom eller han dödas af Läkemedlen: Ingen Advokat hoptrasslar då någon Process och Dommaren sofver då blott om natten: Köpmannen tager då ej mer än 3 ProCent: Den rike är då mensklig: Den fattige arbetsam: Hela Verlden nöjd med sin belägenhet och alla samhällets medlemmar älska då hvarandra inbördes.

Anmärkning: kanske bör man för 1813 läsa 18,013.

London den 22 Dec. Vi hafva anledning att tro, det vår Sjömakt i östersjön kommer att ansenligen inskränkas. Vi behöfva der blott en obetydlig flotta för att skydda vår handel emot Danskarne och emot kapare på Fransyska och Preusiska kusterne. Det berättas att Amiral Morris skall antaga befälet deröfver, sedan nu Amiral Saumarez nedlagt det samma. — Amerikanska Tidningarne till den 9 Nov. omtala, att Regeringen öfver de förenta Staterna fördubblar sine till-

rustningar för att å nyo angripa Canada, hvarvid Generalerne Dearborn och Harrison äro utsedde befälhafvare.

Nissa den 20 Dec. Marskalken, Hertigen af Esslingen, har anlänt hit för att tillbringa någon del af Vintren. Hans helsa och hans belägenhet äro uti ett bekladansvärdt tillstånd; men vi hoppas, att det sköna klimatet uti Hans födelseort skall återställa honom.

Köpenhamn den 2 Jan. Af det regnväder, som åtföljdt af en häftig storm inträffade d. 30 Dec. sönderbräcktes isen uti sundet, ehuru den hade en tjocklek af 3 fjerdedels aln. Regnvädret fortfar, men drifisen hindrar dock communicationen med Sverige. Stormen har skadat taken uti Helsingör och öfver hufvud gjort stor skada. Handels-Tidningen innehåller Berättelse, huru man uti Södra Hemisferen upptäckt en ny Ö och att man kallat den efter en Engelsk Gouverneur uti Asien Masquarri Island. Denna upptäckt är ganska nyttig för dem, som under Sydliga PolarCirkeln fånga Sjählar, och hafva af desse djur under 2 månader öfver 80,000 blifvit fångade.

Warschau. Hertigen af Bassano har denna morgon härifrån rest öfver till Berlin. Han har här uppehållit sig i 5 dagar och haft flere conferancer med KrigsMinistern, Fursten Poniatovski. Man har ej blott sysslosatt sig med Armeens Recrutering; utan man har äfven beslutat att uppkalla den samlade Adlen till Landets försvar; härigenom anskaffat öfver 20,000 man Kavalleri.

Underrättelser.

På denna Tidning, som nu börjat sin bana, ehuru ännu ej understödd af alla de Utländska TidningsBlad, den har att förvänta, är ännu prenumeration öppen hos undertecknad för Stadens Respective Invånare med En R:dr Banko, men på Kongl. PostContoiret härstädes, hvarest Ståndspersoner på Landet och ifrån andra Städer behagade göra sina requisitioner, betalas årgången med En R:dr 12 sk. samma mynt. Tisdagar och Fredagar senast kl. 8 e. m. emottages med tacksamhet hvad som insändes för att rikta detta Blad, men Kungörelser, annoncer och dylikt kunna ej kostnadsfritt blifva införde.

C. F. Berg.

Till salu finnes:

På nya Boktryckeriet; Almanachor för innevarande år.

N:o 3 utgifves nästa Lördagsafton kl. 6.

No 3.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 23 Januarii 1813.

Tryckt i Wexiö hos C. F. Berg och N. Gulin.

Indiskt Åfventyr.

Under sitt vistande i Indien lärde sig Pythagoras i Gymnosophisternas Schola, som hela verlden vet, att tala med djuren och gräset. En dag, då han var utgången, att hämta frisk luft, på en äng nära hafsstranden, hörde han dessa ord: hvad jag är olycklig att vara född väppling, knapt upprunnen två tum öfver jorden, anfaller mig ett glupskt slukande vilddjur, som antingen förtrampar mig med sina ofantligt tilltagna fötter, eller ock med ett gap, väpnadt af vassa liar, afskär, söndersliter och sväljer mig. Detta vidunder kallar menniskan ett lamm; och alldrig, efter mitt omdöme, såg verlden ett förfärligare djur.

Pythagoras framskred några steg. Vid en liten klippa på stranden, fann han fästad en Ostra, som halföpnat sig. Han hade ej ännu antagit den visliga lag, som förbjuder oss äta upp djuren våra likar; och derföre var han i fullt begrepp, att spisa Ostran, då hon tungt framsuckade: O Natur! hvad väplingen, som, lika med mig, är Ditt värk, är säll; man skördar honom, det är sant, men han återföds — och är odödlig; och vi, stackars Ostron, vi bevaras förgäfves af vårt dubbla harnesk; dessa brottslige sluka oss hundradetals till ett morgonmål, och det är med oss evigt beställt. Hvad Ostrans öde är förskräckligt, och hvad menniskorna äro Barbarer!

Philosophen ryste vid föreställningen af det brott, han var färdig att verkställa. Rörd till tårar, bad han Ostran om förlåtelse och återlade henne ganska nätt i sitt skal, och skalet ganska ordentligt på den lilla klippan,

Under djupsinniga betraktelser öfver denna händelse vände den Vise derefter tillbaka till Staden, men vid hvarje steg anmärkte han ett oupphörligt krig i Naturen. Han såg, hur obarmhertigt Spindlarne fångade Flugor, hur Svalorna spisade spindlar, och hur Höken ändteligen undfägnade sig med svalorne. Desse gode varelser, sade han, måtte då icke vara Philosopher.

Knapt återkommen innom Stadsporten, blef den gode mannen från alla sidor knuffad, stött och till hälften nedtrampad af packet, som hoptals rusade till och skrek: "Det är rätt gjordt, bra gjordt, väl förtjent." Hvem? Hvad? Huru? ropade Philosophen, utan att få ett enda ord till svar af den påträngande folkskocken, som icke upphörde att skrika: "skönt, det skall bli skönt, att se dem stekas."

P y t h a g o r a s trodde, som han borde tro, att frågan här endast var om några slags frugter eller dylikt, som till äfventyrs skulle tillredas för en Medborgelig måltid; men hon råkade i stället angå tvenne stackars Indianer. Ha ha, säger han, helt visst äro desse ett par stora Philosopher, som, ledsna vid detta lifvet, finna sig bättre belåtne, att återfödas under ett annat skick; det kan också vara roligt nog, att byta hemvist, ehuru man troligen blir alltid illa härbergerad; men smaken och tycket kan ingen bestrida.

Emedlertid fördes han bland folkskocken till torget, där han fann brinnande ett bål och midt emot detsamma en utsirad bänk, med namn af Domstol, och på denna bänk personer, med namn af Domare, som till utmärkande af sin höga värdighet, höllo kosvansar i händerne, prydde för öfrigt af mössor med öron, oändeligen liknande det djurets som fordomdags bar Silenus, sedan han, jemte Bacchus, vandratt torrskodd igenom Erythniska hafvet, som man utförligen ser beskrifvit i den stora boken Shafta.

Bland desse Domare befann sig händelsevis en något när hederlig man, med hvilken P y t h a g o r a s gjordt bekantskap. Denne Indiske Vise förklarade då för den Samiske anledningen till den högtidlighet man för denna gången föresatt sig att gifva folket. De tvänne Indianerne, sade han, hafva aldeles ingen lust att låta bränna sig; men mina lagfarne medbröder hafva dömt till detta straff, den ena, för det han trodt, att Xamas natur vore någon annan än Bramas, och den andre för det han ansett Dygden såsom ett medel att behaga det Högsta väsendet, utan att man i dödsstunden just håller en ko vid svansen,

som annars är bruket hos oss: ty, säger han, på alla rum och stunder kan och bör man vara en dygdig man, men det finnes ej altid och allestädes en kosvans att tillgå. Af dessa kätterska sattser hafva i synnerhet våra goda Damer blifvit så förbittrade, att de icke lämnat de stackars Domarne något lugn, förrän de låtit släpa desse tvänne olycklige på bålet.

Pythagoras fann, att olyckan öfverhöljer jorden. Allt, från det minsta gräs upp til menniskan, har rättighet och orsak att klaga. Likväl förmådde han beveka Domrarne äfven som de Gudaktiga qvinnerna, till de olyckligas fördel. De frikändes; men också är denna händelse så merkvärdig, att den förblef ensam i sitt slag i hela Indiska Historien.

Omsider gick Philosophen att predika menskliighetens språk för Crotoniaterne, under det en Svärmare i Religion eller Politiken, som kan vara lika mycket, men troligen stor nitälskare för uplysningen, stack eld på hans koja. Den gamle vise blef ett rof för lågorne; han som förut räddat tvänne olycklige derifrån.

(Ur Hamburgisch. unpartheyisch. Correspond.)

Liegnitz den 16 December. Ibland drag af hjeltemod, hvilka kärlek till Fäderneslandet uppväckt, nämner vår Tidning en Polsk Lieutnant Nacieucki af tionde Regementet. Denne försvarade sig i den lilla Staden Ilusko hela fyra timmar med fjorton man, bland hvilka fyra voro sjuke, emot fem Escadroner fiendligt Cavalleri; och fastän man på det mäst trottsande sätt uppfordrade honom till öfvergång, så försvarade han sig likfullt intill dess fyra Compagnier framtågade till hans räddning.

Philadelphia den 8 Nov. I Hufvudqvarteret Albany d. 1 Nov. Underrättelser från gränsen förmäla, att hela magten som var bestämd till tredje infallet i Canada, befant sig 10,000 man stark vid Plattsburg; den commenderas af Generalerne Deaborn, Blomfjeld och Chaudler. Man såg genast efter våra truppars intågande i Provinsen, att en stor slagtning förestod — Engelska Armeen under General Prevost var icke öfver 8000 man stark.

Berlin den 5 Jan. Den 2:dre dennes hitkom Kongl. Preussiska

Majoren och Hans Maj:t Konungens Flygel-Adjutant Herr Grefve Henkel von Donnersmark, ifrån den på fältet stående Kongl. Preusiska rörliga Armee Corps.

Wien den 3 Jan. Enligt sista underrättelsen från Turkiet, var den då varande undergifvelsen af Molla Pascha, Gouverneur af Widdins, blott för ett sken verkstäld, och denna Chef är nu redan i full insurrection mot den Ottomanniska Porten. — Efter vår Hoftidning var Furstens af Svartzenberg Hufvudqvarter den 21 Dec. i Bialystock.

Preusiska gränsen den 26 Dec. Dagligen gå truppar genom Marfgatan till stora Armeen. Man har räknat, att under en tid af tre veckor öfver 10.000 man tagit denna vägen. — Till förplägning blifver derjemte för främmande truppar på samma väg, genom Churmark några tusende spannar hvete, råg, ärter, gryn, hafre, halm, hö, samt 8640 centner kött lemnade.

Regensburg den 27 Dec. I går inträffade Franska Generalen Meunier med första afdelningen af de från Italien anlände truppar. — I dag hitkom 3 Bataillonerer af andra afdelningen.

Köpenhamn den 5 Jan. Österrikiska Kejserl. Sändebudet, Friherre von Lutzov, samt Legations Secreteraren Herr von Foulon, äro från Wien ankomne.

Anmälan.

Tillkännagifves Respect. Allmänheten, att från mitt i Carlskrona nyligen anlagda Boktryckeri utgifves ett Blad 2:ne gånger i veckan, under benämning: Carlskrona Tidningar; dessa Tidningar hafva tagit sin början den 15 sidstl. December och fortfara oafbrutit till 1813 års slut. Prenumeration kan å närmaste PostContoir erläggas med 1 R:dr 32 sk. B:ko. I sammandrag är Tidningens innehåll: Utländska Nyheter, Physiska, Economiska och Politiska anmärkningar, äfven Historiska och Moraliska berättelser, Rapporter om Resande, ankommande och afgående Sjöfarande, jemte alla slags insända annoncer och notificationer m. m. Carlskrona den 2 Januari 1813.

F. G. Bagge.

På nya Boktryckeriet finnes till salu finare och gröfre skrifpapper, samt skurit större och mindre Brefpapper, till Brukspris då hela Ris tages.

N:o 4 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 6.

No 4.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 27 Januarii 1813.

Tryckt i Wexiö hos C. F. Berg och N. Gulin.

(Ur Hamburgisch. unpartheyisch. Correspond.)

London den 28 Dec. Skrifvelse från Köpenhamn anmäler, att den Danska Regeringen vill sluta fred med England. Åfven heter det, att Engelske, Ryske och Svenske Deputerade ifrån Amiralitetet, skola taxera värdet på de förlorade Danska Krigsskeppen, och att resten skall gifvas Dannemark tillbaka, som skall emottaga en vedergällning för de förluster, som det led vid Köpenhamns bombarderande. Deremot skall, som det heter, den Danska Regeringen skicka 50,000 man bevärings troppar till de Ryske och Svenske, för att afhålla Franska Armeens tillbakatogande genom Tyskland.

I Lördags morgon är ett skepp så kalladt Antelope afsegladt till Lisabon, med 100,000 Pund Sterling uti gullmynt, för att utbetala tropparne sin sold på halfön.

Då Soult med sin Armee återkommer till Frankrike, så lärer Marquis af Wellington, säkerligen låta inskeppa sig till England och antaga Commando öfver de Engelske och Allierade troupparne, efter General Hill.

London den 1 Jan. Uti Dover är det rycktet utbredt, att manskapet på en KrigsCorvett sig upphäfvit och dermed afsegladt till en Fransysk hamn, denne Corvett låg vid Dungenäs.

LördagsTidningen innehåller en notification att anvisa de mått

och steg, hvilka skola brukas till Blocade vid Chesapeack och Delavare. Denna blocade hade bort tilldraga sig om sommaren och ej om vintren. — Bref ifrån Fransyska kusterna innehålla att Napoleon är utomordentligt sjuk.

Amsterdam den 8 Jan. Herr PoliceCommissarien Feil har gifvit ett nytt bevis på sin flit derigenom, att han lät Arrestera Diena Jansen, hvilken i långa tider gjorde sitt bruk deraf, att bortlåcka barn i vilda ödemarker för att röfva dem. Tillika har Herr Commissarien Feil till General PolicDirectionen insändt 3:ne Spetsbofvar, hvilka plundrat folk på allmänna landsvägar. Uti spetsen för dessa Röfvare var en vid namn Turnbull de Micker de Balde en bekant Intrikant, och äro desse ofvannämde, till flere Domstolar öfverlefverade.

Cassel den 9 Jan. StatsRådet var i dag ifrån kl. 1 till 4 församladt och Hans Maj:t har sjelf præsideradt.

Köpenhamn den 9 Jan. I början af detta år är antalet af tjenstgörande Kongl. Sjö Officerare: 2 Amiraler, 1 Vice Amiral, 11 Contre Amiraler, 10 Commendeurer, 13 Commendeur Capitainer, 36 Capitain Lieutenanter, 50 Premier Lieutenanter, och 81 Secund Lieutenanter. Hans Kongl. Maj:t har i Nåder behagat bevilja att 75 tunnor åtskillige kornsorter skola gratis utdelas till de nödlidande innevånare i Drotheim, och 325 tunnor till ganska billigt pris derstädes försäljas.

Dito den 8 Jan. Den 6 dennes hade Kejserliga Österrikiska Sändebudet Grefve af Lytzov hos Hans Kongl. Maj:t sin audience.

Wien den 3 Jan. Genom Ministern för Inrikes ärenderne, Grefven af Ungartens Circalair, äro alla Gouverneurer uti arfländska Provinser, till Wien inkallade, der de den 4 dennes i en högtidlig StatsConferens komma att deltaga. Man tror att en vida större conscription nu kommer att företagas än det förra året. I händelse omständigheterna sådant fordra, kommer vår Regering att tillstundande vår uppställa en imponerande magt.

Ett officielt Bref innehåller följande: "Herr B.... Hufvudman vid det Fransyska Gardiets Jägare Regemente, blef tillika med en del af sitt Compagnie, vid Fransosernas intåg i Moscau inqvarterad i ett

af Förstädernas boningshus; vid inträdet, fant han en olycklig familj, hvilken röfvare hade försatt i det största elände. Egaren till huset var Herr Botticher, han bad om ett litet understöd för sin hustru och sina små barn; modren som ägde ett tvenne månaders gammalt barn, kunde af förskräckelse ej på 24 timmars tid gifva det samma någon di. Den första sorgen Herr B. . hade, var att beveka denna familjs Fader att antaga en liten hjelp, att dela med sig det lilla förråd af sin proviant, den han till sitt eget behof medförde. Han ställde några poster af sina Jägare att skydda huset, och skickade åter andra på landet, för att uppsöka en get, med hvars mjölk barnet kunde släcka sin hunger. Desse ömsinte Soldater funno vid Moscau en mjölkande get, köpte den samm af egaren, och öfverlämnade den sedan till Madame Botticher. Herr B.... erhöll tillåtelse af Generalen, att utur den bestämda andelen af Korn, som skulle tjena till Regementets behof, få uttaga tvenne delar, hvarmed barnet för det tillkommande kunde försörjas. När Hertigen von Elchingen fick veta denna mennisko kärlek, så ville äfven han deltaga uti detta ädla exempel, och innan han hade erfarit att Madame Botticher hade slägt i Frankfurt, hvilket blef honom ganska kärt, har han bevisat henne all möjlig hjelp.

Den Högfärdige.

Den Högfärdige umgås helst med dem, som äro dummare än han; ty han tror sig veta alt, och vill vara den yppersta i laget.

Han anser en emot sig försummad Reverenz, för högre brott, än förräderi emot land och Rike.

Han leds mäst alltid, orh har sällan sälskap; ty hans likar äro honom för gemena, och de förnämare fordra höflighet af honom.

Han gifver als intet för Guds skuld; men alt åt sin ödmjukaste tjenare.

Han vårdar sig ej att vara tapper och blyges att vara lärd; ty mången i hans sinne gemen karl fäktar och studerar.

Han bär omkring sin utsmyckade figur, ifrån hus till hus, som en grannlåt, hvilket bör uppväcka förundran.

Han tror att hedra andra är honom en vanheder.

Han åker ej gärna i vagn, ty kusken sitter framför honom.

Och ho vet om han ej går nödigt i kyrkan, emedan Prästen står högre än han.

Men som alt har sina botemedel, utom döden, så råder jag:

Gif

Den högmodiga beröm

Öfversittaren stryk

Hunden bröd

och den knarriga dörren olja

Så

Tiga de alla fyra.

Den som kunde vara hågad, att, hälst på längre tid, utlåna 166 R:dr 32 sk. R. G. S. emot säkerhet i Landtägendom och Borgen, behagade gifva det tillkänna uti färseglad Billette till J. W. B., som aflämnas på Kongl. PostContoiret i Wexiö.

En svart och hvitfläckig väl tecknad hund, med kort svans, är för rätta ägaren bortkommen; den honom tillrättaskaffar och sådant anmäler å nya Boktryckeriet, undfår hederlig vedergällning.

N:o 5 utgifves nästa Lördagsafton kl. 6.

No 5.

Den Anspråkslöse Samlaren

Lördagen den 30 Januarii 1813.

Tryckt i Wexiö hos C. F. Berg och N. Gulin.

(Ur Hamburgisch. unpartheyisch. Correspond.)

London den 1 Januarii. Följande privata skrifvelse från Paris är hos oss gjord bekant:

Paris den 22 Decemb.

Kejsaren fortfar att vara opasslig; men sysselsätter sig icke dess mindre beständigt med Statsangelägenheter. Han har med sina Ministrar, men isynnerhet med Österrikiske Ambassadeuren täta conferencer. Sedan sistledne Lördag, hafva icke mindre än 17 Courirer blifvit härifrån affärdade till Wien, Berlin, Dresden, Stuttgardt och flere andra Tyska orter. Hvad som i synnerhet väcker upmärksamhet ibland våra Politici är ankomsten af en Österrikisk Officer med Depecher från Kejsar Frans. Denne är General Majoren vid Cavalleriet, Baron von Erbach, som inträffade här i går. Man tillägger äfven, att han öfverlemnat Napoleon en egenhändig skrifvelse från Österrikiske Kejsaren. Man speculerar här mycket öfver underhandlingars öpnande till en allmän fred; men oagtadt denna fredliga böjelse har man gifvit befallning, att låta de samma Linie-troppar marchera till Strassburg, som cantonnerade i det inre af landet, hvarföre ock med nästa måndag ett vinterläger skall uprättas emellan denna fästning och Metz. Sistledne Onsdag ankommo till Portsmouth 2 Transportskepp med Venerable af 74 Canoner, Capit. Popham, som hade om bord en del af Kongl. Marinens Bataillonèr, hvilka kommit från de Nordliga kusterna af Spanien. Den återstående delen väntas dageligen, och det hela skall afgå till Nord America.

London den 2 Jan. Napoleons affairer äro, såsom han sjelf, bragte till det yttersta, och man har anledning att tro, att händelser af högsta vigt skola innan korrt förefalla i Frankrike, om de icke redan förefallit.

Med ledsnad hafve vi inhämtat den underrättelsen, att en sammankomst förleden Måndag blifvit hållen i Nottingham för att taga i öfvervägande, huru man på det tjenligaste sätt af Prinsen Regenten och Parlamentet genom en bönskrift skulle kunna utverka fredens återställande. För öfrigt behöfver det ej anmärkas, att det är ganska opolitiskt, att med dylika petitioner sätta Regeringen i förlägenhet.

Danzig den 6 Januarii. Danzigs Gouvernement har i dag till allmänhetens kunskap låtit publicera följande: I går blef på Börsen det ryckte utspridt, att en Krigs conseil var hållen hos Gen. Gouverneuren, der denna fråga skulle hafva blifvit framställd: om man skulle spränga Danzigs fästningsverk eller icke? Dylika ryckten kunna endast af okunnige och illa sinnade personer uppfinnas och utspridas. Hans Excellens, Gen. Gouverneuren, har icke utan förvåning erfarit, att äfven Militärer satt tro till nämnde ogrundade berättelse. Och vilje vi derföre underrätta allmänheten, att fästningsverken skola ej allenast icke sprängas, utan, om fienden skulle våga nalkas dem, skola de till det yttersta försvaras. Wi skola slåss, om omständigheterna så fordra, ända till Danzigs ringmur. — Ingen ting är lättare, än att under medgången visa sin Souverain tillgifvenhet. Men uti sakernas närvarande ställning väntar man, af Danzigs Garnison, att de visa Riket och dess Höga Öfverherre, det intet förmår skaka deras mod, och att denna vigtiga plats, anförtrodd åt deras redlighet och ära; af densamma försvaras på ett sätt, som rättvisar vår goda tanka om deras upförande. För det kommande fattställe vi äfven härigenom, att hvar och en af hvad rang och stånd han än må vara, som kan öfvertygas derom, att hafva hållit dylikt tal, skall vid paraden skamligen bestraffas, där man skall afskära honom dess hår, och sedermera bortdrifva honom ur staden.

DivisionsGeneralen, Adjutanten hos Hans Maj:t Kejsaren och Konungen, Gen. Gouverneur af Danzig,

Grefve Rapp.

Wien den 2 Jan. Under förledna året 1812 hafva i härvarande Residens med dess Förstäder dött 14407 menniskor, de föddas antal var 11833, och de vigdas steg till 2555 par. I afseende på ålder hafva ibland de döda 48 personer uppnått 90 till 100 år, två var 100 och en 106 år gammal.

Polygami tillåten för en Christen.
Berättelse från Medeltiden.

Ludvig, Grefve af Gleichen, var en af dessa många Tysklands Ådlingar, som dels fanatismen och vidskepelsen, dels äregirigheten, dels ock roflystnaden låckade att deltaga i de så namnkunnige Korstogen. Uti en drabbning med Saracenerne hade Ludvig den olyckan att falla i de Otrognas händer. Belastad med bojor, fördes han till en befästad ort, där en svår fångenskap blef hans lott. Men lyckan var honom gynnande, och han befriades genom en ung och vacker Turkinna ifrån sitt olyckliga tillstånd. Denna blef kär i honom och förskaffade honom friheten med vilkor, att han skulle gifta sig med henne. Ludvig tvekade så mycket mindre att bifalla denna önskan, som hans frihet berodde deraf. Han bekommer den, och reser till sin hemort Thüringen år 1240, beledsagad af sin nya maka; men till sin stora förvåning emottages han vid hemkomsten af sin förra gemål, en Grefvinna af Käfennburg, hvilken han trodde vara död. För att hjelpa honom från sitt bekymmer, gaf Påfven honom tillstånd att få behålla sina begge hustrur, hvilka (förmodligen till vårt Tidehvarfs stora förundran) lefde tillsammans i en fullkomlig enighet. De delade begge tillhopa med sin man en och samma säng, och begrofvos alla tre i samma graf i Erfurt. Man har författat öfver dem en grafskrift, som i Fransk öfversättning lyder sålunda:

Ici gisent les corps de deux fenmes rivales,
Qui, par des flammes sans egales,
S'aimant comme des sœurs, m'aimèrent á l'envi.
L'une fuit Mahomet, pour suivre son Mari,
L'autre veut embrasser l'epoux qu'elle recouvre.
Unis, par les liens de l'amour marital,
Nous n'eúmes, en vivant, qu'un seul lit nuptial,
Et dans notre trepas un seul marbre nous couvre.

Åran.

Att Grip blef ärelös, får man ej undra på.
Han gick från man till man, och ville på sin ära
ett litet lappris-lån begära;
men kunde ej på den en enda styfver få.
Hvad skulle han med henne då?

Till salu finnes:

På nya Boktryckeriet: Don Juan och Diego, eller tvenne Spaniorers öden under sista Revolutionsepochen; 2:ne del. häft. 1 R:dr 12 sk. Herdarne, en samling af Idyller, häft. 32 sk. Cæsars Lefverne, af Meisner. 4 del. 5 R:dr. Arndts resa genom Sverige, 4 del. 4 R:dr Rysslands Historia, 2 del. 2 R:dr. Beskrifning om Pestersburg 1 R:dr Den sköna Abellina, eller den gamle Andrés mördare, 1 R:dr. m. fl. Priserne äro i Riksgäld.

Den annonce Magister Colliander behagat införa i Wexiö Bladet N:o 3, förefaller oss så mycket mera oväntad, som Redactionen af denna Tidning aldrig varit honom anförtrodd. Wi anse för en pligt att härom avertera Respect. Prenumeranter, äfven som vi vid samma tillfälle hafva äran tillkännagifva, att vi reqvirerat åtskilliga utländska Tidningar, som ock snart lära anlända ej mindre till vår än Respect. Publikens tillfridsställelse.

Åfvenledes hafve vi äran tillkännagifva, att vi nu hafva Redacteur, som med detta Blad och alt framgent lemnar oss äskadt biträde. Han har således icke deltagit i utgifvandet af den Tidning, som sistledne Onsdag lemnade prässen, hvarföre ock hvarken dess fördelar eller brister böra honom tillskrifvas.

Berg & Gulin.

N:o 6 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 6.

No 6.

Den Anspråkslöse Samlaren

Onsdagen den 3 Februarii 1813.

Tryckt i Wexiö hos C. F. Berg och N. Gulin.

(Ur Hamburgisch. unpartheyisch. Correspond.)

Berlin den 5:te Januarii. Vår Monark hyser det lifligaste misshag för General von Yorck's förräderi, hvarom han i går erhöll en bedröfl. lig underrättelse. Hans Majestät har samma dag fogat följande anstal. ter: Alla medel skola användas för att fasttaga General von Yorck och sända honom till Berlin, där han skall dömas och straffas efter fasan af sitt brott. — General von Kleist är utnämnd till commenderande General-Lieutenant öfver Preusiska Contingenten i General von Yorck's ställe. Han skall taga alla nödiga mått och steg för att rappellera Tropparna, och ställa dem under Konungens af Neapel befäl, samt till den ort, som denne Prins behagar bestämma. Konungens Adjutant Herr von Natzmer, är i dag på morgonstunden härifrån afrest med skrifvelse till Königsberg. — Hans Maj:t förklarar däruti, att Han icke ratificerar den af General von Yorck afslutna convention och då dispositionerne, som i afseende på Hans Troppar böra tagas, tillkomma, till följe af Alliance-Tractaten, Hans Maj:t Kejsaren ooh således äfven Konungen af Neapel, såsom Hans Lieutenant, så anmodar Han denne Prins att gifva General-Lieutnant von Kleist sina Ordres, samt äfven unna Major von Natzmes del af de samma, hvilken för Preusiska Corpsen skall tillkännagifva sin Souverains vilja och tänkesätt. Man skall i alla Preusiska Staterna publicera Konungens ogillande af General von Yorcks uppförande, samt dess stora missnöje deröfver; äfvenledes skall man af Konungen af Neapel anhålla om en dylik Kungörelse vid Franska Armeen. — Skulle General von Yorck icke blifva gripen, så skall han contumaciter dömas — Som man för-

säkrar, lärer Furst von Hatzfeld ofördröjeligen begifva sig till Paris, för att meddela Hans Kejserliga Maj:t Konungens tänkesätt, samt på samma gång för hela Europa tillkännagifva dess missnöje med Generalens förhållande.

Följande är innehållet af det fördrag, som General von Yorck ingått med fienden:

Convention:

I dag hafva undertecknade, nemligen: Commendanten en Chef för Preussiska HjelpCorpsen, GeneralLieutenant von Yorck, å ena sidan, samt GeneralQuartermästaren vid Ryska Kejserliga Armeen, under Grefve Wittgensteins Commando, GeneralMajor von Diebitsch å andra sidan, efter mogen öfverläggning, afslutat följande Convention:

Art. 1. Den Preusiska Armeen skall uti Preusiska Gebietet occupera Linien längs efter Gränsen från Memel och Nimmersatt ända till vägen, som löper från Woinuta till Tilsit. Ifrån Tilsit skall den vägen, som går förbi Schillapischken och Melanken ända till Labiau (med inbegripande af dertill stötande Städer) bestämma vidden af det land, som besagde Preusiska Corps skall intaga. Detta district skall å andra sidan begränsas genom Curische Haff, med de vilkor, att hela denna Landsträcka skall blifva ansedd fullkomligen neutral, så länge Preusiska Tropparne hålla den occuperad. De Ryska Tropparne kunna på de omnämnde landsvägarne komma och gå; men våga uti detta Arrondissements städer icke taga några qvarter.

Art. 2. De Preusiske Tropparne skola förblifva i fullkomlig neutralite uti det genom 1:sta Artiklen beteknade Arrondissement ända till dess befallning från Hans Preusiska Maj:t kan anlända; men de förplikta sig, i händelse omnämnde Monarck skulle befalla dem återstöta till de Franska Tropparna, att under 2 månaders tid, räknad från den dagen då detta blifvit undertecknadt, icke fäckta emot Ryska Armeen.

Art. 3. I händelse Hans Maj:t Konungen af Preusen, eller Hans Maj:t Kejsaren öfver alla Ryssar skulle vägra att ratificera närvarande convention, så skall det stå den Preusiska corpsen fritt, att begifva sig till den ort, som till följe af deras Konungs befallning blifver dem anvist.

Art. 4. Man skall återgifva Preusiska corpsen alla ammunitions-hästar som man finner på stora vägen från Mitau, äfvensom alt det som utgör Armeens tillbehör. — Hvad provianteringoch omnämnde Corps's tråss beträffar, så kan det, som dertill hörer, obehindrat passera genom Ryska Armeen, och från Königsberg, eller än längre bort, stöta till Preusiska Armeecorpsen.

Art. 5. Om General-Lieutenant von Yorcks ordres händelsevis ej ännu skulle hafva träffat GeneralLieutenant von Massenbach, så skola de Troppar, som stå under denne sednares befäl också inbegripas i närvarande Convention.

Art. 6. Alla fångar, som Ryska Tropparne under GeneralMajor von Diebitsch kunna hafva tagit från General von Messenbachs Armee, skola likaledes innefattas i denna Convention.

Art. 7. Preusiska Corpsen äger tillstånd och frihet att med ProvincialRegeringen i Preusen öfverenskomma om alt det, som angår dess proviantering, äfven i den händelse att nämnde Provincer af Ryska Armeen skulle intagas.

Förenämnde Convention är in dupplo utgifven och med undertecknades underskrift och privata Sigill försedd.

Gifvit vid qvarnen Poschernu den 18 (30) December 1812.

von Yorck.
GeneralLieutnant i Preusisk Tjenst.

von Diebitsch.
GeneralMajor i Rysk Tjenst.

Följande är innehållet af det Bref, som General von Yorck skrifvit till Marskalken Hertigen af Tarente:

Tauroggen den 30 December 1812.

Nådige Herre!

Efter många och svåra marcher har det varit mig omöjligt att fortsätta dem, utan att på mina flanker och flyttningar blifva angripen. Det är detta, som har hindrat mig ifrån föreningen med Eders Excellens, och då jag varit nödsakad att välja emellan det alternativa,

att antingen förlora mina Troppar med alt dess tillbehör, som allenast kunde försäkra min subsistence, eller att rädda dem, så har jag ansett för min heliga pligt att ingå en convention, hvarigenom Preusiska Tropparnes samling måste befinna sig i en del af Ost-Preusen, hvilken genom Franska Armeens retraite har kommit i Ryska Armeens våld. De Preusiska Tropparne skola utgöra en neutral Corps, som icke får tillåta sig fiendtligheter emot någon af de krigande Nationerne. De kommande händelser, som blifva en följd af de underhandlingar, hvilka de krigförande magterna komma att afsluta, skola bestämma deras blifvande öde. Hvilken dom än verlden kan gifva öfver mitt uppförande, så bekymrar jag mig föga derom. Pligten emot mina Troppar och den mognaste öfverläggning hafva föreskrifvit mig det. De renaste bevekelsegrunder, deras utseende må nu vara hvilket som helst, hafva lett mina steg.

Då jag, Nådige Herre! gör Eder denna förklaring, befriar jag mig ifrån förbindelserna till Eder, samt beder Eder att emottaga försäkringarne af den djupaste vördnad, hvarmed &c.

von Yorck.

Följande är GeneralLieutenant von Massenbachs skrifvelse till Marskalken Hertigen af Tarente:

Nådige Herre!

General von Yorcks skrifvelse lärer redan underrättat Eders Excellens, att mitt sista steg var mig föreskrifvit, och att jag icke kunde förändra något deruti, emedan de försiktighetssteg, som Eders Excellens denna natt låt taga, syntes mig misstänkta, att de tilläfventyrs antingen ville tillbakahålla mig med våld, eller ock i närvarande fall afväpna mina Troppar. Jag måste altså välja det parti, hvaraf jag har betjent mig, för att förena mina Troppar med den Convention, hvilken GeneralCommendanten undertecknadt, och hvarom han denna morgon lemnat mig underrättelse och instruction. Eders Excellens förlåter att jag icke personligen infinner mig för att underrätta om det som tilldragit sig. Jag har gjort det för att bespara mitt hjerta en oangenäm rörelse, emedan de känslor af vördnad och högacktning för Eders Excell. person, som jag ända till slutet af min lefnad skall bibehålla, hade hindrat mig från uppfyllandet af min pligt.

Den 31 Decemb. 1813.

Massenbach.
GeneralLieutnant.

N:o 7 utgifves nästa Lördagsafton kl. 6.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 6 Februarii 1813.

Tryckt i Wexiö hos C. F. Berg och N. Gulin.

(Ur Hamburgisch. unpartheyisch. Correspond.)

Berlin den 2 Januarii. Tiotusende Fransoser, kommande från Pommern och Hertigdömet Mecklenburg, skola inom några dagar genom Stettin marchera till stora Armeen.

Dito den 9 Jan. Man försäkrar, att vår Regering låter upprätta 20 Reserve-Batailloner, som under Generalerne von Thumen's och von Bülov's befäl skola begifva sig till Oder.

Rehnströmmen den 10 Jan. Ända till den 20:de i denna månad, skola de förstärkningar, som äro bestämde för stora Armeen, hafva anländt till Rehn. Enligt säkra underrättelser skola de utgöra 180,000 man hvaraf 60,000 passera Rehnströmmen vid Strassburg, 60,000 vid Mayntz och 60,000 vid Wesel.

Berlin d. 11 Jan. Prins Fredrik Thassilo Wilhelm, äldste Sonen till H. K. H. Prins Wilhelm af Preussen, Broder till H. Maj:t Konungen, har natten till den 10:de Jan. aflidit i en ålder af 15 månader.

Köpenhamn den 16 Jan. Prins Peter Fredrik Georg af Oldenburg är död af Bröstsjukdom.

Offenteliga Blad anföra, att KronPrnisen af Preussen skall i år företaga en resa till Italien och Schveitz, samt uppehålla sig någon tid i Frankrike.

Wien den 12 Jan. Man försäkrar, att i flere Monarchiens Provinser och isynnerhet i Ungern, betydliga Hästlefveranser till Frankrike skola göras.

Många Österrikiske Generaler, som varit employerade i det inre af landet, hafva nu erhållit befallning att begifva sig till de åtskillige Observationscorpser, som vid gränsorna blifvit uppstälde. Prinsen af Wiedrunkel afgår till Kaschau i Öfver-Ungern; Generel Hager skall commendera en Division i Bannatet; FältMarskalks-Lieutenanten Zach, som i flere Italienska Fälttåg varit Chef vid GeneralStaben, är utnämnd till Commendant öfver Fästningen Ollmüz.

London den 8 Jan. Péthion är nu fullkomligt segrare på St. Domingo, och det berättas om Christoph, att han blifvit mördad utaf en af sina Adjutanter.

Washington den 28 Nov. Nationens önskan är nu allmänt bekant, och Herr Maddison skall å nyo blifvit vald till President.

Berlin den 23 Jan. Enligt vår Tidning försäkras att Hans Maj:t Konungen af Neapel öfverlemnat Armeens commando åt Hans K. Höghet vice Konungen af Italien.

Hamburg den 25 Jan. Genom skrifvelse från Berlin äro vi underrätrade, att Hans Maj:t Konungan af Preussen har den 22 dennes lemnat sitt residens i Postdam för att begifva sig till Schlesien. Afsigten med denna resa är, att H. Maj:t vill sjelf hafva uppsickten öfver rustningarne till nästa Fälttåg, samt vara närvarande vid uppsättningen af de 20 nya Bataillioner, hvarom han gifvit befallning. Deras Excellencer, Frankrikes och Österrikes Ministrar skola göra Konungen sällskap på denna resa.

(Ur das Morgenblatt für gebildete Stände.)

Maximer.

Fri öfversättning af le nouvel Esprit des Esprits, Paris 1812.

Quand le précepte est bon, qu' importe qui le dicte?

Favoriter äro Solvisare, hvilka man allenast så länge rådfrågar, som Statens sol upplyser dem.

Skönhet utan gråcer är en metkrok utan lockmat.

Ditt ryckte liknar din skugga. Ofta går den före dig, ofta bak efter; stundom är den större, stundom mindre, likasom du sjelf.

Förtal är hycklares lustspel.

Den som af hela verlden vill blifva acktad och berömd, han bevisar Dårarne alt för mycken, och rättskaffens folk alt för liten ära.

Religionen är den gyllene kädja, som fasthåller jordklotet vid den Eviges thron.

Små snillen göra samma larm och uppseende i verlden, som en tomm framrullande cabriolet.

Det missbruk, som de rika till större delen göra med sin lycka, är en tröst för de fattige.

Hoher sinn liegt oft in kind'schem. Spiel.
von Schiller.

Spöke.sjön eller Lacus admirabilis.

Långt borta på Rehndalens slätter upphäfver sig Seekopf, en del af dessa långa bergsryggar, hvars kedjor dela Würtembergs och Badens fruktbara länder. Wid dess fot ligger det intagande Kapplerthal; glada och vidsträckta utsigter låcka vandraren att bestiga dess spets. Men på bergets högd, just i dess dystra och skogbeväxta trakt, samt rundt omkring innesluten af kala klippor, är spöke-sjön (der Mummelsee), om hvilken en mörk saga bland nejdens innevånare fortplantar sig från ätt till ätt. Enkel är den och barnslig, ooh icke utan en hemlig fruktan berätiar den åldrige Landtmannen densamma för de sina och den Vandrare, som besöker honom i dess lugna boning. Där hvaräst nu mellan höga bergsklippor de stilla och allenast af Himmelens stjernor och några få menniskor besökta sjöns svarta böljor omfamna den klippiga stranden, stod fordom en helig — åt Himmelen invigd boning, där i djup enslighet vida skillde från lifvets stormande nöjen barnsligt fromma själar lefde för sin andackt och Gud — I lång tid herrskade här ett heligt lugn, nu förvandlat till en hemsk och förskräcklig tystnad — Men hastigt förintade Himmelens vrede

dessa invigda heliga ställen. Förgäfves frågar Du, Vandrare! Hvarföre? Endast med en blick, befallande tystnad och vördnad, hänviser den fromme landtmannen dig till Försynens dolda och outgrundeliga vägar.

Så snart morgonrodnaden åter förkunnat dagens ankomst, lemna Dalens innevånare sina fredliga hyddor, och klättrande sig opp på det höga bergets stela branter, ila de till de heliga ställen, där de förrättade sin andakt, och lemnade sina fromma gåfvor — Knapt hafva de uppnått bergets höjd, förrän deras blickar söka klostret. Men förgäfves — Intet spår synes mera dertill, och i dess ställe är en djup bottenlös sjö, i hvars svarta spegel de förgäfves söka med ögat upptäcka lemningarne af den fördränkta byggnaden.

(Fortsättn. följer.)

Om Englands handel på Ryssland.

Chancellor, en Engelsk Capitain, upptäckte Archangels hamn i hvita hafvet år 1558. Fem år förut hade den namkunnige Seglaren Cabot föreslagit för Edvard VI, att utrusta ett fartyg, för att genom ishafvet upptäcka en väg till China. Befälet öfver detta skepp gafs först åt Hugh Willoughby, och sedan åt Richard Chancellor. Den sednare led skeppsbrott på kusten af hvita hafvet i St. Niklas's vik: där fans då endast ett kloster. Detta skeppsbrott gaf anledning till upptäckten af Archangels hamn och till Englands handel med Ryssland: en handel som tilltog med en underbar skyndsamhet; ty innom kort tid steg inkomsten af Englands tull till 100,000 Rubler om året. Engelsmännerna hade tillfälle att ifrån denna hamn hämta pottaska, kaviar, talg, vax, hudar garfvade och ogarfvade, fläsk, salt kött, späck, rhabarber, lärfter, tågverk, persiskt och chinesiskt silke m. m.

Ifrån Archangel stego Engelsmännerne uppåt landet långsutåt Dvina floden, och begåfvo sig landvägen till Muskou, där de slöto handelsförbindelser. Dessa handelsförbindelser blefvo sedermera mycket utvidgade, då Peter I. hade eröfrat Liffland, och öppnat för dem hamnarne i Petersburg, Revel, Riga och Narva. Ifrån den tiden har handlen med Ryssland blifvit en af de indrägtigaste näringar för England, och tillika högst vigtig i anseende till dess sjömagt. England skickar till Ryssland dels sin egen jords producter, dels sina manufacturer, dels sina Indianska varor, dels äfaen Spanska och Portugisiska (och förr äfven Franska) varor och brännviner, på hvilka England vinner ganska ansenligt.

N:o 8 utgifves nästa Lördagsafton kl. 6.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 10 Februarii 1813.

Tryckt i Wexiö hos C. F.-Berg och N. Gulin.

Utrikes Nyheter.

Stuttgardt den 18 Jan. Man har här låtit synas följande Publication: Om natten mellan den 7:de och 8:de Januarii har man i det lilla Jagthuset, som ej långt ifrån vägen mellan Murr och Pleidelsheim blifvit uppfördt för Hans Majestät i anseende till en den 8:de föranstaltad Jagt, borttagit densamma bräda, på hvilken Konungen under sjelfva Jagten skulle hafva befunnit sig, och under densamma har blifvit lagd en påse, 4 och 3 fjerdedels Skålp. tung, uppfyld med krut samt eldstål, ett stycke afskurit tunder, flinta och en mängd med blår. Och som alt detta tydeligen bevisar ett mordanslag mot Konungens lif, så erhåller den, som kan upptäcka upphofsmannen eller dess medhjelpare, en belöning af 1000 Ducater, samt försäkran om dess namns förtigande. Skulle angifvaren sjelf hafva deltagit i denna complott, men uppgifver upphofsmannen eller någon annan medbrottslig, så lofvas honom ej blott befrielse ifrån straff, utan äfven ofvannämnde belöning, samt förtigande med dess namn.

London den 8 Jan. Det försäkras, att General Stuart, Broder till Lord Castlereagh, skall afresa till Halfön; der han bekommer ett vigtigt commando. — Sir Thomas Graham skall ofördröjeligen återvända till Portugisiska Armeen, och i befälet efterträda General Hill. Denne sednare commenderar en Chef under Lord Wellington's vistande i Cadix.

Dresden den 23 Januarii. De nyaste underrättelser, som vi hafva från Warschau äro af den 18:de dennes, och förmäla att de allierade Tropparnes position pä andra sidan om Weichsel icke har undergått

någon förän dring. Den Österrikiska Armeecorpsen försvarar sin Linie emellan Bug och Nareu ända till trackterna af Rozau och Breck. Den 7:de Armeecorpsen under General Gref Regnier har sina Förposter bortom Siedlie, och underhåller öfver Jadou communication med Österrikarne — AvantGardet under General von Gablenz har den 11:te blifvit angripit af 4 Cosack- ooh 2 Dragon-Regementer, understödde af något Infanterie; men har försvarat sig. — — I Thorn är en ganska betydlig Garnison. Danzig har också en stark besättning, och är dessutom försedd med det som till dess försvar kan vara nödigt. Vice Konungens af Italien hufvudqvarter fortfar att vara i Posen, hvarifrån han underhåller communicationen med Warschau medelst Beyerska Armeecorpsen under General Wrede, hvars hufvudqvarter är Gnesen. National uppbådningen eller uppsättningen af Conscriberade och Cavalleriehästar, samt för öfrigt alla de försvarsanstalter, som man vidtager uti Hertigdömet Warschau åtföljas af en verksamhet och ett nit, som man endast kan vänta sig af en sann Patriotisme.

Danzig den 19 Januarii. Den 10:de Corpsen af stora Armeen, som commenderas af Hertigen af Tarente anlände den 13:de dennes till trackterna af Danzig. Hans Excellens öfverlemnade straxt derpå Befälet öfver denna Corps åt General Gouverneuren af Danzig Grefve Rapp, som är Chef öfver alla till denna fästnings försvar bestämde Troppar. Ifrån denna tid hafva flere träffningar förefallit — — Som Reaumurs barometer har stigit till 10 à 12 grader, så har General Gouverneur funnit sig föranlåten att draga Tropparne tillbaka innom fästningen, emedan de annars skulle blottstält sin hälsa för följderna af den stränga årstiden. Dessutom var en kårt vapenhvila högst nödvändig för dessa Troppar, och i synnerhet för den förträfflige Gen. Grandjean's Division, som under Hertigen af Tarentes befäl gjort så vigtiga tjenster.

Spöke, Sjön eller Lacus admirabilis.

(Fortsättning och slut från N:o 7.)

Med stilla andackt och intagne af en hemlig rädsla vandrade de tillbaka, och förkunnade sine Bröder denna rysliga händelse. Ensamt blef sedermera detta ställe, allenast sällan besökt af irrande eller ny-

fikne Vandrare. Men ännu i många år, så förmäler Sagan, visade sig Sjöns välgörande andar; till de närmast belägna dalens boningar kommo de ofta vid nattliga stunder, skötte hornboskapen och fåren, samt med trefnad och tillväxt välsignade Landtmannens verk. Uti Dalarne vid Bergen, och på de vidsträckta Rheingaues slätter, betade på intet ställe skönare hjordar, än uti Seeback och Acherns dalar, hvars fromme innevånare fordom med vänskapsfull ömhet hade bemött det fördränkta klostrets Nunnor; och på barn och barnabarn fortplantade sig de välgörande Andarnes bevågenhet, ända till dess en Sonson, utan att vilja det, bortjagade dem. Ofta hade Dalens invånare lyssnat på dessa nattliga gäster, och sett, huru de vandrade omkring i torftiga kläder, knapt tjenliga att dölja deras nakenhet. Och nu höllo de råd tillsammans och öfverenskommo, att de såsom tacksamhetsoffer skulle lemna de vänlige Andarne en ny beklädning, hvarmed de ståtligare kunde företaga deras midnattsresor. Och vackra kläder hängde de nu på de orter, som de nattlige andarne besökte. Men förtörnade öfver de inskränkte Dal-invånarnes gåfvor, ehuru väl de skänktes af ett godsint hjerta, vredgandes att de blefvo utspionerade i deras stilla förrättningar, vände andarne tillbaka, och intet dödligt öga har sedermera helsat dem. Först efter många år, uti våra det förflutna så ofta smädande dagar, gåfvo de å nyo tillkänna sin tillvarelse. Ty då en gång Munkarne från ett närliggande kloster förlustade sig med Jagt i denna vilda trackt, kommo de äfven till Sjöns klippfulla brädd. Bespottande den barnsliga sagan oroade de andarnes lugna hemvist, och med eldgevär störde de stilla vågor. Men en hotande stämma, lik brusandet af den nattliga skogströmmen, höjde sig ifrån Sjöns djup, och de vågor, som förr så vänligt smekat den tysta stranden, uppreste sig nu fruktansvärdt mot de skakade klipporna, så att det genljudade vidt omkring uti skogen. Rädde skynda Munkarne bort från de vredgade andars område, sökande genom mässeläsning och bön återförsona dem. Ännu i dag beder enligt deras föreskrift Dalinvånaren vid midnattstunden en rosenkrans, på det att de förolämpade andar åter måtte blidkas, och å nyo gifva dem sin vänskap.

F ö r k l a r i n g.

Var utan inskränkning uppriktig i v ä n s k a p e n, emedan du häruti är mäst oberoende. Samma frihet åtnjuter du hvarken af H ö g a k t n i n g e n, vinsten af dina förtjenster, eller af S y m p a t h i e n,

detta Naturens offer, eller äfven af kärleken, denna Slafvinna af våra lidelser. Vänskapen endast beror af ditt val. Ingen tvingar dig, icke Föräldrars vilja, icke några lagar, icke dina likars hotelser. Dygden aftrugar oss bifall; Förtjensterna möta afundsjuka, lycka och ära väcka missundsamhet. Krediten gör dig beroende, välgerningarne göra dig erkänsam, och Hoppet egennyttig; men Godhet och känsla för det ädla och sanna allena bilda, grunda och vidmagthålla Vänskapen.

Åren.

Hvem är väl denne åldrige Man,
som med sitt sälskap roar oss alla?
Månne man honom Gubbe kan kalla? —
Hur' många år har väl han?
Gubben det hör, och åt frågan han ler —
"Inga — han svarar" det kan jag försäkra;
Ty de förflutna äro ej mer,
och de kommande kan jag ej räkna."

Den begråtne Hjelten.

För ingen flera tårar flutit,
än för den Mann, som hvilar här
bland fanor, värjor och gevär,
just tecken af den magt han in i döden njutit.
Hvem mäter denna tåreflod
de faderlösa barn, de ömma makar gjutit,
som upprest denna ärestod
med sina fäders, männs och sina Söners blod?

Anecdot.

Tvenne andäcktiga systrar i ett Catholskt land öfverlade i början af fastelagen, huru de bäst skulle späka sitt kött, och göra Gud ett behagligt verk. Efter lång öfverläggning, hvarvid alla möjliga penitenser uppräknades, kommo de öfverens om, att låta sitt tjenstefolk fasta.

N:o 9 utgifves nästa Lördagsafton kl. 6.

No 9.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 13 Februarii 1813.

Tryckt i Wexiö hos C. F. Berg och N. Gulin.

Utrikes Nyheter.

London den 9 Jan. Genom bref från Lisabon äro vi underrättade om den stora skada, som sista stormen åstadkommit i dervarande trakt. 38 skepp hafva stött på grund, och många hafva helt och hållit förolyckats. Dessa samma bref omnämna också, att nära en tredjedel af Engelska Armeen är sjuk, samt oförmögen att göra tjenst. Grefven af Palmela är såsom Brasilianska Hofvets Ambassadeur anländ till London. Den till Armeen under Amiral Beauclerk bestämda Sjö-expedition lemnade i går Portsmouths hamn. Emedan Regeringen blifvit underrättad att Amerikanske Commodereu Rodger befinner sig vid Azoriska Öarne, så har den skickat Elephanten af 74 Canoner samt Hermes för att uppsnappa honom. Theseus af 74 Canoner och ett annat Linieskepp af lika storlek hafva i samma afsigt seglat från Portsmouth.

Bayretuh deu 21 Jan. Konungen af Neapel bar uppehållit sig några timmar i vår stad, och fortsatte vid midnatten sin resa till Neapel.

Augsburg den 17 Jan. Genom Wesel och Strassburg skall ansenligt Artillerie transporteras till Tyskland. För Kanonernes Transport och Krutvagnarne äro ej mindre än 30,000 hästar vid de särskilte Post-stationerne beställde.

Posen den 26 Jan. Stora Armeens Hufvudqvarter fortfar att vara i vår stad, cch de troppar som samlas så väl här som i nästgränsande trackter, gifva oss all anledning att förmoda, att det icke flyttes till någon annan ort. Den 23:dje dennes hafva flere sköna Infanterie

och Cavallerie Regementen hit anlänt ifrån Frankrike och Italien. Dagen förut inträffade en Artillerie Park och en Transport Munition. Hans Kejserl. Höghet, Prinsen vice Konungen, har i dag hållit mönstring med en del af desse anlände Troppar. För öfrigt finner man af de mått och steg som vidtagas, det ett stort antal af Troppar hit lär anlända.

Weymar den 22 Jan. Wieland är icke mera. Han dog natten till den 21:ste dennes efter en kort sjukdom i 80:de året af sin berömda lefnad. Hvad den odödlige varit behöfver icke nämnas. Det är visst, att lärda verlden genom hans bortgång lidit den största förlust.

Anecdote om Prinsen Carl Stuart.

(Ur the Monthly Magazin.)

Då denne olycklige Prins flydde till granskapet af Loch Arkeig, blef han med mycken vänskap emottagen af Lochiel och andra. Han besökte denna trackt ännu en gång då han kom tillbaka ifrån Ön Skye, till hvilken han oskadd (ehuru med största fara) blifvit öfverförd ifrån Ön South Uist af Miss Flora Macdonald. Sedan han hade lemnat Ön Skye, begaf han sig till Loch Nevish, hvilket är belägit ej långt ifrån Loch Arkegs udde i väster från sistnämde ort. Då han i denna trakt undvek ifrån ena sidan 400 man under General Campbell, anlände från den andra 500 man med Capitain Scott. Desse Officerare hade bekommit underrättelse om hans vistande herstädes, och började att bilda en krets omkring honom på ett afstånd af icke mer än 2 mil. I denna äfventyrliga belägenhet sände Carl bud efter Donald Cameron i Glennplean. Denne förde honom om natten midt igenom Vackterna, som hade omgifvit honom. Begge måste krypa på händer och fötter, och sålunda smyga sig emellan Soldaterna, som talade med hvarandra, och hade öfver alt upptänt vackteldar. Detta var likväl icke alt. De måste ännu gå igenom en Linie af små Fältläger, kedjor kallade, och hvilka voro ej mindre än 27 till antalet. Till deras lycka var natten ganska mörk, och Carls trogne ledsagare Donald Cameron, gick sjelf först genom kedjan, för att försöka den. Han återkom lyckligt, och förde då Pretendenten igenom densamma. Men förrän Donald vågade detta farliga företag, sade han till Carl: O Sir, min Näsa kliar; detta är tecken, att vi hafva stora faror att utstå. Då de nu utan att blifva bemärkte hade smygt sig igenom vack-

terna, gick Carl fram till sin Vän, och frågade honom leende: "Nu, Donald, huru befinner sig Er näsa? — Bättre än förut, svarade dene; men hon kliar likväl ännu något litet."

Es führet euch am Gängelband
Ein blindes Heer von Vorurtheilen.

Seume.

Något lite skämt och mycket alfvar, af Weisser.

1. En Språk anmärkning.

Till de otaliga Språkets Anomalier hörer äfven detta uttryck: taga sig en hustru. Man borde snarare säga: gifva sig åt en hustru, för att bringa ordet och saken i öfverensstämmelse.

2. Ett Samtal.

Handla som en Christen, min Vän, och förlåt menniskorna jemte deras synder äfven deras smädanden.

Smädelser, min Bäste, kan jag icke förlåta, emedan jag genom smädande icke kan blifva sårad.

3. Religionshat.

Det har gifvits folk, som till den grad hatade ett Religionssystem, att de antogo det samma, blott, för att som dess bekännare kunna tillfoga det så mycket mera vanheder.

4. Lärjungarne.

Den gode mannen! Hvem är mer att beklaga, än han? Det är, såsom det tyckes, hans stora nit och heliga alfvar, att förlossa så väl den undervisande som lärande verlden ifrån de villfarelser, hvaraf den efter hans mening är fjettrad, och huru outsägligt smärtande måste det då icke vara för honom, att ibland tolf af hans Lärjungar elfva till det minsta äro Judas bröder, som förråda honom genom ett evigt kyssande!

(Fortsättn. följer.)

Som jag med min Theater-Trupp ärnar härstädes en kort tid uppehålla mig, så får jag äran gifva tillkänna, att i morgon Söndag kommer att uppföras Charlatanerne, Comedie i 3 Acter; derefter gifves Decerteuren, Farce i 1 Act. Skådeplatsen är utanföre västra Tullen uti det därstädes inrättade Hus. — EntréBilletter emot 24 sk. Banco finnas i mitt Logie hos Garfvaren Sandahl.

Wexiö den 13 Febr. 1813.

C. G. Lönnbom.

Tillkännagifves att den 15:de, 16:de 17:de och 18:de Febr. 1813 kl. 7 eft.m. blifver Assemblé uti Herr Borgmästare Cassparssons hus i Wexiö. EntréBilletter erhållas hos EnkeFru Dahlberg samt vid ingången emot 24 sk. B:ko stycket.

Till salu finnes:

På nya Boktryckeriet; Finare och gröfre Skrifpapper, större och mindre skurit Brefpapper till Brukspris då hela Ris tagas; jemte större och mindre Blanquetter till facilt pris.

Uti Lysens Bokstånd från Jönköping försäljes under marknaden; Underdånig Berättelse till Kongl. Maj:t af Dess StatsMinister för Utrikes ärender L. v. Engeström. Den nya Allmänna Historien af Eichorn. Fantasier af en Konstälskande Klosterbroder. Lärobok i Medicin af Segerstedt. EtthundradeTio utsökta Taskspelarekonster. Tidsfördrif. Den Egyptiska Wisheten eller allmänna Spådomskonsten. Romantiska Scener utur Romerska Historien. Gedikes Latinska Läsebok. Elementarbok i Latinska Språket, innehållande den gamla Werldens historia af Rishaab. Jacobinismens Historia. Uno von Trasenberg. Andelora af Jung. Försök öfver Lutherska Reformationens Natur och Werkningar i afseende på det Politiska tillståndet och upplysningarnes fortgång i Europa; med flere, hvarpå Catalog erhålles.

Den Unge Redacteuren af detta Blad får äran aflägga sin tacksamhet för de goda Råd, hvarmed Mag:r Colliander uti WexiöBladet N:o 5 behagat hedra honom. Emedlertid måste han af skyldig rättvisa mot sanningen bekänna, att nämnde råd så mycket mindre kunde lända honom till någon fördel, som de blefvo något sent meddelade, emedan de af Herr Berg lofvade Tidningar redan till betylig del hade ankommit före Mag:r Collianders varning. Hvad Herr Mag:rns önskan angående de Franske Versarne beträffar, så kan den ej uppfyllas, emedan Herr Mag:rns dégout för Franska Språket ej sträcker sig till alla af Respect. Prenumeranter, och åtminstone ej till dem som med Språkkunskapen förena sitt välbehag för det som kan antingen gagna eller förnöja, hvilket är till en stor del ändamålet med denna Tidning. Det är också i anledning häraf, som man vågar supplicera om förskoning i händelse man skulle i denna Tidning framdeles låta inflyta en och annan Fransk vers. Skulle Mag:r Colliander önska den öfversatt, så skall detta med all välvillja efterkommas uti de Blad, som underkastas Resp. Publikens granskning.

De artigheter, hvarmed Mag:r Colliander hedrat mig uti Wexiö-Bladet voro väl icke af honom oväntade, ehuru jag trodde de ej skulle blifvit så vidlöftige. Jag hoppas emedlertid att de ej hafva kunnat förringa mitt värde hos en tänkande och icke så lätt förledd Allmänhet. Och i förtröstan härpå vill jag så mycket mindre fortsätta någon tvist med honom, som mitt Blad aldrig varit ämnadt till någon Stridskrift.

C. F. Berg.

N:o 10 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 6.

No 10.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 17 Februarii 1813.

Tryckt i Wexiö hos C. F. Berg och N. Gulin.

Utrikes Nyheter.

Paris den 26 Januarii. Amerikanska skeppet von Hollen, kommande från NewYork, har natten till den 11:te dennes stött på klipporna vid Sables och förolyckats. Besättningen blef räddad med undantag af Styrmannen och tvänne Matroser. — Hans Excellence Kongl. Danske Ministern Gen. Lieuten. Baron v. Waltersdorff har här åter inträffat.

Utdrag af bref från Washington af den 9 Dec. I går blef till Marine Officerarnes ära anstäld en stor Bal, hvilken stadens förnämste innevånare med deras familler bevistade. Midt under lustbarheten framträdde i Salen Capitainerne Hull och Morris med Engelska Fregatten Macedonians flagg. Sedan den blifvit kringförd i Salen, nedlades den vid President Maddison's fötter. — Från Commodoren Rodgers har Marine Secreteraren erhållit bref, som förmäla att Rodgers tagit Engelske Paketbåten the Swallon, som hade om bord 150 á 200,000 Piastrar, samt dessutom ett skepp lastadt med Tran, hvilket convoyerades af Engelska Fregatten Galathea.

Washington den 14 Decem. Kölden, som vi här hafve vid denna årstid är utan exempel.

Kingston på Jamaica den 11 Nov. Wi hafva denna morgon omkring kl. 6 haft en förskräcklig Jordbäfning. Stöten som vi kände var vida betydligare än den, som jordbäfningen i Caraccas förorsakade; men den varade dock icke så länge. Här finnes icke något hus, som ej blifvit skadat, och alla de nya Barackerna samt kyrkans inre mu-

rar äro förstörde. Flera menniskor hafva också vid detta tillfälle omkommit.

Paris den 28 Jan. Kejsaren med sin Gemål reste Tisdagen den 19:de från Paris, och ankomm om aftonen till Fontainebleau. Straxt efter ankomsten begaf han sig till Påfven, som hade samtal med flere Cardinaler och Prelater. Följande Onsdagen gjorde Påfven besök hos Kejsaren, samt äfven hos Kejserinnan. — Åndteligen har hans Maj:t och den Hel. Fadren den 25:te nära kl. 7 om aftonen undertecknat Concordatet, hvarigenom alla stridigheter slutas, som uppstått angående kyrkans angelägenheter. — Moniteuren för gårdagen innehåller följande: Emedan Konungen af Neapel befann sig sjuklig, var han nödsakad lemna Armeens commando åt vice Konungen. Denne sistnämnde är också mera van vid en stor administration och eger Kejsarens hela förtroende.

Hamburg den 3 Febr. Underrättelsen om Wielands död, denne Tyske Skaldernas Nestor, har hos våra bildade Medborgare väckt den djupaste sensation. Och skulle man kunna annat än beklaga en förlust af detta slag! Uti det af H:r Doct. Reinhold utgifna Unterhaltungsblatte N:o 10 befinner sig en läsvärd förteckning på den aflednes stora förtjenster, som har till Titel: "Fragment aus Wielands Leben."

Något lite skämt och mycket alfvar, af Weisser.

(Forts. från N:o 9.)

5. Wälmenande Råd.

I verldsförbättrande och verldsförlossande Don Quixotter, hvars namn väl icke Legio, men dock Femtio till Sextio är; jager hin i våld såsom hedervärde, ehuru stundom något lite löjlige Riddare, edra usle vapendragare, som genom sitt pöbelacktiga och låga uppförande skymfa Eder inför hela den hyfsade verlden, och icke en gång äro värdige den åsna, på hvilken de rida!

6. Svar på en Apologie.

"Mannen är säkert förryckt; men han menar dock hjertligen väl."

Just derföre begär jag ock icke, att J skicken honom till tuckthuset, utan lemnen honom endast en plats på ett dårhus.

7. Verldsförbättraren.

Våra nyaste Verldsförbättrare äro, trotts deras Svärmeri, aldeles icke hugade att låta piska sig till döds för deras Systemer, men desto villigare att derföre mörda andra.

8. Det tomma Auditorium.

Väggarne hafva Öron! säger Ordspråket. Måtte dock hvad ordspråket säger figurligen, kunna lämpas bokstafligen på den vidtberömde Herr Professor Kakadus's väggar, på det de oskattbara Föreläsningar, som han, ty värr! nödgas hålla för dem allena, ej måtte gå helt och hållit förlorade.

9. En Liknelse.

Tyska Litteraturen är ett skepp, på hvilket Matroserne upphäfva sig emot Befälhafvaren. Det är då ingen under, om hvarje redlig Passagerare heldre springer öfver bord, än fortsätter sin resa med dylikt slödder.

10. Den skrifvande Pöblen.

Smädelser och ovett äro inga svar, och förtjena äfven derföre icke något svar, om det ock vore tillåtit att yttra sig öfver det ringa värde, som stämplar smädelsen. — Om smädande är vederläggning, så kan en Fiskmånglerska vederlägga Kants kritik öfver Sunda Förnuftet, eller Spinoza, eller ändteligen hela Copernikanska Systemet.

Paradise lost, Goldsmith's, Collin's, Gray's, Cowper's Poems; Robertson's History of Charles V. Roscoe's Life of Leo X. och Sterne's sentimental Journey.

Engelska Litteraturens vänner skola i de följande Afdelningarne af denna Samling icke sakna någon Författare af erkändt värde. Af dem, som äga mindre interesse för Svenska Läsare, skall göras behörigt urval.

Den Författares arbeten, som i en Afdelning ej kunnat helt intagas, skola i den följande ovillkorligt kompletteras.

Man lofvar vackert och korrekt tryck efter de bästa Engelska upplagor. Endast för dem som åstunda det, afdragas exemplar på finare papper.

Vidare upplyser den Prospektus, som hos oss är att tillgå.

De, som å detta arbete behaga Subskribera, torde ju förr dess heldre dertill anmäla sig, emedan Subskriptionsplanen om 6 veckors förlopp skall återsändas.

Wexiö den 17 Febr. 1813. Berg & Comp.

Undertecknade få äran underrätta Resp. Allmänh. att prenumeration på denna Tidning ännu är öppen hos oss för Stadens Innevånare med En R:dr Banco, men Ståndspersoner på Landet och ifrån andra Städer behagade göra sina Reqvisitioner å det närmast belägna PostContoir, där Postporto särskildt ärlägges. Berg & Comp.

Prenumeration En R:dr B:co för 50 Nummer af Söndagsbladet, emottages å Kongl PostContoiret härstädes. 24 Nummer ef detta Blad äro redan utkomne. Postporto betalas särskildt.

Tjenstsökande.

En stadgad Yngling, som tillika är försedd med hedrande betyger, åstundar tjenst såsom Bruksbokhållare eller Inspector på någon gård. Han har förut varit employerad vid Bruksbokhålleri, och är noga bekant härmed. Hans pretentioner på Lön äro ej stora, utan göres mest afseende på ett hederligt bemötande. Widare underrättelse kan ärhållas på Nya Boktryckeriet.

Till salu finnes:

På nya Boktryckeriet; Finare och gröfre Skrifpapper, större och mindre skurit Brefpapper till Brukspris då hela Ris tagas; jemte större och mindre Blanquetter till facilt pris.

N:o 11 utgifves nästa Lördagsafton kl. 6.

No 11.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 20 Februarii 1813.

Tryckt i Wexiö hos C. F. Berg och N. Gulin.

Utrikes Nyheter.

Posen den 29 Januarii. Herr Marskalken Prinsen af Eckmühl, har anländt hit, för att mönstra de Troppar, som äro bestämde för hans Armeecorps. General Matthieu Dumas har rest till Frankfurt an der Oder, hvarest han enligt befallning af vice Konungen skall taga de permanenta Hospitalerna i ögonsikte, samt påskynda organiseringen af rörliga Lazaretter för hvarje Armeecorps. Under alla dessa Generalstabens omsorger, söker man, ehuru förgäfves, att genomtränga Ryska Armeens afsigter. Än tror man, i anledning af dess rörelser, att den vill närma sig Weichsel och passera denna flod. Några recognosceringstroppar visa sig äfven på vänstra stranden. Än hafve vi anledning att tro, det Ryska Armeen vill angripa Österrikiska, Saxiska och Polska Corpserne. — Det är åtminstone visst, att största delen af Ryska styrkan befinner sig vid linien af Niemen, och är i behof att hämta nya krafter. — Enligt Pressburger Tidningen skall kölden på flere ställen i Ungern vara ovanlig, och flera får hafva ihjälfrusit i tracktena af Debrezin. Äfvenledes har den stränga vintren ådragit dem besök af Vargar, hvilka i stora hopar synas på Landsvägarne. De komma från Pohlen och Ryssland, hvarest Canondundret och Tropparnes kringströfvande har förjagat dem ur skogarne.

London den 26 Jan. Det herrskar en ganska smittosam sjukdom om bord på de Ryska krigsskepp, som äro i Chatham. Många menniskor hafva redan omkommit deraf. — Enligt de sista underrättelser från Spanien, råder en stark jäsning bland folket i Andalusien. — I Sevilla har man fasttagit 47 personer, hvilka äro öfverbevista om

conspiration mot Cortes och Regeringen. Prinsen Regenten har låtit utgå en proclamation, som låfvar nåd och förskoning åt de Rebeller, som äro bekanta under namn af Luddister, med villkor endast att de bekänna sina brott och aflägga trohetsed.

Boston den 15 Dec. Herr Gallatin har uppgjort de vanliga årsräkningarne. Totala inkomsten för de förenade Staterna har förledna året stigit till 20 millioner 729977 Dollars, och utgifterne belöpa sig till 18 millioner 358325 Dollars. För nästa år äro Statens utgifter bestämda till 31 millioner 925,000 Dollars, hvaraf 17 millioner äro bestämda åt Armeen och 5 millioner för Marinen.

Posen den 2 Febr. Vi vänta i dessa dagar 30,000 man Franska Troppar, samt ett betydligt Cavallerie. Lifsmedel och fourage skall redan hållas i beredskap för dem.

Curtius, en Läkare.

(Ur Oeuvres de la Mothe le Vayer.)

Såsom Livius blef en Fredstiftare, så uträttade Alexanders Historieskrifvare, att en Konung utmärkt genom sina lysande egenskaper, blef återstäld till helsan. Alfons den Vise, Konung af Arragonien, var sjuk, och hans sjukdom motstod alla Läkarnes bemödanden. Han läste till tidsfördrif Curtius, och blef på en gång frisk. Derföre plägade han alltid säga, att hvarken Hippocrates, eller Ebn Sina så mycket värderades af honom, som Curtius, hvilken allena han hade att tacka för sitt återställande till helsan.

Anecdot.

Det är bekant, att den Engelske Författaren Richardson var mycket fåfäng. Ett bevis härpå hafve vi uti hans uppförande emot en ung och belefvad mann, som med honom blifvit bortbuden till middag hos en viss Lord. — Som denne sednare hade jämte Richardson infunnit sig tidigare än de andre Gästerne, så började han ett samtal med författaren och visade honom dervid många artigheter. Men Richardson visade ej minsta attention för hans höflighet, utan satt liksom han varit ensam. — Och då den unge mannen med beröm öf-

verhopade honom för sin Grandison, så iagttog han den djupaste tyst-nad. Men vid bordet, då hela sällskapet var tillstädes, tog han till-fället i akt och vände sig till complimenteuren med denna fråga: Om jag ej bedrager mig, talade Ni nyligen om det bifall min Grandi-son vunnit i Paris. Det vet jag ej, svarade den unge mannen, jag har aldrig hört talas om den boken.

Wie Bonnet, der nicht früher als sein Ruhm,
Nicht früher als der Erdball sterben sollte,
In seines Tempels lichtem Heiligthum,
Das grosse Buch der Wahrheit mir entrollte!

v. Matthisson.

Carl Bonnet.

(af Herr Cuvier.)

Philosophen och Naturforskaren Carl Bonnet föddes i Genf den 13:de Mars 1720; han var af en rik famille, som i den lilla fristaten var utmärkt genom de vigtiga Statsembeten, som den beklädde. — Hans föräldrar önskade, att han ville uppoffra sig åt Lagfarenhetens studium, men Pluche's Natur Skådeplats och Reaumur's Verk ingåfvo honom en tidig och oemoståndelig böjelse för Naturalhistorien. — Han var icke 20 år gammal, då han gjorde den sköna uptäckten, att bladlössen eller bladsputerne flere generationer igenom blifva fruktsamma utan något parande. Hans medborgare, Trembley hade nästan vid samma tid gjort den ej mindre märkvärdiga uptäckten, om det oändeligen snara mångfaldigandet af Polyper genom sönderskär-ning. Bonnet upprepade dessa försök på många åtskilliga maskar och Insecter, och öfvertygade sig, att åtskillige af dessa djurarter hafva den förra märkvärdiga egenskapen gemensam med Polyperna. Han be-skrifver alla dessa försök i sin Afhandling om Insecterna (Traité d'in-sectologie, Paris 1745 2 Del. i 8:vo) Hans andra Verk: om Bladens nytta (De l'usage des Feuilles, Göttingen & Leyden 1754 i 4:to) inne-håller hans anmärkningar och uptäckter öfver Plant-Physiologiens fö-remål, och är en af de bästa skrifter, som vi hafve uti detta så svåra ämne. Han sysselsätter sig förnämligast däri med framställning af Planternas Växelverkningar och af de dem omgifvande Elementer, som sträcker sig så vida, att, vid många särskilta tillfällen, planterna tyckas handla för deras vidmagthållande med känsla och un-dersökning; rötterna antaga en annan rigtning och förlänga sig för att söka bättre näring, grenarna antaga en rät eller nedböjd rigtning för att blifva delagtiga af mera eller ock renare Luft.

(Forts. följer.)

Hos undertecknade kan, enligt Prospectus, subscriberas på den upplaga af Select British Classics, som med Kongl. Maj:ts Allernådigste Privilegium kommer att utgå från Lövegrenska Boktryckeriet i Götheborg. Subscription teknas för en Afdelning, eller för Ett Hundrade Nummer i sender. Hvart Nummer består af 4 ark 8:vo, och lemnas inhäftadt i koloreradt Omslag till Subscribenterna för Tolf Sk. B:ko, som betalas vid emottagningen; N:o 1, 26, 51 och 76 undantagne, som betalas med En R:dr B:ko hvardera, och hvilket förskott godtgöres genom afdrag i förhållande på Afdelningens sista 20 Nummer.

Detta utgifningssätt skall onekligen icke försvåra åtkomsten af Engelsk Litteratur, helst årliga utgiften icke öfverstiger 8 R:dr — ett pris, hvartill icke en fjerdedel af nedanstående Skrifter kan från England införskrifvas.

Första Afdelningen skall innehålla Thomson's Seasons, Milton's Paradise lost, Goldsmith's, Collin's, Gray's, Cowper's Poems; Robertson's History of Charles V. Roscoe's Life of Leo X. och Sterne's sentimental Journey.

Engelska Litteraturens vänner skola i de följande Afdelningarne af denna Samling icke sakna någon Författare af erkändt värde. Af dem, som äga mindre interesse för Svenska Läsare, skall göras behörigt urval.

Den Författares arbeten, som i en Afdelning ej kunnat helt intagas, skola i den följande ovillkorligt kompletteras.

Man lofvar vackert och korrekt tryck efter de bästa Engelska upplagor. Endast för dem som åstunda det, afdragas exemplar på finare papper,

Vidare upplyser den Prospektus, som hos oss är att tillgå.

De, som å detta arbete behaga Subskribera, torde ju förr dess heldre dertill anmäla sig, emedan Subskriptionsplanen om 6 veckors förlopp skall återsändas.

Wexiö den 17 Febr, 1813. Berg & Comp.

Förliden Måndag eller den 15de dennes, upphittades en gammal kapprock på stora Sandgärdsgatan, hvilken egaren på beskrifning kan hos Målare Forssander igenfå, då Intimationskostnaden blir ärlagd.

N:o 12 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 6.

No 12.

Den Anspråkslôse Samlaren.

Onsdagen den 24 Februarii 1813.

Tryckt i Wexiö hos C. F. Berg och N. Gulin.

Utrikes Nyheter.

Berlin den 4 Febr. Vi hafve för det närvarande ett stort antal Franska Generaler, som dagligen afgå till deras bestämde poster. — Enligt Lemberger Tidningen skola täta infall göras i Hertigdömet Warschau af några Ryska Detaschementer. De hafva framträngt ända till Temaszovv vid Zamosc; men som hela Pohlen är beväpnadt, så kunna dessa små corpser på intet ställe länge uppehålla sig. Genom krigsfångarne äro vi underrättade om de framsteg, som åtfölja utskrifningarne i åtskilliga Gouvernements. Desse Volontairer våga emot sin vilja icke bära någon uniform och måste äfven bibehålla sitt skägg. De äro klädde med en Szyracke, den Ryska bondens vanliga drägt. — Regeringen lemnar Recruterna frihet att välja mellan musköten eller piken. Nästan alla föredraga det sednare vapnet, och det till följe af en gammal tradition att piken endast kan emotstå Cavalleriet.

Florenz den 17 Jan. I hela Toscana hade ett löjligt ryckte utbrett sig. Man sade: att Astronomerne hade förutsagt en allmän syndaflod, som skulle inträffa på denna dag; en syndaflod, som skulle förorsakas genom Jupiters och Saturni sammanstötning. Olycksdagen har inträffat, men på den samma har ej en enda droppa regn fallit.

Hamburg den 9 Febr. De underrättelser vi hafve från Berlin förmäla, att tvänne Franska Armeecorpser manövrera på högra stranden af Oder. — Den första skall begifva sig till Preussiska Pommern och uppställas mellan Colberg och Stettin, då den stödjer sig mot dessa begge befästade platser. — Den andra har redan tagit sin position

vid Warthe. Med denna andra Corps, som enligt förmodan skall commenderas af Marskalken St. Cyr, skola de talrike Förstärkningar förena sig, som passera Oder. Tropparnes Marcher till Stettin har oroat några Cosacker, som plundrade i Neu Mark. Osäkre om de blifvit couperade, hafva de återvänt till Oder, där man sett några svaga Detachements af 12 à 20 man, som retirerade, så snart de funno utvägar.

Köpenhamn den 6 Febr. I anseende till en köld, som steg ända till 14 Grader, har Sundet å nyo varit betäckt med is; men sedan i förrgår har ett fullkomligt Töväder inträffat. — Policen har tillslutit åtskillige härvarande Köpmansbodar, emedan dess Egare hade sålt sina varor till ovanligen höga priser.

Berlin den 9 Febr. Vår Hoftidning innehåller följande: Man försäkrar att Friherre von Wessenberg, som varit Österrikisk Minister, vid Hofvet i München, och nu blifvit rappellerad, skall oförtöfvadt begifva sig till London med freds underhandlingar. — Äfven skall Österrikiska Hofrådet, m. m. von Lebzeltern, som förut varit Österrikisk Minister i Pettersburg, begifva sig i samma afsigt till Kejsar Allexanders Högqvarter.

Hamburg den 11 Febr. Elbe har varit så starkt tillfrusen i flera veckor, att man kunnat öfverfara den samma med lastvagnar, hästar &c. utan all fara. — Nu har töväder inträffat hvarigenom Skeppsfarten åter blifvit öppnad.

Carl Bonnet.

(af Herr Cuvier.)

(Forts. från föreg. N:r)

Bonnet hade riktat NaturalHistorien med flere dyrbara upptäckter; men hans, genom bruket af mikroskoper försvagade ögon, vägrade honom sin tjenst, och hans verksamma snille, som knappast kunde njuta någon hvila, sysselsatte sig nu mera på fältet af den allmänna filosofien. — Der införde han det metodiska afhandlingssättet, hvarvid han blifvit vand redan från början af sin arbetstid. — Nu mera blef han, genom sträfvandet efter klara begrepp, mera böjd för hypoteser än abstracta Teorier. — Hans Betraktelser öfver de Organiska kropparne (Considérations sur les corps organisés, Amsterdam,

1762 och 1768) hafva på ett nära afgjordt sätt stadgat försvaret af Läran om de förutdanade fruktämnen, och tillika vederläggningen af de åtskillige mot den uppstående inkast. Hallers och Spallanzani's Betraktelser tjente honom dervid såsom förträffliga stöd. Uti sin betraktelse öfver Naturen (Contemplation de la Nature, Amsterdam 1764 och 1765) hade han föresatt sig utvicklingen af denna Leibnietziska Grundsats: "att Naturen gör inga språng och afsteg;" han efterföljde Leibnetz, och gjorde deraf tillämpning icke allenast på de fortfarande följderna af händelser, och den noga förbindningen af orsaker och verkningar, utan ock på naturen och organisationen af liktidiga Väsenden, hvaraf han söker bilda en stege, hvarpå man ifrån det högsta nedstiger till det lägsta och enklaste. (Vidare härom kan man se uti dess bref till H:r Malesherbes af den 5 Martii 1782 och som framdeles i ett annat Nummer skall blifva infördt, till nöje för alla Vetenskapernas idkare och vänner.) — Uti sitt Psychologiska Försök (Essai de psychologie, London 1754) och i sitt Analytiska Försök öfver Själ-krafterna (Essai Analytique des Facultés de l'ame, Copenhague 1760) öfverensstämde han fullkomligen med Abbé Condillac uti utförandet af Ideerna: kommen till det genom förnuftsgrunder, som hos en sund och uppvuxen menniska skulle föregå, som lik en vackert upplifvad bildstod, skulle mottaga de sinliga känslorna, den ena efter den andra, och i den ordning, i hvilken man ville meddela dem åt densamma.

(Forts. och slut i nästa Nummer.)

I morgon Torsdag den 25 Februarii uppföres, å härvarande Theatern, till Förmon för samtelige Truppen: Konstmakaren den förste, Comedie i 3 acter af Kotzebue; derefter gifves: Billthuggaren, eller den sällsynta Hustrun, Comedie i 2 Acter.

Till salu finnes:

På nya Boktryckeriet; Zaide, Österländsk Historia, jemte smärre samlade skrifter, af Aug. v. Kotzebüe, häft. 1 R:dr. Sammandrag af Rysslands Historia från dess början till närvarande tid, 2:ne del. h. 2 R:dr. Undersökning öfver lifvet och döden, h. 36 sk. Den inbillade kärleken, eller de älskande utan kärlek, h. 16 sk. Beskrifning om Konungariket Spanien och dess besittningar, 32 sk. Ryska Kejsarinnan Catharina I:s lefverne i korta sammandrag, jemte några underrättelser om den olycklige Storfursten Alexis Petrovitsch och Dess olyckliga Gemål Prinsessan Charlotta Christina Sophia, 24 sk. Tal om de i sednare tider vidtagna allmänna Författningar till jordbrukets uphjelpande i Fäderneslandet, 12 sk. Om Europeernas besittningar uti andra Werldsdelarna, 1 R:dr. Anmärkningar vid Skepspredikanten Herr Mag:r Wilh. Geintscheins Försök till vederläggning af HofRådet H:r Doct. Jungs Förklaring öfver Johannis uppenbarelse, af Mag:r P. Roos, 12 sk. Diet för Tobaksrökare 12 sk. Historia om Revolution i Dannemark 12 sk. Årkehertig Carl Ludvigs lefverne, 12 sk. Resa till Konungariket Ava, 32 sk. Antenors resor uti Grekland och Asien, med anmärkningar öfver Egypten, 3:ne del. 3 R:dr. Arndts resa genom Sverige, 4:ra delar, 3 R:dr. Latimer, eller en Yngling på modet, 2:ne del. 1, 24 sk. Emmerich, Comisk Historia af Johann Gottverth Müller, 8 del. 4 R:dr. Alfred, eller Tiggargossen, 3 del. 2 R:dr. Englands Constitution, 2 del. 2 R:dr. Påminnelser för unga Prester, 24 sk. Beskrifning om Konungariket Portugal och dess besittningar, 24 sk. Hvem säger folket menniskones Son vara? v. b. 32 sk. En Präst i sin prydning v. b. 24 sk. Cæsars lefverne af Meisner, 4 del. 4 R.dr. Bref om en Resa genom Halfön Cizico, 32 sk. Johan von Teurnejsen, en sann berättelse från forntiden, 2:ne del. 1, 24 sk. Reflexioner öfver Konung Gustaf III:s Lefverne, Karakter och inflytande på Svenska Nationen, 24 sk. Uppoffring och dygd, 16 sk. Samling af Rön, Försök och Anmärkningar uti Hushållningen m. m. 4 del. 4 R:dr. Samling af Hushålls och andre Rön, 6 del. 3 R:dr: m. fl. Priserne äro i Riksgäld.

N:o 13 utgifves nästa Lördagsafton kl. 6.

No 13.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 27 Februarii 1813.

Tryckt i Wexiö hos C. F. Berg och N. Gulin.

Utrikes Nyheter.

London den 29 Januarii. Sistledne Söndag kl. 6 á 7 om aftonen var Hertigen af Cumberland i fara att förlora lifvet. Hans hästar blefvo skygga och skenade; de sprungo sålunda en lång sträcka och ville slutligen taga vägen åt en inkörsport. Till all lycka hade man tillräcklig tid för att kunna tillsluta den; annars hade vagnen blifvit helt och hållit sönderslagen. Hertigen har ej på något sätt blifvit skadad; men han har blifvit mycket förskräckt. — Det 29:de Regementet, som är 800 man starkt, skall i dag afgå ifrån Windsor. Man tillägger att det oförtöfvadt skall inskeppas. — En ifrån Buenos Ayres till London nyligen anländ person har meddelat oss Tidningar från denna ort, som gingo ända till den 25 Julii sis l. år. Man underrättas derigenom om en Conspiration, som skulle haft de vådligaste följder, i händelse den ej i tid blifvit upptäckt och förekommen.

Lemberg den 27 Januarii. Enligt säkra underrättelser från Odessa har Pesten upphört i denna stad. Den fortfar likväl med sina förödelser uti trakten af Balia. Man har å Ryska sidan vidtagit alla nödiga försiktighetsmått till förekommande af detta onda. Emedlertid har handelsfriheten ej ännu blifvit återstäld i sitt förra tillstånd, och lärer ej någon utförsel af varor tillåtas härifrån före våren.

Nürnberg den 31 Januarii. Den 28:de anlände hit en Bataillon Illyriska Troppar, som efter att hafva rastat en dag, fortsatte sin marche till Norden.

Hamburg den 12 Febr. I dag har en Kejserl. Österrikisk Courier passerat herigenom till Köpenhamn.

Pressburg den 31 Januarii. Äfven i Debrezin i Ungern har iden varit så stark, att flere får hafva nära denna stad frusit ihjäl, och en flicka, 11 år gammal, som skulle hämta vatten, har omkommit af kölden. Likväl kan närvarande stränga vinter e, jämföras med den vi hade år 1740. Då ihjälfröso många kreatur i ladugårdshusen och foglarne nedföllo döda i stor mängd. I Sverige ihjälfröso öfver 300 menniskor, och ej mindre än 80,000 Oxar omkommo uti Ungern.

Carl Bonnet.

(af Herr Cuvier.)

(Forts. och slut från föreg. N:r)

Emedan Bonnet ansåg en handling utan bevekelsegrund för äfven så lite möjlig, som en verkan utan orsak, så förstår han med Moralisk Frihet denna Själens förmögenhet, att fritt och otvunget följa de bevekelsegrunder, hvars öfvervigt den känner. På detta sätt förekommer han också det inkast, som göres angående Guds förutvetande (præscientia) samt förutseende; men deremot aflägsnar han sig ifrån det vanliga begrepp som vi göre oss om Friheten. — — Oaktadt sina till Materialism och Fatalism gränsande meningar, var Bonnet ganska religiös. Uti sin Philosophiska Palingenesie (Palingenesie Philosophique) utgår han ifrån det Onda, som råder i vår verld, och från den ojämna utdelningen af det samma, för att komma till nödvändigheten af en ersättning, hvilken man allenast kan vänta sig i ett tillkommande lif, där en annan författning skall vidtagas, och dessa tidens svåra oredor utplånas. — Efter hans tanka skall denna ersättning sträcka sig till alla de Väsenden, som här i tiden varit nödsakad att lida. Han påstår ock, att hvarje Väsende skall stiga högre på insikternas stege, och att sjelfva lyckan består i kunskap och insikt.

Hans begrepp om nödvändigheten af Bevekelsegrunder vid ett handlande förer honom till nödvändigheten af en uppenbarelse, såsom till en den yttersta och mäst afgörande bestämmelsegrund; utgående från denna slutsats, blifver det då för honom lätt att afgöra, hvilken ibland de närvarande uppenbarelserna är den sanna. Det är just denna undersökning, som utgör förnämsta innehållet af hans Recherches Philosophiques sur les preuves du Christianisme. — Bonnet's Ideer bilda, såsom man ser, ett stort till alla delar sammanhängande System. Hans

hela lif var uppoffradt åt utvecklingen af detsamma. Han egde förmögenhet, och då han tillika hade många Vänner, så saknade han icke tillfällen till hvila och förströelser, som voro så nödvändige för ett djupt eftertänkande.

Det som bör anmärkas angående Bonnet såsom Naturforskare, är, att han aldrig hade lemnat sitt Fädernesland för sitt studium. Han hade ej den lyckan att med sitt ägtenskap hafva några barn, och dog den 20 Maji 1793 i en ålder af 73 år. Herr de Pouilly har uti sitt Loftal öfver Honom förvarat åt efterverlden ej mindre hans öden än stora förtjenster.

Maximer.

Åran är ett fint och verksamt medel att nödga den fåfänge att handla, såsom en dygdig.

Bättre är att aldeles tiga än att säga småsaker, bättre är att ingen ting göra, än att begå petitesser.

Philosophien definerar dygden och vårdslösar den; Skrymtaren hycklar med den samma, och gör den derigenom löjlig; Enthusiasmen predikar den, och visar den sitt hat; den Vise utöfvar den, och förskaffar den allmän kärlek.

Lyckan liknar en stor och förnäm Herre, som heldre är frikostig och slösande, än betalar sina skulder.

Ett lågt krypande är en Medaille, hvars frånsida är oförsynthet.

Anecdot.

Det förtjenar att anmärkas, hvarföre Curial stylen år 1810 blef afskaffad i Preussiska Staterna. Förrän det skedde, förde många dervarande Vederbörande i sina Decreter och Rescripter den Konungsliga Titlen. Så skref sig KammarRätten, KammarCollegium, och hvarje Öfver- JustitiæCollegium uti inledningen till Utslag eller Stämningar: Wi Fredric (eller Fredric Wilhelm) med Guds Nåde &c. &c. En betydande Innevånare i Berlin, bekant i hela orten för sina besynnerliga, ehuru ganska ofta qvicka infall, bekom för flera år sedan en stämning, som ålade honom att på en och samma dag inställa sig både inför KammarRätten i Berlin, och inför Rätten i Cüstrin. I bägge stämningarne förekom efter ofvannämnde form: Wi Fredric Wilhelm med

Guds Nåde kalle Eder härmedelst införrätta &c. Men den stämde, som ej fann något nöje uti efterlefnaden af nämnde kallelser, instälde sig icke hvarken på det ena eller andra stället. En skrapa blef följden häraf, hvilken han besvarade på efterföljande sätt. Han skrifver: Eders Kongl. Maj:t i Berlin har allernådigst befalt mig, att jag skall synas inför Aldra Högst Densamme, men Eders Kongl. Maj:t har tillika kallat mig till Cüstrun, för att der infinna mig vid samma tid. Men då i Mathematiquen den satsen förblifver fast och oryggelig, att ett Object, som af tvänne lika starka krafter på samma tiderymd drages åt tvänne motsatta rigtningar, förblifver i hvilostånd, så har jag ock förblifvit i ro och hvilostånd. Collegierne kunde ej annat än med löje läsa detta svar utaf den stämde.

Hos underteckna de kan, enligt Prospectus, subscriberas på den upplaga af Select British Classics, som med Kongl. Maj:ts Allernådigste Privilegium kommer att utgå från Lövegrenska Boktryckeriet i Götheborg. Subscription teknas för en Afdelning, eller för Ett Hundrade Nummer i sender. Hvart Nummer består af 4 ark 8:vo, och lemnas inhäftadt i kobreradt Omslag till Subscribenterna för Tolf Sk. B:ko, som betalas vid emottagningen; N:o 1, 26, 51 och 76 undantagne, som betalas med En R:dr B:ko hvardera, och hvilket förskott godtgöres genom afdrag i förhållande på Afdelningens sista 20 Nummer.

Detta utgifningssätt skall onekligen icke försvåra åtkomsten af Engelsk Litteratur, helst årliga utgiften icke öfverstiger 8 R:dr — ett pris, hvartill icke en fjerdedel af nedanstående Skrifter kan från England införskrifvas.

Första Afdelningen skall innehålla Thomson's Seasons, Milton's Paradise lost, Goldsmith's, Collin's, Gray's, Cowper's Poems; Robertson's History of Charles V. Roscoe's Life of Leo X. och Sterne's sentimental Journey.

Engelska Litteraturens vänner skola i de följande Afdelningarne af denna Samling icke sakna någon Författare af erkändt värde. Af dem, som äga mindre interesse för Svenska Läsare, skall göras behörigt urval.

Den Författares arbeten, som i en Afdelning ej kunnat helt intagas, skola i den följande ovillkorligt kompletteras.

Man lofvar vackert och korrekt tryck efter de bästa Engelska upplagor. Endast för dem som åstunda det, afdragas exemplar på finare papper.

Vidare upplyser den Prospektus, som hos oss är att tillgå.

De, som å detta arbete behaga Subskribera, torde ju förr dess heldre dertill anmäla sig, emedan Subskriptionsplanen om 6 veckors förlopp skall återsändas.

Wexiö den 17 Febr. 1813. Berg & Comp.

N:o 14 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 6.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 3 Martii 1813.

Tryckt i Wexiö hos C. F. Berg och N. Gulin.

Utrikes Nyheter.

London den 30 Jan. Sir Stapleton Cotton, hvilken återkommit såsrad ifrån Portugal, har i tjensten blifvit efterträdd af General Charles Stewart. — The Star förmäler, att Trenne Theatrer i Paris blifvit tillslutna, neml. Feydeau, le Vaudeville och les Varités, emedan hvarje afton de största oroligheter derstädes föreföllo: — Marquis Wellesley är sedan några dagar sjuk.

Düsseldorf den 4 Febr. En viss Peter Merten, hvilken man öfverbevisat hafva med väpnad hand oroat det allmänna lugnet, skall i morgon arquebuseras i sin födelseort Elberfeld.

Constantinopel den 9 Jan. Den 24 sistl. Decemb. har en af Herr Benoit bygd ny Tredäckare af 124 Canoner gått af stapeln — StorHerren, som bevistade denna högtidlighet, tillade den namnet Mahmudie. — Enligt de underrättelser vi hafva från Adrianopel, skall StorVizirens Armee under sin marche från Schumla till förstnämnde stad blifvit öfverraskad på Balkans berg af en så sträng köld och snöfall, att nära 300 man af hans Troppar dels frusit ihjäl, dels omkommit i de stora snömassorna.

Neapel den 16 Jan. De fiendtlige kryssarne tyckas hafva lemnat helt och hållit Adriatiska hafvet. De af Nationens skepp, som besökt dessa farvatten, hafva icke upptäckt något Engelskt segel.

Basel den 30 Jan. Grefven af Gottorp har lemnat vår stad; man tror, att han begifver sig till Frankfurt eller Wien. En Chirurg, hvil-

ken betjente honom, har erhållit en Gulddosa. Grefven reser i sällskap med ett Fruntimmer från Basel.

Posen den 9 Febr. Vår Tidning innehåller följande: De nyheter man har bekommit från Thorn och Danzig omnämna det goda tillstånd, hvari nämnde städers Garnizon sig befinner. Danzigs Garnizon har nyligen gjort ett utfall, som haft en lycklig framgång. Stora Armeens Hufvudqvarter fortfar att vara herstädes.

London d. 25 Febr. Skattkammarens Canzler behöfver för detta år ett lån af 40 Millioner Pund Sterl. — — Grefve Wallmoden och General Gniezer, hvaraf den förre varit i Österrikisk och den sednare i Preussisk tjenst, äro de begge Generaler, hvilka erhållit beställningar af Brittiska Regeringen, för att blott såsom Generaler på Continenten employeras. — Enligt de sista underrättelser från Pettersburg, är icke allenast denna stad, utan nästan alla delar af Ryska Riket öfrersvämmade af Franska Spioner. — — Med största nöje se vi (säger the Statesman) att Herr Whitbread skall d. 4 Mars göra en motion angående Fredens återställande. Wi äro öfvertygade, att han under närvarande omständigheter skall blifva bättre understödd än förut. Vägen till underhandlingarne står i detta ögonblick öppen, och kanhända den icke länge förblifver i detta gynnande tillstånd. I hvarje fall skulle det vara en dårskap att icke försöka saken.

Köpenhamn den 13 Febr. Hans Majestät har beviljat ett betydligt Præmium åt alla de Skeppare, som öfverföra Spanmål till Norrige. Den stora sädesbrist, som Norriges innevånare nödgas erfara, har gifvit anledning till utfästandet af ofvannämnde belöning. — Wid en Benefice-Föreställning på härvarande Hof-Theater sistledne Onsdag tilldrog sig en ganska obehaglig händelse. Då några ville påstå att det lucktade något brändt, så komm en af Åskådarne på det olyckliga infallet att ropa, Eld! — Detta rop förorsakade en sådan förvirring och oordning, i synnerhet ibland Damerna, att några lemnade sina Loger, andra bekommo spasmer och flere dånade &c. Ehuru det allenast var en falsk berättelse, så varade likväl denna oordning en fjerdedels timma — Skådespelet blef nu fortsatt, men en ganska stor del af åskådarne hade lemnat Theatren. — Hans Majestät har till Riks Banquen skänkt sin Caffé- och Theservice af guld emot samma vil-

kor, som Han behagat gifva densamma sin Tafel-Service, nemlig. för 5 Procents årlig Ränta.

Paris den 11 Febr. Man berättar följande Anecdot: En okänd, som var ganska väl klädd, komm den 25:te Januarii till en Guldarbetare och beställde efter en medföljande tekning en decoration af Engelska StrumpebandsOrden. Guldsmeden förfärdigade densamma; men på sin hustrus tillstyrkan, tillkännagaf han saken genast för närmast boende Police Commissarie. Man utspionerar den okände, då han återkomm för att afhämta Orden, följer honom hemligen till sitt Logis och der arresterar honom. Men huru stor blef icke Police-Commissariens förundran, enär det blef bekant, att den misstänkte okände var Acteuren Michelot, som samma afton skulle i Sorgspelet Tippo-Saib föreställa Engelska Generalen Duncan's Rôle.

Stuttgardt den 12 Febr. Genom Stuttgardt hafva passerat: den 5 Febr. Kejserl. Österrikiske Cabinets Courieren Zanony från Paris till Wien; den 10:de Febr. Kejserl. Österrikiske Cabinets-Courieren Kemperle, från Wien till Paris.

Aux Mânes de Wieland.

Le corps de Wieland se dissond,

Mais son Esprit reste partout.

Anecdote:

En Indiansk Nabob föll på ett ganska sinnrikt medel att göra Franska Generalen, Herr de Bussy en dyrbar skänk, utan att denne sednare kunde afslå densamma. Han begaf sig en dag uti en ganska präcktig klädning till Generalen för att göra honom ett besök. Generalen de Bussy emottog honom i sin enkla Uniform. Sedan de någon tid talat med hvarandra, visade Naboben en stor lust att bära en Uniform, och bad Herr de Bussy att tillåta honom få påkläda sig Generalens. Den sednare var straxt villig dertill, och måste nu taga på sig Nabobens kostbara klädning. Uniformen behagade ganska mycket den

Indianske Fursten, åtminstone visade han sitt stora välbehag derföre, och föreslog nu Generalen ett byte med deras drägt. De Bussy ville af vördnad för Fursten ej vägra uppfyllandet af dess önskan; men måste nu också emottaga den kostbara klädningen, som öfver alt var smyckad med Guld och Perlor, och hvars värde beskattades till 2 millioner Livres.

I morgon Torsdag den 4 Martii uppföres på härvarande Theater, till förmon för Stadens Fattige: Lycksökaren, Comedie i 4 acter, af C. Lindegren; derefter gifves: Slafhandlaren i Smirna, Comedie i 1 act. Priset är 16 sk. B:co Personen. Billetterne försäljas hos Herr Handelsman Lundgren, samt vid ingången.

Undertecknad får härmed äran underrätta, att jag den 13 dennes ämnar här i staden öppna min skola till undervisande i Dans. — Och vågar jag försäkra De Hög. och Respective Herrskaper, som häruti åstunda sina Barn underviste, hvarom anmälan bör ske å nya Boktryckeriet, om all möjlig flit och accuratess.

A. W. Eklind.
Dans-Directeur.

Till salu finnes:

Carduser af flere sorter, som till Fabrikspris kunna nu genast erhållas, enär hela kistor tagas. Om stället m. m. lemnas underrättelse på nya Boktryckeriet.

Transportsidan af en Bancosedel är förleden vecka upphittad, som mot skälig hittelön och intimationskostnad kan återfås å nya Boktr.

Förleden Söndagsafton upphittades på Kronobergsgatan vid Färgaren Blommendahls hus en Näsduk, som ägaren kan på riktig beskrifning återfå emot intimationskostnadens betalande på nya Boktryckeriet.

De här i Staden boende Resp. Prenumeranter å denna Tidning täcktes gunstbenägit, till undvikande af oredor, åtminstone en gång i hvarje vecka afhämta de utkomne N:r. Berg & Comp.

N:o 15 utgifves nästa Lördagsafton kl. 6.

No 15.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 6 Martii 1813.

Tryckt i Wexiö hos C. F. Berg och N. Gulin.

Utrikes Nyheter.

London den 4 Febr. Tidningen från Baltimore innehåller följande angående Commodor Barney: Skonerten la Rossie, hvilken såsom Kapare var utrustad, har efter en kryssning återkommit i hamn härstädes. Denne Skonnert, som varit 90 dagar i Sjön, har tagit, fössänkt eller fördränkt 18 Engelska skepp. Resultatet af dess kryssning har varit att den tagit 3698 Tonneaux af åtskillige skeppsladdningar, som till det minsta värderas till 1 million 500,000 dollars, samt dessutom gjort 217 fångar.

Stuttgardt den 4 Febr. Det finnes icke något land af Rehn-Confédérationen där Conscriptions Systemet är så väl organiseradt, som i vårt Konungarike. Alt ungt folk, utan undantag, är förplicktadt att personligen göra tjenst, enär det dertill befinnes dugligt. Adelsmännen äro också icke undantagne, och för ingen tillåtes det att sätta karl i sitt ställe. — Öfveralt sysselsätter man sig med Cavalleriets remontering; öfveralt afslutas accorder om hästlefveranser.

Leipzig den 2 Febr. 6000 Saxiska Conscriberade, som sedan flere månader blifvit exercerade, skola med det snaraste uppbryta ifrån Torgau för att begifva sig till General Reynier's Corps. Detta är den första Colonn af Förstärkningstroppar.

Hamburg den 19 Febr. Den 17 dennes dog i en ålder af 41 år den allmänt högagtade Predikanten Johan John, Pastor vid Trefaldighetskyrkan i St. Georg. Hans församling förlorade en Lärare, som

outtröttelig egnade den sina sällsynta gåfvor och krafter med det ädlaste nit.

London den 8 Febr. De sista underrättelser från HalfÖn innehålla Lord Wellington's återkomst till sitt Hufvudqvarter i Freynada. Hans resa till Cadix tyckes icke hafva gifvit någon förhoppning om ett verksamt stöd af Regeringen.

Frankfurt den 16 Febr. Första Brigaden af Divisionen Souham har i dag aftågat för att taga sina Cantoner-qvarter i Hanau, och vidare framåt vägen från denna stad ända till Schlüchtern. Dessa mesurer hafva till afsikt att lemna nödig plats åt Gref Rochambeau's Troppar, som i morgon och de följande dagar här skola inträffa.

Köpenhamn den 15 Febr. Riksbanken har redan emottagit en mängd Guld och Silfver, som af rika Privata personer i Hufvudstaden blifvit inlemnadt.

Paris den 4 Febr. Under Voltaire's statue, af Houdon, skref en viss detta Impromptu af den berömde Nätternas Sångare, Young, öfver Sångaren af Pücelle:

Thou art so vvitty, vvicked ond so thin,
That are at once death, d evil and sin.

En så väl för sin stora kännedom af Statssaker, som för sin oratoritka Talent, lika berömd man skickade sin vän på St. Antons dag ett med den största smak utarbetadt skrifdon jämte en ganska smickrande skrifvelse. Denne besvarade gåfvan med denna artiga Quatrain:

Contre votre noble coutume
Pourquoi généreux à demi,
Avec votre écritoire, Ami,
Ne pas m'envoyer votre plume?

Åsnan, Apan och Hästen,
En Fabel.

En Åsna, som efter gammal vana förenade med den största dumhet äfven den största egenkärlek, blef ännu mera högmodig, då hon fann en Apa efterhärma dess manerer. Veten I icke, skrek hon, då

vid ett tillfälle en fyrfotad Sanningsvän förebrådde henne sin stora brist på Genie, att Apan har valt just mig till sin Förebild och mönster? Men Hästen, som hörde detta löjliga skryt, svarade Herr Langohr: Man måste vara en Apa för att vilja efterhärma en Åsna, och en Åsna för att kunna inbilla sig något om efteraparen.

Den ärlige Hästen! Hvad skulle han väl säga om många Författare, som vilja bevisa förträffligheten af sina verk derigenom, att en skrifvande Apa någon gång behagar antingen öfversätta eller efterapa dem?

Den lönande konsten.

(af Weiser.)

Att sämjas med Narrar är utan tvifvel en konst, och visserligen icke brödlös.

Den gifte RomanFörfattaren.

Den gode Mannen skrifver Romaner, för att kunna betala dem, hvilka hans Fru spelar.

De Vaccinerande Pædagogerne.

Den förträfflige Doctor Jenner skyddar genom kokopporne Barnens physiska lif emot ett fruktansvärdt ondt, och I Herrar Pædagoger! viljen genom Edra Pædagogiska Lympher inympa dem en aldeles ny moralisk Natur. Men verlden säger på samma gång: Odödlige Jenner, och — eländige, evigt usle Qvacksalfvare!

Vid läsningen af Ariosto.

I denne odödlige Italienares Skaldeqväden är Hjelten eller hufvudpersonen rasande. I många Tyska skaldestycken är det Författaren som rasar.

Rättegångs-Formaliteten

(en sannfärdig Criminal-Historia)

Uti en liten stad i Sachsen lefde Tre unga Männer — vi vilje kalla dem Georg, Ernst och Ludvig — som ifrån barndomen voro förenade genom det fastaste vänskapsband. Georg och Ernst voro Handlande, Ludvig Jurist, och practiserade den sistnämnde i sin födelseort, hvarest hans vänner voro bosatte. En vacker sommerdag redo Ernst och Georg till en liten stad, knapt sex mil derifrån belägen, för att afgöra några handels affairer. Ernst hade olyckligtvis den svagheten att gerna tala med sin vän öfver religiösa ämnen, hvaruti begge voro af

olika mening, och redan förr råkat i tvist och trätor, då Georg vid sådane tillfällen var ganska het och förifrade sig lätt, äfvensom Ernst ganska envis förblef vid sin en gång fattade princip. — Denne sednare förde under resan samtalet på omnämnde delicata ämne. Man trätte med hvarandra, ända till dess man komm till ett Värdshus, hvarest man efter förut gjordt aftal frukosterade. Vid några glas vin fortsattes väl trätan, ehuru med mera foglighet; men då de resande åter begåfvo sig på vägen, begynte Ernst ånyo det gamla samtalet, och då det kanhända något förmycket åtnjutna vinet hade upphetsat hufvudet, så blef tvisten häftigare. De hade nu anlänt till en småskog; i denna komm det till smädanden och stötande ovett. — Den häftige Georg fattar i sin vrede en Pistol, och skjuter sin resekamrat och vän. Ernst träffad i bröstet faller till jorden badande i sitt blod. Den olyckliges häst, förskräckt utaf skottet, och befriad från sin börda, lopp inåt skogen.

Dödsblek störtade Georg ifrån sin häst för att bistå den blödande vännen. Vredens Paroxismer hade nu försvunnit, och den bittraste ånger följde derpå. Bäfvande stod han jämte Ernst, som just nu utandades sin sista suck. Med förtviflan i sitt hjerta, kastar han sig på hästen, och i största skyndsamhet återvänder till byn, för att öfverlemna sig åt Rättvisans händer såsom sin väns mördare. — Fjettrad af samvetsqvalen, brottets vanlige följeslagare, önskar han nu endast ett snart slut på lifvet, som nu mera är honom en den mäst tryckande börda. Justitiæ-Amtmannen, inför hvilken han synes, låter på dess begäran sätta honom i häckte, och sedermera skickar honom under betäckning till närmaste stad, som tillika var hans väns vistelseort. Ernsts lik som man finner plundradt, blifver straxt ditfördt, och man skyndar med dess begrafning.

Georgs Process begynnes; han upprepar inför Domaren sin förut gjorda bekännelse, och beder om en snar död. Ransakningen slutas och han blifver tillsagd, att efter Lagens föreskrift välja sig en Advocat till sitt försvar; men han afslår detta och med tårar anhåller endast om verkställandet med dödsdomen — Men då man ytterligare påminner honom att välja sig en Defensor, kallar han dertill sin Vän Ludvig — "Verkligen — säger han vid detta tillfälle — behöfves det icke något försvar, helst som jag önskar döden; men jag underkastar mig Formaliteten. Må min vän åtaga sig den fruktlösa mödan, och för sista gången visa mig sin välvilja!" —

(Fortsättn. följer)

N:o 16 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 6.

No 16.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 10 Martii 1813.

Tryckt i Wexiö hos C. F. Berg och N. Gulin.

Utrikes Nyheter.

Inspruck den 10 Febr. Enligt säkra underrättelser från Departementet Adige, skall en ansenlig corps trappar derstädes samlas i slutet af denna månad, för att begifva sig till Norden.

Stralsund den 17 Febr. De underrättelser vi hafva från Maynz, innehålla, att denna stad och närliggande trackt är uppfyld med trappar, hvilka komma från alla delar af Frankrike. Ett Läger af 120,000 man, commenderat af Hertigen af Ragusa, samlas där med den största activité.

Hamburg den 23 Febr. I går har en Kejserlig Österrikisk Courier rest härigenom till Köpenhamn. — Warschauer Tidningen lemnar en fullständig förtekning på de förluster, hvilka Österrikarne lidit sedan början af sista fälttåget till den 4 Jan. 1813. Enligt denna hafva de förlorat i döda, 17 Officerare, 507 Underofficerare och gemena; i sårade, 73 Officerare, 2155 Underofficerare och gemena; och i fångar, 14 Officerare, 688 Underofficerare och gemena. De hafva dessutom förlorat 960 hästar.

London den 11 Febr. Man talar nu i alla sällskaper om ett bref, som Prinsessan af Wallis har skrifvit till sin Gemål, Prinsen Regenten. Hon visar deruti huru bedröfligt det skulle vara för henne, om Prinsen fortfor att skilja henne från sin dotter. Hon åberopar sina heliga rättigheter såsom Mor och Maka. Man tillägger för öfrigt, att brefvet är skrifvit med mycken värdighet och känsla.

Wien den 17 Febr. Privata bref från Ungern förmäla, att till

GrossWardein har anlänt en Statsfånge, som väcker allmän upmärksamhet. Det är en man i sina bästa år, som är väl växt och mycket belefvad. Han har ankommit hit under escorte af 2 StabsOfficerare, hvaraf den ena aldrig lämnar honom. För öfrigt bemötes han med största acktning. Han söker sjelf att iagttaga den strängaste incognito, och talar endast Latin och Franska, på hvilka begge språk han uttryc sig ganska väl. Flere personer tro, att denna fånge är en utländsk Prins, som icke är Österrikisk undersåte och som blifvit igenkänd såsom Chef för ett hemligt Frimuraresällskap, utmärkt under namnet Tugendbund. Man tillägger, att han blifvit arresterad på reqvisition af en främmande Souverain. Commendanten af Gross-Wardein har erhållit Regeringens befallning, att hvarje 14:de dag lämna den utförligaste underrättelse angående ofvannämnde Statsfånge. — Fursten von Schvartzenberg begifver sig på någon tid till Krakau, för att förbättra sin hälsa. Prinsen af Hohenzolern antager befälet under denna hans tjenstledighet.

New-York den 14 Jan. De sista bref från Washington omnämna en förändring i Cabinettet. General Armstrong är utnämnd till KrigsSecretair; man tror, att Herr Mouroe skall blifva General en Chef för Armeen. Man försäkrar, att General Hull blifvit utväxlad emot 30 soldater. En krigsrätt skall ofördröjligen hållas öfver honom. Representanternes kammare sysselsätter sig nu med en Bill, angående uppsättningen af 20 Regementer. Man är försäkrad att den antages.

Zürich den 6 Febr. Man försäkrar, att Grefven af Gottorp har åter gift sig med en Demoiselle från denna stad, och som är af borgareklassen. Han har några dagar derefter lemnat Basel med sin nya Gemål. Redan är ett år förlidit sedan ägtenskapsskilnad skedde emellan Grefven af Gottorp och hans första Gemål, Prinsessan af Baden.

Hamburg den 26 Febr. 1200 Cosacker hafva den 20 dennes närmat sig Berlin. Om eftermiddagen gjorde de ett ströftåg i alleen ända fram till ett Hotel på Wilhelmsgatan, hvars gårdsrum var försedt med ett gallerverk. Ett Compagnie Grenadierer sköt på dem och dödade 20 mann, samt gjorde derefter ett utfall, som Cosackerne icke afvaktade. Denna corps har bivuaquerat på något afstånd från Berlin. Prinsen, vice Konungen har den 20 i denna månad detacherat en

corps af 6000 man, för att ersätta den delen af Garnisonen i Berlin, som framryckt till Leuzen, hvarest han skall sättas i förening med Corpsen i Sv. Pomern, och sålunda kunna skydda det Micklenburgska landet från de ströfverier, som några Cosacker der skulle kunna företaga. Man har icke kunnat affärda några Courierer från Berlin för den 20 dennes, emedan man kände att den allmänna Postvagnen blifvit af Cosackerne anhållen.

Den 13 Febr. inträffade Grefven af Gottorp uti Müningen, och fortsatte dagen derpå sin resa.

Leipzig den 16 Febr. De Lazaretter, som man herstädes hade inrättat för sjuka Militairpersoner, skola till följe af högre befallning förläggas till Weisenfels, såsom varande en ganska sund Local.

Maximer.

Din Caractair är din själs physionomie.

Fruntimmer inbilla sig lätt att man älskar dem. Men enär de blifva varse sin villfarelse, tro de sig bedragne.

Man anser det förflutna för bättre än det var, det närvarande för sämre än det är, det tillkommande för lyckligare än det någonsin kan vara. Ett stadgadt bevis på mitt slägtes dårskap.

Rättegångs-Formaliteten
(en sannfärdig Criminal-Historia)

(Forts. från föreg. N:r)

Icke utan bekymmer begynte den utvalde den bedröfligaste förrättning under hela sin Juridiska ban, den att vara sin förlorade vans Advocat. Han tviflar om möjligheten att kunna rädda honom, men beslutar likväl att göra alt till dess bästa. Han påminner Domarne derom, att man, emot Formaliteten, begrafvit Ernst's lik utan förutgången laglig besiktning och öpning, samt fordrar, att man rättar och förbättrar hvad man häruti felat. Domarne svara, att denna Ceremonie har synts dem öfverflödig och onyttig, enär mördaren frivilligt bekänt gerningen; men skulle Ludvig åstunda likets undersökning, så

måste man låta uppgräfva detsamma. Detta sker på Ludvigs upprepade begäran. StadsPhysicus skrider till obduction, och förklarar: "att döden här nödvändigt måste följa, helst som kulan gått mitt igenom hjertat." Ludvig önskar veta, om kulan ännu fans i kroppen, Chirurgen söker och finner henne; och nu låter Juristen hemta fram pistolen, med hvilken gerningen var föröfvad, för att se om kulan kunde föras i mynningen. Den tyckes alt för stor, han vänder den på alla sidor; men d e n ä r f ö r s t o r. Det är omöjligt att denna kula gått ur denna mynning: detta fann ochså hvar och en närvarande, och sjelfve Domarne yttra sitt tvifvel herom. Redan var hvarje af de närvarande vittnen färdig att uttala ordet: Brottslig! och denna omständighet förändrar nu helt och hållit deras bedömande. Förbrytarens bekännelse, gifven utan alt tvång, hvarje omständighet, alt talar för gerningen; men kulan endast tyckes bevisa hans oskuld. Ett obegripligt fenomen, som händelsen allenast sällan frambringar!

(Forts. följer.)

N:o 17 utgifves nästa Lördagsafton kl. 6.

No 17.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 13 Martii 1813.

Tryckt i Wexiö hos C. F. Berg och N. Gulin.

Utrikes Nyheter.

Hamburg den 27 Febr. Policen har i går låtit arrestera en Rysk Spion. Enär man blef öfvertygad om afsikten med hans mission, har man straxt öfverlemnat honom åt en militair Comission, och i dag kl. half till 5 efterm. har han blifvit arquebuserad. Domen blef genast anslagen. Den allmänna Postvagnen, som denna morgon anlänt från Berlin, har i trakten af nämnde stad ej träffat några Cosacker. Desse skola efter flere resandes berättelse hafva återvänt till trackten af Schwedt. —

Dito den 1 Mars. Herr Baron de St. Cyr, Commendant öfver 32 MilitairDivisionen har från Hans Excell. General en Chef erhållit följande skrifvelse: Herr General! Jag har just nu blifvit underrättad om de upproriska rörelser, som förefallit i Hamburg. J skolen straxt förordna en militair comission, för att utan något dröjsmål döma dem som redan äro arresterade. De brottslige skola innom 24 timmar vara dömde och straffade. Jag tviflar ej på den goda esprit, som råder bland Hamburgs innevånare, och förmodar att upprorsstiftarne äro främlingar i denna stad. Jag beklagar endast, att NationalGardet ej nu varit formerat; ty i den händelse hade de uppproriske blifvit hämmade i sina brottsliga försök, och lugnet bibehållit. Sägen National-Gardet, att jag hyser det största förtroende till det, och att jag hoppas, att det ej missbrukar detsamma. Jag skickar Eder Troppar, och flera skolen J bekomma från Wesel. We den stad och det folk, som skulle våga visa olydnad samt förakt för lagarne. Ett grufligt straff skulle det lida, och tillika tjena andra till ett frucktansvärdt exempel.

Magdeburg den 26 Febr. 1813.

General en Chef öfver Observations Corpsen vid Elbe

Gref de Lauriston.

Sedan General Directeuren vid Policen blifvit underrättad, att så väl många i staden varande främlingar underlåtit att ställa sig till efterrättelse de påbud, som blifvit gjorda i afseende på den allmänna ordningen, som och att flere af stadens innevånare hyst främmande personer utan att förut tillkännagifva detsamma hos Arrondissements Commissarierne, så hafve vi till förekommande af hvarje försummelse häruti förordnat följande:

Art. 1. Hvar och en utländning, som sedan den 1:ste Febr. vistats i Hamburg, och ännu ej visat sitt pass inför Police Bureau'n af sitt Arrondissement, åligges att göra detta innom 24 timmar från kungörandet häraf.

Art. 2. Hvar och en främling, som innom denna utstakade tid ej rättat sig efter detta förordnande, skall som en Spion anses, gripas och åt Capitain Rapporteur vid Militair.Commissionen öfverlemnas.

Art. 3. Hvar och en Husegare eller hyresman, som hos sig logerar någon främling, utan att vara försäkrad, att Police-formaliteterna blifvit uppfylda, skall såsom en Spions medhjelpare anses, så vida den arresterade Personen sjelf är misstänkt, och såsom sådan blifvit öfverlemnad åt Capitain Rapporteur.

Art. 4. Alla, åt hvilka det blifvit anförtrott att vaka öfver den allmänna ordningen och lugnet, och således alla Police-Commissarier och FredsDomare, åläggas att efterse det dessa påbud efterlefvas.

Hamburg den 1 Mars 1813. D' Aubignosc.

Uti en Kejsarens skrifvelse till Senaten, underrättas densamma om dess beslut att åt Marskalken, Hertigen af Elchingen gifva Slottet Rivoli med dertill hörande länder, som under titel af Furstendömet Moskvva komma att tillhöra honom och dess efterkommander.

London den 12 Febr. Enligt underrättelser från Guadeloupe af den 15 Dec., vimla dessa farvatten af Amerikanska kapare. Dagligen erhåller man underrättelser om borttagning af skepp, som för vår handel voro af stor vigt.

Paris den 21 Febr. Herr J. L. Pons har den 4 Febr. upptäckt en ny Comet. Han är ganska liten och utan svans. Herr von Zach har gjort samma uptäckt på sitt landtgods i Capellet nära Marseille.

Rättegångs-Formaliteten
(en sannfärdig Criminal-Historia)

(Forts. och slut från föreg. N:r)

Ludvig gör sig stora förhoppningar och försänkes nästan i ett rus af glädje; men åsidosätter likväl icke all nödig försigtighet. Han föreställer, att man bör skicka Acterna, samt Corpus Delicti — kulan och pistolen — till Justitiæ Collegium i Hufvudstaden, på det man af detsamma måtte bekomma utslag i en sak, som i anseende till förekommande sällsamma händelse var så svårt att gifva. Förslaget antages så mycket heldre, som man på ort och ställe icke kunde fälla någon dom. — Under det handlingarne befinna sig i Justitiæ-Collegii händer, blifver i vännens födelseort en Stråtröfvare fasttagen och införd, hvilken på den nära belägna landsvägen till döds skjutit och derpå röfvat en resande. Öfverbevist genom vittnen, tillstår han sitt brott; men detta är icke alt. Han bekänner på vidare tillfrågan, att han på samma väg för två månader sedan mördat en man. Man blifver nu uppmärksam, frågar vidare, och han berättar: För kort tid sedan befann jag mig i en bykrog. Dit anlände ock tvänne ridande personer, som voro mig obekante. Jag anmärkte, att en utaf dem hade under västen näst lifvet ett bälte, uppfyldt med penningar. Dessa penningar reta mitt begär jag eftertänker nu, om det icke skulle blifva möjligt, att genom mannens mördande kunna tillfredsställa detsamma. Men han var i sällskap med en annan, och detta blef således ett hinder för verkställandet af min föresats. Jag erinrar mig emellertid att jag har två pistoler — Skjuter jag den ene, sade jag till mig sjelf, så tager hans reskamrat till flykten utaf förskräckelse, och förr än han kunnat angifva händelsen och tillkalla vittnen, är jag med min raska häst långt borta derifrån; men blifver han emot förmodan hos den sårade, så välan, afskjuter jag den andra kulan genom lifvet på honom. Detta blef nu mitt beslut, hvilket jag ock verkstälde. Redan hade jag utspanat hvilken väg de skulle taga; jag red förut och gömde mig bakom några täta buskar vid vägen, efter att hafva bundit min häst vid ett träd. Knapt var det gjordt, så närma sig de resande. Redan hade jag spänt hahnen och syftade efter mannen med den stora penningesumman, då hans Reskamrat framtog en pistol och aftryckte den på sin följeslagare. I samma ögonblick skjöt äfven jag. Min man störtade, just som den andras kula surrade mig förbi. Denne sprang genast af hästen, syssel-

satte sig med den döende, och i samma ögonblick, som jag äfven ville skjuta honom, kastade han sig åter på sin häst och fort galopperade derifrån. — Nu hade jag tillräcklig tid att tömma den mördades fickor och taga dess penningar. Och när detta var gjort, red jag i största hast derifrån.

Han utmärkte tiden, stället i småskogen och de begge ridande så noga, att man nu ej mer kunde tvifla, att ju icke han begått det samma mord, hvarföre Georg varit anklagad. Denne sednare hade, bäfvande af vrede, med osäker hand skjutit, och förfelat sin man. Stads-Rätten anmälte händelsen för ÖfverRätten i Hufvudstaden. — Acterna med dess tillhörigheter återskickades, och kulan passade till den Mördarens pistol, hvilken man funnit hos honom vid dess arrestering. Den deltagande Läsaren föreställe sig Ludvigs förtjusning, som såg sin väns räddning. Han tänke sig äfven Georg's glädje, hvars hjerta nu blef befriat från det tryckande medvetandet af en nedrig gerning. Enhälligt förklarades han oskyldig till mordet; men för sin öfverilning och häftiga vrede måste han plickta med två månaders fängelse. Den mördade vännen blef mycket saknad, och åt dess minne helgades strida tårfloder. — Ludvig begärte till åtanka af det förflutna kulan, hvilken blef verktyget till Georgs räddning. Ofta kunna Formaliteterna i offentliga handlingar synas tryckande, men man förkastar dem derför icke. Väl händer det, att den brottslige någon gång, stödd vid dem, kan smyga sig undan straffet; men hafva de under loppet af ett Århundrade allenast räddat e n e n d a Oskyldigs lif, så välsignar man Lagstiftarens vishet.

N:o 18 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 6.

No 18.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 17 Martii 1813.

Tryckt i Wexiö hos C. F. Berg och N. Gulin.

Utrikes Nyheter.

London den 14 Febr. Enligt bref från Öen Java, daterat i början af Junii, har Sultan af Djocjocarta förklarat krig mot våra Troppar och vägrat Brittiska Regeringen hyllning. Den 18:de började fientligheterne mellan hans och våra Troppar. Den 19:de fattade Öfverste Gillespie det beslut att bestorma Djocjocarta. Affairen blef snart allmän och efter ett lifligt motstånd och en betydlig förlust å båda sidor intogo vi omsider platsen. Sultans son har i denna affair förlorat lifvet, och Öfverste Gillespie, Commendant en Chef öfver vår Armee, har blifvit svårt sårad i armen.

Från Pohlen den 2 Febr. Redan den 31 Januarii kl. 9 om aftonen anlände 50 Cosacker och Baschkirer till Lublin; vid midnatten komm en Öfverste med 100 man. Han fordrade en Contribution af 20,000 Ducater, men efter många föreställningar minskades den till 2000. Han bekomm omsider ej mer än 1700 Ducater.

Från Sachsen af den 25 Febr. Grefven af Gottorp har den 2[illegible] dennes passerat genom Dresden under sin resa till Wien.

Strassburg den 24 Febr. Bref ifrån Besancon af den 20:de dennes omnämna en olycklig händelse, som samma dag derstädes förefallit. En fyrverkares hustru, som var svagsint, hade om aftonen gått i sin mans verkstad, och med ett ljus antänt en krutkagge. Explosionen sprängde 5 hus i luften tillika med deras innevånare. Wid Courierens afgång hade man förmått släcka elden, då 5 personer blifvit framdragne ur gruset och förde till Hospitalet. Man fortfor att uppsöka de offer, som omkommit, och hvars antal man ej ännu känner.

London den 17 Febr. Ministrarne hafva i går församlat sig hos Grefven af Livverpool i afseende på Prinsessans af Wallis skrifvelse till sin Gemål. De hafva consulterat häröfver med de lagfarnaste män i Riket. — Lieutnant Ovven vid Kongl. Marinen, som länge varit Krigsfånge i Frankrike, har återkommit till England. Sedan det lyckats honom att undkomma fängelset i Paris, har han varit förföljd ända till trakten af Wien, hvarifrån han begifvit sig till Constantinopel. Han skall hafva medfört många vigtiga underrättelser.

Paris den 23 Febr. Uti en rapport, som Fregatt Capitainen la Halle af den 15:de dennes afgifvit till KrigsMinistern, förekomm ibland annat: att han den 7:de Dec., med Fregatterna Hortense och Elbe lemnat Bordeaux, samt sedermera under två och en half månads tid besökt de allmännaste farvatten, blottstäld för de häftigaste stormar, som ganska mycket skadat hans skepp: att han under denna tid endast uppbränt fem fiendtliga skepp, som voro rikt lastade, samt gjort 72 fångar.

Wien den 17 Febr. Commenderande Generalen vid Österrikiska Hjelp corpsen, Fursten von Schvvarzenberg, har den 14:de dennes härstädes inträffat. Man försäkrar, att hans vistande i denna vår stad ej blifver långvarigt. Under hans frånvaro har Interims-befälet blifvit anförtrott åt FältMarskalks-Lieutenanten, Baron Frimont, såsom varande den äldste Generalen.

Hamburg den 3 Mars. Den Militair Commissionen, som på hög befallning varit församlad för att dömma upphofsmännerne och deltagarne i de oordningar som den 24:de sistledne tilldrogo sig i Hamburg, har i går till döden dömt 6 personer, utmärkte för att i synnerhet hafva deltagit i upproret. Domen blef samma eftermiddag kl. 4 exequerad utom Altoner porten. — Detta skyndsamma och stränga handhafvande af lagarne kan tjena upprorsstiftarne till en lärdom, att man ej hädanefter vågar ostraffad angripa egendom och personlig säkerhet. —

Köpenhamn den 27 Febr. Under den 23 dennes har Riksbanquen kungjort, att med nästkommande April göres början i Kiel med inlösandet af Schlesvig-Holsteinska Specie Banko-sedlarne, och skall dermed oafbrutet fortfaras på dertill bestämda dagar.

En aldeles egen och besynnerlig Fest hos Nord-Amerikas Vildar.

Ibland de Caracterdrag, som stämpla dessa råa och ocultiverade folkslag, är den vördnad, som de bevisa sina afledne Vänner och slägtingar, i synnerhet märkvärdig. Den går så långt, att de årligen fira en aldeles Egen och besynnerlig Fest, på hvilken de sorgfälligt uppsöka och hopsamla qvarlefvorne efter deras döde, för att nu bevisa dem den sista äran. Till den ändan församla sig alla Hufvudmännerne, bestämma dagen till denna Ceremonie, och rådslå öfver bästa sättet att på det pracktfullaste kunna göra densamma. De ansenligaste och förmögnaste Innevånare i Districterne täfla — med hvarandra i begäret att vid detta tillfälle till allmänt åskådande utsätta sin dyrbaraste Egendom. De bjuda ock till denna högtidlighet innevånarne af de närmast varande trackter, hvilka ock så mycket heldre infinna sig, som de veta förut, att de blifva väl undfägnade. Under det man gör alla dessa anstalter, blifva alla deras lik, som under de förflutna åren hafva blifvit begrafne, hemtade ur sina grifter, och till en allmän samlingsplats förde. Man tänke sig endast denna förskräckliga åsyn! Lafiteau har lemnat oss ett utkast till en målning häröfver, som är värd att betraktas: Detta de dödas uppgräfvande, säger han, framställer en den frappantaste Scene, som man någonsin kan föreställa sig. Här ser man menskligheten i sin nakenhet, i sitt hela Intet. Här bekommer den fåfänge och högfärdige en alfvarsam varning för sin löjliga dårskap, då han betraktar dessa Lik, af hvilka det ena är fasligare än det andra — Några äro aldeles hopdragne och förtorkade; andre hafva ett utseende, såsom skeletten skulle vara med en pergamentshud beklädde; andre återigen se ut såsom hade de varit upphängde i rök, efter att förut varit nästan stekta; på somliga visa sig omisskännbara spår af förruttnelse, och många, som redan öfverstått denna Period, äro öfveralt genomgräfde af maskar. Man kan, i sanning icke afgöra, hvilket som mest förtjenar beundran, antingen den känsla som väckes vid den rysliga åsynen af dessa lik, eller den hjertliga tillgifvenhet, som desse godsinte, och likväl i hvarje annat afseende så råa och ocultiverade menniskor, bevisa sine afledne vänner. Med den största sorgfällighet samla de deras qvarlefvor, ända till de minsta ben, och bära dem på ryggen i flera dagar oagtadt den odrägliga luckten — Denna besynnerliga Fest är ibland alla, som NordAmerikas Vildar fira, den pracktfullaste och tillika kostbaraste. Utomor-

dentligen stort är tilloppet af så väl infödda, som främlingar hvilka densamma bevista. Liken läggas i de finaste mattor och tyger, derpå utställas de i några dagar till allmänt åskådande, och slutligen blifva de åter nedsatte i jorden. Slutet af denna Fest utmärkes af allehanda nöjen och lekar, som vara under flera dagar, så att dessa likbegängelser slutas på samma sätt, som hos Greker och Romare.

Om Dannebrogs-Orden i Dannemark.

Konung Christian den V:te stiftade denna Orden år 1671. Anledningen till densammas namn igenfinnes uti följande berättelse: När Waldemar den Andre, i 13:de århundradet, förde krig i Estland, och Danskarne förlorat sin fana i ett fälttog, så togo de till flyckten. Då skall en fana af virkadt tyg, teknad med ett kors, nedfallit från himmelen, och upplifvadt soldaternes nedslagna mod. Andra påstå, att Påfven gjort deraf en skänk åt Konungen. Denna fana blef kallad Dannebrog, och säges blifvit förvarad som en helgedom, samt nyttjad så ofta Danskarne gingo i fält, men förlorades år 1500 under det olyckliga kriget, som Johan eller Hans Konung i Dannemark, förde uti Ditmarschen.

N:o 19 utgifves nästa Lördagsafton kl. 6.

No 19.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 20 Martii 1813.

Tryckt i Wexiö hos C. F. Berg och N. Gulin.

Utrikes Nyheter.

Wien den 20 Febr. De sista StatsConférencer hafva isynnerhet haft till ändamål förskaffandet af nödiga penningar till den activa armeens underhåll, hvilken blifver ansenligen förökad. Denna utgift belöper sig minst till 20 millioner Gyllen.

Dresden den 21 Febr. Hans Majest. Konungen har sistledne natt genom General Majoren von Langenau erhållit den glada underrättelsen, att 7:de Armee corpsen från Kobylin på denna sidan om Oder lyckligen ankommit till Glogau, och att den tagit den 19:de och 20:de dennes sina cantonner.qvarter uti och omkring Freystadt.

London den 19 Febr. Enligt i går bekomna underrättelser från St. Croix, är Gouverneuren öfver denna plats, General Harcourt med döden afgången den 19:de sistledne Decemb. — Det försäkras, att Ministrarne redan föreslagit en plan till Ostindiska Regeringens organisation, i händelse Compagniet skulle vägra antaga Frihetsbrefvets förnyande med de modificationer, som de ansett för godt att tillägga detsamma. — Den afledne William Hope, hvars död nu blifvit annoncerad, var den rikaste Particulier i Europa. Han har efterlemnat en förmögenhet af tre millioner pund sterling.

Neapel den 5 Febr. Konungen har nu inträffat i härvarande Residence. Den glädje, som yttrades af den talrika mängd, hvilken strömmade hans Majestät till mötes, var utomordentlig. Stadens Syndicus öfverlemnade Konungen en Lagerkrans, och åt Drottningen en blomsterkrans. Om aftonen var hela Staden illuminerad.

Cassel den 2 Mars. Ett Kongl. Decret af den 19:de Februarii befaller stiftandet af ett Kongl. Invalid hus. Det i Carlshaven belägna gamla Invalidhuset skall hädanefter kallas Hôtel Royal des Invalides. 200 Invalider skola der emottagas, utom Officerare, och enligt ett särskildt Decret skall antalet förökas, enär behofvet och omständigheterne det fordra.

Wien den 24 Febr. Redan för fem dagar sedan begyntes islossningen på den vid Staden Wien förbiflytande stora Donau armen, och sedan den småningom uppstaplade Is-massan hade med våldsamhet trängt sig fram ända till Träbroarne, blefvo flera pålar bortryckta och communicationen med vänstra Donau-stranden således hämmad. Sedan 3 dagar har äfven en stor del af Förstäderna Rossau, Leopoldstadt och Landstrassen varit öfversvämmade.

Hamburg den 8 Mars. Sistledne Lördag vid middagstiden tilldrog sig på Elbe en ganska bedröflig händelse. Vid en infallande vestlig storm, hade en Familie från Hamburg den olyckan, att genom en Skepparens kantring i granskapet af Harburg blifva ett vågornas offer. Tillika med skepparen förlorade 7 personer sitt lif. Endast 2:ne skeppsgossar voro nog lycklige att kunna rädda sig. Samma dag om aftonen kl. 7 hade vi här i Hamburg ett vid denna årstid ganska sällsamt fenomen. Ett häftigt åskväder inträffade, men oagtadt 3:ne slag förorsakades ingen särdeles skada.

Berlin den 9 Febr. (Ur Korrespondenz-Nachrichten.) De nyaste händelser erbjuda många drag så väl af obarmhertighet hos våra likar, som ock en ädel mennisko-kärlek. Menniskovännen känner den lifligaste glädje hvarje gång han ser ett hjerta öppna sig för välgörandet; men hans öga tåras ock vid åsynen af den känslolöse, hvars kalla hjertas isrand ej något förmår smälta. Mycket, som har afseende härpå, är ej ämnat att komma till allmän kunskap; men följande berättelse förtjenar så mycket mera att omnämnas, som den visar menniskan i ett bättre ljus.

En Fransysk Officer återvände ganska sjuk ifrån Armeen, och begaf sig helt sent om aftonen med den erhållna inqvarterings-billetten till den honom anviste Värden. Denne var en af desse menniskor, för hvilka ömhet och deltagande äro främmande känslor, och som noga

beräkna alt efter egen fördel. Oagtadt uslingen gråtande bad om herberge blott för en natt, så blef han ändock i de hårdaste uttryck bortvisad. Den olycklige stod framför huset och såg ett ljus i andra våningen. Hans plågor ökas och behofvet af en tillflykt emot vädrens våldsamhet ökas i samma mån — Med stapplande steg kommer han äntligen hit; men äfven här mötes han af Obarmhertigheten; "ty, sade man, Eder billet lemnar ej någon anvisning på detta ställe." Då hörer han tonerne af en Violin från den öfra våningen, och liksom öfvertygad, att den som har känsla för någon af de Sköna Konsterna äfven har ett hjerta, icke känslolöst vid likars nöd, geck han uppföre och klappade på dörren till en Musicus's boning, som var i knappa villkor med hustru och barn. Han anförde sin begäran och blef emottagen med den undskyllan att man i närvarande torftiga tillstånd hade litet att meddela; men man ville likväl för natten göra alt, hvad de ringa tillgångarne kunde medgifva. Alt hvad man gjorde åt den nykomne gästen var beledsagadt af välvilja och en verklig godhet. Officeren ser detta, och anförtror nu sin Värd, att han tydligen förmärkte de sista stunderne af sitt lif, och ville till tacksamhet för den godhet, hvarmed man bemötte honom, testementera till nämnde Värd sin hos sig hafvande förmögenhet, utgörande 2000 Riksdaler. Den fattige Musicus förskräcktes, och vägrade att emottaga denna summa; men nödgad härtill af sin gäst, måste han nu mitt om natten tillkalla ett par vittnen. Officeren skref och beseglade sin sista villja, och förbehöll sig endast 500 R:dr af ofvannämde summa, i händelse han skulle emot sin förmodan lefva längre. Men han dog efter fem timmar, och nu blef den ärfvande Musicus ganska mycket afundad af dem, som endast då uppfylla sina pligter emot likar, enär de tro sig dervid kunna vinna något.

Historiskt Hvarjehanda.

(af Professor Kaiser.)

Hvem var väl Lyckligare: Galileo Galilei, hvars beväpnade öga först inträngde i de obekanta trackterne af Universum, och hvars djupa förstånd utforskade Verldskropparnes Rörelse-Lagar, eller hans bittre motståndare, Philosophen Libri i Pisa? Sant är det, att den förres blick tillslöt sig för denna jorden, likasom han skulle, efter upptäckten af nya verldar, ej mera vara fjettrad vid den här nere varande lilla krets af åskådander, utan fast mera helt och hållit fästad vid ett

omfattande verldssysteme. Deremot åtnjöt hans motståndare ögonens ljus; men den evigt glänsande stjernan, som allenast i en menniskas Inre uppgår, strålade icke för honom. "Han har, sade Galilei om honom, icke velat på jorden åskåda mina upptäckter; tilläfventyrs skall han nu möta dem på sin väg till himmelen."

⁂ ⁂ ⁂ ⁂ ⁂

Hvad är min like — menniskan? hon hyser ofta den högsta tanke om sig, och en tillfällighet gäckar icke sällan all snillets magt. Hvem fasar icke vid den olycklige Fiesko's planka? Här var det likväl en öfverdådig Idée, som blef fasligt hämnad. Men när en god, en ädel och åt menskligheten helt och hållit helgad varelse får ett Tragiskt slut: då har smärtan icke något språk, och känslan kan ej genom artikulerade ljud uttryckas — Gifves det väl någon, som bekant med Cook's öden, ej fäller en saknadens tår? Denne ädle man, som gjort så många stora och lysande upptäckter, måste ej blott falla ett offer för ett oblidt ödes nycker, utan sjelfva hans kropp, som prydde en så skön själ, blef grufligen styckad — Ja, de nedslagne Britterne erhöllo af sin förträfflige Anförare, efter det af Vildarne grymt utöfvade mordet, ej mera än dess ömkligen styckade öfverlefvor. —

⁂ ⁂ ⁂ ⁂ ⁂

Huru många bättre författare hafva icke ofta gjort sig skyldige till den största oskicklighet i uttrycken, Exemplen m. m.? Så talar Michaelis i sin Mosaiska Lag om betänkligheterna att förändra en bestående rätt, och framställer då denna naïva fråga: "Hvar och en skulle i en Republik, som hade de Mosaiska Lagarne, blifva bestulen, och till ersättning för sitt lidande likväl ej mera bekomma, än att Tjufven återgaf i tvådubbelt fall det stulna. Men måste det icke förefalla en sådan hårdt och nog strängt, om han sjelf skulle stjela ett år derefter, och då blifva hängd" (??) — Ett par sidor senare anser han det för bäst att låta mörda alla Tjufvar — emedan Tuckt- och Arbetshusen äro Staten alt för kostsamma och dyra!!

N:o 20 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 6.

No 20.

Den Anspråkslôse Samlaren.

Onsdagen den 24 Martii 1813.

Tryckt i Wexiö hos C. F. Berg och N. Gulin.

Utrikes Nyheter.

Wien den 24 Febr. Länge har Policen efterspanat ett Tjufband, som inträngt sig i Kejserliga Slottet Schönbrunn, och där borttagit alla meublerne till 20 rum. — Tjufvarne hafva änteligen röjt sig sjelfve. Några ibland dem, som hade bekommit på sin andel några sköna målningar, ville transportera desamma till Ungern, och där gjordes sådane anstalter att brottslingarne blefvo upptäckte. Anförarne äro redan arresterade och deras process har också tagit sin början.

St. Gallen den 21 Febr. Ganska nyligen har man ifrån Constantz erhållit underrättelse om en förfärlig catastrophe som hotar Staden Ueberlingen. Redan för 8 dagar sedan märkte man vid Sjöns stränder en betydlig jordens sjunkning, och detta phénomene visade sig på ett så förskräckande sätt, att Innevånarne blefvo tvungne flytta derifrån, sedan de förut bragt sina möbler och sin boskap i säkerhet. Deras förfärande aningar blefvo snart bestyrkta af verkligheten. Ty den 16:de och 17:de Febr. sänktes flera hus, hvaraf många aldeles försvunno. Den 18:de nedsänktes Capucinernes kloster 11 fot. Man befinner sig i den största oro; ty icke utan skäl befarar man hela stadens fullkomliga undergång.

Utdrag af ett bref från Paris af den 3 Martii. Hans Maj:t Kejsaren skall ofördröjligen begifva sig till Antverpen för att taga sin Flotta i ögonsickte. Derifrån reser han till Amsterdam, för att besöka Helderns Flotta och Texelns Escadre, samt sedermera igenom Gröningen, Münster och Osnabrück begifver han sig till Hamburg, från hvilken sednare stad han reser till sitt Hufvudqvarter i Magdeburg.

Hamburg den 11 Martii. Med visshet förnimma vi att en imponerande magt med det första skall samlas i grannskapet af vår stad. De första Troppar skola ankomma omkring den 15:de och 16:de dennes, och skola taga sin position längs med Steckietzer-Canalen uti Städerne Lauenburg, Mölln och Ratzeburg. Wid samma tid skall en Artillerie Park uppställas på begge stränderne af Elbe, samt uti Bergedorf. Desse föregående dispositioner, och många andra af större vigt, hvilka ej få komma till allmänhetens kunskap, tyckas stå i iörening med en händelse af det högsta intresse.

Wien den 27 Febr. Vår Tidning innehåller följande upptäckt, hvilken, om den bekräftar sig, blifver för menskligheten af det största värde och vigt. Enligt ett offentligt Blad hafva nyare rön blifvit anställde af Herrar Medici Aubon i Constantinopel och Lafont i Salnichi, som lemnat det résultat, att Kokopporna skydda och bevara ifrån Pesten. Den förstnämnde anför till bevis härpå, att af 6000 menniskor, som blifvit vaccinerade i Constantinopel, ingen af Pesten blifvit angripen, att man låtit vaccinerade barn dia pestsjuka mödrar, utan att barnen af det onda blifvit smittade. En Italiensk Läkare, som i Turkiet uppoffrat sig åt studerandet af Pestens verkningar, har på sig sjelf ympat pestgift med Kokoppmateria utan att någon pestsmitta följt derpå, och oagtadt han befann sig i alla möjliga vidrörningspuncter med personer angripna af Pesten uti Pesthusen, så har han ändock ej deraf blifvit angripen.

London den 24 Febr. Ett stort antal Amerikanske Kapare kryssa vid Portugals kuster. — En Paquetbåt från Lisabon, som denna morgon anlänt, har medfört Tidningar ända till den 16:de dennes. Enligt desamma voro många Franska Troppar i Provinsen Mancha. Fienden befästade Aranda de Douro. Han har i Salamanca en Garnizon af 3 Regementer Infanterie och 1 Regemente Cavallerie. De sista Depecher från Lord Wellington äro daterade i Freynada den 18 Febr. och innehålla föga vigtigt. Sistledne Lördags morgon har ett Compagnie af 10:de DragonRegementet uppbrutit ifrån Edeinburg och begifvit sig till Perth i anseende till några Insurrections-Symptomer, som visat sig bland Milicen i sistnämnde stad. — Den 23 Febr. föredrogs i underhuset af Sir W. Curtis en petition, som var underteck̄nad af 60,000 Innevånare i London och Westminster, och hvaruti de anhålla, att Catholikerne måtte för altid blifva uteslutne från delagtighet i alla de genom Constitutionen beviljade previlegier.

Köpenhamn den 6 Martii. Skådespelaren Knudsen's Theater har ifrån den 26 Jan. 1812 till den 18 Martti 1813 inbragt 59,000 R:dr till våra Krigsfångars fösmån i England. — Uti en PressburgerTidning förekommer ibland annat följande händelse, som tilldragit sig i Gespannschaftet Zemplin: Den starka kölden hade ådragit Innevånarne derstädes besök af en ovanlig myckenhet vargar, hvilka ej allenast anföllo boskapen utan äfven menniskor, ja, de voro så djerfva, att de på ljusa dagen ingingo i husen och sökte sitt rof. I anledning häraf hafva tillfällen gifvits för flera att ådagalägga ett verkligt mod: En bondshustru fattade och qvarhöllt en emot dörren springande varg så kraftigt vid öronen, att hennes man hade tillräcklig tid att med en stark käpp döda rofdjuret — En Adelsfru, som blef anfallen af en varg i sin släda, träffade honom så lyckligt med en yxa, att han föll död till jorden, då deremot i en annan by Moder och barn på en gång blefvo ihjälrefna.

Anmälan.

„— — Den inbillning vi göra oss, att så väl i vitterhet som vetenskaper, lärdom och filosofi äga ett stort företräde för våra Grannar (Danskarne), måste härröra af okunnighet eller nationelt högmod. Man besinne allenast, att Danmark ägt sedan STRUENSES tid en oinskränkt Tryckfrihet, och att det äger den ännu, lyckligt bevarad af sina Författares vishet att nyttja den. Man lägge härtill, att den högre och förmögnare Danska Adeln både gör sig en ära af att sjelf äga kunskaper, smak och upplysning, och att skydda, uppmuntra och belöna dem hos andra. Man påminne sig äfven, att vi ännu ej länge sedan vågade tala med löje och förakt om sjelfva Tyska Litteraturen. Språkens nära slägtskap, som gör, att vi gerna vilja anse Danskan för en skämd dialekt af vårt eget språk, har ock mycket bidragit till vår fördom. Man borde dock, för att dömma om andra Nationers litteratur, åtminstone känna deras Auktorer till namnen, och nu frågar jag mina Landsmän: Huru många ibland eder hafva endast hört talas om, mindre läst, och läst utan fördom, hvad en Evvald, Wiebe, Storm, Wessel, Baggesen, Rahbek, Tode, Zetlitz, Thaarup, Haste, Frimann, Monrad, Plum, Riber, Pram, Liebenberg med flera Danska Poeter skrifvit; alla ansedde i Danmark för män af snille, och de fleste ännu lefvande?"

Detta vår odödlige Kellgrens yttrande torde i det mesta ännu här tåla tillempning. Danska Litteraturen har likväl äfven hos oss sina vänner, och skall, mera känd, säkert vinna ännu flera. I sådan förhoppning är det jag anmäler min afsigt att i originalspråket af-

delningsvis utgifva en Samling af Danmarks mest ansedde Författares Skrifter, under hufvudtitel af DANSKE KLASSIKERE.

Första Afdelningens Tolf Band skola innehålla af Holbeeg: Peder Paars, Comedier; Tullin: Majdagen, Söefartens Oprindelse og Virkninger, Skabningens Ypperlighed; Evvald: Balders Död, Fiskerne, Rolf Krage; Wessel: Kjerlighed uden Strömper, comiske Fortællinger, alvorlige og blandede Digte; Baggesen: Labyrinthen, comiske Fortælninger, Romantser, Ballader m. m.

Innehållet af hvarje ny Afdelning skall i förväg meddelas. Fältet är vidsträckt, och besådt med de skönaste blommor af en Oelenschlæger, Suhm, Pram, Samsöe, Guldberg, Rein m. fl. kan en Krans af dessa, äfven hopflätad af en mindre öfvad hand, icke blifva utan behag och interesse. – Bland Prosaisterne nämnes isynnerhet Smith (om Dyrenes Natur og Bestemmelse, og Menneskets Pligter mod dem), Engelstoft (om Nationalopdragelsen), Boye (Statens Ven), Münster (Prædikener), Bastholm (om de vilde Folk) och Treschov (Historiens Philosophie).

Vilkor.

Subscription teknas för En Afdelning, och kan med den upphöra. Hvart band utlöses der Subscription skett, efter Två Skill. B:ko för arket. Vid första bandets uttagande erlägges dessutom förskottsvis En Riksdaler Banko, hvilken på Afdelningens 2:ne sista band räknas Subskribenter tillgoda. Boklådepriset blir minst 50 pCt. högre. Papper, Tryck och Format utvisar nerlagda profblad. Den som önskar Exemplar på finare papper, behagade derom tillsäga. Trycknigen sker efter de bästa Danska upplagor. Den börjas och fortsättes oafbrutet, så snart ett tillräckligt antal Subskribenter hunnit insamlas. — Vinner företaget en billig uppmuntran, lemnas till hvar Afdelning 2:ne porträtt af de i densamma intagne berömdaste Författare, jemte Biografier och Anmärkningar. — Subskribenters namn tryckas i den ordning de meddelas.

Kongl. Maj:t har förunt mig Dess Allernådigste Privilegium på denna Upplaga af Danske Klassikere för en Tid af Tjugu år, dat. Stockholm den 14 Okt. 1812.

Götheborg, d. 18 Mars, 1813. Geo. Lövvegren.

De, som å detta Arbete behaga Subskribera, torde ju förr dess heldre hos undertecknade, hvarest Profblad på papper, format och stilar är att bese, dertill anmäla sig, emedan Subskribenternes namn efter 6 veckors förlopp skola insändas. Wexiö den 24 Mars 1813.

Berg & Comp.

Till salu finnes:

På nya Boktryckeriet, Ett Partie bästa sort gråpapper, jemte flere sorter Skrif- och skurit Postpapper, till Brukspris.

N:o 21 utgifves nästa Lördagsafton kl. 6.

No 21.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 27 Martii 1813.

Tryckt i Wexiö hos C. F. Berg och N. Gulin.

Utrikes Nyheter.

London den 18 Febr. Underhusets Session har denna dag haft till afsigt en noga undersökning af Amerikanska kriget. Efter ett långt tal af Lord Castlereagh, hvaruti han sökte bevisa, att Englands sak var rättvis och Amerikas uppförande skamligt, beslöt Underhuset: 1:o att man skulle öfverlemna Hans Kongl Höghet, Prinsen Regenten, en Adresse, för att underrätta honom, att Huset tagit i öfvervågande de Papper, som på Hans Kongl. Höghets befallning blifvit detsamma förelagde rörande discussionerne med Amerikanska Regeringen; 2:o att, jemte dess ledsnad öfver de fåfänga försök, som blifvit gjorda till bibehållande af fred och vänskap med de Förenade Staterna, Underhuset gillar det motstånd, som man gör de förenade Staternes orättmätiga påståenden, öfvertygad dessutom att desse anspråk aldrig skulle kunna efterkommas utan på bekostnad af Brittanniska Rikets vigtigaste rättigheter; 3:o att Underhuset, lifvad af sådane tänkesätt och öfvertygad om rättvisan af Hans Kongl. Höghets sak, smickrar sig, att Hans Kongl. Höghet med säkerhet skall kunna räkna på dess hjelp och alla de medel, som äro nödvändige för att med styrka kunna fortsätta kriget och leda det till ett säkrare och ärofullare mål.

Dito den 25 Febr. Enligt de sista underrättelser från Flottan vid Brest, synes den där varande Fransyska Flottan hafva beslutat att gå till sjös, och efter all sannolikhet till Amerika. Våra käcke Sjömän längta med otålighet efter den stunden, då de få se den hafva lemnat hamnen. Fregatten Andromaque har för kårt tid sedan re-

cognoscerat Brester hamnen, och räknat 7 Linieskepp, som lågo för ankar och voro färdige att gå till sjös. —

Falmouth den 21 Febr. Paquetbåten the Duke of Marlborough har på 5 dagar med en brefbåt anlänt från Lisabon. Den 15:de dennes hafva Fregatterne La Pique och Corvetten the Myrtle från Lisabon afseglat med en Convoi till England. Denna Convoi består af 50 skepp, hvaraf de flesta äro Transportskepp. Genom Marlborough äro vi underrättade derom, att Engelska Fregatten the Magacienne tagit Amerikansk-kaparen the Trasher af 12 Canoner, samt att fyra andra kapare af 16 Canonor kryssa vid Portugisiska kusterna.

Wien den 4 Mars. Police Departementet har erhållit sträng befallning, att på det sorgfälligaste vaka öfver upphofsmännerne och utspridarne till falska och uppdiktade nyheter. Dessa äro vanligtvis resultatet af några Handels Speculationer, af ondskan eller sysslolösheten. — Personer, för hvilka Politiken är en främmande och obekant sak, blanda sig icke destomindre deruti, och dömma öfver händelser, som äro öfver deras Horizont, hvarutaf många skadliga villfarelser och olägenheter uppkomma. — —

Dito den 4 Mars. Den Observations-Armée, som nu formeras i Böhmen, skall commenderas af Generalen vid Cavalleriet, Gref von Collowrat — men i händelse den skulle uppträda såsom coopererande, så försäkras, att en ÅrkeHertig bekommer högsta befälet. Sju från Ungern kommande Cavallerie-Regementer skola stöta till nämnde armee, äfvensom 3:ne Infanterie Regementer, 2:ne Grenadier Bataillonor och 2 Jägare Bataillonor, tagna utaf Gränstropparna. Vid alla dessa tillrustningar äro vi ganska lyckliga, som njuta tvänne stora fördelar, hvilka vi i förra tider vid dylika conjuncturer saknade, nemligen en beständigt fortfarande god Cours och ett ganska godt pris på alla Lifsmedel. — — Den 28 sistl. October dog en under Joseph II. och Kaunitz mycket ansedd Statsman, Herr Friherre Anton von Spielmann, hvilken fordom å Österrikarnes vägnar styrde Fredsunderhandlingarne i Sistovv och Reichenbach — Son till en skomakare i en af Wiens Förstäder, upplyfte han sig till en af de utmärktaste Statens värdigheter och äreställen blott genom sina förtjenster. Han blygdes icke heller öfver sin låga börd, och ett bevis härpå hafva vi uti hans uppförande vid sin faders död. Då denne, som långt förut nedlagt sitt handt-

verk, dog, låt Sonen uti den offentliga Förteckningen på döda införa den afledne Skomakaren, såsom fader till en betydande Statsman och Friherre: Efterverldens dom öfver hans förtjenster som Statsman må blifva aldrig så olika, så skola dock häfderna troget förvara minnet deraf, att Joseph II. tillbragte sina sista lefnadsstunder endast med honom, som egde hans oinskränkta förtroende och kärlek.

Köpenhamn den 9 Mars. Grefve von Wessenberg, som af Österrikiska Hofvet blifvit skickad med uppdragna ärenden, har ifrån Götheborg afgått till sin bestämmelse.

Ifrån Baden, den 7 Mars. Badenska StatsTidningen innehåller en Lysning efter Johan Georg Briegel, i Würtembergska Öfver-Amtet Marbach. Denne förbrytare är upphofsmannen till det för några veckor sedan försökta mordanslaget emot Hans Majestät Konungens af Würtembergs lif.

Magdeburg den 28 Febr. Lieutenant Kupfermann, som med sina Husarer hade deserterat, är nu fasttagen och förd till fängelset i Halberstadt.

Regensburg den 6 Mars. I denna natt har en afdelning af Kongl. Sachsiska Gardet jemte ett antal Casse och andra vagnar in träffat. I morgon vänta vi Hans Majestät Konungen af Sachsen i egen hög Person.

Frankfurt den 7 Mars. I går hafva 4 Courierer passerat härigenom till Paris, hvaraf 3 kommo ifrån Breslau, och den 4:de från Wittemberg.

FältMarskalken Münnich's koja.

(Aus einer noch ungedruckten Französischen Reisebeschreibung.)

Denna koja blef för mer än sextio år sedan uppbygd på Kejsarinnan Elisabeths befallning, och verkligen både fastare och större, än de 72 Baracker, hvilka utgöra staden Bernzovv. Münnich måste under sin Landsförvisning där vistas med sin Fru under uppseende af en Major, hvilken blef beständigt hos honom ända till hans återkallande till Petersburg. Ehuru Marskalken hade råkat i onåd, så behöll han ändock alltid sin Herrskarinnas förtroende. Hon skref till honom beständigt,

begärte hans råd, och begagnade sig af hans djupa insikter. Marskalken lemnade henne upplysning öfver alt det som tilldrog sig i Siberien, underrättade henne om de nedriga utprässningar egennyttan så oförsynt utöfvade, samt förelade henne de ändringar och inrättningar, som Siberiens innevånare önskade till befrämjande af sitt bästa. Hon biföll alt hvad Marskalken proponerade. Hvarje gång Münnich blef underrättad om en orättvisa, begången af en Embetsman, så skref han straxt till honom, föreställte honom missbruket af den magt, som blifvit honom anförtrodd, önskade att han snart ville godtgöra det olagliga i sitt förhållande, och hotade att i motsatt fall underrätta Kejserinnan derom. Sålunda bragte Müuich äfven under sin Landsflyckt ej mindre Siberiens Despotiske Embetsmänner än sjelfve Håfmännerne i Petersburg till att darra.

(Forts. följer.)

Maximer.

Kroppens skönhet liknar en förbiresande, Själens en qvarbilfvande Vän.

Täflingsifver är ett Extrakt utaf Afunden, likasom man af vissa Gifter tillreder ganska helsosamma läkemedel.

Atheisten förnekar Gud, den elake trottsar Honom, den vise vördar Honom och den Fromme älskar Honom.

Tungan är qvinnors svärd, som de aldrig låta rostas.

Värdet af det myntade Guldet är Statens Puls.

Fördomen är ett Opium för Omdömesgåfvan.

Den som förstår att godt välja och tillika inskränka sig, han skall ock låta sig nöja med få böcker, få Läkemedel, få rätter och ringa antal vänner.

N:o 22 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 6.

No 22.

Den
Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 31 Martii 1813.

Tryckt i Wexiö hos C. F. Berg och N. Gulin.

Tyska Posten har uteblifvit.

FältMarskalken Münnich's koja.

(Aus einer noch ungedruckten Französischen Reisebeschreibung.)

(Fortsättn. från föreg. Numer.)

Efter den store Fenelon's exempel, hvars vän Münnich förtjente vara i anseende till sin rena själ, och sitt känslofulla hjerta, vistades han nästan alltid mitt ibland nejdens barn. De kommo till honom i hans koja för att låta undervisa sig af honom. Hans eget lefnadssätt var också i sanning den bästa undervisning, som han kunde gifva dem. Depping säger, att han sett flere af hans Lärlingar, som alltid med den största rörelse talade om honom. "Det synes, sade de, som man endast derföre skickat honom till oss, på det äfven vi skulle kunna beundra honom."

Münnich's enda fel var det hat, som han hyste mot Biron, uppkomlingen, som hade störtat honom, och förvisat honom från hofvet, och Biron intog hans ställe i Siberien. Denne sistnämnde måste ock, såsom bekant är, i de sednare åren dela den förres öde. Münnich återkom till hofvet, och Biron intog hans ställe i Siberien. Då Peter den Tredje efter sin Tante's, Elisabeths död, hade bestigit Ryska thronen, ville han försona desse begge männer med hvarandra. I en sådan afsigt inviterade han dem till en Frukost hos sig. Men just då han tog glaset för att proponera dem förlikning, inträdde en Officer, och hviskade till honom något. Kejsaren geck genast ut och kom ej tillbaka. Biron och Münnich sågo några minuter på hvarandra, satte sina glas

åter på bordet, vände ryggen till hvarandra och gingo ut, utan att hafva sagt något ord. Marskalkens återkallande till Petersburg var en sorgdag för Siberien. De olycklige Innevånarne gräto såsom om de hade förlorat det käraste af sina barn, och ledsagade honom på dess afresa. Deras fädernesland förekomm dem ödsligt, då de måste sakna den man, som de hade att tacka för så många glada stunder, så mycket godt. Hans hydda blef af dem sorgfälligt vårdad med alla de möbler, som han begagnat under sitt vistande derstädes. De betraktade den samma såsom det första Rättvisans Tempel, hvilket till deras lycka blifvit hos dem uppbygdt.

(Forts. följer.)

Anecdote.

(Ur Souvenirs de deux anciens Militaires.)

Chevalier de la Luzerne komm en gång som Courier till Malesherbes hos Canzleren Lamoignon. Som han var ganska trött, bad han om tillåtelse att genast få lägga sig. Detta blef honom också beviljat; men i anseende till hans häftiga utmattande, tillstyrkte man honom, att låta förut röka sängen med mycket såcker. Han gaf också sin betjent befallning derom. Men denne, som icke kände, huru man rökar en säng med såcker, och som dessutom var nyligen kommen ifrån sin by, eftersinnade länge denna Riddarens befallning. Änteligen trodde han sig hafva gissat det rätta, och nu strödde han såcker öfver sänglakanen, samt förde sedermera heta pannan deröfver. Så snart detta var gjort, skyndar han att underrätta sin Herre, att sängen nu var ganska varm, hvarföre han ock snart borde lägga sig. Riddaren låt icke säga sig detta två gånger, och hoppade fort i sängen; men knapt hade han insvept sig i lakanen, så upphäfde han ett grufligt skrik. Hans hela kropp var betäckt med smält såcker, och detta förorsakade honom så stor smärta, att han ännu följande dagen klagade öfverljudt, och önskade hin i våld sin Betjents infall.

Den Helige Anton i Urnäsch.

(Ur Charakterzüge und Anekdoten aus dem Schvveitz. Kanton Appenzell.)

Sedan Församlingen Urnäsch hade öfvergått till Reformerta Trosbekännelsen, och skulle år 1602 ur sin kyrka borttaga de tre altaren samt andra af Romersk Katolska Läran härrörande och till Gudstjen-

sten hörande prydnader och redskap, befann sig ibland annat äfven en den Hel. Antonii bild, målad på Linneväf, hvilken en Urnäsobare hade hemfört ifrån ett Italienskt fälttåg. Den sin gamla Lära tillgifne Församlingen Appenzell gaf ett så stort Reliquie värde åt denna målning, att församlingen lät sin Magistrat göra föreställningar angående dess utlemnande emot ersättning af den så skogrika Sommeralpen i Fluh. Religionshat och afundsjuka hindrade dem att befrämja sin egen fördel, och församlingen Urnäsch vägrade att emottaga det fördelaktiga tillbudet. Den har således än i dag en med hål genomborrad och murknad Bild utan något värde, i stället för en Alp, som gränsar till deras Pastorat, och föder för närvarande 20 koer, samt blef för några år sedan bortsåld emot 4700 Gyllen.

Anmälan.

„— — Den inbillning vi göra oss, att så väl i vitterhet som vettenskaper, lärdom och filosofi äga ett stort företräde för våra Grannar (Danskarne), måste härröra af okunnighet eller nationelt högmod. Man besinne allenast, att Danmark ägt sedan STRUENSES tid en oinskränkt Tryckfrihet, och att det äger den ännu, lyckligt bevarad af sina Författares vishet att nyttja den. Man lägge härtill, att den högre och förmögnare Danska Adeln både gör sig en ära af att sjelf äga kunskaper, smak och upplysning, och att skydda, uppmuntra och belöna dem hos andra. Man påminne sig äfven, att vi ännu ej länge sedan vågade tala med löje och förakt om sjelfva Tyska Litteraturen. Språkens nära slägtskap, som gör, att vi gerna vilja anse Danskan för en skämd dialekt af vårt eget språk, har ock mycket bidragit till vår fördom. Man borde dock, för att dömma om andra Nationers litteratur, åtminstone känna deras Auktorer till namnen, och nu frågar jag mina Landsmän: Huru många ibland eder hafva endast hört talas om, mindre läst, och läst utan fördom, hvad en Evvald, Wiebe, Storm, Wessel, Baggesen, Rahbek, Tode, Zetlitz, Thaarup, Haste, Frimann, Monrad, Plum, Riber, Pram, Liebenberg med flera Danska Poeter skrifvit; alla ansedde i Danmark för män af snille, och de fleste ännu lefvande?"

Detta vår odödlige Kellgrens yttrande torde i det mesta ännu här tåla tillempning. Danska Litteraturen har likväl äfven hos oss sina vänner, och skall, mera känd, säkert vinna ännu flera. I sådan förhoppning är det jag anmäler min afsigt att i originalspråket afdelningsvis utgifva en Samling af Danmarks mest ansedde Författares Skrifter, under hufvudtitel af DANSKE KLASSIKERE.

Första Afdelningens Tolf Band skola innehålla af Holbergs

Peder Paars, Comedier; Tullin: Majdagen, Söefartens Oprindelse og Virkninger, Skabningens Ypperlighed; Ewald: Balders Död, Fiskerne, Rolf Krage; Wessel: Kjerlighed uden Strömper, comiske Fortællinger, alvorlige og blandede Digte; Baggesen: Labyrinthen, comiske Fortælninger, Romantser, Ballader m. m.

Innehållet af hvarje ny Afdelning skall i förväg meddelas. Fältet är vidsträckt, och, besådt med de skönaste blommor af en Oelenschlæger, Suhm, Pram, Samsöe, Guldberg, Rein m. fl. kan en Krans af dessa, äfven hopflätad af en mindre öfvad hand, icke blifva utan behag och interesse. — Bland Prosaisterne nämnes isynnerhet Smith (om Dyrenes Natur og Bestemmelse, og Menneskets Pligter mod dem), Engelstoft (om Nationalopdragelsen), Boye (Statens Ven), Münster (Prædikener), Bastholm (om de vilde Folk) och Treschov (Historiens Philosophie).

Vilkor.

Subscription teknas för En Afdelning, och kan med den upphöra. Hvart band utlöses der Subscription skett, efter Två Skill. B:ko för arket. Vid första bandets uttagande erlägges dessutom förskottsvis En Riksdaler Banko, hvilken på Afdelningens 2:ne sista band räknas Subskribenter tillgoda. Boklådepriset blir minst 50 pCt. högre. Papper, Tryck och Format utvisar nerlagda profblad. Den, som önskar Exemplar på finare papper, behagade derom tillsäga. Tryckningen sker efter de bästa Danska upplagor. Den börjas och fortsättes oafbrutet, så snart ett tillräckligt antal Subskribenter hunnit insamlas. — Vinner företaget en billig uppmuntran, lemnas till hvar Afdelning 2:ne porträtt af de i densamma intagne berömdaste Författare, jemte Biografier och Anmärkningar. — Subskribenters namn tryckas i den ordning de meddelas.

Kongl. Maj:t har förunt mig Dess Allernådigste Privilegium på denna Upplaga af Danske Klassikere för en Tid af Tjugu år, dat. Stockholm den 14 Okt. 1812.

Götheborg, d. 18 Mars, 1813. Geo. Lövvegren.

De, som å detta Arbete behaga Subskribera, torde ju förr dess heldre hos undertecknade, hvarest Profblad på papper, format och stilar är att bese, dertill anmäla sig, emedan Subskribenternes namn efter 6 veckors förlopp skola insändas. Wexiö den 24 Mars 1813.

Berg & Comp.

N:o 23 utgifves nästa Lördagsafton kl. 6.

No 23.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 3 April 1813.

Tryckt i Wexiö hos C. F. Berg och N. Gulin.

Utrikes Nyheter.

Hamburg den 19 Mars. I går vid middagstiden höll Öfversten, Baron von Tettenborn i spetsen för en Rysk Colonne sitt intåg i vår stad. Sedan grundläggningen af Hamburg har man aldrig öfverlefvat en sådan glädjedag, och befriandet ifrån ett så långvarigt och nesligt ok, kunde ock icke annat än göra denna dag till den gladaste i vår lefnad. Ända till 2 mil från Hamburg hade nära 30 Borgare till häst ridit Ryska Troppen till mötes för att vara dess ledsagare. Alt som tåget komm närmare staden ökades antalet af dess följeslagare, hvilka under Hurrah, och fröjderop tågade framför Colonnen. Där, hvaräst den biväg, som Ryska Tropparne gingo, stöter till sjelfva Hufvudvägen, stod Borgaregardet till häst och stälde sig nu i spetsen af Colonnen. På något afstånd derifrån befann sig skjutgillet, som äfven förenade sig med den förutmarcherande hederscorpsen. Innevånarne hade gått ända till en half mil ifrån staden Ryska Tropparne till mötes, och uppfylde till höger och vänster alla vägar, hus och gårdar; ett beständigt Hurrah ledsagade Tåget, under det Cosackerne sjöngo sina glättige och muntra Nationalsånger. På något afstånd ifrån porten öfverlemnade en Deputation Stadens nycklar, och i sjelfva porten syntes trenne hvitklädda flickor, hvilka bekransade Öfversten under den vänligaste helsning och högljudda bifallsrop af folket, som här hade församlat sig i massa. Den allmänna glädjen, som ända hittils så lifligen hade yttratt sig, öfvergeck nu till en fullkomlig hänryckning. Vivat Kejsar Alexander! Vår Befriare! Vår Förlossare! och Hurrah Vivat Wittgenstein! och återigen ett Hurrah, som utan afbrott ropades af flere tusende

röster, så att luften darrade. Ifrån alla fönster och vagnar veftade man med näsdukar och kläden; de företågande gillen och handtverks-skrå svängde sina brokiga fanor; hattar med gröna qvistar såg man dels på höga stänger och fästade vid värjspetsarne, dels och under fröjderop svängda i luften; det ringdes med alla klåckor, och öfveralt lossades af glädje skott ur bössor och pistoler; åtföljde af ett oafbrutit Hurrah och Vivat af många tusende röster. Folket framträngde från alla sidor och prydde de förut ridande Officerares hästar med gröna qvistar, då Damerne deremot kastade till dem blomster och kransar. Man såg huru många gräto af glädje, huru bekanta och obekanta omfamnade hvarandra, samt lyckönskade sig att hafva öfverlefvat denna dag, ja, alt tycktes vara berusadt af glädje och förbrödradt. Man hade på alla stadens gator uppställt Kejsar Alexanders büster, hvilka voro med lagerkransar utsirade, och hvarje gång Öfverste Tettenborn med sin Tropp kom framför en sådan bildstod, gjorde han halt, och bragte sin Monark ett Hurrah, som genast af folket lifligen upprepades. Tack vare Franska Regeringens mildhet, som förorsakat oss en sådan glädjefest. Om aftonen var staden illuminerad, och på Theatern hörde man God save the King högtidligen af Åskådarne sjungas. Enär Öfverste von Tettenborn reste derifrån, spände Borgarne ifrån hästarne och drogo honom till sitt logis, hvarefter de på sina axlar buro honom i triumph ur vagnen. Stadens eclarering varade ända till kl. 2 om natten, och musik och hurrarop omväxlade oafbrutit under hela tiden.

P r o c l a m a t i o n.

Innevånare af Hamburg! I upplösten de under Franska Regeringen stående Auctoriteter, ännu före Ryska Tropparnes öfvergång till Edert Gebiet, och I föranstaltaden om tillsättandet af Edra gamla ursprungliga Embeten. Denna mannliga och värdiga handling, hvarmed I hafven gjort början till Eder räddning, och tillika visat hela Tyskland ett stort exempel, gör Eder värde min höge Monarchs tillfridsställelse samt hela Ryska Nationens aktning. I inför en oss, Hamburgare! icke i en ny, Fransysk, utan uti en gammal Tysk stad, och i denna öfvertygelse endast vågade vi hälsa Eder såsom våra Bröder. Edra fröjderop vid vårt intåg i Eder stad har djupt rört hvar och en af oss; dock, I Tyske Männ och Bröder! Eder glädje skall då först vinna ett sannt värde, enär Eder hand utsträckes till fullbordandet af det stora

verk med Tysklands befriande. Må fördenskull hvar och en taga till vapen, för hvilken förtrycket är en vanära och skam! Till vapen för Fädernesland och Lagar! Ännu är räddningens Verk icke fullkomnadt, och må altså ingen före detsamma tänka på hvila eller njutning. Vårt ärorika hvarf är nu att draga svärdet, förjaga de främlingar från Tysk botten, som redan af de segrande Ryska Härarne blifvit trehundrade mil förföljda. Skamm och vanära öfver hvar och en, som i närvarande tider, då det skall afgöras angående menniskors högsta goda, låter handen hvila och ej räckas till mensklighetens försvar. Derföre ännu en gång: Till vapen! Till vapen! under skydd af min höge Monark skolen I samlas under egna baner, och jag gläder mig på det högsta öfver den lott Himlen mig beskärt, att först föra Eder emot fienden samt vara vittne till Eder Tapperhet. Hamburg den 7:de (19:de) Mars 1813.

Kejserl. Rysk Öfverste och Commendant öfver en Corps af Gref v. Wittgenstein's Armee.
Baron von Tettenborn.

Publicandum.

På befallning af Commenderande Generalen, Grefve von Wittgenstein, blifver härmedelst allmänneligen kungjort Staden Hamburgs Medborgare, att skeppsfarten med England ifrån denna dag är fullkomligt fri, och att hvar och en dertill berättigad Borgare i Hamburg kan ostörd drifva handel och vandel med hvarje Nation som icke är i krig med Ryssland. Gifvit Hamburg den 7:de (19:de) Mars 1813.

Kejserl. Rysk Öfverste och Commendant öfver en Corps af Gref von Wittgensteins Armee,
Baron von Tettenborn.

Publicandum.

Som jag erfarit, att Fransysk så väl Stats- som Gouvernements-Egendom, ännu befinnes i denna stad, samt till förmån för Fäderneslandets fiender hålles förborgad, så uppfordrar jag härmedelst alla Innevånare af staden Hamburg, samt det dertill lydande Gebiet, att ofördröjligen och med det första för mig angifva hvarje Fransk egendom och tillhörighet, det må vara Varor eller penningar, eller ock af hvad slag som helst. Den som efter 24 timmars förlopp ifrån denna dag räknadt ej hörsammar detta, utan underlåter en sådan angifning, skall såsom förrädare emot fäderneslandet blifva straffad, om han endast vore medvetande, och således ännu mera såsom innehafvare deraf.

Gifvit Hamburg den 7:de (19:de) Mars 1813.

Kejserl. Rysk Öfverste och Commendant öfver en Corps af Grefve von Wittgenstein's Armee,
Baron von Tettenborn.

Lyck den 27 Jan. I går hade vi den lyckan att se Hans Majestät, Kejsaren af Ryssland, Alexander i vår Stad. Detta är den första Preussiska stad, som Hans Majestät denna gången besöker. En stor mängd Personer af alla stånd samlades omkring Monarken, och helsade honom med ett ifrån hjertat kommande Hurrah! En ärevördig Gubbe, SuperIntendenten Gisevius, höll följande tal:

Allerdurchlaudigste Herre!

Måtte Eders Majestät med nåd emottaga den hyllning, som ett af den största glädje lifvadt folk hastar att gifva. Alt det, som i denna dyrbara stund omgifver Eder, Alldra Nådigste Kejsare och Herre! — alt det, som Eders Kejserl. Höghet ser för sig, alt detta äro endast hjertan, som uppfylda af beundran, högaktning och kärlek ila Eders Majestät till mötes. — Allernådigste Kejsare! Dessa ögon, som möta Edra, äro fyllda af glädjetårar — värdigas se dessa händer, höjda mot Himmelen för att åkalla dess bistånd och Nåd för Eders Majestät!!

Ja, Alldra Nådigste Herre! öfveralt skola hjertan, lifvade af den renaste kärlek klappa emot Eder, öfveralt skola folken hasta till Eder, ty Eders Majestät kommer till oss, icke för att grunda vår olycka, utan tvärtom stadga vår sällhet och lycka; icke för att underkufva, utan snarare befria; icke för att öka, utan snarare lindra den tryckta menskligheten lidanden.

(Nu fattade Kejsaren rörd Talarens hand och sade: "Jag kommer såsom Eder Konungs trognaste Vän, såsom en Vän af Edert Fädernesland.")

Store Kejsare (fortfor Talaren) den Allsmägtige har lagt Folkens öden i Edra händer, men hvarthän än segren må föra Eders Majestät, så skall Han dock öfveralt komma såsom välsignande och välsignad — och det i den Eviges Namn. Alltså betäcke Han Eder med Sin Sköld och understödje Eder arm med sin kraft till Edra stora hvarfs utförande! Måtte Härarnes Herre, Vår Gud, vara Eder Nådig och välsigna Edra händers Verk!

Ja Han välsigne Edra händers verk. Amen.

Från Preussen den 4 Mars. Stettin med 16000 Invånare och den midt emot på högra Oderstranden belägna lilla staden Dam med nära 1700 Invånare äro, till följe af BerlinerTidningen af den 4:de Mars, förklarade i belägrings tillstånd med befallning till Innevånarne att antingen aflägsna sig, med undantag af de oumbärligaste Handtverkare, eller ock förse sig med lifsmedel för ett helt år, samt tillika hålla sig beredde att aflemna alla de Reqvisitioner, som kunna vara nödiga och af dem erfordras.

N:o 24 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 6.

No 24.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 7 April 1813.

Tryckt i Wexiö hos C. F. Berg och N. Gulin.

Utrikes Nyheter.

Berlin den 23 Mars. Hans Majestät, Konungen, har med Hans Majestät Kejsaren öfver alla Ryssar ingått en Off, och Defensiv Alliance.

Dito den 20 Mars. Följande har blifvit förkunnat Kongl. Preussiska Corpsen under Herr General-Lieutenanten von York's befäl.

Hans Majestät, Konungen af Preussen har behagat med min Corps förena de af aldrahögst densammes Troppar, som commenderas af H:r GeneralLieutenant von York. — Befälet öfver så utmärkta och tappra krigare är mig i hvarje hänseende smickrande, ärefullt och en säker borgen för framgången med den goda sak, för hvilken jag nu drager värjan. Sedan femtio år voro våra begge Nationer vänner; en mulen och dyster mellantid af några månader, förorsakad af tvingande omständigheter, har endast ännu mera lifvat de vänskapsfulla tänkesätt, som våra begge höga Monarker hysa för hvarandra, samt tillika ännu närmare fästat föreningsbandet emellan deras folk. Det är allenast ett, ett gemensamt högt Interesse som förenar Oss. Det är frihetens, Dygdens strid emot fienden till alla Nationers sjelfständighet. Hvad I Tappre Preussare hafven vid bättre öfvertygelse visat emot oss af rena känslor för plikt, vitsordas tillräckeligen af de förflutna Fälttågens Historia, och af oss sjelfva. I skolen vara oöfvervinnerliga, sedan I med dessa känslor förenat detta berömliga och höga bevisande att ädelt fäkta för Edert Fäderneslands sjelfständighet, Eder Konungs oberoende samt Eder egen ära.

Preussiske Krigare! Låtom oss i broderlig endrägt och kärlek gå det stora ändamål till mötes, hvartill våra Härar nu förenat sig. Oss har himlen unnat den sällsynta lyckan att tjena två Furstar, som, endast föra svärdet för att stadga sällheten, försäkra sina Nationer om sjelfständighet, samt Europa om räddning. Inga små afseenden, vanliga annars i sammanlefnaden skola dela oss i vår heliga strid. Utan afund, utan personliga afseenden skola vi gemensamt skörda och emellan Oss skifta de Lagrar, hvaraf de räddade folkens tacksamhet efter fullbordade verk skola fläta Oss kransar.

Hufvudqvarteret i Berlin den 6:te (18:de) Mars 1813.

Grefve von Wittgenstein.

Till Innevånarne af ChurFurstendömet Hannover, Furstendömet Lauenburg, fria Riksstäderna Hamburg, Lübeck och Bremen samt Münster's district. Till Innevånarne af de begge Hertigdömen Westphalen och Berg, Furstendömet Ostfriesland, af Mark, Lingen och Tecklenburg &c. &c.

Tyske Vänner! I veten hvad I förr varit, och hvad I nu genom vår fiende blifvit. I voren Tyskar; men man har nödgat Eder att blifva Fransoser. Eller I voren lycklige Frie Borgare, och I bären nu kedjor, hvarmed hela verlden ömmande ser ett af Europas mest bildade folk fjettradt. Men — varen modige! Tungt har redan på Dniepers, Dünas och Berezina's stränder den Gudomliga Rättvisans hämndesvärd träffat Eder fiendes hufvud, ja, Allmagten, sårad till sin rättvisa har utöfvat den stränga vedergällningsrätten emot den allmänna fienden till friheten, Nationernes lagar och helgade rätter, Edra Furstars sjelfständighet samt ändteligen hataren af hvarje medborgerlig dygd. Svårt hafven I Tyske Vänner blifvit förfördelade; men trösten Eder, ty Eder Förlossningstimma är nära. Redan helsar jag Eder ifrån Berlin genom min Corp's Avantgarde, som nu beträder Edra Länders gränser. — Alexander Befriaren, min segerrike Kejsare och Herre, som är i det närmaste förbund med Preussen, England och sine öfrige mägtige Allierade, sänder mig för att bryta Edra bojor, att återgifva Eder Edert språk, Edra förra heliga författningar, ja, Eder egen tillvarelse.

Missnöjd, förolämpad och hämnande har den af Eder förtryckare missbrukade lyckan plötsligt vänt honom ryggen. Han har förlorat en

Armee af en half million öfvade krigare. Han kan väl ännu samman-drifva några hopar af olyckliga slagtoffer för sin äregirighet; men han skall dock alldrig mer kunna bilda någon fruktansvärd Armee. Med mägtig hand har Ryssland borttagit bindeln från folkens ögon. Den trollkraft, som förblindade, förlamade Edra sinnen, är förstörd. Desse hafva åter börjat värdera sig sjelfve och sina krafter, och just denna äfven så olyckliga som raska och kraftfulla Nation begynner rodnande känna, att den nu för tiden behandlas såsom ett magtlöst verktyg för en Främlings otörstiga och aldrig nog mättande äregirighet, att den drager egna bojor i Länder, som utaf dem fordom erhöllo konster och vetenskaper. Käcke Tyskar! Må I begripa, att I, för att vara frie, icke en gång behöfven vårt bistånd, allenast Eder egen energiska villja. Emottagen de tappre Ryssarne såsom Edra Vänner, såsom Edra Bundsförvandter. Förenen Eder med dem och de med oss kommande Preussare, dessa Edra Bröder, Edra slägtingar, till vinnande af det ädlaste, det heligaste syftemål; hvaröfver redan fördrag och öfverenskommelser blifvit gjorde. Men I, I så föraktlige Handlangare af det grymma Tyranniet, I, som ej ären värdige namnet Tyskar, darren för den Gudomliga och menskliga hämnd, som hotar Eder. Om jag än skulle behandla hvarje i mina händer fallande Fransk krigare efter de liberalaste krigsfångenskapens lagar; så skall dock hvarje emot sitt Tyska fädernesland med vapen ertappad Tysk uti de aflägsnaste Rysslands Provincer begråta denna sin stora förseelse att hafva dragit svärdet emot sina medborgares frihet.

Hufvudqvarteret Berlin den 4 (16) Mars 1813.

Grefve von Wittgenstein.

En nästan dylik proclamation har också blifvit meddelad Hertigdömen Braunschvveig-Wolfenbüttel, den på vänstra stranden af Elbe belägna delen af Altmark, Magdeburg, Halle, Hildesheim, staden Goslar, Landet Halberstadt, Hohenstein, Quedlinburg, Grefskapet Mansfeld, Eichsfeld, von Treffurt, Mühlhausen och Nordhausen m. m. (I anseende till dess vidlöftighet kan man i detta N:r ej införa hela proclamationen, utan nödgas af Resp. Publiken anhålla om dess benägna tillstånd att dermed få vänta till nästa Blads utgifvande.)

Breslau den 15 Mars. Redan för några veckor sedan hade Bresslau's Innevånare erhållit del af den så angenäma nyheten, att

den allmänt älskade Kejsaren Alexander skulle hedra oss med sitt besök. I dag har också denna vår önskan blifvit uppfyld. Kejsaren har ifrån Kalisch begifvit sig hit, och anlände nära kl. 6 om aftonen, emottagen af Militairens och Innevånarnes lifliga Hurrarop samt utmärkta bevis på den lifligaste glädje. Vid dess intåg aflossades 101 kanonskott och ringdes med alla klåckor — Hans Maj:t Konungen af Preussen, jemte Hans Kongl. Höghet KronPrinsen samt de öfrige Kongl. Prinsarne hade rest ända till Oels sin höga Gäst till mötes. Det som förtjenar anmärkning är, att Hans Maj:t Kejsaren bar Svarta Örns Ordens Decorationer, äfvensom vår Monarch vid samma tillfälle bar St. Andreæ Ordens Decorationer. Det hela framställde en imposant syn, som mycket gynnades af den sköna väderleken.

Dresden den 11 Mars. Flera oroligheter hafva härstädes förefallit emellan folket och Fransoserne. Det förra har visat sin ovilja och stora missnöje emot de sednare, som allmänt hatas af allmänheten.

Tambovv (nära 45 mil söder om Moscau) den 8 Febr. Utaf fångne Generaler, som i sista kriget blifvit tagna ifrån Fransoserne, befinna sig för närvarande härstädes: Divisions-Generalerne Sancon och Almeiras; Brigade-Generalerne Burt, Augereau, Cort, Giliger, Pero och Wassilevvskij; Artillerie-Generalen Martursevvitz och Proviant-Generalen Deloyauté.

N:o 25 utgifves nästa Lördagsafton kl. 6.

No 25.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 10 April 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Till Innevånarne af Hertigdömet Braunschvvig-Wolfenbüttel, den på vänstra stranden af Elbe belägna delen af Altmark och Magdeburg, districtet af Halle, Hildensheim, staden Goslar, Landet Halberstadt, Hohenstein, Quedlinburg, Grefskapet Mansfeld, Eichsfeld, von Treffurt, Mühlhausen och Nordhausen. Till Innevånarne af Grefskapet Stollberg-Wernigerode, Hessen-Cassel, Rinteln, Schaumburg, Katzenellenbogen, Corvey, Göttingen, Grubenhagen, Hohenstein och Elbingerode, Biskopsdömen Osnabrück och Paderborn, Minden, Ravensberg och Grefskapet Rietberg-kaunitz.

Tyske Vänner!

Redan alt för länge ären I undergifne en till ingen tron kallad främling, som ej delar Edert Interesse; som ifrån Eder borrtryckt Edra rättmätiga och lagliga Furstar, för att känslolös vid Edert elände, med beröfvandet af Edert land, Edra Barns blod, endast söka befrämjandet af den grymmaste äregirighetens fordringar. För denna omättliga ärelystnad borrtsläpade han uti de fruktansvärdaste bojor, som han kallade Conscription, Edra söner och Bröder — Landets förhoppningsfulla blomma — till aflägsna länder, där de i Batailler, Lazaretter och Fängelsen, förbannande sina hårda och känslolösa Tyranner samt Eder svaghet, ändade ett lif, som tillhörde deras Fädernesland, deras familier, och som skulle hafva förskönat Edra dagar.

Grymt förolämpade Tyske Vänner! Eder förtviflan, Edra mödrars makars och brudars heta tårar hafva ej strömmat förgäfves — de haf-

va blifrit vägda på den Himmelska Rättvisans vågskål — Den (Edra utblottade och nu med jämmer uppfyllda boningar) öfvergångna van-ära och sorg öfver så många olyckliga slagtoffer, som fallit för det grymmaste Tyranni, har nu äntligen gjort för Eder kunnig den stränga dom, hvilken den i sin långmodighet sluteligen uttröttade Gudomliga Rättvisan har verkställt på Dnieper's stränder — Emottagen ifrån Berlin min helsning genom dessa mina förposter, som nu beträda Edra länder. Veten, att Eder förlossningstimma redan har slagit. Min segrande Kejsares och Herres afsikt är icke att eröfra Edert land, utan Edra hjertan, Eder eviga tacksamhet, ja, efterkommande Generationers tacksamhet. **Alexander Befriaren** står i det närmaste och vänskapsfullaste förbund med Preussen och sina öfrige mägtige Allierade, och såsom sådan skickar han mig, till Eder för att krossa de vanhedrande bojor, hvaraf I ären fjettrade, för att återgifva Eder Edra rättmätiga Furstar, Edert Fädernesland, Edert språk, Lagar och sedvanor samt bruk, för att befria Eder ifrån en främmande Öfverherre, som — (Historien kan ej framvisa något dylikt exempel på ett så kränkande mennisko-förakt) — offenteligen och högtideligen förkunnat: "**att de första plikter, hvilka de Regenter böra uppfylla som han gifvit de besegrade Nationerne, tillhöra och böra bevisas först honom sjelf, dernäst Frankrike och i tredje rummet eller det sista sätter han deras plikt emot det folk, som af dem regeras.**"

Käcke, Ådelmodige Tyskar! Viljen I låta mig ensam utföra min mägtige Kejsares ärefulla hvarf? eller har edert slafveri ännu icke förnedrat Eder så djupt, att I ännu kunnen hämma dessa billiga känslor af hämnd, emot Edra grymma förtryckare, att I kunnen underlåta att med oss i den trognaste förening arbeta för vinnandet af det vackraste syftemål? — Det är tid att ej låta sig längre förblindas. De utan all plan, men af obestämdhet och rädsla åtföljde militairiska rörelser visa Eder tydligen, att äfven Franska Nationen begynner så oförmärkt komma till känsla och medvetenhet af den vanhedrande Rolle, till hvilken den grufligaste Despotisme, ända tills närvarande ostraffad, har nedsatt densamma. Detta måste kraftigt upplysa Eder, att I, för att ej längre vara en främmande Despots slafvar, endast behöfven återkomma till känslan af Edert eget värde, af Eder egen kraftiga vilja. Præfecter och alla öfrige Publike Embetsmän i staten!

viljen I förena Eder med oss i de dygdigaste företag, eller viljen I sjunka så djupt, att med glömska af Edra medborgare och deras hel. rättigheter längre vara redskap åt ett grymt Tyranni? — Förgäfves skolen I uti sednare händelsen räkna på mitt skydd emot folkets rätt. visa hämnd. Jag sjelf skall kalla Eder och Edra deltagare inför den svårt förfördelade Nationens Domstol. Gifvit Hufvudqvarteret i Berlin den 4:de (16:de) Mars 1813. Grefve von Wittgenstein.

London den 19 Mars. Den 12.te dennes har Capitain Lütkens i Dansk tjenst, son af Amiralen Lütkens, anlänt hit med Depecher till vår Regering. Publiken har ej ännu blifvit underrättad om Depechernes innehåll; men man vet emedlertid att Konungen af Danmark ej mera står i fientligt förhållande med oss. — — Åtskillige Hans Maj:ts Krigsskepp, hvaribland äfven Fregatten la Loire och Cuttern Wolverine hafva på sjön mött ett Guernseyer skepp, som meddelat oss den underrättelsen, att Insurrectionen har utbrustit i åtskillige delar af Frankrike, samt att i flere provinser den hvita Cocarden blifvit påsatt. — — Alla de underrättelser vi ifrån Tyskland erhållit, förena sig uti bevittnandet af Ryska Armeens segrar och Tyska folkets allmänna förening att befria sig från Franska oket. — — Bref ifrån Petersburg af den 15:de Febr. förmäla, att Lord Cathcart den 12:te lemnade denna Hufvudstad för att begifva sig till Kejsaren Alexanders Hufvudqvarter, där en Handels-Tractat emellan Stora Brittannien och Ryssland skulle afslutas. — — Enligt bref från Alicante af den 14:de Febr. hade den Allierade Armeen ännu icke börjat sina Operationer, ehuru lätta Troppar redan ryckt fram något litet ifrån staden. De bestodo af nära 33000 man, och man trodde, att Lord Bentinck skulle hitföra ny förstärkning, samt ofördröjeligen agera emot fienden. — — Sedan General Sir A. Hope's återkomst hafva alla Transportskepp blifvit skickade ifrån Portsmouth till Yarmouth och skola med det aldraförsta afsegla till Östersjön. Det säges att de skola nyttjas till Transporterande af en viss StatsArmee, som skall landstiga i Pommern. Amiral Hope har blifvit utnämnd till Öfverbefälhafvare öfver Engelska Escadren i Östersjön. I Dünerne skall en betydande Escader stationeras, för att observera Franska Scheldaflottan, hvilken efter all sannolikhet lärer försöka att komma till en säkrare hamn. — Enligt en skrifvelse från Frankfurt am Mayn af den 12 Mars. I Hertigdömet Berg begynner det att blifva ganska oroligt. 2000 Conscriberade, med

hvilka 5000 Bönder hade förenat sig, nalkades Düsseldorf, och sedan de kommit i Staden, ingingo de i Mairernes hus, kastade dem genom fönstren ifrån öfversta våningen, samt nedrefvo alla de hus som af Franska Embetsmän bebodde och nu vid de inträffade oroligheterne blifvit lemnade. På ett dylikt sätt uppförde de sig i småstäderna, hvarest samtlige Mairerne, som icke i tid hade tagit till flyckten, blefvo mördade. Den delen af Bergiska Militairen, som hade gått Insurgenterna till mötes, blef af dem afväpnad och förlorade dessutom sex Canoner, som den förde med sig. Uti Paderborn har också oroligheter visat sig. Ett Regemente Westphalare af 800 man blef skickadt till nämnde ställe, för att stilla oroligheterna; men 400 man gingo straxt öfver till de upproriska, och återstoden kunde endast med största möda förmås att med Officerarne återvända. Ifrån Düsseldorf har en del af Insurgenterna uppbrutit till Duisburg, hvarifrån de vilja begifva sig till Grefskapet Mark, där allt är förberedt till deras emottagande, och hvarest de redan hafva ett stort antal medhållare.

Hamburg den 27 Mars. Den Judiska Nationen i Mechlenburgska staterna har erhållit Borgarerätt, och skall med de öfrige Religionsförvandterna i alla delar njuta lika rättigheter.

Breslau den 22 Mars. Hans Maj:t Konungen har låtit frigifva och hemförlofva alla de i Schlesien befintliga Ryska Krigtfångar, efter att förut hafva gifvit dem nya Uniformer.

Königsberg den 18 Mars. Denna dags Tidning innehåller nedanstående underrättelse ifrån Danzig: Den 5:te denne helt tidigt om morgonen blef af den Ryska Corpsen, som blockerar Danzig, en allmänt stor Recognoscering föranstaltad. Efter de fientlige Förposternas tillbakadrifvande ryckte Ryssarne fram ända till Bischofsberges och Hagelberges befästningar, hvarifrån en flera timmars Canoneld oupphörligen fortsattes: Den bestörte Garnizonen lemnade till största delen stadens fästningsverk, och det kom till en häftig drabbning, där Ryssarne efter vanligheten erhöllo segren. Seden Commenderande Generalen hade öfversett allt det nödvändiga, befalte han Tropparne åter intaga sina förre positioner.

No 26.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 14 April 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Schwerin den 26 Mars. Hertigen af Mecklenburg har låtit utfärda en proclamation, hvarigenom hans undersåtare uppmanas att till Fäderneslandets och hela Tysklands välfärd egna sina krafter, samt frivilligt engagera sig vid den Armee, som skall upprättas till frihetens återvinnande.

London den 19 Mars. Herrarne La Bouchère och Boroki hafva sistledne Lördag anlänt till London. Man tror att deras mission är till Ryske Ambassadeuren Grefve Leven, angående det lån Ryssland för några år sedan gjorde i Holland.

Berlin den 27 Mars. På den tillstundande femte Söndagen i Fastan skall uti samtelige kyrkorne af härvarande Residencestad firas den af Hans Maj:t anbefallta Religiösa fest för uttågandet af Fäderneslandets Härar. — Marskalken Davoust har ifrån Magdeburg gjort ett utfall för att låta föra kreatur och allahanda slags lifsmedel uti fästningen. 180 Franska krigsfångar hafva under escorte blifvit afförda till Alt Landsberg. Tvenne Esquadroner Danska Cosacker hafva inträffat tillika med 70 Westphaliska Öfverlöpare, som kommit från Mecklenburgska staterna. — — Följande underrättelse hafva vi bekommit från Grefve von Wittgenstein's Hufvudqvarter. Ibland papper, som blifvit tagna ifrån en nyligen tillfångatagen Courier, som komm ifrån Paris, befinnes äfven ett af den 7:de Febr. utfärdadt Patent, för Öfversten Dubois vid 7:de Cuirassier Regementet, där honom tillägges värdigheten af Brigade-General, hvilket om det hade blifvit honom

bekant, skulle utan tvifvel hafva förorsakat honom den största surprise; ty Kejsar Napoleon säger deruti, att han utnämner honom till sin Brigade General: "för att belöna de utmärkta tjenster, som Öfverste Dubois och 7:de Cuirassiere-Regementet bevisat uti slaget vid Beresina, där han ensam med sitt Regemente attaquerat en Quarrée af 7000 Ryssar och nödgat dem att sträcka gevär." Där omnämnes icke hvarthän Öfverste Dubois skickat desse 7000 fångar. För öfrigt är det utomordentligen svårt att begripa, hvartill ett sådant skryt, och på ett sådant sätt fortplantat, egenteligen skall tjena. Kanske Napoleon verkeligen sätter tro till löjliga ryckten och osanningar? eller månne han tror sig kunna genom ett sådant Decret öfvertyga efterverlden om en seger vid Beresina? — Segrar decreterar man icke. Annars är det förgäfves, som hans omåttliga begär efter ära söker skydda sig emot de Ödets Decreter, som träffade honom vid Beresina. — — De vilkor, som Ryssland har föreslagit Frankrike, för att hindra närvarande krig med Napoleon äro i ett offentligt trovärdigt blad anförda på följande sätt: "Preussens Fästningar skulle utrymmas, emedan det fans ingen laglig förevändning att längre hafva dem med Troppar besatte. Ryssland ville hafva en Neutral och sjelfständig stat emellan sig och Frankrike, för att derigenom bekomma en säker borgen för sitt eget lugn och freden. Danzigs Garnison skulle förminskas, emedan Napoleon annars i hvarje ögonblick skulle hafva kunnat skicka 30,000 man öfver Ryska gränsen. Hertigen af Oldenburg skulle hållas skadeslös, aldenstund dess lidna förluster voro i sjelfva verket himmelsskriande, och Kejsaren Alexander, såsom Chef för Holsteinska Huset ansåg för rättvist och med sin plikt öfverensstämmande att antaga sig dess sak. Ryska handlen skulle genom Licenzer tillåtas, på samma sätt som den Franska; men förhållandet med England skulle blifva det samma som förut.

Hamburg den 30 Mars. Rådet har förkunnat Borgarne och Innevånarne af denna stad och tillhörande land, att enligt Ryske Öfversten Baron von Tettenborn's Ordres skall en Hamburgisk BorgareCorps upprättas, bestående af 6 Bataillonér, till hvilken alla Borgare och Innevånare i staden och på landet, som ej äro under 18 och ej öfver 45 år skola sig inställa, samt låta inskrifva sig.

London den 23 Mars. Genom privata bref från Sanctander af

den 11ste Mars hafva vi erhållit den så vigtiga underrätelsen, att Konungen af Spanien och Tropparne af Armeens Centre hafva den 12 Febr. utrymt och lemnat Madrid för att draga sig tillbaka öfver Ebro. General Caffarelli har med sin Division marcherat till Frankrike dit äfven General Chambron med GardesRegementen och Gens d'armes sig förut begifvit. — Från Hannover har en Officer, vid namn Hanno anlänt, hvilken har sig uppdragit att anhålla, det en af Kongl. Prinsarne måtte komma till Hannover för att ställa sig i spetsen för hans Majestäts trogne undersåtare, och derstädes återställa den lagliga Regeringen. — I Dover väntar man Österrikiske Ministern Baron Wessenberg, som öfver Frankrike skall begifva sig till England. Tullbetjeningen i Dover har erhållit befallning, att utan minsta uppehåll låta hvarje från Frankrike med ett Parlamentairskepp kommande Person gå i land och genom en Emploijé beledsaga honom till London. — Post-Administratorerne hafva återställt den ordentliga communicationen med Hamburg och i dag afgår en Paquetbåt till Elbe. — — Ett från Havre de Grace med Licenz kommande skepp, som i Dover låtit debarquera några passagerare, har meddelat den underrättelsen, att Franska Regeringen använder alla möjliga mesurer för att förekomma det Ryska Armeens framsteg i Tyskland ej blifva bekanta i Frankrike. — — Från Halifax har man den underrättelsen, att de Amerikanska Troppar, som uppehålla sig i Nevv-Orleans, äro i Insurrections-tillstånd, och hafva vägrat tjena under General Wilkinson. Genom Amerikanska Tidningar af den 24 förl. månad hafva vi erhållit den första underrättelsen om den Engelska Armeens seger i America. Amerikanska Armeens Avantgarde under General Winchester's Commando har vid floden Raisin attaquerat ett Detachement Engelska och Indiska Troppar, men efter en envis fäktning blifvit helt och hållit slagen, då Generalen med 600 man blifvit tagne till fångar. — Ifrån Nevv-York förmäles, att det visat sig några Symptomer till Insurrection ibland Negrerne i Wirginien.

Köpenhamn den 27 Mars. Fursten och General-Lieutenanten Sergius Dolgoroucky anlände hit sistled. Tisdag med vigtiga uppdrag i krigsangelägenheter. Han har redan haft åtskilliga gånger audience hos Konungen. Han ämnar uppehålla sig här någon tid, och har blifvit skickad till Danska Hofvet af Hans Kejserl. Ryska Maj:t från dess sista Hufvudqvarter i granskapet af Kalich. — Svenska Ministern Ba-

von Oxenstjerna reste den 20:de ifrån Helsingör till Helsingborg. — Amiral Murrey ligger ännu med sin flotta vid Malmö redd. — Just nu utbreder sig den nyheten såsom ganska säker, att en convention blifvit afslutad med Amiral Murrey, som commenderar i Östersjön, till följe hvaraf Skeppsfarten i Östersjön är fri för alla Danska skepp. — Från Berlin har man erhållit den underrättelsen att Dresden, i kraft af en med Ryssarne träffad öfverenskommelse, har blifvit evacuerad af Franska Tropparne, samt att den segrande Ryska Armeen nu mera satt sig i besittning af denna stad. — Från tracken af Cüstrin har man bekommit en skrifvelse af den 26:te Mars, där det förekommer, att mortaliteten i Cüstrin isynnerhet bland Garnizonen, är ganska stor, och att redan öfver 600 sjuka skola finnas i Lazarettet. Man hoppas att fästningen snart skall gifva sig, helst som den blockerande Ryska Corpsen i förening med den Preussiska belägringscorpsen alt mera närma sig hit. Ryssarne iakttaga en förträfflig disciplin med sitt folk. Följande är hufvudsakliga innehållet af ett bref från tracken af Danzig af den 16 Mars. Vi lefva sedan 8 veckor med Belägrings-Armeen, hvars beskedliga uppförande gör oss ganska nöjde med den samma. Vi förrätta våra sysslor och arbeten såsom under den djupaste fred. Fästningen är väl blockerad, men något alfvarligt har egenteligen ännu icke blifvit företagit emot densamma. Man tyckes vilja skona staden, och hoppas, att hunger och förhärjning ibland Garnizonen skall leda till ändamålets vinnande. Ännu består Garnizonen af 10 till 12000 man under vapen; de öfrige ligga på Lazaretterne, och för desse olycklige saknas all nödig Medicine. Mortaliteten har sedan några veckor varit förfärlig. Soldaten får ej annat till sitt underhåll än uselt bröd och sill m. m.

N:o 27 utgifves nästa Lördagsafton kl. 6.

No 27.

Den
Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 17 April 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Königsberg den 22 Mars. I Preussen skall ett National.Cavallerie-Regemente, 1000 man starkt, upprättas, hvarvid redan i vår stad 278 man fullt equiperade hafva sig inställt. — Flesta delen af dessa nya krigare äro Studenter och Handelsbetjenter.

Köpenhamn den 29 Mars. För det närvarande vistas härstädes utom Ryska General-Lieutenanten Furst Dolgoroucki, äfven Svenske Generalen Grefve Axel Mörner. Man försäkrar, att Grefve Carl Moltke skall i ganska vigtiga ärenden begifva sig till Kejsar Alexanders Hufvudqvarter. — — En convention är nu afslutad med Engelska Amiralen Morris, som med sin flotta ligger vid Malmö redd, enligt hvilken Danska Skeppsfarten mellan Öarne och Östersjön är fri. Å Danska sidan hade man redan förut upphört med alla kaperier, äfven som man upphäfvit embargo på alla skepp liggande vid vestra kusterna. — Man tviflar nu ej mera, att ju freden med England snart blifver afslutad, och att en Corps af Danska Troppar kommer att förenas med Ryska Armeen. — Svenska Armeens Avantgarde, 6000 man starkt, har under Generalerne Sandels och Engelbrecht anlänt till Rügen, och följande dagen occupperat Stralsund.

Skrifvelse från Berlin af den 3 April. Enligt säkra underrättelser skall en Rysk Corps af 36000 man jemte Artillerie ifrån Ost Preussen der den nu befinner sig, begifva sig till lilla Berlin, (som måste åtskiljas ifrån Preussens hufvudstad). — I Ryska Pohlen vid gränsen sammandrages nu en Armee af 90,000 man.

Dresden den 29 Mars. Den 19:de emellan kl. 8 och 9 om morgonen verkställdes sprängningen af vår sköna brygga. Signalen dertill voro trenne Canonskott, hvarpå hvar och en som befann sig på gatorna måste i största hast begifva sig till sina hus. Explosionen skedde utan någon skada för de närmast belägna byggnader.

Woronesh, (50 mil sydost från Moskau) den 12 Febr. Igenom denna stad marchera nu oupphörligen nya formerade Regementen. — Uti dessa dagar har under Escorte hit ankommit Chevalier Brancia, som varit Neapolitanska hofvets agent. Han berättar, att han åtföljt sin konung till Moskau, och derifrån under Franska Armeens flykt till Willna. Ifrån sistnämnde stad måste konungen under ett främmande namn begifva sig i en vanlig bondsläda, och Chevalier Brancia blef af Cosackerne tagen 7 Werst ifrån Willna.

(Insändt.)

Messias,

Idyll efter Pope.

I Salems Nympher! till en Himmelsk sång
gen skaldens ljud en ny och högre gång.
Ej mer Zephirers dans på Silfverströmmar
och Pindelns tärnor, och Olympens drömmar,
förnöja mig. O! inblås du min röst,
som flamman göt i Jesaias bröst.

Rykt fram i tiden, barden sjöng för Juda:
en Jungfrus son skall frid åt verlden bjuda.
Från Jesses rot en telning hinner skyn,
hvars helga doft uppfyller jordens bryn,
en himmelsk ande i dess löf skall bäfva,
och vid dess topp en mystisk dufva sväfva.
I himlar! strön i nattens tysta fred
välsignadt rägn och daggig nektar ned.
Den sjuke frisknar, då dess stamm han nalkas,
och skyggs mot stormen, och mot hettan svalkas.

Ej gammalt groll mer göms i bröders håg.
Orörlig står rättvisans jämna våg.
Widt sin oliv kring jorden hviftar freden,
der hvitklädd oskuld vandrar som i Eden.

Kom, väntans dag. Tid, skynda årens ring,
föds, Gudabarn: ur ljusets sköte spring.
Se, till hans vagga hastas af naturen
den tidigaste krans af våren buren.
Se, Libanon sitt hufvud lyfter opp,
Se skogen nickar öfver klippans topp;
Se Saarons dälder moln af rökverk häfva,
och gyldne sken om Carmels krona sväfva.

Hör! en glad röst i öknen budskap bär:
bereden väg: en Gud, en Gud är när.
En Gud, en Gud de gälla bergen svara:
och himlen väntas att sig uppenbara,
Jord! tag emot den kommande i skyn.
I klippor jämnens och I strömmar flyn;
urgamla Cedrar, era hufvun böjen,
berg, sjunken ner, och dalar, er upphöjen.
Han nalkas Frälsarn: länge sjungen ren.
I döfve hören det, I blinde sen.
Han synens stråle skall ur hinnan reda,
och ljudets gång i stängda öron leda,
med dagens uppgång tjusa nattens son,
förvåna tystnans barn med åskans dån.
Den dumbes sång skall till hans ära klinga,
Den lame skall i dans, likt hjorten springa.

Ej knot, ej suckan mer kring verlden rår:
från hvarje kind han torrkar af hvar tår.
En boja af demant skall döden bära;
och mörkrets kung ett evigt dödssår tära.

Liksom en herde; om sin skara öm,
dem för till bästa gräs och bästa ström,
den vilse letar, på den svage aktar,
om dagen styr dem, och om natten vaktar;
det späda lamm han lyfter på sin arm,
ur handen när, och värmer i sin barm;
så skall för mänskjors barn den fadren vaka,
som Edens strid till jorden för tillbaka.

Ej mer skall folk med hämnd stå opp,
och vid trompettens skräll i blodigt lopp
hingst störtad emot hingst förtrampa skördens hopp:
det långa svärd skall till en lia vridas,
den breda sabeln till en plogbill smidas.
Då resa sig Palats, på klippans fall,
hvad fadren börjat, sonen sluta skall,
hans vinträd skygd åt barn och barnbarn bära,
och samma hand som sått, skall fältet skära.

Bestört ser vandrarn hedens nakna bädd
i hast med liljor och med grönska klädd;
och spritter opp, att mitt i öknen höra
nyfödda strömmar dåna vid hans öra.
På klyftans brant, der draken bodde nyss,
nu vassen nickar undan vindens kyss.

Den vida sand, der sig blott törnen vira
vid Palmens krona lyfter Cederns spira.
Der riset kröp, står blommig pisang opp;
der bolmört dunstat, andas myrthens knopp.

Lamm gå med ulfvar på det rika gräset;
af gossar tigren körs på blomsternäset.
Vid samma krubba hingst och lejon stå;
och menlöst ormen sleker vandrarns tå,
det glada barn med basilisken stimmar
och myser åt dess fjäll, der guldet glimmar,
tryggt i sin hand dess klyfda tunga tar,
och skorpionens gadd ur skidan drar.

Lyft, helga Salem, verldens Drottning vorden,
lyft krönt med ljus ditt hufvud öfver jorden.
Höj dina ögon, se en tallös mängd
långväga skaror strömma från hvar ängd;
Sig stam vid stam i dina gårdar hopa,
otåligt efter lif och himmel ropa.
Se hedna folk för dina portar stå,
som märkt dit ljus och till ditt Tempel gå.
Se kungar skocktals dina altar tända,
dit Sabas vårar all sin rikdom sända
För dig Idumas skog i blomma står,
för dig demanten Ophirs berg besår.

Se himlen vidt sin gyldne port uppbryter
och i en ström af ljus dig öfverflyter.
ej Solen mer skall purpra dina torn,
Ej månen fylla opp sitt silfverhorn;
men i en dag af högre glans sig gömma,
ur ljuset sjelft skall uppenbara sig:
Guds egen klarhet skina öfver dig.

Sjön skall fördunsta, klipporna förbrinna
berg smälta bort och skyn i rök försvinna;
men af hans löfte intet ord förgår:
Messias är din kung, ditt rike evigt står.

Hos underteeknad kan med 36 sk. B:co prenumereras å denna Tidning från och med N:o 26 till årets slut; — De, som äro boende utom staden, nödgas tillita närmaste PostContoir, där Postporto särskildt ärlägges. Carl Fr. Berg.

Rättelse: På första sidan af N:o 26 står i några blad D a n s k a Cossacker, läs: D o n s k a Cossacker.

N:o 28 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 6.

No 28.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 21 April 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

London den 30 Mars. I dag bittida är en Post anländ från Cadix. De med den hitförde bref, äro af den 20 Mars. Man har från Malaga århållit en underrättelse, att General Lavy, Cataloniska Armeens Commendant, slagit en Fransysk Corps af 7000 man, samt tillfångatagit 2000.

Man försäkrade i går, att ordres till inskeppande af 2:ne Bataillo- ner Sjösoldater och 800 man regulaira truppar till Canada, äro återkallade; emedan den Amerikanska Regeringen gjort sådane andrag, som lofva en snar fred. Det försäkras emedlertid i dag, att desse Truppar, som stå under General Berkvilhs commando, komma oförtöfvat att afgå.

Flere skepp af Ryska Flottan, som här ligga vid Nore, äro i begrepp att utlöpa. De äro efter sin ankomst fullkomligt reparerade.

Man säger, att i Provintssen Caraccas i södra America, hvaräst den bekante General Miranda spelat en så betydande rolle, har en annan mycket blodig Revolution utbrustit.

Köpenhamn den 3 April. Grefve Carl Mollke har härifrån i dag afrest till Kejserl. Ryska Hufvudqvarteret. Honom ledsagar Legations Secreter. Koopmans från Berlin. Consulat Secret. Clausvitz åtföljer Grefve Joachim Bernstorff till London. — — Utom Ryska GeneralLieutenanten Furst Dolgoroucki, befinner sig för närvarande här äfven Svenska Generalen Grefve Mörner och Preussiska Generalen Turtatz. Underhandlings fortgången förblifver likfult en hemlighet.

Dresden den 28 Mars. Den 27 dennes om natten kl. 1 utmarscherade de sista här i Garnison stående Kejserlige Fransyske och Kongl. Bejerske Truppar, och om middagstiden kl. 12 passerade en del af Kejserliga Ryska Avantgardet öfver Elven och utryckte ifrån Neustadt in uti Altstadt. Trupparne svara, genom uppförande, ordning och disciplin fullkomligen emot Öfverste von Brendels bekanta förtjenst och menniskokärlek.

Dito den 3 April. Preussiska Hufvudqvarteret flyttades i förgårs härifrån till Freiberg. Hans Kongl. Höghet Prins August från Preussen har genom detta Residens äfven tagit vägen dit, och dageligen se vi Preussiska Truppar passera härigenom. I hela Dresden råder den lifligaste Enthusiasm för Preussiska Armeen. Dess antal och proprité, har öfverträffat all förmodan.

Posen den 2 Apr. Privata Bref från Kalisch af den 23 Mars förmäla följande: hos oss är ännu Ryska hufvudqvarteret, vi se dagligen Hans Maj:t Kejsar Alexander, att tillräckligen kunna prisa honom är omöjligt. Man väntar här bestämt i desse dagar hans Maj:t Konungen af Preussen; (sednast den 28 eller 30 dennes.)

Blandade underrättelser. Napoleon ärfor först den 16 Mars, att Berlin blifvit af Ryssarne besatt, och lät genom Hertigen af Cadore, förklara den Diplomatiska Corpsen, att hans truppar hade frivilligt öfvergifvit Staden.

Besättningen i Stetin är icke öfver 7000 man stark.

Vice Konungens af Italien Hufvudqvarter är i Magdeburg.

Det var icke, som i en Slesisk tidning förmäles, Fursten af Statzfeld, utan dess broder, (den förrige Chur Maünziske Frankfurtske Gesanten i Berlin) Grefve Hugo von Hatzfeld, som nyligen ankomm till Breslau.

Testamenten.

En gammal Ungkarl, mägta rik,
men också snål förutan ända —

(Han har i lifve än, kanhända,
rätt mången Ungersven sig lik,
och Gud välsigne sortamentet!)
just lefde som inhyseshjon,
åt, drack och stärkte hvar i tron,
att löna det i testamentet.
Det ock ett sätt att lefva är,
som lyckats mästerligt för mången.
En dag, full mätt från bordet gången,
han säger till sin värd så här:
Ni är en hedersman, min Herre!
jag i mitt testamente skall . . .
(En ann kan luras i slikt fall,
men lura värdar, det är värre.)
„Hvad testamente kan angå —
kallt och försmädligt tvert han svarar —
så har vår Herre gett mig två,
och jag högtidligen förklarar,
att flera tror jag aldrig på."

Ur La Bruyeres Karakterer.

La Bruyere var en fransk författare, och isynnerhet mästare i karaktersskildringar. Han kallas derföre Frankrikes Theophrast, en man, som fordom i Grekland utmärkt sig i samma väg.

Följande läses i hans kapitel öfver Omdömen, Vol. 3. Pariser upplagan, 1700.

"Skall jag aldrig höra annat hos er, än hvad I kallen krig, kavalleri, infanteri, belägringar och bataljer? Är hela verlden nu indelt i regementen, truppar och kompanier? och menniskorna i bataljoner och sqvadroner? Ibland er lefver en liten bleklagd karl, så mager, att han

knapt har 10 uns kött på kroppen, och så svag, att man kunde blåsa honom omkull. Denna lilla man gör likväl mera buller än fyra andra. Han har vändt opp och ned på hela verlden, och fiskat upp en hel nation för sig sjelf, medan vattnet var grumligt. Någon gång nödsakades han väl flykta till skogar och ödemarker; men, han har dock slagit sig fram, och, fastän född till undersåte, blifvit den mägtigaste enväldsherre. Det folk, som han gjort till slafvar, underlåter intet tillfälle, då det ännu mera kan komma under oket; och hjelper till på allt sätt, att äfven bringa andra under hans jernspira."

"Folk på andra sidan hafvet, och folk på denna kusten, sammanskocka sig, trängas och kifvas för att få behålla honom hel och hållen, och göra honom i sin magt ännu mera förfärlig. — Konungar och prinsar hafva bugat sig för honom! Blott han behagar hvissla, komma de på ögonblicket, för att hylla honom; de aflyfta sina kronor långt förrän de inträda i hans audiensrum, och öppna icke munnen, förrän han behagat först tala till dem. Så har denna lilla man förskrämt nästan hela den hyfsade verlden." — — —

Sedan tryckningen af Danske Klassikere numera kommer att ofördröjligen börjas, behagade de, som härstädes ännu vilja subskribera på Första Afdelningen, innom denna månadens slut dertill hos undertecknad anmäla sig. Erinras tillika, att Bokládepriset blifver 50 p.Ct högre. Carl Fr. Berg.

Nästkommande Onsdag den 28 April blifver, på begäran, Assemblee uti Herr Handelsman Borgardts hus. — Billetter á 24 sk. B:co st. säljes i mitt Logis hos Guldsmed Flygare. — Början sker kl. 6 e. m. och slutas efter behag.

A. W. Eklind.

På PostContoiret härstädes försäljes Kongl. Götha HofRätts VoteringsProtocoll i målet emellan Herr Landshöfdingen m. m. Baron Boye och Norra Wedbo HäradsRätt för 8 sk. B:co.

N:o 29 utgifves nästa Lördagsafton kl. 6.

No 29.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 24 April 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Hamburg den 9 April. Den 6:te April råkade de första Hansiatiska Truppar i fäktning med Fransoserne, 20 af Lübecks skarpskyttar och 10 Dragoner hade vid Zollenspicker passerat Elbe för att erhålla underrättelse om fienden. Straxt derefter råkade de en postering af 80 man Infanterie, och nu begyntes en liflig Tiraillade, som varade en half timma, och hvarvid våra unge Lübeckare visade mycket mod och försiktighet. Fienden hade en nästan tredubbel styrka, men kunde ändock ej besegra dem, utan hela detachementet återvände öfver Elbe utan all förlust. — Från KrigsTheatern har man följande underrättelse: En corps af nära 20,000 man hade under befäl af vice Konungen af Italien marcherat ifrån Magdeburg emot Mökern. General von Borstell måste nu retirera för fiendens öfverlägsna styrka; men på Gref Wittgenstein's befallning verkställdes denna retraite ganska långsamt för att förleda fienden. Man samlade emedlertid vid Lietzkau några afdelningar af Generalerne York's, Berg's och Bülow's Corpser och angrep fienden oförmodadt den 5:te April. Striden slutades snart till vår fördel, ty utom flere hundrade man i döde och sårade, förlorade fienden en Canon, 5 proviant- och rustvagnar, samt 1000 fångar, hvaribland 30 Officerare. Ibland de sårade befinna sig Generalerne Grenier och Gründler. Fienden uppbrände på sin hastiga retraite alla broar, och slutligen äfven sin skeppsbrygga vid Magdeburg.

London den 2 April. Af Tyska Legionen har redan en del embarquerat för att afgå till fasta landet. Öfverste Lieutenant Mar-

tin commenderar denna Corps, som består af lätt Infanterie, Artillerie och Husarer. — Baron von Wessenberg jemte Suite har här inträffat. Han landsteg den 30:de Mars vid Aldberough, åtföljd af Grefve Palfy och Baron Bielefeldt. — — En med halfannan Million R:dr lastad Brittisk Schalupp, kallad la Bonne Citoyenne, är nu under Convoy af ett Brittiskt Linieskepp stadd på hemresan från Syd-America till London. — — Oagtadt det finnes i Engelska Parlamentet så många olika Partier, hvaribland det talrikaste och vigtigaste är Torys, så förena de sig alla i en Grundsats, nemligen: Franska Tyranniets förstöring och stora Brittanniens handelsfrihet. — —

Enligt skrifvelse från Brandenburg af den 6 April. Sedan några dagar gå Truppar oupphörligen härigenom till Magdeburg, och man förmodar ett snart och alfvarsamt anfall, mot denna fästning.

Utdrag af en skrifvelse från Köpenhamn af den 6 April. De förste Academiske Lärare vid Universitetet i Christiania skola den 1:ste Junii tillträda sitt embete, och den första Examen artium skall derstädes hållas vid slutet af Junii. — Hans Excellens General-Lieutenanten Grefve Ahlefeld har låtit anställa ganska lyckliga försök för att af Potates bereda Öl, Romm, samt Danskt och Franskt Bränvin.

Berlin den 8 April. Genom en officiel skrifvelse från Kejserl. Ryska General-Majoren, Herr d'Auvray hafva vi bekommit en tillfredsställande och glad underrättelse om den vid Magdeburg öfver Fransoserne erhållna vigtiga seger. Hufvudsakliga innehållet häraf är följande: att Vice Konungen af Italien sjelf commenderade denna expedition som utgjordes af en Armee-Corps af fyra Divisioner, 22 till 24,000 man stark, hvarvid 3000 man Cavallerie och 40 kanoner befunnos. Och som General-Majoren F. d'Auvray var underrättad derom, att Vice Konungen af Italien ej allenast plundrade Magdeburgstrakten vid högra Elbe-stranden, utan ock ville göra ett företag emot Berlin, så fattade han det beslut, att med hela sin styrka angripa honom, samt nödga honom att afstå ifrån sin föresats. I sådan afsikt concentrerade han York's Corps vid Zerbst, samt General-Lieutenanten von Bergs Corps vid Leizkau och tog sitt hufvudqvarter i Zerbst. Det kom icke långt derefter till en afgörande drabbning, hvarvid Fransoserne förlorade 5 krutvagnar, samt 27 Officerare och 900 man, som gjordes till fångar. Dessutom har fienden förlorat i döde och blesserade 2000 man.

Utdrag af en skrifvelse från Dessau af den 6 April. Den 24 Mars lemnade Fransoserne denna stad efter ett två månaders vistande härstädes. Den 2:dre April intågade Preussarne öfver de på de afbrände påslarne vid Roslau åter upprättade och byggde broar. — — I går helt tidigt anlände hit 500 Cosacker. Man väntar i hvarje ögonblick Gref. ve von Wittgenstein's Hufvudqvarter, som i morgon skall flyttas hit ifrån Bernburg. Ifrån Wittenberg hafva vi erhållit olika och tillika obestämda underrättelser; men deruti öfverensstämma de alla, att Förstäderna hafva blifvit afbrända, och broarne räddade. Garnizonen derstädes består till flesta delen af Pålackare, och den Capitulation, som blifvit tillbuden har man afslagit; hvarföre General von Kleist beslutit att i nödfall löpa till storms och låta besättningen springa öfver klingan. — — Genom skrifvelse från Elbe-stranden äro vi underrättade om det tappra förhållande, som bönderne derstädes ådagalägga. — Wid underrättelsen om Franska Garnizonens i Magdeburg rörelser utmärkte sig isynnerhet församlingarne Schartau och Niegripp. De formerade en Corps af 300 man Infanterie och äfven så mycket Cavallerie, hvilka alla voro beväpnade med pikar. — Det som förtjenar anmärkning, är att de till Anförare hade Predikanten Schneé. —

Från Italien af den 26 Mars. Kejsar Napoleon har till förläning gifvit åt Konungens af Neapel andre Son Furstendömet Ponte-Corvo, som varit en Hans Kongl. Höghet KronPrinsens af Sverige tillhörighet.

Ågtenskap.

Hvad är ett ägtenskap? perpetuelt arrende,
Hvarom man slöt Contract förrän man varan kände;
Men se'n det slutat är, så måste du stå karl,
Fast varan sämre fins, än den förr rosad var.
Derför jag råder dig, att du dig ej förhastar;
Men är det vackert gods, så må du väl slå till.
Du får nog den som det till hälften bruka vill,
Och lemnar ändå dig alt hvad det af sig kastar.

FältMarskalken Münnich's koja.

(Fortsättn. och slut från N:o 22.)

Denna sköna föreställning har sedermera fortplantat sig ibland

dem. Ännu tyckes Münnich's Ande sväfva uti hans fordna boning. Med största vördnad inträder man i densamma; man kysser de ställen där denna Siberiens välgörare hvilat; man föredrager uti denna hans fordna boning sina åliggandeu och känner sig alltid vid utgåendet trö*stad. Man församlar sig i densamma hvarje gång man vill afsluta nå*gra vigtiga affairer, emedan man hoppas derstädes få en lycklig ingif*velse. Denna koja tjena alla de Handlande till nederlagsplats, hvilka resa till marknad i denna trakt, ty de anse densamma såsom en den heligaste fristad, där deras varor äro i den största säkerhet. Man har ock ett ordspråk, som man säger alla de gånger något förloras. Han skulle hafva lagt det i Münnich's koja!

Ett sådant vördadt minne har Münnich lemnat efter sig uti Si*berien; rättvisan, som man i hans namn bevisar emot sig inbördes, är det skönaste lof, som kan gifvas åt denne berömde landsflyckti*ges dygder.

Gåta.

Man klagar väl att jag är svår:
Men alla dock min hjelp anropa —
Fast jag båd' fort och långsamt går,
Kan jag alt glömt ur mörkret sopa —
Jag torkar af så mången tår,
Fast man mig gerna vill fördrifva —
Jag lägger hög och låg på bår,
Jag kan de största slott nedrifva,
Jag kan förvandla stock till sten,
Jag kan en otamd skönhet tuckta,
Men den som kan mig mindre frukta
År kärlek, som är god och ren.

Nästkommande Onsdag den 28 April blifver, på begäran, Assem*blee uti Herr Handelsman Borgardts hus. — Billetter á 24 sk. B:co st. säljes i mitt Logis hos Guldsmed Flygare. — Början sker kl. 6 e. m. och slutas efter behag.

A. W. Eklind.

Till salu finnes:

Å nya Boktryckeriet, Stockholms Discont Reversaler, till 2 sk. R:gäld stycket.

N:o 30 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 6.

No 30.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 28 April 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Carlsruhe den 3 April. Sistledne Torsdag har Hennes Höghet EnkeFru MargGrefvinnan tillika med f. d. Drottningen af Sverige Fredrica Dorothea och Alldrahögst densammas Familie lemnat Residenset på någon tid, och med högstnämnde Hof begifvit sig till Bruchsal.

Warschau den 3 April. Enligt unnerrättelser från denna trakt af den 17 Mars, synes det som de Ryska Troppar, hvilka befinna sig i Lubliner och Siedlcer Departementen, skulle företaga sig ett nytt alfvarsamt försök emot Zamosc. De hafra erhållit förstärkningar, som utsträcka sig ända till Turobin, dit äfven groft Artillerie ankommit. Den 16:de kom en afdelning Ryska Curassierer till Goray och fortsatte sin marche öfver Bilgoray till Tarnagrod. På Ryske Befälhafvarens befallning skola Praga's Fästningsverk, på andra sidan om Warschau, nedrifvas. Flere tusende arbetare blifva dagligen härtill nyttjade. På ett af de förstörde Fästningsverken fann man ett stort förråd af Munition, som de Pålska Tropparne vid deras aftågande lemnat.

Constantinopel den 10 Mars. Den 6:te dennes var en högtids och glädjedag ej mindre för Storherren, än hela Ottomanniska Riket. Om morgonen ganska tidigt bekom Sultan Mahmud ifrån Egypten den så fägnande underrättelsen om Mecca's intagande, och om aftonen mellan kl. 5 och 6 föddes en Thronarfvinge, som blef kallad Abdul Hamid. — — I härvarande Hufvudstad har ty värr! sedan någon tid visat sig å nyo symptomer till Pesten. — Galata och Pera hafva äfven i dessa dager blifvit blottställde för detta onda, hvarifrån

Smyrna och Anhipelagen icke ännu blifvit befriade. I Alexandria deremot har Egyptens Ståthållare till förekommande af denna farsot förordnat en 20 dagars quarantaine för alla skepp och varor, som komma från misstänkta orter, och på hvilka inga sjuka befinna sig; men de fartyg, på hvilka sjukdomen redan yttrat sig, äro strängt förbudna att nalkas hamnen, samt måste genast aflägsna sig. Genom skrifvelse från Smyrna underrättas vi om en sammansvärjning mot nämnde Stads Gouverneur. Efter vanligheten hade denne sednare efter aftonmåltiden begifvit sig i en annan kammare i sällskap med en lagkunnig. Knapt inkomna blefvo golfvet samt den ena väggen genom en krut-explosion sprängde och Gouverneuren kastad emot taket, ehuruväl han och de öfrige, som med honom voro i rummet, endast lindrigt sårades. Hans egen broder, en yngling af 18 år har förklarat sig delaktig i denna brottsliga handling, och har tillika bekänt, att han äfven velat mörda sina begge andre bröder. Den brottslige har blifvit hängd.

Skrifvelse från Köpenhamn af den 10 April. Ännu den 4:de dennes låg den stora Handelsflottan af 4 à 500 segel mellan Hveen och Landscrona, och ämnade med första goda vind passera sundet. (Enligt nyare underrättelser har den verkligen passerat förbi Helsingör, men har genom skjutning från fästningen Kroneburg lidit ansenligt, då deremot Engelska bomberne och kulorne ej tillfogat Danskarne någon skada.)

Skrifvelse från Breslau af den 8 April. Kejserl. Ryska Hufvud-Armeen, 45000 man stark, har jemte Kejsar Alexanders Hufvudqvarter, den 15:de dennes lemnat Kalisch och dess trakter för att närma sig Oder, hvilken flod den vid Steinau skall passera. — — En annan Rysk Armeecorps af 10,000 man, commenderad af General Miloradovitsch har begifvit sig ifrån Pohlen för att också i desse dagar passera Oder. — Från Kejserl. Ryska Hufvudqvarteret hafve vi erhållit den officiela underrättelsen, att Fästningen Czenstockau med Capitulation gifvit sig för Ryska vapnen.

Berlin den 13 April. Den 11:te sistledne, om eftermiddagen kl. 4 anlände hit under en Rysk Escorte ifrån Kremmen, 71 Officerare, 2508 krigsfångar, samt 8 Canoner, hvilka vid Lüneburg den 5:dje dennes måste gifva sig åt General von Dörnberg. Krigsfångarne voro till hälften Fransoser, hvaribland flere utaf Cohorterne, samt Saxiska Regementet Prins Max, 1200 man starkt: De skulle igår transportes

ras till Oder, och derifrån till Colberg, hvarest de skola embarquera, Många af dem hafva tagit tjenst. I går blefvo öfver Potsdam hit transporterade 487 krigsfångar tagna vid Möckern, hvaraf en stor del voro Husarer.

Man väntar att Kejsaren Alexander och Konungen af Preussen skola komma till Dresden jemte 40000 man af Ryska HufvudArmeen, bestående af kärntroppar, och hvars Cavallerie i synnerhet är utmärkt. Man smickrar sig ännu alltid med Konungens af Sachsen återkomst, samt dess deltagande i föreningen. Den 2:dre April har i Dresden blifvit kungjort vid Parolen, att de förenade Tropparne icke skulle skjuta på Sachsarne. — — Den 29 Mars blef Kongl. Danske Consuln, Brede i Stettin om morgonen kl. 6 med Militair tagen ur sin säng, samt i full Consular uniform förd till skansen Preussen.

(Parturiunt montes &c.)

I präktiga Palais och stolta Pyramider,
Du rara Mausolée, Du Rhodi höga stod,
Som bären vittne om de Grekers stora mod
Och öfverträffa alt af dessa våra tider!
I Tempel, murar, slott, som uti fordna dagar]
Beprydde staden Rom, längs efter Tiberns flod!
Theatrar, där hvar dag utgöts så mycket blod,
I hus, af hvilkas prackt man konstens under dagar
Mot er har Tiden vist sig vrång och afundsfull;
Ty han er plats förstört och häfvit Slott omkull.
Ja — intet är så starkt, som han ej fräter sönder,
Om han nu rått uppå ert Marmor, koppar, stål,
Så må ej heller mig det tyckas vara under,
Att på min gamla Råck han slitit några hål.

En grym hämnd af ett svartsjukt Fruntimmer.

Uti sednare hälften af förra Århundradet hade Egypten till Ståthållare Achmet Bey, hvilken efter gammal vana hade sitt Residence i Cairo. Stadens innevånare voro icke mycket nöjde med hans vistande

ibland den i anseende till de stora penninge utpräsningar, som han till deras förtryck och lidande gjorde i likhet med så många andra af Storherrens Satraper. Men hans utsväfningar tillfogade denna stad en olycka, som beredde åt flere tusende af dess innevånare det största elände och uselhet. Samtida berättelser innehålla härom följande:

Achmet Bey var en af Österlandets störste Vällustingar och ingen kunde påminna sig hans like uti fråsseri och yppighet. Omättlig i tillfridsställelsen af sina djuriska begär, förslösade han ofantliga penningsummor för att göra sin Harem så lysande och fulltalig, att den slutligen öfverträffade sjelfva Sultans. Genom sina Agenters verksamhet, hvilka på alla Slafmarknader köpte åt honom de skönaste flickor, steg äntligen antalet af hans frillor till tolfhundrade. En af de samma, vid namn Fatime, var så utomordentligen skön, att Achmet Bey utvalde henne till sin förtrogna. Mer än två år bibehöll sig denna flicka i hans gunst, och Achmet tycktes låta sig oinskränkt beherrskas af henne. Äntligen råkade hans blick en ung Grekinna, kallad Irene, som älskade honom med all uppriktighet, och sedan lång tid längtade efter hans odelade egande. Men hvilken stor åtskillnad emellan henne och Fatime! Fatime var stolt, herrsklysten; denna deremot förenade i sin Character saktmod, ömhet och en sällsynt blygsamhet.

Achmet Bey förvånades att icke förr hafva upptäckt denna älskvärda flickas retande behag och stora företräden, valde henne ifrån den stunden till sin förtrogna, och slutade dermed den rôle, som Fatime hittills spelat. — Knappt hade Fatime märkt denna förändring i Achmet's uppförande, än hon andades den grufligaste hämnd. Flere gånger försökte hon att med gift döda sin hatade medtäflerska, men då detta ej lyckades, så anföll hon Irene med en dolk. Achmet var så lycklig, att förekomma och tillintetgöra alla dessa mordiska försök. Men slutligen fattade den rasande qvinnan det så grymma beslut att sätta Seraillen i brand. Till utförande af detta djefvulska företag valde hon natten mellan den 2 och 3 December 1755, då äfven en häftig storm blåste. Först satte hon eld på den delen af huset som Achmet med sin Irene bebodde. Då hon nu såg lågan uppflamma, ilade hon till de tre andra hörnen af Seraillen, för att äfven antända dem. (Forts. e. a. g.)

N:o 31 utgifves nästa Lördagsafton kl. 6.

No 31.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 1 Maji 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Skrifvelse från Tarnowiz af den 5 April. Pålackarne i Cracauska districtet, hvilka vänta sin upplösning, förhålla sig omenskligt i sitt eget land, och förstöra med den vildaste tygellöshet alt, på de få ställen, där de våga röra sig. Det synes icke, som Baron von Sackens Armee, (hvilken belägrar Czenstockau) skulle vara bestämd att tuckta desse Pålackar, utan snarare blifver det General Bulatin, som i sådan afsikt begifver sig ifrån Lublin. — Det sköna Markiska DragonRegementet har sedan tre dagar lemnat våra trakter och marcherat till Sachsen. Ryssarne hafva ganska mycket Cavallerie; Sackenska Corpsen vid Czenstockau (med hvilken en Corps af General von Lewis Armee snart förenar sig) har ej mindre än 11 Regementen deraf.

Constantinopel den 10 Mars. Wid intagandet af Medinas slott blef hela Wahabis besättning nederhuggen; allenast 37 af deras förnämsta Anförare bibehöllos vid lifvet, och blefvo tillika med 4000 afhuggna öron skickade till Mehmed Aly Pascha i Cairo. — En annan för Porten fägnande händelse är en beskickning från några fria Taghistans folkslager, hvilka gränsa till Rysslands därvarande besittningar längs efter Caspiska hafvets kuster, och som nu frivilligt underkastat sig Ottomanniska Regeringen.

Brandenburg den 15 April. En budbärare ifrån Zerbst har anlänt hit med den underrättelsen, att en stor träffning förefallit den 13:de dennes vid Nienburg vid Saale. 700 fångar hafva i går vid middagstiden ankommit till Zerbst och 400 väntas i dag. Densamme sä-

ger äfven, att 3000 Fransoser hafva omkommit i Saalefloden. Utan twifvel är det Yorkska Corpsen, som vunnit denna seger. Äfven vid Biederitz har det kommit till fäcktning. En blesserad Officer af Svarta Husarerne har blifvit transporterad hit. Utgången af denna bataille känner man icke ännu så noga, men man ville ändock i går veta med säkerhet, att Fransoserne blifvit tillbakadrifne och att 80 fångar väntades hit.

Skrifvelse från Cöthen af den 11 April. I dag är Grefve Wittgenstein's Hufvudqvarter i Dessau, General Yorck's i Cöthen och Armeens förposter, hvilka den 9:de passerade Elbe vid Rosslau, stå vid Saale ifrån dess förening med Elbe oppöfver Nienburg, Bernburg och Alsleben. I Halle befinner sig General Winzingerode, och genom denne skall föreningen mellan Wittgensteinska och Blücherska Armeecorpsen underhållas. Fransoserne hafva helt och hållit lemnat nedra Saale och bakom Bernburg hafva Cossackerne tagit många fångar. — — Enligt skrifvelse från Saxiska gränsen af den 11:te April var General von Blücker's Hufvudqvarter i Rochlitz, men skulle i dessa dagar flyttas till Leipzig. Afsikten tycktes vara, att förena Wittgensteinska och Blückerska Corpserne för att sedermera lefverera den vid Magdeburg stående Franska Corpsen (50,000 man) en hufvudbataille. Fransosernas Hufvudstyrka sammandrages nu vid Würzburg. Den högra Saalstranden hafva de helt och hållit öfvergifvit, och Franska Hufvudqvarterets administration är för närvarande i Braunschveig. — Leipzig skall gifva en betydlig Summa till Ryssarnes besoldning — 6000 Fransoser hade samlat sig vid Querfurt, men blefvo af Ryssarne förjagade, och samla sig nu vid Eckardsbergen emellan Naumburg och Weimar. — Den 20:de dennes väntas till Dresden Hans Maj:t Kejsaren af Ryssland med sina GardesRegementer.

Genom skrifvelse från Preussiska Pommern af den 15 April äro vi underrättade om ett utfall, som blifvit gjort. I Damm (vid Stettin) hade Fransoserne genom en Deserteur blifvit underrättade om vår Parole. Man gjorde ett utfall; förposterne blefvo öfverraskade, och måste med någon förlust draga sig tillbaka. Men Cossackerne återställde ordningen och återtogo det byte, som Fransoserne gjort. Wid detta tillfälle har Finkenvalde blifvit uppbrändt. Fransoserne hafva ock tillåtit sig de rysligaste misshandlingar. Men de hafva vid sitt tillbakatågande förlorat 5 Canoner och 150 man.

Grym hämnd af ett svartsjukt fruntimmer.

(Forts. och slut från föreg. Numer.)

Ej lång tid derefter stod hela byggnaden i låga; men lyckligtvis hade Achmet i tid blifvit varse den hotande faran, för att kunna undfly densamma. Han flydde med sin Irene till en af sine förnämste Hofmänners palats. Trehundrade af hans frillor klättrade halfnakna och med lifsfara opp på Seraillens tak, och blefvo äfven räddade; men de andre jemte mordbrännerskan Fatime omkommo i lågorna. Vinden kastade elden ifrån Palatset in i staden, och innan dagens gryende lågo tiotusende hus i aska. Samma öde hade händt hela Cairo, om man icke hade nedrifvit och sprängt åtskilliga hus. Ibland de afbrände byggnaderne befunno sig femtio Mosqueer, och ibland dessa sjelfva HufvudMosqueen, ett Architecturens mästerstycke, hvilket Turkarne så mycket mera beklagade och saknade, som Mahomed den Stores Reliquier derstädes voro förvarade. Skadan, som denna eldsvåda förorsakade, värderades till trettiotre millioner piastrar.

Anecdoter ur Franska Historien.

Henrik den Tredje och en stor del af hans gunstlingar voro befläckade med de skamligaste utsväfningar: Han pålade derföre både sig och dem täta botöfningar, fastor och ensighet. Vid en af dessa fromhetsöfningar, som han företog i slottet Vincennes, dömde han den unge Grefven de la Marck till fasta och måttlighet, hvilket tillfogade honom ganska stor ledsnad. En dag smög han sig hemligen till Paris, begaf sig genast till torget, där han köpte ett par sköna koljor jemte allt, som var nödvändigt till en god sås, och skyndade vid återkomsten till Vincennes att tillaga dem. Konungen, som af en händelse geck förbi, kände luckten häraf: han kikade genom nyckelhålet och såg la Marck, som blåste på kolen under sin fiskpanna. Broder Robert, jag ser dig väl, öppna dörren! ropade Konungen åtskilliga gånger, och förebrådde honom fråsseri samt olydnad emot Botreglorna. Förtretad låt nu Broder Robert sitt kolfat stå, geck till dörren och förklarade helt korrt: han ville icke längre befatta sig med några dylika botöfningar; Hans Maj:t och de andre kunde fasta efter behag, han deremot ville nu tillaga sina koljor och icke förr öppna dörren, än han

spisat dem, då man sedermera gerna kunde förjaga honom ur bröderskapets Celluler.

***　***　***　***　***

Wilhelm Pot, H:r de Rhodes, Riddare, OrdensCommendeur m. m. var Herre till Slottet Chemont. Henrik den Tredje under en sin resa besökte honom på detta slott, där han ock spisade middag. Han förvånades mycket, då han ej mindre i huset än på gården möttes af flere personer, som voro stympade till armar eller ben. H:r de Rhodes svarade Konungen, som frågade efter orsaken härtill: En köpman, som trodde sig vara min fader mycket förbunden, dog för tre år sedan; då han allenast hade ganska aflägsna slägtingar, testamenterade han mig 60,000 Livres; jag har bestämt Capitalet och räntorna af denna summa till underhåll och försörjande af femtio, på mina gods födda Soldater, som genom sina erhållna sår äro oförmögna att tjena Eders Majestät.

Denna vackra stiftelse gaf Henrik den 3:dje anledning, att i förstaden St. Marceau stifta en Orden, kallad den Christliga Gifmildhets-Orden, till förmån för krigare, som i Fäderneslandets tjenst blifvit sårade. De rysliga oroligheter, för hvilka Frankrike sedermera var blottställdt, öfverändakastade denna stiftelse, och det blef först Ludvig den Fjortonde förbehållit att genom det stora Invalidhuset visa sig dess upprättare.

Märkvärdigheter i Cumana.

Cumana i Södra America utmärker sig genom många besynnerligheter. Himlen är där så ren och klar, att man vid skenet af Venus kan läsa med synglas. Öfverhufvud spelar Venus härstädes månans rôle; hon har stora och lysande gårdar eller ringar omkring sig af 2 graders diameter, och hvilka representera regnbågens färgor. Man försäkrar, att månan skall här hafva den kraften att skingra moln.

Berg af glimmerskifvor, basalt, gips, bergsalt omväxla uti landet. Man ser på många ställen, huru Bergoljan med en stor häftighet uppsväller ur jorden. Åfvenledes lemnar jorden ur sina öppningar under vattnet mycket luft, hvarigenom sannolikt de många jordbäfningarne förorsakas. Hvarje dag 2 timmar efter Solens högsta högd inträffar i Cumana ett oväder.

Ännu år 1802 lefde derstädes en man, som med mjölk ur sitt bröst i fem månader närde sitt barn, som dess moder ej längre kunde gifva di.

N:o 32 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 6.

No 32.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 5 Maji 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

London den 13 April. Österrikiske Ministern Baron von Wessenberg har sedan sin Audience hos Prinsen Regenten och sina conférencer med Ministern vid utrikes angelägenheterne redan skickat två Courierer till Wien. — — Ryske Majoren von Bock, Adjutant hos Grefve Wittgenstein, hvilken i affairer hit anlänt, bemötes med utmärkt aktning och har erhållit de mäst tillfredsställande förklaringar: han skall snart resa härifrån. — Stora Wapentransporter för fasta landet inskeppas och en del deraf är redan afseglad.

Ifrån Medelländska hafvet hafve vi med Linieskeppet Ajax erhållit depecher, som innehålla underrättelser om en ganska häftig och brillante affaire med Calabriens kuster, hvilken Capitain Hull, som commenderar Sicilianska Flottillen jemte ett Detachement af 75:te Regementet har haft. De landade i fiendens åsyn, angrepo 2 Esquadroner Cavallerie, som jemte Canoner hade sin position på en höjd, dödade Commendeuren Roche jemte 150 Soldater samt gjorde 169 fångar, uppbrände eller borttogo 50 fartyg lastade med byggningsvirke och åtskilliga krigsförnödenheter. — — Ifrån Lisabon och de Allierades Armee har man bref ända till den 3 April. Man tror deruti, att Fälttåget ej förrän med början af Maji månad öppnas, helstsom årstiden har varit ganska svår. Ibland fiendens troppar herrska sjukdomar, oundviklige efter de långa marcherna, och den elaka väderleken. Sjukdomarne äro artförändringar af en Gallfeber eller gula febern. De Conscriberade, som till Regementernas complettering ankommit ifrån Frankrike, befinna sig nästan alla uti Hospitalerna.

Paris den 10 April. (öfver London). Den 1:ste April kl. 3 sammanträdde Senaten under Prinsen Riks ÅrkeCancellerens Præsidium. På befallning af H. Maj:t Kejsaren låt Prinsen ÅrkeCancelleren i Senatens Register inskrifva det den 30:de Mars undertecknade Patent, genom hvilket Kejsaren tilldelar åt Hennes Majestät Kejsarinnan Titel af Regentinna. Prinsen ÅrkeCancelleren höll följande Tal till Senaten: M. Herrar! Hans Maj:t Kejsaren skall ställa sig i spetsen för sina Armeer — Kejsaren vill åt sin höga Gemål gifva ett fördubbladt bevis på sitt förtroende. Derföre har han låtit utfärda detta Patent, som jag är authoriserad att meddela Kejsarinnan. Till följe deraf skall Kejsarinnan bevista Consilerna, hvaruti de största StatsInteressen afgöras. Hon skall så länge behålla regentskapet öfver riket, till dess segren åt våra önskningar återgifver Kejsaren m. m.

Hamburg den 21 April. I dag förrättades i den stora Michaelis kyrkan den högtidliga Invigningen af de för Hanseatiska Legionen bestämda fem fanor. Åt de Damer, som med äckta patriotisk ifver förfärdigat dessa fanor, var till bevisande af acktning en särskillt plats vid altaret anvisad. Herr Senior Doct. Rambach höll ett för tillfället passande Tal.

Enligt skrifvelse från Helgoland af den 19:de hafva 3 Transportskepp och en Brigg med vapen om bord anlänt. Bref ifrån Cuxhafven af samma dag förmäla, att 700 Engelsmänner hafva gått i land om aftonen den 18:de April.

Berlin den 19:de April. Enligt underrättelser från GeneralMajor von Thümen, som commenderar belägringen af Spandau, har det i dessa dagar lyckats för belägringscorpsen att skjuta Spandaus Citadelle i brand, på sådant sätt, att de tvenne sidor, där fordom de gamle Magazinerne voro, äro alldeles raserade; äfven hade genom våra bomber ett krutmagazin i Spreeskansen blifvit antändt, och detsamma blifvit demolerat, samt för fienden gjort aldeles obrukbart. —— De genom Ost-Preussen hittågande Ryska Truppar utgöra 96 Esquadroner. Wid gränsen befinna sig under Furst Labonoff von Rostovv 80 Batailloner. — Till följe af den Burgske Courierens underrättelse, skulle Landstormen redan hafva börjat resa sig vid Burg, och äfven många qvinnor hafva förenat sig med den. — Jacob Riedel, som nu uti Berlin upprättar ett Compagnie Skarpskyttar är född Tyrolare,

och var fordom Adjutant hos den ädle Hofer. — Uti Westphaliska orterna har det under hotelse af dödsstraff blifvit Undersåtarne förbudit ett samtal med Militairen, hvilken genom en uppriktig bekännelse om sakernas verkliga läge skulle kunna göra de förra modfälde och bringa dem till ett mindre fördelaktigt beslut. — — Bombarderingen af Stettin och Cüstrin skall hafva tagit sin början vid samma tid, som Spandau. — — Wittenberg är nu på alla sidor omgifvit af våra Truppar och aldeles inneslutet. På högra Elbestranden inneslutes det af General von Kleist, och på den vänstra af Gref Wittgenstein's Armeecorps.

Petersburg den 2 April. General-Major Baschutzky har med de af honom här bildade Troppar, i tvenne Colonner uppbrutit till Armeen. Genom Koratscha passerade vid början af Mars 15 Cosack-Regementen, formerade af Baschkirer och Meschdtscheriker, idel unga och till växten stora krigare.

Hvarjehanda.

Langsdorf berättar, att Innevånarne på Ön Nukahivva i Söderhafvet äro aldeles obekanta med kyssande. Desse Öboar till bevis på kärlek och vänskap bruka, i stället för att kyssas, hårdt trycka Näsorna emot hvarandra.

*** *** *** *** ***

För den talrika mängden af Snusälskare torde det kanhända vara interesant att känna, hvad den trovärdige Doctor Lichtenstein uti Reisen im Südlichen Afrika Theil 2. pag. 512 berättar om en Caffer Prinsessa. "Wi gåfvo den sköna Prinsessan en liten packet med Snus, som hon dagen förut hade begärt, och hvaraf hon icke allenast sjelf straxt gjorde bruk, utan äfven stoppade mycket deraf i näsan på sitt yngsta dibarn, utan att detta visade den minsta förtretliga mine deröfver. Men det som mera väckte vår förundran var, att barnet ej retades till någon nysning. — Vanliga Snussättet härstädes är, utom det redan beskrefna, att man lägger prisen på öfra läppen, och genom densammas upphöjande bringar snuset i näsborarne." — — Då Europeerne visa sig öfveralt så benägne för främmande seder och bruk, så frågas: Om den Afrikanska Furstinnan äfven i detta Snussätt skall bland dem finna många efterapare?

*** *** *** *** ***

Langsdorf berättar, att Japanerne i stället för Näsdukar alltid bära papper hos sig. De anse för oanständigt och högst osnyggt att bära hos sig ett kläde fläckadt med orenligheter ur näsan, och föredraga derföre papper, som de kunna bortkasta, så snart de hafva gjordt bruk deraf.

*** *** *** *** ***

För korrt tid sedan har Stuttgardts Bibel-Samling blifvit riktad med två Språkmärkvärdigheter, som sannolikt hvarken finnas i Tyskland eller i vårt Norden. Den första är: Johannis Evangelium på Mossa's Språk, en liten folkstam i Brasilien vid Madera floden. Rubriquen är denna: Nene Karighvviyost on tsinihorighhoten ne Saint John: — the Gospel according to Saint John. London, printed for the British and foreign Bible Society. — Enligt berättelse af en Bibel-Sällskapets Medlem är Öfversättaren en Fursteson. Den andra är: Hagiographa d. ä. Job, Psalmerna, Ordspråks- och Predikare Boken, samt Salomon's Höga Wisa på Oryssaiska Språket. Boken har utan tvifvel blifvit tryckt i Serampore, en ort vid Calcutta, där Missionnirerne hafva ett Boktryckeri. Oryssa (fordom ett Konungarike kalladt Orixa) är landssträckan mellan Golkonda och Bengalen. Man märker emellan detta språk och det Damuliska en stor likhet i skrifsättet.

Natten emellan den 16 och 17 April förlorades en större Förstunyckel, hörande till Gården N:o 8. Den, som densamma till Egaren eller ock här på Boktryckeriet återlemnar, undfår i vedergällning Nyckelens hela värde.

N:o 33 utgifves nästa Lördagsafton kl. 6.

No 33.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 8 Maji 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Skrifvelse från Köpenhamn af den 19 April. På den Engelska Convoi af 410 Coopvaerdie; 2 Linieskepp, ett skepp af 50 Canoner, 4 Fregatter och 5 Brigger följde den 7:de dennes en Svensk Convoi af 100 till 130 segel, under betäckning af Svenska Fregatten Chapman, som öfver vintren varit i Carlshamn.

Posen den 20 Aprill. Sistledne fredag den 16 dennes har Thorn genom Capitulation, gifvit sig för de Ryska Trupparne. Fästningens nycklar blefvo i Bunzlau öfverlemnade åt Furst Kutusovv Smolenskoi. Garnisonen är förklarad krigsfången. Den består af 90 a 100 Fransoser, 400 Pålackar och 3500 Bajrare. 200 Canoner hafva fallit i de segrandes händer, och genom intagandet af denna befästade plats, har belägringscorpsen 20 á 25000 man stark blifvit disponibel.

Cosvig den 16 April. Innevånarnes elände i Wittenberg, öfverstiger all föreställning. Omkring 4000 Fransoser, Pålackare och Italienare hafva inträngt sig där, och låta innvånarne grymt umgälla, att icke förut hafva förstört sina till det mästa ruinerade fästningsverk. Desse hafva af Fransoserne i största skyndsamhet blifvit reparerade och med 25 Canoner besatta. Innevånarne, som redan under två månader varit nödsakade underhålla sina trottsande gäster, äro blottställde för den grufligaste hungersnöd. Franske Gouverneuren har också låtit publicera, att hvar och en innvånare, som icke är försedd med 3 månaders lifsmedel, måste lemna Staden; men om än många ville be-

gagna sig af denna publication, så blifver det ändock omöjligt, så länge de blockerande Ryssarne ej tillåta någon fri genomfart.

Skrifvelse från Charlottenburg af den 21:ste April. Då det den 19:de för 6 timmars tid betingade Vapenstilleständ kl. 6 om aftonen var förlidit, komm ifrån Commendanten öfver Fästningen Spandau ett förslag, af ett sådant innehåll, att han följande morgonen kl. 6 ville förklara sig till uppgifning af platsen. Wid nämnde tid skickade Spandau's Commendant Capitulationen, hvilken ingen ting mindre innehöll än fritt aftågande med Gevär och Vapen, 2 Canoner och Öfverbefälets bibehållning utan escorte. Det var ganska naturligt, att en dylik Capitulation uti sakernas närvarande läge blef å vår sida afslagen. De belägrande beredde sig altså följande natten till bestormande af fästningen. En stark Bombardering begyntes emot fästningen och staden, hvarigenom denne sednare kl. 8 om aftonen råkade i brand på den sidan där fästningen är. I anseende till en uppkommen häftig blåst stod innom korrt tid hela denna del af staden i låga, hvaraf hände, att hela trakten omkring fästningen och staden blef starkt upplyst, och de belägrande nödgade att uppskjuta stormen, samt inskränka sig, att på alla sidor bringa Garnisonen i allarm. Vid detta tillfälle blef å vår sida några svårt och lätt blesserade. Fiendens förlust deremot kan icke så noga uppgifvas; men utan tvifvel hafva Fransoserna vid denna eld förlorat en stor del af sina lifsmedel, som blifvit uppbrända, och så mycket mindre kunde räddas, som de sjelfve måste öfveralt vara i activité på vallarna, och således hindrade att kunna släcka elden. — Det är just detta, som gifver oss all anledning att hoppas en snar uppgifning af fästningen.

Hamburg den 23 April. Avantgardet under ÖfversteLieutenanten von Benkendorf's befäl har emellan Ottersberg och Rothenburg haft en fäcktning, hvarvid fienden, efter en förlust af 100 tillfångatagne, sitt bagage och flera hundrade döde och sårade, varit nödsakad taga till flykten. Genom Cavalleriets angripande blef fienden, 3000 man stark, nödgad att inskränka sina rörelser till Chausse'en, och den väl utförde Artillerie-elden nödgade honom till en snar retraite. — — — Enligt inträffade underrättelser har fästningen Danzig gifvit sig för Kejserlige Ryske Tropparne. Närmare detailer härom vänte vi med hvarje dag. Enligt skrifvelse från Danzig af den 12

April befann sig detta ställe i ett ganska beklagansvärdt tillstånd. — Dödligheten, i synnerhet ibland Fransoserne var utomordentlig. Uti en Innevånares hus hade på en ganska korrt tid 9 Soldater aflidit. Franska Militairen hade gjort beslag på alla stadens Sädes-Magaziner, samt låfvat en ganska stor betalning derföre; men sedermera förklarat att endast en tredjedel af inköpspriset derföre skulle betalas. Men i stället för betalning lofvades oss af Ministern, att vi, genom växel på Paris skulle erhålla desse penningar, enär endast Kejsar Napoleon derom förut blifvit averterad m. m.

Wien den 17 April. I anseende till de utomordentliga krigsrustningarne, begär vår Regering en Summa af 45 Millioner Gulden. — Till kungörande af de i detta hänseende träffade mesurer, har i går en tryckt patent blifvit oss lemnad.

Skrifvelse från Leipzig af den 16 April. I dag har ifrån Dresden utaf Herr Ministern von Stein en fordran af 500,000 R:dr blifvit ålagd staden Leipzig att erlägga, äfven som de 66,000 R:dr, hvilka redan för 8:ta dagar skulle blifvit utbetalta till General Winzingerode. Våra Banqierer hafva i detta afseende äfven nu församlat sig. Enligt en Conference som General Winzingerode hade den 14:de sistledne med vår General Thilemann, har en Courier blifvit affärdad till vår Konung. Man säger nu allmänt, att denne redan inträffat i Saltzburg.

Paris den 7 April. Moniteuren af den 6:te April innehåller 2:ne Kejserlige Decreter af den 5 April, hvaraf det ena innehåller ett Reglemente öfver National-Gardets organisation, och det andra angår organisation af 4:ra Regementen af Hedersgarden. Enligt det i det första af detta Decreter fastställde Reglementet, måste alla Fransoser från 20 till 60 år tjena under National-Gardet. Wid den 1:sta Maji, skall en Lista uppsättas öfver alla invånare. från 20 till 60 år. Denna Lista skall in dupplo inlemnas, hvaraf den ena innehåller Förtekningen af antalet från 20 till 40 år, och den andra, från 41 till 60 år. Grenadierer och Jägare skola utsökas ibland manskapet från 20 till 40 år. Wid alla tillfällen der det så fordras, skola de vara färdige att marchera till puncterna af sitt Arrondissement.

Kapplöpning i Appenzell.

(Ur Charakterzüge und Anekd. aus dem Schveizer. Kanton Appenzell.)

Kapplöpning var ett gammalt Riddarespel, hvarmed konsten hade till ändamål att lära göra fångar på fria fältet. I Appenzell var kapplöpning isynnerhet bruklig. Ynglingar och männer från två eller fyra församlingar fördelte sig under öppen himmel uti tvenne lika troppar och utstakade på ett afstånd af 500 steg tvenne mål för löpandet. Sedan detta var gjort framträdde en af första hopen och utfordrade till kappränning en af den andra med dessa orden: "Riddare, Riddare, Hufvudmannen kommer," och nu skyndade de sig begge till deras utstakade mål. Den som under löpandet af den andra uppnåddes, träffades och fasttogs blef genast förklarad fången, och måste sätta sig på bara marken vid Segervinnarens mål, och på detta sätt fortfor det till dess allt antingen stående eller sittande var församlat vid de utstakade målen. Pluraliteten af dem som lyckats uppnå målet utan att af någon under sjelfva löpandet träffas eller qvarhållas afgjorde segren. Wid dessa lekar användes åtskilliga konstgrepp dels i sjelfva tillspränget, dels i vändningarne under kapploppet, dels i de fasttagnas undslippande, dels också i förväxlingen af sittande fångar med stående fria, hvaraf undersökningen och bedömandet tillhörde en egen dertill förordnad och närvarande Domare.

N:o 34 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 6.

No 34.

Den
Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 12 Maji 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

(Tyska Posten har uteblifvit.)

Watnets Sjelf-beröm
eller
Dess beprisande af sina vigtiga förtjenster mot Menskligheten.

Om någon af dessa Edra Poëter, (hvilkas namn är Legio) som med exemplarisk oförskämdhet muntligen och skriftligen förkunna sitt eget beröm, derföre blifva utskrattade, så är detta ganska billigt; men om jag vid berömmandet af mina många förtjenster ej delar deras öde, så är detta ock ganska billigt. Jag hoppas således, — då det är tvenne helt olika ting, när Vatnet talar om sina verkliga förtjenster, lika så talrika som dess droppar, och Vattumannen om sina inbillade, — att kunna följa hans exempel, utan att med honom dela verldens förakt. Nog känner jag, att äran vore oändeligen större, om andra i mitt ställe berömde mig; men enär desse Andra tiga, så är i dylikt fall sjelf-beröm tillåtit, och verkligen att anse som en ressource i nöden. Man förarge sig således icke öfver mitt företagande, och om man än vill tadla mig, må man då tadla mig för denna min beskedlighet, genom hvilken jag så länge dröjt, att låta mig sjelf vederfaras rättvisa. Visserligen skulle jag af Poëterna hafva förut väntat mitt låf, icke allenast derföre, att de äro öfverhufvud födde Loftalare, utan i synnerhet derföre, att uti hela menskligheten ingen finnes, som är mig mera förbunden än de. Låter icke deras Maecenaters ädelmod, (oagtadt deras talrika Loftal) dem ofta lida både hunger och törst, och befriar

jag dem icke åtminstone från det sistnämnda? Och hvad vore änteligen deras konst utom mig? Finner man icke än i dag många ibland dem, hvilka inför vän och fiende betyga att de hafva druckit ur Hippokrene? Men hvilken är denna Hippokrene, hvilken är den väl, om icke jag sjelf? Visserligen räknar man emot en Homer, en Kloppstock, en Wieland, en Shakespear, en Kellgren alltid tusende, som ända hittils saknat den äran, att med den kastaliska källans vatten befuckta sina tårra läppar. Men i desto närmare slägtskap äro deras verk med vanligt och allmänt vatten, och jag är och förblifver således ändock alltid det Element, uti hvilket och genom hvilket de lefva. Hvad är den otaliga mängden af Edra Sonnetter, hvad är Eder hela aldra nyaste Poësie, hvad är med ganska få undantag allt detta annat, än bara vatten? Med ett ord — Grodor och Poëter sjunga och qväcka genom mitt inflytande, och ju mera de sednare finna hos mig äfja och dy, desto förtroligare närma de sig mig.

Sedan verlden står, och jag flyter, har man förebrått mig brist på Snille, och jag eger likväl nog snille för att inse, att jag ej blifvit dermed öfverflödigt utrustad. Men har jag icke äfven dessa fel gemensamma med de personer, som tro sig mäst befriade derifrån? Hvar råder väl snillet uti Edra sköna produkter och Werk? Är det väl snille, som nödgar Eder att i edra flesta Tragedier eller Comedier hvisla, jäspa eller aldeles insomna? Hvad kan väl vara mera trögt och bevisande fattigdom på snille än dessa Edra berättelser och Romaner, hvarmed I plågen den uplystare delen af vår verld, gäcken den enfaldige och lättingen samt i otid låten honom le och beles? Och hvad skall jag säga om Edra Oder och Hymner, Edra Visor och Elegier, med ett ord, hela Eder klåpare Poësie? Hvilken aktning kan väl ett äckta snille vänta sig af sådane narraktigt yrande égoister? Tigga icke ännu altid Edra Homerer, och vågar icke hvarje fuskare ostraffad skymfa Edra störste hjeltar? Läsen I icke Edra egna Journaler, som tyckas göra det till sin käraste förrättning att taga kransen ifrån förtjensten, och sätta den på hufvudet på en ussel medelmåtta utan snille, för hvilken en narrkåpa bättre passade än en Lagerkrans? Och gifves det icke hela skolor ibland eder, som offentligen predika mörker, fördomar och vidskepelse, samt skrika och bita tänderna hvarje gång den verldsliga magten hindrar dem att med eld och svärd utrota det sunda Förnuftet?

Skall jag kanhända tänka mindre fördelaktigt om mig, derföre, att jag ej är fyllehundars hjelte? O jag tillstår det, en kopparfärgad näsa har ännu ingen menniska genom mig bekommit, och om Win-handlare, Tracteurer, Krögare &c. blifva rika, så sker det helt och hållit emot min vilja. Jag har ännu aldrig fått det nedriga infall att stiga i hufvudet på folk, som dricka mig, och det är aldeles icke min kraft, som låter här en Yngling ragla och där en Gubbe duka under för Tyngde lagarnes kraft. Jag lemnar tvärtom folk så nycktra, att de ej en gång förlora ett quintin af sitt förstånd, och ingen är, som kan förevita mig att jag kastat någon i sjuksängen? Om den ene nödgas gripa efter kryckan, den andra efter tiggarestafven och den tredje efter begge på en gång; så tillhör denna ära aldeles icke mig utan vinet eller något annat fluidum, och det är äfven så lite Vatnet, som förbannas af den misshandlada Matmodren, när hon hvarje afton nödgas i sin boning se en djurmenniska, den hon kallar sin äkta hälft, när hon omgifven af många små under mängden af bekymmer för dem nödgas känna en ökad vigt deraf genom sin makas förhållande. Men huru stolt kan jag icke visa mig, och hvilket utmärkt företräde eger icke jag framför vinet — jag, som ej blott är de stumme fiskarnes Element, utan ock de icke stumma Damers? Väl måste jag för att insinuera mig hos de sistnämnde, ofta ombyta både färg och smak, allt efter deras befallande och mångahanda nycker. Men månne jag derföre upphörer att vara, hvad jag är? Ja i korrthet sagt, Caffée och Thédrinkerskor borde vara tacksammare emot mig, och så ofta de tömma en kopp, med glömska af deras köns fåfänga öppenhjertigt bekänna, att de ingen ting annat äro, än — Vattendrinkerskor.

Och har jag icke ännu större anspråk på Eder erkänsla? Hvilken Skönhet är väl så skön, att jag icke förmår göra henne skönare? Och är jag icke den underbaraste af alla speglar, som på en gång visar dem deras fläckar och aftvår dem? Är det nu sant, at speglen är ett möbel, som aldrig saknar deras välbehag — Hvad beröm bör då icke jag vänta mig af dem?

Hvilken kämpar mägtigare för Eder med Döden, än jag, och månne icke utom mig halfva verlden skulle bestå af Giktsjuka usslingar, krymplingar och förlamade? Ser man icke dagligen, huru badande och brunsdrickare löpa efter, eller snarare linka efter mig till Pyrmont och Spaa, Medevi och Ramlösa, och ho kan räkna antalet af

dem, som nödga mig att i tunnor och krus genom halfva verlden göra dem besök? Gör jag icke verkliga underCurer, och helar jag icke sjuka, som ofta nog barbariskt bebandlade af sina förundransvärde och undergörande Qvacksalfvare, till skam för desse sednare blifvit både magnetiserade och Galvaniserade? Om nu så händer, att en af desse öfver döden så mägtige Champions skulle vinna första priset och största berömmet för en Curerad Snufva — så frågar jag billigt, om icke jag vågar jämföra mig med dem, och således berättigas till ett vida större beröm? (Forts. e. a. g.)

(Ur Korrespondenz-Nachrichten.)

Från Schveitz är följande bekant, hvilket så mycket mera torde vinna bifall, som det angår en Landsman.

"Såsom bekant är har man att tacka den förträfflige Geognosten Hausmann i Göttingen, utom mycket annat äfven för öfversättningen af ett verk af Göran Wallenberg, kalladt: Bericht über Höhen-Messungen und Temperatur der Lappländischen Alpen u. s. f. auf einer Reise im Jahr 1807. Denne så berömde Svenske Resande och Naturforskare, hvilken denna vinter (Obs. under Januarii och Februarii månader) uppehåller sig i Zürich, gjorde med en verkligen ståndaktig och ihärdig möda, fyra Resor i Svenska och Norrska Lappland, icke blott som Botanicus, utan för hela Physicaliska Geographien af dessa Länder, hvilka han ända till Nord-Cap genomvandrade. Om Sommaren 1812 genomreste han de Norra Schveizer-Alperne. En frukt af denna Resa är: Plantæ in Helvetia Septentrionali inter flumina Rhenum & Arolam crescentes, A:no 1812 observata, med ganska vigtiga anmärkningar öfver Himmelsstreckens förhållande till Vegetationen.

Upplösningen af Gåtan i N:o 29 är Tiden.

N:o 35 utgifves nästa Lördagsafton kl. 6.

No 35.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 15 Maji 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Prag den 24 April. Konungen af Sachsen har i Regensburg erhållit en skrifvelse från Napoleon, samt derefter hastat til Österrikiska gränsen. StorHertigen af Würzburg har man redan i tre dagar väntat hit til staden där hans hela Equipage befinner sig, men Marskalken Ney har qvarhållit honom. Folkets stämma är sådan, at det kommer till oroliga uppträden hvarje gång någon yttrar det minsta tvifvel om Österrikes deltagande i den goda saken. Wid fottvagningen sistledne Skär Thorsdag har äfven en af Gubbarne i det ögonblick, då Kejsaren ville gjuta vatten på hans fötter, fallit Monarken om halsen och med böner anhållit att han ej ville hålla med Frankrike. Kejsaren har oagtadt tårar i ögonen ej kunnat afhålla sig ifrån ett småleende.

Dresden den 27 April. Den 24:de dennes var för denna stad en Högtidsdag. Kl. 1 vid middagstiden hade vi den lyckan att se Kejsaren Alexander samt Konungen af Preussen hand i hand intågande i vår stad. Folkets glädje var utomordentlig. — — — De nyaste underrättelser vi hafva, och som af underrättade personer anses för trovärdiga, äro följande: Konungen af Sachsen skall återkomma inom få dagar, och tilläfventyrs med Kejsaren af Österrike. En Furste-församling skall i Dresden fastställa basis för fredsunderhandlingarne med Frankrike. Man tror, att Lünevillerfreden med nödvändiga modificationer skall blifva denna basis. I händelse Frankrike skulle vägra att antaga densamma, så vill Österrike låta en Armee af 50,000 man tåga emot Italien, och en annan af 80,000 man emot Rhein. Konun-

gen af Sachsen skall uppställa en Contingent af 14000 man. Man väntar en drabbning i Thüringen, för att tillintetgöra Napoleons plan att förena sig med Davoust och Eugen, samt att betäcka Cassel under det han till höger stödjer sig emot Thüringer Wald.

Leipzig den 27 April. Ett betydligt antal Fransoser befinner sig omkring Erfurt, Weimar och Langensalze; Napoleon sjelf skall för närvarande vistas i Erfurt. — — Emellan Dessau och Köthen i trackten af Könnern väntar man en stor och blodig drabbning.

Dessau den 26 April. I går skola Fransoserna hafva lemnat Bernburg. De förödelser, som desse Barbarer tillåtit sig äro otroliga och öfvergå all beskrifning. Det sköna landet mellan Elbe, Saale och Harz har ganska mycket lidit, och är nästan ruinerat. Uti byarne vid Bernburg hafva de borttagit och uppbränt sjelfve dörrarne till Husen. 36,000 Fransoser skulle stå vid Thüringer Wald, och ett nästan dylikt antal under vice Konungen skulle befinna sig mellan Halberstadt och Aschersleben. Quedlinburg skall befästas och vid Ditfurt skall anläggas ett förskansadt läger.

Skrifvelse från Charlottenburg af den 26 April. I går förmiddag omkring kl. 10 lemnade de Franske Tropparne (de Holländske och Pålske voro äfven inberäknade) nära 1200 man Spandau, och Preussarne intågade i Staden. 118 Canoner, 400 Centner krut, samt 6000 nästan nya Gevär hafva fallit i Segervinnarens händer. Tropparne skola föras till sin bestämda ort.

Berlin den 1 Maji. I dag helt tidigt reste Hans Excellens Kongl. Preussiske Ministern vid utrikes angelägenheterne Herr Grefve von der Golz härifrån till Stralsund. — En Engelsk Cutter, lastad med Munition, hvilken är bestämd för belägringscorpsen vid Stettin, har seglat förbi Svinemünde.

Breslau den 24 April. Wår Tidning innehåller nedanstående officiela Artikel: Wid Stettin har fienden genom Preussiska Tropparnes tapperhet förlorat en af sina framförliggande skansar. Svenska skeppen hafva betydligen medverkat härtill derigenom att de sökte afbryta communicationen med förstaden Damm. Garnisonen har gjort flera utfall, men dessa voro i anseende till vår tapperhet för fienden af ingen nytta. I alla de fäcktningar, som blifvit hållna ifrån början

af platsens blockerande tills närvarande tid hafva å Preussiska sidan i döda och blesserade blifvit förlorade: 5 Officerare och 300 man. Fienden har deremot förlorat 7 Officerare och 500 man.

Anecdote.

Då Kejsar Carl IV år 1355 i sällskap med den förnämsta Böhmiska Adlen och talrika Troppar hade rest till Rom, för att derstädes låta kröna sig till Romersk Kejsare, så hade under hans frånvaro några Riddare i Böhmen å nyo lagt sig på röfveri. De företogo ifrån sina fasta Slott flera ströftåg, oroade landet och gjorde stor skada. Wid sin återkomst tågade Kejsaren i egen person emot dem, eröfrade deras Slott, uppbrände och förstörde desamma, samt låt afrätta Röfvarne. Ibland dessa var i granskapet af Gräzerlandet en Riddare vid namn Johann Panczircz, som underhölt på sitt Slott Ziampach *) ett helt röfvareband, med hvilket han ganska mycket oroade de omkringliggande trackter. Carl intog detta befästade slott, och låt följande dagen upphänga aderton af de tillfångatagne lugnets förstörare. Panczircz deras Anförare, och en af landets förnämste Ådlingar, som Kejsaren fordom dubbat till Riddare, samt vid detta tillfället begåfvat med en guldkedja, delade de förres öde. Carl kastade sjelf repet om hans hals samt sade dervid med bittert alfvar: Kejsare utdela icke altid Guldkedjor, och hjelpte derpå de öfrige att upphänga honom. Detta exempel af sträng rättvisa verkade så mycket, att i Böhmen och de nästgränsande länder sedermera en sådan säkerhet och lugn herrskade, som förr aldrig varit derstädes.

*) I König in gräzer kretsen vid den nu varande lilla Staden Seuftenberg ser man än i dag rudera af detta slott.

Watnets Sjelf=beröm
eller
Dess beprisande af sina vigtiga förtjenster mot Menskligheten.

(Forts. och slut från föreg. Numer.)

Åren I icke ännu altid färdige att knäböja, kasten I Eder icke ännu alltid till jorden, icke för att tillbedja denna, eller Solen, eller

Månan, eller elden, utan Vatnet? Veten i icke, att **Jag**, till trotts för en af Critiquen gäckad Rimare eller en gisslad Recensent kan fradgas och storma, och hvad dessa icke kunna, äfven uppsluka Eder? Eller tron I väl att jag ej behöfves derföre att här en Montgolfier el- ler en Blanchard beseglar för eder luften, och där en Degen vill lä- ra Eder att flyga? Men I löjlige Apor af den olycklige Icarus, huru långt hafven I väl nu hunnit i den högst ansträfvande utaf alla kon- ster? Halsbrytande hafven I lärt och icke flygande, och stor är der- före Windarnes glädje, enär Edra Luftballoner och deras Gondoler komma i omkastning — Simm. och Rof-foglar kan man kalla Eder, men icke flygfoglar. För öfrigt kännen i mig ganska illa, om I in- billen Eder att jag är afundsjuk öfver edert egande af en ofullkomlig och ofta löjlig konst. Nej — jag är tvärtom aldeles liknöjd så väl med Eder konst, som med Eder sjelfve. I kunnen derföre gerna för- saka mig, ja — öfvergifva Eder älskade Moder jorden, — och jag vill gerna afträda Er åt luften, där I efter behag kunnen flyga, eller ock bryta hals och ben af Eder. Men till intet annat tillfälle, än till den konst, som I så gerna önsken lära utaf Örnarne, låter detta Ordspråk bättre lämpa sig: Högmod kommer på fall! och det blifver således icke min skuld, om ett säkert fall är följden af Edert högmod.

Jag slutar nu mitt vidlöftiga och kanhända för många tröttande och besvärliga Låftal, med den ärorikaste af alla mina bedrifter. El- ler månne jag icke har den största anledning att vara stolt öfver Syn- dafloden? Men hvad skulle väl likväl offren af de förre straffdomar- ne säga, om de kände dessa af sine efterkommanden, som nu lefva på vår jord? Skulle de icke tro, det vatten ej mera fanns, eller att den nya verldens Syndare voro alt för stora för att i en Syndaflod fördränkas?

Rättelse: i N:o 34 3:dje sidan 10:de raden står: kastat någon i sjuksängen, läs: kastat någon på sjuksängen.

N:o 36 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 6.

No 36.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 19 Maji 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Skrifvelse från Köpenhamn af den 24 April. Wid Götheborg har en af våra Skeppare fått i ögonsickte många skepp, hvaribland 10 Engelska Linieskepp, åtskilliga fregatter och 6 Brigger. — En Svensk Convoy af vid pass 100 Segel har seglat ut ifrån Götheborg och gått till Östersjön. — Den 20:de såg man i Cattegatt en Engelsk Convoy af 100 Segel, hvaribland 10 Krigsskepp. — Den 19:de seglade en Engelsk Convoy af 4 á 500 Segel ifrån Götheborg under betäckning af 4 Fregatter och 2 Brigger. Wid Wingösand stötte 2 Linieskepp till densamma. — —

Skrifvelse från Breslau af den 24 April. Wi hafve den tilförlitliga och säkra underrättelsen, att en Courier från Paris den 6:te dennes ankommit till Wien med Napoleons fullkomliga förkastande af de utaf Österrike gjorde fredsförslager. Sedan har Österrikiske Regeringen tagit det beslut att i Tyskland uppställa en betydande Armée, och i öfra Italien en Armée af 50,000 man. Ett Franska Kejsarens ultimatum öfver hela Fredsunderhandlingen skall öfverlemnas genom Furst von Schwarzenberg. Wi våga knapt hoppas att derpå erhålla ett skyndsamt svar.

Liegnitz den 30 April. Efter en i går erhållen officiel underrättelse har Hans Duchl. Furst Kutusovv Smolenskoi den 28 dennes aflidit i Bunzlau uti sitt 70:de ålders år, till stor sorg för alla dem, som kände honom såsom krigare och menniska. Hans beröm hade uppnått sin höjd, och hans namn skall evigt lefva; men ett oblidt öde

unnade ej honom den sällheten att såsom Ryssland äfven se Tyskland befriadt! Han var en vän af Tyskarne, äfven af deras Litteratur.

Från Elbe af den 29 April. Den 26, 27 och 28 hafva Fransoserne ifrån Wettin ända till Elbe på flera puncter angripit våra Troppar och på denna sidan om Saale-stranden fattat posto. Redan den 25:de och 27:de hafva de vid Wettin med förlust blifvit drifne tillbaka. Den 28:de hafva våra Troppar vid Bernburg under General-Lieutnanten von Kleist erhållit en betydande Seger, hvaröfver vi med hvarje dag vänta närmare détailer. — Wittenberg, där Fransoserne hafva starkt befästat sig, lärer innom kort tid af våra Troppar blifva intagit.

Berlin den 3 Maji. Genom en i dag vid middagstiden ifrån Leipzig med Extrapost ankommen aktningsvärd medborgare hafve vi erhållit nedanstående länge efterlängtade underrättelse från krigstheatern: Den 30 April hade Preussiska och Ryska Tropparne ifrån Zvveuchau, Pegau, Weissenfels och Lützen sammandragit sig på slätterne 2 á 3 mil borrtom Leipzig för att lefverera de Fransoser en slagtning, hvilka stodo vid Naumburg under Ney's commando. Den 1:ste Maji räckte kanoneringen ifrån morgonen till aftonen. Vid Hohenmelsen mellan Lützen och Weisenfels har ett slag blifvit hållit, där endast vänstra flygeln af våra Armeer kunde vara activ. Fransoserne hafva blifvit nödgade att draga sig 3 mil tillbaka, samt hafva förlorat 15 (efter andras berättelse 40) Canoner jemte ett stort antal fångar. Alla till Leipzig's Magistrat för den 1:ste Maji inkomna underrättelser öfverensstämma uti ett fullkomligt förvissande om en afgörande segerrik utgång på denna drabbning för Ryska och Preussiska Tropparne. (Officiela underrättelser häröfver vänta vi med hvarje stund).

Dito den 4 Maji. Följande är innehållet af en Preussisk Officers bref, daterat Gröpzig den 29 April: I går eftermiddag kl. 3 angrepo Fransoserna General-Lieutenanten von Kleist uti Brückenkopf vid Halle med en styrka af 8000 man och 22 Canoner. Striden varade ända till kl. half till 9 om aftonen, då Fransoserne blefvo nödgade till retraite. — — Åfvenledes har den 27:de sistledne en lycklig fäcktning blifvit hållen emellan Wettin och Brachvvitz. — — — En Dansk, 2 Engelska och 2 Svenska Courierer hafva rest igenom vår stad.

Altenburg den 29 April. Man har i går ertappat och i Gera

arresterat den ryktbare Spionen Henry, som varit både Predikant och Professor i Jena och Erfurt. Det är denne man, som vid Bataillen vid Jena förde Napoleon genom krok- och hålvägar, samt gaf honom således tillfälle att falla Preussarne i ryggen. Han arresterades i Gera, då han låg i sin säng och blef hitförd i natträck och nattmössa. Han blef först dömd till galgen, men General Blücher ändrade denna dom, och nu skall han föras till Leipzig och derifrån vidare. — — Studenterne i Jena och Leipzig hafva nästan enhälligt tagit plats vid Jägarecorpsen. Våra Armeer erhålla betydliga förstärkningar genom de många recrüteringarne.

Den namnkunnige Författaren och Skådespelaren Molier, som i lifstiden ej kunde få plats i någon Academie, och hvad ännu mera var, efter döden ej någon plats på någon kyrkogård, hade änteligen äran att få ärestoder äfven utom Theatren upresta. Hans buste uppsattes i Kongl. Franska Academien, och detta gaf ett visst snille anledning att författa följande Epigramme:

Avec vous, Messieurs, Dieu — merci!
Moliere désormais figure.
Tous nos grands hommes sont ici:
Mais ils n'y sont plus qu'en peinture.

Att Författaren häraf ej var någon vän af Academien kan man lätt finna; men att Moliere var värdig äran af en buste som hos efterverlden förvarade minnet af honom, är ganska säkert, och finner sitt bevittnande i den vers, som en Academiens Ledamot Herr Saurin skref nederst på busten:

Rien ne manque à sa gloire, il manquoit à la notre.

Anmälan.

Sedan jag nu erhållit Höglofl. Kongl. Hof Canzlers Embetets tillåtelse att utgifva en ny Tidning under namn af Juridiska Samlingar, får jag härmed inför den vördade Allmänheten anmäla densamma til Prenumeration. Den kommer att utgifvas hvarje Fredag, stundom på helt, stundom på halft ark, från mitt här ägande Boktryckeri och skall innehålla Kongl. Maj:ts, Dess Collegiers med flere Wärks utfärdade Förordningar, Stadgar, Bref eller Kungörelser i likhet med det ProfNumer, som på nya Boktryckeriet i Wexiö finnes att tillgå.

På Kongl. PostContoiret här i Staden och hos undertecknad erläg ges Prenumeration för sednare hälften af detta år med 1 R:dr 40 sk. Banco. De, som åstunda denna Tidning, men bo längre borta från detta PostContoir, behagade genom det, som är dem närmast, härifrån göra sina Reqvisitioner. Alla Reqvisitioner önskade jag måtte vara inkomne senast till den 3 nästkommande Juli, på det jag derefter må

sättas i tillfälle att bestämma upplagans storlek. Första Numret häraf utgifves den 9 Julii och fortsättes, som sagt är, alla Fredagar.
Christianstad den 12 Maj 1813.

F. F. Cedergréen.

Under Förpantning på lifstid, eller längre tids Arrende, åstundar en till åren kommen, få en liten Egendom eller Torp, som vore väl belägit vid Sjö och god väg, samt så bebygdt, att ett litet hushåll af StåndsPersoner der kan inrymmas. Tillträdet önskar man kunna ske nästa höst med inbärgad gröda, som kan genast betalas. — Den en sådan Lägenhet har att aflåta, behagade ju förr dess häldre i denna Tidning sådant kungöra, eller hos Boktryckaren Berg i Wexiö anmäla, som om Sökanden lemnar nöjaktig underrättelse.

Auction.

Tisdagen den 8 instundande Junii kl. 12 på dagen, försäljes på stället genom offentlig Auction, 3 fjerdedels Krono Skatte Hemmanet Bostorp, belägit i Fridlefstads Sochn och Blekinge Län, ungefär 1 och 3 fjerdedels mil från Carlskrona norr vid Landsvägen; har 18 Tunnors årligt utsäde i väl häfdad klappermylla; omkring 150 par, Lass mäst Hårdvallshö; 8 st. JordTorpare, som på egen kost göra årligen 901 Karle- och 130 Qvinfolks Dagsverken; dessutom Legodagsverken mot billig betalning under Hö och Sädesbergslen; 8 st. större och mindre beteshagar, utmarken oberäknad; 8 st. Dito Torpen tilldelade, Husbehofsvatten, Hjulqvarn med ett par stenar; En stor Trägård med en mängd fruktbärande Träd och Bärbuskar, 3 Dito mindre, öfverflödigt Löfbrott; Husbehofsskog till timmer, gärdsle och ved; hvarjemte under köpet aflåtes flere inköpte Skogsparker af Bokehult med mera; Ett nätt Bränneri med en Panna om 90 kannors rymd samt stor Lagkettel af koppar med tillräckligt vatten; alla åbyggnaderne på Herregården i godt stånd, så att föga reparationer fordras, Torpens hus äro också i godt stånd, utom på 2:ne Torp, der uthusen böra nybyggas; Brunn i gården med förträffeligt vatten; äfven en Damm derstädes; Fiske uti en genom ägorne löpande Å och i flere Insjöar; En rymlig fiskdamm; 5 stycken Källrar, deribland en med stor kostnad anlagd Iskällare; Situationen utmärkt vacker; alla Ågorne i enskift, utan blandning med Grannarne; gärdesgårdarne bestå till en stor del af sten; Corps de Logie omgifves på 2:ne sidor af den vackra Trägården. Med tillhjelp af Torparnes dagsverken, kan denna Egendom skjötas af en Dräng och en Piga. Emot särskilt betalning erhålles Inventarier af alla slag. Af blifvande Köpeskillingen betales genast vid inropet 2000 R:dr Banco och 8000 R:dr Banco erlägges inom 14 dagar efter Auctionen, då Egendomen får tillträdas med växande gröda af gräs, säd, potatoes och lin; bestående förledit års Höstutsäde af 12 Tunnor Råg. Med resten af Köpeskillingen lemnas, om så åstundas, flere års anstånd, mot 6 Procents Ränta och Inteckningssäkerhet.

N:o 37 utgifves nästa Lördagsafton kl. 6.

№ 37.

Den
Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 22 Maji 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Hamburg den 7 Maji. Nyligen har genom en Estaffette följande vigtiga underrättelse blifvit oss meddelad:

Berlin den 5 Maji. Genom en Courier hafve vi bekommit den officiela underrättelsen, att det stora fältslag, som den 2:dre sistl. blef hållet emellan Lützen och Pegau, har oafbrutit fortfarit ifrån kl. 10 förmiddagen till kl. 12 om natten. Nästan endast Preussare hafva deltagit i striden. Hans Majestät Konungen har sjelf commenderat. Under det häftigaste regn af kulor har Försynen skyddat hans dyra lif. Vi hafva förlorat Prinsen af Hessen, på General Hünerbein har armen blifvit krossad, General Blücher har oagtadt sine blessurer i vänstra armen likväl stigit till häst och General Scharnhorst har blifvit skjuten i låret. Vårt Cavallerie har icke kunnat medverka, ty de fientliga linierna voro alt för mycket besatte med canoner, så att endast vårt Infanterie och Artillerie kunde strida mot fienden. Kejsar Napoleon commenderade och har förlorat tvenne Marskalker. Vi hafve efter ett tappert fäcktande slutligen bemägtigat oss slagtfältet. Trenne städer, neml. Naumburg, Lützen och Weissenfels hafva råkat i brand. Fienden ville förut i Leipzig förlägga en Corps af 600 man, men den har blifvit couperad och måste gifva sig.

Den 2:dre dennes har General-Lieutenant von Bülovv vid Halle slagit Vice Konungen af Italien, och denne sednare har i denna fäktning förlorat 3 Canoner jemte många krutvagnar, 1500 man i döde och 600 i fångar.

Konungen har vidtagit sådane dispositioner, att fienden nästa mor-gon eller den 3:dje å nyo blifver af oss angripen.

Hamburg den 8 Maji. Underrättelse från KrigsTheatern. Den 2:dre Maji har emellan Leipzig och Weissenfels emellan General Blücher's armee under Hans Majestäts Konungens af Preussen anförande, och samtelige förenade Franska Armeen under Kejsaren Napoleons befäl, ett stort fältslag förefallit, där Preussarne vunnit en fullkomlig seger. Franska armeen var ifrån Naumburg och Messeburg i antågande emot Leipzig, den Preussiska Armeen geck omkring densamma och angrep den i ryggen ifrån Naumburg. Nu började en den envisaste och häftigaste strid, som räckte ända till sent om natten, under hvilken fienden blef drifven ifrån alla puncter, och på dess positioner lossades den 3 Maji af våra Troppar seger-skott. Fiendens förlust i döda och sårade utgör omkring 15000 man, och af Preussiska Tropparne äro 8000 man dels döde dels sårade. Vi hafve ifrån fienden borttagit 5 Canoner. Att vid denna strid göra många fångar var omöjligt, i anseende till den allmänt stora förbittringen.

Enligt skrifvelse från Gross Görschen af den 2 Maji hafve vi om ofvannämnde seger öfver Fransoserne följande tillförliteliga underrättelse: Den 30:de erhöll man i General, Grefve von Wittgenstein's Hufvudqvarter, den underrättelsen, att den största delen af Armeen och Franska Garden hade passerat Saale i trakten af Naumburg. Man berättade äfven, att Kejsar Napoleon sjelf hade anlänt till Armeen. Då härtill komm att vice Konungens Armee tågade till höger, så blef det tydligt och klart att fienden sökte med alla krafter förena sig, samt att afsigten var att lefverera oss en Hufvudbataille. Kejsar Alexander och Konungen af Preussen reste derpå straxt till Armeen, för att genom sin närvaro lifva Tropparnes mod. För att riktigt kunna dömma öfver fiendens styrka, företogs ifrån Leipzig en recognoscering med General von Winzingerodes Corps på vägen till Weisenfels. Man anmärkte nu, att fienden utgjorde ett betydligt antal. Den 1:ste Maji begyntes en häftig fäktning med nämnde Corps, och nu blef man öfvertygad att fiendens hufvudstyrka stod i trakten af Weissenfels och Lützen. — Med dagens början defilerade alla våra Troppar öfver Elsters trånga pass vid Pegau, och uppställde sig nu i slagtordning på vänstra stranden af Elster. En recognoscering visade, att fiendens hufvudstyrka redan befann sig öfver Weisenfels i byarne Gross-Görschen, Rahno, Starsiedel samt i Lützen. Fienden vågada icke hindra oss i

vårt framryckande, utan tog sin ställning i byarne vid flott grafven e- mellan Gross-Görschen och Starsiedel. General von Hücker började nu först striden, och understöddes af en del af Ryska Artilleriet. An- fallet riktades emot byn Gross-Görschen, som fienden tappert försva- rade, men som slutligen med storm blef intagit af vår Armee. Efter ett tappert fäktande befann man sig omsider på 100 steg nära fienden och nu började en den blodigaste slagtning. Fienden har förlorat 15000 man af sine bästa Troppar, många af hans Canoner äro demon- terade, och en mängd krutvagnar hafva blifvit sprängde i luften. Vi hafve försäkrat oss om valplatsen, segren är vår och det föresatta än- damålet är vunnit. Vi hafve icke förlorat en enda Canon, och fien- den har nu blifvit öfvertygad om verkan af det mod och endrägt som råder emellan folk så fast förenade: han har erfarit, att en högre vår- dande Försyns hand omfattar magternas rättvisa sak, som ingen ting annat åsyftar än sjelfständighetens grundande och en varagtig fred som tryggar hvarje folks lugn och säkerhet. — — Den förlust, som vi lidit, uppgifves till 10,000 man, hvaraf de fleste endast äro lindrigt blessera- de. Utom flere värdige StaabsOfficerare, hafve vi äfven förlorat Prin- sen af Hessen-Homburg. Blesserade å Ryska sidan äro General von Kanoniechyn, å Preussiska sidan Generalerne von Blücher, von Hü- nerbin och von Scharnhorst. Fransoserne hafva förlorat Marskalken Bersieres, som stupat i drabbningen, och Ney samt Soucham äro bles- serade m. m.

London den 20 April. Det länge väntade och så rikt lastade Skeppet, la bonne Citoyenne, har nu lyckligen anlänt till Spithead. Assuradeurerne, hvilka hade försäkrat dess laddning emot 50 ProCent hafva ganska mycket fägnat sig deröfver. Sjelfve Skeppslasten består af följande delar: 51,375 Doubloner, 18,199 Johannisons, 101 Guldstänger, 19 Lingots (stämplade stänger) Guld, 1653 uns Guld, 20 och ett halft pund fint Guldstoft, 146,974 Spanska R:dr, 614 marker Silfver, 3788 uns Silfver, 2 kistor Silfver, samt 57 st. Silfverstänger. — — Under sistledne vecka har John Sencor, hvilken spelat Banquerot, blifvit hängd i York för undangömmande af sin förmögenhet samt falska uppgifter. Detta är sedan år 1761 det första exempel på Lagarnes stränghet emot bedrägligt Fallissements.

Med Paketbåten från Lisabon hafve vi erhållit ganska tillfredsstäl- lande Tidningar. Engelsmännerne och Portugisarne till ett antal af 60,000 man ville i förening med 100,000 Spanjorer marchera gerado

till Franska gränsorne, utan att uppehålla sig med några fästningars belägrande. Konung Joseph hade den 17:de Mars med nästan alla sina Ministrar, Marskalken Fourdan och en Escorte af 6000 man begifvit sig till Valladolid. De i Madrid och Tagus's dalar qvarlemnade Troppar utgöra högst 12000 man, samt skola således utan någon svårighet tvingas att lemna Hufvudstaden.

Hamburg den 9 Maji. Vi hafve den underrättelsen, att Kejsar Napoleons Hufvudqvarter, tvenne dagar efter fältslaget, var i Querfurt, Grefve von Wittgensteins Hufvudqvarter var vid samma tid i Rochlitz, och General von Blüchers i Colditz. — Enligt skrifvelse från Rostock af den 5 Maji hade samma dag om eftermiddagen dit ankommit 2000 man Svenska Troppar jemte en Train ridande Artillerie med 8 Canoner, 2 Haubitzer och 20 krutkjärror, hvilket alt, enligt försäkran skulle den 7:de dennes gå vidare. — — — Herr Professor Harding i Göttingen har uptäckt en ny Comet. Den har ett svagt sken, och ingen synlig svans.

(Ur Weisser's Sinngedichte.)

Loftalerskan.

Jämt plägar du din man som en Martyr beprisa,
Som vore Han den Visaste bland Visa.
Tror Du tilläfventyrs att Socrates han är
Derför att af Xantippe Du mästa likhet bär?

Fru Garrulas Grafskrift.

Här hvilar Garrula, som för hvar dödligs öra,
Den aldravärrsta plåga var!
Hon lärer vredgas bra när hon får höra
Att med få ord jag detta teknat har.

Död:

EnkeFru LandsKamererskan Brigitta Helena Hagelsten, född Angel, uti Billa Nygård, den 19:de Maji 1813, kl. 2 eftermiddagen, uti sitt 83:dje ålders år.

Underteckuad Lärare vid den af Theol. Doct. DomPr. och Leda mot. af K. N. O. Herr Håkan Sjögren, inrättade Apologistie vid Kongl. TrivialScholan härstädes, emottager välartade gossar från 10 år och deröfver till privat undervisning i de stycken, som i nämde Class föreläsas, nemligen: Christendomen, allmänna Historien, Geographien, Arithmetiken, Italienska Bokhålleriet samt Fransyska, Tyska och Engelska språken, emot 100 R:dr R:gld årligen för hvarje gosse. Under Terminerne kunna desse gossar, jemte den privata, äfven begagna den publika undervisningen, och om så åstundas, emot särskild betalning få hos mig rum och uppassning. Wexiö den 21 Maji 1813.

Caspar Cederschjöld.

N:o 38 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 6.

No 38.

Den Anspråkslös'e Samlaren.

Onsdagen den 26 Maji 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Utdrag af en skrifvelse från trakten af Stettin den 5 Maji. Ännu har man icke emot Stettin företagit någon formlig belägring. — Fästningen och skansen Damm äro så strängt blockerade, att Preussiska Patrouillerne gå ända till Glacis'n. Commendanten, hvilken träffar alla anstalter till ett envist försvar, har tillfogat Innevånarne och isynnerhet de Handlande åtskillig skada. — Garnizonen har för öfrigt tillräckliga lifsmedel, men Innevånarne lida brist; men det oagtadt har Commendanten låtit upptekna deras ringa förråder, för att efter all sannolikhet vid tillfälle begagna sig deraf. Detta har också gjort, att dyrheten blifvit redan ganska stor.

Hamburg den 12 Maji. Enligt meddelad underrättelse har Hans Excellens, Grefve von Bernstorff, Kongl. Dansk Minister vid Londons Hof, efter slutad förrättning derstädes, redan återvänt till Köpenhamn. — — Danzigs belägring ledes af Kejserl. Ryske Generalen Hertigen Alexander von Würtemberg (en broder till Konungen af Würtemberg). BelägringsCorpsen har med 8000 man blifvit förstärkt. — — En privat skrifvelse förmäler, att nära 16,000 man Kejserl. Ryska kärntroppar dit ankommit, samt derifrån till Danzig afgått, för att påskynda denna fästnings intagande. — — Man berättar såsom ganska säkert, att Österrikiska Tropparne redan på vagnar transporteras till sina bestämda orter. — — I Prag vistas för närvarande en stor mängd af Fransyska öfverlöpare, utaf alla slag. — — Till de förenade Armeerna komma ansenliga förstärkningar. General Barclay de Tolly väntas med en betydande Corps till Frankfurt an der Oder. General Levis

är ifrån Danzig med sin aflösta Corps redan stadd på vägen dit. Den Contingent, hvilken Baden måste lemna Napoleon, uppgifves till 3000 man Infanterie och omkring 600 man Cavallerie. Würtemberg har redan lemnat 6 Regementen. — — I anledning af en Preussisk Officers skrifvelse från Dessau af den 8 Maji hafve vi blifvit underrättade om följande: Krigstheatern har blifvit flyttad till Öfra Elbe nära Dresden och Meissen, där vår Armee tagit en ställning, som Napoleon icke utan stor fara kan angripa. Äfven Bülowska Corpsen (hvilken på befallning å nyo lemnat Halle) befinner sig i en ganska god ställning. — Franska Armeen, som deltog i Batailllen vid Gross-Görschen, var 130,000 man stark.

Dito den 14 Maji. Enligt säkra underrättelser från Dresden skall den 24:de Maji vara den dag, då Österrike skall förklara sig mot Frankrike, i händelse denna sednare makt skulle afslå de föreslagna bemedlingsvilkoren. — — Den 7:de dennes var General von Blüchers Hufvudqvarter i Wilsdruf, och General von Wittgenstein's vid Dresden. — Uti slaget den 2:dra dennes om natten blef den häst ihjälskjuten, på hvilken Hans Kongl. Höghet KronPrinsen af Preussen red. — Till följe af Privata underrättelser från Dresden skall vid Zwenkau (emellan Leipzig och Pegau) en ny träffning den 8:de dennes förefallit, hvarvid Fransoserne blifvit tillbakadrifne samt nödgade att i våra händer lemna 21 Canoner.

Skrifvelse från Sachsen af den 8:de Maji. Den Combinerade Ryska och Preussiska Armeen har nu tagit en fast position längs utmed Elbe, där den väntar sina förstärkningar, för att sedermera å nyo agera offensivt emot fienden. Konungens af Preussens Hufvudqvarter är i Königsbrück, och Grefve von Wittgenstein's i Meissen; General Bülow deremot har sitt Hufvudqvarter i Dessau. — Ännu den 7:de dennes var Leipzig befriadt ifrån all Fransk besättning, och en Corps, som förr varit där, hade gjort en diversion till Torgau. Denne Corps's General hade uppfordrat Leipzigs Commendant, General-Lieutenanten von Thielemann med denna anmaning, att förena Sachsiska Tropparne med de Fransyska; men General von Thielemann i stället för uppfyllandet af denne begäran, lemnade det svar: att han måste hafva dertill sin Konungs befallning, och att utom densamma kunde han icke efterkomma Franska Befälhafvarens anhållan: att han skulle för-

svara sig samt möta våld med våld, om något emot fästningen företogs af Franska Corpsen.

Om Peter den Store.

(Af en nyare Historieskrifvare.)

Peter den I:ste, denne Rysslands store Beherrskare, hade äfven som privat man några goda egenskaper. Han var en fiende till all luxe, geck simpelt klädd, och förde en tarflig lefnad i sitt hus. Han satt ej längre till bords än högst en fjerdedels timma, och skrattade ganska mycket åt sin gunstling Menzikoff, som genom lyckans faveurer blifvit Prins i stället för Bagaregosse, samt sedan denna så lyckliga ödets befordran aldrig visade sig utan med den största ståt, och aldrig spisade middag utan vid ljudet af Trompeter och Cymboler. Han bar aktning för alla slags talanger, och gjorde dervid ej något afseende på börd eller stånd. Han ville äfven i sällskaper se och råka det andra könet, och lät derföre till Assembleer invitera ej blott Noblessens Damer, utan äfven Köpmännens, samt skeppsbyggmästares Fruar och döttrar. Le Fort, hans förste Rådgifvare och vän, gjorde honom ganska ofta de bittraste förebråelser för sin omåttlighet i drickande, samt sin vrede. Men Kejsaren, långt ifrån att anse detta onådigt, fortfor likväl med sina gracer emot omnämnde Schveizare ifrån Geneve, och oagtadt denne sednare ofta äfven med våld ville afhålla honom ifrån sina ytterligheter, så omfattade han icke desto mindre sin gunstling med sin ynnest och bevågenhet. Sant är väl det, att Han en gång var nära att sticka dolken i denne sin vän; men han komm snart till eftertanka, och med glömska af all Despotisk makt omfamnade honom, samt i de ömaste uttryck anhöll om tillgift för denna sin obetänksamhet.

Men då man på andra sidan åskådar hans grymhet, som lekte med menniskors lif, samt hans uppförande emot sin Gemål och barn, så kan man icke annat än med yttersta afsky vända borrt ögonen. — Han straffade icke endast med egen hand Hofmän, Generaler, Ministrar, som begått det ringaste fel, utan han var ock ofta sjelf den bödel, som verkställde domen öfver de olyckliga, som han dömt från lifvet.

Det första upror, som befallningen till alla Ryssar att afraka skäg-

get, åstadkom, slutades med 8000 personers afrättning. För att kunna utföra detta beslut i all sin stränghet, lät han välja ett vidsträckt fält i trakten af Moskau, hvilket med palissader blef omgifvet. En hop stockar och bjelkar ströddes nu öfveralt, och derpå måste de olyckli, ga offren lägga sig. Flere bödlar voro genast sysslosatte att afhugga hufvudet, och Czar Peter med yxan i hand gaf dem ett rysligt exem, pel. De fleste af Kejsarens Hofmän skyndade sig att likna honom, och Menzikoff berömde sig ganska mycket deröfver att han vid detta så grymma tillfälle visat sig den flitigaste bödlen, och uppoffrat de mästa menniskors lif.

(Forts. e. a. g.)

Auction.

Nästkommande måndag den 31 dennes kommer genom offentlig och frivillig Auction på Billa Nygård, att försäljas qvarlåtenskapen ef; ter afl. Fru LandsKamererskan Hagelsten, bestående af Guld, Silfver, Koppar, Then, Säng; och Linkläder, Porcelain, Byråar, 1 Wäggur, Skåp, kistor och skrin, 3 koer, utaf hvilka 2 äro sommartidda, kör; redskap af vagnar, selar, slädar, m. m. För kände och säkre köpare lemnas anstånd med betalningen till början af December månad detta år. -- Auctionen börjas bittida på dagen, Spisning fås på stället emot betalning.

Under Förpantning på lifstid, eller längre tids Arrende, åstundar en till åren kommen, få en liten Egendom eller Torp, som vore väl belägit vid Sjö och god väg, samt så bebygdt, att ett litet hushåll af StåndsPersoner der kan inrymmas. Tillträdet önskar man kunna ske nästa höst med inbärgad gröda, som kan genast betalas. — Den en sådan Lägenhet har att aflåta, behagade ju förr dess hällre i denna Tidning sådant kungöra, eller hos Boktryckaren Berg i Wexiö anmä, la, som om Sökanden lemnar nöjaktig underrättelse.

På nya Boktryckeriet lemnas underrättelse hvarest Prestkragar af utvald fin Kammarduk, finnes till köps. — Man emottager äfven beställningar, som med största skyndsamhet och accuratesse skola för, färdigas.

N:o 39 utgifves nästa Lördagsafton kl. 6.

No 39.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 29 Maji 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Messina den 2 April. Drottningen af de begge Sicilierne har i sällskap med sin son, Prins Leopold, lemnat Sicilien, och på Polakren S. Antonio afseglat till Cagliari. Konungen skall vistas på sitt vanliga Lustslott Colli; ArfPrinsen har å nyo antagit Regeringen och är förklarad för Regent.

Wien den 8 Maji. Vår Hoftidning för i dag innehåller följande: Kejserl. Stats- och ConferenzMinistern Grefve von Stadion har i går uti uppdragna ärenden afrest till Kejserliga Ryska och Kongl. Preussiska Hufvudqvarteret. — — I dag begifver sig Kejserl. FältMarskalks, Lieutenanten Grefve von Bubna till Kejserl. Franska Hufvudqvarteret. — — Sedan Hans Kejserl. Apostoliska Majestät befallt, att tvenne Armeer skola uppställas i Böhmen och i Gallizien, så har Alldrahögstdensamme äfven behagat anförtro befälet öfver Armeen i Böhmen åt FältMarskalken Furst von Schvarzenberg, och öfver den andra åt FältTygmästaren Furst von Reuss. — Kejserl. Ambassadeuren vid Franska Hofvet, FältMarskalken Furst von Schvarzenberg, har den 3:dje dennes ifrån Paris hit anlänt.

Berlin den 15:de Maji. Det säges, att Kejsaren af Ryssland och Konungen af Preussen hafva rest till Prag. Den förenade Ryska och Preussiska Armeen innehafver en kedjeformig fast Position på högra Elbestranden ifrån Camenz till Dessau. General von Scharnhorst är skickad till Prag.

Öfveralt bekräftas underrättelsen om Förbundet med Österrike och om denna makts biträde i den allmänna saken. En stor styrka (som uppgifves till 80,000 man) skall ifrån Eger vara i annalkande för att agera emot Fransoserna. — — En viss person, som för tre dagar sedan lemnat Bernburg, försäkrar, att vid hans afresa voro inga Troppar i Bernburg, att Bülovvska Corpsen befann sig i Dessau och på vägen hit var alt lugnt och stilla.

Bref ifrån Kongl. Preussiska Hufvudqvarteret Radeberg vid Dresden förmäla, att Kejsar Napoleon plågas af Gickt i fötterna. — — Genaral Barclay de Tolly's ArmeeCorps har dragit sig öfver Mittenvalde och Baruth, samt förenat sig med Bülovv's och Kleist's Corpser.

Skrifvelse från trakten af Meissen den 8 Maji. Vår Armee har dragit sig tillbaka för att mera concentrera sig. Tillbakatågandet skedde i den bästa ordning. Här bakom Elbe draga vi alla möjeliga förstärkningar till oss — och derefter kommer det till en ny träffning. Fransoserna skola svårligen våga nalkas Berlin. — — Äfven har man meddelat oss den högst glada och säkra underrättelsen om Österrikes förening med oss och dess deltagande i vår allmänna sak. Detta bekräftas också uti Kotzebue's Russischt-Deutsches Volksblatt för den 15:de Maji, hvaraf hufvudinnehållet är följande: Österrike har nu verkligen deltagit i de förenades sak, och dess Troppar marchera till Italien och Bayern. (En Corps af 80,000 man begifver sig till Italien, och en annan af 50,000 man går till Bayern). Sachsen skall så snart det kan, äfven förena sig med Österrike, så att de förenade makternas sak äfven biträdes af denna Stat.

Skrifvelse från Pålska gränsen af den 5 Maji. Genom de ifrån Thorn kommande Ryska Troppar hafva vi starka Durchmarcher. I Bomst vistas i dag många Cosacker. Züllichau är alde'es öfversvämmad af Troppar. — Till Bomst, så väl som till Karge, Bretz m. m. måste starka lefveranser af Hafra, Hö, Korn m. m. göras och dit transporteras, emedan man derstädes väntar i morgon ännu 7000 man. Många misstänkta och illasinnade personer, och det som förtjenar anmärkning äfven Prester, hafva af Pålska Judar blifvit förrådde och till en sträng undersökning förde till Meseritz.

London den 30 April. Herr Addington, en brorson af Grefve

Sidmouth, har i går uti en hemlig beskickning begifvit sig härifrån. Han har också medtagit Instructioner för Lord Cathcart och General Stevard. General Hope är likaledes bestämd för en hemlig mission. — — Hans Kongl. Höghet Hertigen af Cumberland har den 28:de med Fregatten Nymphen afseglat härifrån till Elbe. Afsikten med denna resa är obekant, men man förmodar, att han skall besöka Kejsaren af Rysslands Hufvudqvarter.

Om Peter den Store.

(Af en nyare Historieskrifvare.)

(Forts. fr. föreg. N:r.)

Under detta så rysliga mördande af så många medborgare hände det, att ett barn af omkring 12 års ålder komm och kastade sig på stocken för Peter. Kejsaren i stället att söla sina händer i den späda oskuldens blod, tog barnet vid armen och sköt borrt det. Men barnet, utan att säga något, geck och lade sig på en annan stupstock. Då Kejsaren det blef varse, geck han till honom, och som förra gången upplyftade samt sköt borrt honom. En stund derefter, återkom barnet och kastade sig för tredje gången på stupestocken. Detta förundrade Kejsaren, hvarföre han frågade efter orsaken till denna så besynnerliga längtan att förlora lifvet. Och nu svarade barnet: "Du har halshuggit min far, min bror och alla mina slägtingar, som voro lika så oskyldiga som jag: Du har derigenom gjort mig ganska olycklig: och Du må nu gerna äfven döda mig." — Peter svarade ingen ting, men barnets ord voro icke utan verkan: ty efter att hafva fört barnet ur platsen, kastade han yxan och geck. —

Preussiska Ambassadeuren Prinz blef en dag inviterad till en stor Diner hos Peter. Sedan han efter sin vana druckit mycket vin och bränvin, lät han ifrån fängelserna i Petersburg hämta till sig 20 Strelizer. Derpå vid hvarje skål han tömde, högg han af ett hufvud. Han föreslog Preussiske Ambassadeuren att också visa sin skicklighet; men men denne, som ej kunde annat än rysa vid ett dylikt uppförande, förkastade detta tillbud.

Peters första Gemål Eudoxia var honom otrogen. På det högsta uppbragt emot hennes älskare Kleboff, låt han denne utstå de gruf-

ligaste plågor. Icke nöjd att låta påla honom, ville han äfven vara vittne till hans lidande, och nu nalkades kan så nära, att han blef spottad i ansigtet af sin döende Rival.

Hans grymhet emot sin egen son Alexis, som han lät afiifva, har förgäfves blifvit försvarad: den kan aldrig ursäktas hvarken af sonens förseelser, eller af något politiskt skäl.

Stundom geck hans hämndelystnad ända till ursinnighet. En dag efter återkomsten från en af sina resor i Europas länder, ville han visa prof af sin skicklighet som Sjöman. Han seglade i ett litet fartyg på Ladoga. Denna sjö är ofta stormig, och det hände nu, att den mera än vanligt upprördes. Peter blef rädd och geck straxt i land; men förargad öfver de gensträfviga och fradgande böljorna lät han kalla en bödel med befallning till denne att i hans närvaro ge knut åt den ostyriga sjön.

Men oagtadt dessa grymma gerningar, oagtadt mängden af sina många svaghetet, har han ändock haft många Loftalare och ibland dessa är Voltaire isynnerhet märkvärdig. Det var ock till denne sednare som Fredric II skref angående Peter följande: "Czaren kommer att visa sig i häfderna helt olika den bild, som Er Phantasie skapat sig af Er hjelte. — — En sammanstötning af gynnande conjuncturer, en lycklig utgång, och utlänningars okunnighet hafva gjort af Peter ett spöke af hjeltestorhet, men hvars verklighet ännu ingen dödlig fått det infall att sätta i fråga."

N:o 40 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 6.

No 40.

Den
Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 2 Junii 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Burg den 12 Maji. Ännu hafva Fransoserne ifrån Magdeburg icke företagit något betydligt emot de utanföre nämnde plats stående Preussiska och Ryska Troppar, och äfven så lungt och stilla har det förblifvit längs med Elbe ända till Havelberg. — Nästan dagligen komma Deserteurer ifrån Magdeburg, och efter deras berättelse skall sedan Vice Konungens afmarche besättningen i denna stad ej öfverstiga 7000 man, såsom ock enligt samma försäkran hälften af fästningsverkens Canoner skola blifvit borrtförde.

Från Saxiska gränsen af den 11 Maji. Fransoserne skulle på trenne åtskilliga orter, vid Schandau, Meissen och Belgern hafva försökt en öfvergång öfver Elbe, likväl på hvarje af dessa puncter med alleenast svaga Corpser, samt af Preussarne, emellan Dresden och Meissen uti en träffning med Förposterne blifvit slagne med förlusten af en mängd fångar. — Den Ryska och Preussiska Armeen har sin ställning ifrån Camentz ända till Dessau, på hvilken sednare ort General Thümen förer befälet i stället för den till en annan bestämmelse afgångne General von Bülovv.

Steinau an der Oder den 8 Maji. I dag har Garnisonen som Capitulerade i Thorn, anlänt hit. Den består i Fransoser: utaf 1 General (Mauvillon), 6 StaabsOfficerare, 64 Officerare, 488 Man och 304 hästar; i Bayrare: 1 General: (von Zoller) 11 StaabsOfficerare, 131 Officerare, 1678 man samt 132 hästar.

Hamburg den 18 Maji. Hertigen af Braunschveig Oels har efter en 3 dagars lycklig öfverfart ifrån England inträffat här uti bästa välmåga.

Berlin den 18:de Maji. Enligt säkra underrättelser skall General-Lieutnant von Bülovv's Corps, hvilken genom fientliga Manövreringarne från Torgau blef nödgad till retrograda rörelser, åter agera offensivt, samt med alla krafter försvara den Defensions-linia som utsträcker sig till Magdeburg, och således äfven beskydda Berlin. Ryska Observations-Corpsen under General Grefve von Woronzovv befinner sig uti sina fasta förskansningar framför Magdeburg och underhåller Communicationen med General von Bülovv. Wid en sådan sakernas ställning, kan man så mycket mindre hafva något att befara för Hufvudstaden, som efter meddelade underrättelser också en Corps skall vara vid nedra Elbe för att på det kraftigaste operera emot fienden. — Uti en skrifvelse från den förenade Ryska och Preussiska Armeen af den 13 Maji förmäles det: att fienden verkligen gått öfver Elbe, emedan det icke ingeck i den commenderande Generalens uträkningar att försvara Elbe på några puncter, under det fienden förmedelst sina skansar vid nämnde flod kunde framtränga på andra ställen. Också har fienden ända hittills vid hvarje Arriergardes träffning blifvit med stor förlust tillbakaslagen, men i synnerhet vid Bischoffsvardh den 11 dennes, då han förlorade 1000 man, ooh i går vid Gede emellan Bischoffsverda och Bautzen. Å vår sida deremot har hvarken någon Canon blifvit förlorad, eller någon man af våra Troppar blifvit tillfångatagen, och hvarje Ryss och Preussare längtar på det högsta att å nyo komma till fäcktning med fienden för att erhålla seger samt då fullfölja densamma bättre än det kunde ske den förriga gången.

Nieder-Moys vid Görlitz den 14 Maji. Ånnu är Berlin i fullkomlig säkerhet, och utan någon fruktan för fiendens besök. Napoleon skulle kunna detachera allenast en liten Corps till Mark, men äfven i detta fall skulle han finna midt emot sig en fruktansvärd Armee, samt innom några dagar hafva Österrikarne bakom sig.

Från Rhen af den 6 Maji. Då Franske Kejsaren på sin resa till Erfurt passerade Gotha och derstädes ombytte hästar, blef han emottagen och complimenterad af Regerande Hertigen samt dess Bror Prins

Fredrich. Detta tillfälle begagnades af HofRådet Becker's Fru, som nu hastade till Monarchens fötter för att begära sin makas befrielse ifrån Magdeburgs fästning, där denne Författare såsom Statsfånge be- finner sig. Hennes begäran bevilljades af Kejsaren ej mindre till hen- nes än hela stadens stora fägnad.

Porto-Re den 4 Maji. Genom ett ifrån Malta den 2:dre den- nes hit anlänt skepp hafve vi erhållit underrättelse om en samman- svärjning på denna Ö, hvilken skulle utbryta den 4:de Junii eller på Konungens af Stora Brittannien födelsedag. Engelsmännerne pläga fi- ra denna dag ibland annat äfven genom militairiska evolutioner; Garnisonen lemnar då Fästningen och åtskillige Manövrer utföras. Nu ville de Conspirerade begagna sig häraf för att bemägtiga sig por- ten och fästningen. Men deras brottsliga förehafvande blef upptäckt och 17, som voro Hufvudmänner hafva blifvit fängslade. Nära 40,000 främlingar, hvaraf de fleste från Frankrike och Italien, hafva erhållit befallning att lemna Ön.

Köpenhamn den 15 Maji. Förutan Commendeuren Jessen haf- va utaf våra ur Fransk tjenst entledigade och återkommande Sjömän redan flera afdelningar med sina Officerare här inträffat, och varit så mycket mera välkomne, som det heter, att vår hela Sjö-Defension nu med det aldra första skall göras mobil.

Hamburg den 19 Maji. Den Kongl. Sachsiska i Stiftet Merse- burg 2 mil Syd-vest om Leipzig belägna lilla staden Lützen, som en- dast äger 270 Hus och 660 Innevånare, har uti Historien redan för- ut erhållit ett odödligt namn genom det blodiga och namnkunniga fältslag, som på dess fält blef hållet den 6 November 1632. Albrecht von Waldstein, som ifrån simpel Adelsman hade uppstigit till värdig- heten af Hertig af Friedland och Mecklenburg, samt äfven sträckte sin hand efter Konungaspiran, måste här för första gången vika, samt för Segrare erkänna den store Gustaf Adolph, Tyska Frihetens tappre försvarare. Stället vid väderqvarnen, där man fann denne fallne Se- grares lik, utmärktes af Bönderne genom en stor sten. Men enligt offentliga Tidningar har f. d. Konungen af Sverige Gustaf Adolph för några år sedan, i stället för den djupt nedsjunkte stenen, åt sin oföd- lige Företrädare låtit uppresa ett litet enkelt Monument. I Amtmans-

huset i Lützen, där den fallne Konungens lik blef öppnadt, visade man fordom ett ställe på väggen, som var färgadt med blodet af detsamma.

Menniskohjertat.

En liten Fogel flög
Förskräckt vid Gladans möte,
Och klagande sig smög
Ner i en mennskas sköte.

Hon utan vinning, utan harm,
Förqväfde Foglen i sin barm. *)

Lid, Oskuld! tåligt Ödets smärta,
Sätt ej till maktens mildhet tro.
Dö hellre i en Gladas klo,
Än vid ett Mennsko-hjerta.

---

*) I Grekiska Historien berättas, huru en af Areopagens Ledamöter varit nog hård och känslolös för att vid sin barm kunna döda en liten fogel, som sökte där sin säkerhet under en Gladas förföljelser. Denna så berömda Domstol fann denna gerning så låg och vanhedrande ett menskligt hjerta, att den fördref ur sitt samfund foglens obarmhertige mördare.

Död:

Wälborna EnkeFru Öfverst-Lieutenantskan Helena Sophia Stålhammar, född Krébs, på Hasselås Säterie den 24 Maji 1813, 83 år gammal.

N:o 41 utgifves nästa Lördagsafton kl. 6.

No 41.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 5 Junii 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Berlin den 22 Maji. I dag kl. 11 förmidd. hafva vi från vår HufvudArmee erhållit följande:

Würschau vid Bautzen den 29 Maji.

"Alla underrättelser om fienden öfverensstämde sedan några dagar deruti, att General Lauriston's Corps, nära 12000 man stark, öfver Lucka och Hoyersvarde rörde sig i en stor båge mot vår högra flygel, och att Marskalken Ney med 18000 man följde efter densamma på några mils afstånd. Man tog derföre det beslut, att gå General Lauriston emot, att angripa och slå honom förrän han kunde bekomma någon hjelp. General Barclay de Tolly blef befalld att verkställa detta, och geck derföre den 19:de om eftermiddagen raskt på Königsvartha, under det General von York marcherade öfver Weissig för att förena sig med den Barclayska Corpsen. Redan i Königsvartha stötte Ryssarne på Fienden, och efter en häftig strid intogo de staden med fälld Bajonett, eröfrade 10 Canoner, samt drefvo fienden på flykten. Emedlertid hade General York helt nära Weissig stött på en stark afdelning af fienden, och en hårdnackad träffning började, då det snart visade sig att man hade affaire med 3:ne Divisioner af Ney's Corps. Oagtadt Preussiska Tropparne voro till antalet vida ringare, stridde de ändock sent på natten med det största beröm och försvarade tappert sin plats. Enär fienden om natten hade dragit sig tillbaka, framryckte äfven Barclay's och York's Corpser närmare. Resultatet af denna dags affaire med fienden är: utom de 10 förutnämnde eröfrade Canoner, äfven 1500 fångar, jemte 1 Divisions, och 1

Brigade-General, samt det fullkomliga upphäfvandet af en fientlig Colonne af 9000. man, såsom ock tillintetgörandet af en länge beräknad fiendens plan, hvarmed hans öfriga rörelser stodo i så nära förening."

Courieren, som lemnat oss denna underrättelse, omnämner, att det den 20:de dennes har kommit till HufvudBataille vid Bauzen, och att vid hans afresa derifrån allt var för oss gynnande samt efter önskan. Wåra Troppar kämpa såsom Lejon, så att vi hoppas snart kunna fägna Publicum med underrätselsen om en ny seger. Himlen skydde Monarchen!!

Berlin den 28:de Maji 1813.

Alldrahögst tillförordnade Militair-Gouvernement öfver landet mellan Elbe och Oder.

v. L'Estocq. Sack.

Enligt i dag inlupna underrättelser kan Berlin vara lugnt och utan all fruktan för fienden. Fransoserne draga sig på alla puncter tillbaka till Dresden, och General von Bülovv har redan vida avancerat för att förfölja dem.

Deras Majestäter Kejsaren och Konungen, såsom ock Hans Kongl. Höghet KronPrinsen, hvilken enligt Franska Bulletinen skulle vara blesserad, befinna sig i högönskelig välmåga. Åfvenså befinner sig ganska väl alla Prinsarne af Kongl. Huset tillika med Prinsen af Mecklenburg, hvilken Franska Bulletinen låt dö en Hjeltedöd.

Hamburg den 22 Maji. Enligt privata underrättelser har Hans Kongl. Höghet Hertigen af Cumberland den 19:de dennes ifrån London ankommit öfver Ystad till Stralsund, och ville redan den 20:de resa derifrån till Preussiska Hufvudqvarteret.

London den 7 Maji. Hans Durchl. Hertigen af Braunschveig Oels har förleden Tisdag, aflagt sitt afskedsbesök hos hennes Majestät Drottningen — och derefter hos Prinsen Regenten. — Sedan en conference blifvit hållen med Lord Castlereagh och några andra Ministrar, skedde afresan till fasta landet. — Hans Durchl. Prinsen af Oranien har täta conferencer med samma Lord, med de Ryske sändebuden samt Grefven af Münster. — Herr G. H. Rose jemte dess familj, skall snart företaga sig en resa till Sverige, hvarest han skall bekläda en Ministerspost. — Wår Regering har beslutat att utgifva tillåtelse att på neu-

trala skepp införa Amerikanska varor. — Committéen till understöd för de Tyske Patrioterne, har skickat 2000 pund Sterling till fasta landet, för att mildra deras olyckor, som sett sina närmaste blifva ett offer för krigets förödelser.

Hamburg den 22 Maji. I en Fransk officiel rapport heter det: "Det 3:dje kanonskottet dödade, i slagtningen vid Lützen den 2:dre dennes, Hertigen af Istrien" (Bessieres).

Anmärkningsvärdt är att Lützen nu för andra gången blifvit en skådeplats för den mest afgörande träffning, hvilken haft Tysklands befrielse till syftemål. — Vid begge har en förvånande likhet egt rum. — Tysklands oafhängighet var i den förra striden föremål, äfvenså i denna sednare. Fiendens ställning var i den förra vid Merseburg och Wiesenfels, äfvenså i denna sednare. — Vid den förra, kom General Pappenheim från Halle klockan 6 om aftonen, då segren var redan vunnen, och förnyade träffningen; vid den sednare kom vid samma tid, då äfven vår seger var gifven, Vice Konungen med en ny Armee från Halle och fortsatte striden, och gjorde våra förnyade anfall nödvändiga till segrens befästande. — Den förra träffningen var ändteligen en grundpelare för Tysklands frihet, och vi hoppas att denne sednare äfven skall blifva det.

En Engelsk Mineralog Mavve, som gör en resa till Brasilien, försäkrar att Prinsen af Portugal har en så stor samling af äkta stenar, att han med skäl kan kallas Diamant Furste. — Herr Mavve, som vetenskapligt undersökt dem, anser deras värde vara 3 millioner pund Sterling.

Köpenhamn den 18 Maji. I dag är den tredje utomordentlige Gesandten, Kammarherren von Kaas, afsänd till Hans Franska Kejserliga Majestät. Prins Christian af Danmark har den 12 dennes kl. 8 efterm. inträffat i Nyeburg, samt derefter oförtöfvadt gått sin vigtiga bestämmelse till mötes.

Om målningen på Snäckor.

För korrt tid sedan hade jag det nöjet se en samling af snäckor, och kunde icke nog beundra målningen på en del af desamma. I an-

ledning häraf framställde jag för mig sjelf dessa frågor: För hvilkas nöje kunna väl Snäckorna vara skapade så sköna? Kanske för hvarandras; men månne väl djuren förstå sig på det vi egenteligen kalle skönt? Kanske för menniskans; men hon ser dem föga, helst som de fleste dölja sig på hafsbottnen. Kanske för några högre varelsers, som med sin blick genomtränga Oceanen, och njuta tusende skönheter på jorden, som med våra sinnen ej kunna omfattas, och således måste för oss vara aldeles obekanta. Men dessa varelser känna vi så lite; ty vi kunna ej upptäcka något spårr till desamma, och om de än skulle finnas, så blifva de ändock för oss i ansseende till vår okunnighet derom, som om de icke funnos. En viss Lärd i Tyskland, som skrifvit angående Snäckor har rörande deras så sköna målning uppkastat en fråga, som våra Chemister borde upplösa. Huru är det möjligt, säger han, att denna oförlikneligen vackra emalje målning kan verkställas i Oceanens djupaste afgrunder långt ifrån Solens värmande strålar? All emaljering fordrar den starkaste hetta, och tål ingen fuktighet. Snäckornas skal bestå af idel kalk, såsom man både med eldförsök och genom utrönande med skedvatten kan erfara. Wid våra Emaljearbeten nyttjas aldrig kalk, utan den finaste sand, aska, salt och några minerella färgarter. Det kunde således hända, att, om man nogare utforskade den store Konstnärens verkningssätt, man då skulle kunna finna en långt mindre så väl kostsam som svår method att emaillera med vatten, än den vanliga med eld.

I en ärlig mans hus på en vindskammare är en Bundtsåls halfva bortstulen, märkt med I. D. K. N:o 14; — skulle någon vara så rättvis och upptäcka tjufven, lofvas 6 R:dr R:gd i vedergällning, och skall dess namn blifva förtegat om så åstundas.

N:o 42 utgifves nästa Lördagsafton kl. 6.

No 42.

Den
Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 9 Junii 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Enligt en skrifvelse från lilla Berlin af den 25 Maji. I går afton kl. 7 anlände hit ifrån Hufvudqvarteret Würschen Ryttmästaren von Haake. Han hade rest sistled. Söndag derifrån, och meddelade oss följande tillfredsställande underrättelse från vår tappra Armee: "Fienden, efter många blodiga och fåfänga försök att forcera våra positioner vid Bautzen, har blifvit nödgad att afstå ifrån sitt förehafvande och retirera. Wår högra flygel har försvarat sin ställning, och vår vänstra har framryckt för att förfölja honom. Fienden har förlorat många Canoner och äfven fångar." — Kejserlig. Ryska Reserve-Armeens marche genom Gouvernementet mellan Weichsel och Ryska gränsen varar ännu. De äro till antalet öfver 40,000 man och i det bästa tillstånd. I Potsdam uppehålla sig 6 á 7000 man. General von Bülovv's Corps har redan betydligen framryckt och hade, enligt de sista underrättelser, sitt Hufvudqvarter i Herzberg på vägen till Torgau. — — Österrikes förening med Ryssland och Preussen skall enligt säkra underrättelser blifva gjord bekant i morgon eller den 26:te. — — Ryska Armee Corpsen under General Labanovv är 20,000 man stark och redan på vägen till Oder ifrån Posen. Grefve Tollstoi rycker ifrån Weichsel med 40,000 man. Den 21:ste om aftonen nära kl. 9 ankom hit ifrån Hamburg Hans Durchl. Hertigen af Braunschveig-Oels, jemte sällskap, och reste den 23:dje kl. 4 om morgonen till Armeen.

Gërliz den 20 Maji. Denna morgon bekommo vi genom en Courier från Hufvudqvarteret den underrättelsen, att Generalerne York och Barclay de Tolly angripit och slagit fienden vid Königsvartha.

När Couriéren afgeck var man sysslosatt med dess förföljande. — — Cosackerne hafva nyligen visat sig framför Dresden. 8000 af dem under 14 åtskillige Anförare oroa fiendtliga Armeerna mycket, hvilka dessutom befinna sig i ett icke särdeles fördelaktigt tillstånd uti ett utblottadt land. Desertionen är ganska betydlig och verkställes lätt i anseende till Grannskapet af Böhmiska bergen. Tvänne Batailloner Croater hafva i massa deserterat, och i går anlände hit en mängd Spanjorer. — Till Preussiska Armeen hafva betydliga Förstärkningar ankommit, och talrikare väntas ifrån Schlesien. Ryssarne hafva utom Barclay de Tolly's Corps dragit till sig stora förstärkningar. — — — Man väntar att i dessa dagar skall här göras början med formerandet af en Tysk-Sachsisk Corps under General von Thieleman's Öfversten von Carloviz och andra Tyskt sinnade Officerares befäl. Oagtadt Öfver-Lausitz lider ganska mycket, emedan Hufvud Armeen är derstädes concentrerad; så äro Innevånarne icke dasto mindre exemplariskt godt sinnade emot oss och fördraga allt utan missnöje, då de endast äro befriade från Fransoserne. — — Napoleon skall hafva visat sig mycket missnöjd och ej särdeles god emot Konungen af Sachsen vid dess återkomst till Dresden. Han har ock nödgat Konungen att entlediga sina begge Rådgifvare, Ministern Grefve von Senft Pilsach samt General Langenau, hvilka Napoleon ej trott vara nog ifriga Fransoser. Vi måste bekänna, att Napoleon häruti, utan att vilja det, varit ett den Gudomliga Rättvisans redskap och bevisat oss en verklig tjenst. De allierades Manifest emot Konungen af Sachsen skall snart göras bekant, samt räcka en hjelpsam hand åt den af sin Furste i olyckan bragta Nationen.

Helsingör den 20 Maji. I går afton kommo några handelsskepp ifrån Nordsjön och lade sig vid vår redd; någon tid derefter komm en stor Transportflotta af mer än 240 Fartyg, till största delen Engelska, utom de Convoyerande skeppen, och styrde åt Söder. Flere af desse sednare hade Troppar om bord. För några dagar sedan blef fiendtliga makten vid Raae förstärkt med 2 Linieskepp och i går med ett Linieskepp och 4 Cutterbrigger.

Berlin den 22 Maji. Sistledit år var Grefve St. Marsan Fransk Minister vid vårt Hof. Under denna tid hade han genom det skonsamma och grannlaga sätt hvarpå han visste att meddela och för vårt svårt tryckte och så myndigt behandlade Konung mildra sin Kejsares

befallningar och fordringar, förvärfvat sig Kongl. Husets aktning och kärlek. Ett beröm, som man hvarken kan eller skall vägra honom. En af hans söner, på hvilken under retraiten från Moskau, högra handen blifvit förfrusen, råkade i Willna uti Rysk fångenskap, och blef skickad till Siberien. Korrt före Kejsarens af Ryssland afresa från Breslau den 19:de Mars begärde vår ädle och känslofulle KronPrins af denne Monarch en nåd. Efter vänligt svar af Kejsaren härpå, anhöll Prinsen om den unge St. Marsan's frigifvande, hvilket Kejsaren bevilljade med befallning till en Officer att med frihetsförkunnandet straxt resa till Siberien.

Om Peter den Store.

(Af en nyare Historieskrifvare.)

(Forts. fr. N:r 39.)

Likaså besynnerlig som äfven Caracteristique är den rôle Peter behagade låta Knes Romodanoffski spela. Denne grofve och plumpe Ryss föreställde Czaren, då deremot han sjelf hade en Subaltern rôle och gjorde den förre redo för alla sina företag och segrar. Alla ansökningar och suppliquer öfverlemnades åt denna hans skugga, som allmänt blef kallad Czaren i Moskau, och som efter deras erhållande i tysthet skickade dem till Conseillen. När man icke erhöll hvad man begärde, och deröfver beklagade sig hos Kejsaren, svarade denne helt kalt: "Det är icke mitt fel: Czaren i Moskau har makten." — Hurudan nämnde förmente Czar var i anseende till sitt lynne och uppförande, kan visas af följande drag: Han hade i sitt Palats en ovanligt stor och tillika väl dresserad björn. Denne presenterade för hvar och en som ville tala med dess Husbonde, ett stort glas bränvin blandadt med mycket peppar och ingefära. Den som icke tömde glaset i botten blef illa bemött af björnen, som då sönderref hans kläder samt ofta tämligen illa tillpyntade honom.

Om prydnad af Fjädrar.

Likasom i dag hos oss, nyttjades äfven fordom hos Greker, Romare, ja äfven Hebreer fjädrar till prydnader och hederstecken. De fordne Hjeltars hjelmar och hästar voro beprydde med fjäderbuskar, och

ännu i dag räknas fjädrar bland högtidssmycken kring hela jorden, ej mindre hos Naturens råaste barn, än hos de mest civiliserade folkslag. Den lätthet, den silkeslika vekhet, spänstighet, böjlighet, den ljufva och oskyldiga glans, och de vackra dels naturliga dels artificiela färgor, som fjädrarne ega, hafva genom sitt behag vunnit äfven våra Damers smak, och således försäkrat fjädrarne om första platsen i Modernas Tempel. De samma egenskaper äro ock de mest träffande symboler till många drag af våra Fruntimers Caractere. Af alla fjädrar äro Hägerfjädrar de yppersta och värderas högst. Af Hägrar känner man 18 slag, som äro närmast i slägtskap med Storkar och Tranor. Deras ben äro ganska långa och nakna ända opp öfver knäet: de hafva en lång hals samt en lång, rak, spitsig och något sammantryckt näbb. Fisk, grodor och vissa vattendjur utgöra deras föda, hvarföre de äfven uppehålla sig mest vid floder och sjöar. Om nätterna ställa de sig vid stranden uti grundt vatten, och locka medelst sina glänsande fötter fiskarna till sig. Märkvärdigt härvid är det, att små fiskar närma sig utan någon rädsla och gnida sig vid Hägrens fötter.

Anecdote.

Madame du Deffant emottog ofta besök af Spanska Ministern, Grefve von Aranda. En dag, då han hade kommit nog tidigt, och endast få personer hade infunnit sig hos henne, sade hon till honom: Herr Grefve, Jag har hört ofta omtalas Paraguay, men begriper intet af allt det, som berättas derom. Tillfredsställ min nyfikenhet häruti; vårt sällskap är litet, och allt skall förblifva endast emellan oss. Derpå började Grefve von Aranda, som till allt, som han sade, lade mycken vigt, att berätta hela Historien om Paraguay. Ifrån upptäckten af detta land öfvergeck han till detsammas intagande af Spanjorerne, samt berättade alla händelser ganska noga och omständeligen. Madame du Deffant hade den olyckan att under denna vidlöftiga berättelse inslumra. Men detta märkte icke förtäljaren, hvarföre han fortfor i sin berättelse ända till en Vice Konungs utnämnande i 17:de århundradet. Denne Vice Konung hade précist samma namn, som en Neapolitansk Herre, som då var i Paris och hörde till Madame du Deffant's sällskap. Som denna Dame hörde hans namn, vaknade hon hastigt, och afbröt Grefven med dessa ord: "Nå väl, mid Herre — — det är just han, som i dag hos mig passerar aftonen." Grefven blef nu såsom förstenad, såg på henne, tog sin hatt och recommenderade sig utan att vidare säga ett ord, fullkomligen öfvertygad att Frun i huset ville hafva honom till sin narr. Öfver 14 dagar förflöto i underhandlingar med honom, och det var endast med största möda, som man kunde förmå honom att återse Madame du Deffant.

N:o 43 utgifves nästa Lördagsafton kl. 6.

No 43.

Den
Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 12 Junii 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Tyska Posten har uteblifvit.

Öfver en föreställning af Noah's Offer.

På den tid, då ännu inga teknings och ritskolor voro i Tyskland, funnos der såsom än i dag på många andra ställen fuskare i stort antal, som skulle ersätta bristen af desse konst-anstalter. Vid nämnde tid skulle en Graveur i Nürnberg lemna ett kopparstick til en ny Bibel-Upplaga, hvarvid äfven det uti alla Bibel-Upplagor ända til afsmak repeterade Noahs Offer icke skulle saknas. Mästaren ville vara ny i sin framställning, men fann i hela sin Phantasie ingen enda ny Idee. Uti denna sin nöd adresserar han sig till sina Elever för att af dem bekomma en tekning af Noah's Offer. Den som nu kunde råka på det bästa, skulle i belöning erhålla ett pund goda Nürnberger Pepparkakor. Gossarne teknade, såsom de hittils hade sett, ett altar, en bock derpå, Noah knäböjande vid detsamma, och hans söner samt sonehustrur omkring honom, jemte Arken, och allt befinnande sig på spetsen af ett berg. Hvar och en gjorde sin flit, att kunna erhålla belöningen. Men en ibland dem, (sonen till en Italiensk kryddkrämare i Nürnberg) behagade i sin tekning placera Arken i ett träsk nära foten af ett berg; i stället för Altaret teknade han en stenhop, och på densamma Arkens roder och andra Skepps requisitioner; men ingen bock. Mästaren, högligen förvånad öfver detta nya sätt att skilldra Noah's offer, frågade honom: hvarföre han hade satt Arken i ett träsk? Emedan Noah, sade Gossen, såsom den förste och störste

Skepparen på sin tid (och kan hända äfven i vår) icke har kunnat segla så oskikligt, att han skulle hafva styrt opp åt höjden af ett berg utan tvertom, såsom god Skeppare har måst altid hålla sig i största vattendjupet, för att bevara skeppet ifrån att blifva läck. Och hvarföre har du frågade Mästaren, teknat en stenhög i stället för ett Altare? Emedan Noah skulle hafva varit ganska otacksam, om han så länge dröjt med sina tackoffer, til dess han kunnat bränna tegelstenar eller tillhugga Quaderstenar. Men hvarföre, frågade han vidare, låter du honom uppbränna Rodret i stället för Bocken? Ännu, kunde han icke uppbränna någon Bock, emedan det icke fans mer än en hanne och en hona af hvarje djurart, och om således Noah hade uppbränt Bocken, skulle det icke mera hos oss gifvas några Getter. Då fattade Mästaren sin Eleve i håret, och för sådant tal tucktade honom, bevisandes tillika, huru otacksam Noah skulle hafva varit, om han uppoffrat Rodret, som han näst Guds bistånd hade att tacka för sin räddning. Och! ropade nu Gossen på Italienska och ristade hufvudet, som ej befann sig väl vid Läromästarens mindre miskundsamma behandling: Passato il pericolo, gabbato il Santo!

Anecdote ur Franska Historien.

Henrik IV hade år 1594 anförtrott Hertigen af Guise Gouvernementet Provence; men Canzleren och Stor Sigillbevararen Philip Hurault, Herre till Chiverny gjorde honom i StatsRådets församling derföre de lifligaste föreställningar, utan att frukta för Guisiska partiets hämnd. Konungen svarade härpå: Edra grunder inser jag och de äro ganska rättvisa; men jag har gifvit mitt Ord och måste hålla det. Eders Majestät, sade Chiverny, är Herre att göra hvad honom godt synes, men jag måste erhålla ett vittnesbörd öfver alt hvad jag nu hafver sagt, på det man icke framdeles må förebrå antingen mig eller de mina att vi vid tillsättningen af ett så vigtigt Embete varit antingen af feghet eller falskhet stillatigande. Hans begäran uppfylldes, och då han nu beseglade Hertigen af Guise's utnämnande, skref han med egen hand under Sigillet: "att Hans Majestät genom en laggiltig, af fyra Stats Secretairer undertecknad Akt, hade tillstått, att han emot sin vilja förordnat honom öfver detta Gouvernement."

Konungariket Nipahl.

Oagtadt Engelska besittningarne i Ostindien gränsa ganska nära till detta rike, så hade dock ända till år 1792 ännu ingen Engelsman kommit på andra sidan om berget, som ligger emellan Nipahl's dal och den NordOstliga delen af Bengalen; men vid slutet af omnämnde år lemnades Brittiska Regeringen i Indien ett oväntadt tillfälle att besöka detta land och i och med detsamma komma till en närmare kännedom deraf. Chinesiska Regeringen hade sedan någon tid tagit Lama uti Thebet i sitt beskydd, eller med andra ord underkastat honom sitt ok. Men då nu Nipahler Regeringen i vissa saker trädde Lama alt för nära, beslöt Pekinger Hofvet att hämnas denna oförrätt tillfogad Lama, och afsände derföre en Armee som marcherade öfver Thibelsberg, och framträngde nära till Khatmandu, Nipahl's Hufvudstad. Regentskapet, som under Rajah's minderårighet styrde landet, råkade nu i den yttersta förlägenhet, och sökte hjelp hos Engelska Regeringen. Denna Regering såg nu för första gången det ovanliga skådespelet af en talrik Chinesisk Här, samlad på en plats hvarifrån man kunde öfverse Ganges vidsträckta dal, samt Ostindiska Compagniets rikaste besittningar.

Men som Engelsmännen voro sorgfällige om continuationen af sina Handelsförbindelser med China, så undveko de allt som kunde störa det goda förståndet, och tänkte således icke på någon strid med Chinesarne. Likväl skickade man Öfverste Kirkpatrich såsom medlare till Nipahl, för att bilägga missförståndet emellan de begge folken. Men denne komm för sent; ty Nipahler Regeringen hade råkat i sådan fruktan för Chinesarne, att de redan förut med dem ingått ett fördrag, som för deras sjelfständighet var högst skadligt. Emedlertid har man så väl genom honom, som i synnerhet genom Doct. Buchanau, som år 1801 blef sänd till Nipahl, erhållit säkra underrättelser om detta Rike.

Nipahls Hufvudstad Khatmandu ligger vid Östra stranden af Bischmutty, och är en Engelsk mil lång, men icke mycket öfver en half Engelsk mil i bredden. Dess Tempel äro de mäst öfverraskande föremål, hvaraf ögat kan mötas. Dessa träbyggnader finner man icke allenast i staden, utan äfven i trackten af densamma, och i synner-

het vid sidorna af en stor fyrkantig Vattensump. Man försäkrar också, att här finnas äfven så många Tempel, som Hus, och likaså många Gudar, som Innevånare.

(Forts. e. a. g.)

Till salu finnes:

På nya Boktryckeriet: Om Europeernas besittningar uti andra Werldsdelarna, 1 R:dr. Anmärkningar vid SkeppsPredikanten Herr Mag:r Wilh. Geintscheins Försök till vederläggning af HofRådet Herr Doctor Jungs Förklaring öfver Johannis uppenbarelse, af Mag:r P. Roos, 12 sk. Diet för Tobaksrökare, 12 sk. Historia om Revolution i Dannemark, 12 sk. ÄrkeHertig Carl Ludvigs lefverne, 12 sk. Resa till Konungariket Ava, 32 sk. Antenors resor uti Grekland och Asien, med anmärkningar öfver Egypten, 3:ne del. 3 R:dr. Latimer, eller en Yngling på modet, 2:ne del. 1 R:dr 24 sk. Alfred, eller Tiggargossen, 3 del. 2 R:dr. Englands Constitution, 2 del. 2 R:dr. Påminnelser för unga Prester, 24 sk. Beskrifning om Konungariket Portugal och dess besittningar, 24 sk. Hvem säger folket menniskones Son vara? v. b. 32 sk. En Präst i sin prydning v. b. 24 sk. Cæsars lefverne af Meisner, 4 del. 4 R:dr. Bref om en Resa genom Halfön Cizico, 32 sk. Johan von Teurnejsen, en sann berättelse från forntiden, 2:ne del. 1 R:dr 24 sk. Reflexioner öfver Konung Gustaf III:s Lefverne, Karakter och inflytande på Svenska Nationen, 24 sk. Uppoffring och dygd, 16 sk. Samling af Rön, Försök och Anmärkningar uti Hushållningen m. m. 4 del. 4 R:dr. Samling af Hushålls och andre Rön, 6 del. 3 R:dr. m. fl. Priserne äro i Riksgäld.

En Caleche med souflette och fotsack, samt ett par stångselar med läderlinor och lädertömmar, adresse lämnas der detta blad utgifves.

N:o 44 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 6.

No 44.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 16 Junii 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Tyska Posten har uteblifvit.

Bulletin.

Den senaste var af den 27 Maji.

Högqvarteret Stralsund den 5 Junii 1813. Svenska trupparne under General-Majoren Lagerbrings Befäl, lemnade Hamburg den 26 Maji om morgonen, sedan underrättelse hade inlupit att, efter ankomsten af Kongl. Danska Presidenten Kaas till Franska Högqvarteret i Harburg, en hemlig öfverenskommelse blifvit träffad mellan Franske Befälhafvaren och bemälte President, att med förenade Franska och Danska truppar anfalla och besätta Hamburg.

Svenska Corpsen, sålunda blottställd, på ett afstånd af 30 mil från Högqvarteret, kunde anses som förlorad. Genom dess Befälhafvares förutseende och skicklighet sattes den i säkerhet, utan att förlora en enda man.

Sedan en Fransk Corps vid Ochsenverder gått öfver Elben, inryckte, den 30 derpå följande, Danska truppar i Hamburg, ställde under Franske Generalen Grefve d'Erlons befäl.

De Ryska och Hannoverska Corpser, som äro under General-Lieutenanten Grefve Wallmodens befäl, stå ännu vid Boitzenburg. Första Divisionen af Svenska Armeen, commenderad af General-Lieutenanten Friherre Sandels mellan Gadebusch, Schverin och Wismar,

Andra Divisionen samlas i Rostock, under General-Majoren Friherre Posses befäl.

Tredje Divisionen, commenderad af General Lieutenanten Skjöldebrand, samlas i Tribsées och Grimm; Reserven i Richtenberg och Frantzburg. I denna ställning afvagta Svenskarne de Ryska och Preussiske Trupparnes ankomst. Alla vänner af Tysklands frihet, som vilja förena sig med Svenska Armeen skola med beredvillighet emottagas, och så snart den förenade Armeen blir bragt till det i Tractaterne utsatta antal, skall den gå fram. Om Tysklands Inbyggare vilja likna deras förfäder och eröfra den frihet de eftersträfva, är nu ögonblicket inne att visa det.

Stralsunds Stad befästes. Fronten framför Portarne blir innom 8 dagar slutad; vindbryggor och pallissader upprättas. Femtio 24- och 18-pundige Canoner skola försvara dessa fronter, och innom 14 dagar skall detta antal ökas till 100. En flottbro anlägges mellan Dänholmen och Pommerska landet. En embosserad linie af Canonslupar och Galerer är redan upprättad emellan denna ö och kusten. De gamla fästningsverken på Dänholmen upptagas å nyo, och starka 24- och 12-pundige batterier skola innom 2 dagar der anläggas för att beskydda Canon-Slups Linien och Franken Port.

För att upplysa sig om Danska Hofvets verkeliga tänkesätt, i anseende till de krigförande Magterne, afseglade den 30 Maji, HofCanzleren Friherre af Wetterstedt, Ryske Kejserlige Generalen von Suchtelen, samt de Engelska Befullmägtigade Ombuden Envoyen Thornton och GeneralMajoren Hope till Köpenhamn, i afsigt att föreslå de vilkor, på hvilka fred med Stora Brittannien kunde afslutas och i förening med densamma, Sveriges på Tractater grundade fordringar, i betydlig måhn, genom dess egit medgifvande, förminskade, tillfyllestgöras. Kongl. Danska StatsMinistern Rosenkrantz besvarade förenämnde billiga framställningar, med ett fullkomligt afslag, i följe hvaraf Underhandlarne, utan att hafva erhållit tillstånd att landstiga i Köpenhamn, i går aftons hit återkommo. Detta Danska Hofvets afslag är ett ytterligare bevis på egenskapen af dess med Frankrike ingångne nya förbindelser, hvarom för öfrigt dess deltagande i Hamburgs besättande, tydligen vittnar.

Det är anmärkningsvärdt, att på samma gång som Presidenten

Kaas underhandlade med Prinsen af Echmühl, lät han säga General Tettenborn och Svenska Generalerne, att Konungen af Dannemark vore färdig att förena 25,000 man af dess Truppar med Svenska Armeen, för att återställa en allmän fred och minska Kejsar Napoleons välde.

Uplands och Södermanlands Regementen, med det från Stockholm afgångne Artillerie, samt de i Carlskrona, Landö och Ystad inskeppade LifRegements Brigadens Cuirassierer, Skånska och Mörnerska Husarer, äro i dessa dagar till Perth ankomne och dels på Rügen dels härstädes landsatte.

Armeen har blott få sjuka, och deribland ingen Generals Person.

Hans Kong'. Höghet KronPrinsen fortfar att befinna sig i högönskelig välmåga.

Caricature.

År 1802 syntes i London i anseende till Catholska lärans återställande i Frankrike följande Caricature, som ehuru nu mera gammal, likväl kan meddelas Läsaren af detta Blad. Napoleon föreställdes i nämnde Caricature klädd i de Merovingiska Konungarnes Costume, som ännu åkte med oxar. Placerad på en vagn, som kördes af en dåvarande Minister, som förut varit Biskop, syntes han där med Sablen i ena handen och korsset i den andra. Voituren drogs majestätligt af tvenne oxar, som utom hvarjehanda andliga ornamenter äfven hade tämmeligen menniskolika Physionomier, och det till den likhet att hvar och en som förut sett Cardinal Caprara och Monseigneur Spina lätt kunde igenkänna oxarne. Grenadierer paraderade vid begge sidorna, och blefvo med vigvatten rikligen bestänkte. Inunder stod följande: Popish Bulls not of the old breed, det är: Påfviska Bullor som ej höra till det gamla slaget. Men Läsaren behagade observera härvid, att Engelska ordet **B u l l** betyder både Oxe och Bulla.

Om Granater.

Granater (ett slags ädla stenar) hafva bekommit sitt namn af Latinska ordet Granum, gryn, emedan de gemenligen förekomma i små gryn. Deras hufvudfärg är röd, ehuru man äfven finner gula, gröna,

bruna och stundom becksvarta granater. Emellertid äro desse sistnämnde ganska sällsynta. De Granater, som man erhåller ifrån Böhmen wärderas mest, och i allmänhet hafva de occidentaliska företrädet framför de Orienteliska. De genomskinliga af granatblommors färg äro i högsta värde. Man har gifvit flera hundrade R:dr för en af en half tums storlek. Uti Asien, Armenien, Syrien, Siberien, Ceilon, Brasilien, Grönland och de fleste Europeiska länder finnas Granater i öfverflöd; men i Böhmen bekommer man de vackrasta och tillika i sådan mängd, att hela Europa dermed kan förses. De stora och genomskinliga Granater slipas såsom andra ädla stenar, och infattas uti dertill inrättade Fabriquer, såsom uti Freyburg i Breisgau. De mindre slipas på qvarnar och genomborras för att kunna såsom halsband nyttjas af Fruntimmer, liksom Coraller och perlor. Innan de komma till dessa slipqvarnar, begynnes genombårningen å begge sidorne af fullvuxet folk, och fullbordas af barn medelst Demanter, som högst ett år kunna härtill brukas. En person kan sålunda begynna bårningen på 1200 granater om dagen, men genombårningen går dubbelt långsammare. Slipningen är myaket mödosam, och den som mycket användes härvid blifver gemenligen blind innan sitt 40 ålders år.

Till salu finnes,

Å nya Boktryckeriet: Konsten att lefva länge, beskrifven af Herr HofRådet Doct. Christ. Wilh. Hufeland, 1 R:dr 12 sk. Hans Hejling, den Fjerde och sista Regenten öfver Jord' Luft' Eld' och WatenAndarne, 2 R:dr 24 sk. Don Juan och Diego, eller tvenne Spaniorers öden under sista Revolutions epoken, 2:ne del. 1 R:dr 12 sk. Herdarne, en samling af Idyller, 32 sk. m. fl. Priserne äro i R:gäld.

Den, som på vägen öster om Staden upphittat en svart Silkesstrumpa, märkt med hvita bokstäfver, torde vara så rättsinnt och anmäla det på nya Boktryckeriet, mot hederlig vedergällning.

N:o 45 utgifves nästa Lördagsafton kl. 6.

No 45.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 19 Junii 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Tyska Posten har uteblifvit.

Gästfriheten.

Det är endast hos de mera enfaldiga och fattiga nationer, som man kan finna den gamla Gästfriheten bibehållen i sin helgd och okonstlade värde. Orsaken härtill är den, att de ej så ofta besökas af främlingar. Ty om Araberne t. ex. sågo sig beständigt omgifne af resande och främlingar, så skulle de snart upphöra att vara så berömda för sin gästfrihet. Sant är väl det, att den mest genereusa gästfrihet härstammar ifrån dessa af forntidens nationer, som varit ej mindre rika än hyfsade; men de voro ock alla lika gästfria, så att gästfriheten hos dem var att betrakta endast som ett utbyte, en bevisad ömsesidig tjenst, grundad uti lagar och sedvanor, samt således utan någon särdeles förtjenst hos de individuer som utöfvade den. Men vid dessa anmärkningar om Gästfriheten hos de Gamla, vilja vi lemna Läsaren del af det, som Diodorus ifrån Sicilien berättar om nämnde resultat af en välgörande dygd: "Uti Athen efter Theramenes död, den siste frihetens försvarare, utöfvade de trettio Tyrannerne de största grymheter. Utan någon aktning för rättvisa och billighet angrepo desse alla de rike innevånarne, hvilka blottställdes för de mäst orättvisa och falska beskyllningar, samt icke sällan måste undergå dödsstraffet för att kunna tillfredsställa sina förföljares begär efter rikedomar. Desse låto också strypa många främlingar som ansågos för rika. Fruktan för desse Tyranner var så stor att mer än hälften af stadens Innevå-

nare lemnade densamma och vandrade till andra orter. Lacedemoniserne för att alldeles ruinera republiquen, gynnade grymbeterne, samt befordrade dem. Såsom de voro ganska mäktige, tillegnade de sig rättigheten att befalla öfver alla Grekiska stater, och kungjorde ett decret, till följe hvaraf de trettio Tyranner kunde återfordra alla de olycklige flyktingarne. Man anförde såsom skäl till detta hårda uppförande emot de förtryckte Atheniensare, att de voro Tyrannernes gäldnärer, som borde återlemnas emot plikt af fem Talenter för hvar och en som vägrade att uppfylla denna befallning.

Obilligheten häraf förorsakade ovilja och hat emot Spartanerne, och det var endast dess fruktansvärda öfverlägsenhet som kunde förekomma en allmän resning. Många Stater hörsammade derföre detta decret; men Argierne, icke mindre förbittrade emot Spartanerne än ömmande flycktingarnes svåra belägenhet blefvo de förste, som med godhet och menskliget omfattade de olycklige. Thebanerne gingo ännu längre i ädelmod, och hotade med offentlig bestraffning hvar och en som såg eller råkade en Atheniensisk flykting, och icke lemnade honom det bistånd han kunde behöfva.

Något lite skämt och mycket alfvar.

(af Weisser.)

Beröm.

I verlden gifves icke något, som fordrar mera själsstyrka, än fördragandet af beröm. Äfven de personer, som dertill kunna hafva den mäst grundade rätt, blifva icke sällan deraf fördärfvade, och många upphöra att ifrån det ögonblick förtjena beröm, då det blifvit dem mest tilldeladt.

Verldens Dom.

Verlden är i allmänhet altid benägen att vända allt till det värrsta, och det gifves nästan ingen dygd, för hvilken man icke straxt har i beredskap namnet af en last. Man kan icke vara mån om sin heder utan att ock straxt blifva kallad ärelysten, icke sparsam utan att kallas snål, icke frikostig utan att äfven tadlas som slösare.

Orsaken till de Azoriska Öarnes benämning.

En af de gamlas sagor påstå, att det i forntiden gifvits 2:ne odödlige Genier, som, understödde af et högre Väsend, beherrskade verlden. Desse begge Andar blefvo oense om en skönhet, som het Azora. — Den ene af dem, som herrskade öfver jorden, röfvade denna skönhet från den andra, genom en underjordisk öppning. — Den andre befallte sina Elementer att återhämta honom sin brud. — Då han hade återfått henne, satte han henne på öen Atlantis, mellan Afrika och Amerika. Nu uppstod en häftig strid emellan de begge odödlige, hvaraf jorden, genom Elementernas våldsamhet led någon förändring, och öen Atlantis altså blef förstörd. — Några ruiner blefvo likväl öfriga hvilka efter Azora sedermera blefvo kallade de Azoriske Öarne.

Anecdote.

I Thebe var en hjelte, som het Milon, och var så stark, att han tog en tjur fyra år gammal, och kastade den uppå sina skuldror. Då han härföre fick handklappning af den åskådande folkmängden, dansade han med tjuren på axlarne ikring. på skådeplatsen, satte honom på jorden, och gaf honom ett slag med knytnäfven, så att tjuren ragglade, föll och dog; hvarpå han låt steka hela tjuren och åt upp honom.

Thracinerne sucka och gråta när något barn blir född, samt uppräkna dervid de sorgliga öden, som möta menniskan under lifvet; — men när någon dör, öfverlemna de sig åt glädjen, och lyckönska den döde att vara befriad från verldens mödor. Om någon gift man dör, uppkommer en strid ibland efterlemnade hustrur, hvilken af honom var mäst älskad. Den som då får de mästa röster, kastar sig sjelf villigt på bålet, för att med sin man uppbrännas, och denna förmonsrätt anses med afund af de efterlemnade.

Anakarsis sade att vinträdet bär tre slags fruckter, neml. Glädje, rus och ånger.

Klagan af en flicka, som vid 30 års ålder såg sig i spegeln.

Tag spegeln skönhetens Gudinna!
Mig är den endast till besvär;
Jag kan ej utan smärta finna,
Hvad jag har varit, hvad jag är.

Ju äldre verlden blir ju sämre. Af Aristipp på dess dödssäng.

Tiden ökar jordens brott,
Längre vi än våra Fäder
uti lastens öfning gått;
Och den slägt, som efterträder,
öfvar den i större mått.

De tidsfördrifvande lekar som brukades i Grekland, och hvari alla åldrar deltogo, voro altid ledsagade af sång; De åldrige sjöngo till de medelåldrige:

En gång voro äfven vi
Unga, starka liksom J.

De medelåldrige svarade:

Nu är lifvets styrka vår,
Som var Er i fordna år.

De yngste instämde till de sednare:

En gång tiden åt oss ger
Hvad J egen, kanske mer.

Den, som på vägen öster om Staden upphittat en svart Silkesstrumpa, märkt med hvita bokstäfver, torde vara så rättsinnt och anmäla det på nya Boktryckeriet, mot hederlig vedergällning.

N:o 46 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 6.

No 46.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 23 Junii 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

I morgon Midsommarsdagen predika

I Domkyrkan: Ottesången, Phil. Mag:r A. Wennbergh. Högmässan, Philos. Mag:r A. Wennbergh. Aftonsången, DomkyrkoCmministern Mag:r Wieslander.

Tyska Posten har uteblifvit.

Bulletin.

Högqvarteret Stralsund den 11 Junii. Sedan en Wapenhvila på 6 veckor och med 6 dagars uppsägningstid, mellan alla de krigförande Makterne blifvit, den 4 dennes, i Plesvitz uti Schlesien undertecknad af Generalerne Grefve Schuvalovv och Kleist å Ryska och Preussiska sidan, samt Hertigen af Vicenza å den Franska, är demarcations linien i Norra Tyskland för de förbundne Makternes Troppar, utsatt öfver Dessau, vid Lübeck, Möllen, Schvartzenbeck till Gestacht vid Elben.

Danska Troppar äro den 3 Junii i Lübeck inryckte. Generalen Grefve Schulenburg, som commenderar dem, har formeligen underrättat General Tettenborn om utbrottet af fiendtligheterna emellan Ryssland och Danmark.

En Svensk Husar-patrouil stötte natten mellan den 8 och 9 dennes på 3 Danska Vedotter, ungefär en åttondedels mil på denna sidan Schluckup, nära Lübeck. Desse lossade genast skott på patrouillen,

utan att någon verkan deraf följde, hvarefter de skyndsamt drogo sig tillbaka.

Utrikes Nyheter.

Paris den 24 Maji. Kejsar Napoleon har föreslagit en Kongress i Prag, till underhandlande om en allmän Fred. Å Franska sidan, skola härvid infinna sig befullmägtigade Sändebud från Frankrike, Förenta Staterne i Amerika, Danmark, Konung Josef i Spanien samt alla öfrige allierade Furstar, och å andra sidan, befullmägtigade Sändebud från Engelska, Ryska och Preussiska Hofven samt alla med dem allierade Furstar, ej mindre än från Spanska Folket. I denna Kongress skola grundvalarne till en allmän fred blifva lagde. Skulle likväl någon magt undandraga sig deltagandet i detta fredsarbete, så meddelar Kejsaren, det oaktadt, de tillstädeskommande Sändebuden sina förslag, för att om möjligt är, bereda fred åtminstone på fasta landet. Hans Maj:t erbjuder sig, att, genast från det ögonblicket kongressen formeras, sluta en Wapenhvila mellan de åtskilliga Armeerne, för att hämma alla blodsutgjutelser. Dessa grundsatser äro med H. M. Österrikiska Kejsaren öfverensstämmande, och det ankommer således på hvad de öfrige Resp. Hofven behaga besluta. Amerikanska Staternes aflägsenhet, är ingen orsak, att dem från dessa underhandlingar utesluta; kongressen kan emedlertid när som heldst öppnas, och Förenta Staternes Deputerade hafva under tiden tillfälle att före angelägenheternes afslutande ankomma, och underhandla om deras dervid beroende rätt och intresse.

(Utur Hamburger Correspondent.)

Berlin den 22 Maji. Wi meddela våra Läsare följande berättelser af Kommissions-Rådet Heun: Gamle LandtJägar H. hade vid ett glas punsch låfvat att hans Lodbössa, den han älskade som sig sjelf, skulle på gamla dagar göra ett fälttåg. En min vän besökte honom följande morgonen, för att emottaga geväret. Leende skakade den gamle på hufvudet och mente det ginge ej an på det sättet. Min vän frågade i en förebrående ton, om gårdagens patriotism var bortdunstad med punschen. Herre, svarade Gubben, hvad en Tysk låfvar åt Fosterlandet — äfven under ett rus — det håller han på nykter mage. Men, läs här; han öfverlemnade mig ett gammalt papper. Wår Stamfader testamenterade bössan åt den älste i slägten — hon kan ej bortlemnas — det är ett hedersgevär, som än aldrig kommit ur våra händer.

Herre, från min bössa skiljer jag mig ej — vid Gud, jag kan icke; men — jag har lofvat, att hon skall med i den blodiga kampen, och jag ansvarar Er, att hon gör sin tjenst. Nu tog han henne från väggen, omfamnade sin gamla gråtande hustru, som kände hans beslut, och geck att ställa sig i led med Fosterlandets försvarare.

En frivillig höll på att köpa en häst. Säljaren fordrade 30 Fredriksdo'r. Den unga Jägaren tillstod, att han ej kunde gifva mer än 6, och således blef ingen ting af. En obekant, som hört detta, under det han tumlade sin lätta häst på platsen bredvid, inföll nu: "Will ni försöka min?" — försöka? af hjertat gerna, svarade den fattige Jägaren, men köpa — — Ni har hört huru litet jag äger att gifva, och ert kreatur är värdt fem gånger mera. "Nå, försök åtminstone," yttrade sig den okände och lät den frivillige sitta upp. Den unge mannen red artigt, och hästens ägare såg en stund med välbehag på ridten — Ett ståtligt kreatur, ropade Jägaren. "Det tillhör Er," svarade främlingen småleende. För mina 6 Fredriksdo'r? "Nej, min vän, för det priset var det aldrig falt; men behåll det unge man. Kreaturet skall ej lemna Er i sticket. Håll Er tappert i striden. Gud vare hos Er!" I hast förlorade sig den ädle okände ibland mängden.

Något lite skämt och mycket alfvar

(af Weisser.)

Lifsväxten.

Man säger, att i hela Naturen finnes ingen växt, som räddar ifrån döden, och detta gäller äfven i afseende på den Physiska döden. Men för den Poëtiska döden gifves det ett ofelbart och säkert räddningsmedel, en bevarande växt, som man kallar — Lager.

Något om Tysklands lärde.

År det icke ganska besynnerligt? Fordom förhöll det sig så emellan Universiteter och Studenter, att de sednare måste resa till de förra. Men i våra dagar resa, åtminstone i Tyskland, Universiteter efter Studenter. Man ser där, huru föreläsande Professorer, Magistrar och Doctorer vandra, såsom kringstrykande Marktschreyare, Musicanter och Lindansare ifrån den ena staden till den andra, och handla

med konster och Vetenskaper, som krämare med Galanterivaror, hvilka de hus ifrån hus till salu utbjuda.

Maximer.

Wissa plantor trifvas allenast i god jord; så kunna vissa tankar allenast uppkomma i goda hjertan.

Melancholie är smärtans tillfrisknande.

Den som är senast till att låfva, håller ock säkrast det han har låfvat.

Känd redlighet är en säkrare borgen, än både ed och skrift.

Anecdote.

Favier, en bekant Fransysk Statsman, samtalade en gång med Baron von ** som då var Minister vid Ryska Hofvet. — "Om man," sade denne, "är 40 år gammal i mitt Embete, och ännu ej mognat för sin bestämmelse; så kan man taga pistolen och skjuta sig." — Några dagar derpå spisade begge, tillika med flere Gesandter, hos Gref Woronzovv. — Måltidsämnet var om ålder — Hvar och en sade sin — Då ordningen kom till vår förenämnde Baron sade han: att honom felades 3 månader i 40 år. — "Då är det tid," sade Favier tyst till honom, "att taga till pistolen."

N:o 47 utgifves nästa Lördagsafton kl. 6.

No 47.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 26 Junii 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Tyska Posten har uteblifvit.

Tacksamheten. (Insändt.)

Midt igenom vintrens drifva
geck en Yngling till den lund,
der han plägade fördrifva
mången lycklig sommarstund.

Rörd han såg — men ej förvånad
huru alt förändradt var:
huru ekens hjessa grånad
dödens dystra krona bar,

Huru drifvan öfvertäckte
i en djup och allmän graf
hvarje ros, som tjusning väckte,
hvarje däld, som skugga gaf.

Kall var sjelfva västan-vinden
fordom smekande hans barm
fordom lekande på kinden;
men hans själ var lika varm.

Minnet af förflutna stunder
af den glada sommaren
njuten uti dessa lunder,
kände icke vintren änn.

Öfveralt dit han sig vände
följde det, och derifrån:
likt den Engel himlen sände
fordom åt Tobiæ son.

Klädd i vintrens tunga kläder
geck han dock så lätt och fort
såsom mennskjo-vännen träder
genom de betrycktas port.

Redan stod han ljuft betagen
högst på spetsen af den häll,
der i fordna dar behagen
hade rest sitt sommartjäll.

Mins du, mins du, Engeln sporde,
hvilka stunder här du njöt,
de betraktelser du gjorde,
och de tårar som du gjöt:

När du såg i böljans spegel
hela blåa himmelen:
"hvar är verklighetens regel
"hvartill skall jag söka den?

"Om den sanning, som jag söker,
"liksom himlen mig bedrar,
"hon likväl min sällhet öker,
"hon förljufvar mina dar.

"Om den Gud jag tror mig finna
"uti djupet af mitt bröst
"är en bild, som skall försvinna;
"bör jag neka mig dess tröst."

Mins du än den mörka dagen
huru skön den sänkte sig,
huru blomman, som var slagen
än stod opp och tjuste dig,

Huru rörande Naturen
såg sin Konungs nedergång;
skön af den förgylda skuren
skön af tusen foglars sång:

"O! så sänks den vise åter
"i den djupa böljan ner,
"och ett tacksamt slägte gråter,
"och en nådig Allmagt ler."

"Om hans morgon stod i dimma,
"om hans middag stormig var;
"blir hans sista aftontimma
"dubbelt tjusande och klar."

"Om han otack måste lida,
"redlighetens hvardagslön,
"om han ofta måste strida;
"blir hans seger dubbelt skön."

Så det ömma minnet sporde
om han hågkom fordna dar,
och han gaf de svar han borde:
tårar voro dessa svar.

Jag vill tacka dessa lunder
för den skuggas lugn jag njöt,
för millioner glada stunder,
för hvar enda ros jag bröt.

Det är sant i ären kalla
i förtjusen icke mer;
men, förgätne utaf alla,
skall ock jag förgäta er!

Skall jag glömma hvad jag njutit
då jag mer ej lycklig är;
regnet, som på klippan flutit
syns en timma också der?

Noach dufvan öfverlåter
åt det haf kring arken röt;
men hon kommer tacksam åter
med det första blad hon bröt.

Är jag grymmare än djuren?
föddes jag i klippans famn?
är min själ för rofvet buren
och min dygd ett diktadt namn?

Så den ädle Svärmarn drömde,
söfd af känslans ljufva röst,
och en fest i bygden glömde
tjust af festen i sitt bröst.

O förlåten om I kunnen
hans förtjusta dröms behag,
och den glädjen honom unnen
att för dygden vara svag!

Veten! att hans själ ej gömmer
känslans toma bilder blott,
och med verklig låghet glömmer
dem som gjorde honom godt!

Dig! som då han främling lände
till en länge önskad hamn,
såsom slägting honom kände
af hans nöd — ej af hans namn.

Bildade hans egen lycka,
gaf en känsla åt hans bröst
för de qval, som andra trycka,
för de faderlösas röst.

Dig! som hejdade hans yra
samma stund du blef hans vän,

skänkte strängar åt hans lyra,
lärde honom stämma den.

Er! hvars ädelmod förlåtit
hvarje stormvind af hans vår,
alla fel dem han begråtit
bittert nog i sommarns år.

O Ert bröst för honom sluten,
vården ej hans öden mer;
men hans suck i dödsminuten
skall ändå välsigna Er!

Det är sant af hårda skiften
äfven han förbytas skall;
men i griften — först i griften
han för ädelmod blir kall!

Anecdote.

Herr von C. blef under en promenad, en vacker afton, i Boulevards vid Paris, varse en skön flicka, som såg omkring sig med en besynnerlig mine — von C. följde efter henne — Hon såg sig omkring som oftast, och tycktes skicka honom icke oblida blickar — Han följde henne till förstaden Poissoniére, genom en liten gata, och komm med henne till en större, hvarest hon klappade på en port. — Nu blef Herr von C. stående stilla bredevid flickan, och då porten öppnades geck han med henne in — Hon geck en trappa upp och öppnade en dörr — Han följde efter — och nu befunno begge sig i ett rum, hvarest 7 eller 8 personer af borgerligt stånd, sutto gråtande omkring ett bord — "Ack, ropade de alla vid första anblicken af flickan, huru står det till med Gautier?" O! han är död, skrek hon ångestfullt — "Död!" skreko de alla, ack! den gode mannen är död! alla jämrade sig — och Herr von C. såg tydligt: att detta ej var något ställe eller tillfälle för en kärlekshandel, utan att han nödvändigt måste genom något qvickt infall draga sig ur den synbara förlägenhet hvari han råkat. "Ja, skrek han med en gråtande ton, den stackars Gautier är död! för oss evigt förlorad! men Vänner! ännu kunna vi göra något för hans bästa — Låtom oss hålla själamessor för honom — Jag för min del ger en Louisd'or till detta ändamål." — Vid dessa orden kastade han ett gullstycke i sin hatt, och gick omkring med den samme. Borgarne drogo nu, hvar och en i sin ordning, fram sina börsar, och kastade penningar i hatten, under det de fortforo att med saknad samtala om den döde. — Derpå sade von C., efter fulländad insamling af penningarne: "Nu vill jag besörja messan," och recommenderade sig — man lät honom gå. — På gatan måste han naturligtvis hjertligt skratta åt äfventyret. — Förmodligen hade flickan under sin djupa sorg icke gifvit akt på honom. — Borgarne ansågo honom för den aflidnes vän — men sedermera måste visst den obekantes besök, förekommit dem besynnerligt. — Herr von C. tog märke på huset, och skickade följande dagen penningarne tillbaka, hvilket gjorde för de sörjande, gåtan ännu mer oupplöslig.

N:o 48 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 6.

No 48.

Den
Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 30 Junii 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Tyska Posten har uteblifvit.

Montesquieu.

(Utur Lord Charlemont's Lefnadsbeskrifning af Hardy.)

Charlemont säger, att han inbillade sig mera om Montesquieu's bekantskap, än om han hade sett pyramiderna. Han och en annan Engelsk Gentleman gjorde sin första visit hos honom på dess Landtgods, nära vid Bourdeaux. Följande är berättelsen om deras emottagande af denne namnkunnige Lärde:

"Ett väntande rendez-vous med en älskarinna hade icke kunnat under natten mera oroa oss, än den smickrande inviten att helsa på Galliens store Philosophe; hvarföre vi ock så tidigt om morgonen begåfvo oss på vägen till hans landthus, att vi anlände dit, förr än han lemnat sängen. Betjenten förde oss till hans Bibliotek. Det första föremål, som ådrog sig vår nyfikenhet, var ett bord, vid hvilket han tycktes hafva läst aftonen förut, och hvarpå vi nu funno en bok där bladet var omslagit, samt en utsläckt lampa. Nyfikne att känna orsaken till den store Philosophens nattvakor, skyndade vi till boken. Det var en del af Ovidii verk, som innehöll hans Elegier, och på det uppslagna stället läste man en af de skalkaktigaste dikter, som denne så väl kände Läromästare i Älskogskonsten någonsin författat. Förrän vi kunnat hämta oss ifrån vår förvåning, blef genom Presidentens inträde den ännu mer förökad, helst som hans utseende och uppförande motsade helt och hållit det begrepp vi gjort oss om honom. Ty i

stället för en dyster sträng och alfvarsam Philosophe, hvars närvaro skulle injagat hos sådane gossar, som vi voro, fruktan, var den man, som nu tilltalade oss, en munter, artig och qvick Fransos. Efter tusende artiga Complimenter och flere tusende tacksägelser för äran af vårt besök, önskade han veta om vi ännu frukosterat, och då vi svarade, att detta skett i ett nära beläget Värdshus, sade han: Nå, låtom oss då promenera i fria luften, dagen är skön, och jag vill gerna visa Eder mitt Landtgods, som jag har låtit anlägga efter Engelsk smak. Vi gjorde honom sällskap, och kommo snart till en omgärdad vacker skogspark, som öfveralt var genomkorsad af gångar och alléer. Ingången till denna lilla skog tillslöts af en tre fot hög slagbom, försedd med en hänglås. Som den Sjuttioårige Philosophen icke kunde finna nyckeln dertill i sina fickor, utropade han: Hvarför skola vi så länge vänta på nyckeln? J, mina Herrar, kunnen säkerligen springa så godt, som jag, och denna slagbom skall icke hindra mig. Vid dessa ord gjorde han ett litet tillsprång, och hoppade öfver slagbomen, under det vi efterapade honom, betagne af förundran, men tillika fägnande oss vid den tanken, att en af de störste Philosopher ville blifva vår lekkamrat. I Paris råkade jag honom ofta i sällskap med Fruntimer, och blef hvarje gång förtjust öfver hans artiga, förekommande och muntra omgängessätt. Med ett ord, den mest öfvade och polerade Pariser Sprätthök kunde icke vara språksammare, samt rikare på ämnen, som alltid behaga det vackra könet, än denne åldrige Philosophen var. *Men man bör dock icke förundra sig deröfver, enär man* **betänker att författaren af Esprit des Loix äfven skrifvit de så väl kände Persiska Brefven och det lättfärdiga Gnidos Tempel.**

Godt Råd.

På Dårar är ej någon brist
Gud nå's så visst;
Men vill du ingen se, så sätt för dörren regel,
Och sedan slå i kras din spegel.

Z. Gunderode's Mädchenkünste.

Hvad — Flickan hon ställer sig vänlig och huld
Hon spinner oss trådar af silke och guld;
Hon gör deraf nät på ett underligt sätt
Att fånga oss alla — Ack! hvad det går lätt — —
Men när hon oss fångat hon villar oss så
Att vi af dess konster ej något förstå
Nej blinde härvid, hon förvandlar i hast
Sina trådar till segel, vår lättro till mast.

Värdshus Jungfrun.

Herr. Min vackra Jungfru —
Jungfr. vacker — jo — det skall man tro
Som man ej kände Herrn, han tör ej hälften mena
Herr. Jo hälften menar jag, så visst jag ögon har
Och det jag svär vid denna kyss jag tar;
Men lika godt mitt barn — Hvad heter du?
Jungfr. Helena
Herr. Nå — hvad ditt namn är långt — het blott min lilla
vackra Lena.

Niklas's Ågtenskap.
(Imitation.)

Pastor Bärthel stor i ära,
Varm och nitisk för den lära,
Som han tolkat många år,
Ville i välmening stifta
En gång ägtenskap, och gifta
Niklas, redan Tretti år.

Niklas råkar i elände
Tog en Brud, som han ej kände
Fann, att han bedragen var
Derför' han till Pastorn hastar,

Och med böner sig nedkastar
Inför Socknens gode Far.

"Kära Far! — Jag fått en maka,
"Som jag gerna vill försaka;
"Ty hon gör mig stort besvär. —
Så sad' Niklas — och begärde,
Att han måtte af den Lärde
Få en Brud, som bättre är.

Pastorn fann sig helt förlägen;
Ty i sådan Cas belägen
Var ej godt att finna råd.
Han derföre genast svarar
"Kära Niklas! jag befarar
"Giftermål i öfverdåd. —

"Men då jag gjort detta knyte,
Som ej som ett annat byte
Ändras och ombytas kan,
Vill jag ock dig vänligt gifva
Detta råd, att tålig blifva,
Trogen som en äckta man."

Pastorn fortfar med sin läxa
Säger: "Niklas! Du skall växa
Växa och föröka Dig" — —
Niklas föga nöjd till sinnes
Sade: Lite dermed vinnes
Att J så förstoren mig.

Dock han sig med Domen nöjde,
Vördsamt sig för Pastorn böjde,
Böjde sig och sade då:
Gånge Pastorn lika så!

N:o 49 utgifves nästa Lördagsafton kl. 7.

No 49.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 3 Julii 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Tyska Posten har uteblifvit.

Utdrag af ett bref från Stralsund af den 11 Junii.

Hofkansleren, Baron af Wetterstedt, Ryska Generalen von Suchtelen, Herr Thornton och Engelska Generalen Hope återkommo för några dagar sedan från Köpenhamn. Danska Hofvet har förkastat dessa underhandlares framställningar. Man förmodar att de allierade Magterna ej underlåta att högt ogilla Danmarks uppförande vid detta tillfälle. Sverige förliter sig på sin Armee och på slutna Traktater. Wi beklaga mycket här, att denna händelse hindrat afsändandet af 30,000 tunnor Råg, Korn och Årter till Norrige, och att således våra aktningsvärda grannar ännu längre skola lida hungersnöd derföre att Danska Hofvet ej velat bidraga till Nordens säkerhet och allmänna sakens nytta, då det afslog Sveriges billiga framställningar.

Något om fastställda Pris. *)

I handel och vandel förefaller mycket som kunde lindrigast sagdt, kallas skinneri, oaktadt vanan så häfdat det, att de som tillåta sig det, anse det för det lofligasta i verlden. Bland sådant är oskicket, som i våra öppna bodar allmänt råder, att för en vara begära mera, än hvartill man vill och kan sälja den. Endast några få handelsklasser hafva

*) På begäran införd ur Götheborgs Aftonblad.

fixerade pris, som aldrig kunna fällas: men deremot är mängden af dem så oblyg, att den begär en tredjedel, ja, oftast halfparten mera, än den säljer varan till den, som har förstånd och tid att pruta. Sådane säljare ha kanske aldrig än känt den tankan, att de, i de fall, då det lyckas dem preja sig till dylika öfverpris, otillbörligt begagna sig af köpares flathet och den aktning, som en bra karl gerna vill ha för en supponerad bra karls ord; utom det att handlingen i sig sjelf är omoralisk, och förtjenar att rent ut kallas bedrägeri. Ty hvad kan vara afsigten med att begära för en vara mera än man vill ha? Är det icke den, att taga hvad man högst kan få, och tillägnar sig icke då säljaren en del af köparens penningar med orätt? När en köpman för en aln kläde t. ex. af mig begär 10 R:dr, och ändtligen säljer det för 8, så måste jag tro honom om att hafva velat bedra mig på 2 R:dr; hvilket han också gjort, om jag ej varit nog slug att pruta. Sådant är icke handel, och medför dessutom flera obehagligheter, som skulle undvikas, om man hade faststälda pris. När man skickar sitt bud ut, att köpa något, kan man ju icke, utan efter lång undersökning, erfara, om budet skinnat eller icke. Har köpmannen låtit betala sig för öfverdrifvet, så misstänker man genast sitt oskyldiga bud, och är detta otroget, så får det ju alltid deraf tillfälle, att bedraga sitt husbondfolk. Att komma till visshet i sådana mål, är nästan ogörligt, då köpmannen på samma timma kan sälja samma vara till tio olika pris. Hans minne kunde dessutom ej alltid stå honom bi, om ock redligheten ville det, vid skeende efterfrågan.

En olägenhet, större än andra, härrör äfven af denna handelssed — jag menar otrohet hos köpmansbetjeningen. Hvem kan controllera den, när prisen icke äro gifna eller fixerade? — Besinna, att mången ynglings moraliska förderf, kanhända timliga olycka, för alltid på det sättet endast åstadkommits! — En småsak deremot torde vara förlusten af en kund, som visst icke handlar mer än en gång af en man, som bedragit honom, och liksom pliktfällt honom för det han trodde honom om att vara ärlig karl. —

Slutligen bör man ock öfverväga, hvad tidsspillan ett sådant handelssätt medförer för både säljare och köpare, då man ofta måste använda en halftima på försäljningen af en artikel, som man kanske ej förtjenar 2 sk. på. — Troligt invänder mången, att bruket så vill att

kunderna skulle öfvergifva en köpman, som ej låter pruta med sig o. s. v.; men jag frågar: hvad skulle beveka mig att gå till en annan, endast för att bortspilla tid och hafva den obehagligheten att pruta, när jag i alla fall icke får det jag vill ha, billigare hos honom? — Bokhandlare, Winhandlare och flera hafva fixerade pris, och hvarföre skulle ej Klädeshandlare, Galanterihandlare m. fl. vilja visa, att de önskade sig vinna äfven goda tankar hos dem, som behöfva deras varor? — Att komma i stånd med denna goda sak, skulle gå helt lätt, om Handlande sinsemellan kommo öfverens, att först sätta yttersta priset på sina varor, och sedan, att icke sälja under hvarandra, utan med förlust af Samfundets och den Redliges aktning.

(Ur Korrespondenz.Nachrichten)

Mode-Journalen från Paris omtalar följande händelse, som så mycket mindre bör förtigas, som den är sann. Vid början af Januarii månad detta år visade sig på isen af Bassino de la Villette, oagtadt påstående töväder, en ganska vacker skridskogångare. Genom sin vighet och behaget i sina vändningar ådrog han sig allas uppmärksamhet; men plötsligt brast isen, och den så vackre och förträfflige skridskogångaren föll ned i vattnet. Efter gammal vana lopp alt, som hade ben, ifrån isen och låt honom ligga. Men en rask och stark lastdragare, som var i granskapet, hämtade ifrån ett nära beläget hus en lång stege, lade den jämt utåt isen, och kom så ända till öppningen, hvaruti den eleganta Petitmaitren hade nedsjunkit. Han sökte nu i hålet efter den drunknade, fattade i håret och ville draga opp honom; men håret släppte efter, och han såg endast en Perruque. Lastdragaren forrskade vidare och fattade denna gången i Petitmaitren's kindben; men äfven nu gaf något efter. och han feck allenast en hand full falska tänder. För tredje gången sökte Lastdragaren i öppningen och fasttog nu ett par ben; men, i stället för Petitmaitren's verkliga, framkommo endast i dagsljuset hans falska vador. Änteligen efter så många fåfänga försök lyckades det för honom att fasttaga sielfva Petitmaitren, hvars kropp af kölden blifvit aldeles förstelnad. Han bar honom till det nära belägna Värdshuset, bragte honom genom sina omsorger åter till lifvet, och då Petitmaitren blifvit fullkomligen återställd, feck han af sitt lifs Räddare följande lära: "Herre! Jag

har emot min vilja tämligen illa tillpyntat Eder. Men, Min Herre, när man inga hår, inga tänder och inga vador har, så bör man vara litet mera försiktig och icke så oförväget våga sig på isen. Märken detta väl, och varen en annan gång något klokare."

Strödda underrättelser.

År 1802 dog i Whitvorth en af de berömdaste undergörande Läkare både för menniskor och kreatur, Taylor. Han var Biskopens i Durham ej mindre än flera andras Lifmedicus. Han hade en så stor practique, att han från York bestälde medicamenter till den mäst ovanliga mängd, t. ex. Glaubersalt i hela tunnor. Om Söndagen slog han åder utan betalning, på hvem som anlitade honom. Ofta sutto hundrade patienter i en rad på bänkarne utanför hans hus. En af hans medhjelpare geck förut och förbant armen på en och hvar; derpå kom Doctorn och öppnade ådren; andra medhjelpare mottogo blodet i stora tråg. Hundrade springande brunnar af blod, utgjorde ett sällsamt skådespel. Han meddelade alldrig sina Läkemedel efter Apoteks vigt, utan vanligast efter tumstock och aln.

I Persien, innom de Mursulariska Baschkirernes område, icke långt från Byn Sulpa ligger ett berg vid namn Karausch Kugischtau, som i flera år brunnit, utan att likväl vara en Vulkan. Enligt Herr Pallas hafva Baschkirerne om orsaken till denna brand, lemnat följande underrättelser: Omkring år 1758, säga de, slog åskan ner i en stor ek, som var djupt inrotad vid foten af bergets venstra sida. Den antända eken brann ända ner till roten. Derifrån drog sig elden in i bergets inre delar, der den sedermera oupphörligen brunnit. Dock har branden vid foten af berget fullkomligen upphört, och rasar nu blott vid dess spets, (så framt den icke, äfven der, nyligen slocknat) Man märker på hela berget icke ringaste spår af en sådan svafvelånga, som ifrån stenkol plär uppstå, emedan de ångor hvilka genom öppna springor här uppstiga, icke hafva mer lukt än en glöd af träd, som ej mera ger låga. — Besynnerligast är, att midt ibland de brinnande delarne äro fläckar der åtskilliga örter växa, t. ex. Belladonna m. fl. Om vintren trifs ingen snö på detta berg, utan äro de brinnande ställena af en beständig grönska omgifna, och icke sällan ser man växter stå der i den skönaste blomma, då den öfriga nejden redan är betäckt med snö.

N:o 50 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 7.

No 50.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 7 Julii 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Tyska Posten har uteblifvit.

Götheborg den 22 Junii. Sista underrättelserne från de Förenta Staterna innehålla, att Presidenten utnämt Jonathan Russel Esq. till Minister vid Svenska Hofvet, och att han dagligen kan väntas till Stockholm. „I detta val, heter det, hafva de Förente Staterne tydligen ådagalagt deras benägenhet, att bibehålla fortfarande vänskap och sämja med Sverige, så mycket mera som denna Minister är endast den tredje de hafva vid fremmande hof, och de aldrig, utan vigtiga orsaker, göra beskickningar. Amerika blir altid en god kund för Sveriges exportvaror. Tullängderne för de fyra sist förflutne åren visa, att dit gått mera Jern än till hela den öfriga verlden tillsamman."

Dito den 23 Junii. I förgårs hitkom med stilleståndsflagg de Förenta Staternas Skepp Neptun, fördt af Capitain Jones, destineradt till Ryssland. Amerikanske Ministrarne Gallatin och Bayard, tvenne män, fördelaktigt kände för sina talanger, och innehafvare af höga Embeten i fosterbygden, voro ombord. Resan fortsattes till St. Petersburg, der de skola möta tvenne utskickade från Engelska Hofvet, i den fägnande afsigt, att under Ryska Hofvets bemedling, öppna fredsunderhandling mellan Storbritannien och de Förenta Staterna.

Utdrag af ett Bref från Philadelphia, dat. den 4 April 1813. Amerikanska Armeen, under GeneralMajoren Deaborns befäl har gjort ett lyckligt anfall på Öfver Canadas hufvudstad, York, vid sjön Ontario.

Efter ett häftigt motstånd intogs staden, hvari fans ett ansenligt förråd af krigsammunition och 2000 man, som blefvo krigsfångar. Man förmodar, såsom följd af denna lyckliga expedition, att hela Öfver-Canada skall innom den 1 Julii vara eröfradt.

Bois-Rosé.

År 1593 eröfrade Marskalken Biron citadellet Fécamp. Calvinisterna blefvo mycket modfällda öfver denna förlust, och isynnerhet oroades deraf en tapper Officer, Bois-Rosé. Han beslöt att våga allt, för att åter fråntaga Papisterna denna plats. Den ena sidan af Fécamp, som icke var starkt befäst, utgjordes af en klippa, 600 fot hög, hvilken höjde sig lodrätt ur hafvet. Ungefär 12 fot högt slogo vågorna oupphörligt emot densamma, och blott få dagar om året var en så betydlig ebb, att klippans fot var torr i fyra eller fem timmar. Der ville Bois-Rosé klättra sig upp, så omöjligt det ock syntes.

Tvenne soldater af Garnisonen hade han mutat; de voro tillreds öfverst på klippan, så snart ebben började. Under en mörk natt infann sig den djerfve, tillika med femtio tilltagsna män, i tvenne slupar. Han hade fört med sig ett starkt tåg, hvars längd svarade emot klippans höjd. På detta tåg hade man slagit knutar på ringa afstånd ifrån hvarandra, och genom knutarna stuckit käppar, för att dervid hålla sig med händerna, och stödja sig derpå med fötterna. De båda soldaterna på klippan gaf man det öfverenskomna tecknet, och genast fällde de ett rep, vid hvilket tåget blef fastbundet och sålunda uppdraget. Deruppe fäste de det vid en stark jernstång, som sattes på tvären i källarfönstret af en tjock mur.

Nu lät Bois Rosé två af sina mäst tilltagsna följeslagare klifva förut, de öfrige följde den ene efter den andre, bärandes sina vapen på ryggen, fästade omkring lifvet med en rem. Bois-Rosé sjelf var den sista, på det hvar och en, som kunde förlora modet, skulle hindras att åter begifva sig ned. Men detta blef ock snart omöjligt, ty innan de ännu klängt sig upp till hälften, steg floden öfver sex fot högt och bortförde sluparne, tågets ända kastades nu af vågorna fram och tillbaka. Här hängde dessa femtio menniskor mellan himmel och vatten mot en stupande klippa, i tjockaste mörkret, deras lif beroende af

tågets styrka eller af troheten hos ett par mutade uslingar. Skulle någon öfverväldigas af fruktan, eller taga miste om ett enda af tvärträden i denna farliga stege, så störtade han i afgrunden eller krossades mot klippan. Om man härtill lägger vågornas dån, krafternas uttömning hos de klättrande, ängslan att finna målet mer och mer aflägsna sig, — måste man bekänna, att äfven den tappraste här kunde förlora sitt mod. Också dröjde det ej länge, förrän den, som klättrade förut, hade verkeligen förlorat det. „Jag förmår ej vidare, hviskade han till den bakom honom, jag är liksom förlamad." — Denna elaka underrättelse geck ifrån mun till mun ända till Bois Rose, hvilken redan af uppehållet i klättrandet hade aning derom. Han tog utan tvekan sitt beslut. „Håll er alla väl fasta," var den befallning, som han lät stiga uppföre tåget. Han fattade nu sin förman, svängde sig på hans rygg, klef sedan opp på hans axlar, begaf sig ifrån honom till den nästföljande, och så vidare, med krafternas yttersta spänning, och beständigt i fara, att störta ensam eller rycka någon med sig i afgrunden. Han framkommer slutligen till den öfversta, och sätter honom dolken emot bröstet. „Du stiger vidare ropade han, eller min dolk skall rödja dig ur vägen." — Karlen darrar, och bemannar sig; endast på höjden af klippan är för honom räddning; han fortfar att klättra. — Nu följa äfven de öfriga, — och vid dagens gryning har Bois Rosé intagit Fécamp.

Anecdote.

En Munk predikade Påskdagen i ett Nunnekloster, och för att göra sig artig mot Nunnorna, uppehöll han sig länge vid den omständigheten, att Christus visat sig först för tre fruntimmer. Olyckligtvis kom han af sig, just då han framställt den frågan, „hvarföre detta skedt?" Sedan han några gånger upprepat detta „hvarföre," utbrast han på en gång: „Han viste nog, att hans uppståndelse derigenom snarast skulle bli bekant för allmänheten."

Strödda Tankar och Reflexioner.

En Narr, som kommer till stort välde, är såsom en menniska hvil-

ken placeras på ett högt Berg, ifrån hvars högd alla synas honom så små, och hvarifrån han sjelf synes vara så liten för alla.

En yr behagsjuk Flicka, liknar ett fyrverkeri, som skiftevis föreställer solar, stjernor, kringlöpande hjul och andra omväxlande gyckelspel, tills de eldfängda delarne innom en kort stund bortflugit i luften, och slutligen ej lämna efter sig annat än rök och dam.

Ungt folk tala om hvad de göra, gammalt folk hvad de hafva gjort, och Narrar hvad de ämna göra.

Fyra ting äro talrikare än vi tro: våra år, våra skulder, våra fiender och våra fel.

Kärleken liknar kopporna, ju senare ju farligare.

Inga dygder äro renare än de, som aldramäst blifvit förklenade, likasom den frugten altid är angenämast som foglarne hacka.

Girighet är en last, som bor hälst i en gammal hydda; ty när menniskan åldras, så blir girigheten merendels ung, tillväxer och föröker sig hos henne.

En storskrytare förekommer mig lik flugan, som satt på axeln vid vagnshjulet och ropade: „Ack! se huru jag dammar."

En storpratare är lik en trumma, som gör mycket buller, men när man beser henne inuti, finns der ingen ting.

Fruntimmer, som ej äga annan förtjenst än skönheten, äro lika gåtor, som förlorat sitt behag när man gissat dem.

En Flicka som gynnar många curtiseurer, har sällan hopp att blifva gift i sin blomstrande ålder.

Högsta graden af Förställning, är att vara liknöjd vid allt.

En vacker flicka utan andra partier än ett småtäckt ansigte, liknar precist en Räknepenning, som har en vacker pregel, men gäller ingen ting.

N:o 51 utgifves nästa Lördagsafton kl. 7.

No 51.

Den
Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 10 Julii 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Tyska Posten har uteblifvit.

Stralsund den 25 Junii. En embergo blef lagd på alla Skepp i Wismar och Rostock af fruktan att innan Convoyen hunnit beordras, dessa fartyg, till större delen lastade med spannemål, kunde falla i Danska kapares händer. Denna embargo är nu upphäfd, emot förbindelse å alla afgående Skeppare: sida att ställa sig under Svensk Convoy. Nu mera hafva Svenska kryssare order att skjuta i sank alla sjöröfvare som träffas.

Drömmen.

Jag hade en dröm härom natten, hvaraf jag så mycket hellre lemnar del, som jag deruti endast följer många andras exempel; ty hvad är väl mycket af det som berättas annat än Drömmar, och de som afgifva det samma andra än drömmande? — Jag drömde nemligen att jag var på begrafning. Den döde, som man nu ville bevisa den sista hederstjensten och i grafven nedmylla, var — Dårskapen. Under vägen ifrån mitt logis till Sorgehuset hörde jag redan på långt håll högljudda klagoskri. Wackert förebud, tänkte jag, till den Musique, som jag får höra, när jag väl kommer in i huset. Och som jag under några dagar jemte svår hufvudvärk varit plågad af öronsprång; så eftertänkte jag visligen, om jag icke snarare borde återvända hem, än bevista en i sitt slag så egen melodieuse Cérémonie. Men härvid infföll

det mig, att ett uteblifvande kunde hafva sina följder, och att jag lätt kunde stöta mig med den aflidnes mägtiga och talrika anhörige och vänner, som vid bjudningen gerna kunnat förbigå min lilla obetydliga person, men ändock behagat visa mig denna artighet och således satt mig i en slags obligation. Jag geck derföre gatan rätt fram och inträdde. Men hvilken contrasterande syn! En oerhörd talrik samling af personer af begge könen och af alla stånd, hvaraf de flesta tycktes öfverlemna sig åt den yttersta förtviflan, och endast några få mötte mig med jovialiska ansikten samt voro mera glada och förnöjda. Att de som så mycket jämrade sig och greto voro antingen slägtingar eller vänner af den afledne trodde jag genast, men hvad skulle jag väl tänka om dessa muntra och glättiga varelser. De förekommo mig genast högst immodesta, om icke tadelvärda, som i ett Sorgehus kunde så oförsynt öfverlemna sig åt en bullersam glädje — och jag var nära färdig att gå till en af de samma, hvilken jag hade den äran känna, för att deröfver göra de lifligaste föreställningar. Emellertid gjorde jag det ej, och det af orsaker som jag med tillåtelse af digression vill nämna. Det hände Madam Nyckterhet för någon tid sedan en obehaglig surprise. Hon sökte efter en af sina fordna bekanta, som befann sig på ett visst ställe sysslosatt med just icke så ädla och berömvärde tidsfördrif; men till sin stora förtret råkade hon där personer, som icke voro särdeles intresserade af hennes besök, hvarföre det efter nog skarpa föreställningar om onödigheten af hennes närvaro, slutligen komm till det värrsta förolämpande. Ty nämnde Dame blef icke blott begabbad och bespottad, utan hvad ännu värre var, man åkallade till den Svenska Christeliga Nyckterhetens stora harm och förargelse högljudt en Hednisk afgud Bachus, hvars namn för hennes öron måste hafva varit ungefärligen det samma som Busen och Hin för våra. Som något dylikt äfven kunnat hända mig, så beslöt jag att vänta till dess bättre tillfälle visade sig, och jag mera säker för alt misshandlande kunde få gåtan upplöst.

(Forts. e. a. g.)

En upplyst Fransysk landthushållare, som ej kunde öfvertala folket att odla Potäter, lät ett helt jordstycke, fullt af Potäter vid skördtiden ligga obevakat, och det i den förhoppning, att man skulle stjäla Potäter. Uträkningen slog in, Potäterne blefvo samt och synner-

ligen bortstulne. Landtfolket fick derigenom smak på denna nyttiga växt, och har sen den tiden sjelf drifvit denna odling.

Myran och Larfven.
(Fabel.)

Då en Larv mödosamt släpade sig fram utåt gången i en Trägård, mötte han en Myra, som lyftade upp hufvudet och med föragt befallde den krälande Insecten gå ur vägen och ej intaga ett rum, ämnadt åt bättre varelser. Den ödmjuka Larfven, förskräckt af Myrans stolta ton, kröp bort, förvandlades till Puppa, och blef efter några dagar en ganska vacker Fjäril. Sväfvande i luften, sänkte han sig ned till en blomma, att dricka honing i hennes sköte. Han blef i det samma varse den högmodiga Myran. Stadna inbillska och bittra kräk, sade Fjärilen, och hör min förmaning. Förakta aldrig någon för sin ringhet, ty en dag skall hans lycka förändras. Du ser mig nu upphögd, då du är dömd, att slafviskt krypa så länge du lefver.

Theologiskt Argument.

Ibland andra skäl, som förmådde Kejsar Theodosius den Store att beskydda den orthodoxa läran om Treenigheten emot Arianismen, var äfven följande besynnerliga argument af en Theolog. Theodosius hade nyligen gifvit sin äldste son Arcadius heder och namn af Augustus; och de begge Förstarne hade satt sig på en ståtlig thron för att emottaga sina undersåtares hyllning. En Biskopp Amphilochius af Iconium nalkades thronen, och sedan han med tillbörlig vördnad helsat sin Monark, bemötte han den Kejserliga ynglingen med samma förtroliga ömhet, som han skulle nyttjat emot ett barn af ringa härkomst. Monarken förtröt detta oförskämda uppförande, och befallte att den plumpa Presten skulle straxt drifvas ur hans närvaro. Men under det vakten höll på att föra honom åt dörren, hade den fintlige Polemikern tillfälle att verkställa sin afsigt, i det han ropade med hög röst: „Sådant är det öde, o Kejsare! som Himmelens Konung har berddt åt desse ogudaktige män, som vilja anses fär att dyrka Fadren, men väga att erkänna hans gudomlige sons jemnlika Majestät." Theodosius omfamnade straxt Biskopen af Iconium: och förglömde aldrig den vigtiga lärdom, som han hade fått genom denna dramatiska Parabel.

Tankspriddhet.

Lord Chesterfield var mycket tankspridd. En gång sade han till en man, som han mötte på gatan: Ha! det är ni, min vän. — När jag såg er upp i gatan, trodde jag det var er kusin — då ni kom närmare trodde jag det var ni sjelf; och nu ser jag att det är er bror.

En Irländare mötte på gatan någon, som han trodde sig känna, och ursägtade sitt misstag på följande sätt: „Jag ber er mycket om förlåtelse, min Herre, jag trodde det var ni, och ni trodde det var jag: men nu ser jag att det är ingen af oss."

Anecdote.

Jag är öfvertygad, sade en viss man, att hvar menniska har af naturen sin bestömda fallenhet. Min egen har jag likväl ännu icke upptäckt. Utan framgång har jag försökt att lära spela Violin, Claver m. m. Det blir icke min sak. — Omsider träffade Han ett positif af det slag, som spelar sjelf, blott man vider på valsen Med förundran erfor han, att han utan svårighet exequerade de vackraste styckken. „Se nu" — utropade han — „har jag då ändteligen funnit min naturliga fallenhet.

N:o 52 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 7.

No 52.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 14 Julii 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Tyska Posten har uteblifvit.

Drömmen.

(Forts. fr. föreg. N:r.)

Jag geck nu omkring ibland mängden af de klagande gästerna, nyfiken att lära nogare känna dem. Den förste, som ådrog sig min uppmärksamhet, var en stor man med en alldeles egen physionomie, der alfvarsamhet var blandad med list och förbehållsamhet. Min granne, hvilken jag frågade efter den okändes namn, svarade, att det var Advocaten Chicane. Nu nalkades jag honom, och feck del af följande Jérémiade: O! hvilken bedröflig händelse — Dårskapens död. Med denne store man begrafves äfven min lycka, min bärgning. Ty hvarifrån skall jag väl hädanefter bekomma denna mängd af riktande kunder, hittills mig likaså troget tillgifne, som de varit afsvurne fiender till Enigheten och Försonligheten. Desse sistnämnde, som alltid visat mig sin vänskap, skola nu låcka hela menskligheten på sin sida, och jag réduceras till classen af dess afskrap samt oduglingar — Ja — oroande aningar för det kommande, uppfylla redan min själ; men jag vill emellertid icke förgäta Dårskapen, som ända hittills så troget lemnat mig sitt skydd, utan gälda honom sin godhet under det jag tolkar hans lof." — Vidare kunde jag ej höra för tvenne grofva stämmor, som placerade på begge sidor om mig, oroade mina öron med sin högljudda klagan. Det var Herr Inbillsk och hans Frände Herr Charlatan, som med en förträfflig flux de bouche, förenade en li-

ka förträfflig declamations talang. Ack! skrek Herr Charlatan, hvad jag är att beklaga. Öfvergifven af alla, som voro bedragne af den falska Opinionen om min persons värde, blottställd för den fatala Klokhetens och Upplysningens mäktiga anfall, skall jag snart röna mitt fall. Jag skall befinna mig innom korrt tid sämre än någon af desse små varelser, som hittills omgifvit mig så talrikt, alla dårade af mina skenbara förtjenster, alla villige att djupt kröka ryggen för min stolta person. Ja — då jag betänker det öde mig väntar, kan jag icke annat än förfäras. — Dock det är mitt hopp, att jag ej länge skall erfara följderne af vedergällningsrätten, utan genom en Gallfeber befrias ifrån en verld, der till alla mina Kamraters olycka än nu finnas folk, som tänka klokt och ej hålla sig blott vid ytan. Men hvilken smärtande tanka — kanske man icke en gång skonar mig efter döden — kanske desse, som jag så ofta gäckat med mina nog knappa kunskaper, med mitt näsvisa och högmodiga fuskeri, skola i stället för Låftal, i de värrsta pasquiller angripa mig." Här tystnade denne af fruktan så betagne man, och lemnade mig ett önskadt tillfälle att få närmare bekantskap med Inbillsk, som nu af ganska giltiga skäl, hade försakat sin gamla vana, att se hvarje man öfver axlen. Han posterade sig derföre ganska ödmjuk och nedslagen bakom Charlatanen, hans intime vän, och ändrade aldrig sin position, utan då han behöfde antingen trösta sin kära Syster Fåfänga, eller sjelf tröstas af Herr Flatteur och någon viss Poët. Också var han nu så rädd för de förutnämnde glättige personerne, att han aldrig riktade sin blick deråt utan att i och med detsamma rådna. — Han hade ock säkerligen alldrig öppnat sin mun, så framt icke en af hans vänner i en klagande ton frågat, huru han befann sig. "Rätt illa, var hans svar, och det af ganska goda skäl. Alltid var jag Dårskapens favorit, och genom min Systers slägtskap med honom mera än någon af hans Connoissancer berättigad till hans vänskap och förtroende. Nu måste jag befara af den så länge maltraiterade Blygsamheten all möjlig förtret. Ty när jag eftersinnar något af det förflutna, så finner jag, huru det onda Samvetet ofta i en nog skarp ton förebrått mig min dumhet och visat min litenhet. Kanske Rättvisan haft någon öfverenskommelse med Samvetet, och velat nyttja detsamma till medel för sin hämnd. I denna sannolika händelse har jag ej särdeles godt att vänta. Emedlertid känner jag mitt förestående öde, och skall taga mitt parti, som visst blifver desperat, men som för en olycklig i

min belägenhet är det enda att välja, enär man ser sig blottställd för verldens förakt, och härvid smärtas af medvetenheten af rättvisan deraf." — Tårar afbröto all vidare fortsättning af hans tal, och krypande mellan hopen af de samlade, framträngde han till sin Syster Demoiselle Fåfänga, som stod helt nära Dårskapens likkista, klädd i en drägt, sammansatt af både Franska, Engelska, Danska, ja kanske Hottentottiska moder; ty mera löjlig i klädsel har ännu aldrig något Fruntimmer synts mig. Utom det redicula häri, hade hon vanställt sig på allt sätt, och tycktes vara en fiende till allt hvad vi kalla natur. Hvarföre utom löständer, löshår, en tämligen stark rödfärga hade målat hennes kinder, så att hon förekomm mig mer skicklig att synas bland Opera Mamseller än bland begrafningsgäster. Hon vred nu händerna och visade tecken till den yttersta sorg. Hennes klagan var ungefärligen denna: Jag olyckliga Fader- och Moderlösa skall nu visst dela mina andre slägtingars öde — att nemligen erfara verldens förakt och svåra misshandlande Jag, som förr varit så välkommen till hvarje Toilette, hvarje förnäm Narrs bord, skall nu kallt afvisas, och finna hvarje dörr stängd för mig.

(Forts. e. a. g.)

Ur offentliga Bladen från Paris.

Trettondedagen, kommo 2:ne Karlar i träta med hvarandra, på ett Kaffehus, bittida om morgonen. — Efter vanligheten beslöto parterne att afgöra saken med duell, då förlikning ej kunde ske. — Men till lycka eller olycka, hade de inga vapen — och vapenbodarne voro tillslutne. — I denna belägenhet som för de begge stridlystne hjeltarne var bekymmersam, vandrade de utför gatan, då en kakhandlerska mötte dem och utböd sina kakor, isynnerhet de för Trettondedagen brukliga. — Nu sade hastigt den ene hjelten — Jag har ett infall: "Låtom oss köpa en af desse kakor — I hvarje skall finnas en 13:dags böna — Kakan delas lika, och den som i sin hälft finner bönan, må vara berättigad att ålägga den andre, att följande morgon skjuta sig sjelf." — Sagdt och gjordt, ropade den andre. — Nu köptes kakan och delades mitt i tu. — Begge började nu äta under hopp att finna bönan — Men af en händelse hade Bagaren förgätit att inlägga någon böna — och således kunde ingen af de stridige finna den. — Emedlertid afkyldes

deras hjeltliga ifver. — Då äfven händelserne tycktes sätta sig emot deras duell; så beslöto de visligen öfvergifva detta usla sätt att afgöra tvister — och en god frukost gjorde dem åter till goda vänner.

Wågsam Sjöresa.

Jacob Botello, som af Portugisiska Regeringen nyttjades i åtskilliga värf uti Indien, föll i onåd hos Konungen af Portugal, af den orsak, som det sades, att han skall haft för afsigt att gå öfver till Fransoserne. Högst bekymrad öfver sitt missöde, och angelägen att återvinna sin Furstes nåd, beslöt han, att verkställa ett det mest förtviflade och nästan otroliga försök. Sedan han förnummit, att Konungen önskade få en Fästning anlagd vid Diu, utarbetade han en plan dertill och begaf sig dermed i en öppen båt, sexton och en half fot lång, nio bred samt fyra och en half fot djup, till sjös från Indien. Han förebar, att han ämnade sig till Kamboja och tog med sig några sina Slafvar, tre Portugisare och tvenne andre; men då han kommit ut i öppna sjön, yppade han sin rätta föresats att segla till Portugal. Alla af hans sällskap förskräcktes häröfver; men han vann dem med goda ord och löften, och de gåfvo sig åter någorlunda tillfreds, till dess de hotades af en alt större och större fara och föresågo sin undergång, om de fortsatte kosan. Slafvarne öfverenskommo att mörda honom och hans medhållare, men hunno ej utföra sitt grymma uppsåt emot mer än en Betjent, förrän de grepos och dödades. Botello fullföljde nu med de öfrige, utan Skeppare och Styrman, sin långa sjöresa, och ankom omsider, till allas största förundran, till Lissabon, hvarest båten genast blef uppbränd, på det man ej skulle se att det var möjligt att göra en sådan resa med ett så litet fartyg. Botello erhöll väl åter igen Konungens nåd, men ingen vidare belöning för sitt vidunderliga företag.

N:o 53 utgifves nästa Lördagsafton kl. 7.

No 53.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 17 Julii 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Tyska Posten har uteblifvit.

Bernardi Theorie för konsten att simma.

En Italienare, vid namn Oranzo de Bernardi anmärkte tillfälligtvis under en badning, att hans kropp var specifikt lättare än vattnet. Detta rön, som genom andras erfarenhet bekräftades, ledde honom till upptäckten af en ny simningsmethod, som öfver alt i Italien fann stort bifall. Minister Acton i Neapel befallte B. Forteguerri, Chef vid Neapels Marine att undersöka Bernardi simnings-methode. Han gjorde det, och hans dom blef ganska fördelagtig för Bernardi. Hufvudreglen enligt hans Theorie, är den: att man, så mycket möjligt är, söker att bibehålla sin naturliga ställning i vattnet samt ej lutar hufvudet och halsen hvarken framåt eller tillbaka, utan stående ror sig fram med händer och fötter. Äfven bör man vara nog försiktig att ej alt för mycket möda sina krafter; ty derigenom skulle man lätt blottställas för döden. Om denna method också vore mindre beqväm för en öfvad Simmare, om den också icke kan utesluta andra methoder, i hvilka man en gång förvärfvat sig färdighet, så är den dock ganska tjenlig och tillika välgörande för dem, som alldeles icke kunna simma och råka i sjönöd. Så länge desse kunna endast bibehålla en rak ställning i vattnet, kunna de vara försäkrade att icke drunkna.

Det är endast i de stora städer, som man mera än annorstädes finner dessa märkbara Contraster af en öfverdrifven Luxe och rikedom, samt Armodet bragt i den uslaste belägenhet, ofta färdigt att taga det mäst förtviflade beslut för att kunna ända sitt lidande. Orsakerne härtill äro många, och ibland dem som ej äro så obetydliga kunna anföras mängden af de behöfvande, som är så stor, samt vanan att nästan beständigt mötas af uslingar. Man blifver härigenom så bekant med nödens klagan och tårar, att de ej göra något särdeles intryck. Emellertid ökas de olyckligas lidanden, i samma mon de hos mängden af menniskor finna vägen till hjelp och förbarmande tillstängd. Man vill berätta en händelse, som ehuru ryslig den än må synas, likväl är ganska sannfärdig. I London, under det de eleganta Damerna resa om morgonen på Auctioner och om aftnarna på Assambleer uti präcktiga equipager, befinner sig i en mörk kammare under jorden i tiggareqvarteret St. Giles en fattig qvinna, höljd i de uslaste trasor, omgifven af nakna barn utan alt annat husgeråd än en nästan förrutnad och tom säng, och hvad värre är, utan en enda brödbit för att stilla deras hunger, som hon tyckes hafva framfött endast till lidande och elände. Hvad gör hon vid åsynen af deras dödsbleka med hungrens stämpel teknade kind? Hvad gör hon nu vid erfarandet af de qval modershjertat känner vid deras klagan? Hon skär af sig halsen, sedan hon förut på sängstolparne upphängt fem små barn. Ehuru rysligt än detta är, har det likväl verkligen tilldragit sig för 10 år sedan i Englands Hufvudstad.

Kalifen.

Almamon, Kalif i Bagdad, låt bygga ett Palats, långt vackrare och präktigare än någonsin Salomons. Portiken utgjordes af 100 Alabasterkolonner. Förgården pryddes af Guld, Jaspis och Azur. I rummen, förskönade af Bildthuggeri, såg man under Cederpanelning förenade både luxens och naturens skatter. Blomster, Diamanter, Parfumer, Tapeter, föreställande Skogsstycken, luktande Myrten, konstens Mästerstycken och springkällor, hvälfvande sina återstudsande vågor vid sidan af Brocadsängar. Nära detta sköna Palats, just framför ingången, stod en liten, gammal och förfallen koja, en fattig Linnväfvares ringa boning, der den gode Gubben, stilla och fredlig, var fri,

glömd, nöjd med den ringa afkastningen af sitt myckna arbete, utan skuld och utan plågsam omtanka. Han var ej afundsam och ej afundad. — Det är redan sagt, att hans tillflyktsort dolde framsidan af Palatset. Visiren ville genast, utan formaliteter, att det lilla huset skulle slås ned. Kalifen åter, att det skulle först köpas. Man måste lyda. Man går till ägaren, man bär till honom penningar. "Nej; behåll er summa" svarade den fattige mannen. "Jag behöfver intet med min verkstad, och hvad mitt hus angår, kan jag ej göra mig af dermed. Der är jag född, der är min Far död, jag fordrar ock, att få dö der. Kalifen kan — om han vill — jaga mig härifrån; han kan förstöra min hydda; men om han det gör, skall han få se mig komma hvar morgon och sätta mig att begråta mitt elände på sista stenen. Jag känner Almamon, hans hjerta skall sucka deröfver." Detta oförskämda tal retade Visirens vrede, han ville straffa den förmätne och straxt nedrifva hans dåliga hus. Men Kalifen sade till honom: "Nej; jag befaller, att det skall iståndsättas på min bekostnad. Min ära beror af dess varaktighet. Jag vill, att då våra efterkommande betrakta det, skola de finna ett högt minnesmärke af min regering. Då de se Palatset skola de säga: Han var stor; och då de se Kojan: Han var rättvis.

Flickan och Bäcken.

En Flicka satt vid Bäcken; med bäfvan hvilade hennes tårade öga på dess sackta framskridande våg, och sorgsen framstammade hon dessa ord: Så flyta äfven Kärleken och Lifvet! — Tårar — varma tårar blandade sig med den klara böljan, och lifvade minnet af den älskade Vännen, som långt borta från Fädernesjorden kanske på stridens tummelplats föll för fiendens svärd. — Då genljudade från Bäcken dessa ord: Gråt icke! En ren kärlek blifver icke obelönt. — Lugna flyta dygdens och oskuldens dagar liksom mina stilla vågor, som om de än öfverlöpa klippor och törnsådda fält, likväl smekas af många blomsterströdda stränder. — Knapt hördes detta, än till stranden nalkades en Fremling, som med kärlekens bekanta språk helsade vänligt: Välkommen, du trogna, Goda! — Och nu stod framför den Ömma hennes Älskare, höljd af många sår, emottagne i striden, men med ett hjerta lika älskande och varmt. "Vilhelm! Du är återgifven

åt mig, sade hon: Himlen vare tack!" — Nu knäböjde Flickan vid bäcken, kysste dess våg och sade: Så komma äfven Kärleken och Lifvet!

Wid Criminal-Rätten i Paris förhördes nyligen en ung låssmed, som enleverat sin Mästares doter, och derefter med flere knifsting mördat henne, af svartsjuka förmodligen. — Mördaren sade att han gjort detta af medlidande; emedan han ville rädda henne från vidare olyckor. — Man fann hos honom en annan knif hvarmed han ärnat sluta sina dagar — och ett bref till hans mor, hvari han skrifvit: "hvarje menniska har sitt öde — mitt var att blifva en mördare, utan att hafva viljat vara det." — Vidare anklagar han sin moder och flickans föräldrar såsom första upphofvet till olyckan. — Så farliga följder medför den högst falska läran om det oundvikliga ödet.

Anecdote.

Den berömda Actrisen Clairon föddes i en liten stad under Carnevals-tiden, en tid, då alla äro åt sina nöjen öfverlemnade. Sjelfva Stadspresten, och hans medhjelpare voro i samma ögonblick på Maskerad, den förre klädd som Arlequin. Barnet var utan hopp. Man skyndade sig att söka upp Pastorn. I största hast förrättade han nöd-dop. Tiden tillät honom icke en gång, att byta om kläder.

N:o 54 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 7.

No 54.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 21 Julii 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Tyska Posten har uteblifvit.

Ett besynnerligt och enfaldigt sätt att hålla Bokhålleri.

Johannes Frischknecht i Sondes, en ärlig och hederlig Landtman, blef år 1720 vald till medlem i Municipalitetet i Schvelbrun, och måste då, i likhet med det införda bruket och Rangordningen, åtaga sig Fattigvården för tvänne år. Efter ett års förlopp skulle han inför sina Colleger aflägga räkenskap, som han äfven gjorde ganska vidlöftigt, men endast munteligen, helst som han hvarken lärt sig läsa eller skrifva. Oagtadt hans Förmänn voro fullkomligt öfvertygade om hans redlighet, ville de dock icke gå ifrån bruket, samt ej åtnöja sig med detta enkla räkningesätt, utan gjorde honom förebråelser derföre, att han ej genom någon annan låtit antekna sitt Debet och Credit.

Förtretad öfver detta misstroende sade Frischknecht: "Bättre än jag nu gjort kan jag icke här aflägga räkenskap för Eder; men emedan I ären så nogräknade, så kommen med mig hem, och i min Hölada skall jag visa Eder det anteknade." Herrarne följde honom om aftonen till dess hus, och funno såsom han dem sagt, alla så väl det årets inkomster som utgifter med krita riktigt anteknade med tydliga Romerska ziffror på väggarne, samt erhöllo tillika all möjlig fullständig upplysning öfver de fattiges namn och villkor, jemte de dem tilldelade gåfvor. Committenterne fullkomligen tillfredsställde, förklarade sitt stora välbehag öfver hans redliga och noggranna förhållande.

Om Perlor.

(Öfversättning.)

Ibland Orientens förnämsta skatter har man räknat Perlor. Deras modesta glans och skönhet, tyckes hafva mera än Demantens förbländande eld, fjettrat Österlänningarna, och kanhända genom någon hemlig Sympathie gjort dem så högt älskade i despotiska länder. I Occidenten komm smaken för perlor till sin högd, vid Romerska frihetens upphörande, då de ansågos så väl i Alexandria som i Rom för équivalenta med ädla stenar. Smaken derföre var likväl vida äldre i Asien, och af Historien finne vi, att Nearch, Alexanders Amiral känt och omtalat Perlfiskerier i Persiska viken samt i Indiska sjön, efter all sannolikhet vägen emellan Ceilon och Indiens södra udde CapComorien, hvarifrån Europeerna ännu få de dyrbaraste Perlor. — Man förstår med Perlor vissa utväxter, som i åtskilliga musslor finnas. Deras godhet och värde beror af musslornas natur, vätskor och föda, äfven som af vattnet och Climatet. För öfrigt anses de skönaste Perlor i värde lika med de kostbaraste ädla stenar. Vackra Perlor har man funnit isynnerhet uti tvenne slags musslor, Perlemo, Ostran och Klafmusslan. Merendels sitta de uti sjelfva djuret, stundom ock fästade vid det inre af skalet. Man har ända hittills icke kunnat komma till nöjaktig kunskap om deras daning. Där Perlorna sitta, har man funnit runda genom musslan borade hål, och till följe deraf fallit på den tankan, att Perlors växt härrör af någon skada, som tillfogas musslan af dess fiender, t. ex. Pholaderne. Perlor erhållas i Ost- och WestIndiska Sjöarne, samt några Europeiska orter. De WestIndiska Perlefiskerierna äro belägna i den stora Mexicanska viken långs utmed kusten.

(Forts. e. a. g.)

Utdrag af Protocollet, hållit vid Magistraten å Wexiö Rådhus, den 10 Julii 1813.

— — — — — —

Den 19 Julii 1813.

§. 44.

Rörande den, utaf Repslagaren, Borgaren här i Staden, Carl Magnus Hamburger väkte, i Protocllet under §. 41. den 10 dennes, antecknade

de fråga; antingen om endtledigande ifrån Burskapet, eller qvarstående, med visse förbehåll, såsom Borgare härstädes, afsäger nu Magistraten, efter öfverläggning, ett sådant

U t s l a g.

Sedan Repslagaren Hamburger, dels igenom sina aflämnade skriftelige Påminnelser, dels också munteligen, inför Magistraten förklarat dess önskan vara, att hälldre än afträdande i olaga tid, från sitt här i Staden, blott Tvenne år, innehafde Burskap, derevid qvarstå åtminstone de Fyra hans öfrige Borgareår, deräst Magistraten, i sednare händelsen, ville skydda honom ifrån föregifvit intrång uti Repslagare Professionen, egenteligen med försäljning utaf Repslagarevahror, hos andra Personer, utom Stadens verkelige handlande Borgesmän; Så finner Magistraten skjäligt, på det sätt bifalla Repslagaren Hamburgers nyss omförmälte särskildta förbehåll, att så ofta han, under sina återstående Borgerliga år, här i Staden förmärker något sådant bruk, utaf Repslagarevahror, igenom andra Stadens Innevånare, än härstädes skattskrifne Handlande, företages, med förfärdigande eller afyttring, hvarigenom Hamburger i mer eller mindre mohn förnärmas uti sin Repslagare handtering; äger han, att ett slikt missbruk till lagligt beifrande hos Magistraten genast anmäla, sedan behörig handräkning dessförinnan blifvit lemnad, till de förbrutne vahrornes annammande; Hvaremedlertid Magistraten anser lämpeligt, nu stadga vite Tio R:dr Banko, hvartill den, oberäknadt handlande Borgare härstädes, skall vara förfallen, utom böter samt särskild påföljd enligt Lag, som sjelf eller genom andra utöfvar Repslagare handtering, och idkar försäljning af dertill hörande vahror.

I följe häraf, komma Sadelmakaren Brandt samt Ställmakaren Bomgren, att, i egenskap af Repslagaren Hamburgers Löftesmän, vid deras en gång iklädde förbindelse, ännu uti Fyra år, bibehållas.

År och Dagar föreskrifne.

På Magistratens vägnar.

Efter förordnande

JOH. SJÖBECK.

Som Magistraten ärnar, innom Trenne veckor härefter, anställa Besigtningar på alla till Staden hörande vägar, för utrönande af deras beskaffenhet; Så varda denne Stads samtelige vägbroningsskyldige personer härigenom påminte, att genast uti nästingående vecka företaga lagning af sine indelte vägstycken, med duglige Broningsämnen, på det, vid de inträffande noggranne vägsynerne, Förrättningsmännen må undvika cassationer, som altid åtfölja drygare arbetskostnad för vägstyckens ägare, enär Magistraten blir nödsakad låta verkställa lagningen.

Wexiö Rådhus den 3 Julii 1813.

Då, vid de nyligen förrättade Brandsyner här i Staden befunnits, af deröfver till Magistraten ingifna SyningsInstrument, dels, att några Husägares byggnader, såsom aldeles bofällige, ansets böra, till förekommande af Eldsvådor, borrttagas, dels också, att åtskilliga bristfälligheter, synnerligast på murar och förruttnade samt eldsfarlige brädtak, jämte det mera, blifvit upptäckte; Så anser Magistraten nödigt, jämte stadgande af vite 3 R:dr 16 sk. hvartill den Husägare skall vara förfallen, som icke innom nästa veckas utgång, undanrödjer alla brännbara ämnen, samt nedtager alla eldsfarliga bräde och mosslupne tak, samt nedrifver redan utdömde hus, härigenom åtvarna dem af Stadens Husägare, som det kan angå, att, såväl vid ofvannämnde vitesbot, som den påföljd i öfrigt BrandOrdningen utsätter, hafva alla befundne bristfälligheter iståndsätte, innom denna månads utgång; hvilket till alla vederbörandes efterlefnad kungöres. Wexiö Rådhus den 3 Julii 1813.

Borgmästare och Råd.

Till salu finnes:

På Lesebo Bruk finnes säkra och väl gjorda VågBalancer, från och med N:o 0, till och med N:o 10, för facilt pris. — Requirenten kan adressera sig till undertecknad Inspector, hvars adress är Wexiö & Lesebo. Gust. Strömbom.

På nya Boktryckeriet, Finare och gröfre Skrifpaper, samt större och mindre skurit Brefpaper, till Brukspris.

N:o 55 utgifves nästa Lördagsafton kl. 7.

No 55.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 24 Julii 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Tyska Posten har uteblifvit.

Marche.

Samloms Bröder! kring frihetens fana,
Den höga Svea våra svärd begär!
Modren kallar: på Hjeltarnes bana,
Hon tacksamt räknar sina Barns Gevär.
Skola Slafvens band
Fjettra Jernets land?
Till kamp Bröder! — Blod ger Nordens stjerna glans
Fädrens skymfade skuggor oss mana
I stridens larm — med Segrens krans.

Mäktigt brusar ur Gauthiods Ekar
Den storm, som rensa skall den kulna jord:
Kraften tornar i krigiska lekar
En Sköldeborg omkring sin gamla Nord
Gäckar Södrens Dverg
Våra Helga Berg?
Till kamp, Bröder! — Blod är lifvets rosenfärg

Tidens slummer hvart hjerta förvekar;
Bland vapen drickes Lejonmärg.

Ödets domar ur Stormarne ila,
Men endast trälen för dess åskor skyr:
Hemskt mot veklingen dödarne smila,
De fly blott undan den, som dem ej flyr.
I CARL JOHANS spår
Sveas Engel går:
Till kamp! Årans Sol skall purpra våra fjäll —
Sköna lott, om vi falla att hvila
Som Göther under Runans häll!

Ursprunget till ordet Livri, eller som det på Tyska kallas Livrei.

I de äldsta tider utgjorde kläder en betydlig del af den Sold hvarmed de Tyske Riddare aflönade sine slafvar och Vasaller. Hvar och en godsegare låt då sin maka, sina döttrar och slafvinnor förfärdiga de kläder, som hans krigsknecktar och äfven de mera ansedde Vasaller buro. Dessa kläder blefvo nu kallade Livreien af ordet: Liefern.

Tyranni i Ryssland.

(Af Erinnerungen aus dem Jahr 1790 v. G. Forster.)

Barbaren Potemkin utmärkte hvarje dag af sitt lif med drag af det mäst förolämpande förakt för sina medmenniskor, hvilka af denne stolte man behandlades icke sällan såsom varelser af helt annan natur. En dag vid hans Taffel berättade någon af Sällskapet, att han sett en Rysk Köpman i en aflägsen Provins, som hade ett så långt skägg, att det räckte långt ned om medjan. En Fröken von *** yttrade nu sin åstundan, att se denne man. Knapt var detta sagt, än Potemkin gaf befallning åt Policen att föranstalta om Köpmannens snara fortskaffande till Petersburg. Sex månader derefter föll talet händelsevis på samme man, och Fursten underrättade sig nu om honom uti en hotande och befallande ton. Man svarade, "att han har redan fem månader varit i fängelse, men ville icke afgifva någon bekännelse, som kunde föranleda till någon bestraffning." Den bäfvan-

ne gubben blef nu inkallad, föreställd Fröken von ***, behörigen be, skådad samt granskad, och erhöll derpå tillstånd, att återvända hem, utan all ersättning för sitt lidande. Då han efter en besvärlig resa kommit till sitt hus, och där inträdde, möttes han af den sorgliga underrättelsen om sin hustrus död, förorsakad af bekymret öfver hans öde, samt förslösandet af hans förmögenhet. Olyckliga land, grymma författning, som tillåter en sådan Tyran rasa ostraffad.

*** *** *** *** ***

I anledning af Kejsarinnans resa till Krim berättar H:r G. Forster följande: Anstalter och tillredelser som endast kunna göras i Despotiska länder, föregingo detta Kejserliga Segertåg, och lemnade öfver alt de bedröfligaste spår af Potemkins kränkande Menniskoföragt. Cherson prålade af Palatser, oagtadt intet Träd växte på en omkrets af 30 mil, och öfveralt vimlade det af Handlande från alla länder. Hela Districter i rikets innersta delar blefvo öde på folk, endast för att gifva de trackter, Kejsarinnan skulle genomresa, ett lysande utseende af drift, välmåga och förmögenhet. De olyckliga offren för detta afskyvärda påfund, theatraliskt att pryda en landsväg af många hundrade mil, rycktes tusendetals ifrån sina boningar, och sammanpackades i ussla osunda Hyddor. Enär det stora Dramatiska ögonblicket var förbi, öfverlemnades de åt det hårdaste öde, och blefvo ett rof för hungren och de derifrån oundvikliga farsoter. Flere tusende användes vid samma tid att spränga klippor i Dnisterns djup, för att göra denna Schytiska ström segelbar för tillstundande Kejserliga jagter.

Död:

LooGarfvaren och Borgaren Hans Carlsson, i Wexiö den 21 Julii 1813 kl. 10 efterm., i en ålder af nära 43 år.

Kungörelse.

Som det både för helsan och snyggheten är högst nödvändigt, att denna Stad genomlöpande Canaler och Bäckar nu blifva uppränsade; Så får jag derom, vederbörande husägare, härmedelst påminna, med

anmodan, att sådant verkställes innom nu ingående veckas slut, till undvikande af laga åtal.

Wexiö StadsFiscals Contoir den 24 Julii 1813.

G. Lithzberg.

Till salu finnes:

Å nya Boktryckeriet: Bref om Österrike, i anledning af de nyaste krigshändelser; 2:ne del. 1 R;dr. Religionens kraft, en berättelse af v. Kotzebue; 8 sk. Kritiska Bref, rörande Herr CanzliRådet C. G. af Leopolds samlade skrifter; 36 sk. Tal öfver Excell. m. m. Högvälb. Grefve Axel Fr. Kurck; 8 sk. Matrikel öfver Ordin. Tjenstemän vid Församlingarna och Läroverken i Sverige; 1 R:dr 16 sk. Förändringar, som inträffat vid Församlingarne och Läroverken i Sverige, sedan Matrikeln utkom; 8 sk. Tal öfver Prosten Schevenius; 4 sk. Något till upplysande i Rättegången emellan Landshöfdingan och Riddaren Baron Wrangel och Capitainen Baron Stael von Hollstein, hvaraf finnes i hvad skick Lagskipningen befinnes i Orten; 18 sk. Edmund von Horst eller Sanningsvännen; 18 sk. Christeligt sällskap emellan en Åhörare och Själasorjare, till grundelig kunskap i Salighetsläran för den enfaldiga 18 sk. Ensligheтstankar af en ung Studerande; v. b. 36 sk. Odödlighetens hopp hos en döende Christen, Predikan hållen på Kyndelsmässodagen; 8 sk. MinnesReglor för Räknekonsten; 12 sk. Utvald samling af Andeliga Tal, författade af Verldens störste Predikanter; 1 R:dr. Svar på den i Köpenhamnska StatsTidningen för den 4 Junii 1813, införde Artikel om de till Dannemark af Sverige och England gjorda framställningar, af en Svänsk; 8 sk. m. fl. Priserne äro i Riksgäld.

En stadgad och skicklig Handelsbetjent, som är van vid och kan med fermeté och uppbördsansvar sköta en Bodhandel, samt är försedd med hedrande bevis, kan vid instundande Michaelii erhålla tjenst; närmare underrättelse om stället erhålles efter anmälan i förseglad Billette till P. B. som inlämnas på P. H. Peterssons Adress, och CommissionsContoir i Carlskrona.

N:o 56 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 7.

No 56.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 28 Julii 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Tyska Posten har uteblifvit.

London den 5 Julii. Enligt Bulletin daterat Salvaterra den 22 och Irrunzun den 24 Junii, hafva förenade Engelska och Spanska Armeerne under Markis Wellingtons Befäl, vunnit en fullkomlig Seger öfver Franska Armeen i Spanien, som commenderas af Josef Bonaparte med biträde af Marskalken, GeneralMajoren Jourdan. — Resultatet af denna betydliga Seger är den: att den förenade Engelska och Spanska Armeen tagit ifrån den Franska 131 Kanoner, 450 Wagnar med Ammunition, allt dess bagage, lifsmedel, boskap, flere kassor och ett betydligt antal fångar. — En Fana, som tillhörde 4:de Bataillonen af 100:de Regementet, och Marskalken Jourdans Commandostaf hafva äfven fallit i de allierades händer.

Markis Wellington nämner om Fienden i sin senare Bulletin till Hans Kongl. Höghet Prinsen Regenten: Wi hafva gjort den all den skada vi kunnat, så mycket som väderlekens och vägarnas tillstånd medgifvit, och i dag äfven borttagit dess endaste kanon, så att den nu inryckt i Pamplona med en enda haubits. Det är sannolikt att fienden fortsätter sin reträtt ända intill Frankrike. — Jag har affärdat General Giron med Galliciska Armeen, att förfölja convojen, som om morgonen den 20 uppryckte från Wittoria, och jag hoppas att han hinner den, innan ankomsten till Bayonne.

Om Perlor.

(Öfversättning.)

(Forts. och slut från N:o 54.)

Dessa Perlfiskerier äro fem till antalet, nemligen: Cubagna, en ö belägen 5 mil från nya Andalusia; vid ön Margarita, hvarifrån man fordom erhöll de mesta och skönaste Perlor; vid Comogate nära Terra Firma; i floden Hacha eller la Rencherie och vid St. Martha, 60 mil från förenämnde flod. Äfven i Europa erhålles Perlor, såsom på några ställen af Scottska kusten, samt i floden Jls uti Bayern, hvilka sistnämnde kallas Paussaqr Perlor; men alla andra i vår Verldsdel varande Perlfiskerier äro mindre betydlige, och knapt värde att anföras. Det är icke utan stort besvär samt ofta lifsfara, som man upptager de på hafsbottnen liggande Perlostrorna. Man kallar dem, som förrätta detta, dykare. Desse måste ifrån spädaste åldern, och innan det äggformiga hålet uti hjertats skiljovägg får igenväxa, vänjas vid detta så besvärliga dykande. Till hvarje fisketid måste de beredas genom en särdeles diet, och derunder flitigt besmörja sin kropp med Olja. Enär de upptäckt en Perlebank, afkläda de sig helt och hållit, tillstoppa öronen med bomull fucktad med olja, tillklämma näsan mellan springorna af ett klufvit horn, och binda för munnen en svamplik växt, som under lång tid ej af vatten kan genomträngas. Sedan de gjort detta, låta de medelst ett rep hissa sig ned i djupet, utrustade med en knif och en påse, för att gömma de musslor de i all skyndsamhet bryta lösa från klipporna. Som efter några minuters förlopp brist på luft besvärar en sådan dykare, så ger han det tillkänna åt sin kamrat i båten genom ett tecken med repet. Och skulle denne ej nog hastigt uppdraga honom, så dör han. Många af dessa dykare blifva ett rof för de många Sjödjuren, och arbetet är förenat med lika mycket besvär som faror.

Lejonet och Åsnan.

Fabel.

Ett Lejon, som geck ut att jaga,
beslöt en Åsna med sig taga,
att med sin gnäggning skrämma djuren opp.

En kråka, som från närmsta trädets topp
dem såg tillsammans gå, skrek: "hur kan dig behaga
att med en åsna gå, dig, af god börd och ton?"
"Jag," svarar Lejonet, "visst ej för dess person
det ökets sällskap sökt, — men, ser du, hon mig gagnar."
De store öfver allt så tänka än i dag,
och anse små folket som agnar;
för deras pengar, deras vett och arm
de förödmjuka sig väl stundom, till sin harm,
men känna dem ej mer i vederlikars lag.

Anecdote.

Det är visst, sade Honore Mirabean en dag (på Nationalförsamlingens Tribune) att ehvad tanka man än hyser om Cromvel, man likväl ej kan neka, att ju han varit en stor Menniskokännare, som varit bekant med konsten att rätt leda och styra sina samtida. Han geck en dag med sin vän Lembel mitt igenom en stor rad af menniskor, som sammanträngt sig på hans väg. "Hören I, sade Lembel till honom, de bifallsrop, som högljudt yttra sig omkring oss?" Ja, svarade Cromvell, men tro, min vän! att detta samma folk skulle höja än större glädjeskri, om de sågo oss vandra till galgen."

(Inlemnadt)

Ödmjuk förfrågan, enligt af StadsFiskals Contoiret herstädes den 24 dennes utfärdade kungörelse, om kanalernas uppränsande.

1:o Om Kanalerna endast tillhör de Tomter och Gårdar, som äro vid dem belägna, och om således de Tomter och Gårdar, som ej hafva gemenskap med desse kanaler, skola vara aldeles uteslutna från begagnandet af dem?

2:o Om icke, då sundhet och renhet skall bibehållas, det vore nödvändigt, att de blefvo ränsade från dess början? och

3:o Om icke kanalernas ränsande, borde, så vida desse tillhöra Staden gemensamt, genom StadsFiskals Contoiret och med Stadens Dag- och Arbetskarlar, blifva verkställt, samt Stadens enskilta Cassa vidkänna dess omkostnad?

Till salu finnes:

Å nya Boktryckeriet: Bref om Österrike, i anledning af de nyaste krigshändelser; 2:ne del. 1 R:dr. Religionens kraft, en berättelse af v. Kotzebue; 8 sk. Kritiska Bref, rörande Herr CanzliRådet C. G. af Leopolds samlade skrifter; 36 sk. Tal öfver Excell. m. m. Högvälb. Grefve Axel Fr. Kurck; 8 sk. Matrikel öfver Ordin. Tjenstemän vid Församlingarna och Läroverken i Sverige; 1 R:dr 16 sk. Förändringar, som inträffat vid Församlingarne och Läroverken i Sverige, sedan Matrikeln utkom; 8 sk. Tal öfver Prosten Schevenius; 4 sk. Något till upplysande i Rättegången emellan Landshöfdingan och Riddaren Baron Wrangel och Capitainen Baron Stael von Hollstein, hvaraf finnes i hvad skick Lagskipningen befinnes i Orten; 18 sk. Edmund von Horst eller Sanningsvännen; 18 sk. Christeligt sällskap emellan en Åhörare och Själasorjare, till grundelig kunskap i Salighetsläran för den enfaldiga 18 sk. Ensligketstankar af en ung Studerande; v. b. 36 sk. Odödlighetens hopp hos en döende Christen, Predikan hållen på Kyndelsmässodagen; 8 sk. MinnesReglor för Räknekonsten; 12 sk. Utvald samling af Andeliga Tal, författade af Verldens största Predikanter; 1 R:dr. Svar på den i Köpenhamnska StatsTidningen för den 4 Junii 1813, införde Artikel om de till Dannemark af Sverige och England gjorda framställningar, af en Svänsk; 8 sk. m. fl. Priserne äro i Riksgäld.

På Lesebo Bruk finnes säkra och väl gjorda VågBalancer, från och med N:o 0, till och med N:o 10, för facilt pris. — Requirenten kan adressera sig till undertecknad Inspector, hvars adress är Wexiö & Lesebo. Gust. Strömbom.

En stadgad och skicklig Handelsbetjent, som är van vid och kan med fermeté och uppbördsansvar sköta en Bodhandel, samt är försedd med hedrande bevis, kan vid instundande Michaelii erhålla tjenst; närmare underrättelse om stället erhålles efter anmälan i förseglad Billette till P. B. som inlämnas på P. H. Peterssons Adress- och CommissionsContoir i Carlskrona.

N:o 57 utgifves nästa Lördagsafton kl. 7.

No 57.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 31 Julii 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Tyska Posten har uteblifvit.

Utrikes Nyheter.

London den 2 Julii. Från Hamburg har man underrättelser, som innehålla, att en Proclamation der blifvit utfärdad, hvaruti säges att hvar tionde man af innevånarne måste antaga Fransk krigstjenst. Äfven hade blifvit förordnat, att alla frånvarande, som ej inom 8 dagar återkommo, skulle förlora all sin egendom, och deras hus och lösören confisqueras. Von Hess, som var Chef för Hanseatiska Legionen, Hamt, en rik Slagtare, samt Bokhandlaren Perthes, voro förklarade fågelfrie. Mecklenburg och Pommern voro uppfyllde med flyktingar från Hamburg. — Bref från Helgoland af den 28 Junii, som i dag hitkommit, berätta att Hamburg är förklaradt i belägrings tillstånd.

Prag den 24 Junii. Den 20 dennes hade hans Maj:t Kejsaren af Österrike det första sammanträdet med Deras Majestäter Kejsaren af Ryssland och Konungen af Preussen i Josephstadt. Österrikiska Högqvarteret är flyttadt närmare gränsen, emedan vidlyftigare cantoneringsqvarter blifvit nödvändiga för tropparne, i anseende till de jemt anryckande förstärkningar. Krigsrustningarne fortsättas äfven hos oss på det kraftigaste, medan stilleståndet påstår, och vår Armée bringas till den högsta möjliga styrka. Till den ändan organiseras nu för hela Böhmen ett Reserv-Landtvärn af 50,000 man, ty det under förra kriget uppsatte Landtvärn är redan fördelt bland Linietropparne.

Något om Romerska Damers Toilette.

(Ur le Porte-feuille hebdomaire, pourl'année 1769.)

De Romerska Damerna voro, likasom våra tiders äro, bekanta med alla dessa klädsel anstalter, denna mundus muliebris, som för många är af så stor vigt för att kunna låta se sig i verlden. Under Luxens Århundrade var deras Toilette försedd med alt det, som kan ersätta en bristande skönhet, ja äfven förbättra naturliga lyten. Man såg, huru Romerska Damer nyttjade falska hår, falska ögonbryn, löständer, smink och alla de andra för skönheten nödvändige ingredienser, förvarade i små dyrbara Vaser. Martialis är den, som härom lemnar oss en noggran beskrifning i sin Lib. IX. Epig. 38 där talet är om Gallas Toilette. "Dina bristande hufvudhår, Galla! tillagas åt dig; och du lägger dina löständer från dig om aftonen likasom dina Silkeskläder, liggandes för öfrigt gömd uti hundrade lådor (jaceas centum condita pyxidibus). Ditt ansigte följer icke med dig till sängen, och du blinkar med de ögonbryn, som man räckt dig om morgonen. (Nec tecum facies tua dormitat, innuis illo, quod tibi prolatum est mane, supercilio.) De Romerska Damer gingo ifrån sängen i badet. Några tvättade endast fötterna, men andra sträckte bruket af dessa bad längre. De betjente sig af ett slags skursten (Pumex) till att rena och finare göra huden, och denna propreté blef ombytt med påstrykning af Salfvor och Assyriska rökelser. Derefter gingo de in i andra rum, der de togo på sig en klädning, hvarpå Luxe och Galanterie hade slösat all möjlig kostnad och prackt. Det var i denna klädsel som man emottog besök af sina förtrogna, samt Amanter. Omgifna af åtskilliga uppasserskor öfverlemnade man sig åt de händer, som voro mäst bekanta med tidens moder och bruk. När Claudianus föreställer oss Venus vid sin Toilette, så sätter han henne på en brillant stol, omgifven af Gratier, och sjelf ofta sysslosatt med tillpassningen af sin Coiffure. Ett Fruntimmer vid Toiletten skilldes aldrig från Speglen, antingen hon sjelf företog sin prydning, eller ock emnttog undervisning af andra, på hvad sätt hon skulle inrätta sina ögonkast, miner och ansigtsdrag.

(Forts. e. a. g.)

Anecdote.

En Engelsk Adelsman, som från barndomen fattat ett högt ofördelaktigt begrepp om Irländare, ärfde, då han var kommen til mognare ålder, ett ganska betydligt gods i Grefskapet Typerary i Irland, men med villkor att alt jemt bebo detsamma. Han nödgades derföre begifva sig dit, ehuru stor hans motvilja derföre var. Efter några års förlopp dog han, och efterlemnade åt sina arfvingar ett Testamente. Men huru stor blef icke dessas förvåning, då de läste Testators sista vilja i dessa ord: "Item, jag gifver och testamenterar en årlig summa af tio pund Sterling för att af min efterträdare årligen blifva utbetalt. Och är min vilja och godtfinnande, att denna Summa skall användas till att köpa en viss stark Dryck, som i allmänhet kallas Wiskey; och skall detta kungöras Publicum, att denna dryck allenast skall tilldelas ett visst antal Irländare, som ej får öfverstiga tjugo personer. Desse skola samlas på den kyrkogård, där jag blifver begrafven, der det och skall lemnas hvar och en af dem en dugtig Ekepåk samt en knif. Och när de blifvit sålunda väpnade, skall Wiskey utdelas till dem, en half Pot till hvar man, ända tills alt blifvit uttömt; och är min vilja, att detta skall fullbordas hvarje år den 17 Mars och den 10 Octob. Om någon skulle förundra sig häröfver, så vill jag anföra grunden härtill, som är, att Irlands plumpe Innevånare, hvarje gång de samlas, alldeles icke behöfde några vapen för att mörda hvarandra; och jag vill således söka det verksammaste medel att få dem samlade, då jag säkert hoppas, att de med tiden skola utrota sig sjelfve af landet, hvilket man då kan befolka med en sedlig slägt från England."

Kungörelser.

Efter anmälte klagomål af flere denne Stads Innevånare, det de, allt som oftast, under innevarande års Sommar blifvit besökte utaf Tiggare, från främmande Församlingar i Länet, anser Magistraten nödigt. till förekommande af berörde olägenhet, som igenom Stads-församlingens Fattighjon, är nog betungande, att för Stadsboerne afhjelpa, härmedelst stadga den påföljd, i afseende på sådane personer, hvilka ej tillhöra Wexiö StadsFörsamling, men likväl finnas här i Staden, till tiggande, kringstryka, att en sådan person genast angifves till arrestering å Kronohäktet, att derefter med Fångskjuts till sin födel-

sort afsändas; Öfver verkställigheten hvaraf, ej mindre Fattigfogden, än äfven isynnerhet StadsFiscalen och StadsWaktmästarne skola, vid egit ansvar, för uragtlåtenhet, i detta fall hafva all möjlig uppmärksamhet. Wexiö Rådhus den 31 Julii 1813.

Sedan så väl af ärfarenheten, som igenom Läkares intygande, den sanningen står fast, att, då hundar få gå löse på allmänna vägar och gator, man icke har någon säkerhet för deras giftiga bett, synnerligast under den varma årstiden; Så nödsakas Magistraten, jemte förbud af alla lösa hundars kringstrykande på gatorne, efter det stark torrka med solhetta nu tyckes fortfara uti den redan ingångne Rötmånaden, härmedelst stadga vite af En R:dr 32 sk. utom böter enligt Lag, för inträffande olyckshändelser, hvartill den, utaf denna Stads Innevånare skall vara förfallen, som hädanefter, samt innan Rötmånadens utgång, tillåter sitt hundkreatur gå lös å Stadens gator, så att derigenom förorsakas oljud och skada; kommandes berörde vites böter att tillfalla StadsWaktmästarne, hvilka det alltså åligger noga iagttaga förbudets efterlefnad, samt i förvaring till utlösen annamma Lösa hundarne. Wexiö Rådhus den 31 Julii 1813.

Borgmästare och Råd.

Till salu finnes:

På nya Boktryckeriet, Flere sorter finare och gröfre Skrifpaper, samt större och mindre skurit Brefpaper till Brukspris. DiscontReversaler samt VisitBlanquetter m. m.

Nils Davidsson på PostContoiret härstädes har i commission att försälja Rappe Naturel och Ögonsnus i Karduser.

En stadgad och skicklig Handelsbetjent, som är van vid och kan med fermeté och uppbördsansvar sköta en Bodhandel, samt är försedd med hedrande bevis, kan vid instundande Michaelii erhålla tjenst; närmare underrättelse om stället erhålles efter anmälan i förseglad Billette till P. B. som inlämnas på P. H. Peterssons Adress- och CommissionsContoir i Carlskrona.

N:o 58 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 7.

No 58.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 4 Augusti 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Tyska Posten har uteblifvit.

Högqvarteret Stralsund den 17 Julii 1813. Hans Kongl. Höghet Kron-Prinsen afreste den 12 dennes middagstiden från Trachenberg till Lissa; där första nattlägret togs. Generalen Baron Wintzingerode hade derstädes sitt Högqvarter och var hans Kongl. Höghet utanför Staden till mötes, åtföljd af sin General Stab.

Resan fortsattes den 13 till Meseritz, där hans Kongl. Höghet hvilade öfver natten och emottogs af Preussiska Generalen von Heinrichs, som förer befälet öfver de i nejden af bemälte stad förlagde trupper.

Den 14 afreste Hans Kongl. Höghet till Königsberg, där nattläger togs. Staden och den avenüe som leder till densamma voro illuminerade.

Följande dagen den 15 fortsattes resan till Pasevalk och derifrån den 16 hit till Stralsund, där Hans Kongl. Höghet i hög välmåga inträffade, kl. half till 11 om aftonen.

Öfveralt, där Hans Kongl. Höghet passerade, paraderade trupperne och det i Preussiska länderne upprättade Landtvärn och Landstormen. Haye var i Städerne formerad, och inbyggarnes glädje lika allmän som lifligen yttrad. De bevis deraf, som Hans Kongl. Höghet vid alla tillfällen emottog, buro stämpeln af den national anda, som på ett så hedrande sätt utmärker Preussiska undersåtarne, och af de förhoppnin-

gar de hämtade så väl af deras frivilliga uppoffringar till upprättande af Tysklands sjelfständighet, som af den befästade enigheten mellan de Allierade Magterne.

Wapenstilleståndet har blifvit förlängdt till den 10 Augusti. Under tiden förstärkas dageligen de förbundne Armeerne.

Utrikes Nyheter.

Berlin den 3 Julii. Man berättar följande händelse, som nyligen skall tilldragit sig i Oldeslohe i Holstein. Danske Befälhafvaren derstädes kungjorde sina troppar, att de hädanefter skulle strida för Fransoserne. Sedan han uppläst orderne härom, sade han: "Mina barn, I veten nu, hvad I skolen göra. Jag för min del tänker ej strida för Fransoserne. Jag vet, hvad jag bör göra". Wid dessa ord drog han upp en pistol ur fickan, och sköt sig ihjel inför fronten af sitt Regemente. — Nästan dagligen ankomma till de Allierades förposter Danska öfverlöpare, som taga tjenst hos Ryssarne. Alla säga, att Danskarne ej vilja slåss ihop med Fransoserne.

Något om Romerska Damers Toilette.

(Ur le Porte-feuille hebdomaire, pour l'année 1769.)

(Forts. från föreg. Numer.)

De hade också vissa Fruntimmer, som förrättade detta handtverk, och kallades Ornatrices. Man finner hos Suetonius Matris Claudii Ornatrix, och på gamla Inscriptioner läses Ornatrix Liviæ, Ornatrix Domitiæ. Dessa Ornatrices hade icke allenast omsorg om håret, utan äfven om ansigtet och änteligen hela klädseln. Coquetta Fruntimmer funnos äfven hos de Romare så at vi aldeles icke kunna åberopa företräde framför dem deruti. Dessas fåfänga ansåg sin brist på skönhet, som ett fel hos deras Kammarjungfrur, och utöfvade emot dem icke sällan de största våldsamheter, i stället att hålla sig till naturen. Juvenalis berättar att några af deras Toiletter voro icke mindre fruktansvärda Tribunaler, än de Sicilianske Tyranners. "Hvad rår väl den stackars Jungfrun för det att din näsa ej är i ditt tycke. (Quænam est hic culpa puellæ, si tibi displicuit nasus tuus?) Luxen, som en-

dast af ett visst slags menniskor kan vara omtyckt och vinna bifall, fördubblade antalet af de Fruntimmer, som uppassade vid Damernas Toilette. Man finner, att hvar och en af dem haft sin egen förrättning. Således hade några befattning med hårets prydnad, än för att åtskilja det, än för att dela det, nu lägga det i en viss ordning i lockar och åtskilliga knutar, nu återigen öfverfara det mer rökelsekaret. Detta är grunden till dessa benämningar hos Poëterna Cosmetæ, Psecades. Det funnos några, som stodo lediga, och skulle endast yttra sin tanka om ett och annat: dessa utgjorde ett slags råd, och b ef, efter Juvenalis berättelse, detta ofta betadlat med en alfvarsamhet, som om det gälde lif och ära (Tamquam famæ discrimen agatur aut animæ). Hos Lacianus läser man, att Damerne tillbragte en del af dagen vid Toiletten omgifne af Ornatrices, Piecatrices och Jungfrur, af hvilka några höllo speglen, andra tvättfatet m. m. Man såg vid dessa Toiletter Frisernålar af guld och silfver, Hårnålar, Hårtänger, och voro Frisernålarne inrättade efter olika Frisurer. Tertullianus säger till den tidens Fruntimmer: "J veten ej sjelfve huru J skolen ajustera Edert hår och derigenom förvärfva Eder bifall; snart sammanprässen J det, och en annan gång knyten J det helt löst. J fören det i vädret och nedläggen det alt efter Edra oräkneliga och mångahanda Capricer. Några af Eder låta fästa det i styfva krullar och lockar, då deremot andra låta det fladdra för vinden." Begäret att behaga uppfann dessa många olikheter, och detta begär skall visst blifva rådande till verldens ände.

(Forts. e. a. g.)

Fruntimmersmarknad.

Staden Galvay uti Irland är, under sommarmånaderne, en samlingsplats för ungt folk af bägge könen. De strömma der tillsammans från landet, under förevändning att bada, men ofelbart i afsigter af helt annan beskaffenhet. Det gifves få ställen, der man kan på en gång få se flera vackra flickor än här; och alt synes äfven förena sig för att gynna och befordra deras hemliga kärleksplaner. Modhandlare ge dem credit och förse dem med all slags modern klädsel och granlåt, utan att nämna ett ord om betalningen. De uppskjuta sitt anspråk derpå tills dagen efter bröllopet. Den stackars mannen är då i sam-

ma författning som en öfvervunnen Nation, hvilken af sin besegrare blir tvungen att betala de Kulor och Bomber som han afskutit på densamma.

Hvar dag uppoffras till Assembleer, Promenader och nöjen af alla slag. Här råder den största munterhet och det mäst otvungna umgänge. De Franska Damerna skulle till och med kunna lära sig coquetteri af härvarande Sköna. Man kan lätt föreställa sig, att, vid så fatta omständigheter, unge Karlar måste fastna i snaran, och att, på en så beskaffad marknad, många afhandlingar bli afslutade. En stor myckenhet bröllop är ock hvarje år följden af Assembleerne i Galvay. Många Flickor måste likväl år efter annat resa förgäfves; men de fortfara sällan längre härmed än till 25:te året. Om det då ej lyckats dem att få Män, förblifva de hemma och afbida tillfälle då ändamålet på annat sätt kan vinnas.

N:o 59 utgifves nästa Lördagsafton kl. 7.

No 59.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 7 Augusti 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Tyska Posten har uteblifvit.

Utrikes Nyheter.

Leipzig den 24 Junii. Tidningen för i dag innehåller en kungörelse af Magistraten härstädes, hvaruti på Hertigens af Padua befallning förklaras denna Stadens invånare Kejsar Napoleons högsta missnöje öfver deras oförsvarliga uppförande vid de sista politiska händelserne, och på det ej hela Staden genom förnyande deraf, må blottställa sig för ett hårdt straff, stadgas: att alla de, som underhålla någon slags communication med Ryska eller Preussiska tropparne, gifva dem underrättelser, dölja dem tillhörande effecter med mera, eller ock genom ord eller gerningar på något sätt göra sig misstänkta för tillgifvenhet för fienden eller någon motvilja för Franske tropparne, och visa ett sådant tänkesätt, antingen genom högljudt deltagande i krigshändelserne, genom sammanträden på gator och torg, eller genom att tränga sig intill de krigsfångar som föras härigenom, eller på hvad sätt som helst, skola anses som Statsförbrytare, genast arresteras och öfverlemnas till Franska Militair-Cheferne att på det strängaste straffas.

Sysslolöshet.

Bland alla källor till menskliga eländet, är ingen som sprider sig i flere och farligare grenar, än Sysslolösheten. — Dess afgrunder äro vanligen betäckte med blomster, och rundt omkring dem skimra

förföriska bländsken. — Arbete är menniskans bestämmelse, dess lycksalighet. Endast under verksamhet befinner själen sig väl — Och hvarpå skall lättingens själ verka? hvarmed skall den sysselsättas? — Förgäfves söker han insöfva henne rent af i en tanklös dvala — Hon förnyar dock sina anspråk på verksamhet, och hämnar sig öfver honom med ledsnaden. Nu måste hon tillgripa medlen att förslöa henne — och — han öfverlemnar sig till frässeri, dryckenskap och utsväfningar. — På detta sätt lyckas det honom att så aldeles försätta själen i träldom under kroppen, att han icke ens dömmer om sina rättigheter, förr än sjukdom och bräcklighet uttömt krafterne, och plågorne väcka förnuftet ur sitt slummer. — Också ett annat sätt att insöfva själen är det genom kroppsfatiger. — Man jagar — man färdas omkring — man strapasserar, utan annat ändamål än tidsfördrif — och kroppens trötthet hindrar själen från verksamhet. — Men detta medel kan likväl ej alltid användas — Man kan ej alltid vara i så våldsam rörelse; och under hvilostunderne infinner sig åter den förfärliga ledsnaden. — Det allmännaste medlet för sysslolöse i städer, är att förskingra den, genom allehanda nöjen; men då de lika litet som de förenämnde medlen, verka på själen genom kroppen, och då själen genom dem ej tillräckligen sysselsättes, förmå de aldrig att utestänga ledsnaden. — Lättingen är ock för slö att äga någon känsla för själens ädlare njutningar. — Musik förekommer honom endast såsom en samling af ljud — Det målande, det expressiva, det verkeligen sköna halkar hans öra och hjerta förbi. — Den Aktör som skriker och stojar mest, vinner hans bifall. Han går från Concerten och Skådespelshuset med lika tom själ som från Spelbordet — De öfrige stadsnöjen Assembléer, Promenader, Kalaser &c. mörda för honom tiden; Äfven på dessa ställen förföljer ledsnaden honom, och om den skulle vara nog höflig att ej visa sig der så märkbar; står den likväl alltid tillreds att mottaga honom vid hemkomsten. — Alla sådana nöjen ge ej minsta sysselsättning åt hans själ, som dock alltid fortfar i sin fordran; och få menniskor äro af natur och uppfostran så förslöade, att de kunna afvänja själen från dessa anspråk, för att ej sysselsätta sig med något nyttigt arbete. — De fleste måste tillfridsställa dem; men förståndet äro de oskicklige att sysselsätta; ty om det är sant, hvad Roussau säger, att när man en gång förlorat smaken för själens förnöjelser, är svårt återfå dem — huru mycket svårare att få denna smak, när man qväft kallelsen till den samma genom lättja. — Man

nödgas då taga sin tillflygt till **Starka Passioner**, och kasta sig antingen i galna kärleksäfventyr eller uti Spelraseriet — och äro icke utsväfvare i köndrift och spel, farlige medborgare? Samma drift som leder den sysslolöse till höga spel, gör honom äfven lätteligen till o-skuldens förförare, som för sin otyglade böjelse uppoffrar andras heder, lycka och välfärd, förvandlar till liderlighetens verktyg dessa unga qvinnor, som annars kunnat blifva lyckliga hustrur och hulda mödrar, samt således förstör hela familjers husliga lugn och sällhet. — Såsom spelare är den sysslöse äfven afskyvärd — Den låga begärelsen att åtkomma andras penningar, utan att redligt förtjena dem, uttränger snart hos den omåttlige spelaren, alla hederliga tänksätt, och gör honom känslolös för de olyckor, hvari han störtar dem, på hvilkas bekostnad, han idkar sitt nesliga handtverk. — När man besinnar huru många laster och brott varit följder af spel, huru många ynglingar, huru många hushåll derigenom blifvit ruinerade och bragte i elände, ofta i förtviflan; så kan man ej annat än anse Spelare för högst föraktlige och ganska skadlige. Man finner lätt att fråga här egenteligen är om dem, som af sysslolösheten föras till vågspel, och dervid förstöra sig sjelfve och andra; Likväl kan det ej nekas, att äfven de, som äga en passionerad hog för vanliga högre sällskapsspel, och sträfva efter hvad man kallar parti, förföljde af ledsnaden, längta att offra på egennyttans altare. — Hvad spelarn söker är vinst, och det är blott spelets art, som sätter en viss gräns för hans planer, och gör det samma en grad mindre skadligt — Man må ge saken hvad ferg som helst — Sysslolöshet och egennytta äro likväl driffjädrarne till spel; ty annars spelade man ej, eller åtminstone spelade man om intet med samma nöje — Denna ständigt äggade egennytta förnedrar hjertat, och gör det förtroligt med låga föremål. — Den tid är längesedan förbi, då man blygdes att emottaga den vinst, som erböds vid spelets slut — en grannlagenhet, som nu skulle förekomma främmande och löjlig. — Med snåla ögon räknar man till sig sin nästas penningar, liksom hade man redligen förtjent dem — och den förmögne tömmer kallsinnigt sin fattige medspelares lilla kassa. — Spelsjukan utplånar den sanna ädelheten i Karakteren, och allstrar vissa förvända begrepp, stridande mot sunda moraliska grundsatser. — Man finner till exempel vanhederligt, att ingå i spel, utan att vara försedd med penningar; men ej att betinga ett arbete, ehuru man saknar utväg till dess betalning: och man skulle förr uppoffra sin sista tilgång för att liqvidera ett spel, än att

använda den för att betala en fattig handtverksman hvad han ägde att fordra o. s. v. men om en sysslolös menniska skulle vara nog lycklig, att undgå sedernes och hjertats förderf, hvilket är ganska sällsynt, måste han likväl anses såsom en beklagansvärd varelse, såsom rof för en ständig ledsnad. — Den uppgående dagen är för honom en plåga, ty den medför ingen förnöjelse för honom — och natten ängslar honom; emedan hans själ, som ej hafvit sysselsättning, är i en orolig verksamhet: Om man lätsinnigt förgäter at sysslolöshet är et rån mot staten, som har rättighet fordra att hvarje medlem, skall efter sin förmåga, bidraga till dess nytta; och att det Högsta Väsendet, som skickat oss i verlden att befordra vår lycksalighet, genom medverkandet till det helas, kräfver räkenskap af oss för hvarje gagnslöst ögonblick; borde man likväl för sin egen skull alfvarligt betänka, huru sorgligt, tungt och olyckligt den sysslolöses lif är. — Måtte man rätt fatta min mening — Ej en hvar, som ej är i Statens tjenst, eller ej drifver någon handtering, kan derföre kallas sysslolös — Det står ej öppet för hvar och en att sysselsätta sig med det yrke, för hvilket han vore tjenligast. — Den som i hvad väg som helst söker gagna med sina kunskaper eller erfarenhet, uppfyller värdigt sitt rum i Staten, och förtjenar, änskönt utan något visst yrke, mycket mindre att kallas sysslolös, än mången som har syssla och bestämda göromål. Vi göra ock till slut den önskan, att våra sällskapskretser måtte utmärkas af nyttigt arbete och de sköna konsternes ädla yrken, hvilka endast äga förmågan att skänka dessa njutningar, som förgäfves sökas vid spelborden, förgäfves i fyllda bålar på Cytherens blomsterklädde stränder, förgäfves vid läckerhetens bord.

Epigram.

"Hvad verlden blifvit fin och klok"!
En Sprätt så hördes raisonera
"Bland annat som ej älskas mera
"Är ock det simpla spelet tok"
"Rätt, inföll leende Glycera;
"Ty nu man vill det blott agera."

N:o 60 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 7.

No 60.

Den
Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 11 Augusti 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Tyska Posten har uteblifvit.

Utrikes Nyheter.

Wien den 29 Junii. Landtvärnet här skall bringas till 70,000 man. Kursen har stigit — Böhmens Arméer sägas stå stridfärdige, ErkeHertig Carl commenderar 120,000 man — och ErkeHertig Johan Armeen vid Italien.

Dresden den 2 Julii. Wår Stad räknar omkring 524,000 man, som detta år varit här inqvarterade — Alla här från 18 till 52 år, skola utan afseende på rang, stånd eller embeten, antaga krigstjenst — Wi skola utgöra 40,000 man — De blifva säkert fulltalige; ty nöden är stor och säkraste utkomsten vid Arméerne — Här arbetas på vår präktiga bryggas åter uppförande, hvartill tros åtgå 6 år — Saxiska Arméen skall bringas till 50, á 60,000 man. Efter Durocs död, har Herrtigen af Vicenza (Caulincourt) erhållit dess post — Kejsaren har besett hela Elbstranden till Böhmiska gränsen, hvarifrån berättas att flere Österrikiske Regementer marchera från Gallizien till Linz, i öfra Österrike — Dess borgare, som icke 10 år varit Mästare, utskrifvas äfven till Krigstjenst. —

Berlin den 26 Julii. Hans Kongl. Höghet KronPrinsen af Sverige CARL JOHAN, har under sin hitresa på utmärktaste sätt blifvit emottagen på alla ställen — Illuminationer, Åreportar, folkets högljudda glädjerop och välsignelser, allt har vittnat om den seger denne

Store Furste vunnit öfver allas hjertan — Gatorne hafva blifvit behängde med kransar, och då Hans Kongl. Höghets vagn stadnat, har den blifvit nästan öfverhöljd af blommor — Under resan hafva landtboar från sina åkerfält der de skördade, hastat till landsvägen, och svängande sina liar för att uttrycka deras beredvillighet att följa Hans Kongl. Höghet i lif och död, instämt i högljudda Hurrarop — Hans Kongl. Höghet har i dag i Djurgården hålldt revüe med 10,000 man Infanterie, Cavallerie och Artillerie. — Hans Kongl. Höghet lät dem manoeuvrera i 4 timmar, och var ganska tillfredsställd med deras skicklighet — Större delen af Berlins innevånare var då närvarande, och helsade äfven Hans Kongl. Höghet med enstämmiga och ofta förnyade Hurrarop.

Balen i Bryggkaret.

Ett af de största Bryggkar i verlden förfärdigades år 1800 hos Bryggaren Elstab i London, 50 främmande voro bjudne — De kommo och man souperade i Karet helt beqvämligt — Åfven Betjeningen hade godt rum under serveringen, och efter måltiden dansades till en början angloiser å ömse sidor om matbordet. — Flere Damer af rang, som ej voro bjudne, infunno sig för att bevista Balen i Karet — Nyheten deraf och den goda musiken ditlockade äfven en mängd åskådare, som af Karets väggar voro skiljde från Balsällskapet.

Pounch-Bålen.

Det berättas som ganska säkert att Hertigen af L. gjorde en gång ett Kalas i sin sköna trädgård ej långt från London — De 2:ne sköna MarmorBassinerne voro fylda med Pounch och Bischof, lika stora som vanliga fiskdammar — Flere hundrade Karlar af alla stånd, som både ville och kunde dricka, fingo sina stora Pocaler ifyllde af 2:ne unga gossar, som klädde i Bacchi costum seglade af och an i små mahogne jullar med fyllda Pounch och Bischofs slefvar i handen.

En 16 årig flicka af utmärkt skönhet lärde Fransyskan af sin Gouvernante — I föräldrarnes hus bodde en trumpetare af samma ålder, och vackert utseende — Fröken kom under lectionen till ett så ly-

dande ställe: "L'amour est un enfant trompeur" hvilket hon så öfversatte: "Kärleken är ett trumpetare barn".

*** *** *** *** ***

En älskare berömde en gång sin flicka, och sade bland annat: att Hennes kinder prålade med en förtjusande blandning af rödt och hvitt. — "Ja, sade en god vän, "det är bara skada att de färga från sig.

Oförnöjsamhet.

Trygg stod i dälden rotad vid mossiga klippan, den nyss utur sköt et af Våren mångdubbelt framskjutna Jasminens knopp — Kring hennes blad sänkte sig vildmarkens fjärilar, klädde i skimrande gullfärgor kyssande ömt hennes silfverbarm — Sorgligt knotade dock denna nyssfödda, och önskade att en gång, liksom neglikan, vårdas i fenstren af marmorslott. "Här uti skuggan," sade hon, "undangömd, här mellan klyftorne, ser ej den upplysta verlden min strålande ungdoms glans — Skall jag falla skördad före aftonen utan att någon säger: Här hvilar hon blomman, som prydt dessa gömda fält!" — Kom så en främling från stora verlden, smekande till den ensliga dälden, och såg denna, till större delen utvicklade blomma, som höjde sig menlös, och tog henne sakta upp — Och innan korrt stod hon förtjusande främst i slottet famnad af praktfulla urnor och ständ på Mahogne bord — O! huru sköt hon ej tjusad af smekningar, blomster, för ögat mer fina och retliga, än i den okända dalen förr — Stå der då! afundsvärd — himmelsk och prålande — Höj dig! — men — hvad? plockar re'n icke ynglingen dina ej mognade blommor? Ve dig! Du fick då ej mogna! och än mera: Du fick då ej kasta ditt frö i den rika den gagnande jord — der du förr grodde fredad — och skön och säll i naturens enfald. —

Ja — man bedrar Eder, J Blomster! bland Skönheter — Ryckte från kojan, lugnet och den sanna lycksaligheten, längten J att nå Eder mognad — en alt för tidig mognad eller rättare sagdt härjning, i praktfulla slott — O! när den sanna njutningens dag skulle komma, liggen J redan der — fallne och skördade — och endast visnade blad af Eder qvar! —

Rosen, Jasminen och Eken.

En blomstrande törnbuske och en doftande Jasmin stodo i en Kunglig park ej långt från en ek — "Hvad vi äro täcke!" sade de förre till hvarandra, och huru välgörande för menniskorne! Vi förtjusa deras ögon, och sprida välluktande ångor rundt omkring oss. Hvilken skillnad imellan oss och den plumpa mörka Eken!" "Visserligen, svarade denna, "Jag lemnar menniskan om sommaren skugga mot den brännande middagssolen, om hösten föda för hennes hjordar, om vintren värma, och kanhända framdeles såsom köl, hemtar jag åt henne skatter från främmande länder — Skillnaden oss imellan är ett korrt välbehag och en långvarig njutning och nytta.

En Engelsk Tidsskrift har följande Samtal emellan Josef och Napoleon i Dresden, den 10 Julii.

(Ur AftonBladet.)

Ack, hjertans bror, du kanske känner,
hur rasande sig bladet vändt!
— Nej, kära Josef, hvad har händt? —
Besitta alla Engelsmänner;
nu ha de kört mig från min thron,
ja, knipit till och med min endaste kanon.
— Det, må jag säga, var förbannadt,
men trösta dig för Guds skull då;
du skall ett Kungarike få
i Tyskland, godt som något annat. —
Tack, söta Bror Napoleon;
ursäkta likväl min begäran,
att framför allt der slippa äran
få nytt besök af Wellington!

Till salu finnes:

På nya Boktryckeriet, Förbudssedlar till 24 sk. B:co Boken.

N:o 61 utgifves nästa Lördagsafton kl. 7.

No 61.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 14 Augusti 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Tyska Posten har uteblifvit.

Utrikes Nyheter.

Petersburg den 6 Julii. Generalen af Cavalleriet, Baron Bennigsen är utnämnd till ÖfverBefälhafvare öfver de tre Ryska Arméer som formera Reserven, neml. den under Furst Labanovv Rostovvsky stående Armée, den af Landtvärnstropparne sammansatte Arméen under GeneralLieutenanten Tolstoy, samt Arméen under General Doktorovvs befäl. Desse tre Arméer utgöra tillsammans öfver 100,000 man. — De Handlande i Petersburg hafva förärat General Wittgenstein 150,000 Rubel, såsom ett tacksamhetsbevis, för det han förl. år frälsade norra Ryssland och sjelfva Hufvudstaden från ett fiendtligt infall.

Dödtro.

Löjlig och högst skadlig är denna fördomsfulla omväxling af en skenbar Gudsfruktan, och en verklig Gudlöshet, hvarpå man hos många menniskor har exempel. Dessa skenheligas lefnad kan liknas vid en intermottent feber, hvaruti hetta och köld ömsom hafva öfverhand — Man ser menniskor, som multiplicera sina andaktsöfningar i mån af deras synder; så att man lätt skulle ledas på den tankan: att de synda för att så mycket alvarligare kunna bedja, eller bedja för att mera ostraffadt få synda — Här bedes alvarligt och syndas alvarligt — Denna karakter finnes äfven hos dem, som ej hafva fallenhet till förställ-

ning — Man bör således icke låta förvilla sig af det beröm som gifves en och annan: "Det är en menniska som fruktar Gud" — Man måste undersöka om en sådan menniskas Gudsfruktan är den samma i husliga lefnaden som i kyrkan: om den är den samme om måndagen som om söndagen: om han icke alternerar med böner och synder — och om det så befinnes, förtjenar han visst icke namn af Gudfruktig; helst hans sminkade devotion gör honom till en skrymtare — Att träget bedja om de synders förlåtelse som man genast är färdig å nyo utöfva, är icke annat än att gäckas med Religionen, äfven om andakten är brinnande — Det var derföre den vise Bias, då han var till sjös med en hop ogudaktige menniskor, och hörde dem under en häftig storm bedja, så yttrade sig: "Bedjen sakta käre Barn! på det Gudarne icke må se att J ären här" — Man ser af Historien att katoliker, som ernat utöfva missgerningar, förut anställt försonings messor. Således bad Ludvig XI, på sina knä, Gud om bistånd att utöfva en ond gerning, och lofvade att gifva penningar till kyrkor och kloster, om det lyckades honom — Sådant är ju som ordspråket lyder: att stjäla en hud och skänka bort ett par skor, eller som Voltair säger:

> C'est un homme d'honneur, d'une piete profonde
> Qui veut rendre a Dieu, Ce qu'il a pris au monde — —

Man försäkrar att Sjöröfvare med noggranhet hålla morgon- och aftonböner — och många utmanare hafva med bön och sång præparerat sig till dueller — Huru många bära icke helgon om halsen, i påfvedömet, för att dermed gifva tillkänna att de äro i Guds livrée? Visserligen hafva ej alla desse Gud i hjertat, och äro ej Hans tjenare — Men äfven hos oss, — huru missbrukas icke af fördomen den förnämsta af alla inrättningar, den Heliga Nattvardens begående? — Mången ingår 3 eller 4 gånger om året ett högtidligt förbund med Gud, lofvar blifva Gud och Dygden trogen vid altaret; men bryter genast detta förbund, som borde vara så heligt för hans hjerta, så verksamt till lefvernets förbättring — är det att värdigt fira Hans minne, som var och är vårt slägtes Högste välgörare, och som begär vår förädling, enda medlet till vår egen sällhet, såsom prof på vår tacksamhet? Huru nedrigt gäckar man ej sin Högste välgörare, då man lofvar så mycket och håller så litet? Det synes som man 3 á 4 gånger om året

deltogo i denna höga stiftelse, för att utverka sig rättighet att ostraffad bryta de heliga löften man gör Allfadren. — —

Men hvad kan väl vara orsaken till ett så motstridigt sätt att visa sin tro? Det synes att sådane menniskor inbilla sig att när de öfva sina yttre Religionspligter blir Gud dem något skyldig, och när de synda blifva de Gud något skyldige, så att de anse deras andaktsöfningar såsom ett slags liqvidationer, och mena att derigenom kunna producera Balance räkningar på Debet och Credit —. Detta bokhålleri huru skulle det godkännas på den stora räkenskapsdagen, då Credit sidorne nödvändigt måste öfverkorsas? Måtte vi derföre, under ett troget iakttagande af yttre andaktsöfningar, som visserligen äro välgörande medel till vår sedliga förbättring och vårt lugn, redligt efterkomma detta vår dyra Religionsläras heliga bud: "Visa din tro med dina gerningar."

Anecdoter.

Elden blef lös i ett hus i staden Aach. ErkeBiskopen D'Agrehon, en sann menniskovän, skyndade med snabba steg till stället; hans första omsorg var: att efterfråga om alla husets inbyggare voro räddade. — "Ack ropade en förtviflad moder, som var illa sårad: man har utdrifvit mig ur lågorne, och jag har icke kunnat rädda mitt barn, som är der uppe i rummet hvarest elden redan utbrustit genom fenstren" — Hon pekade nu uppåt andra våningen — Straxt befaller ÄrkeBiskopen att man skulle sätta en stege till fenstret, och utfäster en belöning af Tvåtusende Riksdaler för den som räddade det af lågor omgifna barnet — Ingen vågar öfverlemna sig åt en så ögonskenlig fara — men den sanna menniskokärleken känner ingen fara. — ÄrkeBiskopen insveper sig i ett vått kläde — går upyför stegen — bryter igenom lågorne — fattar barnet i sina armar — skyndar ned och lemnar barnet åt dess öfvergifna moder, under folkets glädjerop och välsignelser — Föräldrarne kastade sig till ÄrkeBiskopens fötter — "Mina vänner," sade han ur hvars ögon välgörandets sköna blick strålade, "jag har vunnit de Två tusende R:dr, det är billigt att barnet som jag räddat, och som derigenom blifvit min utkårade, njuter fördelen deraf — Summan är således hans." — Och oförtöfvadt skyn-

dade denne Vördnadsvärde borrt, för att undandraga sig folkets tacksägelser.

*** *** *** *** ***

Aldrig har väl en Disputations Act hafvit ett så besynnerligt slut, som den Johan Reinhold, författare till åtskilliga skrifter emot Romerska kyrkan, hade med sin Bror Edmund, hvilken var Reformerta kyrkan tillgifven — Bröderne bestämde en viss dag för att anföra Argumenter och offenteligen vederlägga hvarandra — Många deras vänner voro närvarande, hvilka önskade att bröderne måtte bekänna sig till en och samma lära — Förgäfves — Acten började — fortsattes med grundlighet — och begge bröderne höllo sig så tappra att Johan blef Reformert, och Edmund Katolik. —

Död:

Stads och DomkyrkoComministern i Wexiö Petrus Nicolaus Wieslanders yngste Son Nimrod, i Wexiö den 12 Augusti 1813, 5 veckor gammal.

Till salu finnes:

N:o 62 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 7.

No 62.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 18 Augusti 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Tyska Posten har uteblifvit.

Det var under medeltiden ett allmänt bruk att dramatiskt föreställa och uppföra Bibliska händelser — Således ville man t. e. genom den så kallade Åsne festen, föreställa Jungfru Marias flygt till Egypten — Man valde för detta ändamål, den skönaste flickan i staden, satte henne präktigt klädd, på en lika präktigt sadlad Åsna, och lade i hennes armar ett litet barn — På detta sätt förde man henne beledsagad af hela presterskapet och folket, till Domkyrkan och stälde åsnan bredvid altaret — Messan lästes, och hvarje afdelning af den samma, Ingången, Kyrie, Gloria och Credo, slutades med den skriskande Åsnans ton: "binbam, binbam." — Vid Ceremoniens slut, började Presten trenne gångor Åsnesången, som hela församlingen med binbam besvarade — Till slut afsöngs en till hälften Latinsk och till hälften Fransysk sång, hvars refrain vid hvarje strof var:

"He! Sire Ane, car chantez!
Belle bouche, rechignez!
Vous aurez du foin assez
Et de l'avoine á planter."

Långfredagen och Påskdagen, uppförde man liksom ännu i några Katolska länder, Frälsarens lidande, död och uppståndelse — Några Judar lejdes vid detta tillfälle, för att emottaga stryk och örfilar — En

krönika säger att förnäma Herrar stundom utdelade dessa portioner så eftertryckligt, att de arme Judarne nedföllo döde på stället — Påsk-predikningarne afhördes med begärlighet, dessa sägas hafva varit kryddade med ursinniga löjligheter. — Som man under fastlagstiden icke fick äta kött, utan endast fisk, började munkarne vanligen sin påsk-predikan med dessa ord: "God natt stockfisk! Välkommen Oxe!" — Medeltidens folkfester buro allmänt stämpelen af den råaste utsväfningsanda, hvaribland den så kallade Narrfesten också utgjorde en löjlig contrast imellan folkets vidskepliga andakt, och ömsom ifriga begär att drifva gäck med det allra heligaste. — Narrfesten inföll samma tid som Romarnes Saturnalia — Nyårsfesten var med denna förbunden och man förlustade sig nu med allehanda löjliga förklädningar. — Pöbeln travesterade nu sina andeliga förmäns Rôl — Sedan en hop ynglingar klädde som prester och svärtade i ansigtet, församlat sig i en kyrka, valde de under tusen löjliga Ceremonier, en Chef under hvars anförande, de tågade i procession kring gatorne och återvände sedermera till kyrkan. Här hölls formelig Gudstjenst — Derefter började de förklädde Presterne att dansa i koret, springa och sjunga kärleks och sup visor — Under det en höll messan gjorde de öfrige sig en god måltid på altaret, spelte tärning och kastade gamla skosålor i Rökelsekaren hvarigenom en odräglig lukt förorsakades — Alla möjliga utsväfningar utöfvades derefter, och oaktadt denna fest, redan på ett Concilium i Toledo blef förbjuden, fortfor den likväl isynnerhet i Frankrike ända till början af 16:de Seklet. —

———

Medeltidens Kejsare och Konungar, älskade mycket att vid stora parad måltider, låta servera sig af sina Vasaller till häst, och matsalen gungade af hästsko larm — Några kommo inridande med fulla fat — Andra traverserade med vinflaskor från man till man — — Äfven häruti visade sig riddare andan.

———

Sympathi.

Poeten Chapelle spisade en gång hos en förnäm lärd. Man pratade mycket och drack ej mindre — I sällskapet voro många som ej studerat — Någon Litterat beklagade att Pindarus detta stora poëtiska snillet, afled redan i sitt 30:de år och denna hogkomst väckte hos

dem af sällskapet som läsit hans arbete, en så bedröflig sinnesförfattning, att de började gråta af alt hjerta — De öfrige som sågo detta började äfven gråta — Betjenterne sågo det och greto äfven — Kammartjenaren kom in och då han såg sällskapet började han äfven snyfta — Omsider steg portvaktaren in och då han såg hela sällskapet badande i tårar, kunde han ej tillbakahålla sina, men vågade tillika fråga det förnäma Herrskapet hvem som egenteligen var död? "Pindarus," svarade man honom — Och denne Herr Pindar var han slägt med nådiga Herrskapet? Var han en god Kristen? Nu började Pindari vänner högljudt skratta: "Han var, sade de, en Hedning som dog för 3000 år sedan" — Genast utbrusto alla i ett gällt skratt så att hela huset återskallade af en lika ytterlig glädje, som sorg nyss förut.

Den namnkunnige Milton hade den olyckan att blifva blind — Likväl gifte han sig för 3:dje gången — Hans nya Fru var mycket vacker, men af ett hetsigt och elakt lynne. Lord Bieckingham sade en gång till honom: att hans Fru vore en verkelig r o s — Milton svarade då: "Om färgen kan jag ej dömma; men ni kan ha rätt då jag dömmer efter taggarne." —

En något till åren kommen Anatom som förälskade sig i sin vetenskap, blef kär i en ung flicka — I ett sällskap, ville han för några främmande måla sin Corinnas behag — "Hon, som mitt hjerta dyrkar, sade han, är en fullkomlig skönhet, men hvad än mera är, intet fruntimmer känner bättre än hon, menniskokroppen." —

Anecdote.

Fredric den andre i Preussen ställde vanligen, då han fick se en recrut i sitt garde, desse 3:ne frågor till honom: Huru gammal är du? huru länge har du tjent? får du riktigt din sold och mundering? En ung Fransman som ej förstod Tyska språket hade för sitt vackra utseende och stolta växt, blifvit antagen vid samma Gardes Regemente — Capitenen vid Compagniet hade förut underrättat honom huru han skulle besvara Konungens frågor, och lärt honom svaren utantill — Vid

mönstringen fästade Konungen sina ögon på den sköna ynglingen och nalkades honom — Men olyckligt vis afvek Konungen från vanliga ordningen i frågorne, och började med: "Huru länge har du tjent mig?" 23 år Ers Majestät, svarades på halfbruten tyska. Förundrad öfver detta svar, som ej öfverensstämde med soldatens unga utseende, frågade Konungen vidare: "Hur gammal är du? Ett år Ers Maj:t, var soldatens svar. — "Men, sade Konungen, antingen är du eller jag galen?" Soldaten trodde detta vara 3:dje frågan och svarade som man lärt honom: "Begge delarne ganska riktigt Ers Majestät." — Konungen vände sig till sin suit och sade: "Det är första gången man sagt mig sådant." Nu gjorde Konungen soldaten flere frågor; men han bekände på franska att han var a bout de son latin, och kunde icke ett enda Tyskt ord mera, hvarpå Konungen leende uppmuntrade honom att lära språket i det land, der han tjente, och tillade med godhet: att om han gjorde sin skyldighet skulle han lika med de infödde, vinna befordran.

Till salu finnes:

N:o 63 utgifves nästa Lördagsafton kl. 7.

No 63.

Den
Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 21 Augusti 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Tidningar.

Stralsund den 16 Augusti. Hans Kongl. Höghet KronPrinsen är den 13 dennes ankommen till Oranienburg, hvarest Högst den sammes Hufvudqvarter blifvit förlagdt. — Den här organiserade Landstorm i Svenska Pomern och Rügen bestiger sig till 21,000 man, hvilka brinna af begär at tjena fäderneslandet.

Berlin den 12 Aug. Den 10 dennes kl. 8 om aftonen inträffade här Hans Excellence m. m, General Moreau åtföljd af sin suite hvaribland voro Öfversten Rappatel och Kejserliga Ryska LegationsRådet i NordAmerica von Svinden. Den tappre Generalen blef beneventerad af folkets fröjderop, och om aftonen med en Serenad. — I dag vid middagstiden fortsattes resan till det Ryska Preussiska hufvudqvarteret i Schlesien. — Kejsar Napoleon skall vid dödsstraff hafva förbudit att omtala det General Moreau kommit till fasta landet.

Blandade Nyheter.

Man försäkrar att om fiendtligheterne åter utbryta den 17 dennes, som synes troligt skall Österrike deltaga deri, på alla punkter i Sachsen, Bayern och Italien emot Frankrike, ehuru Kejsaren af Österrike lärer önskat en förlängning af vapenstilleståndet. — Ett bref från trakten af Walenzia försäkrar att General Elio helt och hållit slagit en Fransk Division af 4000 man. — Af de längs Elbe cantonerande truppar, skola många uppbryta till Dresden, för att ersätta deras plats som marcherat till Frankrike (till Spanien kan man väl nu mera icke sä-

ga.) Underrättelser från Lissabon innehålla: att de allierade belägra Pamplona med 16,000 man. — General Suchets återtåg till Ebro är besannadt af Bulletinen. — Han förföljes hårdt af General Elio och Lord Bentinck — Det är sannolikt att Suchet går öfver Barcellona till Frankrike.

Leipzig den 7 Augusti. I går har Kejsar Nappleon åter inträffat i Dresden efter sin fulländade resa. Franska Kejsarinnan har rest från Mayntz till Bréssel. — I vestra och Södra Frankrike herrska beständiga oroligheter.

Stralsund den 12 Augusti. Då Hans Kongl. Höghet KronPrinsen den 11:te dennes på förmiddagen mönstrade och låt de truppar manoeuvrera, som bloquera Stettin, samt derunder närmade sig fästningen, blef ett Haubitzer skott från fästningen aflossadt dit åt Hans Kongl. Höghet befann sig — Granaten nedslog 30 steg bakom Hans Kongl. Höghet. — Hans Kongl. Höghet, som derefter upptäckte några Franska soldater, som skördade utom de yttre fästningsverken, och hvilka Kossackerne efter skottets aflossande, ville anfalla, lät kalla till sig Franske Befälhafvaren, som kom i sällskap med en KrigsCommissarie. — Hans Kongl. Höghet KronPrinsen förehöll honom med saktmod: att Franske Commendanten hade brutit vapenstilleståndet då han skjutit på Hans Kongl. Höghets Escort, samt tillade: jag kunde taga eder alla tillfånga, om jag befallte mitt Cavalleri att angripa Eder. — Officern ursäktade sig, och gaf sin sorg öfver hvad som händt tillkänna. — Sedan Hans Kongl. Höghet talat med dem en stund, fingo de gå. — De Fransyske soldaterne yttrade sin lifliga önskan att få se friden återställd, och deras elände slutadt.

Prins Morits gjorde i en drabbning emot Spanjorerne 24 fångar bland hvilka var en Engelsman vid namn Hasslevood. — Prinsen befallte att 8 af fångarne skulle hängas till repressalier, emedan förut 8 Holländare af fienden blifvit hängde — De olycklige skulle lotta — Engelsmannen drog en frilott, men då han såg med hvilken dödsängslan en Spanjor gick åstad att draga sin lott, tillböd han honom att emot 13 R:dr draga i hans ställe. — Anbudet antogs med glädje och Engelsmannen drog äfven nu en frilott i trotts af sitt öfvermod. — Då man förebrådde honom att så lättsinnigt hafva vågat sitt lif svarade

han: Jag vågar ju mitt lif dagligen för 6 sous, skulle jag då ej våga det en gång för 13 R:dr.

Svårligen gifves något finare beröm för den sanna förtjensten, än sanningen osminkad. Efter återkomsten från ett mycket lyckligt fälttåg i Flandern, frågade Ludvig den 14:de en liten Prins af sitt hus: huru det gått med läsningen under Konungens frånvaro? "Ack Sire! svarade gossen, det har ej blifvit mycket af." Hur då? Så ofta Eders Majestät segrat fick jag fridagar, och har således ej kunnat hinna långt."

Det förolämpar mycket, då någon i Conversation vill visa sig allt för öfverlägsen eller allt för brilljant — Vi tyckas derigenom behaga för ögonblicket men afunden gör: att man af själ och hjerta föraktar och hatar oss.

Distraction.

Hertigen af Rispernon omtaltes allmänt för sin distraction — Vid 18 års ålder skref han till sin fader ett bref med utanskrift: Till min Herr far, min Fru mors gemål, boendes i vårt hus.

(Ur Morgenblatt.)

Den för sina lärda musikaliska compositioner bekante Kirnberger var ödmjuk och krypande, men derunder satirisk. — Då en gång i Berlin en förnäm ville fira en födelsedag innom famlljen med en liten concert, blef han ej litet förvånad, att i en vrå vid dörren till concertsalen träffa Kirnberger, som ej var bjuden. Han bad nu Kirnberger deltaga i sällskapet; men fick afslag genom en djup bugning, hvarjemte denne Virtuos bad om förlåtelse att han vågat inträda, men blef likvål stående qvar i sin vrå. — En timma derefter finner en af Kirnbergers vänner honom stående vid en stampqvarn förmodligen vid ett garfveri, der han tycktes lyssna med verkelig förtjusning. — Min Gud! ropade den förre, hvad gör ni der? "Jag fägnar mig åt stampningen, svarade Kirnberger — Ack hvad det är en vederqvickel-

se! Huru förträffligt hålla de icke takten! Jag kommer just från en Concert hos N. N. I all tysthet smög jag mig borrt för att här vid stampningen sätta mitt gehör i ordning igen.

Man hade sagt Konungen af Sardinien att Adeln i Savoyen var mycket fattig. — Under sin resa emottog Konungen en gång uppvaktning af nämnde Adel, som var mycket präktigt klädd. — Konungen lät förstå att han icke fann dem fattiga. — "Sire! svarade då en, vi fingo underrättelse om Eders Maj:ts hitkomst. Vi hafva gjort allt hvad vi i sådant fall voro skyldige att gjöra, men vi äro skyldige allt hvad vi gjort."

Till salu finnes:

Hos Lectoren, Doctor Nordstedt, äro följande Böcker till köps: Biblia Hebraica cum var. Lect. cura Docelertein, Lips. 1793, 6 R:dr Simonis Lexicon Hebraicum & Chaldaicum ab Eichhorn Halæ 1793, 10 R:dr. Schœttgenii Nov. Testamentum Græce, 1 R:dr 16 sk. Schleusneri Lexicon Græcum N. Testam. 9 R:dr 24 sk. Schulzii Lexicon Hebraicum Tomi II. Lips. 1773, 11 R:dr. BibelCommentar zum haud Gebrauch, 6 Bände 1799, 16 R:dr. Paulus Clavis der Psalmen, 1 R:dr 36. Kuinoel Pericopæ Euangel. (Förklaring öfver Söndags Euangel.) 2 R:dr 8 sk. Hrnke Institutio Fidei Christianæ Helmst. 1795, 40 sk. Homiletisches Lexicon oder 1200 auberlesene Dispositionen zu Predigten Leipz. 1802, 3 R:dr 24 sk. Bauers Predigten über die ganze moral, Liegn. 1803, 3 Theil. 7 R:dr 24 sk. Predigten von Funk und Olshausen, 8 Theile, 12 R.dr 24 sk. Predigt Entvurfe über die Episteln, der jahrgang, 1 R:dr 12 sk. Kostemezer Materialien bej Begrabnisten 3 Theile 3 R:dr. Wilskmans Eccldsiastique verk 2 R:dr. Rosenmülleri Scholia in Nov. Testament. 9 R:dr 24 sk. alt Riksg.

På nya Boktryckeriet, Förbudssedlar till 36 sk. R:gd Boken, samt DiscontReversaler till 2 sk. R:gd st.

N:o 64 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 7.

No 64.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 25 Augusti 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Bulletin.

Högqvarteret Potsdam den 16 Augusti 1813.

Hans Kongl. Höghet KronPrinsen har, i går aftons flyttat Sitt Högqvarter till denna Stad.

Arméen sammandrages.

Då de i Prag öppnade underhandlingar ej lämnadt något hopp om framgång, blef vapenstilleståndet af de Förbundne Magterne uppsagt, den 10 dennes; så att fiendtligheterna i morgon kunna taga sin början. Österrikiska Hofvets Krigsförklaring emot Frankrike blef af Grefve Metternich tillstäld Grefve Narbonne i Prag, den 11 dennes, kl. 1 om morgonen.

Hans Kongl. Höghet har till Förenade Arméen, under Dess befäl, utfärdadt närlagda Proclamation.

KronPrinsen Generalissimus,
Till förenade Norra Tyska Arméen.

Soldater!

Kallad af min Konungs och Dess Bundsförvanters förtroende att anföra Eder på den bana, som nu ånyo öpnas, förlitar Jag mig, för framgången af våra vapen, på Allmagtens hägn, på Rättvisan af vår sak, på Edert mod och Eder ståndaktighet.

Utan en förening af sällsamma händelser, som fästat en så grym

märkvärdighet vid de senast förflutne tolf år, hade Ni aldrig funnit Eder församlade på Tysklands jord. Edra Regenter hafva funnit att Europa utgör ett stort samhälle, hvaruti ingen enda Stat kan blifva likgiltig för de olyckor, dem en inkräktande Magt vill tillfoga ett särskilt Rike. De hafva också erkännt, att då en sådan Magt hotar att anfalla allt och att allt underkufva, bör hos folken, som vilja undgå slafveriet och vanäran, endast en vilja finnas.

Från detta ögonblick kallades Ni från stränderne af Don och Wolga, från Brittaniens kuster och Nordens fjällar, att förena Eder med de Tyska Soldater som försvara Europas sak.

Det är nu som nationalhatet, fördomarna och afvunden böra försvinna, för det stora föremålet af Nationernas sjelfständighet.

Kejsar Napoleon kan ej förr lefva i fred med Europa, än Europa är af honom underkufvadt. Hans djerfhet förde 400,000 tappra Soldater, 300 mil från deras hemvist; olyckor dem han ej gaf sig den mödan att förutse, träffade dem, och 300,000 Fransmän stupade innom gränsorna af ett stort Rike, hvars Regent hade gjort allt för att bibehålla freden med Frankrike.

Man borde hoppas att denna förfärliga motgång, verkan af himmelens vrede, skulle återföra Franska Kejsaren till ett mindre folködande systém, och att slutligen uplyst af Nordens och Spaniens exempel, han skulle afstå från den tankan att underkufva fasta landet och samtycka att lemna verlden i lugn; men detta hopp har ej blifvit upfyldt; denna fred som alla Regeringar eftersträfva och önska, som de alla hafva erbudit, har af Kejsar Napoleon blifvit förkastad.

Soldater! det är således til vapnen vi böra vädja, för att eröfra sjelfständighet och lugn. Samma känslor som ledde Fransmännen af år 1792 att förenas och strida mot de härar som inträngde på deras område, bör i dag rikta Edert mod mot den, som sedan han infallit på Eder fädernejord, ännu fortfar att hålla Edra Bröder, Edra Hustrur och Edra Barn i bojor.

Soldater! En skön framtid öppnas för Eder! Europas frihet, jemnvigtens återställande, slutet på detta convulsiviska tillstånd som varat sedan tjugu år, verldens fred med ett ord, skola blifva frugterne af Edra bemödanden. Gören Eder värdige de ljusa öden Eder vänta, genom Eder enighet, Eder lydnad och Edert mannamod.

Högqvarteret Oranienburg den 15 Augusti 1813.

CARL JOHAN.

Utrikes Tidningar.

Frankfurt den 26 Julii. Kejsarens af Frankrike resa till Mayntz har föranledt många ryckten. — Det säkraste tyckes vara: att Hans Maj:t under denna sista perioden af vapenstilleståndet, viljat närma sig till sitt rike, för att gifva Ministrarne instructioner. — Konung Joseph af Spanien vistas nu i Frankrike.

Blandade underrättelser:

Konungen af Sachsen säges öfver Leipzig, från Dresden hafva anträdt en resa. — Det lärer snart utvickla sig hvad plats Hans Excellence Generalen Moreau intager — och denna lärer blifva af högsta betydenhet, den yttre formen må blifva hvilken som helst. — Omkring den 7:de Augusti marcherade en Kejserlig Rysk och Kongl. Preussisk Kolonn af 40,000 man genom Böhmen till Eger. — Från NederSchlesien skrifver man: att de uppoffringar, som måst göras till Franscserne äro oberäkneliga och utan like. — Nya reqvisitioner göras beständigt; så att icke det ringaste af privatas ägendom lärer blifva öfrigt. — Sjelfve åkrarne äro afbetade — och boskapen borrtförd.

Det är angeläget för en menniska att skaffa sig vänner; men än mera: att förlika sig med fiender. — Då hat är en starkare affect, som också snarare går i utöfning, än vänskap, så kan en fiende göra mera ondt än 10 vänner godt — Ordspråket säger derföre: att en fiende är för mycket, och 100 vänner icke nog. — Hvad som i hast nedrifves fordrar lång tid att åter uppbyggas — En Damon och Pythias, Scipio och Lælius äro sällsynte — men oenighet och hat upprycka tvertom i de fleste trakter de blommor, som annars skulle vexa på lifvets väg, och hvad ännu värre är, de utså i stället frön till tislar och törnen — och när buro icke desse ogräs, rika skördar på de fält der de spridt sina skadliga frön? — När utpressade icke tvedrägt och förföljelse andan suckar och tårar? men ve honom! som dem utprässar! — och det isynnerhet under maskerad vänskap. — Hat och fiendskap äro allvarlige och verksamme, så att när en fiende icke gör ondt, sker det endast af brist på anledning men icke af brist på vilja. — Det är bedröfligt att lefva utan vänner, men osäkert och farligt att lefva ibland fiender — De fleste vänner äro sådane att de göra hvarken ondt eller godt — Det är sant, att om menniskor ej gjorde hvarandra något ondt, skulle åtminstone budet: S k a d a i n g e n, ej blifva öfverträdt; men derigenom uppfyllas ej vänskapens och mensklighetens fordringar: B e f o r d r a d i n a l i k a r s v e r k l i g a s ä l l h e t, o c h d u s k a l l d e r i g e n o m, e n d a s t d e r i g e n o m b e f o r d r a d i n e g e n. —

Den minste och ringaste fiende kan tillfoga oss skada. — De misstaga sig derföre som för mycket räkna på sina vänner — "Hafva vi, säga de, några fiender; så hafva vi deremot många vänner." — Men att förlika sig med en ringa fiende, är mer än att skaffa sig en betydlig vän; ty huru liten en fiende är, kan han dock göra skada. Man bör ej allenast betrakta hvad en fiende är, utan ock hvad han kan blifva. — Man bör således anse äfven den obetydligaste person, såsom den

der i framtiden kan möjligen blifva betydlig. — Professor H. denne store menniskokännare, säger i detta afseende: "Jag hafver föraktat några af mina fiender, hvilka jag ansåg för mycket svaga att kunna skada mig — men just de hafva beredt mig mången sorglig stund. — För sent undervisad af denna erfarenhet, öfvergick jag till en annan extremitet. — Ehuru jag aldrig med vett och vilja förolämpat någon, fann jag likväl att genom en öfverdrifven stolthet jag stött många, och min præcaution går nu så vida, att jag nästan är färdig att lyfta hatten för hvarje häst som möter mig; emedan jag någorstädes läsit att en gång en häst, af en Romersk Kejsare blef befordrad till Borgmästare. — Denna varsamhet går, jag erkänner det, för långt; men när man en gång är bränd tager man det som glimmar för eld — och då man stött sig vid inträdet genom en låg dörr, kröker man sig äfven vid inträdet genom höga portar." — Kan man icke förmå en fiende till förlikning; så bör man åtminstone arbeta derpå att icke gifva nya anledningar till fiendskap. — Genom detta medel fråntager man väl icke sin fiende alla vapen; men hans anfall blifva mycket svagare, äfven om icke ordspråket sannas: att man fångar flere flugor med ett skedblad honung än med 100 tunnor ättika. — Likväl bör man icke häruti gå så långt som en viss Lord, om hvilken Seldenus uti sin skrift Table Talk, berättar: att då denne Lord af sin skriftfader bland annat en gång blef erindrad om sin pligt att förlika sig med alla sina fiender, på det han måtte så mycket mildare behandlas af dem — svarade han: att detta städse af honom blifvit iakttagit, till och med då frågan varit om hin onde. — "Jag hoppas derföre, sade han, att hans excellens djefvulen vill behandla mig med discretion om jag skulle falla i hans händer." Detta var att drifva försonligheten allt för långt — hvilket också Skriftfadren billigt förehöll honom då han visade, att förbindelsen till försonlighet sträckte sig endast till menniskor.

Välgörande och tålamod äro de vapen, som helt och hållit desarmera vår fiende. — Pericles öfverfallen af en ovän om aftonen med ovett, teg och befallte sin betjent att lysa förolämparen hem i mörkret. — Cleobolus sade: "Gör väl emot din vän, på det du må föröka hans vänskap, och väl emot din fiende, på det du må förminska hans fiendskap. — — Plutark gör en välgrundad anmärkning: att om Euthymus, som föll i fiendens händer, hade brukat svärdet och icke munnen hade han fått behålla sitt lif. — I menskliga sammanlefnaden huru olyckligt är det icke att man städse gjuter olja på oenighetens eld, då man förolämpas! Man ger sju för tu — och dessa tal mångdubblade ömsom af trätebrödren, mångdubbla oberäkneligt menskliga eländet. — Foglighet å endera sidan skulle släcka dessa offereldar på oenighetens altare, som rykande hölja himlen med svarta moln. — Skola då menniskorna i alla tider dyrka denna furie oenigheten — och glömma att de äro bröder, som erhållit af Gud sjelf detta bud: "*Kifver icke under vägen?*"

N:o 65 utgifves nästa Lördagsafton kl. 7.

No 65.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 28 Augusti 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Tyska Posten har uteblifvit.

Det lärer aldrig med skäl kunna bestridas: att Latinska språkets lärande är af stor vigt i anseende till dess fullständiga och regelbundna Grammatik, som ock är en god förstånds öfning; dess klassiska författare, och den grundläggning man genom detta sköna språk vinner till flere andras lättare inhemtande. — Likväl måste man tillstå: att detta språks lärande ej bör göras till en hufvudsak för andra än dem som egenteligen egnat sig åt lärda yrken. — Också finner man i vår tid till mensklighetens glädje: att praktiskt nyttiga kunskaper mer och mer uppmuntras, under det desse sterile och onyttige förlora sitt mystiska inbillade värde. — Den fördomen att vid uppfostringsverken göra ynglingar till papegojor i 6 á 7 främmande språk och vetenskaper med försummande af sitt modersmål, och af de practiska öfningar som höra till hvars och ens framtida yrke, har lyckligtvis till en stor del försvunnit. — Således bildas nu ungdomen vid undervisningsverken genom nyttiga vetenskaper till nyttiga medborgare — och man har funnit orimligheten deraf att förnöta hela ungdomsvåren, ja hela sin lifstid med en mängd språks lärande eller sådana transskendentela saker, som menskliga förnuftet aldrig kan fatta och som ställde utom dess verkningskrets, medföra ingen nytta för vårt slägte. Huru mycken tid har ej blifvit använd på att undersöka Englarnes natur: själens säte: utdöda språks genius: Homeri Trojanske Trähäst: hvilket varit Home-

ri Fädernesland: hvilken varit Æneæ moder eller Romuli fader: huru gammal Noach var: huru djupt arken gick i vattnet! o. s. v. Sådana studier hafva visst aldrig medfört någon nytta. — De som sysselsatt sig med sådana göromål kunna liknas vid barn som blädra i böcker endast för att uppsöka bilder. — Den åter bör anses för en lärd man, som grundligt förstår någon practiskt gagnande vetenskap, antingen han har lärt den på Græckiska, Latin eller sitt eget modersmål. — Också lära ej de 9 muserne misstycka att vi i våra dagar erhållit en Åkerbruks Akademi — en af de mest gagnande inrättningar; — ty näst Religionen täflar denna vetenskap i värde med de öfrige. — Man kan således ej finna orimligt om någon påstår: att man med lika godt skäl kunde gifva en Doctors hatt eller ett adels diplom till en snäll jordbrukare som till en Grammaticus eller Stridsman, så vida man ej tror att det är mera magtpåliggande att odla Ebraiska radices än Engelska potäter, att rangera ord och glosor än odla och förbättra ett stycke land, att criticera och vidlyftigt commentera och rensa en gammal hednisk Auctor från copist fel än att rensa en åker från ogräs och göra den frugtbar, att bära värjan än föra plogen. — Derföre raisonerade bonddrängen uti Hollbergs Komedi, ej så illa då han höll Peder Christensson för den lärdaste och mest Väl-borne mannen i byen efter han hade antagit en förfallen gård, och gjort den till en af de bäste. — Att studera mindre magtpåliggande samt till och med onyttiga saker har mest varit i bruk. — Om man vill betrakta de Akademiska dissertationer som utkommit isynnerhet i förra tiderne så skall man med förundran finna, att ganska många blifvit författade antingen öfver ämnen som ingen förstår, eller sådana som för ingen, äro magtpåliggande att känna. — Allt öfverdrifvet skadar, äfven det som annars skulle vara nyttigt. — Erfarenheten lärer således att ett allt för mycket brinnande nit att inhemta så abstracta och konstlade studier, verkligen medfört skada både för kroppens helsa och hjernans redighet. — Många anse detta öfverdrifna studerande för berömligt. — Archimedes har blifvit firad derföre att han så fördjupade sig i spekulationer, att han var den ende i Syracusa som icke viste att staden var med storm intagen förr än en fiendtlig soldat stötte ned honom. — Carneadi berömmes ock derföre att han för studiernas skull glömde räcka handen till fatet då han satt till bords — men sådant beröm är illa grundadt. — Om man genom ett omåttligt studerande af likgiltiga saker, blir ur stånd satt att verksamt såsom Embetsman eller med-

borgare bidraga till Statens väl; så är mera tappadt än vunnit — Eller hvad skulle man väl dömma om honom som har ett rikt förråd på fraser och glosor, som noga har undersökt djurs, fiskars och insecters natur, men känner sig icke sjelf, som vet hvad Jupiter talat med Juno men ej hvad Titius talar med hans egen hustru? — Hjernan bör icke brukas allenast för att studera, utan man bör idka nyttiga studier för att göra hjernan skicklig till gagnande verksamhet, liksom man icke lefver för att äta utan äter för att lefva. Af ett oriktigt sätt att studera härleder sig detta ordspråk; "Han är så lärd att han icke kan predika." — De omåttlige portioner af Grækiska, Latin, Ebraiska, Syriska, Chaldeiska, Tyska, Franska och Engelska, oberäknad mixturen af en mängd vetenskaper, allt sammanblandadt i ett hufvud, synes ej kunna göra annan effect än en af många särskildta ingredientier tillagad rusgifvande dryck. — Man kan uppfylla sina rum med så många främmande, att man knappast har rum att vända sig, och fylla sin egen hjerna med så många främmande hjernor att den icke kan behörigt operera. — Grundlig kunskap i några vissa nyttiga saker, måttlig lärdom och kraftfull arbetsdrift bilda visa och dygdige medborgare i en stat.

Utsväfning.

B r o c a är en besynnerlig insect, som för öfrigt oskyldig, likväl gör mycken skada på vin. — Han är så stor som ett sädeskorn, och borrar med sin snabel små hål genom ekstäfverna på de vin kärl som föras från Spanien. — Han intränger — njuter — men dränker sig sluteligen i vinet. — — Den som antingen med våld, eller genom Creditens lömska ränkor intränger i sin nästas vinkällare, skall omsider, liksom Broca, finna sin graf der han sökte en brottslig njutning.

Jag är ledsen, sade en gång M, att jag äger en son hvilken man säger liknar mig, mig som menniskor och lyckan förföljt. — Men, sade någon närvarande, Ni har ju alltid varit en hederlig karl med menniskohjerta i bröstet? Så mycket mer får han strida med samma mot-

gångar som jag, då han hvarken kan ljuga, eller smickra, eller krypa, eller äger penningar. Förlora likväl ej modet redlige menniskovän! Gerningen ond eller god snart eller sent skall lönen skörda. — — —

BokAuction.

Lördagen den 18 September nästkommande kl. 3 e. m. försäljes i Wexiö på vanligt ställe en väl conditionerad Boksamling, uti hvilken finnas Homiletiska Arbeten af Birch, Bergius, Bengel, Bastholm, Danska Theologiska sällskapet, Sundius, Treschovv, Rambach, Norborg, Zollikoffer m. fl. Alnanders Theolog. Bibliothek. Dœderlins Institutio Theol. Christ. Almquists Commentarius. Büchners Concordans. Wåhlins och Wilskmans KyrkoLagfarenhet. Möllers Tyska Lexicon. Atlas af 57 Homaniska Chastor. Schœcks Werldshistoria. Handlingar til Gust. II Adolfs Historia af Hallenberg. Schüters Lärogrunder i Chirurgien. Samlingar af nyttiga underrättelser i Hushållningen. Hambrec Pastoral kurs. Schröderi Thesaurus Pharmacologicus. Åtskilliga öfversättningar af Tingstadius och Ödmann. Flere Latinske Auctorer m. fl. Auctionsinropen betalas i början af Mars 1814.

Till salu finnes:

Hos Lectoren, Doctor Nordstedt, äro följande BokExemplar för anförde pris: Deléns Engelska Lexicon 10 R:dr. Westes Svenska och Franska Dito, 2 Tomer, 8 R:dr. Wikfors Tyska och Svenska Dito 6 R:dr. Dähnerts Tyska, Franska och Svenska Dito 3 R:dr 8 sk. Brismans Engelska Dito 2 R:dr 24 sk. Contes Moraux par Marmontel 1 R:dr 24 sk. Voyage Sentimentel par Sterne 28 sk. Elementar-Bibliotek för moderne språken 1 R:dr. Elementarbok i Latinska språket, 2 delar, 2 R:dr 12 sk. Schröcks Allmänna Verldshistoria, 3 delar, 3 R:dr 30 sk. Silverstolpe Chronologie med Tabeller 1 R:dr 36 sk. Fants föreläsningar öfver Svenska Historien 5 Stycken 3 R:dr. Silverstolpe Svenska Historia 1 R:dr 28 sk. Gymnastik för Svenska ungdomen 1 R:dr. Youngs Nätter 1 R:dr 8 sk. Bastholms VishetsLära 44 sk. E. Knigge om omgänget med menniskor 3 delar 1 R:dr 36 sk. Alt Riksg.

N:o 66 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 7.

No 66.

Den

Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 1 September 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Tyska Posten har uteblifvit.

Blandade underrättelser.

Från Christiania berättas att vice Ståthållaren i Norrige befallt för någon tid sedan att låta i ordningställa och bevaka Signal stängerne, för att i händelse af ett fiendtligt anfall kunna antändas, och såmedelst samla trupperne. — För denna orsak skull förbudos i år de annars i Norrige öfveralt bruklige lusteldar midsommarsafton. — Till hindrande af all communication imellan Danmark och Norrige, är ifrån yttersta udden af Jutland till Marstrand, en nästan ogenomtränglig kedja af Krigsskepp anlagd. — Danska Consuln i Rostock har af Svenska Generalen blifvit antydd att begifva sig derifrån. — Hertigen Soult skall passerat Paris under resan till sin nya post (Lieutenant de l'Empereur) vid Arméen mot Spanien. — Ett ryckte går att Konungen af Westfalen ernar nedlägga sin Krona — Detta synes mindre troligt, då för närvarande ingen mera lysande är att tillgå. — Skulle en sådan afsägelse åsyfta Konungariket Westfalens förening med det stora riket; så skulle en sådan operation ej kunna förenas med fredsunderhandlingarne. — — På Rügen utlastas oupphörligen alla slags krigsförnödenheter. — Deribland finnas kanoner af messing, som allmänt beundras, och enligt hvad man säger, äro ämnade till Preussen. — Ön Rügen förenas med Pomern, medelst flottbrygga. — Hans Kongl. Höghet KronPrinsen har utnämnt GeneralMajoren m. m. v. Engelbrechten till Befälhafvare öfver Trupperne i Pomern och på Rügen. — Från

Rehn och Lausanne berättas att regnet i medlet af Julii der gjort myc-
ken skada. Säden som lofvade en ymnig skörd har blifvit nedslagen. —
Vinträdet som stod i blomma har lidit mycket. — I Dornach i Can-
ton Soluthurn hände den olyckan, att en stenbro öfver floden derstä-
des, instörtade hastigt just då den var full med menniskor som till stör-
sta delen omkommo. — Rhenströmmen har isynnerhet i Bresgau starkt
öfversvämmat, hvilket är högst ovanligt denna tiden. —

Aresterne i America och på flere andra ställen äro förbättringshus,
der brottslingarne i början öfverlemnas åt ensamhet och mörker, för
att få besinna sig, och sedermera erhålla en gagnande sysselsättning,
uppsigt och undervisning. — Från dessa förbättringshus utgå många
hvarje år, som från brottet återvändt till Gud och sina pligter. —
Deremot har erfarenheten visat att då brottslingar öfverlemnas åt sig
sjelfve, och få vistas skocktals tillsamman i hvarje rum, blifva fängel-
serne lastens högskolor, då likväl hvarje stat åsyftat genom deras in-
rättande, att den skadliga viljan skulle hämmas i sitt utbrott och förbätt-
ring vinnas. — Man har i senare tider på många ställen visligen för-
anstaltat att rummen blifvit afsöndrade och arestanterne derigenom åt-
skiljde i särskildta rum. — Då detta projecterades ville en gång en ta-
lare icke medgifva nyttan häraf, utan påstod offentligen att en sådan
förändring vore onödig; men då han saknade alla grundade skäl gjor-
de han en falsk tillämpning af detta språk: "Det är icke godt att
menniskan är allena."

En quacksalfvare vid namn Valmo, som tillredde en så kallad ve-
getabilisk sirup och lifsbalsam, ville öfvertyga allmänheten om dess
vördnadsvärda ålder och förträfflighet. — Öfver sin dörr lät han må-
la ett skyldt, som föreställde den barmhertige Samaritanen, som hål-
lande en flaska i handen, göt olja i såren på honom, som råkat i mör-
dare händer; och på Samaritanens oljeflaska läste man de orden:
"Herr Valmos vegetabiliska sirup och lifsbalsam."

Mitt Hopp.

När ibland på lifvets stråt
sorgens moln min synkrets skymmer,

bör jag då med ängslans gråt
öka tärande bekymmer?
Nej! med hopp om sol och dag
vill jag följa himlens lag.

Skulle stormars vreda ras
lefnadsskeppet sönderbryta,
och den julle gå i kras,
hvarpå jag i land tänkt flyta;
hoppas jag af vraket få
någon lapp att simma på.

Skulle åskors dån och knall
hota mig med blixtens strålar;
mig den Gud dock skydda skall,
som sin magt i skyen målar:
han, som åskan skapat har,
gaf oss ledarn till försvar.

Skall till slut min hyddas grund
vid volkaners utbrott ramla;
vill jag, väntande min stund,
hoppets kraft kring gruset samla,
hoppet, som mig Himlen gaf;
öppnar ljus bortom min graf.

Se'n skall sorgens mörka sky
evigt från min syn försvinna;
stormen lika evigt fly,
viggen till mitt mål ej hinna.
Sället, lif och ljus och frid
kröna skall min korta strid.

D ö d:

V. Pastorskan Fru Hedvig Sörman född Hallin, i Kånna af Angelstad Pastorat och Sunnerbo Härad, den 20 Augusti 1813, i en ålder af 62 år 4 månader och 5 dagar.

BokAuction.

Lördagen den 18 September nästkommande kl. 5 e. m. försäljes i Wexiö på vanligt ställe en väl conditionerad Boksamling, uti hvilken

Rehn och Lau- [illegible]
finnas Homiletiska Arbeten af Birch, Bergius, Bengel, Bastholm, Danska Theologiska sällskapet, Sundius, Treschovv, Rambach, Norborg, Zollikoffer m. fl. Alnanders Theolog. Bibliothek. Dœderlins Institutio Theol. Christ. Almquists Commentarius. Büchners Concordans. Wåhlins och Wilskmans KyrkoLagfarenhet. Möllers Tyska Lexicon. Atlas af 37 Homaniska Chastor. Schœcks Werldshistoria. Handlingar til Gust. II Adolfs Historia af Hallenberg. Schüters Lärogrunder i Chirurgien. Samlingar af nyttiga underrättelser i Hushållningen. Hambrec Pastoral kurs. Schröderi Thesaurus Pharmacologicus. Åtskilliga öfversättningar af Tingstadius och Ödmann. Flere Latinske Auctorer m. fl. Auctionsinropen betalas i början af Mars 1814.

Till salu finnes:

Hos Lectoren, Doctor Nordstedt, äro följande BokExemplar för anförde pris: Deléns Engelska Lexicon 10 R:dr. Westes Svenska och Franska Dito, 2 Tomer, 8 R:dr. Wikfors Tyska och Svenska Dito 6 R:dr. Dähnerts Tyska, Franska och Svenska Dito 3 R:dr 8 sk. Brismans Engelska Dito 2 R:dr 24 sk. Contes Moraux par Marmontel 1 R:dr 24 sk. Voyage Sentimentel par Sterne 28 sk. Elementar-Bibliotek för moderne språken 1 R:dr. Elementarbok i Latinska språket, 2 delar, 2 R:dr 12 sk. Schröcks Allmänna Verldshistoria, 3 delar, 3 R:dr 30 sk. Silverstolpe Chronologie med Tabeller 1 R:dr 36 sk. Fants föreläsningar öfver Svenska Historien 5 Stycken 3 R:dr. Silverstolpe Svenska Historia 1 R:dr 28 sk. Gymnastik för Svenska ungdomen 1 R:dr. Youngs Nätter 1 R:dr 8 sk. Bastholms VishetsLära 44 sk. E. Knigge om omgänget med menniskor 3 delar 1 R:dr 36 sk. Alt Riksg.

På vägen åt Kampen är en Nyckel upphittad, hvilken Egaren kan återfå hos Davidsson på PostContoiret.

Förleden Måndags afton saknades, vid hemgåendet från Norra mark 2:ne st. Svinkreatur, den ene en Galt, svartbältig, den andra en Sugga, hvit till färgen. — Hederlig vedergällning utlofvas till den, som om nämnde kreatur kan gifva säker underrättelse, då sådant anmäles å nya Boktryckeriet.

N:o 67 utgifves nästa Lördagsafton kl. 7.

No 67.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 4 September 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Dresden den 4 Aug. Inqvarteringen blir här med hvarje dag mera tryckande. — Den delen af Fransyska Gardet, som här gör Garnisonstjenst, har, man vet ej huru, ådragit sig Kejsarens onåd, och måste nu såsom straff exercera nästan hela dagarne. — I hela Franska Arméen är man hjertligt sorgsen öfver kriget och suckar efter friden. Bland de truppar, som hitkomma från Fransyska gränsorne, ser man många Italienare och Holländare. — Flere Batailloner skarpskyttar, och 1 D:o Timmermän, som för 14 dagar sedan anlände, hit har till en del, jemte härvarande Garde marcherat till Lausiz. — Nyss geck en transport af 10,000 vackra slagtoxar till Arméen.

Blandade underrättelser.

Till följe af säkra underrättelser, är en Preussisk Corps under General v. Kleists befäl, och en Rysk under General v. Wittgensteins, inryckt i Böhmen för att till gemensamma operationer, förena sig med Österrikiska Arméen derstädes. — Fursten af Neufchatel, skall afgått med en särdeles vigtig beskickning från Kejsar Napoleon, till Kejsarens af Ryssland Hufvudqvarter. — Fransoserne hafva öppnat communicationen imellan Hamburg och Harburg medelst en ny 25 fot bred brygga, som i rät linea öfver Wilhelmsburg utgör en längd af en Tysk mil — Den är så inrättad att den kan tjena till bröstvärn. Enligt ett privat bref från Gustrovv den 18 dennes hafva Engelsmännen under Öfverste Lieutnant Martins befäl, den 16, kl. 7 om aftonen, inryckt i Lübeck. Davoust har med alla sina Fransoser utrymt Hamburg och gått mot Wittenberg — Danskarne hafva nu besatt Hamburg. — Till följe

af senare underrättelser, hafva 4000 Sachsare öfvergått till Österrikarne. Till följe af de nyaste Engelske underrättelser af den 16 Aug. har Fält-Marskalken Wellington, helt och hållit slagit Marschall Soult, som hade sammanrafsat en Armée af 40,000 man, hvaraf förlorades 15,000 man i döda, sårade och fångne. — Enligt ganska säkra underrättelser från Schlesien har Österrikes bemedlande för att skänka Europa freden, ända till den 10 Aug. varit frugtlöst, och denna magt som förenar vishet med sitt kraftfulla mod, har på det innerligaste slutit sig till Ryssland och Preussen, samt begynnat ett krig som hittills ej blifvit fördt mot Frankrike med så förenad styrka. — Under det den Ryska Arméen starkare än i 1812 års strid, den Österrikiska starkare än år 1809, den Preussiska, som i anseende till antal och patriotisk anda vida öfverträffar den krigshär som Preussen ägde äfven under den mest blomstrande period af sin välmagt, under det dessa härar förena sig med de tappre Svenskarne, och från Baltiska hafvet till Medelhafvet räcka hvarandra handen, under den störste Furstes anförande, understödjer England med skepp, munition och penningar de allierada, med en frikostighet och oegennytta, hvarom de som höra till Frankrikes förbund icke hafva ens någon aning. — England befriar Spanien från oket, och låter det inre af Frankrike känna de svåra krigsföljderne som Kejsar Napoleon ernat Preussen och Ryssland. — Så har då ändteligen Frankrike sjelft genom sitt öfvermod sammanknutit ett föreningsband imellan Europas största och starkaste folkslag, som från Volga äfven som från Tajus, ila till stridsbanan med lika mod och lika bemödande för att tvinga fienden till en fred, som skall återskänka den suckande menskligheten frihet och glädje. — Så är då ändteligen en förening träffad, som med sådan redlighet och sådan styrka, hade 10 år tillförene skolat rädda Europa. — —

Hufvudqvarteret Charlottenburgs Slott den 18 Aug.

Bulletin.

Hans Kongl. Höghet KronPrinsen lemnade Potsdam i går morgons kl. 3 och förlade här sitt hufvudqvarter. Flere underrättelser instämma deruti, att fienden samlar sig i massa vid Baruth och på vägen till Trebbin, för att göra ett anfall på Berlin. — Hans Kongl. Höghet drog derföre den förenade Arméen tillsammans imellan denna Hufvudstad och Spandau. — Nära 90,000 man befinna sig sedan i går aftons i denna ställning — Flere Corpser hafva marcherat 10 Tyska mil på 36 timmar

mar. — GeneralLieutenant Winzingerode har på högra flygeln recognoscerat med 8, till 9000 Cavallerister, ända emot Wittenberg och Juterbock, samt gjordt en hop fångar hvaribland 2:ne Capitainer. GeneralMajoren von Borstell har äfven skickat lätta truppar till trakten af Baruth. — Bayerska Öfversten Gref Sessel och några man äro ock tagne. — Lieutenanten de Wins vid Preussisk Pomerska Husar Regementet, har angripit fienden vid Zesch, och tagit 52 man och 21 Remonthästar. Man märker ännu icke att fienden gått öfver linien om icke med Patruller. — Franske DivisionsGeneralen Jomini, Chef för Prinsens af Moskva Generalstab, har den 15 dennes öfvergått till de Alierade, och begifvit sig, genom General Blüchers Armée till Kejserliga Ryska Hufvudqvarteret. Han har bestyrkt Kejsar Napoleons afsikt att marchera mot Berlin. General Blücher har den 14 Aug. besatt Breslau.

Från Schlesien. Orsaken till den onåd hvari Gardet i Dresden fallit, skall såsom resande berätta vara, att Fransoserne en glad afton druckit KronPrinsens af Sverige och General Moreaus välgångsskål. — Kejsaren säger man, skall derpå hafva viljat låta skjuta hvar 3:dje man, hvilket dock Fursten af Neufchatel kraftfullt undanböjt.

Berlin den 19 Aug. På Hans Kongl. Höghet KronPrinsens befallning anställdes den 17, kl. 1 om morgonen, en allmän recognoseering på fienden, hvars förposter kastades tillbaka och ledo betydlig förlust. — Öfversten Gref Saissel d'Aix, 4 Officerare, 148 Underofficerare och soldater, jemte 70 hästar togos till fånga. — Endast 2:ne Husarer blefvo på vår sida blesserade.

Schlesien den 12 Augusti. En del af Ryska Preussiska Arméen har den 10 Aug. marcherat öfver gränsen till Böhmen, och der förenat sig med den stora Österrikiska Arméen under FältMarskalken Schvarzenberg; så att denna Ryska-Preussiska Österrikiska HufvudArmée utgör 250 tusende man. — General Blücher har Ordres att med 70 tusende man Ryska Preussiska Truppar agera mot de i Schlesien varande Franska, som ansenligt minskats, sedan en stor del deraf blifvit dragne till Böhmiska gränsen. — General Moreau begifver sig till Deras Maj:ter Kejsaren af Ryssland och Konungen af Preussen, directe till Prag — Han träder i Rysk tjenst och blifver General Quartermästare omedelbarligen under Hans Maj:t Kejsaren. — Böhmiska Hufvudqvarteret lärer blifva i Budin under det de 3 Monarkerne, som åtföl-

jas af FriHerre m. m. Hardenburg, General Knesebeck, Furstarne Volkonsky, Nevorovsky, Toll, Lanskoy, och General Barclay de Tolly; med fl. vistas i Prag.

Hufvudqvarteret Potsdam den 21 Aug.

Utdrag ur Bulletinen.

Franska Garnizonen i Stettin förklarade högt sin ovilja deröfver att oaktadt vapenstilleståndet från fästningen ett Haubitzskott blifvit lossadt åt Hans Kongl. Höghet KronPrinsen af Sverige — Missnöjet gick så långt att 50 man af Garnizonen, alla Fransmän, deserterade. General Walmoden har raporterat att oaktadt 6 fiendtliga Batailloner d. 17 och 18, öfverfallit 2:ne af våra som befunno sig vid Lauenburg, blef dock fienden med förlust tillbakaträngd. — Vid en rencontre med ett Regemente Bayerskt lätt Kavalleri den 17:de blef fiendtliga Öfversten fången och Major Rosens detachement dödade 11 man samt gjorde 34 Cavallerister, Officern och en Trumpetare till fångar. — Gref von Wedel har i Lübben funnit ett Militair Hospital som Fransoserne qvarlemnat under retraitten. — Han medtog 3 Officerare och 50 soldater som voro i tillstånd att kunna transporteras. Major von Lovenstern träffade den 18:de vid Niebendorf vid pass 300 fiender, som voro bestämde till Wittenberg — Han tog 60 man till fånga, dref de öfrige på flygten, samt gjorde ett byte af 150 gevär. — Enligt underrättelser som från GeneralMajorerne Gref Oruck och Thümen inlupit, har fienden med en Corps af 20 tusen man, anförd af Hertigen af Reggio, begifvit sig till Ruckenvalde. — Att fienden concentrerar sig vid Baruth har genom senare recognosceringar icke befästat sig — ehuru fångarne enstämmigt intygat att fiendens afsigt varit att anfalla Berlin.

Ur ett bref från Berlin den 23 Aug. I dessa dagar väntar man en afgörande slagtning. Det synes höra till Hans Kongl. Höghet KronPrinsens plan att locka fienden tämligen nära vårt gebit, för att med en ansenlig styrka angripa honom. — Man är likväl här ganska lugn och fruktar icke det ringaste, emedan man af så många skäl icke har anledning dertill. — I ett annat bref från Berlin af den 23:dje heter det: Sedan i går höre vi tydligt kanonaden imellan de stridande Arméerne, som befinna sig härifrån endast 3 till 4 Tyska mil — Gud gifve oss segren!

N:o 68 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 7.

No 68.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 8 September 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Berlin den 26 Aug. Den glada underrättelsen utbreder sig, att General Blüchers Armée upphunnit de från Schlesien retirerande Fransoser vid Sprottau samt efter en häftig träffning, gjort öfver 2 tusende fångar och bemäktigat sig en betydlig Artilleripark. — Efter denna seger har Blucherska Arméen satt sig i march till Markisk Saxiska gränsen.

D:o den 27 Aug. Sedan segren den 23 dennes vid Grossbeeren, hafva från stridsfältet derstädes, blifvit hitförde: 1338 man, 56 Officerare hvaribland 2:ne Öfverstar, allt Franske krigsfångar, utom mer än 80 Öfverlöpare, 12 kanoner, en haubitz och 44 munitionsvagnar, som alla voro bespände.

Högqvarteret Teltovv den 25:te Aug.

Franska Arméen är i full retraite och förstör efter sig alla broar. Den synes ställa sin kosa till Elben; dock är äfven möjligt att den ernar samla sig och göra halt bakom Lückau, som enligt fångna Fransyska Ingenieur Officerares berättelse, skall blifvit starkt befäst under stilleståndet, och är nu en fast punkt. — Våra lätta truppar förfölja nu fienden, och anfalla beständigt hans arriergarde och flanquer. — Starka detachementer Kosaker, under Öfversterna Brendels och Benkendorfs anförande, hafva framträngt till Dahme och Herzberg. — Luckenvalde är äfven occuperadt af Ryska truppar. — General Orurck och Ezernitscheff äro längre fram — Skogar, moraser och detta couperade land hafva skyddat fienden från ännu större förluster. —

Förenade Arméen är i march — Kejsar Napoleon tänkte, att, genom Berlins intagande sätta Europa i förvåning, genast efter stilleståndets slut — För detta ändamål hade han samlat en högst betydlig styrka, som enligt de säkraste underrättelser, utgjordes af 4 Corpser: un=

der Hertigarnes af Reggio och Belluno, samt Generalerne Regniers och Bertrands befäl, tillsammans 80,000 man, utom 10,000 man Kavalleri, under Hertigen af Paduas. — De allierades samlade styrka och intagna fördelaktiga ställning hafva öfverända kastat fiendens plan. Han har icke viljat inlåta sig i någon hufvud affaire. — Också synes den förenade Arméens rörelse i Böhmen, hafva påskyndat Franska Arméens återtåg. — Garnizonen i Magdeburg under General Girard, har gått öfver Elben och vågat sig fram till Genthin och Ziesar — Preussiska Generelen von Puttlitz, har med 7 Batalioner, uppehållit fienden i 4 dagar — hvilket länder Generalen till största heder. General Hirschfeldt, som var kallad till förstärkning, anlände i går afton till Brandenburg med sina truppar. — Han skall förena sig med Gen. Puttlits's corps, samt några Regementer Kosaker, för att drifva tillbaka Fransyska Garnizonen till Magdeburg. Det torde blifva svårt för den att återkomma innom fästningen. — General Lieut. v. Wallmoden blef, den 21 Aug. angripen af Prinsen af Eckmühl, och då den förres corps var mycket mindre drog han tillbaka till Hagenovv, hvarest han väntar förstärkning, och samlar hela sin corps för att angripa Fransoserne. De outtröttlige och tappre Kosakerne skola göra choc på de fiendtlige colonnerne — Meklenburgska Landstormen skall förstöra Artilleriet, spränga i luften munitionsförråderne och taga proviant transporterne. — Fångarne, hvaribland är en af Franske Generalen de Veaux's Adjutanter, påstå: att denne General samt en annan fiendtlig General Morio stupat i affairen vid Gross Beeren och Blankenfelde. — Fienden retirerar på det skyndsammaste, enligt en från General Bulovv ankommen rapport. — Soldaterne kasta sina gevär hoptals från sig. — Redan äro 60 st. krutvagnar eröfrade från fienden.

Saarmund den 28 Aug. Hans Kongl. Höghet KronPrinsen har den 26 hitflyttat sitt hufvudqvarter. — Den 25:te infördes till Potsdam 2 fiendtliga Officerare och 104 soldater, som påstå: att de sjelfvilligt låtit taga sig till fånga af 20 man Landtvärn, sedan de förut kastat sina gevär. De påstå att denna sinnesstämning är allmän bland fienden, som nu förföljes så hårdt; att General Oruck, den 25 ankom till Gotten, hvarest Hertigarne af Reggio och Padua m. fl. jemte en del af Franska Arméen, passerat föregående natten.

Fienden hade tvungit Öfversten Adrianoff att retirera från Jutterbock, säkert för att betäcka sin retraitte mot Elben, och der fattat posto; men en del af General Orucks Corps samt Major Helvig med sina Preussiska Husarer, fördref fienden den 26:te. Öfverste Krasovvsky intog staden. — General Benkendorff förföljde fienden med Ryskt Kavalleri och 2:ne kancner — Han upphanns vid Rohrbeck — och förlorade 300 döde utom en mängd fångar.

Många Officerare öfvergifva Franska Arméen och gå på vår sida — General Ezernitscheff besatte Belzig den 25:te — Öfverste Kruus åter-

kom den 26 till Niemeck med sitt Kavalleri Regemente — Omgifven på alla sidor af fiender, kunde han ej få secours af sistnämde General — Likväl borttog han under vägen från Dahme till Hertsberg, i en stark fiendtlig colonns åsyn, 70 proviantvagnar, 6 Officerare och 120 soldater af escorten. — De öfrige blefvo dödade eller skingrade. Hans Kongl. Höghet KronPrinsen har uppdragit General Winzingerode att betyga den tappre Öfversten Hans Kongl. Höghets fullkomliga tillfredsställelse öfver denna bravour. — General Bulovv hade den 27 sitt högqvarter i Elsholts — General Borstel i negden af Luckenvalde, Gen. Tauenzien i Baruth. — Alla dessa corpser oroa fienden oupphörligt under hans retraite — Vägarne äro betäckte med vapen och döda hästar. Fiendens Arieregarder hafva uppbränt sitt bagage. General Wallmoden blef den 21, anfallen af Prinsen af Eckmühl emillan Wellahn och Camien. Striden fortfor inpå natten. Fienden förlorade 500 man, och vi 100.

Gårdagen har befästat General Girards nederlag emellan Lubnitz och Belzig. Generalerne Ezernitsscheff och Hirschfeldt anföllos af fienden. Den förre emottog första anfallet då den senare obemärkt föll Fransoserne i queuen. Skyddad af en skog, anföll General Hirschfeldt derefter fiendens vänstra flygel — Höjderne framför byn Hagelsberg och äfven byn blefvo flere gånger med storm intagne och åter förlorade. Efter det mäst hårdnackade motstånd, blef hela fiendtliga corpsen som till antalet var vida öfverlägsen, kastad tillbaka. Emedlertid hade General Ezernitscheff anfallit fienden från Beltzig. Ett Kosak Regemente högg in på en Infanteri colonn, som blef dels nedhuggen dels tillfångatagen. Fransosernes förlust var 60 Officerare, 1500 fångar och 1 kanon, till General Ezernitscheff, och General Hirschfeldt tillfångatog 70 á 80 Officerare samt öfver 2000 man, utom det sistnämde General eröfrade 7 Kanoner, flere munitionsvagnar och nästan allt bagage. Kosakerne förfölja den spridde fienden. Öfverste Benkendorff hade redan öfverflyglat honom den 27:de vid Görtske. Svaga lemningar lära således ankomma till Magdeburg och Wittenberg, af Girards corps — Hvad som ytterligare bidrager till ära för Gen. Hirschfeldt och dess corps, är den häftiga ansträngningen genom långa marcher. — Då nyligen organiserade truppar segra öfver en i antal och artilleri öfverlägsen fiende, visar sig hvad kärleken till fäderneslandet i förening med kunniga Befälhafvare kan uträtta. — General v. Thümen har ådagalagt mycken tapperhet vid GrossBeeren — Ehuru blesserad kommenderade han likväl. General Orurck har ock utmärkt sig. Sedan den 17 Aug. hafva Fronsoserne, som stå emot den förenade Norra Tyska Arméen förlorat öfver 12 tusende man. 7000 fångar äro tagne samt omkring 250 Officerare. Den 28 uppfordrade General Wobezer Luckau. Efter afslaget, bombarderades staden, och då Preussiska tropparne ville storma kapitulerade Kommendanten — 9 kanoner, 1000 fångar och betydliga Magaziner af proviant och munition utgöra fiendens förlust på detta ställe. —

Belits den 30 Aug. I går middag hitflyttade Hans Kongl. Höghet KronPrinsen Sitt Högqvarter. Fångarne berätta att General Girard stupat i träffningen den 27:de. Preussiske Generalen von Putlits, som ådagalagt mycken tapperhet, erhöll en stark kontusion i axlen. Gen. von Borstel har besatt Xinna och Jutterbock. Fienden drager sig tillbaka mot Elben. Gen. Wintsingerode förföljer honom. Gen. Worontzoff lät i förgårs afton med fördel anfalla Jutterbock, med 3 à 4000 man; ehuru fiendens styrka var 20,000. Hela Arméen går med stora steg framåt. — Den 22:dra inryckte den stora Österrikisk Ryska Preusiska Arméen under Fältmarskalken Furst Schvartsenberg, från Böhmen i Saxen, och gjorde halt på högra Elbstranden. Fienden hade besatt passen; men blef tillbakadrifven. De Alierades Högqvarter var den 26 framför Dresden. Bombarderingen hade börjats, och redan hade en del af staden uppgått i lågor. Kejsar Napoleon ankom dit d. 24:de Han utrymmer Schlesien och Lausits för att gå till Elben. General Blücher uppbröt den 25 från Jauer, och förföljer fienden. Ryske Generalen Prins Kudaschoff ankom till Hans Kongl. Höghet KronPrinsen i dag den 30 kl. 8 f. m. från de alierades läger framför Dresden, med nyssnämde underrättelser. Generalen har genombrutit fiendtliga kedjan, simmat öfver Elben med 200 Kosaker och under vägen tagit 6 Officerare till fånga under det han drifvit fiendens poster tillbaka. Endast 2:ne Kosaker hafva erhållit sabelhugg.

Anecdote.

Icke längesedan sutto en Svensk, en Tysk, en Fransos och en Dansk tillsamman vid ett spelbord. Under det man drog sina kort disputerades huruvida man af en Nations språk kunde dömma till dess karakter eller lynne. Omsider yrkade Tysken, Fransosen och Dansken: att Paradiset legat i deras land och att de således tala paradisets språk. "Jag tillstår, sade då Svensken, att det är möjligt; men I kännen säkert mine Herrar! att 4 språk talades i Paradiset, Tyska, Svenska, Fransyska och Danska. — Ormen kom till Eva och sade: nehmen Sie und essen, so bleiben Sie als vir: ich bin Gott. — Eva lemnade äpplet åt Adam och sade: prenez & mangez, mon ami! I det samma hördes denna röst: Adam hvar äst du? Då svarade Adam: Her seder jeg bag busken og lurer.

Till salu finnes:

N:o 69 utgifves nästa Lördagsafton kl. 7.

No 69.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 11 September 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Brechtelshof den 26 Aug. Affairen vid Goldberg den 23, hvari Brigaden Prinsen af Meklenburg stridde, var en af de häftigaste i detta fälttog. — Fiendens öfverlägsna antal hade demonterat våra kanoner, och gjort stora luckor i Bataljonerne — Detta begagnades ock af 24 fiendtliga skadroner, som höggo in, stormade ett batteri, och kringrände 2:ne Bataljoner — men fiendens glädje var korrt — Prinsen af Mecklenburg tog en fana och rusade på fienden med sina truppar. — Genast framtumlade några Skadroner Preusiskt Kavalleri, och i förening med Mecklenburgska Husar Regementet, störtade sig mot fiendens Kavalleri — kastade första ledet deraf på det andra och tredje, och befriade vårt Infanteri och Artilleri. — Den 25:te hade von Sackens lätta Kavalleri förföljt Marskalk Ney's corps nära intill Haynau, då denne återigen vände om, och framryckte mot floden Katsbach — Generalen en Chef lät härpå Sackens corps rycka till Malitsch och Yorcks till Jauer; hvarjemte Gref Langerons intog den goda positionen vid Hennersdorff — Lauristons corps hade sin position vid Goldberg, hans avantgarde vid Prausnits, Macdonalds corps bakom Goldberg, Neys ända till Rothkirch och i trakten af Liegnits — Generalen en Chef gaf ordres och dispositioner till allmänt anfall, den 26 kl. 2 e. m. — Generalen Baron Sacken fick del deraf och befalltes att anfalla fiendens vänstra flygel — Svaret från den tappre Generalen och dess corps blef Hurrah! och i ögonblicket störtade sig alla på fienden — Ett oupphörligt regn gjorde, att gevären med svårighet afbrunno — Infanteriet fällde då bajonett. — Preusiska Rytteriet med några få skadroner högg in på fiendtliga linien, som ej hade annat öfrigt än att till sin räddning, försöka ett anfall med Kavalleriet. — Preusiska Kavalleriet mötte detta anfall. — 8000 Kavallerister tumlade nu mot hvarandra. Baron von Sacken framträngde oupphörligt — och fienden nedstörtades på de svallande floderne Niesse's och Katsbach's ödsliga stränder. Han måste söka sin enda räddning i flygten öfver floderna — Hvarje

ögonblick införas fångar, kanoner och krutvagnar — Bland fångarne är ock Franska Generalen Suidau. — I en enda defilée togo vi 4 kanoner, 2 Haubitser och 39 munitionsvagnar, utom 16 kanoner, som eröfrades med Bajonetten. — Vår förlust är obetydlig i jemförelse med fiendens. —

Ruhlsdorf den 25 Aug. Hans Kongl. Höghet KronPrinsen steg kl. 10 till häst för att taga i ögonsikte Ryska lägret — Då Högstdensamme red förbi linien uttryckte alla Trupperne sin hjertliga kärlek och sitt, oinskränkta förtroende, genom höga glädjerop hvaraf hela nejden återskallade. — Hans Kongl. Höghet meddelte Gen. Winzingerode Sina dispositioner, och afreste. — General Bülow framryckte mot den, kl. half 5, ur skogen vid Grossbeeren och Neubeeren antågande fienden — Preusarne intogo byn Grossbeeren med Bajonetten och slogo fienden fullkomligt — 22 kanoner, 2000 fångar voro resultatet af striden, utom det att mer än 1000 fiender blefvo på slagtfältet. — Denna dags glädje ökades så mycket mer, som vi erhöllo den fägnesamma underrättelsen: att Lord Wellington vunnit en fullkomlig seger öfver Marskalken Soult. — Om natten blef allarm förorsakat genom de flyende Fransoserne, som gått vilse och passerat våra förposter. — Midt i mörka natten blef Generalmarche slagen, och innom 10 minuter blefvo flygtingarne till fånga tagne och lugnet återställdt. — Hans Kongl. Höghet KronPrinsen tillbragte hela natten under bar himmel, oaktadt deras underdåniga föreställningar, som omgofvo Högst Densamme.

Treuenbritsen den 1 Sept. I går kl. 8 om morgonen flyttade Hans Kongl. Höghet KronPrinsen sitt Högqvarter hit från Buchholts dit det blifvit förlagdt den 30:de — Byarne Marzahn, Schvabeck, Ekmansdorff och Feldheim innehades af fienden, med hvilken i går kanonskott vexlades af våra recognoscerings Corpser. — Generalen FriHerre Adlercreutz blef af Hans Kongl. Höghet KronPrinsen afsänd, för att öfverse fiendens ställning — Nyssnämde General samt Gen. Tavast avancerade till häst 400 steg nära fiendens batterier. Den förenade Arméen är samlad. Preusiska och Ryska Avantgarderne jaga fienden på vägen till Wittenberg. — En Corps Svenska Trouppar, sammansatt af Mörnerska HusarRegementet, 2 Bataljoner Jägare och 4 pjecer, under General Adjut. FriHerre Cederströms befäl, är förenad med Ryska Avantgardet. — General Ezernitscheffs och Öfverste Brendels lätta truppar svärma omkring fienden. — Prinsen af Eckmühl innehade ännu den 28:de sin ställning vid Schverin. — Hans Kongl. Höghet KronPrinsen har i dag afsändt Öfverste Björnstjerna, som Parlementaire till Franska förposterne, för att aflemna Commendantens i Luckau kapitulation, deruti Commendanten bland annat säger: at han blifvit tvungen dertill, dels af innevånarnes i staden upprorsanda, dels emedan en stor del af Kanon servicen blifvit undanskjuten, och 2:ne pjecer demonterade, så att blott 5 Kanoner funnos på Wallarne. — Vilkoren voro hufvudsakligen: att fiendtliga bestättningen skulle, med klingande spel och flygande fanor, marchera ur fästningen, men sträcka gevär på

Glasis'n och behålla deras effecter och bagage — Officerarne få behålla sina värjor, och skola föras som krigsfångar till Preusen — Läkare skulle qvarlemnas hos de sjuke — Det som kunde anses för tvifvelaktigt skall uttydas till förmån för Garnizonen o. s. v. Denna kapitulation är gillad och fastställd af Preusiska Generalen Wobeser.

Prag den 24 Aug. Officielt inlupna underrättelser säga: att Gref Wittgenstein, framträngande öfver Petersvalde, har forcerat lägret vid Pirma, hvarest General St. Cyr commenderade, samt närmat sig till Dresden. — Han har hafvit blott 500 i döde. — Furst Schvarzenberg har utan svårighet ryckt fram mot Dresden öfver Tippeldsvaldau, och General Blücher hade vid Lövenberg kastat fienden öfver floden Bober, men träffade sedan en fiendtlig hufvudstyrka af 140,000 man och drog sig tillbaka, enligt sin instruction. Kejsaren, som sjelf commenderade, trodde vår hufvudstyrka vara i Schlesien, och har vid underrättelsen om avancerandet mot Dresden, skyndsamt rest dit. — De fiendtliga truppar, som framträngt mot Friedland och Reichenberg, hafva åter från Böhmiska gränsen dragit sig tillbaka.

Breslau den 26 Aug. En från Hans Excellence General von Blüchers hufvudqvarter hit ankommen Courir försäkrar: att det samma redan i går varit i Goldberg.

Berlin den 30 Augusti. I dag morgons har Lieutenant von Scharnhorst såsom Courir rest härigenom till Hans Kongl. Höghet KronPrinsens af Sverige högqvarter, och medför underrättelse om en stor seger, som den commenderande Generalen v. Blücher den 26 dennes, imellan Brechtelshoff och Groitsch vid Katsbach, vunnit öfver Neys, Macdonalds och Lauristons förenade corpser, hvilka voro komne öfver Katsbach — Genom ett stormande anfall, som understöddes eftertryckligt af Artilleriet, blef medelpunkten (centren) af fiendtliga Arméen, genombruten, och dess högra flygel helt och hållit nedergjord — Fienden förlorade otroligt mycket, och äfven den vänstre flygeln, som ville komma den högre till hjelp, blef slagen af de tappre Preusike och Ryske trupparne — General v. Sacken gaf utslaget på fiendens vänstra flygel — Brigaden Prinsen af Meklenburg stridde på Katsbachs venstra strand — En fiendtlig General blef genomborrad af en Kosak. Många fiendtliga Öfverstar lågo på slagtfältet, då vi deremot icke förlorat någon Officer af rang — Fångarne af 3:dje, 5:te, 6:te och 11:te Armée corpserne sade enstämmigt: att Kejsaren var i spetsen för fienden. — Vid Courirens afgång hade våra truppar tagit mer än 50 kanoner, men fångarnes antal var ej särdeles stort, emedan blodbadet varit förfärligt — och nästan allt stupat. — General Blücher förföljer fienden. — Man väntar närmare underrättelse om slaget vid Katsbach. — Hvilka glada utsigter öppna sig icke nu för den stora HufvudArméens operationer!

Berlin den 28 Augusti. Straxt efter den första underrättelsen om vår vundna seger, från Hans Kongl. Höghet KronPrinsens af Sver

rige hufvudqvarter, har därifrån dit en Deputation blifvit afsänd för att på det högsta tacka Hans Kongl. Höghet för det beskydd staden erhållit — Hvarpå Hans Kongl. Höghet behagade lemna detta svar: "Mina Herrar! ännu har jag icke förtjent Eder tacksamhet; men Edert så hjertliga deltagande i våra vapens framgång, gläder mig mycket äfvensom Eder tillgifvenhet för Eder Höge Monark. — Vi skola segra — Vår Armées Avantgarde har i Sachsen redan tillbakadrifvit den flyende fienden — Blott ståndaktigt mod! och snart skall Preusen återvinna sin storhet — Då skola vi tillsamman fira segerfesten — Helsen de gode Berliner boarne. Förgäten oss icke! Adieu mina Herrar!"

Till följe af öfverensstämmande säkra underrättelser äro flere detacherade ansenliga Corpser af stora förenade Arméen i Böhmen, från Commottau, öfver Annaberg inryckte i Sachsen, hafva besatt Chemnits, och poussera redan de lätta trupparne ända framför Leipzig. — En Kejserlig Österrikisk General, som förr varit Minister i Stockholm, berättas nu hafva inryckt i Leipzig; bekräftelse väntas. —

Anecdote.

Då den Danske Chefen Beldenacke fordom skulle slåss med Svenskarne, och hörde omtalas att isynnerhet Dalkarlarne voro ett utmärkt härdigt folk, som skiljde från luxen och öfverflödet, drucko vatten och åto groft bröd, blandadt med bark af bok och andra trän, sade han, förmodligen efter något nederlag: "Ett folk som äter träd och dricker vatten, kan icke sjelfve d—f—len öfvervinna."

Den Anspråkslôse Samlaren.

Onsdagen den 15 September 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Berlin den 1 Sept. Från den 28 till den 30 Aug. hafva 140 Officerare, och 4,405 man, allt fiendtliga fångar af flere nationer, blifvit hitförde — Man väntar ett större antal — Många Tyskar deraf, träda i ny tjenst.

D:o den 2 Sept. Sedan i går och förgår, hafva 56 fiendtliga fångne Officerare och 1780 man blifvit här förlagde.

Breslau den 28 Aug. Hans Excellence Gen. von Blücher har ingifvit följande krigsberättelse: "Dels för att underrätta Högloft. Gouvernementet, dels och för att lugna Breslauer publicum, lemnar jag denna officiela underrättelse: att i går såsom ock den 26:te var en häftig affaire, imellan de alierade trupparne och Fransoserne, i trakterne af Haynau och Goldberg vid byn Lobendau, i hvilken träffning, Fransoserne förlorat 2 Generaler, 3 Öfverstar och 300 fångar, hvarförutan 2 tusende fiender funnits döda på slagtfältet — Här voro 1500 man Fransoser såsom Garnizon, hvilka så hastigt skyndade borrt, att de qvarlemnade, utan att draga försorg för dem, 282 sjuka soldater, 60 Officerare tillika med 30 friska man, hvaribland var en Kavalleri piket af 6 man, som hade ganska vackra hästar. I dag väntas hit 2 Regementer Kosaker."

Liegnits den 27 Aug. En annan berättelse från högbemälte Excellence, till härvarande militär Gouvernement, har detta innehåll: "Tit. torde underrätta de gode Breslauer boarne: att vi i dag vunnit en fullkomlig seger öfver Fransoserne — Fiendens förlust är stor, och vår, vid betraktande af de stora fördelar vi vunnit, obetydlig. — Mina blesserade, som jag skickar till Breslau, rekommenderar jag till de gode invånarnes menniskokärlek. — I dag hafva vi eröfrat 50 st. Artileripjecer — Wi förfölja fienden, och hvad vi komma att eröfra, är att vänta. — Vill staden Breslau, till mina tappre vapenbröders vederqvickelse, öfversända några lifsmedel; så skall jag med tacksamhet erkän-

na denna benägenhet m m. Brechtelshof vid Jauer den 26 Aug. kl. 10 om aftonen. von Blücher."

Berlin den 4 Sept. Till härvarande militair Gouvernement har följande officiela skrifvelse ankommit: Breslau den 31 Aug.: "Genom en per Estafette erhållen skrifvelse från Hans Excellence Gen. von Blucher, daterad Hollstein vid Lövenberg den 30 Aug. har efterföljande officiela underrättelse inkommit:" Efter slagtningen vid Katsbach, hafva Fransoserne oupphörligt den 26:te, sprungit från Golberg till Lövenberg och Buntslau — Öfver hufvud hafva vi efter denna affaire tillfångatagit 16,000 (sexton tusende) fiender, hvaribland 100 Officerare, 3 Generaler, 4 Kejserligafanor, 50 kanoner och 250 munitionsvagnar — I dag firar vår Armée segren. von Heister.

Gen. Major och Commendant.

Wien den 21 Augusti. Förteckningen öfver den förenade Arméen är följande: HufvudArmèen i Böhmen under FältMarskalken m. m. Fursten Schvarzenberg består af 350,000 man Österrikare, Ryssar och Preusare. — Hans Kongl. Höghet KronPrinsen af Sverige commenderar särskildt 100,000 man, och General Blücher i Schlesien 80,000 man; hvarförutan Fursten von Reuss i inre Österrike och FriHerre von Hiller organisera truppar som bjuda de Bayerske och Italienske, spitsen. — Den ädlaste esprit råder imellan Österrikarne och de allierade. — Alla provinser i den Österrikiska monarkien täfla att gifva bevis på den innerligaste tillgifvenhet för Kejsaren och Fäderneslandet — Hvad Böhmen gjort i detta afseende de sist förflutne månaderne, är ojemförligt — Tyskar, Ungrare — alla känna lifligt nödvändigheten, att på det kraftfullaste understödja Monarkens stora företag, att eröfra allmänna lugnet, hvilket, oaktadt allt bemödande, ej kunnat vinnas genom underhandlingar. — Den fiendtliga Armée, som commenderas af Marskalken Augereau, under namn af "Observations Armée i Baijern" har uppbrutit till Elben, hvarest han förenar sig med den stora Franska Arméen, hvars styrka från Hamburg till Dresden i Schlesien, säges uppgå till 280 á 300,000 man.

Reval den 7 Aug. Med hvad eftertryck Hans Maj:t Kejsar Alexander beslutat fortsätta närvarande krig, kan man dömma deraf, att nu rekrutering sker i alla Ryska stater, och skola af 500 menniskor, 3 rekruter utskrifvas. — För October är en lika utskrifning anbefalld. — Från Agram skrifves, att i Servien kriget imellan dess innevånare och Turkarne åter utbrustit sedan alla underhandlingar varit frugtlöse.

Berlin den 5:te Sept. Från Töplits i Böhmen har den 30 sistl. Aug. kl. 8 om aftonen, den högst fägnesamma underrättelsen inlupit: att den förenade Arméen helt och hållit slagit och till intet gjort General Vandamme's corps, sedan Vandamme sjelf blifvit tillfångatagen, samt General Haxo, Franske Kejsarens Adjuntant, Generalerne Guyot och Hejmbrodt delat ett lika öde — Franske Generalen Furst Reuss har blifvit på platsen — 40 kanoner, 60 krutvagnar och 5 tusende fångar äro redan inbragte — Resten af fiendtliga corpsen 30,000 man, är skingrad eller nedergjord. — General von Kleists skicklighet, och

Gref Ostermans tappra motstånd, dagen förut, hafva mycket bidragit till denna vår fullkomliga seger. — På slagtfältet såg man hela leder af Fransoser fallne, och af hela deras styrka hafva knappt 10,000 man undkommit. — Såsom en besynnerlig sammanfogning af händelserne är det anmärkningsvärdt: att just då man på slagtfältet tackade Gud för den vundna segren, ankom underrättelsen om Hans Kongl. Höghet KronPrinsens af Sverige samt General von Bluchers vundna segrar.

Vi vilja icke underlåta att bifoga denna glada underrättelse om våra vapens framgång, äfven en annan från Commenderande Generalen en Chef öfver den förenade Arméen i Schlesien, von Blücher: "Under Bivouaqueringen imellan Raumburg och Görlits vid byn Kjellingsvalde d. 2 Sept. — Schlesien är befriadt från fiender. Eder tapperhet, käcke Soldater! Eder ihärdighet, Edra nitfulla bemödanden, Edert tolamod att fördraga de största besvärligheter och brist, har jag att tacka för den lyckan att hafva rifvit ur en girig fiendes händer, en skön provins. — Trotsande gingen I fienden i möte vid Katsbach — med mod och blixtens snabbhet, hafven I framrusat ur Edra förskansningar — Det var Eder icke nog värdigt att angripa fienden med elden ur gevären, utan uppehåll gingen I allt längre fram emot fienden — och edra Bajonetter nedstörtade honom utför de svallande floderne Neisse och Katsbachs ödsligt branta stränder — Derefter hafven I vadat öfver floder, och genom regnet tillkomne åar — I hafven tillbragt nätterne på sumpiga ställen under bar himmel — I hafven saknat en del lifsmedel, emedan de djupe vägarne och brist på vagnar hafva hindrat tillförslen — I hafven äfven kämpat mot köld, regn och bristande beklädning — Det oaktadt hafven I icke knotat, utan af alla krafter förföljt den slagne fienden. — Jag tackar Eder för ett så högst lofvärdt uppförande — Endast de, som förena sådana egenskaper, äro soldater af första rangen — — 103 kanoner, 250 munitionsvagnar, fiendens Lazaretts anstalter, hans proviantvagnar och fältsmedjor, 1 Divisions General, 2 Brigad Generaler, ett stort antal Öfverstar, Stabs- och andre Officerare, 18,000 (aderton tusende) fångar, 2:ne Örnfanor och andra Trophæer, äro i Edra händer — Återstoden af de fiender, som stodo midt emot Eder i slagtningen vid Katsbach, har så blifvit förskräckt för Edra vapen, att han icke mer kan fördraga anblicken af Edra Bajonetter — Vägar och fält imellan Katsbach och Bober äro tecknade af Edra fienders förskräckelse, förvirring och nederlag — I hafven sjelfve sett det. — Låtom oss nu sjunga alla Herrars Herre, genom hvars hjelp I hafven vunnit seger, en hjertlig lofsång, samt tacka Honom derföre i den offentliga Gudstjensten — En trefaldig Glädjesalva lossas vid slutet af vår andaktsöfning — och sedan — uppsökom fienden å nyo."

von Blücher.

Högqvarteret Rodigke den 4 Sept. Hans Kongl. Höghet KronPrinsen flyttade förliden gårdag sitt Högqvarter till denna by, och har befallt att de berg som omgifva fästningen Luckau, skola befästas — 500 man arbeta deruppå. Förstäderne nedrifvas och Garnizonen i Luckau

blir således i tillstånd att försvara sig. Det bergiga och skogbevåxta landet några mil framför Wittenberg, gynnar fiendens retraite och hindrar lätta Kavalleriet att angripa honom: Fienden har, detta oagtadt, blifvit steg för steg drifven från sin ställning. Den 30 Augusti var General Witzingerodes Högqvarter i Niemeck. General Bülovv stod den 31 Aug. i Treuenbritzen och den 1 Sept. i Frohnsdorff, med avantgardet i Marzahne. Fienden innehade Kropstedt, men drog sig undan om natten, och vid dagningen begynte dess ArriéreGarde sin retraite. General Borstell förföljde detsamma nära intill Thiesen. Fienden böriade en häftig Canon- och Musketerield för att ej lemna denna ställning, men General Borstells Förposter bibehöllo sig framför Passet vid Köpping, 1000 alnar från Thiesen. Öfverste Krafts Division uppstälde sig på höjderna vid Kroppstedt, för att understödja General Borstell. General Dobschütz intog emedlertid, efter en häftig kanonade, Staden Zahne, med höjderna deromkring. Genom Woltersdorff, som är besatt af Major Beyer, är dess communication med General Borstell öppen. Den öfriga delen af General Bülovv's Corps har fattat posto i Marzahne. — Den Preusiska Divisionen under Öfverste Krafts befäl, har i väsentelig mon bidragit till den lyckliga utgången af affairen vid GrossBeeren, och dess Befälhafvare har utmärkt sig genom sin tapperhet. Prinsen af Hessen Homburg har äfven, med sin Corps, tagit en kraftig del i de förefallne krigshändelserne, och, vid alla tillfällen, ådagalagt mod och driftighet. — Fienden anfallen på sin venstra flank af Generalerne Worontzovv, Orourck och Ezernischeff, har gjort några försök emot trakten af Cosvig, men har på alla ställen mad förlust blifvit afslagen. Öfverste Izbacka, som af Generalen Grefve Worontzovv d. 5 Sept. var detacherad för att intaga en skog nära vid Schmilkendorff, utförde med framgång detta uppdrag. Omgifven af en fyradubbel styrka, emotstod han densamma, samt slog sig ut i god ordning och med ringa förlust. Schmilkendorff är å nyo besatt af General Worontzoff. — Den Franska Arméecorps som framryckt till Schverin, innehade ännu samma ställning den 2 dennes; den har detacherat Danska Divisionen till Gadebusch, för att betäcka dess rygg. General Wallmoden var d. 2 Sept. under marche, för att förena sig med General Vegesack i trakten af Warin och Neukloster. General Tettenborn fortfar att afskära fiendens communicationer, och att oroa dess Förposter och bivouaquer. Nära Gadebusch har denne General tagit en transport af 40 vagnar med proviant och ammunition, sedan han dödat eller skingrat Escorten.

Blandade underrättelser.

En hel Fransk Division, commenderad af General Puthod, sträkte gevär, d. 29 om aftonen vid Lövenberg — 3 á 400 man, som ville undfly detta öde drunknade i Boberströmmen.

N:o 71 utgifves nästa Lördagsafton kl. 7.

No 71.

Den Anspråkslôse Samlaren.

Lördagen den 18 September 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Bulletin.

Högqvarteret Jutterbock d. 8 Sept. 1813.
Den sednaste var af den 4 innevarande.

Hans Kongl. Höghet KronPrinsen flyttade Sitt Högqvarter till Rabenstein den 4 dennes. — Vid samma tid som Hans Kongl. Höghet hade börjat en rörelse, för att med Svenska och Ryska Arméen afgå till Roslau, i tanka att der passera Elben, och marchera mot Leipzig, erhöll Hans Kongl. Höghet underrättelse att fienden, som syntes vilja gå öfver på venstra stranden af floden, hastigt återvänt till sina förskansningar vid Teuchei och Tragun, framför Wittenberg. Denna rörelse gaf anledning att tro, det fiendens afsigt var, antingen att angripa den förenade Arméen, då den var sysslosatt med öfvergången af Elben, eller att hastigt anrycka mot Berlin. KronPrinsen lät göra ett uppehåll uti den allmänna rörelsen och gaf tillkänna, att den skulle bestämmas nästföljande dag. Tvänne Bataillonér, en Svensk och en Preussisk, blefvo under ÖfversteLieutenanten och Adjutan. hos Hans Kongl. Höghet Holtts befäl, afsände till Roslau, för att samla materialier till en brobyggnad. Alla underrättelser från Förposterne gåfvo tillkänna att fiendtliga Arméen gick mot Zahne Denna Post, som innehades af en del af General Tauentziens ArméeCorps, under General Dobschütz's befäl, blef anfallen af en vida öfverlägsen styrka, den 4 Sept. om eftermiddagen, och försvarades med största tapperhet. Sedan fiendens förnyade anfall alltid blifvit afslagne, återgick han till sina förskansningar för Wittenberg. — Följande dagen d. 5 Sept. gjordes flera blodiga anfall mot Zahne, hvilken position blef intagen, oagtadt all den tapperhet som ådagalades af General Dobschütz och Trupperne under dess befäl. Efter ett häftigt motstånd intogs likaledes Seyda, som innehades af Grefve Tauentziens Corps. — Alla berättelser så väl af landtfolket, som från Förposterne och hemliga kunskapare, gåfvo bestämdt tillkänna, att fienden tog vägen till Torgau. Dessa underrättelser förnyades hvarje timma. Blott en enda innehöll att fienden geck mot Juterbock. Hans Kongl. Höghet KronPrinsen uppbröt den 6 Sept. kl. 5 om morgonen från Rabenstein, och samlade Svenska och Ryska Arméerne på höjderne vid Lobessen. Hans Kongl. Höghet afvagtade rapport från General Tauentzien, hvilken troddes vara häftigt anfallen,

då underrättelse inkom från General Bülovv, att hela fiendtliga Arméen i massa drog sig till Jüterbock, och att han var aldeles öfverflyglad. KronPrinsen befalte då Generalen att genast anfalla fienden i flanquen och i ryggen, innan General Tauentzien, som försvarade vägen till Staden, hann blifva öfvermannad af mängden. Svenska Arméen, som redan marcherat tvänne mil, uppbröt till Jüterbock, ännu 3 mil längre borrt, och åtföljdes af den Ryska, med undantag af Avantgardet under Generalen Grefve Worontzoff, och General Czernitscheffs Corps, som stadnade framför Wittenberg. Kanonaden och Musketterielden mellan Preussiska Trupperne och fiendtliga Arméen började genast. Som Svenska och Ryska Arméerne gjort en beständigt forcerad marche, nödgades de att stadna ett ögonblick, för att uppställa sig i slagtordning. Preussiska Arméen, högst 40,000 man stark, emotstod emedlertid, med ett verkeligt hjeltemod, 70,000 fienders förnyade anfall, understödt af 200 kanoner. Striden var blodig. Detta oagtadt vacklade Preussiska Trupperne intet ett enda ögonblick, och om några Bataillonér veko från den plats de intagit, skedde det blott för att om några ögonblick återtaga densamma. — Sådan var ställningen, då 70 Svenska och Ryska Bataillonér, 10,000 man Kavalleri af båda Nationerne, och 150 kanoner ryckte fram i slutna attaque Kolonner med öppna mellanrum, Redan hade 4000 man Ryskt och Svenskt Kavalleri samt flera batterier i galopp fattat posto på de punkter som mest voro utsatta för fiendens anfall. Deras biträde uppehöll fienden, och anblicken af de ankommande Kolonnerne verkade det öfriga. Stridens utgång var genast afgjord. Fiendtliga Arméen retirerade, och Cavalleriet högg in på densamma med en djerfhet som gränsade till raseri; samt spridde oordning i Fiendens Kollonner, hvilka med största hastighet drogo sig tillbaka på vägen till Dahme. — Fiendtliga styrkan bestod af Marskalkens Hertigen af Reggio, samt Generalerne Regniers, Bertrands och Hertigens af Padua fyra Armée Corpser, och omkring 3 á 4000 man Polskt Kavalleri och Infanteri. Hela Arméen stod under Prinsen af Moskva befäl. — Följderne af denna Bataille, som gafs vid byn Dennevitz, af hvilken den tager sitt namn, voro redan, i går morgons, nära 5000 Fångar, 3 Fanor, 25 till 30 Kanoner, samt öfver 200 Ammunitionsvagnar. Slagtfältet och alla vägar som fienden passerat, äro betäckte med döde, blesserade och ett stort antal gevär. Mera än 6000 hafva redan blifvit insamlade. Häftigt förföljd, skall fienden, som synes retirera på Torgau, ej hinna Elben, utan att lida ännu större förluster. Redan i går aftons, anföll General Wobeser, som feck ordres att ifrån Luckau begifva sig till Dahme, med 6000 man i sistnämde stad, en del af fiendtliga Arméen som ämnade sig till Dresden, och tog 2500 fångar. Prinsen af Moskva samt Hertigarne af Reggio och Padua, voro, vid detta tillfälle, närvarande. Major Helvig, har med 800 man Kavalleri, förledne natt, angripit en fiendtlig Kolonn, i trakten af Sveinitz och Hertzberg, samt eröfrat 8 kanoner och 500 man. Generalen Grefve Orourk har, i spetsen för sitt Kavalleri, gjordt öfver 1000 fångar och tagit flera kanoner. Wåra lätta Trupper hitföra hvarje ögonblick sådane. — Fiendens förlust i döde och blesserade bör vara högst betydlig. Prinsen af Moskva har haft hälften af sin Escort dödad; Marskalken Hertigen af Reggio har sjelf, i spetsen för sitt Kavalleri, huggit in på Grefve Tauentziens Infanteri

och General Regnier stadnade länge under våra Jägares eld, i afsigt, som det syntes att erhålla en kula. Man kan räkna att fienden hittills förlorat, i döde, blesserade och fångne, 16 till 18000 man, samt öfver 60 kanoner och 400 Ammunitionsvagnar. — Preussiske Truppernes förlust är betydlig och stiger till 4 á 5000 man, i döde och blesserade. Frukterne af denna seger böra dock bidraga att trösta hvarje god patriot, som ser sitt fäderneslands triumph försäkrad, genom dessa tappres död. Svenska och Ryska Trupperne hafva obetydligt lidit. — Samtelige trupperne hafva täflat i nit och sjelfförsakelse. Det efterdöme af hjeltemod som Preussiska Arméen vid detta tillfälle gifvit, skall lefva i hvarje Krigares minne och uppelda dem som strida för Tysklends sjelfständighes. De Ryska och Svenska Trupper, som deltagit i striden, hafva tappert understödt deras vapenbröders bemödanden. — General Bülovv har visat den köld och den tapperhet, som utmärker en krigare, hvilken ej äger något högre föremål än sin Konungs ära och sitt fäderneslands försvar. — Dess Officerare hafva följdt detta hedrande efterdöme. Prinsen af Hessen-Homburg, Generalerne Oppen, Borstell och Thümen samt Öfverste Krafft hafva synnerligen utmärkt sig. — Generalen Grefve Tauertzien har fortfarit att visa prof af skicklighet och köld. Han har nästan hela dagen uthärdat häftiga och förnyade anfall, och har i väsentlig mon bidragit till bataillens lyckliga utgång, så väl genom sin djerfhet som genom den goda position han valde. Ryske Generalen Grefve Manteuffel har utmärkt sig genom en charge, i spetsen för sin Brigad. Generalerne Worontzoff, Czernitscheff, Benckendorff och Hirschfeld, som voro ytters på högra flygeln, kunde ej deltaga i bataillen; men hafva likväl, genom den ställning de innehade, betydligen bidragit till framgången. — FältMarskalken Grefve von Stedingk och Generalen Baron Wintzingerode, äfven som Grneralerne, Officerarne och Soldaterne under deras befäl, hafva beklagat att fiendens hastiga Retraite, vid deras ankomst, ej tillät dem att fullborda dess fullkomliga nederlag, genom ett förenadt anfall. En stark storm med ett häftigt damm, som fortfor hela dagen hindrade Svenska och Ryska Arméerne länge att ens bemärka hvarandra, ehuru de marcherade i samma höjd och i samma riktning. — KronPrinsen har altid varit omgifven af sin General-Stab. Generalen Friherre Adlercreutz lämnade Hans Kongl. Höghet efter erhållen befallning, för att stöta till Preussiska Arméens högra flygel, med flere Batterier, under Öfverste Cardells befäl. Generalen har fullkomligen uppfyllt Hans Kongl. Höghets afsigter och vinner, hvarje dag, nya rättigheter till Dess vänskap och högaktning. Hans Kongl. Höghet har likaledes varit mycket tillfredsstäld med det nit Generalerne Friherre Tavast och Grefve Lövenhjelm ådagalaggt. — Generalerne Baron Suchtelen, Baron Vincent, Krusemarck och Pozzo di Borgo, hafva beständigt åtföljt Hans Kongl. Höghets person. — I dag har ett Tedeum blifvit afsjunget vid alla ArméeCorpserne, för de fördelar den förenade Arméen vunnit, sedan fiendtligheternas början. — Ibland de gjorde krigsfångarne, befinner sig ett stort antal Sachsare, som yttrat sin önskan att få upprätta en Sachsisk Legion, ämnad att strida för Regenternes sjelfständighet och Tysklands frihet. KronPrinsen har bifallit denna begäran, öfvertygad att desse krigares uppoffring och beslut skola med tillfredsställelse, af de förbundne Magterne, betraktas

Utrikes Nyheter.

Berlin den 6 Sept. Relation öfver affairen vid Plagvits. — Generalen Püthaud med sin Division, hade tillbragt natten före affairen, i Zobten, och då han förgäfves hade väntat att kunna iståndsätta bryggan vid Lövenberg öfver den öfversvämmande Bobern; så sökte han öppna sig väg till Bunzlau. — General Rudzevitz som kommenderade Avantgardet, afskar fienden denna passage, och lät underrätta General Korff, som med Kavalleri följde nämnde Avantgarde såsom succurs, samt äfven Fursten Zerbatovv, som med sin corps följde efter: att fienden ville återvända till Zobten. — General Korff marcherade då med hela sitt Kavalleri dit, för att afskära fienden denna väg, och lät säga Fursten Zerbatovv: att göra sällskap dit. — Fienden, som varseblef dessa rörelser, blef stående på Plagvitser berget framför Lövenberg — Furst Zerbatovv lät då sin corps marchera directe dit, och General Korff sitt Kavalleri efter hand följa efter utför stranden — Så snart Furst Zerbatovv upphunnit höjden, placerade ÖfverstLieutenant Nastetovski med 54 lätta Artilleripjecer, och skickade Jägare Brigaderne af 11, 28, 32 och 36 Regementerne för att angripa fienden på högra flanquen — Fienden gjorde starkt motstånd, och hans Batterier gåfvo en häftig eld. — I detta ögonablick attaquerade General Rudzevietz kraftfullt fiendens vänstra flanque. Då Fust Zerbatovv såg detta, lät han med Bajonetten angripa fienden, som blef från höjden nedstörtad i vattnet — Utom dem som drunknade, blefvo alla tillfångatagne. — Högst berömvärde voro General Rudzevitz's contenance att uppehålla fienden till dess, de öfrige trupperne upphunnit sin bestämmelse, samt nämde Generals och Furst Zerbatovv's bravour som de ådagalade genom fiendens attaquerande — Resultatet af denna bataille och hvad vid detta tillfälle föll i våra händer var: DivisionsGeneralen Püthaud, mer än 100 ÖfverOfficerare, 3000 fångar, 16 kanoner, 2 Kejserliga fanor, hvilka blefvo tagne af Furst Zerbatovv's corps hörande till 146 och 148 LinieRegamenterne. — Dessutom hafva vi eröfrat hela Artilleriparken med munitionsvagnar och equipager — Fiendtliga BrigadGeneralen Siblet, en Öfverste, många Officerare och soldater drunknade i strömmen — Vår förlust är mindre än 100 man, helst anfallet skedde med största liflighet. Lauterseiffen d. 30 Aug. 1815.

Le comte de Langeron:
Gen. d'Inf.

Stargard d. 5 Sept. Vid Töplitz hafva de förenade trupparne d. 30 Aug. vunnit en fullkomlig seger. — En hel fiendtlig corps vid pass 30,000 man stark, har blifvit skingrad. — Chefen General Vandamme är tillfångatagen, 40 kanoner 60 krutvagnar, och 5000 fångar äro inbragte. — Franske Generalen Reuss har blifvit på platsen. 3:ne våra Generaler, Moreau, Ostermann och Stevardt, äro blesserade.

N:o 72 utgifves nästa Onsdagsafton kl: 7.

No 72.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 22 September 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Bulletin.

Högqvarteret Jutterbock d. 10 Sept. 1813.

Den sednaste var af den 8 innevarande.

Hvarje dag bevisar, att följderne af bataillen vid Dennevitz, äro betydligare än man i början kunde tro. Man räknar redan öfver 10,000 fångar, 80 kanoner, öfver 400 ammunitionsvagnar, tre fanor och ett standar tagne.

Sedan fiendtliga Arméen, hade blifvit tillbakaslagen vid Dahme, af General Wobeser, påskyndade den sin retraite mot Torgau. Våra lätta trupper hafva ej upphört att förfölja densamma och att taga fångar, ammunitionsvagnar och bagage. Fienden har förstört broarne öfver Elstern, i trakten af Annaburg och Hertzberg. Kavalleriet kan väl vada öfver strömmen, men broarne måste, för Artilleriets öfvergång, återställas. Under sjelfva broskansen vid Torgau, har 800 fångar blifvit gjorde; och några bataillоner af fiendtliga Arméen, som ej kunde inkomma i Torgau, hafva vändt sig åt Muhlberg, och tagit sin riktning emot Dresden.

Natten emellan den 2 och 3 Sept. har Marskalken Prinsen af Eckmühl, lämnat Schverin med hela sin ArméeCorps. Som han innehade en stark position har förmodligen denna rörelse blifvit förordsakad, af förenade Arméens framgångar mot Sachsiska sidan. Fienden hade tillfälle att i förväg göra alla beredelser för sin retraite, så att dess Artilleri och bagage ej kunnat upphinnas: för öfrigt hade han ett stort försprång för Generalerne Wallmodens och Vegesacks Corpser, hvaraf den första stod i Crivitz och den sednare nära Warin. Prins Eckmühls ArméeCorps marcherade i två Kolonner, på vägarne till Gadebusch och Rhena, utan att stadna förrän på en half mils afstånd från Ratzeburg; General Loison's Division drog sig på samma gång,

tillbaka från Wismar, genom Grevesmöhlen till Schönberg. Här skil= de sig Danska trupperne ifrån de Franska. Desse stälde sin marche på Ratzeburg; de förre på Lübeck, där de lämnade en Garnison. och sedermera lägrade sig längre borrt vid Oldesloh. Hela Franska Armée= Corpsen har dragit sig bakom Stecknitz, vid hvars strand förskansnin= gar äro uppkastade. Alla medel till öfvergång hafva blifvit förstörda.

Fiendens förlust under denna hastiga retraite, öfverstiger 1000 man, hvaruaf mer än 600 blifvit fångne. Kossackerne, von Lützovvs och von Reiches Corpser, samt Hanseatiska Kavalleriet hafva gjort åtskilliga an= fall på fiendens Arrieregarde. På General Vegesacks sida, blef fien= den förföljd ända under Lübecks kanoner. Major Arnim, som med utmärkt skicklighet kommenderat Hanseatiska Kavalleriet, blef der dö= dad af en kanonkula. Mecklenburgska Jägarne öfverföllo en Dansk Squadron nära Dassovv, och tillfogade densamma en betydlig förlust.

General Vegesack har återtagit sin ställning vid Grevesmöhlen. Ge= neralen Grefve Wallmoden, var återgången till Schverin, men har der= ifrån dragit sig till Dömitz, der han låter bygga en bro, för att kun= na gå öfver Elben, i händelse någon del af fiendtliga styrkan blefve skickad på venstra sidan om floden. General Tettenborns förposter stå vid Boitzenburg.

Danskarne hafva tillåtit sig många våldsamheter i Mecklenburg. Hvad som är mäst anmärkningsvärdt, är att de kommenderas af en Prins af Hessen, hvars slägt, genom Kejsar Napoleon blifvit sina besittningar förlustig, men som, det oagtadt, tjenar denne Monark, under Prinsen af Eckmühls befäl.

Wittenberg är af General Czernitscheff kringrändt. Åtskilliga trop= par observera Magdeburg på högra Elbstranden. Öfverlefvorne af Ge= neral Girards Corps, hafva, öfver vänstra stranden, inkommit i fästnin= gen. Garnisonens utfall inskränka sig, nu mera, till fällningar i sko= gen Biederitz, endast i afsigt att förstöra denna skog, som tillhör Ko= nungen af Preussen.

Förposterna af General Tauentziens Corps innehafva Senftenberg, Elsterverda och Ruhland, samt skicka ströfcorpser ända till Hoyers= verda och nära Grossen Hayn. De lätta Ryska trupperne äro stälde längs Elben ända till Mühlberg, och hålla Torgau på nära håll in= spärradt. Svenska, Ryska och Preussiska Detachementer hafva gått till nejderna af Bautzen, för att stöta ihop med Generalerne Bennigsens och Blücher's Corpser.

General Vandammes ArméeCorps har blifvit förstörd d. 30 Augusti på vägen från Töplitz till Petersvalde. Denna General har blifvit fån= gen med 5 andra Generaler och 15,000 man; 80 kanoner hafva blifvit eröfrade.

Efter denna lysande framgång har den Combinerade Arméen i

Böhmen å nyo inryckt i Sachsen, d. 5 Sept. öfver Petersvalde och Altenberg, mot Pirna och Dippoldisvalde. Starka detachementer, understödde af stora ReserveCorpser, äro riktade i ryggen af fienden, för att afskära dess communicationer. Under tiden hade Kejsar Napoleon med sitt Gardie och andra Trupper, ännu en gång gått emot Schlesien. Prinsen af Moskva skulle betäcka dess vänstra flanque och sedan han slagit Arméen under Hans Kongl. Höghets befäl, rikta en del af sin styrka mot Neisse. Händelserne den 6 tillintet gjorde dessa förslag. Prinsens af Moskva Armée blef skingrad; den har förlorat två tredjedelar af sitt Artillerie, all sin ammunition, sitt bagage och öfver 20,000 man. Kejsar Napoleon retirerar till Dresden. General Blüchers Armée följer honom, och skall efter all anledning, tillfoga honom stor skada. Den förenade Norra Tyska Arméen är således, genom dess venstra flygel, i förbindelse med Schlesiska Arméen. General Bennigsen följer alla dess rörelser.

En Convoy af Svenske Fartyg, som, d. 2 dennes, passerade genom Sundet, har blifvit anfallen af Danska KanonSlupar. De förorsakade ingen skada och blefvo genast tillbakadrifne. Man har å Danska sidan beklagat sig att Svenska Fartyg ej erlade Sundska tullen. Som Sundet gemensamt tillhör de båda angränsande Magterne, så är det billigt att Sverige ej betalar någon afgift; och det är troligt, att om Dannemark ej antager ett systeme, mera förenligt med dess intresse och Nationens värdighet, skall tullen i Sundet, innan detta års slut, upphöra att af något Folkslag erläggas.

I bataillen vid Dennevitz gjorde Ryska Generalen Baron von Pahlen en lysande charge, mellan General Borstells vänstra och General Bülovvs högra flygel, i spetsen för Izumska Husarerne samt Finska och Riga DragonRegementerne, samt tog, vid detta tillfälle, 8 kanoner af fienden.

Alla fångar försäkra att Ryska och Svenska Artilleriet, genom säkerheten af dess skott och djerfheten af dess anfall, haft den bästa verkan och förordsakat fienden mycken skada. Preussiska Arméen lemnar detta Artilleri samma vittnesbörd.

Generalen Baron Wintzingerode berömmer sig mycket af den drift och skicklighet som, af Chefen för Dess GeneralStab, Generalen Renny, ådagalägges. KronPrinsen har vid flera tillfällen, på ett fördelagtigt sätt, erkänt dess förtienster, vch isynnerhet vid den sista Bataillen.

Svenska Arméen har, vid detta tillfälle med stolthet återkallat i sitt minne, att en af dess största Härförare Fältherren Grefve Lennart Torstenson, redan hade förevigat fälten vid Jüterbock, genom den seger han där vann år 1644. Svenska trupperne voro, d. 6 om aftonen, lägrade nästan på samma ställe.

Utrikes Nyheter.

En del af den combinerande Österrikiska Arméen concentrerade sig d. 26, framför Dresden, och gjorde försök att intaga denna stad med ett coup de main. — Anfallet förnyades d. 27 Aug. och fullföljdes af de förenade trupparne med utomordentlig tapperhet, så att några skansar blefvo intagne; men ändamålet kunde ej vinnas. — Kejsar Napoleon var i staden med en betydande styrka, som hårdnackadt försvarade den starkt befästade platsen. — Den combinerade Arméen drog sig derpå tillbaka till Böhmen, och förföljdes af fienden, som redan d. 29 Aug. på Petersvalde vägen till Töplits, af General Ostermann blef angripen och tillbakaslagen, hvarpå det d. 30 kom till slaktning. — Fienden blef angripen en front af Ryssarne, på vänstra flygeln af Österrikarne under Colloredo, i ryggen och på högra flygeln af Kleist, som genom en skicklig och fintlig manöver kringrännt fienden. Utom det att 30,000 man hafva enligt förra underrättelserne, blifvit skingrade, och 5000 fångar, 40 kanoner och 60 krutvagnar vid affairens slut af de alierade eröfrade, har fiendens förlust sedermera under retraiten varit betydlig. Stargard d. 5 Sept. 1813.

Kongl Preusiska Gen. Gouvernement.

Sedan segren vid Katsbech d. 26 i förra månaden, hafva Fransoserne oupphörligt blifvit tillbakadrifne från Goldberg till Lövenberg, Bunzlau m. m. — Den 31 var en hufvudaffaire vid Bunzlau, vid hvilket tillfälle 5000 fångar och 47 kanoner af oss blifvit eröfrade — Öfverhufvud äro 21,000 (tjugoett tusende) fångar, 103 kanoner, 400 munitionsvagnar, 4 Kejserliga fanor, 150 Officerare, 3 Generaler, Marskalk Ney's krigskassa, frugterne af denna General von Blürhers vundna seger, till hvars ytterligare fullföljande, Arméen d. 31 var i begrepp att uppbryta till Bauzen. — På den andra sidan stod Hans Kongl. Höghet KronPrinsen af Sverige, färdig att d. 4 dennes lefverera Fransoserne en bataille vid Wittenberg, och 2:ne bryggor hade der blifvit slagne öfver Elbe. Stargard d. 5 Sept. 1813

Kongl. Preusiska Militair Gouvernement.

En villdriftad jagthund, till färgen hvitgul, är upptagen; ägaren kan den igenfå då anmälan sker på nya Boktryckeriet.

N:o 73 utgifves nästa Lördagsafton kl. 7.

No 72.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 25 September 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg. 1813.

Tyska Posten har uteblifvit.

Den sköna Staden Caraccas i Provinsen Caraccas af Södra America blef förlidet år, jemte många andra städer i samma rika och stora Provins, förstörd af en jordbäfning. — Den 26 Mars 1812 klockan 5 eftermiddagen var hettan ovanlig då den första jordstösen inträffade, som varade 6 sekunder — Genast derpå 10 eller 12 sekunder rördes jordytan vågformigt ungefär som hafvet vid stilla väder — Derpå hördes ett underjordiskt buller, åtföljdt af electriska stötar starkare än åskslag — Den med obeskriflig hastighet skakade jorden tycktes koka liksom vatten vid en häftig eld — Skakningarne skedde i motsatt riktning från Norr till söder och från öster till vester, några minuter derpå, sedan man förut några sekunder hört ett dåft buller. — Innom några minuter förstördes nu Staden Caraccas, omkring 30 andra städer utom landthus m. m. Förödelsen spridde sig i ett ögonblick till en omkrets af 300 mil, och vid pass åttatio tusen menniskor funno dervid sin död utom det flere tusende blefvo illa skadade. — Caraccas är belägen vid foten af det höga berget Silla, bredevid en stor af många strömmar genomskuren fruktbar dal. —

Långfredagen hade stadens invånare talrikt begifvit sig i kyrkorne och desse blefvo nu deras grafvar — 2:ne kyrkor som stodo närmast berget, 150 fot öfver jord, störtade med sådan häftighet, att ruinerne icke stå mer än 5 à 6 fot ofvan jord. — Dessa herrliga kyrkor, voro stödde af pelare som voro 30 á 40 fot i omkrets och nu finnes af dem

intet spår mera. — En Kasern för 4000 man, och som nu innehade ett talrikt linie Regemente, undergick samma förödelse. — Hvilken skådeplats! Sårade, höljde i dam, — med sönderstitna kläder, — bärande på sina armar barn eller sjuka och skadade, sprungo nu skaror som undgått den hotande döden, af och an, tjutande med förtviflan i sina blickar och dödsblekhet på sina anleten. — Hvar och en sökte något älskadt föremål, någon kär anförvandt eller vän. — Alla kräla, de i de af blod drypande ruinerne för att med sina blotta händer uppgrafva lefvande och döda om hvarandra. — Hvilka rysliga ljud! af dem som blifvit öfverhöljde och kämpade med en långsam död, från hvilken månge dock räddades af en sårad vän. — Hvilken anblick! att illa sårad och lefvande begrafven nu åter få se Guds dag och befinna sig i en väns hulda armar — hvilken obeskriflig njutning under eländet! Resten af dagen och äfven natten till den 27 Mars användes att rädda sådane olycklige och uppgräfva de redan dödes kroppar, som blefvo högtals uppbrände till förekommande af pesten. Lifsförnödenheterne voro förstörda eller borrtröfvade. — Man led brist på allt, Vatenledningarne voro förderfvade — Bäckarne förtorkade eller försatte ur sitt vanliga lopp — I Staden fanns icke vatten, utan man måste gå långt utom staden för att få släcka sin torst. — De sårade af alla stånd utgjorde i staden öfver 3 tusen. — De transporterades till stranden af en flod der de lades i trädens skugga. — De ledo brist på allt och tröst var det enda man kunde meddela dem. — Imedlertid continuerade beständiga skakningar; hvarje dag ofta hvarje timma störtade sjelfve ruinerne på nytt tillhopa. — Den 3 April kl. 4 e. m. följde en så häftig stöt att flere berg klyfdes och sönderfölle. — Ofantliga klippor större än slott, lössletos och rullade med fasligt dån ned i dalarne; ända till kl. 9 om följande morgon, voro stötarne så häftiga och täta, att knappt 5 minuter förflöto imellan hvarje, och under denna kårta paus hördes ett underjordiskt buller, — och jorden var i beständig rörelse. — Till och med i December sistlidne fortforo stötarne så att man ansåg den dagen för lugn då man endast märkte 19 á 20 stötar. — Man undrar hvad utgången skall blifva af detta fruktansvärda Naturkriget — Troligen lära eldsprutande berg här uppkomma, genom hvars framtida utbrott lugnet och naturens helsa derstädes torde återställas.

Svenska Ölet.

Det fanns i Norden förr ett Land,
som bara Kämpar hyste,
der bragahorn och brödraband
i glada samqväm lyste:
med armen fast och senig,
till hjertat bask och enig,
der värjde Göthen jorden.

Men ock i hydda som i slott
då Öl i hornen fylldes;
en högtidsdag i rågadt mått
med Dubbeltöl förgyldes;
och derför Hjeltar föddes,
hvars mod på äran stöddes
och kroppens goda safter.

Så nya Länder funnos opp
och nya modevaror,
som gåfvo folket svampig kropp
och hug till granna faror.
Wår svenska nektar glömdes,
vin, rack och kaffe tömdes,
som land och hjernor mattat.

Ja sjelfva Mjödet afsked fick,
och biens millioner
med bifall ut ur Landet gick
till tacksammare zoner;
men Södern åter sände,
hvad Norden förr ej kände,
i härar kakelackor.

Dock härmed sälle voro vi,
om tvinsot, gikt, podager,
med hermorrhoider, stranguri,
ej höjde smakens lager.
Nog sjukdomskonsten vunnit,

men mod och märg försvunnit,
från Odens veka ätter.

Ej Kämpar, Grannlåtsherrar blott
vår tids beundran väcka;
för Möar ha vi Damer fått,
dem fikonlöf knappt täcka!
men Riksgäldssedelns brister,
med foderverk och klister
mot tidens våld vi vårde.

Men vändom till vårt Öl igen
och Fädrens enkla seder;
så skall vårt Sverige famna män,
dem möar göra heder.
Ty drickom om med värma,
för den, som vill oss närma,
till Svenska äran åter!

Anecdote.

Då fordom en Engelsk Befälhafvare var färdig att lefverera en batalj med någon fiende i granskapet, sade han till sina Engelsmän endast desse orden: "Soldater! det är icke tänkbart att J, som äten det goda och feta oxköttet, skullen låta slå Eder af små Herrar, som endast lefva af legumer, Pomeranser och Citroner."

N:o 74 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 7.

B i h a n g

till N:o 72 af Den Anspråkslöse Samlaren.

Utrikes Nyheter.

Från Böhmiska gränsen d. 2 Sept. Anfallet å det vid Pirna förskansade lägret, samt å Dresden, skulle, enligt hvad man berättar, ske på en och samma tid. Imedlertid uppkommo för det senare anfallets verkställande på bestämd tid, oöfvervinneliga hinder, genom de obanade Böhmiska bergen. — Derigenom vann St. Cyr, som genom Wittgensteinska Corpsens modfulla stormande å lägret i Pirna, blef kastad ur sina förskansningar, likväl tid att skyndsammast draga sig till Dresden.— Tillika hade Napoleon, underrättad om Dresdens hotande fara, låtit komma från Oberlausits till Dresden 60 á 82,000 man. — Det var således ej möjligt för HufvudArméen, att oaktadt dess ådagalagda undransvärda tapperhet, eröfra det otroligt befästade, och af omkring 150 tusende fiender försvarade Dresden. — Under det man stridde vid Dresdens murar, hotade en annan Fransysk corps, att falla de alierade i ryggen, hvilka altså måste, för att försvara Böhmen, intaga sina förra positioner. Franska Generalen Vandamme, som var i spetsen för 32,000 man följde de alierade tätt i spåren. — Passet vid Petersvalde besattes icke — Blott ett obetydligt antal af de alierade posterades der, för att locka Vandamme dit — Den annars så sluge Generalen lät ock denna gången taga sig vid näsan — Han framtränger med hela sin styrka — Han anser redan det rika Böhmen såsom sitt byte — Han inträffar hastigt framför Töplits — Der angripes han i ryggen af General Kleist's corps, som enligt Hans Maj:t Konungens högst lyckliga dispositioner, macherat snedt öfver bergen. — Vandamme och hans corps studsade dervid — De hade ansett sin marche för ett segertog till Prag och hela Böhmen — och nu först märkte de, att de kommit i en fruktansvärd snara — De formerade nu i största hast fyrkanter; men 12 Kleistska squadroner, som hade Ordres att ej gifva pardon, hade knappast nedhuggit 2:ne quarréer, förrän hela corpsen råkade i en obeskriflig oordning — Nu frambröto de alierade trupparne från alla sidor, och fienden led det blodigaste nederlag — Vandamme sjelf gaf sig fången åt en KosakOfficer. — 88 kanoner, 105 krutvagnar 7000 fångar, hela bagaget. och ett rikt byte voro för de alierade frugten af denna ärorika segerdag — 8000 fiender hade flytt, och de öfrige lågo döde eller svårt blesserade på valplatsen. — Enstämmigt förklara de alierade att de hafva Konungen att tacka för denna seger och Böhmens räddning. — En Österrikisk Öfverste, som i affairen mistat sina begge ben och för hvilken en Preussare betygade sitt deltagande, svarade: "Jag fördrager gerna mina smärtor, ty jag har hafvit den äran att fäkta under Eder Konung, och i hans åsyn eröfra 6 kanoner." — I går då vid Töplits TeDeum afsöngs, erhöll Konungen underrättelse att de alierade, som skyndat att fullfölja segren, på Sachsisk botten uppnått och tagit 6000 af Vandamme's öfriga corps, jemte 2 Kejserliga fanor

och 22 kanoner — Denna Corps är således till intet gjord. — Fångarne blifva ganska väl behandlade. — Soldaterne få behålla sina tornistrar, Kavalleristerne sina kappsäckar — också erhålla de vanlig förplägning äfven under transporten till Prag, under hvilken de escorteras af Böhmiskt landtvärn. — De fångne Generalerne njuta aktning, utom Vandamme hvars betäckning öfver allt måste skydda honom för folkets hat. — "Det är för Hamburg, för Bremen, för Lübeck, för Schlesien," ropas från alla sidor, och till och med fattar man hästen i betslet, på det tåget må gå långsamt, och man må hafva tid att noga betrakta en man, som med oförlåtlätlig köld offrat åt sin roflystnad, blomstrande Stater. — General von Kleists corps har i dag uppbrutit från Töplits för att vidare följa den stora Arméen till Sachsen. — Väderleken är herrlig — De förenade trupparnes mod och enighet, hjertligt broderliga enighet är utan like, utan exempel. — Det är en glädje att lefva bland desse menniskor, som alle syfta åt ett och samma stora ändamål, som fördraga som hjeltar, alla strapaser och uppoffringar, och vänta sin lön i uppfyllandet af sina pligter, i deras nationers tacksamhet, i deras Monarkers tillfredsställelse.

Blandade underrättelser.

Österrikiska Generalen Furst Reuss har inryckt i Bayern, och en del af hans corps tagit vägen till Tyroln. — Enligt inkomna underrättelser skall Fiume och Triest, vara i Österrikarnes händer. — Officiela raporter härom förväntas.

Utdrag af ett bref från Güstrovv,

— — Jag sänder Dig några Werser skrifne till vår Kronprins och införde uti BerlinerTidningen. Författaren är en *infödd Fransman.*

Prince! par tes vertus la Sprée est embellie,
Le Nord s'anime aux feux de ton astre brillant.
Je naquis aux climats qui t'ont donné la vie,
Et ta présence nous la rend.
O Toi, qui fus formé pour le bonheur du monde!
Que sur toi le Ciel veille au milieu des hazards!
Imite le soleil, qui brule & qui féconde,
Et sois toujours Titus sous les traits du Dieu Mars.

Om vi få fred, och jag lefver, så kommer jag in Lebensgrösse till Dig och ber att få skrifva på Obelisken i din Trägård.

Freund, venn Du einst in silbergrauen Haaren,
nach vielen froh durchlebten Jahren,
im Lehnstuhl sitzst und neben Dir
die Kinder und Fridrika stehen,
so lass Sie dieses Denkmahl sehen
und sprich in gutem dann von mir.

G. v. K.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg. 1813.

No 74.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 29 September 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Bulletiner.

Högqvarteret Seyda d. 12 Sept. 1813.

Den sednaste var af den 10 innevarande.

Hans Kongl. Höghet Kron Prinsen flyttade hit, i går aftons, Sitt Högqvarter.

Flere Officerare, som i går blifvit tillfångatagne invid broskansen af Torgau, hafva försäkrat, att Marskalken Prinsen af Moskva vore död. Andre fångne Officerere tro sig hafva sett honom i broskansen, uppmuntra Soldaterne att försvara den. Samma Officerare hafva berättat, att ett ögonblick, innan Svenska och Ryska Kolonnerna syntes på fältet, Prinsen af Moskva hade satt sig i spetsen för sin Reserv, bestående af två Divisioner, och under frammarchen mot Praussiska Arméen, utropat: Gossar, segren hör oss till; vi komma om två dagar till Berlin. Han hejdade likväl sitt anfall vid åsynen af det stora antal ankommande Batailloner, och då Kavalleriet äfven ryckte fram, blef oordningen fullkomlig. Om Prinsen af Moskva verkeligen är död, så har Kejsar Napoleon, i honom, förlorat en af dess bästa Generaler. Van vid det stora kriget från en längre tid tillbaka, hade han vid alla tillfällen, visat prof på ett sällsynt mannamod och en fullkomnad krigskonst. Det var han, som under sista campagnen i Ryssland, frälste öfverlefvorne af Franska Arméen. Så väl hon, som hela Frankrike, hafva lämnat honom detta hedrande vittnesbörd.

De Divisioner af Preussiska Arméen, som mest lidit, ersätta sina vacancer. Det är omöjligt att visa mera tapperhet och ihärdighet än de unga Preussiska Soldaterne. LandtvärnsBataillonerne kunna nu jemföras med de bäste trupper i Europa.

Ingen oenighet äger rum inom den Förenade Arméen. Alla lifvas af den fasta föresatsen, att segra eller dö för försvaret af sine Regenters ära och Europas frihet.

Generalen Baron Wintzingerode har redan låtit några tusen Kossacker gå öfver Elben, och General Czernitscheff har besatt Dessau och Cöthen.

Arméen står vid Elben; och alla beredelser till en öfvergång, göras på flera punkter. Tretusen man af Preussiska Landtstormen hafva gått öfver Elben vid Lenzen och trakten deromkring, för att skydda fordna Preussiska undersåtare.

Landtstormen i Svenska Pommern är redan tjenstgörande. Tvåtusen Borgare i Stralsund hafva, af egen drift, deltagit i skansarbetet på fästningen.

Enligt hemliga kunskapares underrättelser, hvilka återkommit från Leipzig, skola dit ankomne Courierer hafva medfört den underrättelse, att Österrikiska trupper voro inryckte i München.

Högqvarteret Cosvig den 14 Sept. 1813.

Den sednaste var af den 12 innevarande.

Hans Kongl. Höghet KronPrinsen flyttade, d. 12 dennes, Sitt Högqvarter till denna Stad.

Arméen har gjordt en allmän rörelse mot Elben. Den är nu sysselsatt att eröfra någon fast punkt vid denna flod, för att sedermera räcka handen åt stora Allierade Arméen.

Arméerne i Centren, under Generalerne Blücher och Bennigsens befäl, marchera på Dresden. Ryttmästaren von Platen, vid Mörnerska Hussar Regementet, som var afsänd för att verkställa en förening med General Blücher, har utfört detta uppdrag i trakten af Bautzen. Han anför att General Blücher rycker fram emot Dresden, och att Kejsar Napoleon dragit sig dit tillbaka. — Den önskan Napoleon haft att förstöra den förenade Norra Tyska Arméen, har varit ordsaken att han förlorat både tid och folk, genom marcher och contra marcher. Han hade afsändt, d. 7 Sept., Hertigen af Ragusa, med sin Corps, till Hoyersverda, för att understödja Prinsens af Moskva rörelser. Denna Corps, omkring 25000 man stark, hade befallning att gå på Berlin, och der förena sig med Prinsen af Moskva. Ett starkt detachement borde derefter skickas mot högra flanquen af General Blüchers Armée, för att tvinga honom till retraite. Hertigen af Ragusa ankom till Hoyersverda d. 8 om morgonen, men då han der erhöll underrättelsen om bataillen vid Dennevitz, uppbröt han derifrån två timmar derefter, ock begaf sig genom Königsbrück till Dresden, dit Kejsar Napoleon, som hade gått före honom, den 9 om morgonen, inträffade.

Tvänne gånger har Kejsar Napoleon gjort offensiva rörelser med sitt Garde och Hertigens af Ragusa Corps, mot vänstra flygeln af Norra Tyska Arméen, och två gånger hafva händelserna tvungit honom att hastigt och med förlust draga sig tillbaka.

Under retraiten den 8 dennes, har Hertigen af Ragusa Corps blifvit anfallen, ej långt från Hoyersverda, af ett detachement, under Öfversten vid Kejserl. Ryska Gardet, Figners befäl. I spetsen för 800 hästar, förföljde han Hertigen af Ragusa till Königsbruck, dödade mycket folk och tog 1000 fångar.

Under fortsatt förföljande träffade Öfverste Figner bagaget, hvaraf han eröfrade ett stort antal, nedsablade en del af escorten och tog

400 trosshästar. Derefter vände han sig mot Grossen Hayn och sprängde, vid Roslick, två fiendtliga Squadroner af Divisionen Girardin. Kunskapare, som bemälte Öfverste hade afsändt till Dresden, försäkrade honom, vid deras återkomst, att endast garnisonen, hade proviant för 14 dagar, men att, för innevånarne, intet förråd fanns.

Sachsiska hofvet, fordom så lugnt och så lyckligt, ser nu sin hufvudstad blottställd för alla rysligheterne af en belägring. Konungen sjelf, förut välsignad af sina Undersåtare, är ett olyckligt vittne af de olyckor, som tungt hvila öfver Dess undersåtare, utan att kunna mildra dem, och utan att, för honom återstår någon annan utsigt, än att se dem ännu ytterligare förökas.

Sachsiska folket känner sin egen och sin Regents förnedring, och önskar att återtaga sitt rum bland sjelfständiga Stater. Patriotismens anda visar sig redan, och snart skall man i Sachsen se 10,000 armar, väpnade för försvaret af Tysklands frihet och Europas gemensamma sak.

Redan bildas Sachsiska och Bayerska Legioner, och Tysklands innbyggare äga tillfälle att visa sig värdiga sina Fäder. Man bör hoppas att folken mellan Östersjön och högra Rhenstranden skola resa sig i massa, för att till flodens venstra strand fördrifva fasta landets förtryckare. De böra ej mera tillbakahållas af någon farhåga; 400,000 krigare, segrare på alla sidor, räcka dem handen och äro färdige att dem understödja.

De förbundne Magternes ändamål är ej att skada Frankrike; de älska och högakta Fransmännen; men de vilja styras af egna Furstar, efter egna lagar och egen vilja. Om denna tidens Fransmän äro värdige detta namn, skola de upphöra att strida för en sak, som gjort menskligheten så mycket ondt, och som sätter deras egen ära på vågspel.

Underrättelser från Italien innehålla, att Vice Konungen blifvit fullkomligen slagen af General Hillers Armée.

En öfverlöpare från Leipzig, i detta ögonblick ankommen, berättar att Hertigen af Dalmatien blifvit å nyo slagen af Lord Wellington, på Franska området.

General Lagerbring, som hittills varit Chef för Svenska Arméens GeneralStab, har sjuknat, och Arméen är således, för en tid, beröfvad hans tjenst. General Sparre intager hans plats, och förestår hans befattning, så vidt hans öfriga göromål det tillåta.

Prins Carl af Mecklenburg Schverin har antagit befälet öfver Landtstormen i detta Land.

Små détachementer af Svenska Trupper hafva redan passerat Elben, och vexlat några skott med Franska förposterne.

Högqvarteret Zerbst d. 16 Sept. 1813.

Den sednaste var af d. 14 innevarande.

Hans Kongl. Höghet KronPrinsen flyttade, i går, Sitt Högpvarter till denna stad.

General Czernitscheff går i dag öfver Elben med en Corps Ca-

vallerie och Artillerie. Han skall utbreda förskräckelse i ryggen af fienden, och sätta sig i förbindelse med den stora Böhmiska Arméens ströfcorpser.

Kejserl. Ryska Capitainen Fabeck, som hör till General Czernitscheffs Corps, och som redan gått öfver Elben, hade trängt sig fram ända till Naumburg, hvarest Ryska Generalen Thieleman, med några tusende man Cavallerie, sig befann. Capitaine Fabeck, ehuru han ej hade mer än 80 Kossacker, angrep och tillfånga tog, i Querfurth, 1 Bayersk Öfverste, 1 Fransk ÖfversteLieutenant, 40 Officerare och 500 man. Han öfverlemnade Soldaterna till ett KossackRegemente, under General Thielemans befäl, men har öfverfört alla Officerarne på denna sidan om floden.

Underrättelser, som man erhållit från Cassel förmäla, att en stor frugtan råder i Staden och nejden deromkring, att främmande magters dervarande sändebud beredde sig att afresa, och att Franske Ministern Reinhard var i mycken oro.

Prinsen af Eckmühl bibehåller alltid ställningen bakom Stecknitz och hade d. 12 sitt Högqvarter i Ratzeburg. Han hade afsändt General Pecheur med 8 á 9000 man mot Magdeburg. Generalen Grefve Wallmoden blef förekommen om denna rörelse, genom uppsnappade bref på venstra Elbstranden, och har derföre dragit sig till Dömitz, med en del af sin styrka, för att följa fiendens företag, och anfalla honom om tillfälle dertill yppas.

AvantGardet af General Blüchers Armée var den 13 i Bautzen, och fortsatte sin marsch åt Dresden, förföljande Fransmännen, som drogo sig tillbaka. Rapporter af gårdagen, från General Wobeser, som är framryckt till Falkenberg, framom Hertzberg, der General Tauentzien har sitt Högqvarter, innehålla: att ännu befinna sig på högra Elbstranden 2:ne fiendtliga ArméeCorpser, hvaraf 13 Kavalleri Regementer, under befäl af Konungen i Neapel. Patrullerne komma ända till General Wobesers förposter, och ville borttaga en transport med lifsmedel, den han likväl räddat.

Generalerne Blücher och Bennigsen äro i tillfälle att angripa desse tvenne Corpser, om de ej snart gå tillbaka öfver Elben. General Tauentzien skall sedan agera i sammanhang med den förenade Arméen, hvars venstra flygel han utgör.

Svenska Arméens Högquarter är i Rosslau. AvantGarder äro redan på vänstra stranden, och förposterne hafva framryckt till Dessau. General Bülovv har sitt Högqvarter utanför Wittenberg, hvars belägring genast kommer att företagas. Garnisonen i denna fästning har blifvit förstärkt.

N:o 75 utgifves nästa Lördagsafton kl. 7.

B i h a n g

till N:o 74 af Den Anspråkslöse Samlaren.

Blandade underrättelser:

Den 23 Aug. bemäktigade FältTygmästaren Baron Hiller sig staden Villach. — I dag öfvergick äfven d. 3:dje Franska Kroatiska Gräns-Bataljonen, med vapen och alla Officerare till oss, och har äfven nu i Carlstadt, under militäriska Högtidligheter, svurit Hans Maj:t Kejsaren trohetsed. — De Österrikiske Trupparne finna under sitt avancerande i Illyrien, folket öfveralt färdigt att begifva sig under Österrikiska fanorne, för att strida för sin förre Regent. — I Tyroln har det redan kommit till blodiga uppträden. — Den 28 ankom officiel underrättelse: att våra Truppar under General Rugent, d. 25, besatt Fjume. —

Baireuth d. 23 Aug. En Patrull dels Kossacker, dels Österrikiska Husarer ankom i går till Gefrees i vårt granskap — Österrikiska Generalen Furst Reuss har inträngt i Bayern — En del af hans Corps har tagit vägen åt Tyroln — Bayern har blott 14,000 man att ställa mot honom. — Från Berlin skrifves d. 12 Sept. att underrättelser från Wien bestyrka: att vår Gen. Hiller vid Laybach helt och hållit slagit vic. Konungen af Italien, samt till fångatagit ej mindre än 9,000 fiender utom en mängd kanoner. — Alla våra Truppar hafva d 6 Sept. åter inryckt i Sachsen och Bayern. — 3:ne KossackRegementer gingo för några dagar sedan öfver Elbströmmen, och hafva redan i går inbragt 1200 man fångar och 1 standar — I dag firades en segerfest, hvarvid lossades 100 kanonskott. — Vi höra dagligen kanonaderne aflägsna sig från oss — Gud ske lof! — I Dresden skall hafva kungjorts att Fransmännen skola lemna Elben — Detta är sannolikt, emedan den förenade Arméen lärer avancera i Bayern. Slaget vid Jutterbock el er Dennevitz har varit ett af de blodigaste i anseende till den bitterhet hvarmed våra Truppar stridde — Pardon gafs sällan, under det slaget som häftigast påstod i 14 timmar.

*** *** ***

I stöd af alla fasta grundsatser har man trott att Hans Excellence General M o r e a u en af verldens störste män och tillika en af de dygdigaste och ädlaste menniskor som nånsin blifvit födde, måste vara bestämd för ett af de högste ändamål på jorden — Huru ofta har icke han, denne mensklighetens vän, varit döden nära — Kulornes, bilans, pestens och vågornes död — och likväl — alltid räddad — ty hans bestämmelse var visserligen en af de största. — Eller gif-

ves någon högre än den att bidraga till en verlds räddning, så ofta skakad af våldet och förstörelsen, från ett odrägligt förtryck, sänd så, som den andre Skyddsängeln, att genom en varaktig freds befästande, aftorka den blödande mensklighetens tårar. — — Men om det skulle vara sant, hvad ryktet förmäler om denne Ådles olycka — och beklagligen lärer det så vara — Om Han redan så snart skulle se sin nya bana, om ej aldeles slutad, — åtminstone inskränkt — dock kan ske slutad — så gråt menskligheten! om du dignande af sorg kan gråta — och se i hvad förvirring den korrtsynta menniskotankan stannar — Glöm ej att ofta innesluta i dina böner till Gud, den Ådles sörjande vän, menssklighetens vän, Europas räddare, Sveriges kraftfulla stöd, verldens nu lefvande störste Man, som vågar sitt dyrbara lif för verldens sällhet! — — —

*** *** ***

Från Prag har den bedröfliga underrättelsen kommit, att Hans Excellence General Moreau derstädes d. 2 Sept. slutat sina ärofulla dagar. — —

Wexiö. Carl Fr. Berg. 1813.

No 75.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 2 October 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Hans Kongl. Höghet KronPrinsen af Sverige till Sachsarne:

Sachsare! Den förenade Arméen från Norra Tyskland, har framryckt innom Edra gränsor. — Denna Armée förer icke krig mot Edert lands innevånare — Den är endast ernad mot Edert lands förtryckare. — I ären skyldige Eder sjelfve, att helga gärden af Edra lyckönskningar åt våra vapens framgång; ty vi strida för återställandet af Eder förstörda sällhet, för förnyandet af Eder Stats glans och oafhängighet. — Vi fortfara att anse hvarje Sachsare, som vår vän — Eder egendom skall förblifva orubbad — Arméen skall jakttaga den strängaste Disciplin — och Dess förplägning skall blifva besörjd med den yttersta förskoning för landet. — Ingen af Eder lemne sitt hem eller sin hjord, ingen sin befattning eller sina göromål! — — Snart skola stora händelser skilja Eder från hvarje inflytande af en äresjuk politik — Visen Eder såsom värdige afkomlingar af de gamle Sacksarne! — och då Tysklands blod rinner, måtte det rinna för Tysklands frihet! och icke för en endas önskan, med hvilken intet band, intet heligt intresse förenar Eder. — Frankrike är ett så skönt och stort land, att förra tiders eröfrare hafva varit nöjde med en sådan besittning — Sjelfve Frankrikes innevånare längta att återvända innom de gränsor, som Naturen för dem utstakat — Tyranniet åt hvilket de uppoffra sina krafter, är dem förhatligt — Vågen att säga dem att I hafven fattat det beslut att vilja blifva frie — och just sjelfve desse Fransoser skola, under det de beundra Eder, uppmuntra Eder att manligt framhärda i Edra ädla och stora företag!

Högqvarteret Jütterbock d. 10 Sept. 1813.

CARL JOHAN.

Utrikes Nyheter.

Berlin den 11 Sept. Enligt säkra här inlupna underrättelser, är Kongl. Preussiske GeneralLieutenanten von Hirschfeld, den 6 dennes om morgonen, inryckt i Dessau, sedan han förut försäkrat sig om Skeppsbroen vid Roslau. — I går och förgår hafva ytterligare 69 fiendtliga Officerare, och 3,598 man krigsfångar hit ankommit.

Zerbst den 6 Sept. Sedan 14 dagar är denna stad åter intagen af Ryssar och Preussare — Elbstranden på denna sidan har inga Fransoser mer. — I går hafva några Kosaker satt sig öfver på fiskarebåtar till Aken och Dessau.

Från trakten af Danzig den 3 Sept. I går har man intagit Danzigs förstäder, som derunder blifvit ett rof för lågorne — Under bombarderingen hafva äfven Brandraketer nyttjats — General Rapp har under den hårdnackade fäcktningen d. 1 dennes, sagt till sina truppar för att uppmuntra dem: "Varen raske! Kejsar Napoleon är nu med en stor Armée i Neustadt, altså vid pass 4 mil härifrån och skall ofelbart undsätta oss." — — 120 man fångar, Italienare, Bayrare och Westphalare hvaribland 1 Gensd'arme äro förde här förbi — Några flygtingar från Langfuhr yttrade sin ovilja med hög röst, hufvudsakligen mot Bayrare och Westphalare, och medvetandet att hafva stridt för en slät sak tycktes göra dem nedslagne. — Engländare och Ryssar kasta brandraketer från sjösidan, och att dömma af skeppens position lärer innan korrt, ett betydande anfall följa. — Alla Danzigs förstäder äro occuperade — De Ryska förskansningarne sträcka sig ända till midten af alléen vid Oliva. — Man väntar dagligen att Danzig skall blifva tagit med storm, och detta torde, i anseende till den svaga, och genom många utfall sammansmälta besättningen, vara genaste vägen.

Blandade underrättelser:

Man säger att Torgau är belägradt af Gen. Tauenzien och Wittenberg af Gen. Bulovv. — Enligt en temligen säker underrättelse är en stark Corps af den combinerade Österrikiska Arméen, under march till Leipzig. — Hans Ryska Kejserliga Majestet har förärat General Blucher samma Orden som han sjelf bar. — Kejserliga Österrikiska Fälttygmästaren en Chef commenderande emot Italien, Hiller hade d. 23 Aug. sitt Högqvarter i Klagenfurth. —

Nauenburg vid Weichsel den 4 Sept. Sådane öfversvämningar, som under de 5 siste dagarne tilldragit sig å Weichsels lågländte ställen herstädes, har man ej exempel på under flere århundraden. — Sedan den 31 i förra månaden, steg vattnet hastigt i den grad, att innom 24 timmar alla fällten här ifrån till Graudenz, liknade ett haf — Alla hus stodo ända till taken under vatten — Menniskorna måste söka sin räddning på fasta landet — De små här bruklige båtar kunde med största svårighet nyttjas. Åsynen af förbisimmande timmer af nedbrutna hus samt husgeråd och döda djur, var ryslig. — Det säges att vid Rathsveide den stora dammen blifvit nedbruten och 6 hus förstörde, hvarvid 14 menniskor funno i strömmen sin död. — De olyckslige härstädes tröstade sig med hoppet att erhålla understöd af sina medborgare i granskapet som man trodde skola undgå härjningen —. men nu försvinner äfven detta hopp — Alla trakter i Preussen, vid Weichsel, Schvets, Marienburg, Elbing &c. skola hafva undergått lika bedröfligt öde — Det är nästan omöjligt att kunna beskrifva eländet som uppkommit genom dessa ödeläggelser — — Fattige och rike befinna sig i samma olyckliga tillstånd, och deras blick på den annalkande vintren kan ej annat än röja fruktan och förskräckelse — Ack! sälle vi som bo, i våra hus med ro! Tackom Gud derföre med mun, hjerta och gerningar!

Anecdote.

Aretin var som man vet den mest satiriske författare på sin tid. — Man var rädd för honom och detta gick så långt, att många den tidens Furstar betalte honom, mindre för att berömmas, än för att icke med allt för mycken bitterhet klandras. — Carl V:te berättas hafva vid något tillfälle begått något felsteg och ihogkom Aretin — Han afsände genast en exprés till Aretin med sitt porträt i en gulddosa jemte en gyldne kedja — Aretin, som icke var ovan vid presenter och som redan kände Kejsarens faute, emottog skänken — höll den i handen och under det han liksom vägde den, sade han: "Det är verkeligen ganska litet för en så stor dårskap."

Tschuktscherne

i nordliga Siberien äro den enda nation som hittills icke ovilkorligt gifvit sig under Ryska spiran — De skickade en deputation af si-

na äldste och sin Chef i spetsen för dem till Gouverneuren öfver Kamtschatka för att anmäla deras klagomål, isynnerhet öfver Amerikanska Compagniets pelsjägare, hvilka särdeles vid byteshandel tillåtit sig mot dem hvarjehanda orättvisa. Desse hederlige vildars hela uppförande, deras yttre skick och värdighet, deras manliga energiska vältalighet, påminner om de egentligen så kallade NordAmerikanske Indianerne — "Det vore för oss ingen ting lättare, sade ordföranden, än att taga på våra förtryckare en ryslig hämd; men vi öfverlemne heldre åt din rättvisa att afhjelpa våra besvär. — Ditt ryckte har fört oss till dig" o. s. v. — Gouverneuren undersökte allt och fann deras klagomål grundade — Sedan han förskaffat dem skadestånd, drog talaren fram vid afskedstagandet en dolk — med afbruten udd, och gaf ett högtidligt löfte: att den aldrig mer skulle slipas till bruk mot Ryssarne, och tillade slutligen: "Anmäl det hos din Kejsare." —

Den 9:de dennes försäljas härstädes på vanligt ställe åtskilliga Böcker såsom Gellerts Moraliska Föreläsningar, Ovidii Metamorphoser, Horatii Opera, Guds verk och hvila, Peterssons Postilla, Bælters Jesu Christi Historia, Kolmodins Andeliga Dufvoröst, Spastaras död af Lidner, Voltaires äreminne, Arndt sanna Christendom, Vägvisare genom Sverige och Finland, Möllers Kyrkohistoria m. fl. Med betalning för blifvande inrop lemnas anstånd till Mars månad 1814.

Som undertecknad nu mera vunnit Bur- och Borgarerätt här i Staden å Grof- och Hofsmedprofession.; så får jag sådant tillkännagifva, och mig hos en och hvar till arbets erhållande ödmjukast recommendera, sedan jag nu mera har Werkstad och boningsställe uti Smeden Cederbergs gård. Wexiö den 2 October 1813.

Nicol. P. Nordström.

Undertecknad har i kommission att försälja god Såpa i fjerdingar, 60 skålp. i hvarje, af Halmstad Fabriks tillverkning, mot därvarande pris och transportkostnad 15 R:dr 24 sk. R:gd, som härmed tillkännagifves. Wexiö den 1 October 1813.

P. Wiberg.

Undertecknads Boktryckeri flyttas, i början af nästa vecka, i gården N:o 28; der således N:o 76 och följande Numer af denna Tidning utgifvas.

Berg.

N:o 76 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 7.

No 76.

Den
Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 6 October 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Högqvarteret Danneberg den 17 Sept. Sedan Gen. Lieut. Gref von Wallmoden, genom Marskalken Davousts depecher, som af våra Jägare blifvit uppsnappade, blifvit underrättad: att General Pecheux med en Division, skulle passera Elben vid Zollenspieker, för att fördrifva vårt der befintliga detachement, samt sedan marchera till Magdeburg; så lät förstnämde General, en del af sin ArméeCorps under General Vegesack göra halt mot Marskalken Davoust och gick till Danneberg natten till d. 15 med öfriga styrkan öfver Elben, vid Dömits, hvarest till detta ändamål, en brygga blifvit slagen och genom förskansningar betäckt. Också kom fienden samma dag från Lüneburg på Danneberger vägen ända till Görde. — Den 16 om morgonen intog Generalen en cacherad ställning bakom höjden af Görde (en skog af några mils omkrets) under förmodan: att fienden skulle framrycka genom den samme, men då detta ända till middagstiden icke skedde, utan fienden blott framskickade sina förposter till skogsranden; så lät General Wallmoden en kolonn marchera till vänster genom skogen för att angripa fiendens högra flygel, under det han något sednare framträngde med de öfrige trupparne, på vägen öfver Görde — Fiendens förposter drogo sig genast tillbaka; på andra sidan skogen fann man fienden i en för honom fördelaktig ställning på höjderne derstädes — Nu anfölls han, under det Kavalleriet stötte på hans vänstra flank, och då derjemte äfven de detacherade kolonner anlände till hans högra flank; så deciderades affairen efter några timmar, oaktadt fiendens hårdnackade motstånd — Det första Ryska Tyska, och det 3:dje En-

gelska Tyska Husar Regementet nedhögg några fiendens fyrkanter. — Fienden blef helt och hållit kastad öfver ända, och endast nattens tjocka mörker samt ett starkt regn hindrade i denna couperade trakt, att icke allt blef tagit. — Fiendens förlust utgjorde för tillfället 1500 man fångar, 8 kanoner, 16 krutvagnar, 600 döde, 1500 sårade, utom General Milezinski, 2:ne General Adjutanter och många Stabs och Öfver-Officerare — 2:ne hästar blefvo undanskjutne kommenderande Gen. Pecheux, som flyende i nattens mörker räddade sig till fots — Vår förlust uppgår till vid pass 5 á 600 man dödade och sårade. —

Blandade underrättelser :

Det säges att Fransoserne lemnat Dresden, och att General Blücher der inryckt. — Kejsar Napoleon befann sig till en tid i Petersvalde; men skulle gå till Erfurt. General Tschernitscheff skall med 800 man Kavalleri redan vara framryckt mot Cassel.

Hans Excellence General Moreaus lik skall på Hans Maj:t Ryska Kejsarens befallning föras till Ryssland. — Den 26 Aug. var den olyckliga dagen då denne store man under anfallet på Dresden, genom ett kanonskott förlorade begge sina ben öfver knäet — Operation anställdes genast, af Hans Kejserl. Ryska Majestets LifChirurg.

Ryska Generalen Osterman har förlorat en arm d. 29 dennes. — Hans Excellence General Blucher hade d. 13 dennes sitt hufvudqvarter i Bautsen — Nyligen äro flere Regementer Kosaker inskeppade, som äro bestämde att landa på Holländska kusterne — Man har nu underrättelse, att transportskeppen, på hvilka de befinna sig, lyckligt hafva passerat Belterne — I Hertigdömet Warschau skall en Rysk reserv Armée uppställas, hvilken utom Kejserliga Gardet, skall bestå af 4 Corpser och en Kavalleri Division.

Töplits d. 6 Sept. Härvarande Hufvudqvarter ger åskådaren en imposant anblick — Staden vimlar af Europas mest betydande män, som till en stor del måste åtnöja sig med att bo rätt illa — Man måste vara tarflig för att kunna lefva här — Kött ser man mycket sällan, på mjölk, smör ägg m. m. är aldeles ingen tillgång. — Man förmodar att Napoleon vid Bautzen vill operera mot Blücher — En timmas väg härifrån, består vårt läger af 220,000 man.]

Wien d. 4 Sept. Till följe af FältMarskalk Lieut. von Radivojevich, var hela Kroatien besatt af våra Truppar, äfven som samtlige hamnarne des Littorale. Carlopago, Zengg, PortoRe och Fjume — I Fjumes vatten låg en ansenlig Engelsk sjömakt, hvars befälhafvare, sedan han samtalat med K. K. Truppernes kommenderande General, afseglade till sin ytterligare bestämmelse — Underrättelser från Gen. FältTygmäst. Hillers Hufvudqvarter från Klagenfurth omtala en, d. 29 Aug. vid middagen in Villach genom mordbrand, på 5 ställen härjande eldsvåda, med hvars tillhjelp, fienden försökte för andra gången att borrtdrifva Österrikiska besättningen. — Hvad fiendens öfverlägsna antal ej kunde åstadkomma, verkställdes likväl af de omkring sig härjande lågorne, som rasade åt sig sjelf lemnade under affairen, och då de började itända sjelfva den öfver Drau slagna bryggan, nödgades Garnizonen draga sig öfver floden till förstaden hvarest den fattade posto — Då intill den tiden elden utbrast på 5 särskildta ställen, ingen fiendtlig bomb kastades på staden, så har man kommit i villrådighet om denna eldsvådas orsak — några fångar hafva berättat: att redan vid första anfallet var fråga om staden Villachs antändning, hvilket förslag General Gratien förkastat — För närvarande är allt framträngande hämmadt af de öfversvämmande bergströmmarne m. m. Deremot äro Trupparne på venstra flygeln, under full march till Laibach.

Enligt i går från Rostock inlupne underrättelser har General Wallmoden, d. 15 med en del af sin Corps, gått öfver Elben vid Dömits. — Den 16 har han träffat fienden vid Danneberg, och förföljt honom ända till trakten af Luneburg — Vid denna affaire hafva vi tagit 500 fångar — d. 17 angrepo vi Fransoserne återigen, och togo 1200 fiender, 6 kanoner och 2:ne Haubitser — Fransoserne förlorade dessutom 1500 man i döde på fältet eller blesserade — Man säger äfven att kommenderande Franske Generalen är fången — Vår General Wallmoden hafva 2:ne hästar blifvit undanskjutne. —

Berlin d. 14 Sept. Hit hafva ytterligare ankommit: 34 Officerare och 4450 man fransyske krigsfångar — Af de i slagtningen vid Dennevits eröfrade kanoner äro förut, 30 stycken hitförde till Hans Maj:ts Konungens Palais. —

Töplits d. 2 Sept. Åsynen af Arméens Gudstjenst under bar himmel i går, var sublim. En fyrkant blef formerad, och Fältprosten höll ett hjerthöjande tal sedan allas lofsång "Nu tackar Gud allt folk", blifvit accompagnerad af full fältmusik och Pukor. Under bönen nedföllo Konungen och KronPrinsen på knä äfven som hela Arméen — Anblicken af Konungen på knä på det sköna fältet, omgifven af sina barn, var hänryckande. —

Sverigés Wälgångsskål.

Än lefver ditt minne, du åldriga Dygd!
Du arfslott från Fädernas tider!
Se Sverige är fritt under Lagarnas skygd,
Och endast den brottslige lider.
Tyrannen, som sugit Nationernas märg,
Skall bräcka sitt svärd mot de mossiga berg,
Som trygga det urgamla Manhem.

Dig hell! Du vår gamla och vördade Kung,
Din vinter bebådar vår smärta;
Din Hjessa är snöig, Din Spira blir tung,
Men sommarn är qvar i Ditt hjerta;
Ja varm är Han visst för Sitt Svea vår Far,
Han tryggat dess ära, och till dess försvar
Han lemnat Sitt Svärd åt en Hjelte.

Gustavers och Carlars förenade mod
Ur grafvarne höjdt sig till Hjelten
Så gick Han att dämma de strömmar af blod,
Som ådrat sig fram genom fälten.
Och Krigarn af glada förhoppningar närd,
Till Segern skall följa Hans blixtrande svärd
Och Fädernas stora Exempel.

O Prins! från Din Kung, från Din Son, från Ditt Land,
Du reste till främmande stränder!
Och ser ej på Hembygdens fredliga strand
Dess Söner med bedjande händer!
Hvar vän trycker vännen till klappande bröst,
Med Svenska Nationens förenade röst:
Wår Kung och vår Prins och vår Frihet!

Bulletinerne för d. 20, 22 och 26 Sept. utgifvas i morgon efter-middag kl. 4.

N:o 77 utgifves nästa Lördagsafton kl. 7.

Bulletiner.

Högquarteret Zerbst den 20 Sept. 1813.
Den sednaste war af den 16 innewarande.

General Pautlitz, som fått sig uppdragit att bewaka trakten af Magdeburg, har fattat posto wid Möckern. Han har afsändt flere Kawalleri detachementer på wänstra Elbstranden. Natten mellan den 16 och 17 Sept. hafwa 2 Compagnier af Regementet Joseph Napoleon, 164 man starka, med deras Bataillons-Chef och 2 Officerare, gått öfwer till wåra förposter wid Biederitz. De hafwa behållit sina wapen och blifwit förde till Hans Kongl. Höghet Kron-Prinsens Högquarter, hwarifrån de, öfwer Stralsund, skola afgå till Spanien.

En del af Landtstormen från Priegnitz, under Majoren Putlitz befäl, har gått öfwer Elben och besatt Seehausen och Osterburg. Den skyddar innewånarne i Alt Mark emot de utskrifningar som göras af fiendtliga partier och af Westphaliska Regeringen.

Då General-Lieutenanten Grefwe Wallmoden erfor att Marskalken Prinsen af Eckmühl hade detacherat General Pecheux Diwision på wänstra Elbstranden, geck han, den 16, öfwer denna flod wid Dömitz och marcherade emot fienden. General Pecheux war förmonligt posterad på höjderne bakom Görde. Kanonaden började; ett anfall af tirailleurer hörande till Lützows och Reiches Corpser, samt Infanteri-Kolonnernes wäl afpaßade rörelse twungo fienden att öfwergifwa kanten af höjderne för att formera sig i maßa på sjelfwa öfwersta slätten. På samma ögonblick som wåra Kolonner hunnit opp på höjderne, anföllo Kawalleriet och Kosakerne, under General Tettenborns befäl, fiendens wänstra flank. Förswaret war likwäl hårdnackadt; fienden underhöll en ganska häftig Infanteriaffair och tillbakaslog flere gånger Kawalleriets anfall. Snart likwäl twungen att wika, genom Artillerie-elden, hwaraf en del följde Infanteriet nära, angripen på flere sidor och åtskilliga gånger af slutna Kolonner, wille fienden påskynda sin retraite; men den blef snart en oordentlig flygt, då Infanteri, Kawalleri, angrep honom gemensamt; den fiendtlige Corpsen hade blifwit helt och hållet förstörd, om mörkret och den couperade terrainen ej hade frälst en del deraf. Slagtfältet war betäckt med fiendens döde och bleßerade. Man har tagit 8 kanoner, 12 ammunitions wagnar och mycket bagage; Brigad-Generalen Mieczinsky,

samt twenne General Pecheux's Adjutanter och öfwer 1000 man äro fångne. Följande dagen ankommo fångar från alla sidor, så att antalet kan stiga till 1800 man. General Pecheux, sedan han förlorat sin häst, hade mörkret och terrainen att tacka för sin räddning. Öfwerlefworne af deß Diwision retirera i oordning åt Bleckede, förföljde af Kosakerne, under Gen. Tettenborns anförande.

Wår förlust består i 30 Officerare och 4 a 500 man döde eller bleßerade. Majorerne Lützow, Firks och Schaper äro sårade. Major Dewaux är dödskuten. Alla Trupper under GeneralLieutenant. Grefwe Wallmodens befäl, hafwa täflat i ifwer och tapperhet. Tredje Engelska HusarRegementet och första Regementet af Legionen, så wäl som några Batailloner af Ryska-Engelska Legionen, hafwa isynnerhet utmärkt sig. Tirailleurerne af Lützows och Reiches Corpser hafwa tagit de första kanonerne. Engelske Artilleriet och Raqueterne förtjena mycket loford.

Under denna attaque har fienden med några tusen man framryckt mot Boitzenburg, men utan widare följder. General Wallmoden har d. 17, åter förlagt sitt Högquarter till Danneberg, för att närmare bewaka den delen af Prinsen af Eckmühls Armee-Corps, som blifwit qwar på högra Elbstranden.

Den stora Combinerade Armeen i Böhmen skall hafwa wunnit nya fördelar, hwaröfwer man wäntar officiel underrättelse. Genom särskildta tidningar från Leipzig, wet man att den 16 om aftonen, 8000 man Kawallerie, hwaribland 2000 oberidne, samt flere demonterade kanoner, dit ankommit. Militaire Hospitalerne i Dresden hade blifwit flyttade till Leipzig och en del ända till Merseburg. Foderbristen i Dresden war sådan att 200 hästar stör̈tade om dagen.

General Thieleman har wid Weissenfels tillfångatagit 1 General, 37 Officerare och 1200 man. Kosakerne hafwa wid Wurtzen, d. 14 Sept. tagit en mjöltransport ämnad till Torgau, och escorterad af 1 bataillon Sachsare. Öfwerste Mentzdorff har tadit Courierer, hwilkas Depecher utwisa Franska Armeens swåra belägenhet och förstörda disciplin.

General Blüchers Högquarter är i Bautzen. Genom sin högra flygel förbinder han sina rörelser med Norra Tyska Armeen och står genom sin wänstra, i förening med Armeen i Böhmen. Sedan underrättelse inlupit att 6:te fiendtliga ArmeeCorpsen marcherade mot Großen Hayn, lät General Blücher, General Sackens Corps rycka fram till Camentz. Awantgardet af denna Corps oro-

ade fienden beständigt hela dagen den 15. Den 16 drog 6:te Corpsen sig tillbaka till Dresden, och 1:sta KawalleriCorpsen satte sig i rörelse för att följa Infanteriet. Gen. Tauentzien förföljer fienden.

Då Würtembergiska Generalen Franquemont beklagade sig för General Dalort, Chef för 4:de ArmeeCoprsens GeneralStab, at deß Trupper altid utgjorde Awantgardet wid frammarchen och Arrieregardet wid retraiter, swarade Generalen: "Ni bör wänta Eder detta: wårt intereße är att låta döda Eder alla; Ni skulle eljest snart gå emot Oß."

Dannemark har gifwit wika för Baron Alquiers hotelser och lysande berättelser, och har förklarat Swerige krig den 3 Sept. Det är besynnerligt att, i denna krigsförklaring, fiendtligheterne till sjöß och lands, som redan i förwäg blifwit mot Swerige föröfwade, fullkomligen blifwit förtegade. Man bör hoppas att Danska Regeringen upplyst öfwer krigshändelserne, öfwer den fara för hwilken den sig blottställer och twungen af deß financers fullkomliga undergång, sluteligen antager de wilkor som redan blifwit densamma föreslagne. Skulle åter detta Hof wilja afwagta den gemensamma sakens seger, för att då förklara sig till deß förmon, så upphör förtjensten af biträdet och kan ej mera bereda lika wilkor som förut. — Norden ser med en wärkelig ledsnad Danska Regeringens förblindelse. Ministern Alquier, som underhåller densamma, bör sjelf wara förundrad öfwer allmagten af deß befallningar. I ett ögonblick då Rhenförbundets Furstar bereda sig att afskudda det ok som hwilar öfwer dem, är det swårt att göra sig redo för Danska Hofwets undergifwenhet.

Högquarteret Zerbst den 22 Sept. 1813.

Den sednaste war af den 20 innewarande.

General Ilowaisky med sina Kosaker och General von Dobschütz med 4 Squadroner, utgörande en del af Gen. Gref Tauentziens awantgarde, hafwa d. 19, mellan Borack och Schweditz, stött på 1:sta, 8:de och 19:de Franska Jägare Regementerne till häst. De höggo in på deßa 3 Regementer och förstörde dem så, att knapt 30 man deraf undankommit. Öfwerste Talleyrand, 2 ÖfwersteLieutenanter, 16 Officerare och 500 man hafwa blifwit fångne; de öfriga antingen dödade eller sårade. En undranswärd omständighet, och som blott kan förklaras, genom genom den elaka sinnesstämning som bland fiendtliga trupperne råder, är, att hela wår förlust består i några bleßerade Kosaker. Gen. Dobschütz har besatt Cosdorf och Mühlberg. Gen. Wobeser bewakar Torgau. Man

har tagit 2:ne stora båtar, som kommo utföre Elben, lastade med wapen och munderingspersedlar, ämnade till denna fästning.

Capitaine von Zeunert, som med 30 man Landtwärn till häst och 70 Kosaker blifwit öfwerskickad på wänstra Elbstranden, har förstört de uppkastade förskansningarne wid Rogätz. Fienden afsände från Wolmirstädt 100 man för att hindra detta företag; men Cap. Zeunert anföll dem i spetsen för sina 30 man och nedhögg fienden, efter ett hårdnackadt motstånd. Man har tagit några fångar, som alla äro sårade. Cap. v. Zeunert blef, i denna träffning swårt blesserad.

Öfwerste Björnstjerna, detacherad med Swenska trupper på wänstra Elbstranden, bakom Wittenberg, marcherade den 20 till Kemberg, i hopp att der öfwerrumpla en Polsk trupp; men de hade redan dragit sig undan, på wägen åt Leipzig. Öfwersten gick slutligen att recognoscera Broskansen wid Wittenberg och borttog under sjelfwa kanonerne af detta werk, en förpost och 1 Courier, som medförde flere bref. Deribland funnos åtskillige från Gouwerneuren Gen. Lapoype, addreßerade till Marskalken Ney, Hertig af Elchingen, till Hertigen af Reggio, till Gen. Regnier, Narbonne och Margaron. Innehållet af deßa bref utwisar; att icke allenast Soldaterna, utan äfwen Officerarne och UnderOfficerarne af den swaga Garnizonen i Wittenberg, dagligen gå öfwer til fienden.

Gen. Gref Wallmoden rapporterar, under den 19, att Gen. Tettenborn hade förföljt den flyende fienden åt Bleckede, Brackede, Lüneburg, Winsen och sjelfwa Harburg; öfwer alt har man tagit efterblifne Soldater. General Pecheux har undsluppit med 5 till 600 man, hwilka han samlat i Lüneburg, dit han bittida om morgonen ankom, dagen efter träffningen, och utan uppehåll fortsatte marchen ända till Winsen och Hoopte. Fiendtliga Generalen Osten hade, med ett detachement från Harburg, gått fram till Winsen, men lemnade detta ställe, då wåra ströfcorpser nalkades. En mängd sårade lågo ännu spridde på wägarne. Gen. Tettenborn samlade dem och hade deßutom skickat några efterlämnade ammunitionswagnar. Fångarnes antal hade, under förföljandet, ökats till 1300; en fana, tillhörig 3:dje LinieRegementet, har blifwit tagen. Den 18, hade fienden gjort en stark recognoscering från Mölln emot Zarretien, och slutligen kastat sig tillbaka, med sin högra flygel, på Boitzenburg. Grefwe Wallmoden har fått ordres att, med sin förenade styrka, angripa Prinsen af Eckmühl. Han skall understödjas af 15000 man af Mecklenburgiska Landtstormen, under ArfPrin=

sens befäl. Råsningar i massa organiseras öfwer allt på högra Elbstranden. Detta efterdöme skall följas på den wänstra; och snart skall mellan Elben och Rhen, ett national krig utbrista, likt det som började Spaniens befrielse. Cheferne wänta endast på en wink att samla folkmassorne; ögonblicket är ej långt borta.

Gen. Blücher har affändt ett starkt detachement till Königsbruck. Grefwe Tauenzien innehar Liebenwerda, Elsterwerda och linien bakom Elster. Natten mellan den 19 och 20 har fienden uppbrutit med sitt läger från Stoltzenhagen nära Elsterwerda: man räknade dess styrka till 4000 man. Konungen af Neapel befinner sig ännu i Grossenhayn, enligt de senaste underrättelser.

Den 17, har Kejsar Napoleon sjelf anfallit posten Nollendorff i Böhmiska passen, men blifwit tillbakaslagen af Österrikiska Generalerne Colloredo och Meerveldts Corpser, med förlust af 7 Kanoner, 1 fana, 4000 fångar och BrigadeGeneralen Kreuzer, som befinnes bland deras antal.

Sedan stilleståndets slut har den förenade Norra Tyska Armeen tagit öfwer 28,000 fångar. Ifrån d. 17 Aug. till d. 18 Sept. hafwa gått, genom Berlin, 18,257 krigsfångne Soldater och 299 Officerare. Öfwer 2000 woro under wägen dit; 2 till 3000 man sjuka äro efterlämnade i Hospitalerne uti Juterbock, Treuenbrietzen, Belzig och Brandenburg; och Grefwe Wallmodens Armee-Corps, som affänder sine fångar till Stralsund, har tagit öfwer 4000. Om man till detta antal lägger alla döda, blesserade och saknade, kan man skatta den fiendtliga Armees förlust, som stått emot Norra Tyska Armeen, ifrån den 17 Aug. till nära 45000 man. De af Gen. Blücher och den stora Böhmiska Armeen tagne fångar, utgöra 40,000; utan öfwerdrift kan således fiendens hela förlust, sedan det nya utbrottet af fiendtligheterne, räknas till öfwer 100,000 man och 250 kanoner.

Om, som allt synes utwisa, Bayern och Würtemberg förena sig med de Förbundne Magterne, till Tysklands befrielse, har Kejsar Napoleon ej mera än 150,000 Fransmän att anwända mot de Allierade.

Konungen af Dannemark har bortsänt Preusiska Ministern. Han har uppgifwit som orsak att, då Preussen wore i krig med Kejsar Napoleon, kunde wistandet af en Minister från detta Hof i Köpenhamn, ej widare tålas. Danmark söker att göra sig en förtjenst hos de Allierade Magterne, af sin Krigsförklaring mot Swerige, och föregifwer att detta steg blott blifwit taget, för att

få en förewändning att undslippa Baron Alquiers enträgna påståenden, att affända ytterligare 10,000 man till Holstein. Detta utwisar en stor olikhet emellan uppsåt och handlingar.

Fienden innehar ej mer någon position på wänstra Elbstranden, från Wittenberg till Schönebeck. Deß posteringar besätta ännu stranden från detta sistnämnde ställe till Magdeburg. General Czernitscheff står wid Bernburg; Major Löwenstern wid Klein Rosenburg, och Major Czeczensky i Zörbig. Ströfcorpser hafwa framträngt ända till Halle (hwarest de satt sig i samband med General Thielemans förpostor) och widare till Delitsch och Bitterfeld, samt på wenstra flygeln af Egeln och Wanzleben. De hafwa endast kunnat göra ett ringa antal fångar, emedan fienden ingenstädes träffats i styrka. Major Löwenstern har bemägtigat sig en transport af 1300 Scheffel hafra och andre lifsmedel ämnade till Magdeburg.

Ryska Armeens AwantGarde, commenderadt af Grefwe Worontzow, står i Acken; Swenska AwantGardet, under Gen. Schulzenheims befäl, i Deßau.

KronPrinsen har uppdragit Gen. Bülow att belägra Wittenberg.

Högquarteret Zerbst den 26 Sept. 1813.

Den sednaste war af den 22 innewarande.

Den 23, i dagbräckningen, inställde sig 2:ne Saxiska Officerare wid Swenska förposterna framom Wörlitz, för att tillkännagifwa, det deras Bataillon wore färdig att gå öfwer på wår sida. Öfwerste Björnstjerna, åtföljd af några Husarer, begaf sig dit för att emottaga den. BataillonsChefen Major von Bünau, förklarade i hela sin trupps namn, att den begärde strida för Tysklands frihet, under Hans Kongl. Höghet KronPrinsens befäl. Bataillonen, som är den 1:sta af Konungens Regemente, består af 8 Officerare och 360 man. De hafwa intågat i Wörlitz med påskrufwade bajonetter och klingande spel. Bataillonen skall bära namn af Kongl. Saxiska Legionens första Bataillon, och blir senast om 3 dagar, completterad till 800 man.

KosakOfficeraren Obries, affänd med 30 man, har den 23, efter en obetydlig skärmytsel nära Goldwitz, tillfångatagit 1 Capitain, 2 Officerare och 40 Saxiska Dragoner.

Sex Swenska KanonSlupar, under Capitaine Krüger, hafwa med framgång beskutit Stettin, förstaden Damm, och de batterier som äro belägne emellan deßa båda ställen. Den 24 Aug.

blefwo 3 kanoner demonterade wid Damm. Öfwerste-Lieutenant Firmin, deß Adjutant, en UnderOfficer och flera man blefwo, å fiendens sida, dödskutne och ett betydligt antal bleßerade. Den 30 Aug. beskötts å nyo Porten wid Damm, och den 1 Sept. sjelfwa Staden.

Några man blefwo wid deßa affairer dödskutne och bleßerade på KanonSluparne.

För att afwända Garnisonens i Wittenberg uppmärksamhet från det ställe där trancheen skulle öppnas, erhöll Gen. Bülow ordres att, från motsatta sidan, bombardera Staden. Han låt anfalla förstäderne, den 24 om eftermiddagen. De af Gen. Hirschfeldt widtagne kloka anstalter beredde den lyckligaste utgång. Förstäderne blefwo intagne, och fienden tillbakaslagen på alla punkter, endast med förlust af några bleßerade å wår sida. Detta anfall gör General Hirschfeldt mycken heder.

Trancheen har blifwit öpnad, natten mellan d. 24 och 25, i trakten af Luthersbrun. Förledne natt har bombarderingen tagit sin början; eld har på flera ställen i Staden utbrutit. Den fortfor från kl. 10 i går aftons till kl. 5 denna morgon; och har kunnat wara synlig från tornen i Leipzig och Dresden. Under tiden öppnades en annan löpgraf, på Slotssidan.

Grefwe Worontzoffs Kawallerie innehar Halle, Querfurth, Eisleben, Bernburg och Halberstadt. Ett detachement har warit i Quedlinburg. En del af detta Kawallerie har satt sig i samband med den stora Böhmiska Armeen och gått i ryggen af Gen. Lefewres Corps, som haft en träffning med General Thieleman. I Leipzig råder den största förwirring. Denna Stad kan ej längre uthärda de utskrifningar, i penningar, matwaror och hästar som, från alla sidor, träffa densamma. Folket är så olyckligt att derwarande Autoriteter hafwa alt att frugta. Franska Soldaterne äro ledsna wid ett krig, utan ändamål, som de kalla caffee och sockerkriget.

General Czernitscheff har, med 3000 man Kawallerie, företagit en hemlig expedition.

Major Helwig, hörande till Gen. Bülows Corps, har på wänstra Elbstranden, förenat sig med General Schulzenheims Awantgarde i Deßau.

FältMarskalken Grefwe Stedingk låter uppföra betydeliga fältwerk midt emot Roslau, samt mellan Elben och Mulda. Generalen Baron Wintzingerode gör Staden Aken till en fästning.

Militair Gouwernementet mellan Odern och Weichseln har satt hela Landtstormen på högra stranden af Odern, under befäl af de Generaler, som commendera belägringarne för Stettin och Cüstrin. Denna Landtstorm skall, innom en krets af 7 mil, utgöra ett antal af 55,000 man. Den på Oderns wänstra strand, skall innom en lika rymd, gifwa lika stort antal stridsmän. Wißerligen är icke hela denna styrka nödwändig, för att, i förening med LinieRegementerna, påskynda deßa fästningars öfwergång. Således är, på en sträcka af 14 mil, en maßa af 100,000 medborgare redan bragt i ordning och färdig att strida för deras lands förswar.

Så snart Magdeburg är inneslutit skall Landtstormen i denna provins uppfordras, och wid hwarje steg den förenade Armeen framrycker, skall han finna folkmaßor färdige till sitt biträde.

Bref ankomne från Dresden innehålla, att Prinsen af Neufchatel är sjuk. Han har hos Kejsar Napoleon gjordt de warmaste framställningar, att förmå denna Regent att göra fred. Om deß råd hade warit följde, skulle menskligheten mindre lidit.

Wexiö, 1813, tryckt i C. F. Bergs Boktryckerie.

Anmälan.

Sammandrag af Frälsarens JESU CHRISTI Historia, från Hans födelse til och med hans himmelsfärd, med i Noter bifogade korrta förklaringar öfwer förekommande omständigheter, efter den anledning Evangelisterna gifwa.

Denna bok har från Wexiö nya Boktryckeri nyligen utkommit.

Författaren yttrar sig härom sålunda: Sedan framledne DomPresten Doktor Sven Bælters förträffliga Werk, JESU CHRISTI Historia kalladt, nu så aldeles utgått, at ganska sällan något exemplar deraf kan erhållas til köps, och enär något fås, är priset derå ganska dyrt; har jag wågat utgifwa detta lilla Sammandrag af förenämnde större Werk, inrättadt nästan i lika ställning med det större, så at de fyra Evangelisternas berättelser om wår Frälsare Jesu Christo, utförde til deras mening och innehåll, utgöra Texten, och de närmare upplysningar och förklaringar öfwer Texten äro uti Noterne på det kortaste upptagne. Hwarigenom flitige BibelLäsare och älskare af Guds ord kunna, under läsningen uti Evangelierne, få ett redigt sammanhang af de derstädes anförde händelser och omständigheter, samt tillika under läsandet winna ett riktigt begrepp och förstånd af hwad som läses. Ingen ting, af hwad Evangelisterne anfördt, är här utelämnadt, men de berättelser om en och samma sak, som hos dem på flere ställen förekomma, äro här ej mer än en gång upptagne. Wid kedjan af Tideräkningen, har jag hufwudsakligen följt Evangelisten Lucas, efter han sjelf i början försäkrar sin Berättelse wara fullständig. Såsom hjelpredor härwid har jag nyttjat, utom Doktor Bälters större werk, de i närwarande tid godkände bäste Författare, både Latinska, Tyska och Swenska.

Exemplaret oinbundit kostar 1 R:dr 32 ß. R:gd och i Welskt band 2 R:dr 4 ß. samma mynt, och säljes på följande ställen:

I Stockholm i H:rar Utters & Comp. Boklåda. Götheborg, Geo. Lövegrens Boklåda. Norrköping, Bokbindaren Lyséen. Carlskrona, Bokhandlaren Petersson. Linköping, Bokbindaren Hagrell. Jönköping, Bokbind. Lysén och Nordström jun. Christianstad, Boklådan. Westerwik, Bokbindaren Dahlgren. Kalmar, Directeur Bagge. Nyköping, Boktryckaren Winge. Malmö, Bokbindaren Sterenius. Örebro, Bokbindaren Ekblad; samt i Wexiö, å nya Boktryckeriet.

Resp. Subscribenter å detta arbete, som erhålla sina Exemplar enligt löfte för 1 R:dr 12 ß. oinbundne, och i welskt band til 1 R:dr 32 ß. R:gd, täcktes med första afhämta dem.

Wexiö, 1813, C. F. Berg.

No 77.

Den
Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 9 October 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Zerbst den 17 Sept. Hans Kongl. Höghet KronPrinsen af Sverige har af 3:ne Monarker: Hans Maj:t Kejsaren af Ryssland, Hans Maj:t Kejsaren af Österrike samt Hans Maj:t Konungen af Preussen, erhållit de högsta graderne af Högst de sammas RiddareOrden — Men huru svagt lysa icke desse Ordnars brillant sken i jemförelse med denne store Furstes ojemförlige egenskaper och förtjenster! Svea! huru skall du kunna nog tacka Gud, som skänkte dig den ovärderliga lyckan att i Honom se din KronPrins!!

Töplits den 11 Sept. I förgår har Ryske Öfversten Furst Madatoff med en Corps Kosaker och Husarer imellan Bautsen och Dresden, sprängt i luften 200 Franska Krutvagnar, eröfrat en del af Franska Kejsarens bagage och gjort mer än 1200 fångar. — Till Prag hafva ankommit 3:ne fångne Fransyske Generaler, inemot 300 Officerare och 9000:de Franska soldater, som alla nyligen blifvit tillfångatagne. På vägen till det inre af landet tåga nu 80 stycken eröfrade artillerie piecer. — Wid stora Arméen hafva följande jemte många andra blifvit befordrade: Till Fälttygmästare och Generaler af Kavalleriet: FältmarskalksLieutenanterne Marquis de Chasteller, von Duka, Hieronymus, Gref von Colloredo Mansfeld, och Friherre von Frimont. Till FältMarskalksLieutenanter: General Majorerne von Kroyherr, Gref Murray, Baron Wimpfen, von Bienenthal, von Grech, von Kutschera, von Merville, Friherre von Koller, Gref von Klebelsberg och Gref von Hardegg. Till GeneralMajorer: 9 Öfverstar — Äfven har Gen. Majoren Mariassy erhållit Regementet Weidenfeld.

Töplits den 15 Sept. Antalet af de till Schlesien öfverförde fångar, är så stort, att man börjar komma i förlägenhet i afseende på deras transporterande — Sannolikt måste en stor del deraf tillbaka sändas för att annorstädes förläggas. — Med rätta klagar man öfver fiendens grymhet att skjuta med sönderhackadt bly. — Men detta är icke dess enda munition — Han nyttjar äfven jernbitar. — Österrikiska Öfversten Schneider en utmärkt käck man blef skjuten utanför Dresden med en nyckelformig jernten. — En Sachsisk Ulahn Offcer v. U. . stack en Fransysk Gensd'armer Brigadier, emedan den senare beskyllade honom att hafva på orättmätigt sätt bekommit sin ridhäst — Det uppretade folket fullkomnade sedan Gensd'armens afdagatagande — Herr v. U. . öfvergick derpå till de alierade. — Hans beskrifning öfver hungersnöden i trakten af Dresden, Franska Arméens missnöje, Sachsiska och Westphaliska Arméens ledsnad att strida, öfverstiger all föreställning. — Fransoserne ödelägga allt liksom befunno de sig i fiendtligt land — Många tro sig deraf kunna sluta till deras snara aftågande — Många jordbrukare äfven i de högst bördiga trakterne af Elbströmmen, äro så utarmade, och blottade på alla lifsmedel, enligt öfverlöpares berättelse, att de irra omkring på de lemnade bivouaquerne och förtära begärligt den hafre, som hästarne lemnat efter sig — De sträcka sina händer mot himlen öfver deras Konungs förblindelse, och tillskrifva honom orsaken till deras jämmerfulla elände.

Töplits den 19 Sept. Kejsar Napoleon hade den 16:de dennes, förenat en stor del af den återstod af hans truppar, som undansluppit Hans Kongl. Höghet KronPrinsens af Sverige samt Gen. Bluchers segrande vapen, med 1:sta, 2:dra och 14:de Arméecorpserne, samt hade i spetsen för sitt Garde framryckt ända emot Nollendorff — Fångarnes berättelser intyga, äfvensom fiendens skedde förberedelser lemna intet tvifvel öfrigt: att han åsyftat en alfvarlig operation emot Böhmen under Kejsarens personliga anförande. — Till detta ändamål lät han den 16:de vid middagstiden en kolonn defilera från Nollendorff — Hans Durchl. kommenderande Fursten von Schvarzenberg hade befallt: att alla förposter ända till Culm skulle draga sig tillbaka för att der afbida fiendens ankomst — Byarne Arbesan, Delich, Reinits och Johnsdorff, blefvo honom öfverlåtne — En stark kanonad började — Fältygmästaren Gref Colloredo's och Meerfelds Corpser defilerade öfver Deutsch, Neudorff och Reinits till fiendens vänstra flank, under det Gref von Wittgenstein lät Preussarne, under General von Zieten med Infanteriet, framrycka mot fiendens front. Fienden utvicklade allt mer och mer sina stridsplaner som tycktes syfta derpå att vinna terrainen, för att debouchera. — Hans Kavalleri attaquerade raskt våra Batterier, under det infanteri massorne på alla sidor utbredde en ödeläggande eld — I detta vigtiga ögonblick rusade en skadron af Hessen Homburg Husarerne, understödd af det tappra Preussiska Kavalleriet, med en dem egen raskhet, in på fiendtliga lederne — Österrikiska Infanteri Massorne följde dem i spåren med den största kallblodighet — Fienden blef öfverallt tillbaka kastad, och [illegible]dgades under

den största förvirring draga sig tillbaka till höjderne af Nollendorff. — Franske Generalen Kreutzer, 7 kanoner och en fana föllo i våra händer; fångarnes antal stiger till mer än 2000 man. En tjock dimma och nattens mörker räddade fiendens kolonner från obotlig undergång. — Kejsar Napoleon skall varit närvarande, och enligt fångarnes utsaga, har han äfven blifvit blesserad. —

Enligt Franska Bulletins är Fransyska Arméen, på alla punkter segrande och avancerande — I sjelfva verket har den till största delen öfvergifvit högra Elbstranden, och hittills gjort 3:ne försök att intränga i Böhmen, hvilka försök likväl blifvit slutade med de anfallande Corpsernes undergång. Alla underrättelser från Franska Arméen instämma deri, att den lider en förskräcklig brist på lifsförnödenheter, så att dagligen hundrade hästar dö af hunger, och folket måste nära sig af hästkött. — — Hans Kejserl. Höghet StorFursten Constantin uppehöll sig under den här ofvanför beskrifne affairen, bland avantgardet hvarest kulor regnade — Gen. Gref Wittgenstein, Hertigen af Wurtemberg, Fälttygmäst. Gref Colloredo och Meerveld, Gen. v. Zieten, FältMarsk. Lieut. v. Lichtenstein, ÖfversLieut. Simony, Lopsie och Czorica, Major Geppert, Ryttmäst. Dörry hade särdeles tillfälle att utmärka sig. — De 3 förenade Arméerne fäktade denna dagen såsom förut broderligen förenade, och lifvade af samma anda. Hans Kejserliga Ryska Majestät har redan natten efter affairen, öfversändt FältTygmäst. Gref Colloredo det militairiska St. Georgen Ordens korsset af 3:dje klassen, samt förärat FältmarskalksLieut. Furst v. Lichtenstein en med brillanterad påskrift prydd hedersvärja med Gullfäste. — Enligt från Danzig inlupna underrättelser, äro löpgrafvarne derstädes redan öppnade.

Hernnhuth den 10 Sept. D. 1 Sept. passerade Schlesiska Arméens Avantgarder Queis och d. 2 Neisseströmmen — Arméen följde efter — Fienden blef d. 4 tillbakadrifven till Bautsen — Hochkirch var nu lemnadt af honom då hans kolonner gjorde halt, och avantgarderne nytt anfall. Man observerade Truppar som marcherade genom Bautsen — De fångne sade att Kejsar Napoleon anländt med betydlig förstärkning — Mycket Kavalleri visade sig och om aftonen d. 4 inlopp en bekräftelse: att Kejsaren med sitt garde, vid middagstiden anländt — Generalen en Chef drog AvantCorpsen under Gen. Wasilrikoff tillbaka bakom Lökauer concentrerade Arméen vid en hög bergsrygg, Landskron, under förmodan: att om fienden skulle visa sig, man kunde med fördel bjuda honom spetsen — d. 5 Sept. uppställde fienden vid Reichenbach en betydande makt och anföll häftigt — Generalen en Chef fann det icke afsiktsmässigt att här inlåta sig med honom i en slagtning — Han lät derföre Arméen gå tillbaka öfver Neisse och Queis, samt uppställa sig på högra Neiss stranden för att observera: om fienden skulle vidare framrycka mot Schlesien — Ju längre han till äfventyrs drog sig från Dresden, desto mer deciderande skulla ock den stora Böhmiska Arméens operationer blifva. — Förgäfves väntade Schlesiska Arméen d. 6 och 7 Sept. att fienden skulle passera Niesse — Han kände sin vådliga belägenhet, och Kejsar Napoleon hade re-

dan, med sina förstärkningar återvändt till Dresden och der inträffat d. 7:de. — Ryske Fursten Madeloff, Öfverstarne Rachumoff och Figner, Preussiske Majorerne von Falkenhausen och Boltenstern anföllo fienden i ryggen och tillfogade honom derunder oupphörliga förluster — Den förstnämnde tog en fiendtlig Bataillon bestående af en Öfverste, 5 Capit. 18 Lieut. 2 Adjutanter, och 677 man. Derpå anföll han d. 4, en 500 man stark munitions transports betäckning, som blef tillfångatagen, och sprängde mer än 100 munitionsvagnar i luften. — Major Falkenhausen anföll i fiendens rygg, en afdelning Artillerie betäckt af Infanteri och Kavalleri — Fienden kastades öfver ända, fångar togos och 1 kanon — Den 8 Sept satte sig den Schlesiska Arméen i rörelse — Gen. Gref St. Priest gick vid Ostrits öfver Neisse – Gref Langerons Corps följde med d. 9 Sept. Enligt dispositionerne skulle Gen. Lieut. Priest, hastigt anfalla Korhau, Gref Langeron understödja honom under det von Yorcks Corps attaquerade öfver Landskron, den vid Görlits stående fiendtliga Corpsen, i Flanken och ryggen, samt afskära honom öfver Reichenbach – Gref Prist angrep den Polniska Arméen som samlade sig vid Löbau, kastade fienden från Hartvigsdorff, Ebersdorff och Löbau. Men angrepet på Corpsen vid Görlits kunde icke utföras, af den orsak att fienden som kände sin fara, aftågade så skyndsamt, att Gen. von Sachens Kosaker knappt kunde uphinna honom. — Den 10 Sept. fortsatte fienden sitt återtåg mot Bautsen — Vårt avantgarde besatte Hochkirch och Kosakerne svärmade framför Bautsen.

Wien d. 7 Sept K. K. ÖfversteLieut. och Gen. Adjut. Gref Paer, har såsom Courier förliden Söndag d. 4 här gjort ett högtidligt intåg med fullständiga underrättellser om de fullkomlige segrar, som den förenade Arméen vunnit öfver den Fransyska, vid Kulm, Trebbin och Jauer — En del af de eröfrade fanor och trophäer infördes äfven i segertog, beledsagade af K. K. Rytteriet, ridande Borgerskapet samt 30 Postilloner som blåste i sina horn. Processionen var högtidlig — En nästan oräknelig mängd menniskor betäckte gatorne, och höga segerrop återskallade från alla sidor. — Hela Batailloner af Siluiner, Oguliner och Banal Regementerna, fullt beväpnade hafva öfvergått till oss — I det åter eröfrade Kroatien, organiseras Regementerne med otrolig skyndsamhet — I Luckenwalde hade Fransoserne tagit allt, om icke Bayrarne hindrat det — Emedlertid äro Borgarne derstädes, utan både vinterföda och utsäde för nästa år.

En villdriftad Oxe är i desse dagar upptagen, om hvilken underrättelse meddelas här i Boktryckeriet.

N:o 78 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 7.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Måndagen den 11 Oct. 1813.

Extra Tidning.

Wexiö, tryckt i C. F. Bergs Boktryckerie.

Bref från Hans Kongl. Höghet KronPrinsen af Swerge till Hans Maj:t Fransmännes Kejsare.

Sire!

Så länge E. M. handlat eller låtit handla endast emot mig direkte, tillkom det mig icke, att med annat än lugn och stillatigande bemöta ett sådant förfarande. Men nu, då Hertigens af Bassano skrifwelse till H:r d'Ohsson söker emellan Konungen och mig wäcka just samma twedrägtsanda, som för E. M. lättade ingången i Spanien, wänder jag mig, med åsidosättande af alla formaliteter, omedelbarligen till E. M. sjelf, för att i E. M:s minne återkalla Swериges redliga och öppna förhållande, äfwen i de swåraste tidpunkter.

På de meddelanden, hwarmed, på E. M. befallning, H:r Signeul blifwit uppdragen, lät Konungen swara: "Swerige, öfwertygadt, att det bör tillskrifwa blott E. M. förlusten af sitt Finland, kan aldrig tro på E. M:s wänskap, om E. M. icke hjelper det till besittningstagande af Norge, för att ersätta den skada, som E. M:s politik det tillfogat".

Hwad angår allt det, som i Hertigens af Bassano bref anföres, rörande intagandet af Pommern och Franska Kaparnes framfarande, så tala gerningarne sjelfwe; och efter jemförelse mellan tidsuppgifterna, torde det blifwa lätt att afgöra, hwem af båda, som har rätt, E. M. eller Swenska Regeringen.

Hundrade Swenska skepp woro tagne, och mer än twåhundrade matroser lågo i bojor, då Regeringen såg sig nödtwungen, att fängsla en fribytare, som under Fransysk flagg kom ända intill wåra hamnar, för att bemägtiga sig wåra fartyg, och drifwa gäck med wårt förtroende till fördrag och konventioner.

Hertigen af Bassano säger, att E. M. icke har tillställt Kriget med Ryssland; och likwäl har E. M. i spetsen för fyra hundrade tusen man gått öfwer Niemen.

Från det ögonblick, då E. M. inträngde i det inre af detta rike, war utgången icke mera twifwelaktig. Kejsar Alexander och Konungen förutsågo redan sedan Augusti, månad fälttogets slut och dess omätliga följder. Enligt alla militäriska beräkningar tycktes det afgjordt, att E. M. skulle blifwit krigsfånge. Denna fara har E. M. undsluppit, men Sire! Eder armee, blomman af Frankrikes, Tysklands och Italiens ungdom, är borta. På Rysslands widsträckta fält hafwa blifwit liggande obegrafne de tappre, som räddade Frankrike wid Fleurus; de Franske krigare, som segrade i Italien, de, som uthärdade Egyptens brännande himmel, och de, som wid Marengo, wid Austerlitz, wid Jena, wid Halle, wid Lübeck, wid Friedland, och på så många andra ställen, fäst segren wid Edra fanor.

Måtte, Sire! wid dessa sönderslitande taflor, Ert hjerta bewekas, och, om det är nödigt, för att fullkomligt röra det, så täckes E. M. betänka, att mer än en million Fransmän stupat på ärans fält såsom offer för det af E. M. företagna kriget.

E. M. åberopar sig Dess anspråk på Konungens wänskap. Ware det mig tillåtet, Sire, att erinra Eder, huru litet wärde E. M. satte på denna wänskap i de ögonblick, då ett ådagaläggande af wänskapliga tänkesätt skulle hafwa warit ganska helsosamt för Swerige. Då Konungen efter Finlands förlust skref till E. M. och anhöll, att genom E. M:s bemedling få behålla Åland och öarne deromkring, swarade E. M.: Wänd Er till Kejs. Alexander, han är stor och ädelmodig; och för att fylla måttet af E. M:s likgiltighet, lät E. M., i ögonblicket af min afresa till Swerige, införa i en Statstidning (Monitören för d. 21 Sept. 1810 N:o 262): "i detta Konungariket äger en mellanregering rum, under det Engländarne opåtalt drifwa handel derstädes".

Konungen affsöndrade sig från 1792 års koalition, emedan densamma gick ut derpå att dela Frankrike, och emedan Han icke wille taga någon del i denna sköna monarkiens styckande. Till detta beslut, en berömlig minneswärd åt Hans politik, föranleddes han så wäl af sin tillgifwenhet för Franska folket, som af behofwet att låta Konungarikets sår läka sig. Detta wisa och dygdiga förhållande, grundadt derpå, att hwarje nation äger rätt, att inrätta sin regering efter egna lagar, efter egna bruk och efter egen wilja;

detta förhållande är just det, som Han nu har gjort sig till grundsats.

Ert system, Sire! will bestrida nationerna utöfningen af de rättigheter, som de af naturen hafwa undfått; rättigheten att drifwa handel med hwarandra, att hjelpa hwarandra, att lefwa i ömsesidig gemenskap och i fred. Sweriges tillwaro beror likwäl af en utwidgning af handelsförhållanden, utom hwilka det icke kan wara sig sjelft nog.

Långt ifrån att se i Konungens förhållande förändrade grundsatser, skall hwar upplyst och opartisk deruti finna blott fortsättning af en rätt och ståndaktig politik. Denna måste röja sig i en tid, då Förstar förenade sig emot Frankrikes frihet; den blir med eftertryck följd i en tidpunkt, då Franska Regeringen fortfarit att sammanswärja sig emot Förstarnas och Folkslagens sjelfständighet.

Jag känner Kejs. Alexanders och Engelska Kabinettets böjelse för freden. Fasta landets wådliga ställning fordrar den högt; E. M. skulle icke afwisa den. I besittning af den skönaste Monarki på jorden, skulle wäl E. M. alltjemt wilja utwidga deß gränsor, för att åt en mindre mägtig arm än Eder egen, lemna oupphörliga krig i arf? Skulle E. M. icke sträfwa att hela såren af en Revolution, hwaraf för Frankrike intet annat blir öfrigt, än minnet af deß krigiska rykte och werkliga olycka i det inre? Sire! historiens lärdomar förkasta tanken till en universalmonarki; sjelfständighetens känsla kan hämmas, men den qwäfwes aldrig i folkets hjertan. Måtte E. M. taga allt detta i öfwerwägande, och slutligen en gång werkligen tänka på den allmänna freden, hwars wanhelgade namn har förorsakat så mycken blodsutgjutelse.

Jag är född i det sköna Frankrike, som E. M. beherrskar: deß ära och deß wäl kunna aldrig blifwa mig likgiltige. Men, ehuru jag icke upphör, att hysa önskningar för det landets sällhet, skall jag likafullt med alla min själs krafter förswara det folks rättigheter, som kallat mig, och den Förstes ära, som wärdigats kalla mig sin son. I denna kamp emellan werldens frihet och förtryck, skall jag säga till Swenskarna: "Jag fäktar för eder, och med eder, och de fria nationernas önskningar skola åtfölja wåra bemödanden"

I politiken, Sire! gifwes det hwarken wänskap eller hat: det gifwes blott pligter att uppfylla emot de folkslag, öfwer hwilka Försynen kallat oß att regera. Deras lagar och rättigheter äro för dem dyra egodelar, och när man är nödsakad, att, till deßas fredande och bibehållande, afsäga sig alla förhållanden och famil-

jeband, så får en Furste, som will uppfylla sitt kall, aldrig wara willrådig, hwilket beslut han har att fatta.

Hertigen af Baßano förklarar, att E. M. will undwika uppseendet af en brytning. Men, Sire! har ej E. M. sjelf afbrutit wåra handelsförhållanden, i det E. M. befalte borttagandet af Swenska skepp midt under freden? War det ej strångheten af Edra befallningar, som i trenne års tid nekat oß hwarje slags gemenskap med fasta landet, och låter sedan denna tidpunkt qwarhålla mer än 50 Swenska skepp i Rostock, Wismar och andra hamnar?

Hertigen af Baßano tillägger: "E. M. will icke ändra system, och hyser den största obenägenhet för ett krig, som måste betraktas som ett borgerligt krig." Detta gifwer tillkänna, att E. M. will behålla Swenska Pommern, och att E. M. icke uppgifwer hoppet, att bjuda och befalla öfwer Swerige, och att på sådant sätt, utan att derwid wåga det ringaste, nedsätta Swenska namnet och karakteren. Genom uttrycket borgerligt krig beteknar E. M. utan twifwel kriget emellan bundsförwandter; men man känner det öde, som E. M. bereder sina. Om E. M. will erinra sig det mißnöje, som E. M. kungjorde, då E. M. erfor af mig i April 1809 den, denna tappra nation, bewiljade warenhwiлa, så skall E. M. deruti erkänna nödwändigheten, hwaruti detta land sig befannt, att göra allt, hwad det hittills gjort, för att bibehålla deß sjelfständighet, och wärja sig för de faror, hwaruti E. M:s politik skulle hafwa inwicklat det, om det icke om deßa haft så god kännedom, som det hade.

Under de sedan en tid af fyra månader liksom på hwaran sig hopande händelser, har Swenska troppernas i Pommern afwäpnande och deras affändande till Frankrike såsom krigsfångar, kunnat blifwa lagdt E. M:s Generaler till last. Men det torde ej blifwa så lätt att finna en förewändning till wederläggande af det werkliga factum, att E. M. aldrig har welat stadfästa Priskonseljens utslag, och att E. M. gjort serskilta undantag till Sweriges skada, ehuru denna domstol afdömt målen till wår förmån. Föröfrigt Sire! lär ingen menniska i Europa låta sig förwillas deraf, att skulden kastas på E. M:s Generaler.

Ministerns för utrikes ärenderne skrifwelse och H:r Cabres swar af d. 4 Jan. 1812 skola bewisa E. M., att Konungen förekommit E. M:s åstundan, i det Han lät sätta alla tagne kaparefartygs besättningar i frihet. Redan då har Regeringen drifwit sin foglighet till den grad, att den sände tillbaka till och med Portu-

fare, Algierare, Negrer, som blifwit tillfångatagne på samma ka-
refartyg, och utgåfwo sig för E. M:s undersåtare. Intet borde
ledes ligga i wågen för E. M. att hafwa utfärdat lika befall-
ng till frigifwande och hemförlofwande af Swenska Officerarne
Soldaterne i Frankrike — och likwäl försmägtade de der än-
i bojor.

Hwad angår Hertigens af Baßano i nämda Skrifwelse yttra-
betelser, och de 40,000 man, som E. M. will gifwa Konungen
Danmark, så tror jag mig icke böra närmare inlåta mig i deßa
fers bedömande, så mycket mer, som jag twiflar, att Konungen
Danmark kan begagna deßa hjelptroppar.

Om min personliga äregirighet sättes i fråga, så tillstår jag,
den är ganska stor; jag har den äregirigheten: "att tjena
nsklighetens sak, och försäkra Skandinaviska Halfons sjelfstän-
ghet." Att winna detta stora ändamål, förlitar jag mig på rätt-
san af den sak, hwars förswar Konungen mig befallt, på Na-
nens ihärdighet och på deß Bundsförwanters redlighet.

Sire! huru Edert beslut än blifwer, för freden eller för kri-
, skall jag icke deßmindre för E. M. bibehålla en f. d. warande
apenbroders tänkesätt.

Stockholm den 23 Mars 1813.

CARL JOHAN.

Då man funnit att den Tidning, som å mitt Boktryckerie utgifwes Ons- och Lördagar, likwäl är otillräcklig för att kunna någorlunda omförmäla de märkwärdigaste händelser, som tilldraga sig under deßa wigtiga, och för wårt kära Fädernesland fägnesamma epoker; så har jag nödsakats som oftast utgifwa ett bihang till deßa Tidningar. — Att fortfara dermed skalle wara all för kostsamt, helst jag, för den redan erhållna prenumeration, icke utan förlust kan utlämna de utlofwade: Jag får derföre härmedelst underställa den wördade Allmänheten: om icke jag kunde winna gunstbenåget bifall i min proposition, att emot 16 ß. B:co nu prenumeration, som till mig med möjligaste första öfwersändes, blifwa i tillstånd att hwarje wecka, till årets slut, kunna utgifwa en Extra Tidning. De, som äro boende i Orten, äga att prenumerera å Kongl. PostCont., der postporto 4 ß. B:co serskildt erläggas. Wexiö den 11 October 1813.

Carl Fr Berg.

B i h a n g

till N:o 78 af Den Anspråkslöse Samlaren.

Utrikes Nyheter.

Berlin den 25 Sept. Det Kongl. Svenska Artilleriets förtjenster, som fvit ådagalagde i slagtningarne d. 23 Aug. och 6 Sept. hvilka Berlin har tacka för sin befrielse, äro för mycket stora för att icke åtminstone fva, ehuru korteligen, bekantgjorde. Den 23 Aug. då Öfversten Cardell f beordrad: att uppehålla och anfalla den vid Ruhlsdorf framträngande ndens vänstra flygel, skyndade han med sina batterier af det ridande Areriet, i galopp fienden till mötes, midt i dess kartescheld, som underls af mer än dubbelt antal Artilleri, utom det en mängd Tirailleurer vo eld på Öfverst Cardells vänstra flygel ur skogen vid Gross Beeren — t oaktadt har bemälte Öfverste, enligt hvad de fångne Artilleri Officene försäkra, icke allenast demonterat en stor del af fiendens Artilleri; n också bragt fienden i oordning så att då Preusiska Kavalleriet gjorde que blefvo alla fiendens Artillerie pjecer tagne. —. Den 6 Sept. förde neral Adlercreutz de ridande batterierne, till vår högra flygels underljande, emot fienden. — Till vänster om byn Gölsdorf anföll Han fien, som gaf en förfärlig kartescheld, och genom en väl verkställd Arri Manoevre, särdeles med granater, dref fienden tillbaka. — Öfverste dell har blifvit utnämd till General. Han har i dessa dagar, under det förföljde fienden med ReservArtilleriet, träffat en Preusisk Officer af neralStaben, som underrättade Generalen om brist på munition och Areripjecer på högra flygeln emot det [illegible] fiendtliga illeriet — Gen. Gardell skyndade då med ridande Artilleriet, då det nde ej möjligen kunde hinna så fort, blottställd för fiendens eld, ända gs åt slagtfältet, till stället hvarest han i förening med några Ryska kaer bragte fiendens vida öfverlägsna Batterier till tystnad, och förfölj jemte Preusiska Infanteriet, under General von Borstels förträffliga örande, fienden, som blef tillbakakastad ur alla de positioner, han förte intaga, ända till dess den mörka natten satte gräns för denna segera fäktning. —

Prinsen Regenten i England har aflåtit en skrifvelse till Lord Welgton, Högste Befälhafvaren öfver förenade Arméen i Spanien, af följan innehåll. Min gode Lord! Edert ärofulla uppförande är öfver allt mensk beröm, och vida större än min tacksamhet möjligen kan vara. — Jag ner intet språk i verlden som skulle kunna uttrycka den. — Jag mär att för mig blir intet annat öfrigt än att af uppriktigaste hjerta tac Försynen, som i sin godhet och Allmakt behagat skänka mig och fäneslandet en så stor General. — I hafven bland trophäerne som eder attbara tapperhet eröfrat, öfversändt mig äfven en Fransysk Marskalks

staf — Jag skickar Eder deremot nu den Engelska FältMarskalksstafven
Brittiska Arméen skall med enthousiasm emottaga den, och verlden erkä
na de kraftfulla bemödanden, hvars ära detta tolkar — Måtte en oafbi
ten helsa och städse friska lagrar, kröna Eder lefnadsbana, under en lå
och ärorik följd af år! Detta min dyra Lord! är en brinnande och ou
hörlig önskan af Eder uppriktige och trogne Wän.

G. P. R.

Blandade underrättelser:

En från Widdin till Bucharest ankommen Kurir har medfört den
derrättelsen, att Serviernes läger vid Negotin blifvit bestormadt af de St
Herreliga Trupparne, samt att den 5000 man starka besättningen d
blifvit nedhuggen dels tillfångatagen — Serviske Befälhafvaren Weliki
pade äfven — Man har anledning att förmoda att Spanska fästninga
Pamplona och St. Sebastian redan blifvit intagne af Engelska fören
Arméen. — I ett bref från denna Arméens Pyrenaiska läger heter d
"här campera vi till en del i Spanien, och till en del i Frankrike."
Den der förenade Arméens operationer bestodo hufvudsakligast uti att
bakadrifva förposterne af Soults Armée — Davaco imellan Valencia och
ragossa, samt Allmunea som ligger imellan Madrid och Saragossa, ha
gifvit sig åt Spanjorerne.

Allt sedan år 1795 då jag med Kongl. Maj:ts nådiga tillstånd inrätt
ett General AdressContoir för Hufvudstaden och Landsorterne, har jag
der min tjenstgöring vid Tullverket å Landet hört flere oredigheter i
stå af då varande föreståndare, att jag nödgades det återtaga för 3:ne
sedan, och således återvunnit Respective Allmänhetens förtroende. S
digheten fordrar derföre ännu uppräkna förefallande göromål i flere
nen som uträttas på detta Contoir neml. Anvisningar af hyror, köp, b
af hus och egendommar, fullmägtige så till skrifvande som till rättegån
bestridande, samt hetjening af alla öfriga Tittlar och Tjenstefolk, alla
matämnen, för köpare och säljare på dagar och året, beklädningar som
nas och kunna förfärdigas för båda kjönen resandes beqvämlighet, då de
staden ankomma, under varelsen och vid bortfarten m. m. — Af nit
Allmänhetens beqvämligheter har jag haft möda, kostnad och tidspillan
att kunna vinna tillräckliga upplysningar, genom denna inrättning, som
kert och ordentligt blifva betjente. Contoiret är belägit vid Hornsg
Huset N:o 6 till vänster från södermalms torg der AdressTaflan sitter.

G. Wijnbladh, Capitain.

Wexiö. 1813. Carl Fr. Berg.

№ 79.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 16 October 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Berlin d. 2 Oct. Från Hans Excellence Gen. Bluchers Hufvudqvarter hafva vi erhållit en så lydande Armée rapport: Redan d. 10 Sept. förenade sig den Schlesiska Arméen med den Kejserliga Österrikiska Corpsen under Fältmarskalk Lieutenanten Gref Bubna — d. 11 framträngde Generalerne Gref Priest och Kapezevitsch vid Schirgisvalde öfver Spree — Gen. Bubna ryckte fram emot Neustadt — Fienden lemnade d. 12 Sept. före dagbräckningen, sin ställning vid Bautsen och Nystadt, och drog sig bakom Bischofsverda och Stolpen — Här gjorde han halt en dags march från Dresden, och hade öfver Pirna omedelbar communication med sin högra flygel. — Den 14 Sept. framryckte General Lieut. Priest — Hans Kavalleri högg in vid Drebnits — En Bataillons Chef och flere hundrade man blefvo tillfångatagne. — Fienden blef allt mer och mer trängd tillsamman i sin ställning vid Dresden — Lifsmedel och fourage saknades, enligt hvad desse skaror af Deserteurer, som dagligen öfvergå till oss, intygade. — Den 22 Sept. frambröt Marskalk Macdonald ur sina positioner vid Schmiedeberg, emot Bischofsverda — Kejserliga Ryska Avantgardet under Gen. Rudezevits, och den Kongl. Preusiska Öfversten von Katsler, gjorde honom hvarje aln terrain stridig. Likväl utrymdes Bischofsverda om aftonen i anseende till fiendens öfverlägsna antal, sedan fienden å sitt Infanteri lidit betydlig förlust — Wårt Avantgarde hade i döda och blesserade: 12 Officerare och 300 man — d. 23 fortsatte fienden, sitt anfall. Avantgardet öfverlemnade honom skogen vid Bischofsverda; men så snart han deboucherade derutur, vände det om, och Kavalle-

riet under Ryska Gen. Gref Witt och Emanuel, samt Preusiska Kavalleriet under Öfversten von Katsler, tillbakakastade fienden i skogen — 10 Officerare och 300 man af Westfaliska Gardet föllo i våra händer; Fältet var betäckt af döda och svårt blesserade. — Fienden, som var i antal mycket öfverlägsen, framryckte likväl till Gödau. — Här upphöra de tjocke skogarne och åt sidan af Bautsen äro stora slätter på hvilka Kavalleri kan agera — General en Chef lät von Sackens Corps intaga en cacherad ställning, för att den 25:te falla fienden i ryggen och flanquen, i händelse han skulle angripa Avantgardet — Då fienden ända till eftermiddagen stod stilla midt emot Avantgardet, befallte Generalen en Chef Gen. af Infanteriet Baron v. Sacken, att anfalla fienden — Hans Kolonner deboucherade mot fiendens vänstra flygel — Nattens mörker hindrade utförandet af en rörelse i fiendens rygg — Anfallet måste uppskjutas till dagbräckningen d. 25 Sept.; men fienden afvaktade icke det samma; utan drog sig, redan under natten, tillbaka till Bischofsverda — Fienden har således för 3:dje gången attaquerat den Schlesiska Arméen, utan annan framgång än att han äfven nu förlorat ej mindre än 2000 man. — Landet lider obeskrifligt, under Franska Trupparnes march; Den förenade Arméen fann utom städerne, från Görlits till Schmiedefeld, alla innevånarne kringspridde på vägarne; emedan de genom deras alierades hårdhet, blifvit borttdrifne från sina hem till skogar och ödemarker.

Till följe af en resandes berättelse, skall Franske Marskalken Ney hafva aflidit i Torgau — Flere betydande Corpser af stora Arméen i Böhmen hafva redan marcherat till Hof, för att utgöra ett med Bayerske Trupparne som enligt förra Tidningarne, öfvergått till de alierade. — Den i Böhmen qvarblifvande styrka skall besätta passen derstädes.

Breslau d. 27 Sept. Natten imellan d. 25 och 26 dennes har Hans Excellence General Moreaus andelösa lekamen, beledsagad af Hans Ryska Kejserl. Maj:ts Adjutant Rapatelle, passerat vår stad. — Wårt MilitairGouvernement har låtit kungöra efterföljande Armée raport af d. 21 dennes: Kommenderande Gen. en Chef von Blucher har sitt Hufvudqvarter i Bautsen — Hans högra flygel slutar sig till Norra Tyska Arméen. och den vänstra står i förbindelse med Böhmiska Arméen — Generalen Baron v Sacken står med en Corps, som utgör den högra flygeln, imellan Bautsen och Kamenz. Han har genom en

skicklig manovre, efter en icke betydlig fäcktning, intagit Pulsnits. — Fienden har derefter dragit sig tillbaka till Schmiedefeld. Hans hö-gra flygel innehar ännu sin fasta position vid Stolpen — Midt emot den står vår vänstra flygel under General Bubna — Wåra Avant-Corpser befinna sig vid Bischofsverda — Benningsenska Arméen har stött till den stora Böhmiska Arméen, samt har nu intagit en fast po-sition vid Schandau bredvid Elben.

Högqvart. Töplits d. 20 Sept. K. K. GeneralMajoren Baron Schei-ter har med en tapperhet, hvarföre han är känd verkställt sina Or-dres: att marchera mot Freiberg — Den 17 om aftonen intog han en masquerad ställning vid Bertsdorf nära intill Freiberg, och kom ovän-tad, bittida om morgonen d. 18 till dess portar — Fienden hade in-spärrat staden och besatt alle dess portar med Infanteri — General Scheiter lät flere afdelningar, genom omvägar, framrycka mot Meis-ner och Dohnær port, under det han sjelf förde hufvud Kolonnen e-mot Erbisdorfer — Fienden försvarade sig hårdnackadt — Erbisdorfer porten blef ändteligen nedhuggen — Några Kavalleri Afdelningar ga-lopperade genast in i staden, och gjorde, efter ett korrt motstånd, he-la Garnizonen till krigsfångar — Brigade Generalen Bruno, 20 Stabs-och ÖfverOfficerare, 400 Husarer till häst, och 228 Infanterister föllo äfven i våra händer — Hela vår förlust består i en dödad och 3:ne blesserade Jägare — General Scheiter berömmer sina Truppars af alla klasser hjeltemodiga uppförande.

Blandade underrättelser:

Enligt inlupna underrättelser har Kejsar Napoleon, den 30 Sept. anträdt sitt återtog från Dresden — General Platovv förföljer Fran-soserne med 22,000 man Kavalleri, och skall redan hafva gjort 8000 fångar, samt eröfrat 26 kanoner, utom det en stor transport blessera-de Fransyske Officerare, som från Dresden skulle vidare transporteras, blifvit tagne — Man säger: att Ett Kongl. Bayerskt Sändebud, och några Bayerska Generaler hafva ankommit till Töplits — Att Span-ska Fästningen St. Sebastian blifvit af Engländarne intagen, bekräftar sig äfven genom de från Wien erhållne underrättelserne.

Wien d. 21 Sept. Då fienden den 14, med nära 8000 man Infan-

teri och 400 man Kavalleri, vid sidan af Adelsberg, i positionerne vid Jelschane omkring Lippa, angrep General Nugent, såg han sig nödsakad att draga sig tillbaka till St. Matheo bredvid Fiume, hvilket han verkställde den 15, och gjorde en flanque rörelse till Istrien för att förena sig med de under vapen stående tappre Istrianer, samt sedan han erhållit denna förstärkning, med eftertryck angripa fienden. — Major von Gavenda erhöll Ordres att med sina Radetsky Husarer fatta posto vid Fiume, och så länge möjligt var, hindra fiendens vidare framträngande. Likväl om han blefve angripen af en allt för öfverlägsen styrka, skulle han företaga sitt återtog på den gamla vägen från Carlstadt — Denne skicklige Officer blef ock verkligen, följande dagen tidigt, anfallen af den 7000 man starke fienden, vid Szkalniza, samt således tvungen, att efter ett långt och tappert motstånd draga sig tillbaka till Fiume — Han försvarade der så länge han möjligtvis kunde, Fiumanerbryggan, men kunde ej hindra att ju fienden, nämde dag kl. 2 eftermiddagen, besatte denna stad, hvarefter han till följe af sina Ordres, satte sig i marche på förenämde väg för att, så snart General Gref Neugent fallit fienden i ryggen, angripa honom en fronte med den från Carlstadt ankomne förstärkning, samt befria Fiume — Enligt erhållne reporter, har Triest d. 10 blifvit intagit af en General Nugents Corps, och under d. 14 har General Hiller från Klagenfurt raporterat: att d. 12 hade Kreutzberg (vid Crain) blifvit occuperadt af hans truppar: att fienden under omtanka för dess communication, började draga sig tillbaka — I fäktningen med General Fölseis d. 9:de, har hela Brigaden Belatti blifvit upplöst. Fienden lemnade 69 döde och 200 sårade på platsen, och förlorade derefter nära 700 fångar, hvaribland Generalen sjelf, en Öfverste, 2 Fanor och öfver 600 brukbara gevär — Gouverneuren öfver Illyrien, Hertigen af Otranto skall förut hafva skrifvit till Mairen i Fiume: att han skulle hos Illyrierne stimulera den heders och tapperhets känsla, hvarigenom de förut varit utmärkte — Likväl har Hertigen, vid underrättelsen om vår anmarch, begifvit sig till Triest.

Bulletinen af d. 4 Oct. jemte officiel underrättelse om Hufvudstaden Cassels öfvergång till de alierade, är införd i Extra Tidningen för i dag, som erhålles emot 24 sk. R:gd prenumeration, insänd till utgifvaren af detta Blad eller K. PostCont. härst. Postporto betales särskildt.

N:o 80 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 7.

No 80.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 20 October 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

KrigsSång af Svenska National-Beväringen.

Hvem är denna Hjelte, som, stor genom dygd
Och frägdad af segrarnes vana,
Kom skyddande hit uti Norrpolens bygd,
Att upprätta Göthernes fana;
Som, sträckande manligt en segervan arm,
Gaf luft åt den anda och kraft åt den harm,
Som väpnat oss emot förtrycket?

CARL JOHAN! Från Lappfjellens islupna famn
Till Elbens och Donaus stränder,
Hvem nämner ej gerna ditt dyrkade namn?
Hvem sträcker ej klappande händer?
Hvem svär ej att lyda din vördade röst,
Och framställa manligt ett trotsande bröst
Mot farornas möte i striden?

Hell DIG! Än ett slag af Din mägtiga arm —
Och träldom skall flykta från jorden —
Och fosterlandskänslan, föryngrad och varm,
Skall skönt flamma upp här i Norden —
Och Hjeltemod bo i hvar Krigares famn —
Och Lützens och Narvas föråldrade namn
Ge vika för Denn'vitz och andra.

Och vi, som Du ställde att vakta Ditt Land,
Wi svärja Dig vid dessa Ställen:
En vink, blott en vink från Din segrande hand —
Och Åran oss för öfver fjellen —
Och Sverge skall snart ha till gräns — blott ett Haf —
Och kärlekens känsla hos hvar Skandinav
Dig hylla som Skyddsgud och Förste.

Utrikes Nyheter.

Leipzig den 30 Sept. Sedan i går middags hafva stora förändringar här tilldragit sig — Emot aftonen inträffade Hertigen af Ragusa här och straxt derefter Fr. Kejsarens och Konungens af Neapel Quartersmästare — Kejsaren sades skola hitkomma i morgon bittida, och Konungen, i natt — Sedan i går hafva redan många Truppar inryckt, och man väntar i dag Garderne — 6000 man gammalt Garde skall qvarblifva i Staden — Ty värr! lärer alltså KrigsTeatren öppnas i vårt granskap; ty alla Truppar som legat här måste skyndsammast marchera härifrån för att lemna plats för hufvudqvarteret. — Den i går uteblifne posten från Dresden inträffar här nu — Man omtalar att i förgår en häftig kanonad blifvit hörd imellan Meissen och Moritsburg — Enligt alla underrättelser måste vigtiga saker der förefallit — De i går ankomne Truppar hafva på en enda dag marcherat från Meissen hit — Ännu (kl. 9 förm.) har hvarken Kejsaren eller Konungen anländt — Man tror att den förre kommer i morgon — BorgarGardet har imedlertid ryckt ut för att göra honneurs.

Dresden d. 30 Sept. Fr. Kejsaren och Konungen af Sachsen tyckas hvarje ögonblick villja afresa härifrån — Vagnarne äro redan packade, och hästarne stå färdige att spännas för.

Blandade underrättelser:

General Blucher har vid Jessen, gått öfver Elben med 50,000 man, samt slagit General Bertrand, som skulle förena sig med Ney. Den flyende fienden förföljes på vägen till Leipzig. Den stora förenade Arméen har från Böhmen inryckt i Sachsen. — Hettman Platovv har vid Altenburg angripit 8000 fiender, tagit 1000 till fånga utom 5 kanoner och 3:ne Standarer. — Enligt bref från Potsdam är Hans Kongl. Höghet KronPrinsens af Sverige Högqvarter i Radegast imellan Dessau och Halle, således ej långt från Leipzig. — Den 2 October hafva Deras Mejestäter Österrikiske och Ryske Kejsarne, samt Konungen af Preussen uppbrutit från Töplits, samt öfver Karlsbad gått, till Eger, hvilken väg en stor del af Arméen, några dagar tillförene äfven passerat — Derifrån tycktes de militairiska operationerne taga sin riktning åt Franken. — General Marvits har, sedan han fulländat sin på Braunschveig företagna expedition, i trakten deromkring afbru-

tit kommunikationen med Hamburg ända till Magdeburg, upphäfvit denna fästnings provianteringsanstalter, och eröfrat Kassor, Depecher och Spioner. Derefter har sistnämde General återkommit till Grieben vid Taugermunde, för att efter omständigheterne vidare deltaga uti operationsplanen — I trakten af Altenburg har Hetman Gref Platovv, med 6 KosakRegementer, tagit tillfånga 2000 Fransoser — 5 fiendtliga Generaler, som togo till flygten, förföljas af Kosakerne. — Kejsar Napoleon säges hafva bestämt den 28 Sept. för aftåget från Dresden. Konungen af Sachsen, den Kongl. Familjen och en del Garde skulle göra sällskap till Leipzig. General Czernitscheff har utbredt sådan förskräckelse bland fienderne, att de icke våga låta se sig utan i stora massor. — Man väntar dagligen Wittenbergs öfvergång. Congrevske Brandraketerne nyttjas nu i stället på Torgau — Glogau har genom kapitulation öfvergått till de alierade.

Uppsnappadt Bref från Franska Sändebudet vid Hofvet i Cassel, Hr Reinhard, till Hertigen af Bassano; dat. Cassel d. 12 Sept. 1813. meddeladt af säker hand från H. K. Höghet KronPrinsens Högqvarter.

"Just nu säger Konungen mig, att han ämnar genom en kurir låt H. M. Kejsaren få del af de från Braunschveigska trakten ingångne underrättelser. Dessa underrättelser äro väl endast hämtade ur Gensd'armeriets Politirapporter, men torde dock vara temligen tillförlitliga, helst de ingå från flere håll, och i det hufvudsakliga stämma öfverens. Dessa rapporter gifva vid handen, att en corps af cirka 15000 man, hvaribland en del Engelskt kavalleri, har d. 10 d:s med 16 kanoner gått öfver Elben vid Dönitz, och att d. 11. en annan corps följt efter, i afsigt att besätta Harburg, då Fursten af Eckmühl återkommit till Hamburg.

"Konungen meddelar H. M. Kejsaren dessa underrättelser omedelbarligen, och utbeder förhållningsorder af honom.

"General Lemoine skall med sina troppar i dag inträffa i Braunschveig; sedan några dagar hade fiendens patruller redan låtit se sig på ett afstånd af 4 timmars väg från nämda stad. Generalmajoren (Hertigen af Neufchatel) gifver mig vid handen, att H. M. Kejsaren icke alldeles gunstigt upptagit, att jag förmått General Lemoine komma hit till Cassels betäckning, emedan, enligt Hertigens tillägg, G e n e r a l L e m o i n e n ö d v ä n d i g t m å s t e b l i f v a v i d W e s e r f l o d e n. Jag kan ej afgöra, om det är med H. M. Kejsarens bifall, som Gen. Lemoine nu tager sin riktning på Magdeburg, dit Gen. Lemarois nu kallat honom. Ty sedan flera dagar, har jag inga bref haft hvarken från den ene eller den andre af dessa Generaler, likså litet vet jag, om Gen. Lemoine, utom Gen. Lauberdieres obetydliga troppar, tagit alla de andra med sig.

"Med otålighet väntar jag återkomsten af min till Köpenhamn af-

färdade kurir. Krigsförklaring mot Sverige är der kungjord d. 3 d:s, och d. 4, redan före min kurirs ankomst, hade man der underrättelse om den vid Dresden erhållna segern. Dessa facta vederlägga hvad en nyss från Hamburg kommen Krigskommissarie berättar, att neml. Danmark begärt sex dagars betänkningstid för att lemna de allidrade Hofven ett bestämdt svar.

"Skulle fienden nu verkligen hota Cassel (och Cassel är så väl i militairiskt, som politiskt hänseende, en vigtig ort) så är jag denna gång mera bekymrad öfver våra angelägenheters närvarande belägenhet, än jag var sistl. April. Konungen är af den tanken, att fienden icke kan våga sig hit; huru riktigt Konungen häruti kan dömma, befinna vi oss likväl nu i en sådan krisis, att äfven det osannolikaste icke bör lemnas utan uppmärksamhet, och derföre vore det mig kärt, om Konungen, utom sina husarer, tillika hade åtminstone något Franskt infanteri till sin betäckning. Jag är m. m.

Reinhard.

P. S. I detta ögonblick kommer min Kurir tillbaka från Köpenhamn. H:r Alquier (Franska Sändebudet vid Danska Hofvet) säger, att 3:ne Kurirer ingått, men att han för öfrigt har ingenting värdt att meddela Ers Excellens."

(Ur Engelska Tidningar.)

London. Amiralen Freemantle har med 3:ne fartyg gått in på redden af Fiume, landsatt några troppar, och bemägtigat sig staden och hamnen. Fransmännen, som befunno sig der till ett obetydligt antal, hafva tagit flygten. Amiralen har låtit förstöra batterierna och bortfört kanonerna; äfven har man der funnit en betydlig mängd munderingspersedlar och kolonialvaror i magasinerna. Alla skepp, som lågo i hamnen, har han ock tagit med sig, och gjort på samma sätt i Sequa och Porto Reale.

Den oförmodade återkomsten af Amiral Youngs eskader från kryssningarne mellan Flissingen och Dunes, och Amiralitetets befallning till ett stort antal transportskepps equipering, hafva här gifvit anledning till flera gissningar, och det ryktet har gått, att Regeringen ämnade ett nytt anfall på Seeland.

Bulletinen af den 6 dennes utgifves i morgon förmidd. kl. 10, i Extr. Tidn.

N:o 81 utgifves nästa Lördagsafton kl. 7.

No 81.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 23 October 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

London den 1 October. Här råder en allmän glädje öfver våra gemensamma vapens framgång i Tyskland, som intygas så väl af Bulletinerne som privata bref — Äfven underrättelsen om de Allierades seger vid Jutterbock har nu hitkommit — — GeneralLieutenant Sir John Hope är beordrad att med största skyndsamhet förfoga sig till S:t Sebastian, för att der, som det tros, efterträda Sir Thomas Graham — Ett bref från Spanien dat. Irun den 2 Sept. till Hertigen af Rodrigo, med underrättelse om det anfall, som han med tapperhet emottagit, och hvarvid fienden blifvit med mycken förlust tillbakadrifven — Enligt uppgift voro Fransoserne 18 till 20,000 man starka — Generalen har förlorat mycket folk, men fienden mer än dubbelt — Bravur och Fosterlandskärlek hafva äfven nu utmärkt de Spanska krigarne — Fältmarskalken Markis Wellington äger sin vanliga goda helsa och muntra oöfvervinnerliga lynne — Han låter jemt befästa passen i Pyreneiska bergen — Franska Arméen har erhållit betydliga förstärkningar och skall nu utgöra 80,000 man. —

Bref från Hans Excellens General Moreau till Dess Fru: Dyrkade Vän! För 3:ne dagar sedan i Bataljen vid Dresden, har en kanonkula beröfvat mig båda mina ben — Den * * * Napoleon har alltid lyckan med sig — Man har verkställt amputation så väl som möjligt — Oaktadt Arméen gjort en retograd rörelse, är det på intet sätt, en följd af något nederlag; utan har isynnerhet skett för att komma General Blucher närmare — Förlåt dessa hoprafsade rader! Jag upphör

aldrig att älska dig — Jag omfamnar dig af hela mitt hjerta och ber Rapatel sluta detta bref.

Din V. M.

"Min Fru! Generalen tillåter mig att skrifva till Er på samma blad, som han sjelf skrifvit — Döm om min sorg, min obeskrifliga smärta öfver hvad Han måst säga Er — Från det ögonblick, den förvånande olyckan hände, har jag ej lemnat honom, och skall ej lemna Honom förr än Han blir fullkomligt frisk — Wi hafva det största hopp — och jag som känner Generalen kan säga att han måste frälsas — Han har med sitt vanliga hjeltemod utstått amputationen, och utan att falla i svimning — Första förbindningen är redan aftagen och såren hafva ett utseende som lofvar mycke säker restitution — Under suppurationen hade Generalen endast ett svagt feberanfall, som nu mera märkligen försvunnit — Förlåt alla dessa detaljer — Högst smärtsamma äro de för mig att håra och Er att läsa — Jag behöfver sjelf tröst — men räkna säkert på min omsorgsfulla vård, min vänskap, och de ömma känslor Herrskapet hvar för sig hos mig uppväckt — Trösta Er! — Jag vågar ej bedja Er vara vid godt mod; ty jag känner Ert sårade hjerta — Jag skall omfatta hvarje tillfälle att lemna underrättelse om Generalens tillstånd — Nyss försäkrade mig Läkaren: att om det fortfar som det börjat, skall Generalen innom 5 veckor kunna åka i vagn — Farväl min Fru och vördade vän! — Jag är olycklig — Jag omfamnar den öfvergifna Isabella, och är Er ödmjukaste tjenare Rapatel." Laun den 30 Aug.

"Den 1 Sept. Generalen mår väl och är lugn."

En ovanligt stor man är en sällsamhet, som förorsakar att man icke utan skäl tvekar om möjligheten af denna alstringsförmåga, som skulle oftare, än som sker, dermed lyckliggöra och förvåna verlden — General Moreau, som dog den 3:dje Sept., satt till häst och höll just på att göra nya dispositoner, då han i Kejsarens af Ryssland, Lord Catchart och Sir Wilsons sälskap, bakom ett Preusiskt batteri, som besvarades af 2:ne encroiserande Franska batterier, träffades af en kanonkula, som afslog hans ena lår och nästan borttog benet, samt gick genom hästen och splittrade det andra benet — Smärtans första grymma känsla och det hårda fallet aftvingade honom ett bäftigt skrik; men i nästa ögonblick talade han med lugn och begärde en cigarr —

Man bar honom på en bår af Kosakpikar,* från slagtfältet till en nä-
ra belägen koja — men ett regn af fiendens kulor gjorde, sedan en
hastig förbindning skett, det nödvändigt att bära Generalen till Kej-
serl. Högquarteret — Här blef ena benet afskuret, hvarunder Gene-
ralen lugn rökade tobak — men då andra benet skulle också afskä-
ras sade Generalen suckande att han ville heldre hafva dödt — Lik-
väl utstod den store Hjelten äfven detta utan tecken till plåga eller
otålighet — Man känner hans sublima yttrande härvid. — På före-
nämde bår hade man i hast ej annat att lägga under Generalen, än
litet halm och en kappa, som dock blef aldeles genomvåt af det oup-
hörliga störtregnet hela dagen — Man bredde väl sedermera flere
kappor öfver Generalen och lade honom i en beqvämare ställning på
en god bår, och flyttada honom till Dippoldisvalde, men långt innan
man hunnit dit var han aldeles genomblött — Han anlände likväl
lyckligt till Laun vid Eger, hvarest han tyaktes befinna sig väl efter
omständigheterna, till dess ett långt samtal med 3 á 4 alierade Ge-
neraler åtföljdes af vanmagt — Straxt derefter började Generalen att
i högsta grad må illa och döden nalkades med stora steg — Men un-
der alla sina plågor, bar han sitt lidande med hjeltemod och själsstor-
het — Lugn och himmelsk var hans uppsyn äfven i smärtornes mör-
kaste stunder; kl. 6 om morgonan gick han att i en bättre verld nju-
ta en rik ersättning för sina obeskrifliga plågor — Måtte himlen skic-
ka en tröstängel till Generalskan Moreau och de sörjande vännerne.
— Hon och de hafva sett försvinna de lysande utsigter som Genera-
lens stora snille, lågande af dygd och menniskokärlek, som det oin-
skränkta förtroende, hvarmed Europas störste Regenter hedrade den-
ne andre CARL JOHAN, lofvade. — Det är i Religionens heliga famn
som den enda säkra trösten erhålles. — Generalskan Moreau har den
7 dennes, i ett Kapell på Kingsstreet nära Portmantorget, åtföljd af
ganska stort antal redlige och goda menniskor, firat General Moreaus
begrafningsakt, hvarunder mer än 1000:de ögon på detta ställe begre-
to den ömmaste make, den bäste far, den dygdigaste menniska och
den oförskräcktaste hjelte.

Danzig den 3 October. Härvarande Garnizon, som i början upp-
gick till 30,000 man, har nu sammansmält till 12,000 man stridbara
truppar — Generalenerne Frauceschi och Gault äro döde — Öfver
50 de ansenligaste borgarne sitta i arest, af den orsak att man ej kun-

nat betale de pålagde 5 millioner franker — Omkring staden på alla sidor råder den största förödelse — Nan trodde att fästningen redan förliden månad skolat gifva sig — Dyrheten i staden är otrolig.

En liten pilt jag bygga såg
Ett skepp af flarn med flagg och tog
Ack! hvad det fägnade den lilla!
Kom så en högvis, trumpen man
Och skepp och flagg en dårskan fan —
Ack! hvad den Vise gjorde illa.

Till nya nöjen gossen lopp
I skålen såpan löstes opp!
Och bubblan flög så präcktigt skiftad.
Den Vise skrek: Hvad uselhet!
Se bilden af din dödlighet!
Och bubblan sönk — och gossen gret —
Hvi blef hans glädje så förgiftad!

I öfverkloke i vår Verld,
Hur liten tack ert nit är värdt
Att sanningsglaset för oss hålla.
Att gillra med förnuftets garn —
O! lemnom oss: Vi äro barn
Och våra lekverk och vår flarn —
Låt oss i ostördt lugn behålla.

N:o 82 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 7.

No 82.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 27 October 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Tyska Posten har uteblifvit.

Ur Franska Tidningar.

(Öfver England.)

Paris den 1 October. Sista underrättelserne från Arméen gifva vid handen, att Kejsar Napoleon marcherat på sidan om Bischoffsverda. Några dagar förut hade General Blücher sitt Högqvarter i Hernhal. — Dito den 2. Från Sachsiska gränsen har man följande tidning: "Wi hoppas att Garnisonen i Danzig bemägtigar sig ett vidlyftigt fält utanföre fästningsverken. Prinsen af Würtemberg, som förer befälet vid blokaden, klagar, att han ej har tillräckligt troppar, han har begärt förstärkning." — Dito den 4. Depecher från Prinsen vice Konungens Högquarter, af den 23 Sept., äro till Mejland ingångne. Det tyckes som fienden, med det han tillika låter tropparne rikta marchen mot Leintz, detachérar starka Corpser emot Spital och Windexkopel, på sidan om våra vid Draven posterade troppar. Vice Konungen har skickat General Grenier, med en del af sin styrka, att bevaka fiendens rörelser i detta fall.

Hertigen af Neufchatel har varit sängliggande några dagar af gallfeber. Kejsaren sjelf kan alldrig vara vid bättre helsa och lynne än nu.

J samma Franska Tidningar nämnes äfven Hans Kongl. Höghet KronPrinsen af Sverige, för första gången. Han står, heter det, med Sin styrka på högra Elbstranden, och är ej i den författning att

han vågar sig öfver till andra sidan. Det medgifves, att communicationen emellan Frankfurt och Leipzig är upphäfven, och att postgången alldeles afstadnat; och oaktadt hvad man säger, att det är endast några Kosakpartier, som bemägtigat sig landsvägen, är det klart och gifvet, att de Allierade detacherat en betydlig styrka, i ryggen af Franska Arméen, att tillstänga den all communication, och möta dem, som skulle vilja försöka att återställa den.

Kejsar Napoleon skall nu hafva begifvit sig till Leipzig med sitt Garde, och anses för fullkomligt omsluten af den Förenade Arméen. Wigtiga uppträden förestå ännu i detta år. All communication mellan Franska Arméen och Frankrike skall äfven vara afskuren.

Krigssång.

De flykta dessa moln, som höljde
Wår synkrets, länge mörk och trång;
CARL JOHAN kom, — och hoppet följde,
Som ljuset följer Solens gång —
Han kom, att nya pligter finna,
Wid sidan af en älskad Far;
Han gick, — att friden återvinna,
Då Krigets låga upptänd var. —

Gå Hjelte! — [illegible] krossad,
Som fjättrade Germanens svärd,
Och Preussarn, ifrån våldet lossad,
Är redan DIG och FREDRIC värd. —
Gå, — visa, att ett enda Snille
Kan lifva Europas barm;
Hvad modet kan, då Folken ville
Bli förde af en kraftfull arm! —

Din hjessa, redan krönt med lager,
Behöfde icke prydas mer;
Nej Prins, — då Du i härnad drager,
Det blott för Sverges välgång sker, —

För alla Folkslag, som förtrycktes,
Du klädde Dig i Kämpars skrud;
Och Segren från Tyrannen rycktes,
Då Hären lydde Dina bud.

Wid Dennevitz — O våre Fäder! —
O Torstenson! — O store Män! —
I Wallhall hvilken syn Er gläder,
Se Edra barn, — kän dem igen!
Man än en Svithiods Höfding finner,
Som lifvar våra Svenners mod;
På nytt för Tysklands frihet rinner,
På ärans fält — Ert eget blod. —

Skål för vår Prins, Skål för den dagen,
Då med Olivens qvist i hand,
Af Stridsmän i Triumfvagn dragen,
Han återvänder till sitt Land.
Gud, — Härars Gud, med hvilken anda,
Wi skola dricka Hjeltens Skål,
Och varma glädje-tårar blanda,
Med drufvans saft i hvarje bål. —

Drag till Svenska Nationens karakter

af Professor Arndt.

Svenskarne ägde fordom makten och öfverväldet i Norden: De äro ännu de fordne; Klimat och Land låta dem ej vansläktas. Stolt som dess berg, modigt och friskt som dess fjellar, strömmar och vattenfall lefver detta folk i känslan af kraft och frihet. Tapperhet, redlighet och frihetssinne äro här odödlige, och blott genom dessa dygder herrska männer värdigt. Från Södern kommo alltid Verldens Bildare, men också dess Fördärfvare. Norden utsände hämnare och befriare — Ja, när det öfriga Europa ligger nedsänkt i slapphet och veklighet; när ingen röst mera höjes för frihet och sanning, ingen arm för dem drager svärdet, då skall i Skandinaviens skogar och berg ännu bo ett fritt och sjelfständigt folk — och — J, som blott beräknen mängden och derefter mäten Furstars och Folkslags rang och anseende, hören och lären, att hundra tusen ofta förödt mensskligheten — och — små skaror af 10 till 20 tusende tappra, oftare frälsat den.

Hannibals död.

Ödet log icke mer åt denne store hjelte — Det är merendels stora själars lott, att icke få fullborda sina beundransvärdaste företag, utan att derpå använda fruktlösa bemödanden, liksom Sisyfus på sin återrullande klyfta. Ett oblidkeligt öde tyckes hafva svurit dem ett evigt hat. Nu mera kunde ingen ting hämma den Romerska Maktens våldsamma framfart. Hvem skulle väl nu våga sticka handen i detta kringflygande hjul? Antiochus hade kunnat det; men han skulle också hafva nyttjat Hannibals snille. För stolt dertill, påtog Han sig ensam bördan och Hans styrka svek honom. Förkrossad af blygd vågade han nu icke se sin gäst i ögonen, som länge förespått honom denna olycka. Hans närvaro var honom besvärlig och Han hade visst icke dragit i betänkande att utlefverera honom åt Romarne, hvilka ifrigt önskade, att se Hannibal fjettrad framför Scipios triumfvagn. — Försiktigheten kunde endast rädda denne af olyckan förföljde, som nu redan var vid ålderdomens gräns. Han flydde djupare in i landet till Prusias, Konungen i Bithynien. Äfven här lemnade Romarne honom ingen ro; i sanning det största bevis på hans hjelteära! En af deras störste Generaler, sjelfva Flaminius åtog sig beskickningen till Prusias och förestälte denne fege Konung, huru misstänkt han gjorde sig hos Romerska folket genom Hannibals skyddande. I ögonblicket lät den förskräckte Prusias besätta Hannibals hus med stark vakt. Nu var den olycklige hjelten alldeles öfvergifven — — Vägen till flykt var Honom stängd — — ett endå räddningsmedel från Rommerskt slafveri stod Honom öfrigt, ett länge förvaradt gift, som han till denna förut fruktade händelse hade i beredskap: "Bort ropade han, då han såg beväpnade män inträda, jag vill sjelf befria Romarne från deras långa och plågsamma fruktan, efter de icke kunna afbida en gammal mans naturliga död. Ja — Flamminius skall icke öfver mig värnlöse och förrådde vinna någon stor och ärofull seger. Denna dag må vittna, huru djupt Roms Seder hafva sunkit: Förut varnade Romarne sina fiender för giftet, nu sända de Konsuler öfver hafven och befalla en värd kränka gästfrihetens heligaste rätt. Under det han sade detta, intog han giftet och Flamminius kunde nu yfvas öfver den usla Triumf att hafva mördat en hjelte, som Scipio ensam öfvervunnit.

I anseende till Tyska Postens uteblifvande, kan ej ännu bestämmas hvilken dag Extra Tidning för denna veckan kommer att utgifvas. — De som ännu icke prenumererat på Extr. Tidn., kunna det erhålla till årets slut för 16 sk. B:co. Denna prenumeration är öppen till medio af nästa månad, efter hvilken tid ingen vidare för i år kan emottagas. Wexiö d. 27 Octob. 1813. C. F. Berg.

N:o 83 utgifves nästa Lördagsafton kl. 7.

No 83.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 30 October 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utdrag af Bref, nära Leipzig den 9:de October 1813.

Efter en allmän och förfärlig Bataille, som åtminstone på några Puncter fortfarit i 4 dagar den 16, 17, 18 och i dag, hafva de Förbundne Arméerna lyckats att intaga Leipzig, i dag kl. 1 e. m. Kejsar Napoleon retirerar med större delen af sin Armée, på vägen till Lützen och Weissenfels. — Hans förlust i döda, blesserade, fångna och kanoner, skall vara utomordentligt stor. — Kejsar Alexander, Konungen i Preussen och KronPriusen hafva i dag råkats i Leipzig. — Svenska Tropparna hafva i dag tagit en lysande del i Stadens intagande. — Det säges att Generalerne Lauriston och Regnier äro tagne i Leipzig.

Bref från Berlin d. 20:de October innehåller följande:

Dagarne före den 16:de och 17:de voro förebud till den explosion som förestod den Förenade Franska Arméen. — Den 18:de utvecklades under Kejsar Napoleons anförande, ett slag vid Leipzig, som i Werldens Annaler blir evigt märkvärdigt. 500,000 man fäcktade emot hvarandra. Striden var långvarig och fasansvärd, den begyntes kl. 8 om morgonen och fortfor till nattens inbrott. — 2000 Kanoner voro ställde emot hvarandra. — Många tappra föllo, utan att något deciderades. — Omsider förlänte Herran oss Segren, och fienden, som blef tillbakaträngd under Leipzig, begagnade sig af nattens mörker att taga flykten öfver Merseburg och Weissenfels. Under striden öfvergingo till de Allierade och vände sina vapen genast mot Fransoserna följande. 11 Bataillоner Saxare, med General Ryssell. 1 Esqvadron Dito Hussarer. 2:ne Esqvadroner Dito Clemens Lantsdragare. 3:ne Batterier

med 30 Kanoner och 1 KavalleriBrigad och Würtembergare under General Norrman. — Resultatet skall vara 60,000 döda och blesserade Fransmän, samt 50,000 fångar med 60 Kanoner. Bland fångarnes antal räknas 2:ne Marskalkar och 4 Generaler, derunder Bruno, Lauriston och Victor nämnas. — Österrikiska och Ryska Kejsarne, Konungen af Preussen och Hans Kongl. Höghet KronPrinsen äro i Leipzig, der äfven Konungen af Saxen stadnat qvar. — KronPrinsen, som i 7 timmar oafbrutit varit der striden var häftigast, har med sine manövres hufvudsakligen bidragit till Segren. — Hans Kongl. Höghet KronPrinsen befinner sig väl.

Utrikes Nyheter.

Wien den 5 October. Till följe af en, från FältMarskalkLieutenten von Radivojevich, ankommen raport, har Öfversten Gref Starhemberg, efter den lyckliga träffningen vid Laschits, oupphörligt förföljt fienden, samt i förening med General von Estvich, å nyo angripit honom vid Czirknits i Krain. — Oaktadt fiendens tappra motstånd, blef han dock slagen, hvarefter vi togo 500 man och en fana. Bland de fångne befinna sig En Öfverste, 2:ne Stabs och 8 Subaltern Officerare. — Fiendens retraitte skedde bakom byen Rahik, hvarest han på en höjd, i trakten af Adelsberg, intog en fördelaktig ställning — Men äfven denna måste han lemna då General von Estrich med eftertryck anföll honom — Denne General continuerade att förfölja fienden borrtom Adelsberg, för att intaga positionen vid Prevald, under det General Rebrovich hade ordres att vid lika tid, sätta sig i besittning af Laybach — Detta verkstälde General Baron Fölseis — sedan han i ståndsatt broen vid Tschernuts,, gick han öfver Save och inryckte den 29:de Sept. i Laybach — Den i dervarande Kastell qvarlemnade Garnizon, 800 man under Öfversten Leger's befäl, gaf en stark eld på de inryckande K. K. Trupparne, hvilket denna stads besättning icke kunde hindra — Sedan de af fienden under dess retraitte förstörde passagerne blifvit åter öppnade, förföljde General Fölseis fienden ända till Skander. — —

Halle den 30 Sept. I tidningen för i dag heter det: På några veckor har postgången varit afbruten, men sedan 8 dagar är den aldeles hämmad. — Den 27 Sept. hörde vi en stark kanonade på långt

afstånd, nordost från tracten af Wittenberg. Man säger att en fäcktning förefallit i trakten af Oranienbaum. — Den 29:de om morgonen var det här i Halle ganska oroligt — Kosakerne tumlade om här och der i granskapet. Åfven hörde man skott lossas och några blessera, de inbragtes — Man förnam: att en afdelning lätt rytteri på Leipziger vägan nalkades och gjorde rörelser mot Kosakerne. Vid middagstiden hade Fransoserne nödsakats draga sig tillbaka till Leipzig, och Kosakerne intogo sina förre positioner.

Blandade underrättelser:

General Czernitscheff har, sedan han af Westphalarne organiserat några Regementer samt fortskaffat de eröfrade kanonerne och krigsförråderne, marcherat från Cassel till Braunschveig — Denne tappre General har ock lyckligen tillintetgjort alla Franska Observations Arméens försök, att kringränna honom i Cassel. — Öfverste Barnekovv, Ryttmästarne Fabeck och Arnim hafva bildat en corps af de fångne Westphalarne, tom under Öfverste Benkendorfs hefäl, tog med storm Leipziger porten. — Österrikiske Generalen Bellegrode skall, enligt säkra underrättelser med 10,000 man förstärka den delen af NordArméen som står, i Lauenburgiska landet. — Den stora Arméen innehar med sin högra flygel, de Böhmiska hufvudpassen Commotau och Petersvalde, samt med den öfriga delen, Chemnits, Frejberg och Altenburg i Sachsen och skulle den 4 October framrycka till Gera, hvarest Furst Lichtenstein redan inträffat med 6000 hästat. — Kejsar Napoleon var ännu den 4 October i Dresden. — Konungen af Sachsen, som äfven denna tid befann sig i Dresden, var sjuk. — Man har kunnat förutse att Franska Arméen ville lefverera en hufvudbataille innan den öfvergifver Elben — NordArméen under Hans Kongl. Höghet KronPrinsen af Sverige och Schlesiska Arméen under General v. Blucher hafva mer och mer concentrerat sig. — Från det inre af Ryssland marchera beständigt förstärkningstruppar till Polen.

Bonden, Pumpan och Ållonet.
Fabel.

En bonde såg en dag en Pumpa och en Ek,
Och med ett hjerta fritt från svek
Han ärligt utbrast i de orden:
"Den var ej mycket väl betänkt
Som ållonet på Eken hängt
Och lade Pumpen uppå jorden.
Stor frugt på stora träd;
Det svarar ju emot hvartannat. —
Wid skapelsen det var f—b—at,

Att icke jag fick vara med."
Tung af sin visdom han sig kastar

I skuggan under Eken ner,
Att rätta på fri hand. Alt hvad hans öga ser
Af denna skapelse han lastar.
Hvad händer? När alt mer och mer
Hans visdom börjer jäsa,
Från Ekens höga topp ett ållon faller ner
Directe på hans långa näsa.
"För tusand, ropte han, det sved fördömt min själ,"
Och hastar upp och börjar skumpa —
"Ja, svarar ållonet, väl vore det likväl,
Om jag i stället varit Pumpa!"

Sedolära af Dumbom.

Af tvänne ting, som kunna dimpa,
Begrip, o menska att en stöt
Utaf en liten Pepparnöt
Gör mindre ondt än af en limpa.

För att bidraga till utspridande af den för Småland så tjenliga binäringen, Lins producerande, beredande och väfvande på Norrländska sättet, har en Anonyme, till Gårdscy KyrkoFöreståndare behagat öfverlämna 50 R:dr B:co att till anskaffande af erforderliga Verktyg och Redskap, lika delas imellan 3:ne af de från Kronobergs Län, vid Gårdsby Institut underhållne Elever, då de, med sådane kunskaper därifrån utgå, som 1:sta puncten af Kongl. Reglementet den 13 Nov. 1812, för samma Institut, föreskrifver.

Räntan af ofvanberörde summa, skall emedlertid och intill dess utdelning sker, tillfalla Gårdsby Sockens fattige.

Högaktning och tacksamhet vare helgade åt hvarje rästsinnig Patriot!

Den 21 dennes sent på aftonen, har en ung gosse, klädd i grå frack och långbyxor, hos undertecknad, i en annans namn, utlöst ett Silfver Fickur, och som det samma ej sedan kommit sin rätte ägare tillhanda, och jag har någon anledning tro det vara af ofvannämnde gosse, här i staden försåldt eller pantsatt, så anhåller jag ödmjukligen att om någon vet sig det samma antingen köpt eller som pant emottagit, han ville mig derom underrätta, då jag det igenlöser; och får jag, till förekommande af dylika händelser, lika ödmjukt tillkännagifva, att för alla de ur, som på min verkstad hedanefter till reparation emottages, af mig utgifves ett märke försedt med N:r och min Namnstämpel, hvilket märke ovillkorligen måste återlemnas då något ur igenlöses. Wexiö den 28 Oct. 1813.

N. Widgren.
Previl. UrFabrikör.

Bulletinen af den 20 dennes är införd i Extra Tidn. för i dag.

N:o 84 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 7.

No 84.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 3 November 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Berlin d. 22 October. I går eftermiddags ankom såsom Kurir, Major von Auer till härvarande Milit. Gouvernement, med officiela underrättelser om den ärofulla träffningen vid Leipzig. Kuriren blef åtföljd från Potsdamer porten af GeneralAdjut. von Hüttel, af vår Stads Place Major von Goutard, hela BorgarGardet till häst, en afdelning ridande Polisbetjening och 32 Postilloner anförde af 4 PostSecreterare — Tåget skedde under ringning i alla klockorne. Postillonernes beständiga blåsande i deras horn, samt folkets glädjerop, genom Leipziger och Wilhelms gatorne ända till slottet, hvarest halt gjordes, och underrättelserna om segren upplästes från Balconen — Sedermera skedde tåget genom flere hufvudgator förbi Milit. och Civil Gouv. husen ända till Wilhelms gata, hvarest det slutades.

D:o den 21 Oct. För närvarande äro de närmare underrättelserne om slaget vid Leipzig, hufvudsakligen följande: Alla förenade makternes Arméer rörde sig gemensamt, från Elbe och Böhmen emot Leipzig, hvilket föranledde till en slagtning derstädes den 16 dennes. — Furst v. Schvarzenbergs och Gen. von Blüchers Arméer hafva trängt fienden till Leipzig, och der inneslutit den fiendtliga Arméen, hvarunder General von Blücher tog 34 kanoner, 1 Garde Örn och några tusende fångar. — Dagen derpå inträffade Hans Kongl. Högbet KronPrinsen af Sverige i spetsen för sin Arméе, samt Generalerne Benningsen och Colloredos Armée Corpser, äfven utanför Leipzig, och till den följande dagen blef ett allmänt anfall från alla sidor beslutadt — Detta verkställdes ock den 18:de, och fienden blef i grund slagen, sedan han gjort ett tappert motstånd ifrån kl. 9 om morgonen till nattens inbrott — mer än 30 Artilleripiecer, hvaraf den Sachsiska Corpsen som öfvergick till oss, medförde 22, föllo i våra händer. — Med förenämde Sachsiska Corps förenade sig en Wurtemburgisk Brigade under General Norrman. — Fienden begagnade natten för att i största hast draga sig tillbaka öfver Elster; men redan den 18:de voro General von Yorcks Arméecorps, Ilovoisky och Hettman Platovv, äfven som en stor del reserv Kavalleri, afmarcherade till Merseburg och Weisenfels, för att der emottaga den flyende fienden, hvars Flanquer General Giulay och von Lichtenstein anföllo. — Den 19 om morgonen blef Leipzig intagit med stormande hand. Våra Truppar visade härvid lika tapperhet som på slagtfältet. — Den flyende fienden har förlorat en mängd fångar hvars antal man ej ännu hunnit bestämma — RiksMarskalken Macdonald äfven som Generalerne Bertrand, Lauriston och Regnier hafva blifvit tillfångatagne sedan Macdonald förut blifvit blesserad. — Latour = Maubourg har förlorat ett ben — Marskalk. Augerau och Poniatovsky skola stupat. — Resten af Sachsiska, Badenska och HessenDarmstadtska Trupparne hafva sjelfmant kommit till oss i Leipzig. — Konungen af Sachsen, ända till

sista ögonblicket trogen Franska Systemet, har till tack derföre, blifvit qvarlemnad i Leipzig, och blifvit ett sorgligt offer för sin olyckliga förbindelse — Han har afgått till Prag. — Straxt efter Leipzigs intagande hafva deras Majestäter Kejsaren af Ryssland, vår Konung, samt Hans Kongl. Höghet KronPrinsen af Sverige hållit sitt högtidliga intåg i Staden, under folkets högljudda jubelrop, genom de en haye uppställda Truppar, som några timmar förut voro våra fiender. — Napoleon hade en och en half timma förut, full af förtviflan öfvergifvit staden — d. 15 andades han ännu stolthet — men hvilken förändring! 3:ne dagar derefter ramlade hon denna oformliga byggnaden af hans förgängliga storhet. Obetydliga äro qvarlefvorne af dessa massor, som nu söka sin räddning i flygten. — Wi vänta hvarje stund att erhålla nya glänsande resultater af denna hufvudseger. — Den fiendtliga ArméeCorpsen under St. Cyr, som qvarblef i Dresden, kan nu icke undgå sitt öde.

Leipzig den 19 October. Sedan den Schlesiska Arméen förenat sig med Hans Kongl. Höghet KronPrinsens af Sverige, samt den stora Arméen, uppbröto dessa Arméer d. 15:de, till Schkendits — Nödiga Bryggor hade förut blifvit slagne vid Halle — Fienden stod med okänd styrka vid Radefelde och Lindenthal. — Den 16, blef ett allmänt anfall på fienden anordnadt — Den stora Arméen marcherade på vägen från Borne, emot Leipzig — General Gr. Giulay framträngde från Lützen öfver Markranstädt — kl. 1 gjorde Schlesiska Arméen anfall — Gref von Langeron delogerade fienden från Radefeld och ryckte vid Breitenfeld mot Grossvetterits — General von Yorck tog byen Lindenthal och dref fienden mot Leipzig — Här visade sig betydliga fiendtliga massor, som uppställde sig imellan Eutritsch och Möckern, som var besatt af fiendtligt Infanteri — Denna sistnämde plats blef eröfrad och åter förlorad — Fienden placerade på en punkt 40 kanoner, med hvilka han understödde sitt Infanteri — Von Yorcks hela Infanteri kom tid efter annan i gevärselden, under det Gref Langerons Corps hade på den vänstra flygeln, intagit, förlorat och åter eröfrat byarne Gross- och Klein Wetterits — v. Sackens Corps utgjorde reserven — Gen. en Chef gaf honom ordres att framrycka. Innan han kom, hade redan Trupparnes tapperhet deciderat — Fienden blef vid Möckern helt och hållit kastad öfverända — Kavalleriet högg in i dess flyende Infanteri, och natten gjorde slut på träffningarne vid Eutritsch och Gohlis framför Leipzig. En örn, 2 fanor och mer än 2000 fångar äro resultatet af slagtningen vid Möckern. Marskalken Marmont kommenderade den fiendtliga Arméen som bestod af 4, 6 och 7:de Corpserne. — Wår förlust är betydlig — Vid v. Yorcks Corps äro många Officerare af rang blesserade. D. 17 Oct. gjorde Gr. Langerons Corps en rörelse mot fiendens högra flygel, som hade uppställt sig bakom Eutritsch — Gen. Wasiltschikoff gick med Kosaker och 4 KavalleriRegementer, imellan Eutritsch och Schönfeld, emot den fiendtliga linien, som emottog honom med en kanoneld — Fienden hade placerat Kavalleri på sin högra flygel — På detta Kavalleri störtade 2:ne Regementer Wasiltschikoffs Kavalleri, och kastade det fiendtliga tillbaka, som skyndade till förstaden vid Leipzig — En mängd Infanteri och Kavalleri träffade tillsamman och vi togo 5 kanoner. Den uppställda fiendtliga linien, i hvars rygg attaquen skedde, stod likväl stilla i massa och sköt med kanoner på alla sidor. Husarerne ställde sina tagne fångar och kanoner i midten, och drogo sig, under Fiendtliga Infanteriets eld till sin hufvudcorps tillbaka. Denna Kavalleri attaque hörer till de förnämsta under detta krig. — Fienden drog sig derefter öfver Partha tillbaka till Leipzig. NordArméen kom emot af-

onen till den Schlesiska Arméens vänstra flygel, och från stora Arméen erhölls underrättelse: att General Benningsen skulle anlända så, att man d. 18 skulle kunna angripa fienden från alla sidor på en gång. Den 18 Oct. i dagbräckningen började kanondundret rundt omkring Fransyska Arméen vid samma tid — Gref Langerons Corps skulle sluta sig till Hans Kongl. Höghet KronPrinsens af Sverige Armée, i trakten af Taucha passera Partha, samt anfalla fiendens högra flygel — Gen. en Chef slutade af fiendens ställning: att det icke skulle blifva saårt att forcera Partha vid Mockau, och då härigenom NordArméens debboucherande öfver Taucha lättare lät verkställa sig; så gaf han ordres till anfall. Fienden gjorde något motstånd, och Gen. Langerons Corps ryckte öfver Partha emot Leipzig — Några fiendtliga Kavalleri Regementer, voro vi färdige att angripa, då de gingo öfver till oss — De voro Sachsare. — Det Sachsiska Infanteriet och Artilleriet öfvergingo till Hans Kongl. Höghet KronPrinsen af Sverige och Högst den Sammes NordArmée, som genast anföll fiendens vänstra flygel. Till NordArméen slöt sig Benningsens, och åter till denna, HufvudArméen, som sträckte sin vänstra flygel till Connevits vid Elster — Wid middagstiden tillkännagaf kanoneldens uppstigande rök, alla Arméernes concentriska framträngande — En half million menniskor voro i handgemäng innom en quadrat mil — Gref Langerons Corps fann fienden uppställd vid Schönfeld, hvarest han började en liflig kanonad — Grefven lät då angripa Schönfeld med Infanteri — Det intogs — Fienden satte det i brand — återtog det — och först vid nattens inbrott eröfrade fienden det åter, under det General v. Sacken, för att understödja honom, attaquerade staden Leipzig och Rosenthal med Infanteri, samt såmedelst delade fiendens styrka — v. Yorcks Corps var denna dag såsom Reserv — Om aftonen var fienden på alla sidor tillbakaträngd till Leipzig; endast på gatan till Lutsen och Weissenfels hade han nödgat, genom en allt för öfverlägsen styrka, Gref Ginlay's observationscorps, att draga sig till Elster och lemna denna passage öppen. Vid denna underrättelsen lät Gen. en Chef redan om aftonen v. Yorcks Corps marchera till Halle, för att på floden Saales vänstra strand, förekomma fienden vid Marseburg och Weisenfels. — D. 19 Oct. i dagningen såg man fiendens fullkomliga retraite från Leipzig. En mängd krutvagnar sprängdes i luften. Kl. 9 hade fienden utrymt staden och retirerade i största oordning. Ett angrepp från alla sidor följde. Fienden försvarade sig hårdnackadt. v. Sackens Corps stormade förskansningarne utanför Halleporten och framträngde ända till porten; men fiendens position var ganska fördelaktig, och 2:ne i porten planterade kanoner opererade så med kartescher, att Trupparnes tapperhet icke kunde öfvervinna dessa hinder. Gen. en Chef lät Gref Langerons förstärknings Corps framrycka längs Partha med storm march, och denna rörelse bestämde Halle portens eröfring, hvarefter fienden lemnade sin ställning och begaf sig på flygten af alla krafter. — NordArméen hade stormat Grimska porten och stridde i Esplanaden — Från fyra sidor inträngde de 4 största Nationernas soldater och räckte hvarandra en broderlig hand. I staden gåfvo sig alla Tyska Trupparne. — De kommenderande Generalerne Regnier och Lauriston, jemte ett stort antal Generaler, och ett nu oberäkneligt antal fångar (man bestämmer deras antal öfver 30,000) föllo i våra händer. 103 kanoner och öfver 2000 munitionsvagnar togos i Leipzig. Fursten Poniatovsky's lik fanns bland de döde — Fienden flyr öfver Lütsen — Det lärer visa sig huru han skall undkomma. Kejsar Napoleon utgör ArièreGardet med 20,000 man Garde. — Så har då ett 4 dagars fältslag vid Leipzig, bestämt Europas öde.

Napoleon ville under sitt återtåg, gå genom passet vid Kösen — Här fann han den Yorckska Corpsen som fråntog honom 54 kanoner, hvarefter han måste återvända till höger — 15,000 Würtembergare hafva besatt Frankfurt vid Mayn - Man väntar dit ännu en Corps — Konungen derstädes, som, enligt hvad man förnummit, antagit sig Tysklands sak, upprättar landtvärnet i sina stater.

Brehmen d. 15 Oct. De förenade Trupparne hafva inryckt i Brehmen. D. 9 Oct. hade Gen. Tettenborn uppbrutit från Boizenburg, med sin Corps för detta ändamål, samt om natten passerat öfver Elben — Genom obanade och ödsliga trakter heter det, ryckte vi obemärkt genom skyndsamma marcher, emot Weser, och kommo, efter högst besvärliga dagar och nätter, som med oupphörligt regn hotade hindra fotfolkets och artilleriets fortkomst, d. 12 till Werden, utan att fienden visste något om vår ankomst — Hemligheten blef lyckligt bevarad och genom de bäste mått och steg försäkrad: D. 13 bittida om morgonen anlände vi oförmodadt till Brehmen — Både Invånarne och Fransoserne blefvo på det högsta öfverraskade, och trodde säkert, att vi voro regnade ned. — Wid underrättelsen att Kosakerne visade sig, hade Fransyske Kommendanten Öfverst Thullier sändt några hundrade man af den korrt förut i Brehmen inryckta Schveister Bataillon till förstäderne, hvilka i början gjorde motstånd, men efter ett enda Karteschskott, blefvo de af Kosakerne fångade eller nedergjorde. — Man framträngde ända till Osterthor (östra porten) hvarest vindbryggan var uppdragen, och från vallen börjades en liflig eld — Wårt Infanteri besatte de närmaste husen, och slogs tappert med fienden under det vårt Artilleri besköt staden med Haubitsgranater, och de fiendtliga posterne med Kartescher. Staden stod innan korrt i brand på flere ställen — Man hade väntat att Borgarne, för att undvika att se sin stad uppgå i lågor, skulle hafva rest sig mot fienden, samt om icke nedergjort honom, dock genom en ports öppnande, som ganska lätt kunnat ske, lemnat honom i våra händer; men intetdera skedde — Borgarne blefvo genom Patrouiller drifne i sina hus — Gen. Tettenborn lät efter hand inställa elden och uppfordrade besättningen att gifva sig. Öfv. Thullier blef d. 14 om morgon, skjuten på vallarne. Detta jemte annat försatte fienden i den största bestörtning, han inlät sig i underhandlingar och höll ett Krigsråd öfver de af Gen. Tettenborn föreslagne Kapitulations vilkor — Man dröjde att lemna svar — började att tvifla om Gen. Tettenborn var närvarande och skickade en Officer för att öfvertyga sig derom — Derpå försvann allt hopp att längre kunna försvara sig, och Kapitulation skedde i dag förmiddags, imellan Öfv.Lieutn. Pfuel och Fransyska Kommendanten Major Devallant, sedan förut alla förberedelser till storm blifvit gjorde — Gen. Tettenborn tillät alla i Kapitulationen inbegripne fiendtliga Truppar, att fritt aftåga med vilkor att på ett år icke tjena; likväl skulle alla krigsbehof, förråd och kassor qvarlemnas. — Rytteriet skulle sitta af och lämna sina hästar åt de segrande — Nu marchera Trupparne ur staden och ett stort antal Schveizare vilja antaga tjenst hos Gen. Tettenborn. Äfven Officerare öfvergå i mängd. Wi hafva eröfrat 14 kanoner utom annat Artilleri, en mängd munition och vapen hvarå förteckning skall insändas.

N:o 85 utgifves nästa Lördagsafton kl. 7.

No 85.

Den Anspråkslôse Samlaren.

Lördagen den 6 November 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Berlin den 23 October. Då staden Leipzig, trotts anfall af den stora Arméen under Fursten af Schvarzenberg, Bennigsen, Blücher och Hans Kongl. Höghet KronPrinsen af Sverige, ännu d. 18 Octob. ej var i de Alierades händer, var med säkerhet att förmoda, det Napoleon ännu skulle försöka en drabbning, oaktadt General von Blücher hade erhållit underrättelse att den fiendtliga Arméen i stor oordning dragit sig tillbaka åt vägen till Weissenfels. Den 19 kl. 8 om morgonen ryckte Hans Kongl. Höghet KronPrinsen fram för Leipzig, och fick snart genom en fången den underrättelsen, att Mrskalk Marmont försvarade Staden. — Några timmar innan Staden utrymdes blef vår KronPrins underrättad genom en af Ryska Kejsarens Adjutanter, att Konungen af Saxen, hvilken befant sig i Leipzig, hade genom en Parlamentair gifvit sig på discretion och blott begärde, att man måtte skona Invånarne och deras egendom; hvarpå Kejsaren af Ryssland låtit svara: Hvad staden Leipzig och dess Inbyggare angår, kunde Konungen vara obekymrad; och beträffande honom, kunde Kejsaren uti honom blott se en fiendtligt sinnad Furste. Vid samma tillfälle underrättades man, att Kejsar Napoleon, såsom en mäktig beskyddare af Rhenförbundet, vid sin afresa från Leipzig låtit säga Konungen af Saxen: att Han nu så godt han kunde borde söka hjelpa sig och draga sig ur spelet. — — Hvad som isynnerhet förherrligade den i Leipzig intågande KronPrinsens af Sverige segrande vapen, var så väl den Sachsiska Armée, som öfvergått, som de Badiske och Darmstadtske Trup-

parne, hvilka alle i full rustning, under klingande spel, emottogo Konungen med största ärebetygelse. Till denne Furstes ära må äfven nämnas, att under Stadens intagande icke den minsta plundring egt rum, hvaremot så väl de Ryske som Preussiske Soldaterne hafva skördat stora rof under det de förföljt den flyktande fienden och tillfångatagit flere Fransyska Generaler och Officerare af högre rang. 26 Fransyska Generaler hafva blifvit tillfångatagne. General Latour Maubourg hade förlorat det ena benet; detta oaktadt tvingade honom Napoleon att begifva sig från Leipzig, hvarföre han dog ej långt derifrån: Tvenne andra Generaler ha här blifvit amputerada. Furst Josef Poniatovvsky har drunknat i Pleisse; hvilket öde äfven Augereau skall hafva haft. — — KronPrinsens Armée har i förening med Lageronska Corpsen tagit 123 kanoner. Antalet af amunitionsvagnarne stiger öfver 1000:de och uppgifves med Bagagevagnar antalet till 1500. — De Allierades förlust är visserligen ansenlig; men kan ej komma i jemförelse med Napoleons stora förlust; hvad som förtjenar att anmärkas, är, det KronPrinsens af Sverige Armée har forlorat minst, ehuru den alltid befant sig uti kanonelden, om hvilken KronPrinsen försäkrar, att den vid Wagram ej var så häftig. 30,000 af fiendens gevär, inpackade i kistor, hafva fallit i våra händer, utom ett ganska stort antal deraf som befanns på Slaltfältet. — — Angående Napoleons sinnesförfattning känner man ingen ting med visshet; dock försäkra flere, sig hafva sett Honom hvissla och skratta, vid underrättelsen om desse ganska obehagliga Nyheter, hvaremot en fången Polsk General har försäkrat sig hafva funnit Napoleon ganska försagd och dyster. — Med visshet försäkrar man, att Napoleon ibland annat sagt: "cette plaisanterie avec le Royaume de Westphalie sera égalemeent finie bien tôt." Om Bajerns affall har han nyligen blifvit underrättad, och man försäkrar, att Schveitz är i begrepp att äfven gå öfver. Marskalk St. Cyr har efter en drabbning med Grefve Tollstois Corps, som räknas till General Bennigsens Armée, hvilken stod vid Dresden 30,000 man stark, tagit vägen till Chemnitz; man söker dock, så mycket möjligt är, hindra Hans förening med Napoleon; äfven torde det blifva svårt för Davoust att kasta sig i sin älskade Kejsares armar. — — Kejsaren af Ryssland och Konungen af Preussen hafva i dag spisat hos Hans Kongl. Höghet KronPrinsen af Sverige.

Den 24 sistl. Sept. har, i Stamford beläget i Landskapet Lincolnshire i England en stark jordbäfning blifvit försport i en direktion

från Vester till Öster — Den varade omkring 2:ne minuter och åtföljdes af ett starkt buller. — I Grefskapet Limerick i Irland har d. 10 Sept. kl. 9 om morgonen fallit ett stenregn, som kom från en tjock sky af vid pass 1 och 1 half mils vidd — Stenarne vägde från 1 till 4 marker, voro svarta utanpå och inuti gråaktiga — Ingen blixt syntes men man hörde flere starka knallar, som först liknade kanondunder och sedan ljudet af en stor mängd trummor. Luften var härunder tung och varm.

Auction.

Uppå d. 10 nästinstundande December hålles frivillig och öppen Auction, att till den mästbjudande försäljas Eckersholms Bruksegendom belägen uti Jönköpings Län, Östbo Härad och Byarums Sockn, 2 och 1 åttondedels mil från Jönköping, 18 från Götheborg och 15 från Halmstad, bestående af: En Stångjernshammare med tvänne härdar, privilegierad till 400 Sk:p. årligt smide, utom 60 Sk:p. frälsesmide, en frälse Masugn, en skattlagd mjölqvarn med ett par Tullqvarns och ett par Husbehofsstenar, och en dito enbladig Sågqvarn, Masugnen uppbyggd 1784 af Sten och alla öfriga Bruksbyggnader så väl som dammar och sumpar nya och i godt stånd; vid Masugnen är särskilt Bonkvärk inrättad, som äfven uppfordrar malmen på Masugnen; på ägorne finnes öfverflödig och vacker skog, dessförutan ett stort och förmonligt kohllag, samt tillräcklig vattendrägt för Brukens behof alla årstider; Tvenne Grufvor uti Taberg, 1 och 1 åttondedels mil från Bruket belägne, som lemna tillräcklig malm, samt dessutom ett Bergsmanna Hyttelag med Masugn, hvilka äro skyldige emot accorderad betalning gjöra årlig tackjerns tillverkning; Nödige stugor för BruksArbetarne finnes, samt tvenne nybyggda kohllador, den ena för Masugnen till 3000 Ryssars rymd, och den andra för Hammaren till 2000 Ryssar. Wid Brukes, som är beläget på 3 fjerdedels mantals frälseägor, är särskildte Man och Ladugårds Byggnader uppförde; Mangården består af tvenne Byggningar, uti den ena finnes sju Boningsrum och kök och uti den andra åtta Boningsrum utom förstugor och tvenne hvälfda källare. En särskildt Bodbyggnad jemte Handtverksrum och andra nödige hus, stall och Ladugård, allt i försvarligt stånp; vid denna gård utsås årligen omkring 9 tunnor Höstråg samt 20 tunnor Wårsäde, och kan

föda 25 à 30 Boskaps kreatur och 3 hästar; en vacker Trädgård med många både fruktbärande och vilda träd. God Iskällare med flere beqvämligheter. Härunder lyda dessutom: 2 och 1 åttondedels mantal Krono skatte Rusthåll, 2 Mantal Krono skatte och 1 åttondedels Bergsmans frälse, samt 15 Dagsverkstorp, hvilka alla dels utan och dels för accorderad betalning, utgöra erforderlige körsslor, kohlningar och dagsverken vid Bruket och gården. — Ågendomen har vackert läge nära och intill tvenne stora landsvägar, har förmonligt fiske i flera Sjöar; är intecknad för 18,000 R:dr Banco, som till någon del kan få innestå; afsättning på smides tillverkningen vid Bruket, har från längre tider och äfven för närvarande skett och verkställes på Bruksbacken. Om köpevillkoren och betalningsterminer jemte tillträdet m. m. kunna hugade köpare erhålla underrättelse genom Correspondence med Kammarjunkaren A. F. von Schèele, hvars adress är Eksjö och Printsnäs; eller ock på stället före Auctionen, då äfven nyss hållne värderingar å egendomen kunna visas. — Auctionen hålles på stället Eckersholm, hvarstädes rumm och spisning hos särskildt Tractenr erhålles, äfven foder och stallrum för hästar är att tillgå.

2:ne st. Oljetentalrickar äro, före förleden Michaëli, borrtkomne utur ett hederligt hus här i staden. Den, som om desse äger någon kunskap, vare god och sådant anmäla å nya Boktryckeriet, mot hederlig vedergällning.

Rättelse:

I N:o 84 af denna Tidning, 3:dje sidan, 23 raden, står: och först vid nattens inbrott eröfrade Fienden det åter — Läs: eröfrade Wi det åter.

Bulletinen af den 21 sistl. Oct. är införd i Extra Tidn. för den 4:de dennes.

N:o 86 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 7.

No 86.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 10 November 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Berlin d. 25 October. Följande officiela underrättelser hafva här inlupit ifrån Arméen: Natten den 19 i denna månad inträffade General Langerons Corps uti Skeuditz och Gen. v. Yorcks uti Halle. Den 20 trängde General Wasitschikoff, som hade gått öfver Elster, fram till Lützen och gjorde 2100 fångar. General von Blücher lät den omtalte Corpsen marchera från Skeuditz till Lützen, då bryggorne vid Leipzig ännu ej voro fullkomligt färdige. Under denna tid hade General von Yorck marcherat ifrån Halle till Mücheln och lät förfölja fienden, som vid Weisenfels hade passerat Saale. Fienden drog sig till granskapet af Freiberg. Wid dagbräckningen d. 21 voro General von Langerons och Sackens ArméeCorps i granskapet af Weissenfels; fienden uppbrände straxt bryggorna och drog sig tillbaka till Freiberg. General v. Blücher lät på stället slå en brygga och begge Corpserne passerade Saale. General v. Yorck hade emedlertid marcherat till Qverfurt för att hindra fienden: Detta lyckades honom: Han angrep fienden vid Freiberg och dref honom på flykten efter ett hårdnackadt fäcktande, hvilket kostade fienden 1200 fångar, 18 kanoner och ett stort antal amunitionsvagnar. Fienden lemnade kl. 3 om morgonen Staden. Det är omöjligt att beskrifva den oreda, som vid detta tillfälle herrskade i staden. Wår Armée gick derpå öfver på 3 bryggor imellan Freiberg och Laucha och står nu i det fordna Furstendömet Erfurt, till hvars hufvudstad den samlade ännu öfriga fiendens styrka hade dragit sig. Öfversten Grefve Henkel hade vid Nebra befriat ett antal

af Ryska, Österrikiska, Preussisska Officerare som råkat i fångenskap och tillfångatog besättningen.

Leipzig den 22 October. Resultaterne af det ärorika slaget d. 16, 18:de och 19:de dennes öfverstiga all föreställning. Antalet af de fångne, öfverstiger 40,000 man, då man derunder inbegriper de blesserade och sjuke, som blefvo qvarlemnade i Leipzig. Den 20:de togos å nyo ifrån fienden 120 kanoner. 570 st. Skutgevär och öfver 1000 krutvagnar hafva blifvit tagne. Ingen kan beskrifva den oordning, hvarmed fienden måste taga till flykten. Napoleon sjelf måste lemna Staden och begifva sig på en biväg, då alla vanlige vägar voro upptagne af de flyende Trupparne och af bagage vagnar, Fursten Poniatowsky kunde lika så litet som Hertigen af Tarent, (Marschalk Macdonald) finna någon utgång. Den förre satte öfver Elstern: Stället var sumpigt och hästen sönk med sin Ryttare. Man förmodar äfven, att Macdonald drunknat. Man har sedan i förgår dragit öfver 1000 lik ur floder och diken. Omkring staden är allt uppfyldt med dödade och sårade. Konungen och Drottningen af Saxen jemte Prinsessan Augusta äro här ännu. Resten af den Kongl. Familjen är i Dresden. Enligt samma underrättelser har den af Konungen i Preussen till FältMarschalk utnämde Generalen von Blücher i går inryckt i Weissenfels, hvarefter han på återtåget tagit ifrån fienden 2000 fångar och 1600 blesserade. Hufvud Arméen under FältMarschalken von Schwartzenbergs befäl är i skyndsam marche till Jena.

Leipzig den 23 October. I går har man vid Erfurt tagit hela Kejsar Napoleons Equipage. Begge Kejsarne befinna sig nu i Zeitz, Hans Kongl. Höghet KronPrinsen af Sverige är i Merseburg, Konungen af Preussen och Konungen af Saxen ha rest till Berlin.

Wien den 19 October. Genom den serger, som blifvit erhållen, är nu hela den från Kärnthen afträdda del åter occuperad af Österrikiske Truppar och flere hundrade Fransyske krigsfångar samt ganska många öfverlöpare hafva inträffat i Klagenfurth. Den 8:de October om aftonen kommo 250 Fransyske rymmare, till större delen Grenadierer, ifrån Tyrolen: De fleste af dem togo tjenst, andre blefvo försedde med pass föratt begifva sig längre in uti landet. Graf Bubna inberättar, att Han den 8:de efter ett hårdnackadt motstånd, med storm intagit broskansen vid Pirna. Fienden drog Besättningen ifrån

Liljenstein öfver bryggan på andra sidan stranden, lyftade ankar, för att bortföra bryggorne vid Dresden; men Jägarnes eld ifrån Radenz tvingade Kommendanten att gifva sig.

Berlin den 26 October. Efter slaget vid Görde, blef communicationen på venstra sidan Elbestranden på det sättet inskränkt för fienden, att blott vägen ifrån Hamburg till Bremen stod honom öppen, hvilken dock på flere ställen var couperad af KosakDetachementer. Icke desto mindre förblef Marschalk Davoust i sin en gång fattade ställning. Stecknitz, en flod, som man på några ställen kan gå öfver, blef af Honom förskansad på alla desse punkter, så att posteringarne voro vid Lauenburg och Mölln och Hufvudstyrkan på höjdarne vid Ratzeburg, hvilkens front och flank genom diken voro nästan otillgängliga. På venstra Flygeln voro Fästningarne vid Lybeck, så vidt nödigt var, i ordning satte. General Lieutenant Gref Wallmoden beslöt en recognoscering af fiendens ställning. General Tettenborn passerade natten den 6:te Elben och gick derifrån till Boitzenburg, för att taga i ögonsickte posteringarne vid Launburg, och så mycket mer vända fiendens uppmärksamhet ifrån venstra Elbestrandeu. Den 6 och 7:de blefvo alla fiendens posteringar oroade af General Vegesack och Dörenberg, vid hvilka tillfällen några hundrade man blefvo dödade och sårade. General Tettenborn gick natten imallan den 8:de och 9:de tillbaka öfver Elben och med marche forcé till Bremen, dit Han inträffade den 13:de om morgonen. Efter 2:ne dagars strid, under hvilka sjelfva Staden blef beskuten och den fientliga Kommendanten Öfverste Thullier omkommit, capitulerade Garnisonen, som ännu var 1100 man stark, med förbehåll, att återgå öfver Rhen och ej strida på denna sidan om den samma. 14 kanoner, 200 Kavallerihästar så ock andra Militairiske effecter samt kassan, som innehöll 300,000 franker, föllo i våra händer. Fästningsverken blefvo racerade. Fienden försökte väl hopsamla några Truppar och framkallade dem han hade i Nienburg. General Tettenborn marcherade hastigt dit, förstörde fästningarne derstädes, närmade sig sedan åter till Elba och bibehöllt ännu Bremen med ett Detachement. Herigenom har Marschalk Davoust förlorat den sista Communication, som han ännu hade och är instängd innom Dannemark. Troligen för att öfvertyga sig huruvida hela Corpsen passerat Elbe, ville han företaga en recognoscering af våra forposter, hvartill han använde 6 Bataillonen, 12 Esquadroner och

2 Batterier. Hela denna styrka stod under Franska Generalen Romés Commando, hvilken ville framrycka med en Colonn emot Zarrentin, då den andra gick åt Valluhn. En under natten omärkbar observations Corps upptäckte straxt Hans ankomst. Ryttmästare Simolin, som var i spetsen för den samma, öfverraskade med sine husarer den fiendtliga Colonnen, innan den hant utveckla sig. General Romé, som blef skild derifrån, kastade sig med 30 man i floden, der han simmande blef träffad af en kula; de öfrige togos till fånga. Fienden blef förskräckt genom ett så oförmodadt anfall och genom förlusten af sin General. Emediertid hade den andra fiendens Colonn angripit förposterne vid Valluhn som voro under Öfv.Lieut. Gref Dohna, men utan att genom en vanmäktig kanonade något kunna uträtta — och fiendens afsickter hafva alltså blifvit misslyckade genom våra små Förposters vaksamhet och tapperhet. Hufvudqvarteret Melkoff vid Lübtheen den 22 October 1813.

Berlin den 27 October. Ifrån Leipzig har kommit den underrättelsen af den 23 dennes, att Marschalk Ney och Hertigen af Padua (Arrighi) jemte några andra Generaler och många högre Officerare ha der blifvit fångne, och att Fransoserna efter affären vid Freiberg kastat sig i skogarne vid Buttstädt. — Äfven berättas, att Hans Kongl. Höghet KronPrinsen af Sverige och Kejsaren af Ryssland befinna sig i Merseburg. Af den 27 berättas derifrån, att KronPrinsens af Sverige Hufvudqvarter blifvit flyttadt till Nordhausen, den Preussiska, Böhmiska Arméen har ryckt till Weimar, den Bajerska under Baron Wrede, förenad med Fursten Reus's vackra Corps, till Fulda: med den är förenad 4 Österrikiske Uhlan Regementen. Under slaget vid Freiberg har fienden, enligt säkra underrättelser måst låta spränga i luften några hundrade amunitiensvagnar.

I morgon eftermiddag kl. 5 utgifves Extra Tidn., innehållande Bulletinerne af den 28 och 30 sistl. Oct.

N:o 87 utgifves nästa Lördagsafton kl. 7.

No 87.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 13 November 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Hufvudqvarteret Mühlhausen d. 28 Octob. Hans Kongl. Höghet Kron Prinsens Armée marcherar till Cassel och man förmodar, att Hans intåg skett d. 2 Nov.; dock lärer Hans Kongl. Höghet draga sig mer åt höger och ställa marchen åt Göttingen och Hannover. Hufvudqvarteret skulle den 30:de förläggas i Heiligenstadt. Napoleon tager sin marche åt Wetzlar och Cöln.

Blandade underrättelser.

Det heter, att Napoleon skyndat före sin Armée öfver till Frankrike. General St. Cyr har i Dresden qvarlemnat 6000 man. Lord Wellinton har med 110,000 Engländare, Spaniorer och Portugisare inryckt på Fransk botten. Den Sachsiske Generalen Mellenthin har med ungefär 1000 man öfvergått till General Lieutenanten von Wobeser och det med Fransyska Gouverneuren Grefve Narbonnes bifall. Sedan General Czernitscheff den 5 lemnat Cassel, har det af Honom anordnade NationalGardet sorjt för det allmänna lugnet: Den 7:de inryckte Franska och Westphaliska Trupparne; den 8:de gaf General Allix en Diner för 100 personer: om aftonen besöktes en Fransysk Operette på HofTheatern. — — I det Spanska Amerika tilltager Revolutionen mer och mer: Insurgenterne i Buenos Ayres hafva slagit vice Konungen af Peru i Chili — — En viss Calsem, som fordom var Ridmästare uti de NordAmerikanske fristaterne, har upprättat en Husar Corps af några tusend man. De kalla sig dödens husarer och bära svarta kläder, på venstra armen en dödskalle, hafva långt skägg och sätta menniskor i förskräckelse. HufvudAnföraren för de närvarande Insurgenterne är Presten Morelos.

Skrifvelse ifrån Hans Kongl. Höghet KronPrinsen till Engelska GeneralLieutenanten Sir Carl Stevart:

Det nit, de talanger, det mod, som Ni vid alla tillfällen hafven visat uti Edert bemödande för den goda saken, för hvilken Wi strida,

och hvarpå Ni nyligen uti slaget vid Leipzig den 18:de och 19:d den, mer lemnat så ojäfaktiga prof, hafva föranlett mig att å min Herres och Konungs vägnar lemna Eder värdigheten af Kongl. Svenska Sverds-Ordens Stora Kors. Jag skattar mig lycklig, att härmedelst kunna lemna Eder vedermäle af min acktning, och bevis på det värde jag sätter på Edra förtjenster. Eder

Väl affectionerade

CARL JOHAN.

Berlin den 26 Octob. I Söndags förmiddag inträffade härstädes Hans Maj:t Konungen i högönskelig välmåga, för att ibland sine trogne Undersåtare tacka Gud för den vid Leipzig erhållna ärorika Seger. — Aldra Högst den Samme kom till häst uti Staden, beledsagad af en ansenlig militairisk Suite, under det härvarande Truppar paraderade, och under glädjerop af det samlade folket: Han begaf sig omedelbarligen till Domkyrkan, hvarest Han jemte den här varande Kongl. Familjen bevistade Gudstjensten; vid hvars slut sjöngs under kanonad: O! Gud vi lofve Dig. — Vid återkomsten till Kongl. Slottet lemnades Audience åt Magistraten och åt Stadens Deputerade, då Hans Maj:t färklarade Sitt Nådiga Välbehag öfver Deras visade Patriotiska tänkesätt. Middag spisade Hans Maj:t med Kongl. Familjen i Charlottenburg.

Berlin den 30:de Octob. I går morgon kl. 6 reste Hans Maj:t Konungen herifrån till Breslau. I går och förgår hafva hit ankommit 3 Franska fångne Generaler, 7 Öfverstar, 14 ÖfversteLieutnanter, 135 Officerare och 2000 Soldater ifrån Leipzig. Den 27 dennes tidigt om morgonen lemnade Commendanten öfver fästningen i Wittenberg de fångar, som tillhöra förenade Svenska, Ryska, Preusiska Arméen: De fördes öfver Elbebryggan och stäldes på fri fot.

Halle den 27 Octob. Den Kejserlige Ryske Generalen Furst Tscherbatoff befinner sig här sedan i går afton med 10,000 man: Benningsen har i dag inträffat och i morgon väntas hit 20,000 man af Hans Corps: alt synes bevisa, det man företager alfvarsamma Demonstrationer emot den delen af St. Cyriska Corpsen, som qvarblifvit i Dresden. Generalerne Tauenzien och Hirschfeld skola dertill medverka; och har man tagit sådane mått och steg, att knappt någon af denna Corps skall kunna undslippa.

Braunau den 15 Octob. I det af Hans Maj:t Konungen utfärdade Manifest har Armèen haft tillfälle att inse de grunder, af hvilka aldra Högst den Samme har blifvit föranledd att förena sig med de Allierade emot Frankrike och att använda all den styrka och alla de medel, Försynen nedlagt uti hans händer för vinnande af den goda saken — — en ärefull frid." Soldater! skönt, stort, ädelt är det kall, hvartill vår Aller Nådigste Konung bestämt oss: Den tappra Allierade Arméen har redan erhållit de mest lysande segrar, ådagalagt de största prof på tapperhet och ihärdighet, hvilka våra efterkommande skola med beundran läsa uti Tideböckerne; Oss åligger nu att genom ett troget upp-

fyllande af våra plikter söka förvärfva oss bifall af vår Aller Nådigste Konung, af Fäderneslandet, de Alierade, och af den under bördan tryckta Tyska Nationen. Konungen och De med Honom Alierade ledas hvarken af inkräktningslystnad ej eller af ensidiga afsikter till detta steg — De önska frid uti Europa!! — Soldater! Hvem ibland oss skall ej vara färdig att för ett så högt ändamål offra sitt blod, sitt lif? hvilken, som under de förrige fälttågen blifvit teknad med blessurer, skall ej efter detta tågets slut med stolthet uppvisa dem, som under det samma kunna erhållas? De yngre Soldaterne skola med begärlighet omfatta hvarje tillfälle, der de kunna dela sine äldre Vapenbröders ära! Kallad att föra befälet öfver en tapper Corps, skall jag aldrig undandraga mig att med den dela krigets besvärligheter: Blott en önskan har jag, den, att aldrig broderlig enighet måtte saknas ibland den samma. Jag har under de förrige FältTågen blifvit hedrad med Kongl. Arméens förtroende, och utbeder mig nu af Eder, tappre Österrikiske Vapenbröder! Edert förtroende, då jag på förhand försäkrar Eder om min tillgifvenhet. Jag vill endast söka Eder på Årans och Tapperhetens fält, för att få tillfälle att högakta edert uppförande och inför vår Herre och Konung det samma föredraga. Upp! altså Vapenbröder! Mod och Ståndaktighet! och vi skole nalkas det mål vår Konung för oss bestämt. Det är en möjlighet, Soldater! att vi snart träda utom vårt Fosterlands gränser, men glömmen då icke, att vi komma som vänner till alla dem, som ej bära vapen emot oss: Vi komma att befria dem, ej att öka de bordor, som nog hårdt trycka. Sedlighet, måttlighet och ett anständigt uppförande tekne alltid edra steg — ! Så skall en gång de Invånare, hvilkas befriare vi blifva, med tacksamhet påminna sig edert uppförande och Deras befrielse.

Grefve v. WREDE,
General en Chef för Cavalleriet.

Blandade underrättelser ifrån Leipzig.

Det är sant, att vår Stad lidit mycket genom det motstånd som visades under affären; men den har dock lidit långt mera genom Fransosernas förtryck. Staden har blifvit snart sagt ett Lazarett. Hvarje morgon lågo flere hundrade döde Fransoser på gatorne. En afton under slaget sågo vi 7 byar uppgå i lågor. Böndernes boningar likna ödsliga nesten: fälten äro höljde med dödade — och — under 14 dagar hafva vi ej haft bröd — vi böre tacka Gud, så länge vi hafva Potäter. Under de 2 månader Fransoserne uppehållit sig i vår trakt, är allt så uttömdt, att vi, med bästa villja, ej kunna förse den Alierade Arméen med det nödvändigaste. De Alierade Trupparne uppföra sig dock ganska beskedligt — — Den otroliga förvirring, med hvilken fienden måste lemna vår stad, synes lofva oss en snar frid — och — i sanning, Sachsen behöfvar den — — ja — ett tioårigt lugn för att någorlunda kunna repa sig.

Berlin den 30:de October. General Wrede med Bayerska och Österrikiska Truppar under sitt befäl var den 25 i Würtzburg. Wittgensteins och Kleists Truppar skola medverka till blocaden af Erfurt, der en stor Garnison har qvarblifvit. Den Stora Arméens förening vid Mayn med den, som står under General Wredes kommando, gifver hopp om de lyckligaste resultater, om det blott lyckas, att komma före fienden.

Krigssång.

I Härnad våra Bröder dragit,
Att skydda lugnet i vårt tjäll;
Och på ett Fält de läger slagit,
Förr blodbestänkt från Nordens fjäll.
Der striddes förr mot Folkens fjättrar,
Der strides nu mot nya band;
Och Hjelten, som vår tid förbättrar,
För Hären an med öfvad hand.:,:

O, Svea! än din fordna ära
Skall sätta gräns mot våld och rån;
Ej Minnet åter skall begära
Din Jan Baner, Din Torstenson;
Den store Gustaf Adolfs dagar
I segerskrud uppgå igen;
Och verlden under milda lagar,
Blir af CARL JOHAN lycklig än.:,:

De fordna blodbesköljda fälten
För frihet färgas än med blod,
Och Norden, stolt igenom Hjelten,
Har vunnit än en ärestod.
Prins! Dina Lagrar, evigt gröna,
Ha åter skjutit nya skott,
Och dem Oliven skall försköna
I strid för Fred och Frihet blott.:,:

Skål för den Hjelte, Norden skänktes,
Och för den Här, som Segren vann!
Det Folk, af tyranniet kränktes,
I Honom en förhoppning fann.
O! detta hopp skall ej bedraga:
Dess grund är Dygd och Hjeltemod;
Förtryckets arm han skall försvaga
Och sätta gräns för våldets flod.:,:

N:o 88 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 7.

No 88.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 17 November 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Stralsund den 8 Nov. Hans Kongl. Maj:t har Nådigst behagat utnämna Generalen Baron Adlercreutz till Excellence. På Hans Maj:ts födelsedag (d. 7 Oct.) har Prins Oscar låtit på Rosenberg afbränna ett ganska vackert Fyrverkeri. I dag har genom en Engelsk Courir inlupit bekräftelse på underrättelsen, att Marschalk Wellington med sin Armée inryckt uti Frankrike.

Berlin den 2 Nov. I går och förgår hafva hit anlänt ifrån Arméen Prins Carl af Mecklenburg, blesserad, Ryske Gen. Balke ifrån Königsberg, Engelske Lorden Stigo ifrån London, samt Fransyska Divisions Generalen Lauriston med 110 Officerare och 3,500 man fångne. Herifrån hafva afrest: Fransyske Generalerne Bertrand, Charraix och Harlett, jemte 2,500 krigsfångar i flere Transporter, till Stargard och Stralsund.

Berlin den 4 Nov. Ifrån FältMarschalk v. Blücher har följande underrättelse kommit ifrån Arméen: Eisenach den 27 Oct. Efter bestormningen af Leipzig marcherade von Langerons och von Sackens Truppar till Skeuditz. Fransyska Arméen jemte Napoleon bivakuerade vid Mark-Ranstädt. Den 20 ryckte Gen. Wasiltschikoff emot Lützen. General v. Yorck marcherade ifrån Halle öfver krigsfältet vid Rosback, fant fienden i march från Weisenfels till Freyberg och beskjöt hans kolonner med kanoner. Kejsar Napoleon bivakuerade vid Weisenfels på venstra stranden af Saale floden. Den 21 marcherade v. Langeron och Sacken till Weisenfels. Fienden uppbrände bryggorne. FältMarschalk

v. Blücher lät genom sitt Artillerie fördrifva fienden ifrån Saale floden. Bryggorne blefvo slagne på samma ställe som Konung FREDRIC den 2:dre under slaget vid Rossbach hade låtit bygga en flottbro, och det är märkvärdigt, att den Timmerman, som nu slog bryggorne, hade som yngling då arbetat på Flottbryggans förfärdigande. Gen.v.Yorck marcherade emot Querfurt, för att hindra fienden att gå öfver Unstrut. En del af Reserv Kavalleriet, under Öfverste Grefve von Henckel, stötte på en fiendtlig kolonn, som escorterade fångar. Öfversten Grefve von Henkel angrep Escorten, tillfångatog den samma och befriade inemot 4000 fångar jemte 100 Officerare, som alla voro af de alierade Trupparne, hvilka d. 26 Augusti och 16 October hade blifvit fångne. General v. Yorck vände sig venster åt Freyberg, angrep den fiendtliga Arméen, som ej hunnit till Unstrut. Fienden sprängde flere krutvagnar i luften och måste lemna efter sig ett stort antal vagnar, kanoner och equipager. Gen. v. Yorck tog nu tillfånga en General, 2 Öfverstar och öfver 1000 man. Den 22 passerade man Unstrut, utan att likvist vidare uppnå fienden, som concentrerade sig vid Erfurt, der han tycktes söka någon vederqvickelse efter sine fatiguer. Arméen stod d. 25 vid Tennstedt, d. 26 marcherade den emot Gotha, Hörselsberg och Eisnach. Fienden var i fullt aftågande. AvantGardet under Gen. Ruczevitsch gjorde uti nejden vid Gotha 2000 fångar. Gen. v. Yorck träffade i Hörselthal vid Eisenach fienden i full march, angrep honom, intog Byen Eichrodt och afskar såmedelst den 4:de fiendtliga Arméen ifrån Eisenach: Den drog sig då åt Thüringer skogen och måste genom omvägar söka uppnå Vach. Den 27 passerade Arméen Eisenach och förföljer fienden i alla Directioner. Krigsfångar inbringas stundeligen.

Oschatz den 30 Octob. St. Cyr har den 22 vågat sig ifrån Dresden till Wilsdruff och ärnade sig troligen derifrån till Torgau; men då han allestädes träffade på af de alierade Trupparne, återvände han till Dresden, der han också nu är inspärrad.

Leipzig den 28 Octob. De Alierade Magterne hafva förordnat ett så kalladt FörvaltningsRåd att styra öfver de Tyska Länder, som äro eller hädanefter blifva befriade ifrån Fransyska oket; Presidenten uti det samma är FriHerre von Stein, som nu här uppehåller sig. Nämde Råd utnämner GeneralGouverneurer. Så har Furste Repnin blifvit utnämd till GeneralGouverneur öfver Konungariket Sachsen, de

Reussiske Länderne och Furstendömet Altenburg. En Centralkassa är inrättad af GeneralGouverneuren, till hvilken penningar insändas af vederbörande genom Herrar Reichenbach & Comp. i Leipzig. Antalet af de kring Leipzig dels helt och hållit, dels till en del afbrände Byar, bestiger till kring 20. Kejserlige Ryske Öfversten Prendel är Commendant i Staden Leipzig. Enligt officiela underrättelser känner man, att Würtzburg afträtt ifrån RhenFörbundet.

Leipzig den 30 Octob. Kongl. Würtenbergska Ambassadören von Zeppelin har redan varit här i 8:ta dagar i de Alierade Monarkernes Högqvarter. KonungaRiket Sachsen uppställer utom Landtvärn och Landtstorm 30,000 man reguliera Truppar. Enligt ryckte torde Hertigen af Weimar antaga någon post uti Arméen: Prins Bernhard af Weimar skall kommendera det Sachsiska Gardiet. Den Kejserlige Österrikiske Ministren för utrikes ärenderna, Grefve Metternich, är upphöjd till Furste värdighet för Sig och sina Efterkommande.

Recension.

Man bestämmer så ofta en boks värde efter Titelbladet; hvarföre man också i sednare tider ej sällan varit mera mån om ett lustigt Titelblad, än om en god afhandling. — Nyligen har uti Publikens händer kommit en bok, med denna öfverskrift: Bounapartes Hemliga Bekännelse för Cardinal Maury — och aldrig kunde någon Titel uppfinnas, som mera skulle reta dess nyfikenhet: stor sak huruvida alla de händelser, hvilka under den afhandlas äro eller kunna vara sanfärdige: nog, då boken har både raisonable köpare och flitige läsare. . . Men om det är en sanning: De mortuis nil nisi bene, så måtte det ock vara en lika ostridig sanning: De vivis nil nisi verum; hvilken rättighet ej en gång Buonaparte måtte hafva förverkat? och då hans lefnad företer så många verkliga facta, hvarmed en ej så liten bok kunde uppfyllas, hvarföre då gripa till mycket som ej en gång är sannolikt, då man företar sig att skrifva om Honom? General Sarazin, så berättas det i Företalet, öfvergick år 1810 till England och det är Han, som utgifvit denna boks original i London. — — Men frågas, af hvem Generalen då har erhållit originalet? Monne af Cardinalen sjelf, som då säkerligen måtte i Protocoll uppfattat denna Buonapartes Bekännelse? Branden i Schvartzenburgska Salen anföres som anledning till denna Napoleons Syndabekännelse och genom en fullständig bikt söker Han inför Cardinalen tillgift för sina brott: Så heter det Sid. 3 "En besynnerlig arghet utmärkte mig redan i min spädaste barndom; Jag var trätgirig, tjufaktig och utsväfvande." Sid. 15 berättar B. huru Han bortskickat sin

välgörare Mavosin för att dö i gula febren på St. Domingo, och huru han beredde samma öde åt Benezech, som Han hade att tacka för sin erhållna tjenst. — Vidare fortfar han att förtälja, huru Han genom ett äktenskap med Barras maitraisse erhöll commandot. Otroligt nog låter Författaren sin hjelte tillstå: "Hvad KrigsSystemet angår, för hvilkets Upphof hela Verlden anser mig, så (tro mig) är det blott en falsk inbillning. Jag har fört krig såsom alla tiders FältHerrar, hvilka Naturen ej nekat ett sundt menniskoförstånd — — För alla mina Segrar har jag att tacka mängden och djerfheten. B. uppgifver sin förlust i Syrien till 4,000 man; Cardinalen tror den vara mer än 8,000. B. svarar: Jag tror i sjelfva verket, att den totala förlusten, då man inbegriper alla, som fallit med vapen i händerne, alla strypte, lefvande spetsade, aflifvade, i säckar dränkte, eller af pest och af andra sjukdomar aflidne, visserligen stiger till 8,000; men att ljuga vid angifvandet af min förlust, har blifvit en sådan vana för mig, att jag i förhand måste bedja Eder att inom Eder sjelf anse mina tillstådda brott för större och vigtigare än jag gifver dem före. I allmänhet plägar jag fördubbla fiendens förlust af dödade och sårade. Antalet af fångar sätter jag fyra gånger större. I mina Rapporter om min egen förlust tager jag i beräkning aldrig mer än 10:de delen af verkligen döde och en femtedel af de sårade — — Berthier känner i grund min militäriska tariff och sällan behöfver jag hjelpa honom i sine beräkningar. — — Bland andra nidingsverk förklarar denna historias hjelte sig saker till Toussaints, Klebers och Dessaix's mord. Dessaix får af Buonaparte detta vitsord: Han var blygsam, beskedlig, skicklig och en god General; dock kan jag blott sätta honom i andra rangen ibland FältHerrar tillsammans med ÅrkeHertig Carl, St. Cyr, Lord Wellington, Bernadotte, Macena, Macdonald o. s. v. Likväl ha en och annan af dessa Generaler vida öfverträffat denna klassifikation — och redan gjort nog — för sin ryktbarhet som en bland Europas störste Härförare. — Slutligen afbrytes Samtalet genom den inkommande Kejsarinnan och Cardinalen erhöll tillsägelse att återkomma en annan lägligare tid. Boken saknar ej tryckfel så visst som den saknar ett vårdadt och värdigt språk. En StamTafla åtföljer den samma, af hvilken man, bland mycket annat, blir underrättad, att Buona, en Slagtare i Ajaccio på Korsika, lånade en obetydlig Summa penningar åt Konung Theodor, af Hvilken han då såsom betalning erhölt ett Adels Diplom: Buona förlängde derpå sitt namn och kallade sig ifrån den dagen Buonaparte.

Fesch, Napoleons Morbror, var förut en Munk, sedan en Revolutionaire, hvarföre han blef bortjagad ifrån Basel; lefde sedan af spel och bedrägeri i Paris, nödgades ändteligen af sin Neveu att återvända i kyrkans sköte och är nu mera Cardinal, Erkebiskop af Lyon, Fursten Primas Coadjutor o. s. v.

N:o 89 utgifves nästa Lördagsafton kl. 7.

No 89.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 20 November 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Tyska Posten har uteblifvit.

Private bref från Stralsund och Berlin hafva hitbragt transumt af ett tal, som Kejsar Napoleon skall hafva hållit inför sina församlade Prinsar, Hertigar och Generaler, dagen före slaget vid Leipzig. Talet lyder som följer.

„. . . Ja, mine Herrar! föregående händelser under detta fälttog hafva försatt oss i nödvändigheten, att våga ett afgörande slag. Wi hafve ingen tid att förlora. Jag förtiger den känsla af enskilt harm, som måste uppstå inom mig, att erfara otack och affällighet af de Nationer, jag sjelf gjort lyckliga, och vill nu endast gifva rum åt det förtroende jag sätter till Er skicklighet, och mina Soldaters mod och tapperhet. En dag väntar oss, lika ärofull, lika skön, som den vid Austerlitz och flera. Wi äro på Tysklands fält, och hvem säger, att Tyskland icke ännu darrar vid åsynen af våra örnar? — Hvad har den ofantliga massa, som rest sig emot oss, hittills uträttat? Fästningar och städer af betydenhet äro ännu i vårt våld. Hela Konungariken och landskaper lyssna ännu till våra lagar. — „Lyckan har vändt oss ryggen." Har den det? Det skott, som dödade en Moreau, var mer än nederlaget af en hel fiendtlig här, mer än en hel segerkrönt kampanj. Det var Himlens straffdom öfver förrädaren af sitt land och sin vän. „Frankrikes Härar hafva sammansmält." Har då Frankrike inga resurser qvar? I detta ögonblick organiserar den en Här af nära tre millioner . . . . Jag går att sjelf anföra mina tappre krigare, understödd af Er skicklighet, Er tapperhet, Er medverkan, mina Herrar. Åter förestår ett afgörande profslag i mitt öde. Jag har ej först i dag prisgifvit mitt lif för Frankrike, och hoppas ej eller för sista gång göra det i morgon. Segra eller dö! — Endast i det förra fallet återser jag eder."

Hvem är lycklig?

Den rike Lord W. på hvars uppfostran man användt så mycken omsorg, som hade samlat kärnan af hvarje vetenskap, hvars hjerta stod öppet för hvarje glädjens intryck, var 24 år gammal, när han efter sin Fars död inträdde i Verlden med föresats, att med Epikureisk vishet njuta dess Nöjen. Länge reste han omkring i främmande Länder, lyste vid flera Hof, skref böcker, berömdes af kännare, tadlades af halflärde, och hans förtjenster förolämpade sällan, ty de framstrålade genom en slöja af blygsamhet. Sedan öfverlemnade han sig åt sine plikter som Medborgare, tjente sin Konung och högaktades af alla. Likväl lyckades ej alla hans planer. Hans Vänner glömde honom ofta, när han behöfde dem; Hans Fosterlandskänsla blef ej alltid erkänd, ofta misstydd; smickrare beröfvade honom dygdens belöning och afunden ökade antalet af hans ovänner. I början plågade detta hans hjerta; men småningom försvagades hans känsla och halkade nu stundom öfver de händelser, som elljest ganska lifligt skulle hafva rört honom. Ifrån den ömaste menniskokärlek föll han ända till liknöjdshet och menniskoförakt. I denna sinnesförfattning nedlade han sine Embeten och filosoferade i stillhet öfver Sanningen, Lyckan, Dygden och Menniskans värde. Med skarpsinnighet upplöste han alla nöjen tills blott en squelette af fåfänga och bedrägeri återstod. Med sitt förstoringsglas förföljde han så länge hvarje ämne, tills han deruti upptäckte någon obehaglig sida. Ändteligen förekom honom Verlden såsom en optisk Teater, när ljusen utsläckas och en skymt af dagen upplyser pappersförtrollningen. — — Frihet var för honom nu ingen ting annat än ett tomt ljud; dygd en Dame i masquerade drägt och begäret efter ära ett kännetecken af själens sjukdom. Det är tid, utbrast han en mörk November dag, att min själ uppvaknar ur sitt slummer. Men, fortfor han, jag vill ej, som en galning försvinna ur verlden, jag vill först beställa om mitt hus. Med denna föresats reste han till ett af sina aflägsnaste Landtgods, der han hoppades, att ingen åminnelse af hans ungdomsnöjen, intet deltagande skulle fängsla honom vid lifvet. Under de första dagarne af hans ditkomst nämde Församlingens Pastor händelsevis i hans närvaro den förnöjde W i l l i a m s — Förnöjd — utropade Lord W., ty detta ord verkade på hans själ efter hans närvarande sinnesförfattning — — gifs det väl någorstädes en så besynnerlig varelse? På detta gods, min Lord! — Williams bor blott en fjerdedels mil härifrån. Det är då förmodeligen någon lustig Bror, som roar sig ibland Bönderna på krogen. Jag ber om förlåtelse, svarade Pastorn, Williams är en god — en förträfflig man. Han uppfyller samvetsgrant sine plikter och högaktas af hela Socknen. Han har bilagt många familjetvister och understött mången granne med verksamhet och råd. Ingens åker är så väl brukad som hans. Han har gjort ödsliga ställen fruktbara: Intet klagande ord undfaller hans läppar; och derföre kallas han i hela orten den Förnöjde W i l l i a m s.

Jag vill i dag lära känna denne man, sade Lorden.

Det var redan afton, när han kom till Williams hydda och fann den gamle sittande under ett träd utanför sin dörr: Tvenne af hans barnbarn hoppade vid hans knän och det tredje satt i hans sköte och lekte med hans grå hår, som hängde ner öfver hans brunröda kinder.

God afton Williams!

Mycken tack, sade Williams, blef varse Riddarbandet, betraktade honom närmare och stod upp. Om jag ej bedrar mig — — välkommen min goda Husbonde! äro vi då en gång så lycklige — — —

(Forts. e. a. g.)

Nelson och Pitt.

Två kometer, hotande och grymma,
På Europens Himmel ha gått ner,
Moln, som fridens morgonstjerna skymma,
Glesna mer och mer.

Segrare och hjelte var den ena,
Oftast lycklig, alldrig overksam,
Och kring böljan efter rof allena
Som ett Hafstroll samm.

Stormig, som den våg Hans kölar lydde:
Vild att se på, som Hans Ocean,
Endast fordna Vikingsdygder prydde
Hafvets Tarmelan.

Trånande i friden, Vän af faran,
Hekla lik, förstörande och kall,
Krossade Han liksom Simson skaran
Ännu i sitt fall.

Statsman var den andre, djup i snille
Djup och dold, liksom en Minas gång,
För den oro, som Han stifta ville
Verlden var för trång.

För ett upphöjdt rum i ryktets boning;
Kanske ock för gagnet af sin Bygd,
Offrade Han allt förutan skoning
Allt, jemväl sin dygd.

Intet stort och sedligt värde egde
Ingen väg, ej god för målets skull,
Mennskors lif och deras sällhet vägde
Mindre än Hans gull.

Utan skräck för åskorna, som bullra,
Fast som Miltons fallne ängel var,
Stod Han trygg och på Herkulisk skullra
Hatets Atlas bar.

Aska äro begge deras minnen,
Som två slocknade Vulkaner stå:
Klio, varnande för ädla sinnen,
Pekar rädd derpå.

Skynda Pitt att vigla upp Tartaren,
Om en vrå blott der Du fredlig såg,
Nelson! strid ännu med färjekarlen
Uppå Stygens våg.

På Spanska Teatern får man se ett eget slags skådespel som kallas Saynette. — Det är en korrt prosaisk Komedi i en akt, som mycket naturligt visar folkets seder, vanor och bruk, deras lefnadssätt samt groteska och komiska uppträden som deraf supponeras uppkomma — Allt i dessa skådespel är efter naturen — allt är härmadt med så mycken trohet och sanning, att åskådaren verkligen illuderas, och tror sig vara vittne till verkliga handlingar. — Huru väl om den listiga förföljelseandan, om det nedriga begäret att bygga sig slott på de ruiner, hvari mången förvandlat sin nästas välfärd, huru väl om desse, som pressat så många tårar ur den förtrycktes och hans anhöriges och vänners ögon, kunde likaledes, ibland få skåda sin vederstyggliga afbild ansikte mot ansikte till väckelse för Syndarne sjelfve och varning för andra, att icke träda i så nedriga fotspår, som direkte leda till ofärd, ehuru de i början af vägen tyckas vara höljde med blommor.

Anekdot.

Den kostbaraste eldskärm, som sannolikt någonsin stått framför en spis, lät en Köpman i London förfärdiga af lotterisedlar. Han hade alltid spelat på Lotteriet, men aldrig vunnit. Skärmen såg ej just väl ut, men kostade 450 Pund Sterling.

En främmande Tuppe har någon tid uppehållit sig i en gård här i Staden. Egaren till den samma torde anmäla sig å nya Boktryckeriet.

N:o 90 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 7.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 24 November 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

München den 18 October. HofTidningen derifrån innehåller följande Declaration om Hofvets afsöndring ifrån RhenFörbundet: Hvar och en känner de förhållanden, som under 8 år hafva förenat Bäjern med Frankrike, liksom äfven hvar och en känner de Bevekelsegrunder, af hvilka förstnämde Rike härtill leddes, och den samvetsgranhet, hvarmed Dess Konung uppfyllt sina förbindelser. Den i Paris under den 12 Julii 1806 underteknade ConfederationsAct fastställde väl, eburu ofullkomligt, de reciproca förbindelser, hvilka skulle uppfyllas af Fransmännens Kejsare, såsom Beskyddare af det förbund, som blifvit afslutadt imellan Honom och de confedererade Staterne. HufvudPrincipen för detta ömsesidiga förbund var begge de contraherande Parternes gemensamma fördel; någon annan Princip kunde ej vara; ty — då skulle denna Confederationsact varit hvarken mer eller mindre än ett obetänksamt steg till en ovillkorlig Subordination. Emedlertid synes Fransyska Regeringen verkeligen så betraktat denna Act; helst vid utöfningen utaf nämde grundsats, den fick de mest utvidgade förklaringar, på godtycko grundade och rakt stridande emot den anda och det ändamål, som föranledde dess uppfattning; Så requirerade Franska Regeringen efter behag HjelpTruppar af de Confederade till utförande af krig, som voro oförenlige med Deras interesse. Bäjern, som Frankrike betraktat såsom hufvudstödet för Dess existence, har alltid uppfylt med nit och redlighet sina förpliktelser: Ingen uppoffring var för stor, då fråga var, att befordra Dess Bundförvandters afsickter, och att bidraga till återställandet af en Continental frid. —

— När Kejsar Napoleon år 1812 hade beslutat kriget ..nd ufordrade Han af Bäjern att uppställa ett maximum af Dess Contingent. Ostridigt var detta krig högst främmande för Bäjerns interesse: Det föreföll detta Rike i alla hänseenden högst smärtande att låta sina Truppar gå emot en Stat, med hvilken den var förenad både genom slägtskapens och vänskapens band, och som redan länge garanterat Dess Sjelfständighet. Fransyska Ministèren underlät emedlertid ej att hafva högst oroande utlåtelser, de där åsyftade att framställa de Confedererade Staterne som Vasaller under Frankrike och deras Furstar såsom tvungne att vid påföljd af Felonie göra allt hvad Napoleon af dem äskade. Oaktadt den ledsnad dylike utlåtelser nödvändigt måste väcka, beslöt dock Bäjern att låta 30,000 man af sina Truppar förena sig med de Fransyska. De namnlösa olyckshändelser som med blod tekna detta fälttåg, äro för väl bekante föratt behöfva här upprepas: Hela Bäjerska Arméen jemte 8000 man förstärknings Truppar, hvilka under loppet af October samlade sig under de Franske Örnarne, blef nedgjord — — Här äro få Familjer, som ej under detta Tåg förlorade någon ömhetspant — — och hvad dubbelt sårar det öma Fadershjertat, är, att så mycket blod blifvit spild, utan att rinna för någon rättmätig — för Nationens sak.

Härunder gjordes tillrustningar för ett nytt Fälttåg, och Bäjern nu så mycket trogen sina Bundsförvanter, som det varit olyckligt — hopskrapade, utan att betänka sig, de usle qvarlefvorne af de 38,000 man, som fäcktat under Fransyska fanor, föratt genom en ny utskrifning förmera de samme. Glänsande var den framgång, som öppnade detta fälttåg: Tyskland och hela Europa trodde nu, att Kejsaren skulle antaga den bemedling, hvilken Österrike i de ädelmodigaste och visaste afsikter erböd föratt återställa freden ibland Nationerne; men svekfull var denna förhoppning — — tvertom såg Frankrike antalet af sina fiender tillväxa genom Österrikes fruktansvärda biträde till den redan emot Napoleon förmerade Coalition. Ifrån detta ögonblick blef Bäjerns läge högst kritiskt: Bäjern hade nu uppsatt en ny Armée, som ryckte till Österrikiska gränsen; den Franska uppehöll sig kring Würtzburg och fick, i stället föratt understödja den Bäjerska, en helt annan bestämmelse. Under denna kritiska belägenhet tänkte Napoleon på ingen ting mindre än att skydda sin Bundsförvant: Nu hafva de emot Frankrike förenade Makter, under garanti för KonungaRiket Bäjerns integritet, uppmanat Konungen att med dem förena sig emot Frank-

rike; och Hans Maj:t skulle ej afslå detta Förslag utan att synas brottslig uti sin Nations ögon, ej utan att misskänna de heliga grundsatser, på hvilka ett Folks väl hvilar. Full af förtroende till de Allierade och af förtröstan på den goda saken, hastar derföre Hans Maj:t att med Dem förena sig emot Frankrike och skall Hans Maj:t ifrån denna dagen med Dem lifvas af samma Interesse; och ej försumma något, som kan bidraga att fastare sluta de band, genom hvilka Hans Maj:t med de Allierade känner sig förenad.

Eimbeck den 5 Nov. I dag är här Hufvudqvarteret för Hans K. Höghet KronPrinsen af Sverige: I morgon går Högst den Samme till Hannover. — På alla ställen emottages Han med Enthusiasm; i städerne illuminera Invånarne frivilligt sina hus och uti Heiligenstadt och Göttingen upprestes äreportar för denne odödlige Härförare.

Berlin den 8 Nov. Följande officiela underrättelser hafva här inlupit: Den 29, 30 och 31 Oct. har Bäjerska Generalen Wrede med sin ArméeCorps varit uti affär med Napoleon emellan Frankfurt och Hanau. Den 31 deltog Hettman Platovv uti striden. Man har under den samma gjort 7000 fångar och tagit 22 kanoner. Den 31 lyckades det Napoleon att besätta Frankfurt am Mayn och har Han den 1 och 2 dennes tågat öfver Rhen med vid pass 30,000 man beväpnade och 15,000 obeväpnade, derefter har den stora Allierade Arméen tagit Hufvudqvarteret uti Frankfurt. När General Wintzingerode nalkades staden Paderborn, möttes Han af en Deputation ifrån staden, som öfverlemnade Honom Stadens Nycklar af guld, hvilka Han har öfversänt till Hans Kongl. Höghet KronPrinsen af Sverige, och som sedan genom Ryttmästaren Grefve v. Haake blifvit öfversände till Hans Maj:t Konungen af Preussen. General Tettenborn har i dag genom en Rysk Officer öfversänt till Potsdam Nycklarne till Staden Minden. Begge dessa Städers Nycklar blefvo derefter öfversände till Generalen m. m. von L' Estocq att förvaras. Hela Svenska Arméen jemte en del af den Corps som står under General Wintzingerodes befäl går i detta ögonblick till Hamburg. Österrikiske Generalen Klenau och Ryske Generalen von Tolstoy, omringa Dresden, hvarje med 20,000 man. Kanoner till belägringens verkställande äro förde öfver Elben ifrån Therestenstadt. Man har redan börjat med Bombarderingen.

Berlin den 9 Nov. Hans Maj:t Konungen har den 5 dennes hit anländt ifrån Breslau; i förgår begaf Han sig till Potsdam och derifrån i går till Arméen.

Cassel den 31 October. I går inträffade härstädes Hans Durchlautighet KronPrinsen af Hessen: Hans höga ankomst hade förut blifvit förkunnad genom Kanonsalfvor och Klockringningar. Ingen kan nog lifligt måla den glädje, som vid detta tillfälle bemäktigade sig Stadens Invånares hjertan; och Prinsen emottog ej utan innerlig rörelse de vedermälen af glädje och vördnad, hvar för sig sökte ådagalägga. Om aftonen var Bal i Operahuset, der Hans Durchlautighet jemte Kejserlige Ryske Generalen von Priest och samtelige närvarande StabsOfficerare behagade bevista. Staden var på det mest lysande sätt illuminerad och var denna dag en ibland de lyckligaste, som denna Stad öfverlefvat.

Blandade underrättelser.

Hans Kongl. Höghet KronPrinsen af Sverige hade den 4 dennes i Göttingen Högqvarteret, hvilket förlades, som man tror, den 6 i Hannover. — En Engelsk expedition af 25 till 30,000 man går åt Frankrike rakt till Paris, ifrån Seinflodens utlopp, der den stiger i land.

Undertecknad är sinnad, att, undar titel af Romerska Historien i Sammandrag af Goldsmith, från trycket utgifva en öfversättning af D:r Goldsmiths Roman History, abriged by himself for the use of Schools och anhåller i denna afsikt, att De, som önska äga denna bok, hehagade låta sine namn till Subscription anteknas. I likhet med den af Kammarherren m. m. Silfverstolpe utgifna öfversättning under namn af Grekiska Historien i Sammandrag af Goldsmith, blifva ett NamnRegister och en Geografisk uppställning af Roms olika områden i olika Tidehvarf vid denna öfversättning bifogade. Boken kommer att innehålla omkring 20 ark och betalas efter 3 sk. Banco arket, då den af Subscribenterne emottages. Tryckningen företages, så snart man genom ett tillräckligt antal af Subscribenter blir förvissad om ersättning för Uppläggnings omkostnaden.

Upsala den 12 Nov. 1813.

Josef Wallin.

Litterat. Roman. Docens vid K. Akad. i Upsala

De som åstunda Subscribera på ofvanskrefne arbete, behagade addressera sig till Mag:r Theolander uti Wexiö.

För någon tid sedan upphittades en grön siden solfjeder, den Egaren, då han anmäler sig å nya Boktryckeriet, kan återfå.

N:o 91 utgifves nästa Lördagsafton kl. 7.

Den
Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 27 November 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Zerbst den 8 November. I dag förmiddag hörde Vi en häftig kanonad, som allt tycktes närma sig till oss; men som aflägsnade sig vid klåckan 1. Sedermera hafva vi fått säkra underrättelser om ändamålet med den samma. Sextusende man af Besättningen uti Magdeburg hade gjort ett utfall och hade framträngt ända emot Barby. General Bennigsen, som med en Corps passerade denna Trackt, angrep straxt fienden, dref den öfver Frohse, Gross Müllrose och Solbke åter till Magdeburg. — Fransoserne förlorade vid detta tillfälle 1600 man uti döde, hvilka omkommo dels genom den häftiga kanonelden, dels uti Elbeströmmen. Största vinsten af denna affär var, att vi derigenom kommo i besittning af Schönebeck, som var försedd med stora förråder af Salt. Fienden försökte väl att kasta detta Salt uti Elben; men blef hindrad af en Preussisk Corps, som vid Ferchland, hade passerat Elbe. Dessutom äro flere tusende män af fiendens Armée afskurne ifrån Magdeburg och kunna, oaktadt de ifrigaste bemödanden, ej undvika de Truppar, som jaga efter dem. Besättningen i Wittenberg har sammansmält till 1300 man; den som är i Torgau beräknas till 5000, och är den nu på det kraftigaste angrepen af Grefve von Tauenzien Kejsarna af Ryssland och Österrike befinna sig nu i Frankfurt am Mayn: Man berättar, att hela den Alierade Arméen, med undantag af den Norra, den 7 Nov. skulle inträffa vid Rhen, dit äfven Fältmarskalk Furste von Schvarzenberg skulle inträffa och Hans Hufvudqvarter förläggas uti Höchst (2 mil ifrån Maynz): En vigtig Conference skulle då hållas. — Besättningen i Magdeburg är 6 till 8000 man stark, och ibland dem äro många, till hvilka Fransoserne, just icke kunna förlita sig.

Erlangen den 27 Octob. Portarne uti Staden Würtzburg blefvo tillslutne den 22 Octob. — Ingen enda tilläts att ingå. På fästningen foretog man väl försvaringsanstalter; men manskapet utgick derifrån

Ä-staror. Den 23 sågos trenne utstälda förposter förrymma på en och samma gång. "Wi lida här obeskrifligt, skref man ifrån Würtzburg den 24; men vi trösta oss vid utsikten af en snart inträffande befrielse och af en glad ändring uti vårt olyckliga öde." Den 24 ankommo till nämde stad några Detachementer af Truppar, hvilka äfven twingades att gå öfver på vår sida. Den 26 om morgonen gjordes anbud till kapitulation, hvilken äfven samma dag afslutades. Straxt efter dess afslutande har följande Proclamation blifvit utfärdad till Invånarne uti Hertigdömet Würtzburg:

"Den Seger, som den Högste Guden förlänat de emot Frankrike Alierade Makter, har upplöst det förhållande, uti hvilket Hertigdömet Würtzburg varit såsom Medlem af Rhenförbundet: Den rättvisa saken har segrat och vi äro ifrån detta ögonblick befriade ifrån det förtryck, som nog länge för oss varit smärtande. Med denna dagen uppsäger Hans Kongl. Höghet, vår nådigste Regerande Furste alla desse förödmjukande förbindelser: Aldra Högst Den Samme vill nu med alla Sig af Gud förlänte krafter biträda den goda Saken och önskar, att Hans trogne Undersåter med tänkesätt och handlingar den samma understödja. Würtzburg den 26 Octob. 1813.

Bremen den 10 Nov. General Tettenborn har sedan i går här haft sitt Hufvudqvarter. I dag hafva på denne Generals befallning alla Franska författningar blifvit afskaffade och Staden har erhållit sin forna Regering. Så återträder staden Bremen i sitt gamla värde af Hansestad. Till Hanseatiska Legionen har kommit en ganska stor tillökning.

Leipzig den 10 Nov. Enligt officiela underrättelser ifrån Belägringscorpsen i Dresden har besättningen efter ett misslyckadt försök att framtränga till Torgau, erbjudit kapitulation: De begärde att obehindradt få aftåga till Frankrike; men de som belägrade staden påstodo sig hafva rätt att taga dem till fånga. Underhandlingarne hafva blifvit fortsatte och det är så mycket sannolikare, att Besättningen gifvit sig, som alla tillgångar voro afskurne, alla lifsmedlen förtärde. Besättningen vid Erfurt har begärt stillestånd.

Leipzig den 12 Nov. Nu inkom den högst viktiga och glada underrättelsen, att Dresden har blifvit befriadt och öfvergått på de Segrande Alierades sida.

Hanau den 29 Octob. Generalen Grefve Wrede anföll denna stad den 28:de, då Han tillfångatog en General, jemte ett stort antal Officerare och 12000 af manskapet. GeneralLieutenanten von Rechberg fattade då posto vid Frankfurt. Emedlertid hade Napoleons Avantgarde inträffat i trakten kring Hanau under dess bemödande att upphinna Mayntz, föratt der gå öfver; men desse Truppar blefvo af General Wrede tappert afviste och af dem 4000 tagne till fånga. Den 30 angreps General Wrede i Hanau af Napoleon; men alla Hans försök med ett öfverlägset Artilleri och Kavalleri måste gifva vika för de Alierade Trupparnes lysande tapperhet. De Bäjerske Cheveaux Legers, de Schvarzenbergska Uhlanerne, de Knesevichske Dragonerne samt ErkeHertig Josefs Husarer hafva med beröm utmärkt sig. Isynnerhet

berömmes FältMarskalken Grefve von Fresnel för tapperhet och intelligence. Natten efter denna blodiga träffning, besköt fienden Hanau, hvilken stad på flere ställen råkade uti brand. General Wrede försvarade sig öfver natten i Staden; men då Han förnam, det Han hade att agera emot fiendens hufvudstyrka, som påskyndade sin marche åt Mayntz, hölt han för rådligt att den 31 lemna staden, hvilken fienden straxt occuperade. General Wrede, som så väl kände huru fördelaktig besittningen af denna stad var för fienden, beslöt, att våga ett försök att den återtaga. Han befalte derföre, att staden skulle med storm återtagas. Generalen, i spetsen för sina tapre och oförtrutna Soldater, blef då blesserad i underlifvet. Denne Hjeltes olycksöde uppeldade hos Soldaterne raseri. — — De öfverträffade sig sjelfve och återtogo staden, hvarvid ett stort antal Officerare och Soldater tillfångatogos. Sådan var sakernas beskaffenhet den 31 kl. 8 om aftonen, då den sednaste underrättelse erhölls ifrån Grefve Fresnel, som emottog befälet, när Grefve Wrede genom sin blessure blef satt ur stånd att föra det samma. Tvenne Fransyska Generaler jemte 2 Badiska KavalleriRegementen hade öfvergått på de Alierades sida. Den 31 om morgonen hörde vi en kanonad, som var riktad emot Frankfurt, hvarom man stundeligen införväntar underrättelse. — Under det General Wrede på ett så ärofullt sätt kämpade emot fiendens styrka, underläto ej GeneralLieutenanterne Orloff, Denisoff och Hettman Platovv, att med StröfCorpser oroa fiendens ArrierGarde. — General Wredes StröfCorps har ertappat en kurir, som medförde egenhändiga underrättelser ifrån Hertigen af Dalmatien, Marskalk Soult, om de sednaste händelserna vid den Fransyskt Spanska gränsen. Man inhämtar deraf, att Marquis von Wellington den 7 Octob. drifvit fienden tillbaka öfver Bidassoa och att Han med en del af Sin Armée framträngt ända till Fransyska området. Marskalk Soult yttrar en stor farhåga för den Brittiska Armé, som står under denne FältHerres befäl. Lord Wellington har hållit en Uppmaning till sine Soldater, hvari Han förkunnar dem, att de skulle hafva sitt Vinterqvarter i Frankrike.

Blandade underrättelser.

Hertigen af Saxen-Weimar har afträtt ifrån RhenFörbundet. — General Czernitscheff har gått öfver Rhen vid Oppenheim med några tusende man Kosacker och utbreder på sina Ströftåg fasa och förskräckelse ibland fienden. — Enligt berättelse har Fransyska Kommendanten på Fästningen Stettin helt nyligen erbjudit sig villja kapitulera, men på sådane vilkor, som ej kunde antagas: Länge kan dock denna fästning ej uthärda, utan måste inan kårt gifva sig på hvad vilkor som helst. — Fransyska Despotismens tyranniska behandling af folket uti Saxen och Thüringen, har så uppretat det samma, att de ej en gång villja begrafva de Fransoser, som stupat på deras fält: Folket har uttryckligen förklarat, det Fransoserne ej voro värdige att hvila under Tysk jord, utan borde på deras ängar blifva föda för roffoglar. — — De sköne Orangerierne kring Gotha äro helt och hållit förstörde.

Utdrag af ett bref ifrån en af Hans Kongl. Höghet KronPrinsens Officerare, dateradt Hannover den 11 Nov. 1813. Den 6 i denna månad anlände Hans Kongl. Höghet till Hannover. Hertigen af Cumberland, som här uppehållit sig i 2 dagar, red Hans Kongl. Höghet till mötes under kanonad och klockringning. Tusende röster samanstämde uti: Lefve KronPrinsen af Sverige! om aftonen var Staden illuminerad. Svenska Arméen återhämtar sig här efter sina fatiguer och njuter ett ögonblicks ro, hvaraf den finner sig rätt väl belåten. Med nästan utslitna skor och ej bättre kläder har den gjort långa och besvärliga marscher: 12,000 man Svenska Truppar befinna sig härstädes: Desse blifva nu försedde med hvad de hafva nödigt för att vidare fortsätta den ärorika bana, hvartill Konungens befallning, Fäderneslandets interesse och Nationens väl dem kallar. Desse Truppar bemötas af Stadens Invånare med all välvillja, hvilken de genom ett aktningsvärdt uppförande bemöda sig underhålla.

Genom en till mig inlämnad skriftelig Disposition har Herr Grefven och Ryttmästaren Axel Hamilton och dess Fru Grefvinna behagat till detta Länets Lazarett gifva ett stående Capital af 400 R:dr Banco, som af dem ifrån den 9 nästkommande Mars årligen skall förräntas med 5 procent, samt vid Herr Grefvens och Fru Grefvinnans frånfälle af dess Respective Arfvingar genast till LazaretsCassan inbetalas. Uti denna Disposition är för öfrigt icke något annat förbehåll gjordt, än att medellösa Personer inom Skatelöfs, Wederslöfs, Almundsryds och Hjortsberga Socknar, hvilka söka Lazarettets vård, skola, så vidt omständigheterna medgifva, njuta förmon af årliga räntan. — Denna ädelmodiga, hedrande samt frikostiga uppoffring lärer så mycket mera väcka ömsinta Landsmäns ärkänsla, som Lazaretsfondens redan i flera år otillräckelige inkomster snart förutsätter Lazarettets totala upplösning, om ej en skyndsam och kraftig hjelp, genom Länets välgörande anstalter för denna oumbärliga inrättning, mellankommer. Wexiö den 12 Nov. 1813.

CARL STELLAN MÖRNER.

N:o 92 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 7.

B i h a n g

till No. 91 af Den Anspråkslöse Samlaren, för år 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Tysklands Befrielse.

(Ur Carlstads Tidning.)

Folkslag! vakna åter ur din dvala,
Och din SkyddsGud känn,
Ware Tyskland fritt. — Så hörs han tala:
Och det vardt igen.

Hell dig! Se den Lagerkrönta Hjelten.
Öfver blånad Sjö
Kom Han, för att på Germanska fälten
Segra — eller dö.

Kom från Thules fjällar, der än Wasars
Spira upprätt står,
Der än samma mod, som fordna Asars,
I hvart hjerta slår.

Prins! med Dina kämpar ifrån Norden,
Dem Du sjelf för ann,
Gick Du ädelt för att rensa jorden
Från en vild Tyrann.

Länge skådade Allfadrens öga
Dessa tryckta Land;
Wredgad, lemnade Han från det Höga,
Dundret i Din hand.

Och Du såg på frihetens ruiner
Än med hoppfull blick,
Och Du svor vid Dina Caroliner *)
Ett förändradt skick.

Svor den heliga — den dyra eden,
Som Ditt hjerta böd:
Att för Europas lugn, och freden,
Ljunga hämd och död.

Du har gjordt det, — Och Din Seger famnar
Fordna Hjeltars jord.
Ser Du ej bland deras stora Hamnar
Några från vår Nord?

Hör Du ej — fastän från fjerran tider,
Derast röst likväl?
Hviska de ej stolt om fordna strider,
Till Din höga Själ?

---

*) Detta ord, som från den Tolfte CARLS tid betecknadt en äkta Svensk Stridsman af oöfvervinnerlig tapperhet, har Författaren trodt sig med så mycket större skäl kunna nyttja, som det än i dag fullkomligen svarar mot sin bemärkelse; det vill säga: En till bragder och namn lika Hjelte anför nu i striden sina kämpar, och de äro desamma till mod och sinnelag, som för 100 år sedan.

Jo, osynligt ibland kulors skurar
Skyddande de stå,
Jo! med Dig de inom Leipzigs murar
I Triumf-tåg gå.

Tyskland! vakna åter ur din dvala,
Och din Skyddsgud känn.
"Warde frihet," så Han hördes tala,
Och hon vardt igen.

Hon skall åter blomstra i ditt sköte
Med förnyad glans;
Skynda då din Räddare till möte,
Uti festlig dans.

Utströ Palmer — sjung ditt Hosianna,
Gör ett nytt förbund;
Och det gamla — träldomens — förbanna
Ifrån denna stund.

Glöm ej dina Söners mod, som brunnit
För din frälsnings skull:
Dessa Hjeltar, som för dig försvunnit
I en blodig mull.

Kolosaliskt höjer sig bland dessa
Wålnaden af den,
Som med evig Lager kring sin hjessa
Föll för friheten.

Gläds! — Han hämnad är — och när Tyrannen
Du ser störtad — då
Mins CARL JOHAN — och den ädle Mannen,
O! Hans Wän Moreau!

No 92.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 1 December 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Frankfurt am Main den 26 October. Wår Tidning för i dag innehåller följande underrättelser rörande Fransyska Arméen ifrån den 15 till den 24 Octob. — gifne troligen af Napoleon sjelf. Den 7 reste Kejsaren ifrån Dresden; den 8 var Han i Würtzen, den 9 i Eulenburg och den 10 i Düben. Fiendens Armée ifrån Schlesien, som hade framryckt till Würtzen, drog sig tillbaka, sedan den lefvererat en batalj, uti hvilken vi togo några hundrade Bagagevagrar jemte många fångar. General Regnier begaf sig till Wittenberg, gick öfver Elben och bemäktigade sig bryggan vid Dessau. General Bertrand gick till Wartenburg och occuperade bryggan derstädes. Fursten af Moskva ryckte fram till staden Dessau. Flere Kurirer med viktige Depecher blefvo ertappade. Sedan Kejsar Napoleon sålunda bemäktigat sig alla fiendens bryggor, var Hans plan att gå öfver Elben, för att hota Potsdam och Berlin och välja Magdeburg till medelpunkten för sina operationer; men den 15:de blef Kejsaren till sin bestörtning underrättad, att den Bäjerske Arméen förenat sig med den Österrikiska. Denna trolöshet föranledde flere Furstars affall och hvarigenom Kejsaren blef nödsakad att afvika ifrån sin Operationslinea, hvars yttersta ändar slutade sig i Hamburg och Dresden. Kejsaren förlade härpå sitt Hufvudqvarter i Leipzig. Emedlertid hade Konungen af Neapel, som nu var i Freiburg, fått befallning att göra en frontförändring och begifva sig till Penig och Frohburg. En Österrikisk Division försvårade denna rörelse; men den blef slagen och rörelsen verkställdes. Strax framryckte General Wittgenstein och posterade sig imellan Konungen af Neapel och Leipzig. Konungen angrep derpå Gen. Wittgenstein, dref honom öfver Elster, sedan Han gjort en förlust af 4 till 5,000 man i döde och 1000:de blifvit tillfångatagne. Den 15 var Kejsarens Hufvudqvarter i Reibnitz, ej långt ifrån Leipzig. Bryggorne vid Würtzen och Eulenberg öfver Mulda voro besatta af Fransmän. Den 16 kl. 9 om

Morgonen framryckte till oss den Allierade Arméen i 3 kolonner, framför hvilka 200 kanoner förutskickades. Kl. 10 var striden redan häftig — och den fortsattes till vår fördel; De Allierade deremot blefvo på alla punkter slagne. Wid middagstiden voro vi redan mästare af slagfältet och hade tagit 2000 till fånga. General Lauriston och Furst Poniatowski hafva under detta slag uppfört sig ganska berömligt. General Bertrand blef vid samma tid anfallen vid byen Lindenau af Generalerne Gjulay, Thilemann och Lichtenstein. Man deployerade å begge sidor 50 kanoner. Striden varade 6 timmar, utan att fienden kunde erhålla en tum bredt af terrainen. På högra sidan om Partha var Hertigen af Ragusa invicklad i strid. Af en olyckshändelse, som hade ett vidsträckt inflytande, trodde den 3:dje Corpsen, som borde understödja Hertigen af Ragusa, att, då den ej ifrån Hertigens sida, men väl i trakten, der Kejsaren befant sig, hade hört en förfärlig kanonad, den också borde begifva sig dit och förlorade sålunda tiden med marscherande. Denne Hertig med sin ringa styrka bibehölt sig hela dagen i sin ställning och försvarade Leipzig; men han led en ny förlust, som ej kunde ersättas genom den skada, han tillfogat fienden: Hertigen blef blesserad och tvingades emot aftonen att draga sine Truppar närmare tillsammans. Den 18 närmade sig Kejsaren Leipzig: Prinsen af Moskva hade uppstält sine Truppar emot den Schlesiska Arméen. Hertigen af Padua försvarade Positionen vid Halle. General Bertrand begaf sig på vägen till Lützen och Weisenfels, och besatte bryggorne derstädes. Striden började: kanonaden var förfärlig; men alla fiendens anfall blefvo afslagne. Emedlertid hade den Schlesiska Arméen angripit Halle: Den försökte att med större delen af sin styrka gå öfver Partha; men blef af Prinsen af Moskva tillbakadrifven med Bajonette. Segren var vår kl. 3 e. m.; men vid samma tid öfvergick hela den Saxiska Arméen jemte Würtembergska Kavalleriet på de Allierades sida. Genom detta förräderi uppkommo ej allenast luckor i våra Linier, utan fienden kom äfven i besittning af de positioner, hvilkas försvarande hade blifvit anförtrodt åt Saxiska Arméen. Härigenom råkade vår Armée uti en förvirring: fienden gick öfver Partha och var blott en fjerdedels mil ifrån Leipzig. Kejsaren skickade sitt ridande Garde med 20 kanoner för att falla fienden i flanken: Sjelf gick Han med en Division af sitt Garde till byen Reidnitz. Hastigheten af dessa rörelser återstälde allt i ordning och Fransyska Arméen blef segrande på fälten kring Leipzig. Wår förlust på den

na dag kan vara 4000 i Döde och blesserade; fiendens deremot är mångfaldigt större: Dessutom togo vi 500 till fångar, då fienden deremot ej fick en enda fången. Så oroande Saxiska Arméens förräderi var, ville dock ej Kejsaren låta Staden Leipzig undergå det ödet att med dess vidlöftige förstäder sättas uti brand, helst den är en ibland Tysklands vackrare städer och det ej skulle skett utan att öka den smerta, som Konungen i Saxen redan kände af sin Armées uppförande. — Hertigen af Tarent och Furst Poniatovvski erhöllo befallning att försvara dess förstäder. Kl. 9 red Kejsaren till häst uti staden för att besöka Konungen. En half timma derefter begaf sig Kejsaren till Lidenau föratt der afvakta Stadens utrymmande, och då först sätta sig i marche, när de siste Trupparne passerat bryggan. Fienden hade emedlertid fått veta, att blott några af Arméens eftertruppar nu voro i Leipzig, hvarföre den angrep med häftighet Hertigen af Tarent och Furst Poniatovvski: fienden blef äfven nu tillbakadrifven; men de i staden qvarblefne Saxarne sköto ifrån vallarne på våra Truppar, hvilket ibland dem förorsakade en ganska stor oreda, och tvingade dem att draga sig tillbaka. Kejsaren befalte då Genie Corpsen att anlägga en liten mina under den stora bryggan mellan Leipzig och Lindenau och spränga den i luften sedan våra Truppar dragit sig tillbaka, föratt derigenom hindra fiendens framryckande. General Dülauloy hade dertill beordrat Öfversten Montfort; men denne, i stället föratt leda denna operation och dertill gifva Signal, befalte en Corporal och 4 Sapeurer att spränga bryggan i luften så snart fienden visade sig. Denne okunnige Corporal tände på minan så snart han hörde skutas ifrån vallarne och sprängde bryggan i luften, då än nu en del af Arméen befant sig på andra sidan om den samma med 80 kanoner och några hundrade vagnar. Nämde ArméeCorps trodde sig nu vid åsynen af den i luften sprängda bryggan vara i fiendens händer och uppgaf ett jemmerskri: f i e n d e n ä r i r y g g e n p å o s s; b r y g g o r n e ä r o u p p r e f n e. De olycklige Soldaterne sökte nu rädda sig, så godt de kunde. Hertigen af Tarent samm öfver floden: Grefve Lauriston och Furst Poniatovvski drunknade. Kejsaren erhöll underrättelsen, om denna olyckshändelse, då ingen tid mera var att afhjelpa densamma. Öfverste Montfort och SapeurCorporalen hafva blifvit stälde för KrigsRätt. Förlusten, herigenom förorsakad, kan beräknas till 15,000 man och några hundrade vagnar. Den oordning, i hvilken Arméen härigenom försattes, förändrade sakernas beskaffen-

het. Den segerrika Franska Arméen ankom till Erfurt, liksom hade den varit slagen. Om General Regnier har man ingen underrättelse; man vet ej, om han är död eller fången. Man kan lätt föreställa sig, huru djupt det måste såra Kejsaren, att genom försummelse se Resultaterne af Hans stora och många ansträngningar misslyckas. Den 19 hvilade Kejseren i Makranstädt; den 20 gick han öfver Saale vid Weisenfels: den 21 passerade Arméen Unstrut vid Freyburg; den 22 hvilade Kejsaren i byen Ollendorf och den 23 anlände Han till Erfurt. Den genom slagen under den 16 och 18 i bestörtning försatte fienden, fattade mod af denna olyckshändelse som drabbade oss och tog sig en mine af Segrare; deremot har Franska Arméen efter en så lysande framgång förlorat sin segerrika ställning.

Basel den 28 Octob. I går afton kl. 7 ankom Konungen af Neapel med en Suite af 10 personer; sedan Han gjort besök hos för detta Konungen af Holland, fortsatte Han sin resa till Italien.

Ifrån Main den 6 Nov. Wi hafva här erhållit den fägnande underrättelsen, att den Fransyska Arméen den 3 Nov. vid Höchst blifvit slagen af de Alierade och dervid förlorat 12,000 man och 60 kanoner. Med nästa Post hoppas vi närmare undeträttelse härom. Kejsar Napoleon har farit genom Cassel öfver bryggan till Maynz.

St. Petersburg den 19 Octob. Förleden Torsdag den 14 blef General Moreaus döda kropp med tillbörlig heder jordfäst i Romerska Katolska Kyrkan härstädes. Ett betydligt antal höga Såndspersoner af båda könen, och en utomordentlig mängd menniskor af alla stånd voro närvarande. Då liket nedsänktes i grafven, lossades det vanliga antalet af kanonskott och flera salfvor ur handgevären.

Wid första underrättelsen om Stilleståndets uppsägelse förl. Aug., beslöt Engelska Parlamentet att skicka Preussens tappre krigare till en liten uppmuntran, En million pund Sterl. i penningar, 1600 Oxhufvuden Rumm, 200 tunnor Skorpor, 200 dito Kött, och 50 tusen stycken Kapprockar.

N:o 93 utgifves nästa Lördagsafton kl. 7.

No 93.

Den
Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 4 December 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Wexiö den 4 Dec. Fältposten som i dag hitkom med Extrapost, var daterad Celle den 21 Nov.

Utrikes Nyheter.

Burg den 10 Nov. I förgår hörde man ifrån dagbräckningen till sent på aftonen en häftig kanonad på andra sidan af Elben och i går erfor man, att 1500 Fransoser med 12 kanoner utfallit ifrån Magdeburg och framträngt till Kalbe, men blifvit tvungne att efter en blodig strid återdraga sig till Magdeburg: Vid detta tillfälle hafva våra Truppar eröfrat 5 kanoner samt tagit 450 man till fånga.

Ifrån Main den 6 Nov. I förgår hafva de Alierade Trupparne sökt gå öfver Nidda och framträngt till Wickersberg, två timmars väg ifrån Maynz. Under 2 dagar hafva 60,000 man tågat fram genom trakterne kring Main. Den Alierade Arméen tyckes hafva delt sig i 4 Kolonner, hvaraf den ena framryckt emot Maynz, den andra öfver Manheim, den 3:dje emot Coblenz, och den 4:de till Hamburg och Holland för att der operera. Trakterne emellan Erfurt och Mainz hafva lidit mycket genom de plundringar, som Fransoserne tillåtit sig under deras återtåg derigenom. Invånarne i Mainz hafva fått befallning att förse sig med lifsmedel för 8 månader eller lemna Staden.

Frankfurt am Main den 11 Nov. StröfCorpser af Alierade Arméen svärma omkring på andra sidan Rhen. Kejsaren af Ryssland har behagat göra ett besök hos General Wrede och betyga sitt glada

deltagande uti Hans återställande till helsan. Marskalk Ney har ej, enligt berättelse i Allmänna Tidningar, blifvit fången; utan blesserad i venstra axeln nära bröstet af en bösskula.

Kühnhausen vid Erfurt den 10 Nov. Wi hafva lagt i aska Petersberg, nära Erfurt och en del af Staden: Detta har haft den påföljd, att Fransyska Kommendanten förklarat sig villig att kapitulera: Garnisonen har fått sig bevilljad en vapenhvila till den 12:te, hvilken tid har blifvit bestämd till underhandlingar: Den 13 eller 14 hoppas vi intåga som Segervinnare.

Leipzig den 17 Nov. Wid Dresdens öfvergång hafva följande fallit i de Segrandes händer: En Fransysk Marskalk, 13 Divisions och 20 Brigad Generaler, 1759 Officerare och 27,714 af manskapet, utom 6051, som äro på sjukhusen.

Frankfurt am Main den 14 Nov. I går inträffade herstädes Konungen af Preussen. Till firande af Hans ankomst var här en stor Parad af 50,000 man, som paraderade för begge Kejsarne, och Konungarne af Preussen, Bäjern och Würtenberg.

Ifrån Main den 14 Nov. FältMarskalk Blücher tager vägen åt Coblentz; en del af Trupparne hafva gått öfver Rhen vid Manheim den 11 och 12:te. Maynz är redan omgifvit af Truppar, så att ingen hvarken in- eller utsläppes.

Fursten Primas, som lemnade Sitt Residens Frankfurt, då de Allierade Trupperne dit nalkades, uppehåller sig nu i Schweitz och har derifrån skickat till Konungen af Bäjern sitt afsägelse bref, hvari Han förklarar, det han nedlägger sin Regering till förmån för vice Konungen af Italien: Konungen af Bäjern har härpå svarat; att hvad angår Hans afsägelse, kunde den ej annat än bevilljas; men öfver Hans förklaring må de Alierade Makterne dömma.

Enligt underrättelser af FältMarskalk Lieutenanten v. Radivojevich, daterade Högqvart. Valvasano den 30 October, hade fienden förstört den enda bryggan öfver Taliamento vid Codroipo, General Grefve Starhemberg hade med en del af sitt Kavalleri passerat floden icke utan fara och hade förföljt fienden öfver Valvasone; den öfriga delen af Trupparne framträngde till Pordenone och förposterne till Fonta-

na Fredda. Fienden drog sig tillbaka. Enligt underrättelse ifrån GeneralMajor Baron Csivich hade fienden den 28 Oct. gjort ett utfall ur Pulmanuova med ungefär 2000 man och 4 kanoner och angripit Posteringen vid Pivano; men blef nödgad att efter en betydande fäktning draga sig tillbaka.

Hvem är lycklig?

(Forts. och slut fr. No. 89.)

Lorden. Huru går Er verld, åldrige man! Ty Ni ser just intet mera ung ut. Huru gammal är Ni?

Williams. Sextieåtta år, nådige Herre! och jag tänker ännu lefva en stund, om det är Guds villja.

Lord. Och det bevisar, att Ni är nögd med Verlden.

Will. Ja visst! Jag är väl icke rik; men jag saknar ej eller något. Mitt arrende kontrakt är snart ute — jag beder derföre, min N. Herre, att få det förnyadt på 30 år. Jag och min Far hafva fött oss på detta Hemman — och om Nådig Herren är nögd med oss — så — —

Lord. Gif mig hit kontraktet. — — Men säg mig nu, käre Williams, hvar Ni lärt den stora konsten att vara nögd och försona Er med menniskligheten?

Will. Det frågar väl inte N. Herren på alfvar? Under arbetet har man ej tid till grillfängerier; och den som vill spisa honing, måste vara med och göra honing, det har jag lärt af mina bi.

Lord. Men ha då edra medmenniskor alldrig varit otacksamme, alldrig bedragit, alldrig förtalt eller förrådt Er? Äro då här de enda menniskor, som man ej måste förakta, innan man rätt hinner känna dem, eller afskyr, när man utforskat deras hemligheter? Har Ni under hela eder lefnad funnit idel redlige vänner, fredsamme grannar, öppna och goda menniskor?

Will. Nej, Nådige Herre! det kan man ej alltid finna; ty skurkar finnas öfver allt i verlden. Men — när jag grubblar på någon orättvisa, arbetar jag med dubbel ifver och när jag ser om aftonen hans

den springa emot mig och min hustru möta mig i dörren med ett vänligt ansikte, då är allt glömdt.

Lord. Allt detta är rätt bra, men huru är det möjligt, att en man med så mycket förnuft sluteligen ej trottnar vid ett så ledsamt och enformigt lif? att alltid plöja och så samma åker, alltid gå samma vägar och stigar fram och tillbaka och det i hela 60 åren. — Jag känner folk, som njutit mer af verlden än Ni och ändå funnit den ledsam och högst enformig. Också ha de intet orätt; ty om Ni och jag lefde ännu 100:de år, kunde Naturen ej mer frambringa något Nytt, hvarken för Er eller mig.

Will. Och jag tycker i min enfaldighet, att verlden förändrar sig med hvar dag. När jag tänker 40 år tillbaka, huru var all ting här i Socknen annorlunda! Detta träd kunde jag då böja som en vidjeqvist. Rågåkrarne der borta voro en stenbunden och ouppodlad mark. Ej ett enda frukttträd stod bredvid mitt hus. — När jag nu ser allt växa och trifvas omkring mig och huru Gud välsignar mitt arbete, då blir mitt hjerta så gladt, så tacksamt — — — —

Lord. Gode Gubbe! Du är rikare än jag och alla jordens furstar: skänk mig ofta ditt besök — — Ibland Er vill jag lefva och lära Vishet af Dig och dina barn. När Lorden gick sade Han innerligt rörd: Lycklig den som njuter utan att grubbla, som ej förtrampar någon blomma på lifvets väg — — Jag ville köpa Glädjen af menniskor; men försmådde att emottaga den af Guds hand. Natur jag återvänder till dig och alldrig, alldrig skola vi mera skiljas.

N:o 94 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 7.

No 93. 94.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 8 December 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Wexiö den 7 Nov. Fältposten, som med Extrapost hitkom i går afton, var daterad Lüneburg den 26 Nov.

Utrikes Nyheter.

Schverin den 15 Nov. I förgår har den Eckmühlska ArméeCorpsen lemnat sin ställning vid Stecknitz och utrymt Ratzeburg, Mölln och Lybeck, hvilka orter af de Alierade blifvit intagne. Grunden hvarföre Eckmühl dragit sig tillbaka skall vara den, att de Danske Tupparne hafva för Honom dragit sig till Holstein.

Rostock den 28 Nov. I natt har genom en Estaffette ifrån Schverin den underrättelsen inlupit, att Hans Kongl. Höghet KronPrinsen af Sverige anlänt till Bazenburg med 20,000 man. Den Armée, som nu uppehåller sig i Mecklenburg, beräknas till 60,000 man. I går hördes ifrån kl. 7 om morgonen till kl. 4 e. m. en förfärlig kanonad: Man tror, att de Alierade hafva med storm intagit Stecknitz.

Dresden den 18 Nov. I går vid middagstiden intågade under ringning i alla klockorne, General Klenau och den under hans befäl varande ArméeCorps; Intåget varade en och en half timma.

Dommitzsch den 20 Nov. General Grefve v. Narbonne, som hittills varit Gouverneur uti Torgau är med döden afgången den 17 dennes. Hans efterträdare, DivisionsGeneralen Grefve Dutaillis har officielt anmält detta hos Kommenderande Generalen Grefve v. Tauen-

zien. Dödligheten tilltager i Torgau allt mer och mer. Menniskorne få svarta fläckar på kroppen och några timmar derefter äro de döde. Enligt sednaste underrättelser äro äfven nu varande Gouverneur Dutaillis, General le Brün, Grefve Davoust med flere Fransyske Generaler sjuke. Natten emellan den 13 och 14 Nov. hafva 900 man med döden afgått. I Wittenberg börjar brist yppa sig på allt; den som har säd, kan ej få mala den och många Borgare måste mala sitt korn på Kaffeqvarnar. Bristen på ved börjar i Wittenberg liksom i Torgau blifva ganska känbar. Det förråd af ved, som Borgarne hade, har blifvit dem fråntagit och redan börja de aftäcka sine tak för vedbrist skull.

Berlin den 27 Nov. Fransyske RiksMarskalken Grefve Gouvion St. Cyr har antagit den af FältMarskalken Fursten von Schvartzenberg undertecknada Kapitulation, i följe hvaraf Hans Truppar skola såsom Krigsfångar föras till Böhmen.

Frankfurt am Main den 16 Nov. Den Parad, som anstäldes härstädes i förgår, var utmärkt lysande. — Man känner, huru många af de Alierade Monarkerne behagade den samma öfvervara; när nu härtill lägges, att ej mindre än 179 Generaler voro närvarande, så kan man deraf sluta, hvilken ansenlig Suite åtföljde Monarkerne. Deras Majestäter blefvo helsade med Hurra rop och defilerade förbi Högqvarteret under anförande af General Miloradovitsch och under Storfursten Constantins öfverbefäle. Hos Hans Maj:t Kejsaren af Ryssland var Diné. StorHertigen af Würtzburg har här äfven inträffat och man talar om en Landtdag. Hans Kongl. Höghet KronPrinsen af Preussen jemte StatsKantzleren Friherre von Hardenberg hafva likaledes hit anlänt.

Trient den 7 Nov. General Staremberg har i går ankommit till Padua med sitt AvantGarde och Generel Eckhardt till Vicenza. Enligt alla de underrättelser, som inlupit, synes fienden gå öfver Etsch, villja inskränka sig inom Ställningen vid Rinoli och försvarandet af Kastellet vid Verona.

London den 9 Nov. Lord Arthur Hill har denna morgon kommit med Depecher ifrån FältMarskalk Marquis Wellington, till Grefve Batherst, daterade Vera d. 1 Nov. och äro af följande innehåll: Ingen ting af vigt har tilldragit sig sedan min sista Skrifvelse. Fiendens

Garnison i Pampelona har gjort Kommenderande Generalen derstädes Don Carlos D' Espana det förslaget, att den ville lemna fästningen, om den fick marchera till Frankrike och medtaga 6 kanoner m. m. Underhandlings vilkoren blefvo afslagne. — — Sedan mitt bref var färdigt, erhölt jag underrättelse, att fästningen i Pampelona gifvit sig på Kapitulation. — General Don Carlos och de under Hans befäl varande Truppar kunna ej nog berömmas. Hvarje utfall, som fienden har gjort, har aflupit till hans förlust och skada. Den 10 Sept. blef General Don Carlos svårt sårad; men återställd har Han haft den lyckan att vara ett medel, hvarigenom Spanska Monarkien återvunnit en så betydande Fästning som Pampelona. Då jag ej kunnat erhålla fullständigare underrättelser om Fästningens öfvergång måste jag afbida ett lägligare tillfälle för att dem kunna meddela.

Blandade underrättelser.

I Amsterdam har Banken, som innehöll 40 Millioner Gulden, blifvit borrtförd af Fransoserne. — Den fordne Konungen af Holland har rest ifrån Basel till Paris. — Stetin har den 5 kapitulerat: Besättningen har blifvit tagen till fånga. Enligt ryckte har Napoleon ej rest till Paris utan till Metz och der sammankallat Senaten. General-Lieutenanten von Bülovvs Hufvudqvarter var, enligt sista underrättelser, uti Deventer. Det berättas, att Engelsmän och Ryssar redan gjort en landstigning vid Texel. Man talar om en landstigning, som Engelsmännen gjort vid Tibern och att De besatt Rom. Enligt sednare underrättelser har Napoleon den 18 Nov. inträffat i St. Cloud. Hertigen af Tarent befant sig den 7 Nov. i Cöln, der Han organiserat en Armée att försvara den nedre Rhenströmmen.

Död:

Fabrikören Herr Anders Bernhard Hoffman, afled i Jönköping den 6 December 1813 kl. 6 förmiddagen, uti en ålder af 54 år och 8 månader.

Anmälan.

På Hög uppmuntran, som jag knappt vågat önska, men likväl varit lycklig erhålla, kommer detta Blad, med förändrad Titel af Wexiö Tidning, att äfven för nästa år, 2:ne gånger i veckan från mitt Boktryckeri utgifvas. Utom det, att man, såsom hittills skett, ämnar anföra dels Politiska Nyheter, hämtade ur åtskillige Utländske Blad, dels någon Vitterhet, bestående af Tillfällighets Versar, Anecdoter m. m. har ett nytt och gynnande tillfälle blifvit öppnadt att kunna meddela Ekonomiske Underrättelser, uti Kronobergs Läns Hög Respective Hushållnings Comités Handlingar framdeles förekommande. Således under det, att det blodiga svärdet i förvånande strider sönderhugger folkslagens och länders bojor, skola Svenska Inbyggare snart finna, huru den gömda men understödda Fliten äfven bland oss torde framkalla odlade träsk och gräsbevuxna mossar. Prenumerationen här i Staden erlegges hos undertecknad med 2 R:dr R:gd. HögRespective Prenumeranter ifrån Landet och andra [illegible] erlägga likaledes hos undertecknad Prenumerationen med 2 R:dr 18 sk. R:gd, hvarföre jag ödmjukeligen anhåller, att Reqvisitioner på så många Exemplar af ofvanskrifne Tidning, som åstundas jemte penningar till mig insändas, då sedan riktig och postdaglig expedition af nämnde Tidning ej skall fela. — De Extranummer, som möjligen under loppet af nästa år komma att utgifvas, gjöres icke afseende på, så vida Prenumerationsmedlen blifva till mig insände inom den 8 nästk. Januari. Wexiö den 8 Dec. 1813.

C. F. Berg.

I nya Boktryckeriet finnes till salu, för 2 sk. B:ko, Kronobergs HöfdingeDömes MarkegångsTaxa, för år 1813. — På samma ställe säljes äfven finare och gröfre Skrifpapper, samt skurit större och mindre Brefpapper till Brukspris. PrestAttester till 32 sk. R:gd boken, samt Förbudssedlar till 36 sk. s. m.

En slagtfet 12 qvarters Oxe finnes till salu. — Närmare underrättelse meddeles i nya Boktryckeriet.

N:o 95 utgifves nästa Lördagsafton kl. 7.

No 95.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 11 December 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Tyska Posten har uteblifvit.

Utrikes Nyheter.

London den 4 Nov. Tal af Prinsen Regenten vid Parlamentets öppnande den 4 Nov.

My Lords och mine Herrar!

Med djupaste smärta finner jag mig nödsakad att berätta för Eder Hans Majts Konungens fortfarande sjuklighet. — — Den lysande framgång, hvarmed det behagat den Gudomliga Försynen att under loppet af detta fälttåg kröna Konungens och Hans Bundtförvanters vapen, har haft de vigtigaste följder för Europa. På den ärorika segern vid Vittoria uti Spanien följde Bundsförvanternes framryckande ända till de Pyreneiska bergen, fiendens tillbakadrifvande vid hvarje försök, som han gjorde att återtaga de ställen, som han blifvit tvungen att lemna, eröfringen af fästningen St. Sebastian och ändteligen den Alierade Arméens kampering vid fransyska gränsen. Och under dessa lyckliga företag — hvem är, som icke med högsta tillfredsställelse igenkänner den store Härföraren, FältMarskalk Marquis von Wellingtons fulländade konst och skicklighet? hvem är som icke värderar de Förenade Truppars ståndaktighet och tapperhet, som stått under Hans befäl? Så snart stilleståndet uti det Norra Europa gått tillända och man fått läsa Österrikiske Kejsarens krigsförklaring emot Frankrike började de Alierades öfverläggningar, styrde af enighet och syftande till ett gemensamt ändamål. Följderne af denna endrägt hafva öfver-

träffat de förhoppningar, man i början vågat göra sig — — Genom de betydande Segrar, som erhöllos öfver Fransyska Arméen i Schlesien, vid Culm och vid Dennevitz hafva fiendens anläggningar att intränga i hjertat af Österrikiske och Preussiske Länderne blifvit till intet gjorde. Wid denna vapenlycka är fästad en kedja af krigsföretag, hvilka med klokhet öfverlagde, med skicklighet utförde hafva bidragit att förstöra större delen af den Franske Beherrskarens Armée, som stod under Hans omedelbara befäl. De Europeiske Tideböckerne kunna ej framställa exempel på mera lysande segrar, än de, som blifvit erhållne inom kort tid uti Saxen. Under det de uti denna striden deltagande Truppar förvärfvat sig det högsta beröm, skall hvar och en med mig instämma i det lof, som tillkommer den Furste, som antagit utförandet af den helga saken, Nationernes oafhängighet. — Vid dessa ljusa utsikter vågar jag med tillförsigt räkna på Eder enighet, att försätta mig i den belägenhet att kunna understödja de Alierade — Jag skall lemna Eder afskrifter af de åtskilliga fördrag, som jag ingått med de Nordiske Makterne, så snart de blifvit behörigen bekräftade. — Vidare får jag tillkännagifva, att jag slutat förbund med Österrikiske Kejsaren, ett förbund, som genom Bäjerns krigsförklaring emot Frankrike fått en ansenlig tillvext och styrka. — Jag är öfvertygad, att värdet af denna återförening med Österrikiska Hofvet af Eder ej skall misskännas, och J ären beredvillige räcka hjelpsamma händer till en kraftig fortsättning af striden.

Kriget emellan StorBrittannien och de förenade NordAmerikanske Staterne varar ännu; men jag har nu den förnöjelsen att låta Eder veta, det de af Regeringen öfver NordAmerikanske Staterne vidtagne mått och steg att eröfra Canada, blifvit fruktlöse genom Konungens tappre Soldater och Hans Amerikanske Undersåtares tillgifvenhet. Under det StorBrittannien väpnat sig med de Alierade emot en gemensam fiende till Nationernes oafhängighet, ser den med oro en ny fiende, hvars interesse, efter krigets slut, ej kan vara skildt ifrån vårt. Hittills har jag ej funnit någon böjelse hos Regeringen öfver de förenade Staterne till underhandlingar, i hvilka jag dock, föredragne enligt Stats och Brittiska Hafsrättens maximer, voro benägen att ingå.

Mine Herrar af Underhuset.

Jag har låtit förelägga Eder de kostnadsförslager, som föranledas af Statsbehofverne under det följande året. Jag beklagar, att behofverne skola vara så stora; men de äro, J veten det, oundviklige, så vida våra krigsrustningar ej skola afstanna. Jag hyser ej minsta tvifel

ärendet om Eder beredvillighet att med nödige penninge Summor till-fridsställa Statens behofver. Jag lyckönskar Eder till Eder handels-förbättrade tillstånd och hoppas, att den rika Skörd, som vi erhållit af Försynens milda hand, skall betydligen lätta tillgångarne för Stats-utgifterne.

Ifrån Rhen den 14 Nov. I Nürnberger Correspondenten läser man följande: Man vet genom authentiska bref ifrån Rom, att denna stad blifvit besatt med en ganska betydlig Engelsk ArméeCorps. Engelsmännen hafva landstigit vid Porto d' Anzo; Gouverneuren i Rom, DivisionsGeneralen Miollis, har med en liten Fransysk Garnison kastat sig uti Engelsburg. Vid Engelsmännens intåg i Rom hafva åtskillige oroligheter förefallit.

Ifrån Main den 17 Nov. Bombarderingen af Castel har redan börjats och byn Kostheim skall redan blifvit ett rof för lågorne. Staden Maintz, som, efter berättelse ej är tillräckligen försedd med lifsmedel, lider genom brodets dyrhet. — Den stora Arméen synes med högra flygeln draga sig åt Holland och med den venstra åt Rhen, hvaråt äfven den nya krigsstyrkan ifrån Ryssland och Österrike (tillsammans vid pass 200,000 man) synes taga sin riktning. Herr von Lebzeltern lärer hafva ifrån de Alierades Hufvudqvarter rest till Schveitz i vigtiga ärender, hvarifrån en förnäm person har, enligt berättelse, inträffat i Frankfurt.

Svensk Segersång. *)

Wälan! dina Söner, o Svithjod, gå
Att jordens förtrampare hämma!
Det enda språk, som Tyranner förstå,
Det är malmens glödande stämma.
När hjelten beväpnar sin krossande arm,
Och fanorna svaja i slagtningens larm,
Då badar sig själen, modig och varm,
I frihetens blodiga vågor.

De heliga Norner i kämpens bröst
För styrkan betecknade målet;
Han lyssnar med fröjd till Gudinnornas röst,
Och fattar det eggade stålet:
I fjerran han söker den mordiska dust;
Ty äran är lifvets innersta must,
Och segern och döden är männers lust,
Och svärdet är Nordens förtröstan.

---

*) I anledning af H. K. H. KronPrinsens senaste Segrar i Tyskland.

Ej guldet vill kröna befriarnes land,
Der smidas blott sköldar och lansar;
Dock hjertat klappar med friskare brand,
När det slår mot den väldiga pansar.
För skönhet ock lågar den göthiska märg;
Ty snöhvit och blod är den skönaste färg,
Den förra städs hvilar på hemlandets berg,
Den andra vi skapa i Södern.

När åskan slungar ur Mannahems barm
Bland förtryckarens nesliga hopar,
Och ett skri af den vaknande verldens harm
I hans vilda samvete ropar:
Med CARL JOHAN i spetsen och Hämnarn i skyn,
Då vidgar sig bröstet, då purprar sig hyn;
Och ättlingen lyfter sin blixtrande syn
Mot fädernas stjerniga byggder.

I hjelmar och brynjor, på segrarnas fält,
Som vin flödar stridens berusning;
Bland leder af trälar, dem Nordmannen fällt
Han rätt känner lifvets berusning.
De bleknande skarorna dröja ej mer,
När GUSTAFS skugga mot drabbningen ler,
Och Torstenson från himmelen ser,
Hur frihetens riddare fäkta.

Åt hjeltar gaf ödet ej solens spann
För att bränna den klagande jorden:
När våldet en gräns för sin fräckhet ej fann,
Kom alltid förlossarn från Norden.
Så andas dess jernluft, befriade slaf,
Och lär dig af Svenskar, att svänga din glaf!
Snart växa, som cedrar, på tusendes graf
Den forntida Frihet och Heder.

Uti nästinstundande vecka, eller ifrån och med den 13:de till och med den 18:de i innevarande månad, förrättas justering af alla sorter Laga mått, mål och vigt; då sådane i detta afseende inlemnas uti EnkeFru Forssmans gård här i staden. Wexiö den 11 Dec. 1813.

P. F. Forssman.

N:o 96 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 7.

No 96.

Den
Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 15 December 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Tyska Posten har uteblifvit.

Hypotek af stort värde, men hvarpå ganska få i våra tider torde vilja utlåna något.

En man i London, Skräddare till professionen och inemot ett hundrade år gammal, hade 12 söner, som alla voro soldater, och blott lefde af sin sold. En vacker dag anhöllo de om permission att få på någon tid besöka sin gamle far. De komma lyckligt hem; men Gubben äger icke ens bröd nog att ge dem. Hvad, ropade den ene, vår far äger intet bröd, och har skänkt sitt Fädernesland tolf försvarare! Wi måste afhjelpa denna olägenhet för den goda gubben; men på hvad sätt? — Finnes då intet assistenshus här i staden? frågade den yngste? — Än sen då? hvad kan det hjelpa oss; vi ha ju ingen säkerhet att bjuda? — Säkerhet? säger du, bror! ha vi inte säkerhet nog för en liten summa, om vi skjuta tillsamman vår käraste egendom? och det göra vi; vi spara intet sjelfva ögat, blott för att hjelpa vår gamla far så, att han slipper hungra till döds. Ser ni, mina bröder! vi ha nu alla i flera år tjent som Soldater, och ingen skall kunna bestrida oss äran, att hafva tjent både redligt och anständigt. Låt oss slå all denna vår ära tillsamman, och sätta den i pant på Assistenskontoret, som nog torde derpå låna oss 50 pund. — Sagdt och gjordt; alla 12 bröderna underskrefvo en revers af följande innehåll:

"Till Directionen af Assistenskontoret i London betala vi under-

tecknade tolf infödde Engelsmän, alla soldater och söner af en här bosatt Skräddare, en nära hundrade års gubbe och försatt, utan allt eget förvållande, uti yttersta fattigdom, Femtio Pund Sterling, som vi ämna förära vår gamla far, och till säkerhet för hvilken summa vi, en för alla och alla för en, lemna vår heder och ära i underpant; Valuta bekommit, som reverseras."

Directionen beviljade lånet, men ref reversalet sönder, och lofvade att försörja gubben så länge han lefde. Knapt blef denna sak känd, förrän höga och låga hastade att få beskåda Skräddaren och hans 12 söner. Hvar gaf något bevis på sin frikostighet, och Skräddaren kom derigenom i så goda omständigheter, att han efterlemnade ett litet kapital till sina söner, som belöning för deras Sonliga kärlek. Dessa ville öfvertala Assistensdirectionen att låta dem återbetala lånet; men den — hvilket torde endast kunna ske i England! stod icke att förmås dertill hvarken med föreställningar eller med böner.

Döds-Offer åt Lieutenanten vid Kongl. Skaraborgs Regemente F. G. SILFVERSPARRE.

Då kraft och lif sig med hvarann förena,
Och ila ut från Nordens fjäll med mod,
Att verlden ifrån våld och vanmakt rena
Med offer utaf fria männers blod;

Då trängtade ditt djerfva bröst till striden.
Med fröjd du svärdet drog i fjerran land;
Men lifvets ljusa dag var nu förliden
Och qvällen hann dig opp på Elbens strand.

Den jord dig fostrat feck ej tacksam gömma,
Den sista resten af en fallen son;
Den skall dig ej bland goda söner glömma
Och minnet gälda dig ditt dyra lån.

I vänners krets, vi skola återkalla
Hur grymt du rycktes ur vår brödra-famn;
På stridens fält när vilda härskri skalla
Då blir vårt första hämderop — ditt namn.

Gå Silfversparre! gå med fallna bröder
Till hjeltars himlar ur en modig strid.
Den Svensk som nu för Tysklands frihet blöder
Möts af en Svensk från Andre GUSTAFS tid.

Napoleon och Echo.

Ensam vandrar jag här — Ingen Menniska hör mig — Hör mig
Ljuder ej der en röst — Är någon mer här än jag? — Jag
Ack! det är Echo blott; Nå väl! besvara min fråga? — Fråga
Tror du att Themsens magt mot mine Örnar består? — Består
Att Spanior, Muskovit mig öfvervinna beständigt? — Ständigt
Himmel! hvad blir väl min vinst af krigets bittra elände? — Elände
Skall då allt blifva fritt som jag allvälldigt befallt? — Allt
Skall Germaniens Folk omsider krossa sin boja? — Å ja
Hvad blir frugten för mig af alla sorger och qval? — Qval
Skall då ej med mitt fall mitt Rikes välstånd försvinna? — Winna
Hvad skall bli af mig Sjelf som ansåg mig odödlig? — Dödlig
Segrar man till slut ändå med Eckmühl och Ney? — Nej
Jo! och Svenskarnas lön blir bojor, död och förfäran? — Åran
Echo! tyst då en gång — Ja, jag vill dö — jag vill dö? — Dö
Skall han ömkligt förgås den Napoleantiska Stammen? — Amen.

Anmälan.

På Hög uppmuntran, som jag knappt vågat önska, men likväl varit lycklig erhålla, kommer detta Blad, med förändrad Titel af Wexiö Tidning, att äfven för nästa år, 2:ne gånger i veckan från mitt Boktryckeri utgifvas. Utom det, att man, såsom hittills skett, ämnar anföra dels Politiska Nyheter, hämtade ur åtskillige Utländske Blad, dels någon Vitterhet, bestående af Tillfällighets Versar, Anecdoter m. m. har ett nytt och gynnande tillfälle blifvit öppnadt att kunna meddela Ekonomiske Underrättelser, uti Kronobergs Läns Hög Respective Hushållnings Comités Handlingar framdeles förekommande. Således under det, att det blodiga svärdet i förvånande strider sönderhugger folkslagens och länders bojor, skola Svenska Inbyggare snart finna, huru den gömda men understödda Fliten äf-

ven bland oss torde framkalla odlade träsk och gräsbevuxna mossar. Prenumerationen här i Staden erlegges hos undertecknad med 2 R:dr Riksgäld. HögRespective Prenumeranter ifrån Landet häromkring erlägga likaledes hos undertecknad Prenumerationen med 2 R:dr 18 sk. R:gd, hvarföre jag ödmjukeligen anhåller, att Reqvisitioner på så många Exemplar af ofvanskrifne Tidning, som åstundas jemte penningar till mig insändas, då sedan riktig och postdaglig expedition af nämnde Tidning ej skall fela. — De Extranummer, som möjligen under loppet af nästa år komma att utgifvas, gjöres icke afseende på, så vida Prenumerationsmedlen blifva till mig insände inom den 8 nästk. Januari. — De HögRespect. Prenumeranter hvars Tidningar skola passera fler än Wexiö PostKontor, täcktes göra sina reqvisitioner å det närmast belägna. Wexiö den 8 Dec. 1813. C. F. Berg.

Till salu finnes:

Hos Kyrkoherden Mag:r Forssander är till salu: Testamentet af La Fontaine 1. 2. 3. d. 3 R:dr. Tyska Baronen eller nöd utan bekymmer och bekymmer utan nöd, 36 sk. Pulsen, 12 sk. De tolf Sofvande Jungfruer 1. 2. 3. d. 2 R:dr 30 sk. Handbok i Historien för Fruntimmer 9:de Tom. 1 R:dr 12 sk. Djurbergs Geografiska Lexicon 1. 2. d. 5 R:dr 16 sk. 19:de Århundradets Krönika 1 — 12 d. 13 R:dr. Court von der Wetterburg, eller de okända ÖfverHerrarne, 1 R:dr. Magazin för Förälldrar och ScholæLärare 1 — 6 häft. 3 R:dr 18 sk. Lärobok i Svenska språket af Broocman 1 R:dr 6 sk. Priserne äro i Riksgäld.

I nya Boktryckeriet finnes till salu, för 2 sk. B:ko, Kronobergs HöfdingeDömes MarkegångsTaxa, för år 1813. — På samma ställe säljes äfven finare och gröfre Skrifpapper, samt skurit större och mindre Brefpapper till Brukspris. PrestAttester till 32 sk. R:gd boken, samt Förbudssedlar till 36 sk. s. m.

En slagtfet 12 qvarters Oxe finnes till salu. — Närmare underrättelse meddeles i nya Boktryckeriet.

N:o 97 utgifves nästa Lördagsafton kl. 7.

No 97.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Lördagen den 18 December 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Ratseburg den 17 Nov. Äfven vi hafva ägt lyckan att blifva befriade från det ok som så länge tryckt oss — d. 14:de kl. 7 om morgonen marcherade de Kongl. Svenska Trupperne, anförde af Major von Düben, in i vår stad. Detaillen af denna glada händelse är följande: den 13 i denna månad förbi defilerade hela lägret af den utanför vår stad stående Franska Armée, anförd af Marskalken Davoust — Tätt i spåren följde honom en del af Kongl. Svenska Avantgardet, under Major Barks befäl — Sedan hela Avantgardet inträffat utanför vår stad, samt Schmielau och Papiermühle blifvit intagne, blef midt i natten kl. 12 en Division Svenska jägare och en del Kavalleri detacheradt omkring staden, sedan fienden vid sitt återtog uppbränt broarne. Nyssnämde Detachementer inryckte nu från Hamburger vägen, åtföljde kl. 7 om morgonen af hela Avantgardet, under Major v. Dübens befäl — Den glädje, hvarmed vi emottogo våra befriare kan endast njutas men ej beskrifvas. — Sedan desse Truppar emottagit någon dem gifven förfriskning, gjorde Major v. Düben en rekognoscering emot Grunau och Lübeck, med en del af de under hans befäl stående truppar — Fienden visade sig åter vid Pogets hvarest några skadroner Polska Ulaner voro uppställde. De blefvo genast tillbakakastade af en Skadron Mörnerska Husarer, samt jagade genom Sarau till Klein, och Gross Grunau. Många fiender togos till fånga, utom det en mängd dödades och blefvo blesserade. Emot aftonen vände Major v. Düben tillbaka till oss, sedan han, rundt omkring staden, hade uppställt nödiga posteringar — Fienden har sedermera icke vågat att låta höra af sig. — I dag blef till vår stora glädje följande kungjordt, hvarigenom vår gamla lyckliga författning blef återställd:

Kungörelse:

Sedan de Kongl. Svenska Trupperne besatt staden Ratseburg, står denna stad under Hans Kongl. Höghet KronPrinsens af Sverige höga

lückydd. Alla Fransyska Authoriteter upphöra, och allt blifver på den fot, som det var före Franska usurpationen. Hvarje rättskaffens med. borgare skall i denna nu skedde förändring, finna underpanten för sin blifvande sällhet — Det är i denna öfvertygelse, som underteck. nad Befälhafvare öfver de Kongl. Svenske Trupperne i Ratseburg upp: fordrar medlemmarne af den förut varande Magistraten, samt Ortens öfrige tjenstmän, att uppträda på Rådhuset, för att emottaga de af dem förut beklädde embeten — Till de första af deras pligter hörer: att de på det nogaste lyda och verkställa allt hvad den Högst kom. menderande öfver de Svenske Trupparne, förordnar och befaller. — Den således åter insatte Magistraten samt öfrige Embetsmän skola lå. ta detta komma till medborgarnes och Stadsboarnes kunskap; på det hvar och en må ställa sig det till efterrättelse. v. Düben.

Från Kongl. Würtembergska Hofvet har ett manifest af följande hufvudsakliga innehåll emanerat: Hans Maj:t Konungen af Würtem. berg har sedan den 12 Julii 1806 en Traktat, kallad den Rehnska con. fœderations acten, blifvit med Frankrike afslutad, på det nogaste upp. fyllt desse tryckande förbindelser — Ehuru stora våra uppoffringar va. rit, har dock Kejsaren af Frankrike aldeles öfvergifvit oss — Ingen fara kunde för oss vara större och mera hotande, än den under sista fälttoget, och likväl förblefvo alla våra ansökningar om försvar, utan afseende obesvarade — De förenade Makternes Arméer nalkades och Hans Maj:t Konungen ansåg sig fullt berättigad att frånträda Rehnska förbundsacten — I följe häraf har Hans Maj:t Konungen af Würtem. berg, under den 2 Nov. ingått en aliancetractat med samtelige de Kej. serlige och Kongl. Alierade Hofven, samt derigenom gjort deras sak till sin egen — Då Hans Maj:t härmed har för ändamål sin stats väl och bestånd, så väntar Han: att Hans trogna folk så hädanefter som hittills skall uppfylla med ståndaktighet och mod, sina förbindelser — En allmän, säker och varaktig fred är föremålet för de alierade Mak. ternes, kraftfulle ansträngningar — Hvarje Würtembergare bör ock inse: att han ledes af en Konungs hand, som känner intet annat in. tresse än sitt folks.

Blandade underrättelser.

Preussarne hafva intagit bland andra fasta platsar, Fortszvoll, De. venter m. fl. — Städerne Amsterdam, Rotterdam och Utrecht jemte flere andre, hafva antagit Holländska Nat. Kokarden, Fransyska Re. geringen derstädes är borrtjagad eller arresterad — Helvetiska Repub. liken skall äfven biträda det stora folkförbundet emot Frankrike — Förre Konungen af Holland har åter rest till Schveitz. — Det berät. tas att Danskarne förenat sig med de Alierade — bekräftelse väntas. Konungen af Neapel lärer innan korrt förklara sig för de Alierades goda sak, och ställa 40,000 man emot Fransoserne, för att bidraga till fredens eröfrande.

Då Allmänheten med alt skäl anses lämna uppmärksamhet åt inrättningen af ett Hushållnings-Sällskap för Kronobergs Län, till hvilket ändamål redan några sammankomster blifvit hållne, har man trott sig böra i Länets allmänna Blad nu genast börja med att underrätta, hvad i ärendet blifvit vidgjordt, under förklaring, att äfven framdeles sådant efter gifne anledningar meddela.

Sällskapets första allmänna sammanträde hölls den 14 dennes här i staden, hvartill hade infunnit sig ett talrikt antal af Ledamöter, och sedan Herr Grefven, LandsHöfdingen och Commendeuren af K. Svärds-Ordens stora Kors Högvälborne Carl Stellan Mörner såsom Ordförande i ett korrt tal uppgifvit anledningen till inrättning af ett Hushållnings Sällskap för Länet nämnde Herr Grefven, enlikt en af Kongl. LandtBruks Academien gifven plan för Hushållnings-Sällskaper, Trenne Ledamöter för ett blifvande förvaltnings utskott: neml. BruksPatron Herr Baron A. W. Rappe, ÖfverstLieutenanten Herr C. Rappe och Lectorn Herr Mag:r E. Heurlin. Derefter anmodade Herr Grefven och Landshöfdingen Sällskapet att i grund af nämnde plan kalla v. Ordförande. Rösterne utföllo sålunda: Herr Baron Biskoppen och Commendeuren L. Mörner erhöll 60 röster. H:r Lagmannen och Riddaren J. Bergencreutz 59 röst. H:r StatsSecreteraren och Riddaren C. Hederstjerna 57 röst. Herr KrigsPræsidenten och Generalen B. Cederström 2 röst. H:r Lagmannen J. Leander 2 röst. H:r BruksPatron A. Rappe 1 röst. H:r Grefve Axel Hamilton 1 röst.

Till Ledamöter i Förvaltnings Utskottet kallades af Sällskapet, som enligt den gifna planen nämner Trenne deraf: Herr Doctor M. Lamér med 53 röster. H:r HospitalsSyslom. Mag:r J. Lund med 50 röst. Hofmed. och BruksPatr. H:r Doct. J. Aschan med 41 röst. H:r Handelsm. S. Wiberg med 11 röst. Hr Prost. C. Rydén med 5 röst. Hr K. Räntmäst. Bergius med 4 röst. H:r Lagman Mannerstam med 3 röst. ÖfverstLieutenanten H:r Carl Rappe med 1 röst. H:r Ryttmäst. Fr. Rappe med 1 röst. H:r StatsSecreteraren C. Hederstjerna med 1 röst. H:r KrigsRådet Baron Rosen med 1 röst. H:r Doctor C. M. Agrell med 1 röst. H:r ÖfverDirecteur E. Kihlström med 1 röst. H:r Borgmästare Holm med 1 röst. H:r Pastor Bok lund med 1 röst. H:r Handelsman Wahrstedt med 1 röst.

Till Secreterare kallades: Lectorn Mag:r Elmgren med 42 röster. H:r Borgmästaren E. Holm med 3 röst. H:r HospitalsSyslomannen J. Lund med 1 röst. H:r Bergmästaren Jacobson med 1 röst.

Till Skattmästare kallades Herr Kongl. Räntmästaren Bergius med 41 röster. H:r Handesman P. Wiberg med 4 röster. H:r Hospitals-Sysloman J. Lund med 2 röster. H:r Lagman J. Leander med 2 röst. H:r ÖfverDirect. Kihlström med 1 röst. H:r KamarRättsRådet J. Kröger med 1 röst. H:r Handelsman Joh. Modigh med 1 röst, H:r Borgmästare Nettelblad med 1 röst.

Enligt den skedda omröstningen nämndes af Herr Grefven och LandsHöfdingen till v. Ordförande:

1:o Herr Baron Biskoppen och OrdensLedamoten L. Mörner, hvilken äfven af Herr Grefven och LandsHöfdingen enlikt 4 Mom. i den gifna planen utnämndes till Ordinarie v. Ordförande för året.

2:o H:r Lagman och Ridd. J. Bergencreutz.

3:o Herr StatsSecreteraren och Riddaren C. Hederstjerna, efter den ordning de röster erhållit.

Till Ledamöter i Förvaltningsutskottet nämndes:

1:o Doctorn Herr Lectorn M. Lamér.

2:o HospitalsSyslomannen H:r Mag:r Jacob Lund.

3:o H:r Hofmedicus och BruksPatron Aschan.

Till Secreterare Lectorn Mag:r Sam. Elmgren.

Till Skattmästare Kongl. Räntmästaren Bergius.

Till bestridande af nödvändige utgifter för Sällskapet, hvartill ej något af de i Nåder anslagne publike medel bör användas, beviljade sällskapet pro persona årligen en minimi afgift af En R:dr B:co.

Följande föräringar hafva blifvit gjorda till Sällskapet: Af Herr Generalen och KrigsPræsidenten B. Cederström: Patriotiska Sällskapets skrifter i 70 Tomer.

Af StatsSecreteraren Herr Grefve Mörner: 1:o Engelska sättet att leda vatten ifrån måssar och andra sanka ställen efter Elkingstonska grundsatser, 4 häft. 2:o Berättelse om några försök att leda vatn från sank mark efter Elkingstons sätt, författad af Carl v. Rosenstein, med 8 Kartor.

Af Herr StatsSecreteraren och Riddaren C. Hederstjerna: En del af Finska HushållningsSällskapets Handlingar.

Ett Engelskt Jordborr af H:r BruksPatron J. Broms.

Af Ordföranden Herr Grefven och LandsHöfdingen Mörner: 1:o 20 R:dr Banco. 2:o Hermelins Charta öfver Småland. 3:o Åkerrens Charta öfver Segelled från Åsnen till Carlshamn med beskrifning. 4:o Rogbergs beskrifning öfver Småland. 5:o Samling af Economiska rön, 2 Tomer. 6:o Protocoller och Handlingar af Finska Hushållnings-Sällskapet.

Förteckning på Hushållnings-Sällskapets samtelige Ledamöter skall oförtöfvadt meddelas.

Död:

Vice Pastorskan och Comministerskan Fru Helena Oseen, född Falck, uti Hollmahult den 15 December 1813, uti Dess 68:de ålders år. Hvilket Slägt och Vänner endast på detta sätt tillkännagifves.

N:o 98 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 7.

No 98.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 22 December 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Tyska Posten har uteblifvit.

(Ur Engelska Tidningar.)

London den 23 Nov. Uti en extraordinaire Hoftidning för den 21 Nov. underrättas publiken om följande vigtiga händelse:

Utrikes Ärendernas Bureau den 21 Nov.

Baron Perponcher och Herr J. Fagel ankommo i dag från Holland — såsom Deputerade ifrån den provisoriska Regering, hvilken der blifvit införd — för att underrätta H. K. H. Prinsen Regenten och Hans Furstheliga Höghet Prinsen af Oranien, att en contrarevolution utbrustit i denna del af Förente Provinserne, den 15 af innevarande månad, på hvilken dag Amsterdams invånare rest sig i massa och proclamerat Prinsen af Oranien."

Det är icke möjeligt att beskrifva den glädje som denna stora händelse åstadkommit i London. De, som för några månader sedan ansågo den som omöjlig, börja nu smickra sig med förhoppning, att Holländarnes ädla exempel icke skall vara förloradt för Franska Nationen, och att den dag ej kan vara långt borta, då äfven en Fransk Deputation kan ankomma till England för att återfordra sin Suverain.

Herr Gevers (f. d. Ledamot af förra Holländska Regeringen,) som lämnade Rotterdam den 20, inträffade i går i London. Han hade genast conference med Hans Furstelige Höghet Prinsen af Oranien jämte Lorderne Castlereagh och Melville och återreste om aftonen, utan

tvifvel försedd med vigtiga ordres och uppdrag. Han hade medbragt några bref och tidningar från Leyden, Haag och Rotterdam, alla da- terade den 19. I sistnämnde stad utsattes den Oraniska fanan sist- lidne Fredags eftermiddag under invånarnes lifligaste bifallsrop. Fran- ske Generalen Bouvet hade dagen förut, lämnat Haag tillika med 5000 man, i det mästa Tyska truppar. Wid ankomsten till Yselmonde an- lade dessa den Oraniska Kokarden och förenade sig med Patrioterne. I Amsterdam hade folket uppbränt Tullbureauerne. Patrioterne voro mästare af Nimvegen, Bergensopzoom och Breda.

Herr Fagel, Prinsens af Oranien Adjutant, afreste i går till Hol- land. Hans Fursteliga Höghet reser sannolikt i morgon.

Ungefär 10,000 man reglerade troppar skola ofördröjeligen afsän- das till Holland. Tvåtusen man af Gardet till fot utgöra en del af denna Corps.

Monsieur gjorde i går ett besök hos Prinsen Regenten. Ett rykte förmäler, att äfven Han (Ludvic den adertonde) torde innan korrt begifva sig till fasta landet.

I går ankom till Dunerna en Holländsk fiskarebåt, hvilken der debarquerade tre till Briggen Flamer hörande Matroser. De berätta att Patrioterne voro i besittning af Texel-flottan, och att de med o- tålighet väntade Engelska Eskaderns ankomst.

I dag på förmiddagen ankommo tre poster från Helgoland. I brefven derifrån förmäles, att Fransoserne den 5 Nov. ännu inneha- de Hamburg, och att de dagen förut till Holstein affört Banken, som besteg sig till 800 tusen Pund sterling.

Dito den 26 Nov. I går tog Artusen af Oranien afsked hos Prin- sen Regenten och reste derefter, åtföljd af sin Adjutant, till Deal, hvarifrån han på Grampus afseglar till Texeln. — Flere ansedde per- soner, och deribland Lord Yarmouth, äro redan afreste, för att bivi- sta Ståthållarens restauration.

Marqvis Worcester hitlände i förgår med tidning om en ny se- ger, som Marqvis Wellington erhållit på Franska gebitet. Allmänhe- ten blef genast derom underrättad genom följande Bulletin:

"Downing Stret den 24 Nov. Ifrån Marqvis Wellington har ankommit en depech, daterad S. Pe d. 13 Nov. af innehåll, att fienden blifvit delogerad ur starka positioner, på hvilkas befästande han i tre månader användt mycket arbete. Wi hafva tagit 51 kanoner, 6 munitionsvagnar och ungefär 2 tusen fångar. Wår förlust, ehuru stark, har likväl icke varit så stor som man kunnat förmoda, när man besinnar de angripna positionernas styrka och actionens långvarighet."

Man hoppas att Scheldeflottan skall förklara sig emot Napoleon och begifva sig under vårt beskydd.

En del af de till Holland bestämda Engelska troppar har redan gått till segels. De öfrige skola ofördröjligen följa.

En Preussisk Matros, som rymt ifrån Franska kusten, ankom i går till Folkestone. Han berättar, att det är oroligt i Frankrike. Om Fransmännens närvarande dispositioner kan man äfven döma af följande ställe, i ett bref från en Officer vid Wellingtonska Arméen, dateradt S. Pee d. 14 Nov.: Man berättar, att Garnisonen i Bayonne är ganska missnöjd, och att innevånarne i Bordeaux äro färdige att gripa till vapen emot Napoleon. De begära endast att vi avancera."

I ett privat bref från Danzig heter det bland annat: Redan för några månader sedan lemnade vi Danzig — Lifsmedlen hafva förminskats och då vi ansågo häst och hundkött i längden bli skadligt, lemnada vi denna jemmerfulla ort och emigrerade till Neustadt jemte en stor del Danziger boar — Staden har blifvit så starkt beskjuten, att af omkring 500 Spannmålsbodar äro endast 130 öfrige. — Det så kallade Buttermarkt, Roggenpfähl och en del af förstaden ligga i aska. Hela staden har lidit och det är icke fråga om hvilket hus som blifvit skadadt, utan om hvilket som icke blifvit det. — Wi hoppas att Gen. Rapp lärer snart gifva sig — Den kringliggande orten har lidit obeskrifligt, isynnerhet Danziger Werdet, genom den af Fransoserne förorsakade öfversvämningen, samt de från Pohlen komne ofantlige vattenmassor, som nedbrutit fördämningarne och öfversvämmat allt. — Den sista bombarderingen var förfärlig — En natt sågo vi i Praust brandraketerne falla såsom snöglopp öfver Danzig — Men vi tacka Gud att Tyskland är befriadt genom så väl egna som våra tappre Bundtsförrandters förenade krafter, hvartill Hans Kongl. Höghet Kron-

Prinsen af Sverige i hvilken vi vörda vår andre Gustaf Adolph den Store, hufvudsakligen bidragit.

Anmälan.

På Hög uppmuntran, som jag knappt vågat önska, men likväl varit lycklig erhålla, kommer detta Blad, med förändrad Titel af Wexiö Tidning, att äfven för nästa år, 2:ne gånger i veckan från mitt Boktryckeri utgifvas. Utom det, att man, såsom hittills skett, ämnar anföra dels Politiska Nyheter, hämtade ur åtskillige Utländska Blad, dels någon Vitterhet, bestående af Tillfällighets Versar, Anecdoter m. m. har ett nytt och gynnande tillfälle blifvit öppnadt att kunna meddela Ekonomiske Underrättelser, uti Kronobergs Läns Hög Respective Hushållnings Comités Handlingar framdeles förekommande. Således under det, att det blodiga svärdet i förvånande strider sönderhugger folkslagens och länders bojor, skola Svenska Inbyggare snart finna, huru den gömda men understödda Fliten äfven bland oss torde framkalla odlade träsk och gräsbevuxna mossar. Prenumerationen här i Staden erlegges hos undertecknad med 2 R:dr Riksgäld HögRespective Prenumeranter ifrån Landet häromkring erlägga likaledes hos undertecknad Prenumerationen med 2 R:dr 18 sk. R:gd, hvarföre jag ödmjukeligen anhåller, att Reqvisitioner på så många Exemplar af ofvanskrifne Tidning, som åstundas jemte penningar till mig insändas, då sedan riktig och postdaglig expedition af nämnde Tidning ej skall fela. — De Extranummer, som möjligen under loppet af nästa år komma att utgifvas, gjöres icke afseende på, så vida Prenumerationsmedlen blifva till mig insände inom den 8 nästk. Januari. — De HögRespect. Prenumeranter hvars Tidningar skola passera fler än Wexiö PostKontor, täcktes göra sina reqvisitioner å det närmast belägna. Wexiö den 8 Dec. 1813. C. F. Berg.

Nästa Lördag, som är Juldagen, utgifves intet Numer af denna Tidning.

N:o 99 utgifves nästa Onsdagsafton kl. 7.

Den

Anspråkslöse Samlaren.

Torsdagen den 23 Dec. 1813.

Extra Tidning.

Wexiö, tryckt i C. F. Bergs Boktryckerie.

Berättelse om de anstalter, som redan blifwit widtagne till inrättande af en Underwisnings- och ArbetsSkola för de fattigare barnen af bägge könen innom Wexiö Stads- och Landsförsamling.

DomProsten och Ledamoten af Kongl. Nordstjerne Orden Högwördige Doctor H. Sjögren, som, genom sina många wälgörande Stiftelser, så wäl gjort sig förtjent af Samtidas tacksamhet och högaktning och Efterkommanders minne, har welat utmärka sina sista år med en huld omtanka för deße barn som synas blottstälde för det mißödet, att uppwäxa utan wård och tillsyn. Han har welat, genom sitt kraftiga biträde, gifwa framgång och fullbordan åt en inrättning, som många önskat, som alla nu med glädje omfatta och understödja. Med denna goda föresats wände han sig till Ortens Högste Styresman Landshöfdingen och Commendeuren Högwälborne Grefwe Carl St. Mörner genom följande skrifwelse:

Länge har jag, med hwarje rättsint, delat en smärtande känsla wid åsynen af det icke ringa antal af den fattigare bopens Barn, innom Församlingen, som, just wid den ålder då de så småningom borde wänjas wid det goda och nyttiga, tyckas wara sig sjelfwa så alldeles lämnade, att man ej hos dem sett tecken till annan Sysloſättning, än att tigga uti husen och deß emellan sjelfswäldigt stryka fram på gator och gränder. Församlingen måste förena sina krafter för att, om möjeligt är, winna bot för detta onda, som säkerligen är en grundwal till Sede-förderf och odugelighet hos den klaßen af menniskor, af hwilken wi, för oß och wåra efterkommander, önske oß en nyttig tjenst. En Allmän Underwisnings Anstalt för Församlingens fattiga barn af bägge könen synes aldeles nödwändig. Denna bör, efter min tanka, wara ställd under Församlingens tillförordnade FattigDirections närmaste tillsyn och

wård, och hafwa den inrättning; att, jemte det Barnen der få lära att säkert och rätt läsa innan till, samt att derefter, genom en förståndig utanläsning, hos sig fästa första grunderna af wår dyra Salighetslära, De tillika må wänjas wid ordentelighet, samt att, i den ordning och den mon deras krafter medgifwa, wända sina händer åt nyttiga handaslöjder.

Att straxt gifwa en sådan Läse- och Industrie Skola all nödig fullkomlighet står wißerligen icke i wår magt, men wi må dock härmed göra en början så godt wi förmå, under den säkra förhoppning, at, om wårt företag är godt och Gudi behageligt, Han då rör menniskjors hjertan, att, efter råd och ämne, på ett eller annat sätt understödja wårt wälmenta bemödande.

Jag har, genom Guds wälsignelse, under Arbetsamhet och flit, samt en sparsam, men ingen förfördelande hushålning, fått mera af det jordiska goda, än jag, för mina få öfrige dagar, synes kunna behöfwa; och jag anser för min pligt, att använda detta öfwerskott till den Store Gifwarens Ära och till ett för mina Medmenniskjor i möjeligaste måtto waraktigt gagn. Min omtanka har härwid närmast fästat sig wid den Församling, der jag, efter Försynens skickelse, genom Konungens Nåd, blifwit förordnad till Lärare, och jag will derpå lämna detta wedermäle: Att jag, för att bidraga, på sätt jag kan, till den förut nämde Underwisningsanstalten för Wexiö Församlings Fattig Barn, erbjuder, att af egna medel inköpa en tjenlig Tomt här i Staden, och att på den samma, under nästinstundande Sommar, låta på egen bekostnad uppföra ett hus, som innehåller, särskildt för hwardera könet, nödige så wäl Läse- som Arbets Rum, jemte behöflige Boningsrum för Twenne Läremästare, samt äfwen att derefter, för denna uppförda Byggnad betala sjelfwa den Brandförsäkrings Summa, som efter behörigt wärdi, kommer att för den samma till allmänna Brandförsäkrings Fonden erläggas. Hwarjemte jag, till utgjörande af Lön för Läremästarne, med det mera, lofwar understödja Inrättningen med förärande af ett Contant Capital, stort Fyra Tusende Riksdaler Banco. Härförutan äga wi redan, genom för samma ändamål gjorde föräringar af nu framlidne Ädelt och Christligt sinnade menniskjor, Collega Scholä Herr Mag:r Samuel Appelberg, ConRectorn Herr Mag:r Salomon Eklin, samt Fru Fabrikörskan Blommendahl född Carlström en Summa uti Capital, sammanlagdt med derå sedermera insamlade och besparde räntor, af nära Twå Tusende Sex Hundrade Sextiosex R:dr 32 ß. Banco, hwilken, lagd till den Contanta Summan jag nu erbjuder, gifwer snart en årlig räntebehållning af 400 R:dr B:co, eller 600 R:dr Riksg. och med deßa tillgångar synes man redan komma i stånd, att med fram-

gång werka för ändamålet. Någon Församlingens gemensamma åtgärd för denna Inrättnings widmagthållande och förökande blifwer dock altid nödwändig; men i hwad mån denna åtgärd är behöflig och skäligen skulle kunna påräknas, derom torde Wällofl. Fattig-Directionen säkrast kunna yttra sig. Det jag för min del härutinnan anser wara det hufwudsakligaste är, att Församlingen åtager sig underhållandet af det uppförda huset, samt att ånyo upprätta detsamma, då det uti en framtid blifwer förfallit.

Denna Inrättning åser wäl förnämligast Wexiö Stads Församling; likwäl önskar jag, att Lands-Församlingen wänligen inbjudes, att derutinnan deltaga, under förmodan, att åtminstone de som bo närmast intill Staden och räkna bland sine underhafwande ett icke litet antal fattige barn, gjärna wilja bidraga dertill, att deße många få njuta en mera wårdad uppfostran.

Om således Högwälborne Herr Grefwen, Landshöfdingen och Commendeuren skulle finna mitt förslag wara godt och för ändamålet tjenande; så anhåller jag aller ödmjukast, att Högwälborne Herr Grefwen, Landshöfdingen och Commendeuren, efter att häröfwer hafwa infordrat Wällofl. FattigDirectionens utlåtande, wille låta denna Sak, uti hela sin widd blifwa, wid en pålyst Allmän Rådstuga eller Sockneståmma, framställd till Församlingens utlåtande.

Skulle derwid mitt wälmenta anbud, som åser att rädda oskyldige warelser af wårt slägte från det Sede- förderf och den olycka, som en wårdslösad uppfostran altid med sig förer, blifwa, enligt hwad jag hoppas och önskar, af Församlingens Respective Inwånare med wälwilja och benägenhet ansedt och mottagit, samt Beslut derefter fattat, att i enlighet dermed werkställa; så lärer Respct. Församlingen, lika med mig, framkomma med ödmjukaste anhållan, det Högwälb. Herr Grefwen, Landshöfdingen och Commendeuren, tillika med Högwälborne Friherre, Högwördigste Herr Doctorn Biskopen och Commendeuren Ludwig Mörner, jämte det Högwördige DomCapitlet, Höggunstigt täktes åtaga sig öfwerinseendet och wården öfwer denna Fattig Skola; hwarjemte det torde blifwa Wällofl. Fattig-Directionen uppdragit att, på förut nämde grunder, uppgöra ett project till Reglemente för denna underwisnings anstalt, samt derom besörja, att denna Inrättning blifwer uti behörig ordning, på Högwederbörlig Ort i Underdånighet anmäld, till winnande af den Nådiga Stadfästelse, som försäkrar om samma Inrättnings ewerldeliga bestånd.

Jag borde wißerligen hafwa försyn att härmed beswära, under en tid, då Högwälb. Herr Grefwen, Landshöfdingen och Commendeuren,

med en wacklande hälsa, förut sysslosättes med de wigtigaste göromål; men, stäld på grafwens brädd, skyndar jag att fullgöra en Christendoms pligt, då jag härmed årbjuder att göra hwad jag kan, till befrämjande af Gudsfruktan, dygd och duglighet.

Har äran med djupaste wördnad framlefwa etc.

Werið den 27 Nov. 1813.

Håkan Sjögren.

Så snart detta mål hos Högwälborne Herr Grefwen Landshöfdingen och Commendeuren Mörner blifwit anmält, täktes Högbemälte Herre häråt lemna sin höga uppmärksamhet. Saken remitterades genast den 29 Nov. till Fattig-Directionen i Weriö Stads och Landsförsamling med anmodan, att wed sitt utlåtande häröfwer inkomma och uppgifwa project hwad biträde Församlingarne härtill syntes böra lemna och hwad man med deße tillgångar troligen kunde göra för åndamålet. Efter föregången kallelse sammanträdde således samtelige Ledamöterna uti Fattig-Directionen den 30 i samma månad. Det war för Directionen en ljuf tillfredsställelse att finna utwägar till en mera widsträkt och gagnande fattigwård, som ej blott hade till föremål att lindra fattigdomens beswår, utan äfwen att bereda ett uppwäxande slägte, som nu ofta är en börda för Samhället, till nyttiga Medborgare. Directionen trodde sig blott gifwa ett uttryck åt den allmänna känslan när den enhälligt beslutade och tillstyrkte:

1:o Att Församlingen åtager sig det uppförda Skolehusets underhållande och återuppbyggande, när det förfaller.

2:o Att på stället lemna nödig wedbrand efter det behof som Directionen hwarje år utsätter.

3:o Att likaledes aflemna så många Lispund ljus som finnas behöflige.

4:o Att huset och tomten må hållas fritt från Stadsskatter, Broningsskyldighet, inqvartering och alla andra wißa och owißa onera.

5:o Att Skolemästarena må äga rättighet att för en ko få bete på Stadsmarkerna.

Grunderna för alla deße afgifter skulle bestämmas sålunda, att Stadsförsamlingen utgör ⅔ och Landsförsamlingen ⅓ och böra de efter Röstetal utgöras.

I öfrigt åtog sig Directionen att uppgöra Project till ett Reglemente för denna Inrättning, som, när den altjämt följer sin hufwudafsikt, med deßa tillgångar och med det understöd man i öfrigt wäntar, wißerligen skall rädda många wärnlösa från följderna af en försummad uppfostran.

Detta ödmjukaste utlåtande ingaf Directionen genast till Landshöfdingen och Commendeuren Grefwe Mörner, som genom Magistraten lät sammankalla Stadens HögResp. Innewånare af alla Stånd till en allmän Rådstuga den 6 Dec. och genom Församlingens tjenstförrättande Pastor Landsförsamlingens HögResp. Ledamöter med kungörelse från Predikstolen, som den 5 upplästes, för att der höra Deras sluteliga utlåtande i ett ämne af så mycken wigt. Sedan Stadens Magistrat jämte en talrik samling af Herrar och Män af alla stånd på Stadens större Rådhussal hade samlats, behagade Herr Grefwen Landshöfdingen och Commendeuren Mörner öppna detta sammanträde med ett högtidligt rörande Tal om den Mannens store förtjenster, som ej blott gagnade sin samtid utan äfwen kommande slägter — om den förbindelse, hwari en hwar stadnade, för en så betydande donation — om de wälgörande följder, man deraf kunde wänta — om den erkänsla och beredwillighet hwarmed man wißerligen skulle understödja hans afsikter. Också ägde Herr Grefwen Landshöfdingen och Commendeuren den tillfredsställelsen att höra huru alla närwarande Personer förklarade sig ganska willige, att ej allenast i sin hela widd antaga hwad Directionen föreslagit utan äfwen ytterligare utgöra hwad nämnde Direction för Inrättningens bibehållande finner nödigt. Församlingen förenade sig med Directionen i den önskan och ödmjukaste anhållan det Högwälborne Grefwen Landshöfd. och Com. Mörner och Baron Biskopen och Commend. L. Mörner samt M. B. Consist. som Domprosten Doctor Sjögren behagat föreslå, täktes åtaga sig öfwerinseendet öfwer denna Industrie- och Läseskola, och beslutade derjämte att genast utwälja en stor deputation af alla stånd, som anförd af Stadens Borgmästare Hr E. Holm, skulle tolka allas och sin egen högaktning och tacksamhet för den wördade Läraren, som Försynen i sin nåd utsedt, att, äfwen i denna Församling, lemna så stora bewis af sin wälgörenhet. I öfrigt har Directionen redan börjat gå i befattning med uppgörandet af sitt project till ett Reglemente för denna Inrättning, hwarefter saken blifwer hos Konungen i underdånighet anmält till winnande af Nådig Stadfästelse. Härwid bör jag icke lemna onämnt att Oeconomie Directeuren Herr Sw. Rask inlemnade en skrift deri han förbinder sig att, utom de honom tillhörande afgifter för denna Inrättning, nästa år den 25 Mars till densamma förära 16 R:dr 32 ß. B:co hwarföre Herr Grefwen Landshöfdingen och Commendeuren förklarade honom sitt erkänsamma wälbehag och Församlingens tacksamhet.

Uppå Hög anmodan får jag äran härigenom göra Allmänheten mera bekant med denna Stiftelse, som har ett så godt ändamål — en Stiftelse, som lofwar så mycket för framtiden, som wäntar sitt fullkomnande af menniskowännens besparda skärf för de barn som skola hembära honom sin erkänsla uti en nyttig werksamhet. Wexiö den 21 Dec. 1813.

På Fattig-Directionens wägnar.

P. Granstrand.

Den Anspråkslöse Samlaren.

Onsdagen den 29 December 1813.

Tryckt i Wexiö hos Carl Fr. Berg.

Utrikes Nyheter.

Frankfurt den 30 Nov. Till den 1 Januarii förstkommande, skola alla förra RehnFörbundets Kontingenter, som, enligt hvad allmänt kunnigt är, gemensamt förenat sig med det stora fredsökande förbundet, infinna sig vid Rehn. Som de nu utgöra lika så ovanliga rustningar som Preussen; så uppgår antalet af förra Rehnförbundets nu blifvande Armée, ej mindre än till Tre hundrade Sextio Tusende — Adderar man härtill den betydliga Arméen från Ryssland, Österrike, Preussen och Sverige; så lärer Summan ej blifva förstor om man säger att Åtta hundrade Tusende man tappre och öfvade Krigare, vid 1814 års början, äro färdige för att skänka Europa friden.

Blandade underrättelser.

Kongl. Preussiska Gen. v. Borstel står med sina truppar framför Wesel, och kringsluter denna fästning — Äfven fästningen Zamosc har liksom tillförene Modlin, kapitulerat — Fienden innehar således ingen fast plats mera, hvarken på denna, eller andra sidan om Weichelströmmen — Till följe af tillförlåtliga underrättelser har i afseende på Erfurt skett kapitulation. Staden inrymmes åt Preussarne; men Citadelet blifver ännu i 3 veckor i Fransosernes händer — Om de ej innom denna tid erhålla undsättning; så skall äfven Citadellet öfverlemnas åt segervinnarne.

Berlin den 9 Dec. Stettin öfvergick den 5:te dennes genom kapitulation — Kl. 10 förm. utmarcherade den Franska Garnizonen, och sträckte gevär bataljonsvis — 351 Kanoner, hvaribland 18 af metall, öfverlemnades åt Preussiska Officerarne jemte all befintlig munition — Fiendtliga Garnizonen bestod af 7 Generaler, 535 Officerare, 7100 UnderOff. och Soldater — Af desse hafva 1400 Holländare med stor glädje, genast antagit den Oraniska Kokarden, för att förena sig med sina bröder för friheten. Franske fångarne hafva blifvit förde öfver Oderströmmen och skola på andra sidan af Weichseln erhålla sin vistelseort.

Hufvudqvarteret Danzig den 1 Dec Efter 24 dagars tranchée öppning samt fortsatt bombardering, har Danzig genom kapitulation öfvergått till de, under Hans Kongl. Höghet Hertig Allexanders af Wurtemberg befäl,

varande förenade Arméens truppar. Hufvudsakliga innehållet af kapitulationen är följande: Stadens nycklar äfven som till Fort Weichselmunde, och Holm skola öfverlemnas åt den förenade Arméen den 24 dennes. — Hans Maj:t Kejsarens af Ryssland, födelsedag — sjelfva fästningen med allt tillbehör öfverlemnas den 1 Januarii förstkommande. Fiendtliga Garnizonen skall sträcka gevär såsom Krigsfångar, och kan endast utvexlad framdeles tjena mot de Allierade — Skulle hinder vid utvexlingen uppkomma, eller ej så stort antal af de Allierade som blifvit tillfångatagne, vara att tillgå, som Danzigs Garnizon; så skola de till Frankrike återgående fångarne innom natt och år icke träda i tjenst mot de Allierade — Gouverneuren i Danzig åtager sig att betala alla till Franska Gouvernementet gjorde lefvereringar, och med våld uttagne reqvisitioner.

Domitsch den 1 Dec. Den 28 Nov. försökte fienden att på Tranchéens högra flygel, och isynnerhet från det der varande Batteri göra ett häftigt utfall — Vi voro beredde derpå och tillbaka kastade honom med eftertryck — Elden var liflig; men vår förlust likväl obetydlig — Detta vittnar om våra tappre truppars härdighet äfven under denna svåra årstiden. — Äfven Wittenberg är starkt bloqueradt, och man hoppas dess snara öfvergång, så mycket mer som de i förgår till oss öfvergångne 72 man Holländare jemte 1 Kapiten och 6 Lieutenanter försäkra: att samtelige Holländska trupparne skola öfvergå, så snart de kunna dertill finna tillfälle i afseende på den stränga uppsikten. Den epidemiska sjukdom som härjat i Torgau, aftager — För korrt tid sedan blefvo innom 2:ne dagar 1004 menniskor begrafne — Den af General Chirurgen Grafe etablerade quarantaine anstalt, har för hela nejden de mest välgörande följder.

Frankfurt den 27 Nov. Deras Majestäter Kejsarne af Ryssland och Österrike hafva i går morgons aflagt ett besök hos Hennes Kongl. Höghet Prinsessan Louise af Wurtemberg — Hans Maj:t Kejsar Alexander har i går vid middagstiden afrest till Darmstadt, och Hans Maj:t Konungen af Wurtemberg i dag morgons till Stuttgart — Hans Durchl. KurFursten af Hessen, samt Deras Durchl. Hertigen af Sachsen Weimar och ArfPrinsen af Nassau Oranien hafva i går hit anländt.

Paris d. 19 Nov. Följande Senats consult har d. 15 blifvit fattadt: Napoleon &c. Senaten har beslutat och vi befalla: att 300,000 man skola conscriberas af år 11, 12, 13, 14, 1806, 1807 och följande årens klasser, hvari inbegripas de af år 1814, hvilka skola öfverlemnas till KrigsMinisterns disposition — Deraf skola 150,000 man genast organiseras för att göra tjenst, och de andre 150,000 vara reserv, i händelse de östliga gränsorne blifva hotade — Reserv Arméer skola uppsättas i Bourdeaux, Mets, Turin, Utrecht och på andra punkter för att skydda Rikets gränsor — De conscriberade som gift sig före detta Consults förkunnande äro undantagne från contingentens utgörande.

Utrecht den 2 Dec. Just nu kommo följande officiela underrättelser från Marquis Wellingtons hufvudqvarter — St. Jean Pied de Port, d. 13 Nov. Sedan den vigtiga fästningen Pampelona gifvit sig d. 31 Oct. och jag kunde draga Gen.Lieutenanten Sir Rovvland Hills Armée Corps från denna stad, beslöt jag genast att angripa fienden, som stod imellan St. Jean

de Luz och St. Jean Pied de port, på de redan af naturen befästade höjderne, imellan floderne Nivelle, Laffatite och la Ruhne. Anfallet skedde d. 10, och vår afsigt att tillbaka kasta fiendens centrum och hans vänstra flygel, samt falla hans högra flygel, som innehade en af natur och konst befästad position, i ryggen, lyckades fullkomligt. Fienden blef tillbakaträngd från alla dess positioner, ehuru han hårdnackadt försvarade sig. 1400 fångar och 51 kanoner, äro frugterne af denna herrliga seger. — Huru många fienden förlorat i döde och blesserade, kan jag icke bestämma. Vårt antal häraf är 136 Officerere, samt 2458 man soldater. Wellington.

Domitsch d. 11 Dec. Genom våra så långt fram pousserade Batteriers väl dirigerade eld, har fienden natten imellan d. 10 och 11 dennes, blifvit nödsakad att öfvergifva det vigtiga och ganska starkt befäste Fort Zinna, som består af 4 Bastioner, och 2 Raveliner med 18 fot djupa och 30 fot breda torra löpgrafvar utom dubbla rader pallisader m. m. som tyckes göra det oöfverviuligt — Sedan vi erhållit detta vigtiga verk kan Torgaus öfvergång ej vara långt borta — Gouverneuren derstädes begärte d. 5 ett stillestånd för att öfverenskomma om de vilkor som kunde blifva en basis för kapitulationen; men oaktadt stilleståndet beviljades; kunde hans propositioner ej antagas af kommenderande Generalen Gref Tauentsin som annars så gerna förenar menskligbetens pligter med fäderneslandets. — Stilleståndet uppsades och natten till d. 6 beskjöts fästningen från alla punkter med sådant eftertryck, att i Fort Zinna Artilleri Kasernerne helt och hållit förstördes, och elden utbrast på många ställen i staden — d. 8 kom SuperIntendenten Koch ur staden till kommend. Gen. Gref v. Tauenzien och bad i Borgerskapets namn om förskoning — Grefven biföll å nyo 12 timmars stillestånd — Den 9 var en konferens; men Gouverneurens pretentioner voro så öfverspända att de ej kunde antagas — Beskjutningen började nu häftigare än förut.

Burg d. 7 Dec. D. 30 Nov. gjorde Fransoserne ett utfall från Magdeburg till den på vänstra Elbstranden belägna byn Barleben. — Icke nog, att allt plundrades; utan de olycklige invånarne misshandlades med en oerhörd grymhet — Kalle för all känsla af mensklighet, mördade de 9 värnlösa och fridsamme bönder, samt sårade 14 män och hustrur, svårt och till en stor del dödligt — En till byen resande vid namn Grundler blef dödad med 17 hugg ock sting — En Innevånare hängde de upp derföre att han ej kunde betala 50 R:dr. Värnlösa qvinnor och barn misshandlades grymt — Hvad som ej kunde medtagas af rofvet, förstördes på det skändligaste.

Amsterdam d. 4 Dec. D. 2 dennes har H. K. H. Prinsen af Oranien, under härvarande innevånares utomordentliga jubilerande, hållit sitt intåg, samt d. 3 denne till allas glädje antagit titel af Souverain Prins öfver förenade Nederländen — En half timmas väg från staden emottog H:r Præsidenten van der Hoop, Prinsen, och öfverlemnade honom Stadsnycklarne. Af Amsterdams 220,000 ienevånare, utom många närvarande främmande, voro mer än 150,000 Prinsen till mötes — Man ville spänna ifrån hästarne — Prinsen vägrade det så länge han kunde, till dess det förtjusta folket framträngde och drog både hästar och vagn — Långsamt gick toget — Mildt helsade Prinsen på alla sidor ur den öppna vagnen, det jubilerande

[illegible] äfven fick se H. K. H. från Slottsbalconen — Tårar af den djupaste känsla runno utför hans kinder — Intet öga blef nu torrt — Prinsen infann sig derefter på Theatern — Det behöfdes en half timma innan folkets högljudda glädje hann sakta sig — Man uppläste från Theatern en anmaning till folket att för evigt krossa tyranniets bojor — Nu yttrade sig den gamla stolta Nederländska Nat. Andan, och hotade förtryckaren med död och undergång om han ännu vågar lägga sina blodige händer på den åter erhållna friheten.

Paris d. 22 Nov. Privata bref försäkra att Franske Kejsarens genom Gref v. Meerfeldt gjorde förslag till inrättande af en Kongress blifvit genom bref från Hans Excell. Gref v. Mettervich, antagit — Manhejm nämnes som kongress ort — Såsom befullmägtigade från Österrikiska sidan nämner man Gref v. Mettervich, från Ryska Gref v. Nesselrode, från Engelska Lord Aberdeen, från Preussiska v. Hardenberg och från Franska Hertigen af Vicenza (Coulincourt) — De öfrige Hofvens befullmäktigade känner man ännu ej — Man hoppas att utgången af denna kongress skall sätta en gräns för det förskräckliga utgjutandet af menniskoblod — Likväl sker icke något vapenstillestånd under kongressen, hvilket torde påskynda Præliminairernes undertecknande — Man tror sig veta att de Förenade Makterne vilja hafva freden i Luneville såsom basis för blifvande freden o. s. v.

Anmälan.

Alldeles som hittills, kommer Götheborgs Posten att för nästa år utgå. Af det förtroende, hvarmed Allmänheten behagat hedra den, skall Redaktionen anse för sin ovilkorliga pligt att äfven framdeles göra sig förtjent. Den tror sig dertill välja den säkraste utvägen, då den främst inför officiela Nyheter, och dernäst dem, som meddelas ur så säkra källor, att den ej nödgas återkalla dem. Hvad den alltid önskar undvika, är meddelandet af uppgifter, som väl för ögonblicket kunna äga nyhetens behag och reta nyfikenheten, men snart befinnas hafva haft sin grund endast i spekulationsanda, egennytta, okunnighet eller otidig beställsamhet. — Prénumeration, som emottages å Kongl. PostKontoret härstädes, för hälften af nästkommande året, eller till Julii månads utgång, är 3 R:dr B:ko, Postporto inberäknadt. — Då man i anseende till stegradt arbets- och papperspris, icke låter göra flera aftryck än en billigt förmodad afsättning fordrar, önskar man, att de, som behaga prénumerera, dertill anmäla sig ju förr dess heldre, dels för att erhålla kompletta exemplar, och dels för att undgå en i prénumerationspriset efter en viss tids förlopp blifvande förhöjning.

I morgon efterm. kl. 5 utgifves Bihang till denna Tidning.

Bihang

till N:o 99 af Den Anspråkslöse Samlaren, för år 1813.

Wexiö, tryckt i C. F. Bergs Boktryckerie.

Insändt.

Herr Directeur Rask.

Jag har hafwit tillfälle, att, i Wexiö Bladet N:o 54, se några wersar införda, öfwer detta årets Julhelg — Men då det i Wersmakeriet gifwes arbeten af sådan beskaffenhet, att de äro långt under all Critique — Så — intet ord mera, om wärdet af de ifråga warande; Jag will endast härmed underrätta Herr Directeuren, att jag ämnar Prenumerera på det så kallade Wexiö Bladet för ingående året, likwäl med det kraftfulla förbehåll, att inga lika misslyckade Poëtiska utswäfningar hädanefter, deruti må få inflyta. — Man har sökt öfwertyga mig, att Herr Directeurn sjelf woro Författare till de samma; men jag anser det för en omöjlighet — ty huru förenar det sig, att samma Man, som med så mycken styrka och redighet, både skrifteligen och munteligen förswarar sig i den bekanta Tryckfrihets frågan kan wara Författare till Wersar, så, utom alla anspråk på detta namn — jag anser således för afgjordt — Herr Directeuren har blott tryckt dem — och äfwen här wid gäller mitt förbehåll; ty får, utom all urskillning, hwad som hälst, i Bladet inflyta — måste hwarje Prenumerant (utom Bönder, om sådana äfwen deribland finnas) bittert ångra förlusten af sin härföre utgifne En Riksdaler Banco.

Wälment.

På Kongl. PostContoiret i Wexiö, kan, med 1 R:dr B:co prenumereras på Christianstads Weckoblad, som i wanlig ordning och format kommer att fortsättas instundande år 1814.

Som jag icke påfördt eller ämnar påföra Resp. Prenumeranter någon betalning för de Extra Tidningar, hwilka jag under loppet af detta senare halfåret utöfwer min förbindelse utgifwit, får jag tillkännagifwa, att de, hwilka icke inom den 8 Jan. 1814, då första Ordinaira Numret af Tid-

ningen utkommer, erlagt sin Prenumerationsafgift, måste för alla Extra Tidningar som tillåfwentyrs utkomma erlägga särskilt betalning; åfwen som att prenumeration för mindre än ett helt år icke emottages.

Postporto erlägges särskildt.

Christianstad den 26 Now. 1813. F. F. Cedergréen.

1814 Års Prenumerations-Afgift för Konungens Befallningshafwandes Kungörelser, Lånets Markegångs-Taxor, och flere andre Werks Kungörelser, hwilka särskilt komma att tryckas hos mig, emottages med 1 R:dr 16 ß. B:co på Kongl. PostContoiret i Wexiö, hwarest äfwen postporton särskilt erlägges. Christianstad den 3 Dec. 1813.

F. F. Cedergréen.

Jag får ytterligare tillkännagifwa, att prenumerationsafgiften för nästa års Wexiö Weckoblad och Wexiö Tidning, bör erläggas hos Utgifwarne och icke hos mig. Deßa Blad blifwa till Resp. Prenumeranterne å Landet häromkring afsände utan widare afgift, utom i det fall, att någon önskar få dem couverterade, då, för beswäret dermed, till mig särskilt betales hwad som kan öfwerenskommas. Wexiö den 28 Dec. 1813. J. F. Westbom.

Nästa Lördag, som är Nyårsdagen, utgifwes intet Numer af den Anspråkslöse Samlaren. N:o 1 af Wexiö Tidning utgifwes nästa Onsdag, då HögResp. Prenumeranter här i staden, wid wanlig tid, täcktes afhämta det hos Berg.

Till salu finnes:

Swerigés Stats och HofCalender för år 1814, a 3 R:dr Rik:g. hos Bokbindaren Hultgren.

Real-Register öfver Journalen för Litt. och Theatern, År 1812.

I. Acta Publica och Allmänna Handlingar. Underd. Utlåtanden till Kongl. Maj:t öfver det af Consist. Acad. i Upsala i Underd. gjorda förslag, rörande förändring i de ynglingars Examina, som årligen dimitteras från Akademierna till Rikets Rättegångs- och Räkenskaps-verk, N:o 2. H. M. Konungens Tal vid urtima Riksdagens öppnande i Örebro, d. 20 Aprill 1812, 94. H. K. H. Kronprinsens Svar till Riksens Ständers Deputationer, d. 18 Aprill, 96. Berättelse om hvad sig i Rikets styrelse tilldragit sedan sista Riksdag, gifven Örebro d. 20 Aprill, 98. Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition till Rikets Ständer om en förändring i utskrifningssättet af det fastställdta förstärkningsmanskapet, gifven Örebro d. 30 Aprill, 107. H. K. H. Kronprinsens Bref till Guvernören för H. K. H. Hertigen af Södermanland, m. m. Hr Frih. Cederhjelm, 264. Bref, vexlade emellan H. K. H. Kronprinsen och Amiral Saumarez, utur Engelska Dagbladet The Times. Utdrag af Freds Traktaten imellan Ryssland och Ottomanniska Porten rörande Moldau och Wallachiet, 223. Utdrag utur de Bref, som blifvit funna hos de af Ryska Tropparne uppsnappade Franska Kurirer, 261, 263, 265. Instruktion för en fransk kapare kapten, 274. Bref från Kejsar Napoleon, tagna af en Fransk kurir, 280, 282. Den nya Sicilianska Konstitutionen, 244.

II. Litterära Artiklar.

1) Allmänna öfversigter. Böcker och Skrifter utkomna i December 1811, 27; i Jan. 1812, 64; Mars, 168; Aprill, 170; Maj, 172; Febr. — Juni, 173; Juli — Sept., 232. Öfversigt af Böcker och Skrifter som förledit år utkommit i Tyskland, 143, 149, 157, 161, 190, 197, 203, 204, 213, 252, 257, 261, 263, 268, 272, 282, 303. Tyska Journalers Nekrolog, 111 Fransyska Prosaiska Författare under Ludvig XIV:s tid, 198. — En blick på den nyaste Kinesiska Litteraturen i Europa, 130.

2) Recensioner. a) af Svenska Skrifter. Calmare Unions Historia af P. A. Granberg, 5. Promemoria ärlig och sann, m m. 16, 42, 62, 87. Historiska Samlingar, af C. Adlersparre, 4:de d., 30. Om Violinens ursprung, jemte Biogr. Anteckningar öfver Corelli, Tartini &c. 41. Karta öfver Sverige af C. Acrell 47, 19, 21. Historisk och Politisk Tafla öfver Europa af Ségur, 1:sta B. 52, 2:dra Band. 162. Axel och Walborg, Tragedi af Oehlenschläger, 75. Försök till utveckling af grunderna för Svenska regeringssättet, 81. Försök till en kort beskrifning om skara stift, af P. E. Lindskog, 82. Kongl. Witterhets-Hist. och Ant. Akad. Handlingar, 9:de D. 84. Anmärkningar rörande Bränvinet m. m. 104. Kungörelser, Betänkanden och Utslag i allmänna ekonomi- och Politiemål utgifne och meddelte af Konungens Befallningshafvande i Skaraborgs Län, 115. Om nödvändigheten af en Krigsminister, 120. Hervara Saga, 133. Anteckningar hörande till Kongl. Wettenskaps-Akademiens Historia af Frih. S. Rosenhane, 144. Clara och Valmore eller la Rochelles Belägring, af Mad. Genlis, 149. Nytt Beskattningssystem, lämpadt till Bevillning och en ny skattläggning af C. M. Schoerbing, 153. Memorialer af Hr Frih. C. L. Stael v. Holstein, Hr D. Heykensköld och Hr A. J. Spaldencreutz, 155; af Hr Grefve D. H. Frölich, 156 af Hr Gr. G. Lövenhjelm, 158; af Hr A. J. Spaldencreutz, 167; af Herr A. G. Silverstolpe, 171. Ett splitter nytt Beskattnings projekt, af Spekulantenhjelm; m. m. Kronan på mitt splitternya Beskattningsprojekt, m. m. 220. Rådgifvare både före, vid och efter Samlaget, m. m. af G. W. Becker, 244. Dramatiska Skrifter af P. A. Granberg, 247, 254 Ecclesiastike Samlingar af Öhrströmer, 249. Magasin för Föräldrar och Lärare, af C. U. Broocman, 4:de, 5:te och 6:te H. 253. Psalmer af Franzén och Wallin, 265. Beskrifning öfver Åsleds Församling i Skaraborgs Län, af N. Salander; D:o öfver Hångsdala Församling, af F. Melin, 283. Årsberättelser om Svenska LäkareSällskapets Arbeten, 1810 — 1812, af E. Gadelius, 297. — b) Af utländska Skrifter: Russische Günstlinge, 7. Bulletin de la Societé d'encouragement pour l'industrie Nationale, 49, 140, 183. Coup d'oeil sur la nouvelle église Chrétienne, ou le Svédenborgianisme, 91; Memorie sulla Bussola orientale, i anledning af frågan: hvilken har uppfunnit kompassen? 174. Geschichte der Gesundheit, nebst einer physichen karakteristik des jetzigen Zeitalters, v. Hufeland, 273. Ein Bewohner Moskwas an seine Lands-Leute, 298. Flera Filosofiska Skrifter äro recenserade i Artiklarna: Bidrag till Historien om vår Tids mäktiga Litteratur och Litteratörer, 51, 57, 117, 136, och i Hvad rätt har Staten att bry sig om hvad som läses vid Akademierna? 195.

3) Litterära Kritiker och Polemiska Artiklar. Den Dramatiska Turen eller resan med Prins Gustaf, 175, o. f. Fragment af ett Samtal imellan en resande Tysk Litteratör och en Svensk, 288. Prospektus till en tysk Phosphoros, 157. Utdrag utur Tabellverket öfver födda och döda, åren 1810, 1811, (rör. utkomna Tidningar), 46. Förr och Nu, eller Litterära Kontraster, 84. Carnavalen i Stockholm, 128. Antikritik 188. Något om den omarbetade och förbättrade upplagan af D:r Lutheri lilla Katekes, 199. Förklaring, (i anledning af ett litterärt anfall) 205.

4) Litterära Afhandlingar, Litterärhistoriska och Vettenskapliga Artiklar. Underrättelser om den andra Nya Kometen, 11. Öfver Läsningen af Tyska Skalder, 29. Blick på nya resande 45. Berättelser om ett nedstigande i Vesuvii Krater i Maj 1811, af HofR. Weinhold, 53. Om Fabeln, 57. Akademisk Författning i Tübingen, 63. Några Anmärkningar om Gamla ords upptagande i Språket, 68. Lärd tidning för Greker och på Grekiska, 86. Medel mot en Luftrörs-inflammation, kallad Croup,

---

Detta Blad har nu med innewarande år 1813 börjat sin Femte Årgång. Utgifwarne hafwa sökt wisa sin aktning för den upplysta Allmänheten, både genom det intreße de bemödat sig att gifwa åt Bladet, och det pris, hwartill detsamma blifwit försåldt. I förra afseendet hafwa de afwexlat med underwisande och nöjsamma Artiklar, under uppmärksamhet på gången af wår egen och andra Länders Litteratur, hwilkas förnämsta produkter här blifwit antingen, så widt rummet medgifwit, recenserade eller anmälta eller endast nämda. De förnämsta Statshändelser och Politiska nyheter hafwa äfwen blifwit korteligen upptagne i ordning efter Länderna, till mera lättnad för dem, som önska en allmännare och redigare öfwersigt af samtidens historia. Hwad särskilt deßa senare angår, hoppas wi att Tidningens Läsare funnit, det wi meddelat Politiska Artiklar, som de andra Tidningarne icke meddelat, äfwensom ganska ofta wigtigare Politiska nyheter en

postdag förr än de andra Tidningarna. — I det senare hänseendet få wi nämna, att ehuru pappersprisen sedan Tidningens början nära tredubblats, ehuru densamma naturligtwis under de första åren icke kunnat räkna på det stora antal Prenumeranter som de öfriga gamla och mera kända Dagbladen, och ehuru redan deßa uppstigit till ett pris, nästan lika med wårt, hafwa wi dock hittills undwikit all proportionell förhöjning i priset, i hopp att genom en talrikare prenumeration hållas skadeslösa för hwad wi annars oundwikeligen skulle förlora, öfwertygade att de, som hos oß älska läsning, ej för lindrigare pris kunna tillfredsställa denna böjelse, då hwarje utkommande Bok jemförelsewis säljes till ett fyrdubbelt högre pris. Wi förmoda, att den Respective Allmänheten deri ser ett prof af wår grannlagenhet emot henne, åfwensom ett bewis, att wårt bemödande att arbeta för hennes nytta och nöje är mera grundadt på förutsättningen af hennes motswarande wälwilja, än på wår egennytta. Såsom ett preliminärt prof af denna wälwilja, wåga wi åtminstone utbedja oß, att de, som ämna prenumerera på detta Dagblad, täcktes insända sina Reqvisitioner så tidigt, och aldrasist innan Februari månads slut hwarje år, att wi genast i början af året må kunna rätta Upplagans storlek efter reqwisitionernas antal och icke nödsakas, att wid så höga pappers-pris, antingen belasta oß med ett större antal öfwerflödiga exemplar, eller blottställa oß för att icke kunna honorera sent ingående reqvisitioner.

De hittills utkomna Nummer innehålla: Horatii Första Satir i Första Boken (wers). Öfwer Romarnas Års-Nagel (Clavus Annalis). Äkta Hälften, Epigram. Kejsar Josef II förmaning till sina Embetsmän. Den swarta färgen till den hwita Werlden. Förteckning på Böcker och Skrifter, utkomna i sistl. October, November och December månader. Försök till en framställning af Europas närwarande belägenhet, December 1812 (Recension). Prof af Rabbinisk wishet. Voltaires käpp. Geoffroy och Talma, bidrag till de Parisiska Theatrarnas historia. Det rika partiet, epigram. Pyramus och Thisbe efter Ovidius (wers). Öfwer Orsakerna och sättet af Högsalig Kron-Prinsens Carl Augusts död, af f. d. Lif-Medicus Rossi, på Tyska (Recension). Min resa till Stockholm, Fragment af Knoblauch Piff Paff von Fuselbrenners Lefwerne, hwarken af Speculantenhjelm eller Grimani, men af mig, Knoblauch Piff Paff von Fuselbrenner sjelf. Bref, som ytterligare upplysa tillståndet i Franska Arméen, wid deß retrått från Moskau, tagne af en Fransk kurir. m. m. Nya uppfinningar: Hr Pradiers hemliga medel emot Gikt och podager, köpt af Franska Regeringen för 24,000 Franker. Tabellarisk och Statistisk öfwersigt af de krig, som England fört sedan Revolutionen 1688, m. m.

Priset är 4 R:d. B:ko för årgången, jemte 2 R:d. i post-arfwode, tillsammans 6 R:d. Banko hwarutöfwer wi tillförse oß, att ingen förhöjning under hwad namn som helst kan äga rum, annorlunda än genom misstag, då wi anhålla att derom blifwa underrättade, för att antingen meddela nödiga upplysningar eller ock sjelfwa till klaganden besörja afsändningen, (som likwäl i detta fall icke kan ske postdagligen).

Af de förra Årgångarna finnas ännu ett obetydligt antal kompletta exemplar, nemligen: Årgången 1809 till 1: 32 B:ko. Årg. 1810, med alla Bihangen (innehållande H. M. Konungens och H. K. H. Kronprinsens Bref, på Fransyska och Swenska, samt f. d. Riks-Marsk. Gr. Fersens Brefwexling med f. d. Konungen m. m.) — 4 R:d. 32 sk. Årg. 1811, 4 R:d. Årg. 1812, 4 R:d. allt Banko. Prenumeranter på innewarande årgång, som önska att äga de föregående och på en gång insända 10 R:d. B:ko erhålla (med en rabatt af 4 R:d. 16 sk.) hela Samlingen komplett, med willkor att de sjelfwa besörja afhämtningen.

Stockholm d. 18 Januari 1813.

Utgifwarne.

Stockholm, tryckt i Elmén och Granberg, 1813.